

hållits, att vid lantbrukshögskolans övertagande av försöksgården denna belastades med in-teckningar uppgående till 30 784 kronor 23 öre. Då statens egendom i regel ej vore in-tecknad, hemställer styrelsen, att medel måtte anvisas för inlösen av samtliga in-teckningar i försöksgården. Utgifterna ha sålunda ökats med 43 000 kronor till 100 500 kronor. Uppbördsmedlen ha å andra sidan beräknats skola öka med 1 000 kronor till 55 800 kronor. Netto-utgifterna ha följaktligen upptagits till ett med 42 000 kronor höjt belopp eller till 44 700 kronor.

*Gisselås försöksgård.* Följande utgiftsposter föreslås ökade, nämligen av-löningar till jordbrukspersonal m. m. med 1 900 kronor till 24 000 kronor, inköp och underhåll av inventarier med 1 600 kronor till 3 000 kronor, inköp av foder- och strömedel med 1 000 kronor till 2 000 kronor samt diverse utgifter för husdjur med 500 kronor till 1 000 kronor. Utgifterna ha sålunda ökats med 5 000 kronor till 39 100 kronor. Då uppbördsmedlen beräknats minskade med 3 600 kronor till 25 000 kronor, ha nettoutgifterna ökats med 8 600 kronor till 14 100 kronor.

*Försöksgårdsledningen för Brännberg och Sunderbyn.* Utgifterna ha upptagits med oförändrat belopp av 3 900 kronor.

*Brännbergs och Sunderbyns försöksgårdar.* Ökning har beräknats av posterna avlöningar till jordbrukspersonal m. m. med 4 800 kronor till 30 800 kronor samt diverse utgifter för växtodling med 200 kronor till 900 kronor. Utgifterna ha sålunda ökats med 5 000 kronor till 44 700 kronor. Uppbördsmedlen ha beräknats stiga med 100 kronor till 28 000 kronor. Nettoutgiften för de två försöksgårdarna har alltså höjts med 4 900 kronor till 16 700 kronor.

*Öjebyns försöksgård.* För denna försöksgård har räknats med ökning av posterna avlöningar till jordbrukspersonal m. m. med 6 000 kronor till 30 000 kronor, skatter och onera med 200 kronor till 1 200 kronor samt inköp av konstgödsel, kalk och utsäde med 5 000 kronor till 10 000 kronor. Utgifterna ha följaktligen antagits skola stiga med 11 200 kronor till 63 700 kronor. Då uppbördsmedlen ansetts komma att uppgå till ett med 10 000 kronor förhöjt belopp eller 56 400 kronor, ha nettoutgifterna ökats med 1 200 kronor till 7 300 kronor.

*Ugerups försöksgård.* Å ena sidan ha följande utgiftsposter föreslagits ökade, nämligen avlöningar till jordbrukspersonal m. m. med 7 000 kronor till 35 000 kronor, underhåll av byggnader med 7 000 kronor till 10 000 kronor för vissa trängande förbättringsarbeten å ladugården m. m., inköp och underhåll av inventarier med 2 000 kronor till 5 000 kronor, inköp av potatis med 2 100 kronor till 6 000 kronor, inköp av konstgödsel, kalk och utsäde med 3 000 kronor till 10 000 kronor samt diverse utgifter för växtodling med 2 900 kronor till 4 400 kronor. Posten inköp av foder- och strömedel har å andra sidan minskats med 2 000 kronor till 3 000 kronor. Utgifterna ha sålunda ökats med 22 000 kronor till 80 000 kronor. Då uppbördsmedlen beräknats öka med likaledes 22 000 kronor till 79 900 kronor, ha nettoutgifterna upptagits till oförändrat belopp av 100 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 24 september 1945 förklarat sig icke kunna tillstyrka uppräkningsposten reseersättningar för utbetalande av resekostnads- och traktamentsersättning till hushållningssällskapens konsulenter, vilka kostnader icke syntes böra bестridas av lantbrukshögskolan. Då posten reseersättningar för innevarande budgetår uppräknats med 3 000 kronor, har ämbetsverket ej heller i övrigt ansett sig kunna tillstyrka den föreslagna höjningen av posten. Beträffande posten övriga expenser har stats-

kontoret erinrat, att denna post uppräknats såväl för budgetåret 1944/45 som för innevarande budgetår. Højningen för sistnämnda budgetår — 3 700 kronor — vore enligt vad statskontoret påpekat föranledd av engångsutgifter för utbyte av förslitna skriv- och räknemaskiner. Vid sådant förhållande har statskontoret ansett posten kunna minskas med åtminstone hela det belopp, som föreslagits överfört till materielanslaget, och således bestämmas till 48 000 kronor. Med uppräkning av delposten till driftkostnader för högskolans lastbil har ansetts böra anstå, intill dess närmare erfarenheter vunnits om postens belastning under normala förhållanden. Højningarna av utgifterna vid jordbruks- och husdjursförsöksanstalterna har statskontoret förklarat sig kunna biträda endast i den mån de vore betingade av löneregleringar i enlighet med gällande kollektivavtal. Ämbetsverket har däremot icke ansett sig böra göra någon erinran mot förslaget om inlösen av inteckningarna i Flahults försöksgård. Då — enligt vad under hand inhämtats — egendomen icke vore redovisad under domänfonden, borde enligt statskontorets mening för ändamålet erforderliga medel anvisas å driftbudgeten. Med anledning av de i övrigt vid flertalet försöksgårdar föreslagna utgiftsökningarna har statskontoret erinrat om sina utlåtanden angående anslag till högskolan för budgetåren 1944/45 och 1945/46 (IX. H. T. 1944 s. 38 och 1945 s. 35), däri bland annat ifrågasatts, huruvida icke förhållandena på detta område tarvade en närmare undersökning i syfte att nedbringa statsverkets kostnader för försöksgårdarna.

*Departements-  
chefen.*

Beträffande omkostnaderna för undervisningsinstitutionerna kan jag i betraktande av tillkomsten av Öjebyns försöksgård och behovet av resor för befattningshavarna vid jordbruksförsöksanstalten tillstyrka en uppräkning av posten reseersättningar till 29 000 kronor eller alltså med 1 000 kronor, varav 500 kronor för vardera av jordbruks- och husdjursförsöksanstalterna. Däremot kan jag icke förorda, att å lantbrukshögskolans stat beviljas medel till reseersättningar åt hushållningssällskapens husdjurs- och jordbrukskonsulenter för deltagande i försöksledarmöten. Då jag, såsom framgår av vad vid behandlingen av högskolans avlöningsanslag av mig anförts, icke funnit skäl tillstyrka inrättandet av en befattning som laborator vid hydrotekniska institutionen, torde anledning icke heller föreligga att beräkna ökade medel till resekostnader vid nämnda institution. Mot styrelsens förslag att överföra institutionernas andel av posten övriga expenser till materielanslaget har jag icke något att invända. Emellertid bör, med hänsyn till de ökningar som nyligen vidtagits å posten, densamma därvid kunna minskas med hela det belopp, 10 000 kronor, som överflyttas till materielanslaget. Posten övriga utgifter synes med hänsyn till de ökade driftkostnaderna för baljväxtlaboratoriet böra ökas med 7 000 kronor. Någon uppräkning av posten driftkostnader för lastbil synes nu icke böra ske. Nettoutgifterna för undervisningsinstitutionerna torde alltså, då inkomsterna beräknas öka med 35 000 kronor, böra upptagas till  $(129\,900 + 1\,000 - 10\,000 + 7\,000 - 35\,000 =) 92\,900$  kronor.

För jordbruks- och husdjursförsöksanstalterna torde icke böra vidtagas

annan ändring i omkostnadsstaten än att för jordbruksförsöksanstalten med hänsyn till ökade kostnader för städning och telefon samt ökade arbetskostnader upptages ett med  $(1\,100 + 4\,800 =)$  5 900 kronor förhöjt belopp. Nettoutgifterna för försöksanstalterna synas alltså bära upptagas till  $(55\,700 + 5\,900 =)$  61 600 kronor.

Vad slutligen angår försöksgårdarna kan jag förorda, att utgifterna för nästa budgetår uppräknas med 60 500 kronor, varav 30 000 kronor för inlösen av inteckningar i Flahults försöksgård, till 380 800 kronor. Då jag vidare anser inkomsterna vid försöksgårdarna kunna beräknas till ett 30 500 kronor högre belopp än i gällande stat eller till 318 600 kronor, torde utgifterna för gårdarna kunna upptagas till  $(32\,200 + 60\,500 - 30\,500 =)$  62 200 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle under lantbrukshögskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva anvisas  $(92\,900 + 61\,600 + 62\,200 =)$  216 700 kronor, vilket belopp med 1 100 kronor understiger motsvarande anvisning för innevarande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 216 700.

[19.] **3. Lantbrukshögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** Under denna anslagstitel är för innevarande budgetår anvisat ett reservationsanslag av 220 500 kronor. I fråga om anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 731.

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att för nästa budgetår måtte för ändamålet anvisas ett med 38 700 kronor till 259 200 kronor förhöjt anslag. Av innehållet i styrelsens skrivelse må här anföras följande.

Posten institutioner och samlingar föreslås höjd med 65 100 kronor till 125 100 kronor. Häri ingår institutionernas nu till 10 000 kronor upptagna andel i posten övriga expenser under lantbrukshögskolans omkostnadsanslag, vilken andel såsom förut framhållits lämpligen bör överföras till materielanslaget. Stegringen motiveras dels av att posten uppräknats till samma belopp som för budgetåret 1939/40, d. v. s.  $(15\,700 + 67\,800 =)$  83 500 kronor, med tillägg av 40 procent på grund av prisstegring eller till 117 000 kronor, dels ock av ökat anslagsbehov efter utvidgning av verksamheten vid institutionen för systematisk botanik och ärfvlighetslära med 5 500 kronor och för utökning av övningarna i maskinteknik, bland annat traktorkörning och arbete med andra jordbruksmaskiner, med 2 600 kronor.

Högskolestyrelsen har föreslagit ökning av medelsanvisningen till apparatur m. m. vid baljväxtlaboratoriet med 1 000 kronor till 5 000 kronor, till apparatur m. m. vid mikrobiologiska institutionen med 750 kronor till 4 750 kronor samt till fortsatta försök rörande baljväxtlodlingen med 1 000 kronor till 5 000 kronor. Vidare förordar styrelsen, att posten utrustning till öv-

ningslaboratoriet vid institutionen för växtodlingslära ökas med 1 500 kronor till 2 500 kronor, att posten fortsatta jordbruksförsök höjes med 2 350 kronor till 4 600 kronor samt att för inköp av fotografisk utrustning och en elektrisk ugn till övningslaboratoriet vid sistnämnda institution anvisas 3 000 kronor.

Till planeringsarbeten, anskaffande av redskap m. m. vid botanisk-genetiska trädgården samt för erforderliga torrlägningsarbeten i trädgården har styrelsen hemställt om en medelsanvisning av 8 000 kronor. För anskaffande av apparatur och undervisningsmateriel samt för komplettering av skriv- och räknemaskiner vid institutionen för husdjursens avels- och raslära har styrelsen ansett ett belopp av 5 000 kronor vara erforderligt.

Med anledning av att antalet nyintagna studerande under de senaste åren ökats från 20 till 30 förordar styrelsen, att anslagsposten exkursioner höjes från 3 000 till 6 500 kronor, varjämte posten fria föredrag föreslås ökad med 50 kronor till 600 kronor.

Slutligen har styrelsen föreslagit uppräkningsartiklar, avseende anstalten för husdjursförsök, med 500 kronor till 4 000 kronor, av posten försökskostnader, avseende anstalten för husdjursförsök, med 7 200 kronor till 29 000 kronor och av posten försöksinventarier för husdjursförsöksanstalten med 9 000 kronor till 11 700 kronor, varav 9 000 kronor för försöksgård i Öjebyn och 2 100 kronor för anstaltens filial i Alnarp. Till försökskostnader vid Öjebyn har styrelsen ifrågasatt en medelsanvisning av 6 000 kronor.

Enligt vad styrelsen framhållit bortfalla de för löpande budgetår upptagna engångsutgifterna å tillhoppa 75 200 kronor under posterna bestrålningsapparatur m. m. till botanisk-genetiska trädgården, apparatur vid institutionen för husdjurs anatomi och fysiologi, undervisningsmateriel m. m. vid maskintekniska institutionen samt inköp av tröskverk vid Ugerups försöksgård.

*Statskontoret* har i ett den 24 september 1945 över högskolestyrelsens framställning avgivet utlåtande erinrat om att förevarande anslag för budgetåret 1945/46 uppräknats med 75 200 kronor för täckande av vissa engångsutgifter för apparatur m. m. Statskontoret har med hänsyn härtill ansett, att kostnaderna för ifrågavarande ändamål borde avsevärt nedsättas under av styrelsen beräknat belopp och i varje fall icke upptagas högre än för innevarande budgetår. Ämbetsverket har förklarat sig därvid även ha beaktat den utgiftsstegring som föranledes av överflyttningen till detta anslag av institutionernas andel i omkostnadsposten övriga expenser.

I anledning av styrelsens ifrågavarande anslagsäskanden vill jag förorda, att följande anslagsposter under det nuvarande materielanslaget uppräknas, nämligen posten institutioner och samlingar med 40 000 kronor till 100 000 kronor — i vilket belopp inräknats 10 000 kronor, som enligt högskolestyrelsens förslag böra överföras till förevarande anslag från högskolans omkostnadsanslag — posten apparatur m. m. vid baljväxtlaboratoriet med 1 000 kronor till 5 000 kronor, posten utrustning till övningslaboratoriet vid institutionen för växtodlingslära med 1 500 kronor till 2 500 kronor, posten fortsatta jordbruksförsök med 1 700 kronor till 3 950 kronor, posten exkursioner med 2 000 kronor till 5 000 kronor, posten försökskostnader, avseende anstalten för husdjursförsök, med 4 200 kronor till 26 000 kronor samt posten

försöksinventarier för anstalten för husdjursförsök med 7 300 kronor till 10 000 kronor. Vidare anser jag mig böra tillstyrka, att för fotografisk utrustning och elektrisk ugn till övningslaboratoriet vid institutionen för växtodlingslära upptages ett belopp av 3 000 kronor, för torrläggings- och planeringsarbeten samt redskap m. m. vid botanisk-genetiska trädgården 5 000 kronor, för apparatur och undervisningsmateriel, avseende institutionen för husdjurens avels- och raslära, 3 000 kronor samt för försökskostnader vid Öjebyns försöksgård 4 000 kronor. Med beaktande av att vissa under det för innevarande budgetår anvisade anslaget upptagna engångsbelopp å tillhoppa 75 200 kronor bortfalla synes alltså anslagsanvisningen för nästa budgetår böra bestämmas till  $(220\,500 + 40\,000 + 1\,000 + 1\,500 + 1\,700 + 2\,000 + 4\,200 + 7\,300 + 3\,000 + 5\,000 + 3\,000 + 4\,000 - 75\,200 =)$  218 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av .. kronor 218 000.

[20.] **4. Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett reservationsanslag av 14 000 kronor.

I skrivelser den 4 juli och den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att anslaget måtte höjas med 31 000 kronor till 45 000 kronor. Som skäl härför har styrelsen bland annat framhållit önskvärdheten av att biblioteket komme i samma ekonomiska läge som före kriget. Härför erfordrades, att anslaget uppfördes med ett belopp motsvarande anslaget vid sistnämnda tid, 17 500 kronor, jämte förhöjning på grund av prisstegring med omkring 40 procent, eller med tillhoppa 25 000 kronor. För fyllande av luckor i bokbeståndet, främst sådana som uppkommit under krigsåren, borde därjämte beräknas ett engångsbelopp av 20 000 kronor.

*Statskontoret* har i utlåtande den 11 juli 1945 framhållit, att ämbetsverket, även om detsamma beaktade önskvärdheten av att högskolans behov av utländsk litteratur bleve tillgodosett så snart som möjligt, dock hölle före, att en komplettering av bokförrådet borde ske successivt.

Förevarande anslag synes för nästa budgetår böra upptagas med 35 000 kronor. Av detta belopp bör hälften eller 17 500 kronor avses såsom ett engångsanslag för att möjliggöra utfyllandet av de under krigsåren uppkomna bristerna i bibliotekets bokbestånd. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Lantbrukshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 35 000.

[21.] **5. Lantbrukshögskolan: Stipendier.** För innevarande budgetår är detta anslag uppfört med 8 000 kronor. Av anslaget äro 6 000 kronor avsedda till 10 elevstipendier à 600 kronor samt 2 000 kronor till 2 licentiatstipendier à 1 000 kronor.

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt om höjning av anslaget med 5 600 kronor till 13 600 kronor och som skäl härför anført, dels att en för budgetåret 1939/40 upptagen post å 3 000 kronor till resestipendier för lärare ånyo borde uppföras under anslaget, dels ock att stipendiebeloppen med hänsyn till de ökade levnadskostnaderna borde höjas för licentiatstuderande till 1 300 kronor och för övriga studerande till 800 kronor, vilket skulle föranleda en ökning av medelsbehovet med 2 600 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Då jag icke kan tillstyrka styrelsens hemställan om anvisande av medel under förevarande anslag till resestipendier för lärare men i övrigt ansluter mig till styrelsens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 10 600.

[22.] **6. Lantbrukshögskolan: Underhåll av byggnader m. m., reservationsanslag.** För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett reservationsanslag av 15 000 kronor. Anslagsbeloppet utgör skillnaden mellan å ena sidan beräknade utgifter å 29 500 kronor för underhåll av byggnader m. m. samt å andra sidan beräknade uppbördsmedel å 14 500 kronor för hyror och försålda trädgårdsprodukter.

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte höjas med 5 000 kronor till 20 000 kronor. Som skäl för höjningen har styrelsen anført, att det under krigsåren nedsatta underhållsanslaget medfört, att det erforderliga byggnadsunderhållet endast delvis kunnat genomföras, varjämte styrelsen framhållit, att det äskade beloppet motsvarade icke fullt en procent av byggnadernas värde.

*Departements-  
chefen.*

I enlighet med styrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Underhåll av byggnader m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 20 000.

[23.] **7. Lantbrukshögskolan: Inredning och utrustning, reservationsanslag.** I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* — i samband med framställning om anslag till uppförande av fem arbetarbostäder vid Kungsängen jämte tvätt- och badstuga m. m. samt av bostadsbyggnad

för sju ladugårdselever — hemställt om anslag med 3 000 kronor till maskiner i nämnda tvättstuga samt med 7 000 kronor till möbler och inventarier i elevbostäderna.

Till närmare utredning i ärendet ha från högskolestyrelsen överlämnats förteckningar över de avsedda inköpen av maskiner, möbler och inventarier.

*Byggnadsstyrelsen*, som den 27 september 1945 avgivit utlåtande rörande högskolestyrelsens förslag, har icke haft något att erinra mot förslaget i vad detsamma avser inredning och utrustning.

I samband med behandlingen av ansiagsäskandena under kapitalbudgeten har jag för avsikt att tillstyrka, att medel beviljas för nyssnämnda av styrelsen föreslagna byggnadsarbeten. Med hänsyn härtill och då beräkningen av kostnaderna för ifrågavarande anskaffning av maskiner, möbler och inventarier icke giver anledning till erinran från min sida, vill jag förorda, att för nästa budgetår ett belopp av sammanlagt 10 000 kronor anvisas för ändamålet i form av ett särskilt reservationsanslag, benämnt Lantbrukshögskolan: Inredning och utrustning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Lantbrukshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 10 000.

[24.] 8. **Lantbrukshögskolan: Särskilda undersökningar, reservationsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 95 500 kronor.

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 117 600 kronor. Beträffande styrelsens beräkning av anslaget må här återgivas följande.

Till försöksverksamhet med matpotatis, undersökning rörande trippelanalysmetodens användbarhet, utprövning av markundersökningsmetod m. m., jordbearbetningsförsök samt stallgödsselförsök ha beräknats samma belopp som för innevarande budgetår eller respektive 3 000, 5 000, 7 500, 10 000 och 50 000 kronor. För undersökningar rörande kromosomfördubblade typer av lantbruksväxter har styrelsen, med hänsyn till att arbetet på detta område i hög grad ökats genom att nya fördubblingsformer och korsningar kunnat framställas, ansett ett med 5 000 kronor till 25 000 kronor förhöjt belopp erforderligt. Vidare har styrelsen föreslagit en medelsanvisning av 3 500 kronor till fullföljande av agropedologiska undersökningar över kalkningens inverkan på växt näringsstillståndet i sura, utlakade jordar, vilka undersökningar för omkring ett år sedan påbörjats å vissa gårdar på Hallandsåsen. Till försök med monozygota tjuurvillingar för utrönande av olika uppfödningsskotters inflytande på tjurarnas kroppsutveckling och fruktsamhet har beräknats ett belopp av 10 400 kronor. Av detta belopp ha omkring 8 000 kronor avsetts för avlönande av erforderlig personal och 2 400 kronor för övriga omkostnader. Under erinran att tidigare för bevattningsförsök anvisats tillhoppa 13 700 kronor har styrelsen anhållit, att för dessa försöks fullföljande måtte ställas till förfogande ytterligare 3 200 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 24 september 1945 framhållit, att i betraktande av det statsfinansiella läget en avsevärd nedsättning av de äskade medelsbeloppen syntes påkallad.

*Departements-  
chefen.*

Med hänsyn till betydelsen av undersökningarna rörande kromosomför-dubblade typer av lantbruksväxter anser jag mig böra tillstyrka framställ-ningen om höjning av det för detta ändamål beräknade beloppet med 5 000 kronor. Likaså anser jag medel böra ställas till förfogande för fullföljande av de påbörjade agropedologiska undersökningarna över kalkningens inverkan på växtnäringstillståndet i sura, utlakade jordar. Det härför beräknade be-loppet, 3 500 kronor, föranleder ingen erinran från min sida. Jag vill icke heller motsätta mig att för avslutande av de pågående bevattningsförsöken under förevarande anslag för budgetåret 1946/47 beräknas ett belopp av 3 200 kronor. Däremot synas de ifrågasatta försöken rörande monozygota tjurtvil-lingar icke nu böra igångsättas. Då för övriga under detta anslag avsedda försök torde böra upptagas oförändrade belopp, bör anslaget för nästa bud-getår uppföras med  $(95\,500 + 5\,000 + 3\,500 + 3\,200 =)$  107 200 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att fördela anslaget mellan ifrågavarande ändamål, sedan högskolestyrelsen till Kungl. Maj:t inkommit med närmare redogörelse för huru långt de olika undersökningarna fortskridit.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Särskilda undersökningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsan-slag* av ..... kronor 107 200.

[25.] **9. Lantbrukshögskolan: Avkastningsbedömning rörande avelssvin.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 37 200 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 732.

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* fram-hållit, att med hänsyn till ökade kostnader till följd av kristiden och på grund av skärpt försöksteknik en höjning av anslaget med 2 000 kronor vore ofrån-komlig.

*Departements-  
chefen.*

Då jag icke kan tillstyrka någon höjning av förevarande anslag, hemstäl-ler jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantbrukshögskolan: Avkastningsbedömning röran-de avelssvin* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 37 200.

[26.] **10. Lantbrukshögskolan: Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m.** Under denna anslagstitel är för innevarande budgetår anvisat ett anslag av 89 000 kronor. Bestämmelser angående anslagets användning äro meddelade i kungörelsen den 31 mars 1939 (nr 109).

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte höjas med 43 000 kronor till 132 000 kronor. Vid beräkning av medelsbehovet har styrelsen utgått från dels att statsbidraget för lokalt gödslingsförsök borde höjas från nuvarande högst 20 till i medeltal 35 kronor för försök, varför till gödslingsförsök skulle erfordras ett belopp av 65 000 kronor, dels att bidraget för lokalt sortförsök borde höjas från nuvarande högst 20 till i medeltal 50 kronor för försök, till följd varav till sortförsök kunde beräknas 25 000 kronor, dels ock att för undersökningar rörande bakkingsdugligheten hos de svenska brödsädessorterna genom provbakningar borde ställas till förfogande ett belopp av 12 000 kronor. Härjämte borde upptagas till bidrag för inköp av konstgödselmedel till gödslingsförsök 19 000 kronor och till bidrag till lokala besprutningsförsök i fråga om potatis 2 500 kronor samt till analyskostnader 8 500 kronor, vilket i förhållande till nu tillämpad medelsberäkning innebär en höjning med 4 000 kronor beträffande inköp av konstgödselmedel samt med 1 000 kronor i fråga om analyskostnader.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 24 september 1945 uttalat, att, då det statsfinansiella läget krävde den största återhållsamhet vid bestämmandet av anslagens storlek, en avsevärd nedsättning av det äskade medelsbeloppet syntes påkallad.

Enligt min mening synes med hänsyn till att frågan om försöksverksamhetens framtida organisation och omfattning för närvarande är föremål för utredning någon höjning av förevarande anslag icke nu böra övervägas utan anslaget torde för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp, 89 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Lantbrukshögskolan: Bidrag till lokala gödslings-, sort- och ogräsförsök m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 89 000.

[27.] **11. Lantbrukshögskolan: Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor.** För innevarande budgetår är för ändamålet anvisat ett anslag av 22 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 733.

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

I enlighet med högskolestyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Lantbrukshögskolan: Bidrag till fast försöksverksamhet vid statsunderstödda lantbruks- och lantmannaskolor* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av .. kronor 22 000.

[28.] **12. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 368 800 kronor. Kungl. Maj:t har för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut fastställt dels den 17 april 1942 personalförteckning (statsliggaren s. 734), dels ock den 27 april 1945 följande

**Avlöningsstat.**

|                                                                                           |        |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------|---------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....                         | kronor | 46 700  |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 71 600  |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....                | »      | 218 700 |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                              | »      | 31 800  |

Summa kronor 368 800.

Jag torde här först få redogöra för ett av *lantbruksstyrelsen* i skrivelse den 16 oktober 1944 framlagt förslag rörande personalbehovet vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut samt löneställningen för institutets befattningshavare. Förslaget grundar sig på en utredning som lantbruksstyrelsen enligt Kungl. Maj:ts den 5 februari 1943 meddelade beslut verkställt i samråd med representanter för institutets styrelse. Utredningsarbetet inom styrelsen har närmast handhåfts av byråchefen i styrelsen A. P:son Arnegren och dåvarande sekreteraren i allmänna lönenämnden H. Edsberg. Efter överläggningar med representanter för institutets styrelse och institutets avdelningsföreståndare m. fl. ha utredningsmännen i en den 10 september 1944 dagtecknad promemoria framlagt preliminärt förslag i ämnet, över vilket institutets styrelse avgivit yttrande. Vid sitt ställningstagande har lantbruksstyrelsen i de flesta fall anslutit sig till de av utredningsmännen framförda förslagen. Styrelsen har därvid framhållit, att, sedan institutet efter 1933 års omorganisation nu varit i verksamhet över tio år och verksamheten erhållit en viss stabilitet, det torde vara möjligt bedöma behovet av de i samband med nämnda omorganisation inrättade befattningarna. Utvecklingen av institutets verksamhet under tiden efter omorganisationen har enligt styrelsens mening till fullo bekräftat behovet av dessa befattningar. Tiden har därför synts styrelsen vara inne för beredande i viss omfattning av ordinarie anställning åt befattningshavarna vid institutet. I den mån lantbruksstyrelsen funnit skäl förestå en väsentligt ändrad löneställning har styrelsen dock ansett den icke-ordinarie anställningsformen böra tills vidare bibehållas. Styrelsen har beträffande löneregleringen för de å institutets stat uppförda befattningarna anfört i huvudsak följande.

Befattningen som föreståndare för trädgårdsförsöken bör omäändras till ordinarie befattning i lönegrad A 30, varvid med tjänsten bör förenas titeln professor. Härigenom skulle likställighet vinnas med föreståndarbefattningarna vid statens mejeriförsök samt vid statens jordbruks- och husdjursförsöksanstalter.

Utredningsmännen ha föreslagit, att föreståndaren för lantbruksavdelningen skulle uppflyttas från lönegrad Eo 28 till Eo 30. Det nu till honom i hans egenskap av förvaltare av Alnarps egendom från egendomens medel utgående arvodet av 3 000 kronor skulle därvid nedsättas till 2 000 kronor. Motsvarande lönegradsuppflyttning ha utredningsmännen förordat för föreståndaren för trädgårdsavdelningen. Institutsstyrelsen har för sin del ansett, att samtliga avdelningsföreståndare borde erhålla samma lönegradsplacering som institutets professorer och att de för skötseln av respektive egendomen, mejeriet och trädgårdarna borde åtnjuta arvoden av 2 500 kronor. Även om vissa skäl enligt lantbruksstyrelsens mening tala för att föreståndaren för lantbruksavdelningen uppflyttas i 30 lönegraden, vill lantbruksstyrelsen dock endast föreslå, att befattningshavaren överföres å ordinarie stat, varvid förvaltararvodet bör utgå med oförändrat belopp. Lantbruksstyrelsen finner, att jämväl föreståndaren för trädgårdsavdelningen bör placeras i lönegrad A 28. Styrelsen förordar, att mejeriavdelningens och trädgårdsavdelningens föreståndare för skötseln av mejeriet respektive trädgårdarna tillerkännas ett arvode av 1 000 kronor vardera, att utgå av mejeriets respektive trädgårdarnas medel.

Enär befattningarna såsom statsagronom vid trädgårdsförsöken böra vara jämställda med motsvarande tjänster vid jordbruks- och husdjursförsöksanstalterna vill lantbruksstyrelsen tillstyrka, att ifrågavarande befattningar överföras å ordinarie stat.

Utredningsmännen ha föreslagit, att de i lönegrad Eo 24 placerade ämneslärarna vid lantbruksavdelningen och mejeriskolan skulle uppflyttas i Eo 26. Samma lönegradsplacering har den ene av utredningsmännen, nämligen byråchefen Arnegren, förordat för ämneslärarna vid trädgårdsavdelningen, medan den andre utredningsmannen, sekreteraren Edsberg, med hänsyn till dessa lärares nuvarande placering i Eo 20 funnit uppflyttningen böra begränsas till Eo 24. Institutsstyrelsen har ansett, att samtliga ämneslärare borde placeras i Eo 26. Lantbruksstyrelsen ansluter sig för sin del till sistnämnda ståndpunkt och vill därjämte förorda, att ämneslärarna erhålla tjänstetiteln lektor. Styrelsen hänvisar därvid till att den undervisning, som meddelas av ämneslärarna vid lantbruks- och trädgårdsavdelningarna i driftsledarkursen respektive högre trädgårdskursen i viss mån kan anses jämställd med den undervisning, som lämnas av de tekniska läroverkens lektorer. Detsamma skulle gälla ämneslärarna vid mejeriavdelningen, om en mejeriföreståndarkurs i enlighet med ett av styrelsen avgivet förslag inrättas vid Alnarp. Institutets ämneslärare böra enligt lantbruksstyrelsens mening givetvis ha högre avlöning än lantbruks- och lantmannaskolornas helårsanställda lärare, vilkas löneförmåner närmast motsvara lönen i lägst 22 och högst 26 löneklasserna å B-ort. De böra däremot i avlöningshänseende stå något lägre än de vid nämnda skolor helårsanställda föreståndarna, vilkas avlöningsförmåner närmast torde motsvara lönen i lägst 27 och högst 30 löneklasserna å B-ort. Med hänsyn härtill skulle lantbruksstyrelsen ur ren avlöningssynpunkt kunna godtaga en placering av ämneslärarna i Eo 25. Då emellertid lektorstiteln icke torde kunna förenas med lägre lönegradsplacering än Eo 26 och styrelsen anser det vara av synnerlig betydelse för institutets verksamhet, att ämneslärarna erhålla denna tjänstetitel, påyrkar styrelsen, att ämneslärarna hänföras till lönegrad Eo 26.

Då enligt lantbruksstyrelsens mening föreståndaren för trädgårdsekonomiska byrån (trädgårdsavdelningens driftsekonomiska byrå) bör i lönehänseende vara jämställd med ämneslärarna, hemställer styrelsen, att denna befattning uppflyttas från Eo 24 till Eo 26.

Enär befattningarna såsom föreståndare vid försöksstationerna i Rånna och Nyckelby enligt uttalande i propositionen nr 261/1937 i princip likställts med befattningar i 24 lönegraden, vill lantbruksstyrelsen förordna, att ifrågavarande arvodesbefattningar uppföras såsom extra ordinarie tjänster i nämnda lönegrad.

Utredningsmännen ha föreslagit, att för beredande av pensionsrätt åt trädgårdsmästarna vid trädgårdsförsöken i Alnarp och vid försöksstationerna i Rånna och Nyckelby dessas befattningar måtte omändras till extra ordinarie och placeras, befattningarna i Alnarp i Eo 13 och befattningarna vid försöksstationerna i Eo 12. Institutsstyrelsen har å sin sida hemställt, att ifrågavarande befattningar måtte placeras i A 15 respektive A 14. Lantbruksstyrelsen, som anser att trädgårdsmästarebefattningarna böra vara jämställda i avlöningshänseende, förordar för sin del, att befattningarna placeras i Eo 13.

Med hänsyn till de kvalificerade göromål, bland annat registrerings- och arkiveringsarbeten ävensom bokföring, vilka åvila det ordinarie kontorsbiträdet vid trädgårdsförsöken, finner lantbruksstyrelsen kontorsbiträdesbefattningen böra ombildas till en kanslibiträdesbefattning i A 7. Styrelsen vill vidare föreslå, att en kontors- och en skrivbiträdestjänst i Ex 4 respektive Ex 2 vid trädgårdsekonomiska byrån överföras å extra ordinarie stat.

Assistenternas och försöksmejeristens arvoden böra enligt styrelsens mening höjas till 5 600 kronor, vilket belopp utgår för vissa assistentbefattningar vid lantbrukshögskolan.

Lantbruksstyrelsen har i förenämnda skrivelse vidare föreslagit nyinrättande av ett antal befattningar och överförande av vissa befattningar från specialstaterna för Alnarps egendom, mejeri och trädgårdar till institutets avlöningsstat. Härom har lantbruksstyrelsen yttrat väsentligen följande.

*Mejeriavdelningen.* Professorn i mejerikemi och mejeribakteriologi har anfört, att arvodet åt hans assistent helt tagits i anspråk för att bestrida kostnaderna för undervisningen i allmän kemi och lantbrukskemi vid högre mejerikursen. Professorn, som sålunda varken för sin undervisning eller forskning har tillgång till assistent, har därför hemställt om inrättande av en speciallärarbefattning i allmän kemi och lantbrukskemi vid högre mejerikursen. Vidare har han ansett sig böra erhålla en assistent, som kunde övertaga en del av hans undervisning i mejerikemi och mejeribakteriologi. Tillika skulle assistenten ägna sig åt forskningsarbete.

Lantbruksstyrelsen vill för sin del förordna, att ifrågavarande assistentbefattning omändras till en förste assistenttjänst i Eo 21. Då varken denne assistent eller någon annan befattningshavare vid institutet kan omhändervä undervisningen i allmän kemi och lantbrukskemi, finner styrelsen det nödvändigt att för ifrågavarande undervisning beräkna ett speciallärararvode av 4 800 kronor.

*Statens mejeriförsök.* Den nuvarande skrivbiträdesbefattningen i Ex 2 vid mejeriförsöken bör ombildas till en laboratoriebiträdesbefattning i Eo 7. Mejeriförsöken förfoga för närvarande icke över någon vaktmästare utan disponera endast ett belopp av 1 000 kronor till ersättning för vaktmästarhjälp. Då lantbruksstyrelsen anser ett verkligt behov av en vaktmästarebefattning föreligga, förslår styrelsen, att en sådan befattning med placering i Eo 5 inrättas vid mejeriförsöken.

*Trädgårdsavdelningen.* En ämnesläraryrkefattning i botanik bör inrättas och i likhet med övriga ämnesläraryrkefattningar placeras i Eo 26. Genom inrättandet av denna befattning skulle arvoden åt speciallärare i botanik och zoologi å tillhoppa 5 785 kronor kunna utgå.

Vid Alnarps trädgårdar finnes för närvarande anställd en assistent med ett arvode av 3 600 kronor jämte fri bostad med bränsle. Enär denne assistents huvudsakliga göromål falla inom undervisningsområdet anser lantbruksstyrelsen, att befattningshavaren bör överflyttas å institutets avlöningsstat. Arvudet bör bestämmas till 5 600 kronor, varvid förmånen av fri bostad och bränsle förutsättes icke längre skola utgå.

På grund av den arbetsbörda, som åvilar föreståndaren och biträdespersonalen å trädgårdsekonomiska byrån, vill lantbruksstyrelsen förordna, att å byrån upptages en assistentbefattning med ett arvode av 5 600 kronor.

*Trädgårdsförsöken.* Då enligt lantbruksstyrelsens mening behov finnes av ytterligare en förste assistentbefattning vid trädgårdsförsöken, anser sig styrelsen böra föreslå, att en dylik befattning med placering i Eo 21 inrättas.

Föreståndaren för trädgårdsförsöken har föreslagit, att till vardera av Ekerums och Tosemarkens försöksstationer måtte knylas en befattning som assistent. Lantbruksstyrelsen vill förordna, att å institutets avlöningsstat beräknas arvode åt vardera av ifrågavarande assistenter med 4 800 kronor.

För att tillgodose behovet av personalförstärkning i biträdesgraderna vid trädgårdsförsöken föreslår lantbruksstyrelsen, att en kontorshjälpbefattning i Ex 4 inrättas vid försöken.

*För institutet gemensam personal.* Befattningarna som kassör respektive bokhållare, vilka för närvarande redovisas å specialstaterna för egendomen, mejeriet och trädgårdarna och äro förenade med arvoden av 8 765 respektive 4 770 kronor, böra omändras till extra ordinarie befattningar å institutets stat. Kassören har hittills handhaft, förutom kassagöromål, vissa uppgifter, som rätteligen bort åvila bokhållaren, bland annat titelbokföringen, medan bokhållaren fört kassajournalerna. Kassören har därjämte biträtt kamreraren vid uppgörandet av bokslut och vissa avlöningsuträkningar. Härigenom har kassörsbefattningen kommit att framstå såsom mera kvalificerad än bokhållartjänsten och även förenats med högre arvode. Inom statsförvaltningen är emellertid förhållandet i allmänhet det motsatta. Institutstyrelsen och utredningsmännen ha därför ansett, att arbetsuppgifterna befattningshavarna emellan i fortsättningen böra fördelas så, att till kassörs-tjänsten hänföras endast egentliga kassagöromål, medan bokhållartjänsten skulle omfatta arbetsuppgifter av bokföringsmässig natur. Genomförandet av en ändrad arbetsfördelning underlättas av att den nuvarande kassören från och med den 1 november 1944 tillträder kamrerarbefattningen vid institutet. Vid en dylik omläggning ha utredningsmännen funnit bokhållartjänsten böra placeras i lönegrad Eo 16 och kassörstjänsten i Eo 11. Lantbruksstyrelsen vill för sin del biträda utredningsmännens förslag.

Enär verkligt behov av sekreterarhjälp för uppsättande av större expeditioner, protokollföring m. m. föreligger, finner sig lantbruksstyrelsen böra hemställa, att såsom arvode åt en sekreterare beräknas ett belopp av 1 500 kronor. För tjänstgöring å rektorexpeditionen och för hjälp med biblioteksgöromål bör vidare inrättas en kontorshjälpstjänst i Eo 4.

I skrivelser den 27 och den 29 augusti 1945 har *institutets styrelse* beräknat medelsbehovet under avlöningsanslaget för nästa budgetår till i runt tal 451 900 kronor. Styrelsen har därvid utgått ifrån att den av lantbruksstyrelsen föreslagna löneordningen för institutets befattningshavare m. m. skulle

genomföras från och med budgetåret 1946/47. Därutöver har institutsstyrelsen gjort framställning om bland annat inrättande av ytterligare nya befattningar. Styrelsen har härom anfört i huvudsak följande.

Det föreligger ett ofrånkomligt behov av ytterligare en vetenskapligt skolad arbetskraft vid mejeriförsöken. Med hänsyn till förste assistenternas lönegradsplacering kunna dessa icke förväntas ha tillräcklig utbildning för självständigt forskningsarbete. Föreståndaren kan icke fullständigt behärska ett så stort ämnesområde som det här gäller och undersökningarna bliva därför lätt ensidiga. Med hänsyn härtill bör vid mejeriförsöken inrättas en laboratorsbefattning motsvarande statsagronombefattningarna vid de övriga försöksinstitutionerna. Laboratorn skulle huvudsakligen ägna sig åt de mera kemiskt och bakteriologiskt betonade undersökningarna, varigenom föreståndaren finge mera tid att syssla med de rent mejeritekniska undersökningarna. Laboratorsbefattningen skulle även fylla uppgiften såsom meriteringsplats för forskare inom mejerihanteringen.

Behovet av ett laboratoriebiträde på den bakteriologiska avdelningen av mejeriförsöken är ofrånkomligt. Det torde icke finnas något bakteriologiskt laboratorium, som kan tänkas fungera utan tillgång till en sådan arbetskraft. Den tidigare föreslagna utvägen att omändra skrivbiträdesbefattningen till en laboratoriebiträdesbefattning måste med hänsyn icke blott till arbetet på det bakteriologiska laboratoriet utan också till det allt mera utvidgade skrivarbetet anses vara en utväg som icke tillfredsställer behovet.

Styrelsen, som erhållit Kungl. Maj:ts bemyndigande att uppgöra förslag till ordnande av försöksverksamheten på trädgårdsodlingens område i Norrland, har haft för avsikt att redan hösten 1945 framlägga fullständigt förslag i ämnet. Då detta icke blivit möjligt, har styrelsen ansett sig redan nu böra begära vissa medel för försöksverksamhetens fullföljande. Då försöken vid Söråkers försöksstation uppnått en betydande omfattning och givit många resultat, som snarast böra bearbetas och offentliggöras, finner styrelsen det nödvändigt att redan nu begära medel för anställande av en försöksledare vid denna station. En dylik befattning kommer att bli nödvändig under alla förhållanden och är ej på något sätt beroende av vilken organisationsform, som kommer att beslutas för försöksstationen. Under första året torde det vara lämpligt att befattningen uppföres såsom arvodesbefattning, varvid arvodel ej bör sättas lägre än 9 000 kronor. Till trädgårdsförsöken vid Öjebyns försöksgård ha medel ännu icke anvisats i annan mån, än att på lantbrukshögskolans stat uppförts 2 400 kronor såsom arvode åt en trädgårdsförsöksassistent under innevarande budgetår. Då styrelsen emellertid anser, att denna verksamhet bör handhavas av statens trädgårdsförsök, torde det vara lämpligt, att arvodel överföres till institutets stat. I anslutning härtill vill styrelsen framhålla, att för anställande av en assistent för trädgårdsförsök erfordras samma belopp som för övriga assistenter. Styrelsen finner utan tvekan en förste assistentbefattning i Eo 21 vara erforderlig, då nämligen stora kvalifikationer måste fordras hos en person, som självständigt skall svara för försöksverksamheten i övre Norrland. Då försöksarbetet till en början icke kan uppnå någon större omfattning, har styrelsen likväl ansett sig kunna begränsa sina anspråk till en arvodesbefattning för budgetåret 1946/47. Arvodel bör emellertid icke understiga 5 600 kronor.

Med hänsyn till att assistentarvodena vid institutet från och med den 1 juli 1945 höjts till 5 100 kronor böra även de föreslagna assistentbefattningarna vid Ekerums och Tosemarkens försöksstationer förenas med detta arvode.

Därest trädgårdsmästarbefattningarna icke skulle givas högre lönegrads-

placering än Eo 13, torde det för undvikande av löneförsämring för innehavarna av befattningarna vara erforderligt, att dessa få tillgodoräkna sig tjänsteår för uppflyttning i högsta löneklassen.

Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningssantal har anhängit, att överassistenten vid anstaltens mejeriavdelning måtte befrias från honom åliggande undervisning i maskinlära i högre mejerikursen, så att han odelat skulle kunna ägna sig åt provningsarbetet. Institutets styrelse har icke velat motsätta sig detta och för att tillgodose behovet av lärare i detta ämne ha upptagits i runt tal 2 200 kronor eller 1 700 kronor mer än för innevarande budgetår till avlönning av speciallärare i ämnet. Vidare ha upptagits 3 000 kronor till avlönning av speciallärare i kurs för ladugårdsförmån mot 2 000 kronor för löpande budgetår. På grund av att förslaget till avlöningsstat upptager en nyinrättad ämneslärartjänst vid trädgårdsavdelningen har arvudet till speciallärare i botanik å 4 100 kronor utgått och arvudet till speciallärare i zoologi minskats från omkring 1 700 till 500 kronor.

Styrelsen har upptagit den nuvarande arvodesbefattningen som kontorsbiträde vid maskininstitutionen som befattning i Ex 4.

För att möjliggöra att kontorspersonalen kan erhålla författningssenlig semester har styrelsen höjt beloppet till vikariatsersättningar från 100 till 1 500 kronor. Med den betydande ökning av kontorsarbetet, som har föranletts av den på olika områden utökade verksamheten vid institutet, är det icke möjligt att uppskjuta visst arbete under befattningshavares semester och ej heller att överflytta arbetet på annan befattningshavare.

*Lantbruksstyrelsen* har i utlåtande den 24 september 1945 föreslagit, att institutets avlöningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 437 600 kronor. Med hänsyn bland annat till att trädgårdsförsöksverksamheten i Norrland är föremål för utredning har styrelsen ansett sig icke kunna förorda framställningen om anvisande av medel till en försöksledare vid Söråkers försöksstation och till en försöksassistent vid Öjebyns försöksgård. Då det syntes styrelsen angeläget, att trädgårdsförsöksverksamheten vid Öjebyn så snart som möjligt skulle komma i gång, har styrelsen dock föreslagit, att å institutets omkostnadsstat måtte uppföras ett belopp av 5 000 kronor för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande försöksverksamhet under nästa budgetår. I övrigt har styrelsen tillstyrkt de av institutsstyrelsen gjorda framställningarna.

Beträffande lantbruksstyrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

*Ordinarieposten* har ökats med 44 700 kronor till 91 400 kronor. Det föreslagna överförandet å ordinarie stat av befattningarna såsom föreståndare för trädgårdsförsöken, föreståndare för lantbruks- respektive trädgårdsavdelningen och statsagronom samt omändrandet av en kontorsbiträdesbefattning till kanslibiträdesbefattning ha föranlett en ökning å i runt tal 46 700 kronor. Härifrån avgår på grund av löneklassförändringar ett belopp av omkring 2 000 kronor.

*Arvodesposten* har minskats med 17 400 kronor till 54 200 kronor. De föreslagna ombildningarna till extra ordinarie tjänster av arvodesbefattningarna såsom assistent vid mejeriavdelningen, försöksledare och trädgårdsmästare vid Rånna och Nyckelby försöksstationer samt trädgårdsmästare vid Alnarp ha medfört ett minskat medelsbehov under denna anslagspost med 43 200 kronor. Häremot svara öknings å tillhoppa 25 800 kronor,

betingade av förslagen om höjning av arvoden till två assistenter och en försöksmejerist från 5 100 till 5 600 kronor, inrättande av fyra nya assistentbefattningar, upptagande av ett sekreterararvode å 1 500 kronor samt uppräknande av posten vikariatsersättningar med 1 400 kronor till 1 500 kronor.

Icke-ordinarieposten har uppräknats med 26 200 kronor till 244 900 kronor. Förslagen om uppflyttning i högre lönegrad av ämneslärarna och föreståndaren för trädgårdsekonomiska byrån, ombildning av arvodesbefattningar till extra ordinarie tjänster, överförande från specialstaterna för Alnarps egendom, mejeri och trädgårdar av bokhållar- och kassörstjänsterna, inrättande av nya extra ordinarie befattningar såsom laborator vid mejeriförsöken, ämneslärare vid trädgårdsavdelningen och förste assistent vid trädgårdsförsöken m. m. ha föranlett ökningsar på tillhopa omkring 70 400 kronor. Vidare ha ersättningar till speciallärare upptagits med ett 1 200 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Beloppet utgör skillnaden mellan ökningsar på 7 800 kronor och minskningsar på 6 600 kronor. Ökningsarna betingas huvudsakligen av förslaget om inrättande av en speciallärarbefattning i allmän kemi och lantbrukskemi med ett arvode av 4 800 kronor, höjningen av arvodet till speciallärare i maskinlära med 1 700 kronor på grund av framställningen, att överassistenten vid maskinprovningarnas mejeriavdelning skulle befrias från undervisningsskyldighet vid högre mejerikursen, samt höjningen av beloppet till speciallärararvoden vid ladugårdsförmanskursen från 2 000 till 3 000 kronor med hänsyn till att det för innevarande budgetår anvisade beloppet endast avsett undervisningskostnaderna under åtta månader. Minskningarna hänföra sig väsentligen till att förslaget om inrättande av en ämneslärarbefattning i botanik medfört, att arvodet till speciallärare i botanik å 4 100 kronor beräknats bortfalla och att arvodet till speciallärare i zoologi nedräknats med 1 200 kronor. Mot de nu nämnda ökningarna under anslagsposten å tillhopa i runt tal 71 600 kronor svara minskningsar å sammanlagt 45 400 kronor, betingade av det föreslagna överförandet å ordinarie stat av befattningarna såsom föreståndare för trädgårdsförsöken, föreståndare för lantbruks- respektive trädgårdsavdelningen och statsagronom.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till de av styrelsen framförda förslagen ökats med 15 300 kronor till 47 100 kronor.

Över lantbruksstyrelsens utredning angående behovet av olika befattningshavare vid institutet samt befattningshavarnas anställnings- och avlöningsförhållanden ha utlåtanden avgivits av statskontoret den 18 december 1944, av riksräkenskapsverket den 12 februari 1945 och av allmänna lönenämnden den 23 oktober 1945. Lönenämnden har därvid även tagit i övervägande lantbruksstyrelsens förslag rörande anslagsanvisning till institutet för innevarande budgetår. Statskontoret har den 29 oktober 1945 yttrat sig över sistnämnda förslag.

Beträffande innehållet i utlåtandena må följande nämnas.

Statskontoret har framhållit, att det framlagda förslaget skulle medföra avsevärda merkostnader för statsverket. Inför ett under nuvarande förhållanden framfört krav på anslagshöjning av denna storleksordning har statskontoret ansett sig böra understryka angelägenheten av att största möjliga återhållsamhet iakttoges vid beviljandet av ytterligare medel för förbättring av personalens avlöning och till utvidgning av institutets verksamhet. I sistnämnda hänseende har statskontoret uttalat, att ämbetsverket i nuvarande läge endast funne de önskemål böra tillgodoses, som vore av särskild betydelse.

delse för produktionen inom hithörande grenar av näringslivet. De begärda personalförstärkningarna och även i övrigt föreslagna utvidgningarna av verksamheten vore emellertid av beskaffenhet att i stort sett undandraga sig statskontorets bedömande.

Statskontoret har ifrågasatt, huruvida den begärda uppflyttningen av tjänsten som föreståndare för statens trädgårdsförsök från lönegrad Eo 28 till A 30 kunde vara motiverad, samt i anslutning härtill erinrat om att tjänsten först vid 1940 års riksdag inrättades som extra ordinarie i 28 lönegraden. Redan då hade förslag förelegat om befattningens uppförande i lönegrad A 30, men i enlighet med förslag av alimänna lönenämnden hade den inplacerats i lönegrad Eo 28 i avvaktan på närmare erfarenhet rörande verkningarna av uppdelningen på två olika befattningar av de göromål, som då innehades av en tjänsteman i sistnämnda lönegrad. Även i samband med anvisande av anslag till institutet för budgetåren 1942/43 och 1943/44 hade befattningens uppförande på ordinarie stat i 30 lönegraden föreslagits. Med hänsyn till berörda förhållanden har statskontoret ansett, att någon annan ändring för närvarande icke borde vidtagas beträffande denna befattning, än att densamma liksom föreslagits i fråga om tjänsterna som föreståndare för lantbruks- och trädgårdsavdelningarna uppfördes på ordinarie stat i lönegrad A 28. Därest den emellertid skulle anses böra hänföras till 30 lönegraden, borde enligt statskontorets uppfattning den icke-ordinarie anställningsformen i varje fall tills vidare bibehållas.

Den föreslagna åtgärden att överföra föreståndarbefattningen för trädgårdsavdelningen på ordinarie stat med inplacering i lönegrad A 28 har statskontoret förklarat sig icke vilja motsätta sig. Däremot har statskontoret funnit sig icke kunna biträda förslaget om särskilda arvoden å 1 000 kronor till denne befattningshavare och till föreståndaren för mejeriavdelningen för skötseln av mejeriet respektive trädgårdarna.

Beträffande ämneslärares lönegradsplacering har statskontoret framhållit, att titelfrågan icke borde tillmätas betydelse vid detta spörsmåls avgörande. Statskontoret har ifrågasatt, om tillräcklig anledning verkligen förelåge att åt dessa befattningshavare utmäta en högre löneställning än adjunkternas vid de allmänna läroverken. Då de emellertid redan tillhörde 24 lönegraden, har ämbetsverket ansett sig icke böra ifrågasätta någon ändring härutinnan. Av handlingarna i ärendet framginge, enligt vad statskontoret vidare uttalat, att den ursprungliga tanken varit, att ämneslärarartjänsterna skulle utgöra genomgångsplatser till föreståndartjänst vid lantbruks- eller lantmannaskola. Då denna möjlighet i flertalet fall icke längre stode öppen, hade det ansetts önskvärt med en förbättring av löneställningen för ämneslärares. En dylik förbättring kunde beredas även med tjänsternas bibehållande i 24 lönegraden, nämligen genom att överföra dem på ordinarie stat. Härigenom skulle löneförmånerna uppgå till samma belopp, som om de inplacerades i den lönegrad, Eo 25, som lantbruksstyrelsen funnit sig kunna godtaga. För de vid trädgårdsavdelningen anställda ämneslärares har statskontoret icke funnit skäl föreligga för en uppflyttning till högre lönegrad än den 21. Däremot har ämbetsverket icke velat motsätta sig, att de inom sistnämnda lönegrad erhöles ordinarie anställning, därest denna anställningsform genomfördes för övriga ämneslärare. I enlighet härmed har statskontoret förordat, att här avsedda lärare vid trädgårdsavdelningen inplacerades i lönegrad A 21. Med hänsyn till att föreståndaren för trädgårdsekonomiska byrån ansetts vara jämställd med ämneslärare vid institutet har statskontoret förklarat sig kunna tillstyrka, att även denna befattning placerades i 24 lönegraden.

I fråga om befattningarna som bokhållare och kassör har statskontoret

uttalat, att bokhållarbefattningen syntes böra placeras i Eo 15 och kassörstjänsten i Eo 9.

Statskontoret har förordat, att samtliga trädgårdsmästare vid trädgårdsförsöken inplacerades i lönegrad Eo 12, därest de ansåges böra upptagas å extra ordinarie stat. Förslaget, att trädgårdsmästarna vid Alnarp, därest de erhöle anställning som extra ordinarie tjänstemän, skulle uppföras i högre löneklass än begynnelselöneklassen, har allenast föranlett det uttalandet från statskontorets sida, att frågan om förevarande befattningshavares löneklassplacering — för den händelse skäl därtill kunde anses föreligga — i vanlig ordning borde göras till föremål för Kungl. Maj:ts prövning från fall till fall.

Vidare har statskontoret framhållit, att det vid trädgårdsförsöken föreliggande behovet av personalförstärkning i biträdesgraderna enligt statskontorets mening för närvarande icke borde föranleda annan åtgärd än att en extra ordinarie befattning som kanslibitråde i 7 lönegraden inrättades. Vid bifall härtill skulle övriga biträdesbefattningar kunna bibehållas oförändrade i avvaktan på närmare erfarenhet angående behovet av här avsedd personal.

I fråga om den föreslagna kontorsbiträdesbefattningen i Eo 4 för tjänstgöring å rektorsexpeditionen och för hjälp med biblioteksgöromål samt förslaget om ett sekreterararvode å 1 500 kronor för beredande åt rektorn av sekreterarhjälp har statskontoret uttalat, att det enligt ämbetsverkets mening åtminstone för närvarande kunde anses vara tillräckligt, om rektorn erhöle den avlastning av arbetsuppgifterna, som inrättandet av förenämnda kontorsbiträdesbefattning för det löpande expeditiönsarbetet skulle innebära. Därest denna befattning inrättades, har det synts statskontoret kunna anstå med det föreslagna sekreterararvodet.

Förslaget om uppräknings av de nuvarande assistentarvodena från 5 100 kronor har statskontoret funnit sig icke kunna biträda, enär ifrågavarande arvoden höjts från innevarande budgetår i samband med den av 1945 års riksdag medgivna uppräknings av statliga arvoden i allmänhet.

Statskontoret har icke kunnat tillstyrka, att medel anvisades å institutets avlöningsanslag för arvoden åt två assistenter vid trädgårdsförsöksstationerna i Ekerum och Tosemarken. För ifrågavarande trädgårdsförsök erforderliga belopp borde, i överensstämmelse med vad som skett för de senaste budgetåren, även för budgetåret 1946/47 anvisas från det under nionde huvudtiteln uppförda anslaget till Befråmmande i allmänhet av jordbruk och lantmannanärningar. På av lantbruksstyrelsen anförda skäl har statskontoret icke kunnat understödja institutsstyrelsens hemställan om anställande av en försöksledare vid Söråkers trädgårdsförsöksstation och en försöksassistent vid Öjebyns trädgårdsförsök med årliga arvoden av 9 000 respektive 5 600 kronor. Liksom för innevarande budgetår borde för ersättning till assistent vid Öjebyns trädgårdsförsök beräknas ett belopp av 2 400 kronor. Huruvida därutöver — såsom lantbruksstyrelsen syntes förutsätta — ett belopp av 2 600 kronor erfordrades för försöksverksamhetens bedrivande, undandrog sig statskontorets bedömande.

Med hänsyn till lantbruksstyrelsens uttalande om förestående utredning angående ordnandet av försöksverksamheten på mejeriområdet har ämbetsverket slutligen förklarat sig icke kunna tillstyrka inrättandet av två befattningar som laborator och laboratoriebiträde vid statens mejeriförsök.

Allmänna lönenämnden har beträffande befattningen som föreståndare för statens trädgårdsförsök uttalat, att, då numera erfarenhet vunnits rörande arbetsuppgifterna för denna befattning och då den genom lantbruksstyrelsens försorg verkställda utredningen givit vid handen, att skäl före-

låge för att föreståndarbefattningen omändrades till en professur, lönenämnden icke ville motsätta sig, att en professorsbefattning i A 30 inrättades för ändamålet.

I fråga om föreståndarna för lantbruks- och trädgårdsavdelningarna har lönenämnden uttalat, att dessa enligt lönenämndens mening borde beredas ordinarie anställning. I likhet med föreståndaren för mejeriavdelningen syn-tes de därvid böra placeras i 30 lönegraden. I fråga om de särskilda arvoden, som enligt lantbruksstyrelsens förslag skulle utgå till dessa avdelningsföreståndare i deras egenskap av föreståndare för respektive Alnarps egendom, Alnarps mejeri och Alnarps trädgårdar, har lönenämnden framhållit, att, därest föreståndaren för lantbruksavdelningen placerades i A 30, det till honom nu utgående arvodet å 3 000 kronor borde reduceras till 2 000 kronor. Föreståndaren för mejeriavdelningen borde med hänsyn till mejerirörelsens stora omslutning tillerkännas det av lantbruksstyrelsen föreslagna arvodet å 1 000 kronor. Däremot har lönenämnden icke kunnat tillstyrka något särskilt arvode till föreståndaren för trädgårdsavdelningen, därest denne erhöle av lönenämnden förordad placering i 30 lönegraden.

Beträffande ämneslärarna har lönenämnden anfört, att lönenämnden, som icke funnit anledning föreligga att taga löneläget för de helårsanställda föreståndarna vid lantbruks- och lantmannaskolorna till utgångspunkt vid prövning av frågan om ämneslärarnas avlöningsförmåner, ville erinra, att vid avvägandet av den nuvarande löneställningen för ämneslärarna å lantbruksavdelningen jämförelse gjorts mellan dessa ämneslärare och läroverksadjunkterna samt att chefen för jordbruksdepartementet därvid förordat, att ämneslärarna erhöle en avlöning, motsvarande dåvarande lönegraden B 24. Härigenom skulle avlöningen bli något högre än den, som utginge till läroverksadjunkt, vilket icke kunde anses orimligt i förhållande bland annat till det undervisningsstadium, varom här vore fråga. Med hänsyn till de kompetenskrav, som ställdes på ämneslärarna vid institutet, har lönenämnden icke kunnat tillstyrka ämneslärarnas uppflyttning i högre lönegrad än den 24. Däremot har lönenämnden funnit skäl tala för att jämväl ämneslärarna vid trädgårdsavdelningen hänfördes till nämnda lönegrad. Lönenämnden har emellertid därutöver velat förorda, att ämneslärarna erhöle förbättrade anställningsförhållanden såtillvida att de bereddes ordinarie anställning.

Lönenämnden har ifrågasatt, huruvida icke en placering i 14 lönegraden vore motiverad för trädgårdsmästarna vid statens trädgårdsförsök vid Alnarp. Den föreslagna bokhållarbefattningen i Eo 16 borde enligt lönenämndens mening utbytas mot en kontorsskrivartjänst i Eo 15.

*Riksräkenskapsverket* har förklarat, att frågan om institutets behov av befattningshavare och dessas lönegradsplacering väsentligen undandroge sig ämbetsverkets bedömande. Beträffande ämneslärarna har riksräkenskapsverket dock erinrat, att dessa lärare syntes kunna erhålla lektors tjänstetitel utan att därför hänföras till högre lönegrad än den, som läte sig motiveras enligt vedertagna normer för bestämmande av befattningshavares löneställning. Riksräkenskapsverket har tillstyrkt, att bokhållar- och kassörstjänsterna överfördes till institutets stat, samt förklarat sig icke ha något att erinra mot det framlagda förslaget om ändrade arbetsuppgifter för dessa befattningshavare.

Av institutets befattningshavare med högre utbildning ha för närvarande endast tre professorer ordinarie anställning. Enär befattningen såsom föreståndare för trädgårdsförsöken torde kunna jämföras med föreståndarbefattningen i *Departements-  
chefen*.

fattningarna vid statens mejeriförsök och anstalterna för jordbruks- och husdjursförsök, vilka äro professorstjänster i lönegrad A 30, finner jag mig böra tillstyrka, att förstnämnda befattning uppflyttas från lönegrad Eo 28 till A 30 och att med densamma förenas titeln professor.

Vidkommande befattningarna såsom föreståndare för lantbruks- och trädgårdsavdelningarna vill jag erinra om, att innehavarna av dessa befattningar åvilas en ekonomisk verksamhet av ganska betydande omfattning. Med hänsyn härtill synes mig böra övervägas, om icke en inplacering å C-planen av dessa befattningar kunde anses mera ändamålsenlig än deras upptagande såsom ordinarie tjänster. I avvaktan på att närmare övervägande och utredning av denna fråga kan ske, torde någon förändring i befattningarnas lönegradsplacering tills vidare icke böra vidtagas. Förslaget om särskilda arvoden till föreståndarna för mejeri- och trädgårdsavdelningarna för skötseln av och ansvaret för mejeriet respektive trädgårdarna torde icke i frågans nuvarande läge böra upptagas till slutlig prövning.

I betraktande av att statsagronombefattningarna vid anstalterna för jordbruks- och husdjursförsök äro uppförda i lönegrad A 26, har jag icke någon erinran att framställa mot förslaget att inplacera motsvarande statsagronomtjänster vid trädgårdsförsöken i nämnda lönegrad.

Lantbruksstyrelsens hemställan att ämneslärarybefattningarna vid institutet skola ombildas till lektorat finner jag mig däremot icke kunna biträda. Enär den undervisning, som meddelas av ämnesläraryarna vid trädgårdsavdelningen, icke torde vara mindre kvalificerad och krävande än de övriga ämnesläraryarnas, anser jag emellertid, att samtliga ämnesläraryare vid institutet böra erhålla samma löneställning. Vid övervägande av spörsmålet om vilken lönegradsplacering som därvid bör ifrågakomma har jag funnit mig böra förorda den av lönenämnden föreslagna lönegraden, nämligen A 24. Vid bifall härtill skulle ämnesläraryarna erhålla den löneställning, som lantbruksstyrelsen ur ren avlöningssynpunkt förklarat sig kunna godtaga.

Föreståndaren för trädgårdsekonomiska byrån har av lantbruksstyrelsen ansetts böra jämsställas med institutets ämnesläraryare. Förutom en betydande undervisningsskyldighet åligger det honom emellertid att leda arbetet å trädgårdsekonomiska byrån, vars verksamhet befinner sig i rask utveckling. Med hänsyn till omfattningen och betydelsen av ifrågavarande befattningshavyares arbete vill jag icke motsätta mig att befattningen uppflyttas i lönegrad Eo 26.

Enligt lantbruksstyrelsens mening bör en höjning komma till stånd av de nu utgående arvoden till assistenter och försöksmejeristen med 500 kronor till 5 600 kronor. Då vid bestämmandet av dessa arvoden bör beaktas att befattningarna äro att anse såsom genomgångstjänster, finner jag mig emellertid icke kunna biträda förslaget om en höjning av arvoden.

Med hänsyn till att frågan om ordnande av undervisnings- och forskningsverksamheten på mejerihanteringens område är föremål för utredning anser jag mig icke böra tillstyrka förslagen om inrättande av en laboratorstjänst i Eo 26 vid mejeriförsöken och ombildning av en arvodesbefattning

såsom assistent vid mejeriavdelningen till en förste assistentbefattning i lönegrad Eo 21. Då assistentarvudet för närvarande tages i anspråk för att bestrida kostnaderna för undervisning i allmän kemi och lantbrukskemi vid högre mejerikursen anser jag mig dock böra förordna, att ett belopp av 4 800 kronor beräknas för arvode åt speciallärare i dessa ämnen. Härigenom skulle assistentarvudet frigöras för sitt ursprungliga ändamål, nämligen avlöning åt en assistent till professorn i mejerikemi och mejeribakteriologi. Jag vill icke heller motsätta mig den begärda uppräkningsbeloppet för ersättning åt speciallärare i maskinlära vid högre mejerikursen. Överassistenten vid statens maskin- och redskapsprovningsanstalters mejeriavdelning torde dock icke böra helt befrias från undervisningsskyldighet vid denna kurs. Då behov synes föreligga av en laboratoriebiträdes- och en vaktmästarbefattning vid mejeriförsöken, har jag icke något att erinra mot att dessa befattningar inrättas och placeras i Eo 7 respektive Eo 5.

Vad angår trädgårdsavdelningen kan jag icke biträda förslaget om inrättande av en ämneslärarbefattning i botanik, utan undervisningen i dessa ämnen torde liksom hittills få bestridas av speciallärare. Däremot vill jag tillstyrka, att en assistent, som för närvarande avlönas av Alnarps trädgårdars medel men vars huvudsakliga arbetsuppgifter angivits falla inom undervisningsområdet, överföres å institutets avlöningsstat. Likaledes anser jag mig med hänsyn till den ökade arbetsbördan för föreståndaren och biträdespersonalen å trädgårdsekonomiska byrån kunna förordna, att en assistent anställas vid byrån. Arvodena till dessa två assistenter torde böra utgå med samma belopp som de nuvarande assistentarvodena eller 5 100 kronor. Från min sida är icke heller något att erinra mot att biträdespersonalen vid trädgårdsekonomiska byrån, ett kontorsbiträde och ett skrivbiträde, erhålla extra ordinarie anställning.

Lantbruksstyrelsens förslag om inrättande av en ny förste assistentbefattning vid trädgårdsförsöken synes icke nu böra vinna bifall. Emellertid vill jag icke motsätta mig, att den nuvarande ordinarie kontorsbiträdesbefattningen omändras till en kanslibiträdesbefattning och att biträdespersonalen förstärkes med ett kontorsbiträde i Ex 4. Kanslibiträdesbefattningen torde dock nu blott böra inrättas såsom extra ordinarie, varvid vikariatsförordnande tills vidare icke bör meddelas å kontorsbiträdestjänsten.

Förslaget att de nuvarande arvodesbefattningarna som försöksledare vid Rånna och Nyckelby samt som trädgårdsmästare vid Alnarp och vid nämnda försöksstationer skola uppföras såsom extra ordinarie tjänster i 24 respektive 13 lönegraden har icke föranlett någon erinran från min sida. Frågan om rätt för innehavarna av trädgårdsmästarebefattningarna att tillgodoräkna tidigare tjänstgöring för uppflyttning i löneklass torde såsom statskontoret framhållit böra av Kungl. Maj:t prövas från fall till fall. Med hänsyn till att frågan om ordnande av trädgårdsförsöksverksamheten i Norrland är föremål för utredning anser jag mig icke kunna förordna institutstyrelsens framställning om inrättande av befattningar såsom försöksledare vid Söråkers försöksstation och såsom assistent vid trädgårdsförsöken vid Öjebyns

försöksgård med arvoden av 9 000 respektive 5 600 kronor. Det för närvarande å lantbrukshögskolans stat uppförda arvudet å 2 400 kronor till en försöksassistent vid Öjebyn torde dock böra överflyttas till institutets avlöningsstat. Icke heller kan jag giva min anslutning till förslaget om anvisande av medel å institutets avlöningsstat för arvoden åt två assistenter vid trädgårdsförsöksstationerna i Tosemarken och Ekerum. För ifrågavarande trädgårdsförsök erforderliga belopp torde, i överensstämmelse med vad som skett för de senaste budgetåren, böra även för budgetåret 1946/47 anvisas från för Kungl. Maj:t i annan ordning tillgängliga medel.

Förslaget att ombilda de nu från staterna för Alnarps egendom, mejeri och trädgårdar avlönade bokhållar- och kassörsbefattningarna till extra ordinarie befattningar å institutets avlöningsstat, varvid arbetsfördelningen mellan innehavarna av befattningarna skulle ändras, föranleder icke någon annan erinran från min sida, än att jag i likhet med statskontoret och lönenämnden finner bokhållarbefattningen icke böra placeras i högre lönegrad än Eo 15.

Då jag anser frågan på vilket sätt institutets rektor skall erhålla biträde vid handläggning av administrativa göromål tarva närmare utredning och överväganden, är jag icke nu beredd förorda, att medel beräknas för arvode åt sekreterare eller att en kontorsbiträdesbefattning inrättas å rektors-expeditionen.

Mot att en arvodesbefattning som kontorsbiträde vid maskininstitutionen omändras till befattning i lönegrad Ex 4 har jag icke något att erinra, och jag vill icke heller motsätta mig, att för vikariatsersättningar beräknas ytterligare 1 400 kronor.

Institutets avlöningsstat skulle vid bifall till vad jag i det föregående förordat komma att för budgetåret 1946/47 erhålla följande utseende.

Vad angår medelsbehovet under anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän medföra de av mig förordade överföringarna å ordinarie stat en med 105 100 kronor ökad belastning. Av detta belopp hänföra sig 9 500 kronor till ombildningen av befattningen som föreståndare för statens trädgårdsförsök i lönegrad Eo 28 till professorstjänst i A 30, 18 700 respektive 54 900 kronor till uppförandet å ordinarie stat av de två statsagronombefattningarna i 26 lönegraden och de sju ämnesläraryrbesbefattningarna vid lantbruksavdelningen och mejeriskolan i 24 lönegraden samt 22 000 kronor till uppflyttningen av de tre ämnesläraryrbesbefattningarna vid trädgårdsavdelningen från Eo 20 till A 24. Å andra sidan minskar medelsbehovet med 2 300 kronor i anledning av att en kontorsbiträdestjänst tills vidare icke skulle tagas i anspråk och med omkring 1 800 kronor på grund av löneklassförändringar. Anslagsposten synes sålunda böra upptagas med  $(46\,700 + 105\,100 - 2\,300 - 1\,800 =)$  147 700 kronor.

De av mig tillstyrkta förslagen om uppförande å extra ordinarie stat av arvodesbefattningarna som försöksledare vid Rånna och Nyckelby försöksstationer samt som trädgårdsmästare vid Alnarp och nämnda försöksstationer medföra ett minskat medelsbehov under arvodesposten av  $(8\,900 + 9\,600 + 2 \times 5\,100 + 2 \times 4\,700 =)$  38 100 kronor. Å andra sidan torde

posten på grund av förslagen om överflyttande till institutets avlöningsstat av två assistentbefattningar, den ena från Alnarps trädgårdars och den andra från lantbrukshögskolans stat, samt inrättande av en ny assistentbefattning å trädgårdsekonomiska byrån böra höjas med 12 600 kronor. Arvodesposten bör följaktligen upptagas med  $(71\,600 - 38\,100 + 12\,600 =)$  46 100 kronor.

I fråga om posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal medföra de av mig förut förordade överföringarna å ordinarie stat av extra ordinarie befattningar ett med 98 200 kronor minskat medelsbehov. Genom uppförandet av en arvodesbefattning som kontorsbiträde i lönegrad Eo 4 minska vidare utgifterna under posten med 600 kronor. Av mig tillstyrkta förslag om uppflyttning av befattningen som föreståndare för trädgårdsekonomiska byrån från Eo 24 till Eo 26, ombildning av arvodesbefattningarna som försöksledare vid Rånna och Nyckelby och som trädgårdsmästare vid trädgårdsförsöken å Alnarp, Rånna och Nyckelby till extra ordinarie befattningar i 24 respektive 13 lönegraderna samt överflyttning av bokhållar- och kassörstjänsterna från staterna för Alnarps egendom, mejeri och trädgårdar till extra ordinarie befattningar i 15 respektive 11 lönegraden föranleda däremot en höjning av anslagsposten med  $(400 + 6\,200 + 6\,600 + 6\,600 + 3\,200 + 3\,500 + 3\,700 + 3\,100 =)$  33 300 kronor. På grund av förslagen om inrättande av en kanslibiträdes- och en laboratoriebiträdesbefattning i Eo 7 samt en vaktmästarbefattning i Eo 5 ävensom uppförande å extra ordinarie stat av en kontorsbiträdesbefattning i Ex 4 och en skrivbiträdesbefattning i Ex 2 ökar vidare medelsbehovet under posten med 6 900 kronor. Posten synes slutligen böra höjas med 6 500 kronor för arvoden till speciallärare — ökningen sammanhänger huvudsakligen med förslagen om beräkning av ett arvode å 4 800 kronor till speciallärare i allmän kemi och lantbrukskemi samt om uppräknings omkring 1 700 respektive 1 000 kronor av för speciallärararvoden i maskinlära och vid ladugårdsförmanskursen avsedda belopp — med 2 100 kronor för avlöning åt ett kontorsbiträde i Ex 4 samt med 1 400 kronor för vikariatsersättningar. Förevarande post torde sålunda böra uppföras med  $(218\,700 - 98\,200 - 600 + 33\,300 + 6\,900 + 6\,500 + 2\,100 + 1\,400 =)$  170 100 kronor.

Anslagsposten till rörligt tillägg torde böra höjas med 6 800 kronor till 38 600 kronor.

Institutets avlöningsanslag skulle följaktligen för nästa budgetår behöva uppföras med  $(147\,700 + 46\,100 + 170\,100 + 38\,600 =)$  402 500 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 33 700 kronor.

Ny personalförteckning för institutet torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

**Nionde huvudtiteln.**

1) för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut fastställa följande

**Personalförteckning.**

Befattning Lönegrad

**Tjänstemän å ordinarie stat.**

|                                              |      |
|----------------------------------------------|------|
| 4 professorer .....                          | A 30 |
| 2 statsagronomer .....                       | A 26 |
| 5 ämneslärare vid lantbruksavdelningen ..... | A 24 |
| 2 ämneslärare vid mejeriskolan .....         | A 24 |
| 3 ämneslärare vid trädgårdsavdelningen ..... | A 24 |
| 1 förste vaktmästare .....                   | A 7  |
| 1 eldare av 2:a klass .....                  | A 5  |
| 2 vaktmästare .....                          | A 5  |
| 1 kontorsbiträde .....                       | A 4  |

**Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.**

|                                                                           |        |
|---------------------------------------------------------------------------|--------|
| 1 föreståndare för lantbruksavdelningen .....                             | Eo 28  |
| 1 föreståndare för trädgårdsavdelningen .....                             | Eo 28  |
| 1 föreståndare för trädgårdsavdelningens driftseko-<br>nomiska byrå ..... | Eo 26  |
| 1 försöksledare vid Nyckelby trädgårdsförsöksstation                      | Eo 24  |
| 1 försöksledare vid Rånna trädgårdsförsöksstation                         | Eo 24  |
| 1 kamrerare .....                                                         | Eo 22  |
| 4 förste assistenter .....                                                | Eo 21; |

2) godkänna följande avlöningsstat för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut, att tillämpas från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

|                                                                                         |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....                       | kronor 147 700 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .. | » 46 100       |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....              | » 170 100      |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                            | » 38 600       |

Summa kronor 402 500;

3) till Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 402 500.

[29.] **13. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 156 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 27 april 1945 fastställt omkostnadsstat för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut (statsliggaren s. 735).

I sin under nästföregående punkt omförmälda skrivelse den 27 augusti 1945 har *institutsstyrelsen* anhållit om ett till 196 000 kronor förhöjt omkostnadsanslag för nästa budgetår. Styrelsen har därjämte i skrivelse den 10 augusti 1945 hemställt om ett reservationsanslag av 40 000 kronor för anskaffande av inventarier och instrument vid statens trädgårdsförsök. *Lantbruksstyrelsen* har i utlåtande den 24 september 1945 över dessa framställningar föreslagit en medelsanvisning under omkostnadsanslaget av 192 000 kronor, av vilket belopp 10 000 kronor avsetts för inköp av inventarier för trädgårdsförsöken.

Myndigheternas beräkning av medelsbehovet framgår närmare av den å s. 68 intagna uppställningen, i vilken till jämförelse medtagits beloppen i gällande omkostnadsstat. Beträffande motiveringen för beräkningarna må nämnas följande.

Den föreslagna höjningen av posten reseersättningar har motiverats med att det anslagsbelopp, som avsetts till resekostnads- och traktamentsersättningar för styrelsens ledamöter samt för undervisningsavdelningarna, visat sig otillräckligt. En uppräknig av posten övriga expenser har ansetts nödvändig med hänsyn till en genomförd löneförhöjning för institutets städningsspersonal och även i övrigt högre städningsskostnader samt till ökade utgifter för renhållning, inventarier, kontorsutensilier m. m. Under posten har liksom för innevarande budgetår beräknats ett belopp av 12 000 kronor för inköp av möbler för 24 elevrum i slottsbyggnaden, varigenom samtliga elevrum i denna byggnad skulle erhålla nya möbler. Såsom skäl för höjningen av posten publikationstryck har framhållits, att vid såväl mejerisom trädgårdsförsöken framkommit en del nya resultat, som snarast borde publiceras. Uppräkningen av posten underhåll av byggnader har uppgivits vara föranledd av nödvändigheten av att byggnadsbeståndet vid Alnarp underhölles på ett tillfredsställande sätt. De föreslagna höjningarna av posterna ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor samt ersättning till Alnarps trädgårdar för underhåll av parken ha motiverats med hänvisning till de stegrade arbetslönerna. I fråga om posten ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m. har anförts, att det nu mellan institutet och trädgårdsskolan gällande avtalet om ersättning till skolan för kostnader för den till skolan förlagda försöksstationen blivit uppsagt. I avvaktan på resultatet av pågående utredning rörande trädgårdsförsöksverksamheten i Norrland har institutsstyrelsen föreslagit en provisorisk förlängning av avtalet under budgetåret 1946/47. Då trädgårdsskolan vid en förlängning av avtalet begärt en årlig ersättning av 9 000 kronor, har förrevarande post ansetts böra upptagas med detta belopp. För uppräknigen av posten förbrukningsartiklar och gödslingsmedel, avseende trädgårdsförsöken, har åberopats angelägenheten av uppgödsling, särskilt vid Nyckelby försöksstation, och det i samband med försökens ökade omfattning stegrade behovet av förbrukningsartiklar. Posten inköp av levande växter och frö har ansetts böra höjas för att sedan mera normala förhållanden inträtt möjliggöra anskaffning av utländskt material. Såsom

|                                                                                                    | Gällande<br>omkostnads-<br>stat<br>kronor | Instituts-<br>styrelsens<br>förslag<br>kronor | Lantbruks-<br>styrelsens<br>förslag<br>kronor |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <i>Utgifter.</i>                                                                                   |                                           |                                               |                                               |
| 1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i> .....                                                        | 500                                       | 500                                           | 500                                           |
| 2. Rese-ersättning, <i>förslagsvis</i> .....                                                       | 11 000                                    | 12 000                                        | 12 000                                        |
| 3. <i>Expenser:</i>                                                                                |                                           |                                               |                                               |
| a) Bränsle, lyse och vatten, <i>förslagsvis</i> .....                                              | 40 000                                    | 40 000                                        | 40 000                                        |
| b) Övriga <i>expenser</i> , <i>högst</i> .....                                                     | 57 000                                    | 67 000                                        | 62 000                                        |
| 4. Publikationstryck, <i>förslagsvis</i> .....                                                     | 5 000                                     | 9 000                                         | 7 000                                         |
| 5. Övriga <i>utgifter:</i>                                                                         |                                           |                                               |                                               |
| a) Underhåll av byggnader, <i>förslagsvis</i> .....                                                | 18 000                                    | 24 000                                        | 21 000                                        |
| b) Skatter och försäkringar, <i>förslagsvis</i> .....                                              | 3 600                                     | 3 600                                         | 3 600                                         |
| c) Kosthåll för elever, <i>förslagsvis</i> .....                                                   | 161 300                                   | 161 300                                       | 161 300                                       |
| d) Hälso- och sjukvård, <i>förslagsvis</i> .....                                                   | 900                                       | 900                                           | 900                                           |
| e) Utställningsmateriel, fotografering m. m., <i>förslagsvis</i> .....                             | 1 500                                     | 1 500                                         | 1 500                                         |
| f) Ersättning till Alnarps egendom för dagsverken och körslor, <i>förslagsvis</i> .....            | 4 500                                     | 5 500                                         | 5 000                                         |
| g) Ersättning till Alnarps trädgårdar för underhåll av parken, <i>högst</i> .....                  | 2 500                                     | 3 500                                         | 3 000                                         |
| h) Till tackande av möjligen uppkommande förlust å rörelsen vid Alnarps mejeri, <i>högst</i> ..    | 15 000                                    | 15 000                                        | 15 000                                        |
| i) Ersättning till Skaraborgs läns hushållnings-sällskap för lokalhyra, <i>högst</i> .....         | 7 000                                     | 7 000                                         | 7 000                                         |
| j) Nyanläggning av försök med körbärsträd vid Ränna försöksstation, <i>högst</i> .....             | 1 000                                     | 1 000                                         | 1 000                                         |
| k) Ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Soråker för personalkostnader m. m., <i>högst</i> .. | 6 000                                     | 9 000                                         | 9 000                                         |
| l) Trädgårdsförsök vid Öjebyn, <i>högst</i> .....                                                  | —                                         | —                                             | 5 000                                         |
| m) Inköp av mjölk för mejeriförsöken efter avdrag för försålda produkter, <i>förslagsvis</i> ..    | 1 500                                     | 1 500                                         | 1 500                                         |
| n) Förbrukningsartiklar för mejeriförsöken, <i>förslagsvis</i> .....                               | 3 500                                     | 3 500                                         | 3 500                                         |
| o) Förbrukningsartiklar och gödslingsmedel, avseende trädgårdsförsöken, <i>förslagsvis</i> .....   | 20 000                                    | 25 000                                        | 22 500                                        |
| p) Inköp av inventarier för trädgårdsförsöken, <i>högst</i> ..                                     | —                                         | —                                             | 10 000                                        |
| q) Inköp av levande växter och frö, <i>förslagsvis</i> ..                                          | 4 000                                     | 5 000                                         | 4 500                                         |
| r) Dagsverken m. m., <i>förslagsvis</i> .....                                                      | 70 000                                    | 85 000                                        | 80 000                                        |
| s) Bokinköp och bokbindning för Ränna och Nyckelby försöksstationer, <i>förslagsvis</i> .....      | 800                                       | 800                                           | 800                                           |
| t) Driftkostnader vid en ladugårdsförmanskurs, <i>förslagsvis</i> .....                            | 2 800                                     | 4 200                                         | 4 200                                         |
| u) Diverse <i>utgifter</i> , <i>förslagsvis</i> .....                                              | 1 500                                     | 1 500                                         | 1 500                                         |
| Summa <i>utgifter</i>                                                                              | 438 900                                   | 487 300                                       | 483 300                                       |
| <i>Särskilda uppbördsmedel.</i>                                                                    |                                           |                                               |                                               |
| 1. Hyres- och arrendeinkomster .....                                                               | 33 900                                    | 36 200                                        | 36 200                                        |
| 2. Undervisnings- och kostavgifter för elever .....                                                | 127 600                                   | 127 600                                       | 127 600                                       |
| 3. Ersättning av Alnarps egendom för arbete av elever ..                                           | 39 500                                    | 45 500                                        | 45 500                                        |
| 4. Försäljning av köksväxter, bär och frukt .....                                                  | 29 000                                    | 32 000                                        | 32 000                                        |
| 5. Försäljning av jordbruksprodukter .....                                                         | 32 000                                    | 30 000                                        | 30 000                                        |
| 6. Ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökontrollanstalt .....                   | 6 000                                     | 3 000                                         | 3 000                                         |
| 7. Ersättning för stamförsök för enskilda firmors räkning .....                                    | 2 000                                     | 2 000                                         | 2 000                                         |
| 8. Bokföringsavgifter till den driftsekonomiska byrån ..                                           | 12 000                                    | 15 000                                        | 15 000                                        |
| Summa <i>uppbördsmedel</i>                                                                         | 282 000                                   | 291 300                                       | 291 300                                       |
| <i>Sammandrag.</i>                                                                                 |                                           |                                               |                                               |
| Utgifter .....                                                                                     | 438 900                                   | 487 300                                       | 483 300                                       |
| Särskilda uppbördsmedel .....                                                                      | 282 000                                   | 291 300                                       | 291 300                                       |
| Nettoutgift                                                                                        | 156 900                                   | 196 000                                       | 192 000                                       |

skäl för höjningen av posten dagsverken m. m. har anförts, att arbetskostnaderna för den utökade försöksverksamheten stegrats väsentligt under de senaste åren men att samtidigt jämväl inkomsterna genom försäljning av jordbruks- och trädgårdsprodukter från försöksverksamheten stigit. Uppräkningen av posten driftkostnader vid en ladugårdsförmanskurs har föranletts av att posten för innevarande budgetår beräknats med hänsyn till att kursen skulle inrättas först den 1 november 1945 och sålunda endast täcka kostnaderna för kursen under åtta månader.

Som motivering för sin framställning om ett reservationsanslag av 40 000 kronor för anskaffande av inventarier och instrument vid trädgårdsförsöken har institutstyrelsen framhållit, att det under de gångna åren av flera anledningar varit omöjligt att anskaffa erforderlig utrustning och att nya behov uppstått under verksamhetens utveckling. Enär institutets anslag för övriga expenser ej medgäve inköp av någon större och dyrbarare utrustning på en gång har styrelsen funnit nödvändigt att begära ett särskilt anslag för ändamålet. Detta skulle disponeras under två år för att möjliggöra inköp till lägsta möjliga priser. Styrelsen har understrukt, att en tillfredsställande laboratorieutrustning vore nödvändig för att försöksmaterialet skulle kunna helt tillgodogöras. Av de inventarier och redskap som skulle anskaffas betingade en traktor, två jordfräsar och maskiner för försöksmusteri de högsta inköpskostnaderna, nämligen respektive 11 000, 10 000 och 5 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har ifrågasatt, om en traktor kunde bli fullt utnyttjad vid trädgårdsförsöken. I övrigt har lantbruksstyrelsen icke velat motsätta sig, att medel anvisades för utrustning till trädgårdsförsöken, men föreslagit, att det erforderliga beloppet uppdelades på två budgetår och uppfördes såsom en särskild post å institutets omkostnadsstat, varvid posten för nästa budgetår borde upptagas med 10 000 kronor.

Höjningen av uppbördsposten hyres- och arrendeinkomster har föranletts av att hyrorna för ämneslärarnas och föreståndarens för trädgårdsekonomiska byrån bostäder under förutsättning av bifall till det framlagda förslaget rörande dessa befattningshavares lönegradsplacering uppräknats. Posten ersättning av Alnarps egendom för arbete av elever har upptagits med högre belopp i anledning av höjda arbetslöner till lantarbetare. I fråga om inkomsterna från trädgårdsförsöken har anförts, att dessa inkomster under de senaste åren rätt betydligt överstigit de beräknade beloppen. På grund av ovisshet om prisförhållandena har emellertid endast förutsatts en mindre ökning av inkomsterna för försålda trädgårdsprodukter, medan försäljningen av jordbruksprodukter beräknats inbringa något lägre belopp än tidigare. Minskningen av posten ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökontrollanstalt har föranletts av att enligt avtal mellan institutet och frökontrollanstalten denna skulle från och med den 1 januari 1946 övertaga en större del av kontrollarbetet. Posten bokföringsavgifter till den driftsekonomiska byrån har höjts på grund av byråns ökade verksamhet.

I remissutlåtande den 29 oktober 1945 har statskontoret föreslagit en nedsättning av posten kosthåll för elever från 161 300 kronor till 140 000 kronor med hänsyn till att utgifterna under posten för budgetåren 1943/44 och 1944/45 endast uppgått till 137 652 respektive 138 020 kronor. I betraktande av att inkomsterna under posterna försäljning av köksväxter, bär och frukt samt bokföringsavgifter till den driftsekonomiska byrån under budgetåret 1944/45 utgjort 47 911 respektive 19 219 kronor har statskontoret fun-

nit dessa båda poster böra upptagas till högre belopp än dem institutsstyrelsen och lantbruksstyrelsen föreslagit.

*Departements-  
chefen.*

Jag anser mig böra förorda, att följande utgiftsposter uppräknas i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag, nämligen övriga expenser med 5 000 kronor till 62 000 kronor — av sistnämnda belopp skola liksom för innevarande budgetår 12 000 kronor avses för anskaffande av möbler till 24 elevrum — underhåll av byggnader med 3 000 kronor till 21 000 kronor, ersättning till Norrlands trädgårdsskola i Söråker för personalkostnader m. m. med 3 000 kronor till 9 000 kronor, inköp av levande växter och frö med 500 kronor till 4 500 kronor, dagsverken m. m. med 10 000 kronor till 80 000 kronor samt driftkostnader vid en ladugårdsförmanskurs med 1 400 kronor till 4 200 kronor. Jämväl i fråga om posterna publikationstryck samt förbrukningsartiklar och gödslingsmedel, avseende trädgårdsförsöken, har jag funnit en höjning vara motiverad, men denna torde böra begränsas till 1 000 respektive 2 000 kronor. Dessa poster böra alltså upptagas med 6 000 respektive 22 000 kronor. Lantbruksstyrelsens förslag att å omkostnadsstaten för nästa budgetår uppföra en särskild utgiftspost till inköp av inventarier för trädgårdsförsöken å 10 000 kronor finner jag mig böra biträda. I fråga om anvisande av medel till trädgårdsförsök vid Öjebyn vill jag erinra om att jag under närmast föregående anslagspunkt förordat uppförande å institutets avlöningsstat av ett arvode å 2 400 kronor åt en försöksassistent vid Öjebyn. Härutöver är jag icke beredd att tillstyrka någon medelsanvisning till nämnda trädgårdsförsök. Enär posten utställningsmaterial, fotografering m. m. för innevarande budgetår höjts med 500 kronor för bestridande av kostnaderna i samband med institutets deltagande i ett lantbruksmöte år 1945, torde nämnda post nu böra nedsättas med samma belopp till 1 000 kronor. Övriga utgiftsposter torde böra uppföras med samma belopp som i gällande omkostnadsstat. Den av mig sålunda tillstyrkta förhöjningen av utgifterna skulle uppgå till 35 400 kronor. Beträffande de särskilda uppbördsmedlen synes posten ersättning av Alnarps egendom för arbete av elever böra uppräknas med 6 000 kronor till 45 500 kronor. Med hänsyn till inkomstutvecklingen de senaste budgetåren under posterna försäljning av köksväxter, bär och frukt samt bokföringsavgifter till den drifts-ekonomiska byrån torde dessa poster kunna höjas med 10 000 respektive 5 000 kronor eller till 39 000 och 17 000 kronor. Däremot torde posterna försäljning av jordbruksprodukter och ersättning för kontrollodlingar för statens centrala frökontrollanstalt böra nedsättas med 2 000 respektive 3 000 kronor till 30 000 och 3 000 kronor. Övriga inkomstposter torde böra upptagas med oförändrade belopp. De särskilda uppbördsmedlen skulle sålunda beräknas stiga med 16 000 kronor. Med hänsyn till det anförda skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med  $(156\,900 + 35\,400 - 16\,000 =)$  176 300 kronor eller ett 19 400 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för institutet. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*  
*Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsan-*  
*slag* av ..... kronor 176 300.

[30.] **14. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Materiel m. m., reservationsanslag.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 15 000 kronor.

*Institutsstyrelsen* har för nästa budgetår föreslagit en medelsanvisning av 21 000 kronor för ändamålet. Styrelsen har därvid framhållit, att den för innevarande budgetår företagna höjningen av anslaget med 5 000 kronor till allra största delen komme att tagas i anspråk för den utökade verksamheten vid maskininstitutionen. Under krigsåren hade anslagen till materiel varit mycket otillräckliga, och styrelsen funne det vara synnerligen angeläget, att materielanslaget höjdes, så att det åtminstone komme i relation till vad det varit före krigsåren. Sedan krigsutbrottet hade elevantalet i vissa av institutets kurser utökats, nya kurser tillkommit och priserna på all slags materiel kraftigt stigit.

I utlåtande den 24 september 1945 har *lantbruksstyrelsen*, som förklarar sig dela institutsstyrelsens uppfattning att materielanslagen under flera år varit otillräckliga, framhållit, att en ändamålsenlig undervisning icke torde kunna bedrivas utan tillgång på lämplig undervisningsmateriel. Styrelsen har med hänsyn härtill förordat, att anslaget för nästa budgetår måtte höjas till 18 000 kronor.

*Statskontoret* har i utlåtande den 29 oktober 1945 förklarar sig icke kunna biträda den förordade anslagshöjningen med hänsyn till att anslaget för innevarande budgetår uppräknats med 5 000 kronor.

Jag anser mig böra tillstyrka den av lantbruksstyrelsen föreslagna anslags- *Departements-*  
höjningen, varigenom anslaget skulle utgå med samma belopp som för bud- *chefen.*  
getåret 1939/40. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*  
*Materiel m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reserva-*  
*tionsanslag* av ..... kronor 18 000.

[31.] **15. Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek, reservationsanslag.** För ändamålet är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 4 000 kronor.

*Institutsstyrelsen* har hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 5 000 kronor förhöjt belopp. Höjningen har motiverats med att engelsk och amerikansk facklitteratur beräknades åter bli tillgänglig och att det vore önskvärt att i nödig omfattning kunna anskaffa dylik litteratur. Vidare har framhållits, att priserna på böcker och tidskrifter samt

för bokbindning undergått en kraftig stegring. I utlåtande den 24 september 1945 har *lantbruksstyrelsen* förordat en uppräknig av anslaget till 4 500 kronor.

*Statskontoret* har i utlåtande den 29 oktober 1945 framhållit, att det undandroge sig ämbetsverkets bedömande, huruvida det statsfinansiella läget kunde anses medgiva ökad medelsanvisning för förevarande ändamål, då ett tillmötesgående av framställningen härom icke torde kunna ske utan ett samtidigt tillgodoseende av krav på motsvarande anslagshöjningar hos andra statsinstitutioner.

*Departements-  
chefen.*

I anslutning till institutsstyrelsens förslag tillstyrker jag, att anslaget för nästa budgetår höjes till 5 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*  
*Bokinköp och bokbindning för institutets bibliotek* för bud-  
getåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
av ..... kronor 5 000.

[32.] 16. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Stipendier m. m.* Detta anslag är för budgetåret 1945/46 uppfört med 5 000 kronor. Anslaget disponeras med 2 400 kronor till stipendier, 2 100 kronor till studieresor och 500 kronor till resebidrag till elever vid mejeriskolan.

*Institutsstyrelsen* har anhållit, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 6 000 kronor förhöjt belopp, varvid höjningen avsetts skola gälla det till studieresor anvisade beloppet. *Lantbruksstyrelsen* har i utlåtande den 24 september 1945 tillstyrkt den föreslagna anslagshöjningen. Styrelsen har därvid framhållit, att studieresor inginge som ett viktigt led i elevernas utbildning och att det för ändamålet beviljade beloppet visat sig otillräckligt.

*Statskontoret* har i utlåtande den 29 oktober 1945 framhållit, att ett tillmötesgående av framställningen om förhöjt anslag icke torde kunna ske utan ett samtidigt tillgodoseende av krav på motsvarande anslagsförhöjningar hos andra statsinstitutioner.

*Departements-  
chefen.*

Jag finner mig böra biträda förevarande anslagsäskande och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*  
*Stipendier m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag  
av ..... kronor 6 000.

[33.] 17. *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Utrustning, reservationsanslag.* I skrivelse den 27 augusti 1945 har *styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* hemställt om anvisande av 285 000 eller alternativt 305 000 kronor till uppförande och utrustning av en insti-

tutionsbyggnad för husdjurslära m. m. samt en samlingssal vid institutet. Av nämnda belopp hänföra sig 265 000 respektive 285 000 kronor till byggnadskostnader, medan i båda alternativen 20 000 kronor avse kostnader för utrustning av institutionsbyggnaden och samlingssalen med möbler och inventarier. I ärendet har sedermera från anstaltsstyrelsen införskaffats en förteckning upptagande de möbler och inventarier som ansetts erforderliga.

*Byggnadsstyrelsen* har i infordrat utlåtande den 27 september 1945 icke haft något att erinra mot anstaltsstyrelsens beräkning av kostnaderna för erforderliga inventarier m. m.

Jag har för avsikt att vid anmälan denna dag av frågan om medelsanvisning *Departements-*  
under kapitalbudgeten hemställa om anslag till uppförande av förenämnda *chefen.*  
byggnader. I nu förevarande sammanhang torde emellertid böra äskas medel för byggnadernas utrustande med möbler och inventarier. Storleken av det av anstaltsstyrelsen för ändamålet ifrågasatta beloppet, 20 000 kronor, föranleder ej någon erinran från min sida.

Under återopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut:*  
*Utrustning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett  
*reservationsanslag* av ..... kronor 20 000.

[34.] 18. **Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 10 000 kronor.

*Institutsstyrelsen* har hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte höjas med 5 000 kronor till 15 000 kronor. Såsom skäl för denna höjning har anförts, bland annat, att sedan verksamheten vid Alnarp kommit i gång material under senare år kunnat lämnas till fruktträdsförsök på olika platser men att utförandet av dessa försök krävde mer tid och arbete än köksväxtförsök. Vidare hade igångsatts vissa bevattningsförsök, vilka droge en del extra kostnader. I utlåtande den 24 september 1945 har *lantbruksstyrelsen* föreslagit en anslagshöjning med 2 500 kronor till 12 500 kronor.

*Statskontoret* har i utlåtande den 29 oktober 1945 förklarat sig icke kunna tillstyrka den begärda anslagshöjningen.

För ifrågavarande försöksverksamhet synes för nästa budgetår böra anvisas samma belopp, 10 000 kronor, som för innevarande budgetår. Därest under budgetåret en utvidgning av verksamheten skulle befinnas påkallad, torde erforderligt belopp böra få ställas till förfogande från för Kungl. Maj:t i annan ordning tillgängliga medel. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-*  
*chefen.*

att till *Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut: Lokala trädgårdsförsök* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 10 000.

[35.] **19. Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 46 900 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 739.

*Skolöverstyrelsen* har i skrivelse den 31 augusti 1945 — efter förslag av styrelsen för specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande, vari hemställts om anslag å 57 500 kronor — gjort framställning om ett med 8 900 kronor till 55 800 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Den begärda anslagshöjningen har bland annat föranletts av att skolöverstyrelsen till elevstipendier beräknat ett 4 000 kronor högre belopp än för innevarande budgetår, eller 17 000 kronor. Därvid har upplysts, att överstyrelsen på grund av 1945 års riksdags uttalande i stipendiefrågan föreslagit en motsvarande ökning av anslagsanvisningen till stipendier åt elever vid folkhögskolorna.

*Departements-  
chefen.*

Vissa förslag i fråga om grunderna för elevstipendierna vid folkhögskolorna äro för närvarande föremål för överbäggande inom ecklesiastikdepartementet. Enär stipendierna vid specialgymnasiet alltjämt böra utgå enligt samma grunder som komma att gälla för utlämnande av stipendier till elever vid folkhögskolorna, bör anslaget till specialgymnasiet i riksstatsförslaget upptagas med allenast beräknat belopp. Anslaget torde därvid lämpligen böra uppföras med samma belopp som i gällande riksstat. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbäidan på särskild proposition i ämnet, till *Specialgymnasiet för lantbruks-, mejeri- och skogsstuderande* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag*  
av ..... kronor 46 900.

[36.] **20. Understöd åt lantushållningsseminariet å Rimfors, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 43 000 kronor, därav 31 380 kronor avsetts till grundlöner, 5 700 kronor till ålderstilllägg, 5 600 kronor till rörligt tillägg samt 300 kronor till vikariatersättningar. Beträffande bestämmelser rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 740.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad framställning har *seminariets styrelse* hemställt, att seminariet måtte för budgetåret 1946/47 tilldelas dels statsbidrag till avlöning åt lärarinnepersonalen med 34 860 kronor till grundlöner åt föreståndarinna och åtta lärarinnor samt erforderligt belopp till ålderstillägg, rörligt tillägg och vikariatser-

sättningar m. m., dels ock statsbidrag till seminariets driftkostnader med 12 400 kronor.

Lantbruksstyrelsen har hemställt, att till understöd åt seminariet för budgetåret 1946/47 måtte anvisas två särskilda förslagsanslag, det ena å 47 700 kronor och det andra å 10 600 kronor, avseende avlöningar respektive driftkostnader. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till seminariets svaga ekonomiska ställning och elevernas relativt höga kostnader för genomgående av utbildningskurs vid seminariet torde det för undvikande av en eljest nödtvungen höjning av undervisningsavgiften för eleverna vara nödvändigt, att seminariet erhåller starkare ekonomiskt stöd från statens sida än vad det hittills erhållit. Enligt lantbruksstyrelsens mening torde statsunderstödet till seminariet böra utgå jämlikt i huvudsak samma grunder, som gälla för statsbidrag till lanthushållsskolorna. Statsbidrag bör sålunda utgå dels till avlöning åt lärarinnepersonalen och dels till seminariets driftkostnader.

Den begärda höjningen av grundanslaget med 3 480 kronor motsvarar grundlönen åt en ämneslärarinna. Lantbruksstyrelsen, som vitsordar att ett verkligt behov av ytterligare lärarkrafter vid seminariet föreligger, vill förorda, att statsbidrag för nästa budgetår utgår till avlöande av ytterligare en ämneslärarinna eller till sammanlagt åtta ämneslärarinnor. På grund härav torde till grundlöner böra beräknas ett med 3 480 kronor till 34 860 kronor förhöjt belopp. För vardera av posterna ålderstillägg och rörligt tillägg räknas med en ökning av 600 kronor till 6 300 respektive 6 200 kronor. Till avlöande av vikarier för seminariets föreståndarinna och ämneslärarinnor bör upptagas ett oförändrat belopp av 300 kronor.

Då två årskurser samtidigt erhålla undervisning vid seminariet finner lantbruksstyrelsen statsbidraget till driftkostnaderna böra utgå dels med ett grundbelopp av  $(5\,400 + 3\,600 =) 9\,000$  kronor och dels med ett tilläggsanslag av fem kronor per elev och månad eller för år räknat 1 600 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 22 oktober 1945 förklarat, att med hänsyn till pågående utredning rörande organisationen av lärarinneutbildningen på det husliga området och därmed sammanhängande utbildnings- och lokalfrågor ämbetsverket icke kunde tillstyrka, att statsbidraget till seminariet bestämdes till högre belopp än som anvisats för innevarande budgetår.

Lantbruksstyrelsens medelsberäkningar i fråga om statsbidrag till avlöningar åt lärarinnepersonalen vid seminariet under nästa budgetår, innebärande att statsbidrag skall utgå till avlöande av ytterligare en ämneslärarinna, föranleder icke någon erinran från min sida. Då såsom statskontoret framhållit organisationen av lärarinneutbildningen på det husliga området är föremål för utredning, anser jag mig däremot för närvarande icke kunna förorda lantbruksstyrelsens förslag om statsbidrag jämväl till seminariets driftkostnader.

Departements-  
chefen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lanthushållningsseminariet å Rimfors*  
sa för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslags-*  
*anslag* av ..... kronor 47 700.

[37.] **21. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 29 600 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 27 april 1945 stat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1945/46, dels ock den 8 juni 1945 inkomst- och utgiftsstat för Ultuna lantegendom för budgetåret 1945/46 (statsliggaren s. 741 och 742).

Med skrivelse den 3 september 1945 har lantbruksstyrelsen överlämnat ett från *styrelsen för lantbrukshögskolan* inkommet förslag till stat för lantbruksskolans vid Ultuna verksamhet under budgetåret 1946/47. Förslaget upptager en nettoutgift av 31 700 kronor eller alltså ett 2 100 kronor högre belopp än som beräknats för innevarande budgetår. Angående beräkningen av medelsbehovet må i övrigt nämnas följande.

Högskolestyrelsens förslag avviker från den nu gällande staten i följande hänseenden. Posten övriga utgifter har höjts med 7 000 kronor till 36 500 kronor, vilket sammanhänger med att delposten försök och exkursioner upptagits till 1 000 kronor mot 500 kronor i gällande stat samt att delposten ersättning till Ultuna egendom för kosthåll uppräknats från 24 200 kronor till 30 700 kronor. Vid beräkningen av sistnämnda delpost har högskolestyrelsen utgått från samma medelpris per kostdag som under budgetåret 1944/45, 2 kronor 50 öre, men höjt antalet kostdagar från 9 840 till 12 300. Då styrelsen jämväl räknat med ett större antal elevdagsverken har inkomstposten ersättning från Ultuna egendom för dagsverken ökats, nämligen med 4 900 kronor till 33 500 kronor.

*Lantbruksstyrelsen*, som icke haft något att erinra mot förenämnda statförslag, har hemställt, att ifrågakommande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med 31 700 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Mot beräkningen av medelsbehovet för lantbruksskolan vid Ultuna har jag intet annat att erinra än att någon höjning för nästa budgetår av delposten försök och exkursioner icke synes böra ifrågakomma. Anslaget torde med hänsyn härtill böra upptagas med 31 200 kronor. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande stat för lantbruksskolan vid Ultuna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

Stat.

#### Avlöningar.

1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:
  - a) Grundbelopp ..... kronor 16 680
  - b) Arvodesförhöjningar,  
    *förslagsvis* ..... » 2 640
  - c) Vikariatersättningar,  
    *förslagsvis* ..... » 380

kronor 19 700

|                                                        |        |        |
|--------------------------------------------------------|--------|--------|
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal ..... | kronor | 2 350  |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....           | »      | 2 900  |
| 4. Barntillägg, <i>förslagsvis</i> .....               | »      | 650    |
| Summa kronor                                           |        | 25 600 |

## O m k o s t n a d e r.

|                                               |        |        |
|-----------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor | 400    |
| 2. Expenser, <i>förslagsvis</i> .....         | »      | 6 300  |
| 3. Övriga utgifter, <i>förslagsvis</i> .....  | »      | 36 000 |
| Summa kronor                                  |        | 42 700 |

## S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

|                                                     |        |        |
|-----------------------------------------------------|--------|--------|
| Elevavgifter, 12 elever à 300 kronor .....          | kronor | 3 600  |
| Ersättning från Ultuna egendom för dagsverken ..... | »      | 33 500 |
| Summa kronor                                        |        | 37 100 |

## S a m m a n d r a g.

## Utgifter:

|                               |        |         |
|-------------------------------|--------|---------|
| Avlöningar .....              | kronor | 25 600  |
| Omkostnader .....             | »      | 42 700  |
| Särskilda uppbördsmedel ..... | »      | 37 100  |
| Nettoutgift kronor            |        | 31 200; |

2) till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lantbruksskolan vid Ultuna* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 31 200.

[38.] 22. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Inventarier m. m. för lantbruksskolan vid Ultuna, reservationsanslag.* I skrivelse den 21 augusti 1945 har *styrelsen för lantbrukshögskolan* — i samband med framställning om anslag till vissa byggnadsarbeten vid Ultuna lantbruksskola bestående av ombyggnad av internatsbyggnaden samt nybyggnad av skolhus och vissa personalbostäder — hemställt om anslag med 36 000 kronor för inredning och möblering av skolbyggnaden, fyra nya elevrum, rum för kökspersonal samt ett dagrum.

Till närmare utredning i ärendet ha från högskolestyrelsen överlämnats vissa förteckningar rörande inredningsarbetena och möbelköpen.

*Byggnadsstyrelsen*, som den 27 september 1945 avgivit utlåtande rörande högskolestyrelsens förslag, har icke haft något att erinra mot detsamma.

Departements-  
chefen.

I samband med behandlingen av anslagsäskandena under kapitalbudgeten har jag för avsikt att förorda, att medel ställas till förfogande för nyssnämnda av styrelsen föreslagna byggnadsarbeten. Med hänsyn härtill och då kostnadsberäkningarna för ifrågavarande inredningsarbeten och möbelinköp icke föranleda någon erinran från min sida, vill jag förorda, att för nästa budgetår ett belopp av 36 000 kronor anvisas för ändamålet. Det sålunda erforderliga beloppet torde böra anvisas i form av ett reservationsanslag, benämnt Lägare lantbruksundervisning m. m.: Inventarier m. m. för lanbrukskolan vid Ultuna.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägare lantbruksundervisning m. m.: Inventarier m. m. för lantbruksskolan vid Ultuna* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 36 000.

[39.] 23. **Lägare lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 15 000 kronor. För ifrågavarande kurser har Kungl. Maj:t den 29 juni 1945 dels utfärdat reglemente (nr 438), dels ock fastställt stat, att tillämpas tills vidare under budgetåret 1945/46 (statsliggaren s. 743).

*Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* har i skrivelse den 27 augusti 1945 med överlämnande av förslag till stat för kurserna hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår. Statförslaget överensstämmer helt med den av Kungl. Maj:t för innevarande budgetår fastställda staten. I utlåtande den 24 september 1945 har *lantbruksstyrelsen* tillstyrkt institutsstyrelsens framställning.

Departements-  
chefen.

Ifrågavarande anslagsäskande föranleder icke någon erinran från min sida. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för kurserna under nästa budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägare lantbruksundervisning m. m.: Kurser i hovbeslag och maskinreparation vid Alnarp* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 15 000.

[40.] 24. **Lägare lantbruksundervisning m. m.: Lägare mejeriskolor, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår med hänsyn till en beräknad reservation av 2 900 kronor uppfört med 9 100 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 744.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget

för nästa budgetår måtte upptagas med 12 100 kronor. Styrelsen har härvid erinrat om att Kungl. Maj:t uppdragit åt särskild utredningsman att verkställa utredning angående bland annat en omorganisation av den lägre mejeriundervisningen. Därest denna utredning icke skulle hinna slutföras inom sådan tid att förslag i ämnet kunde föreläggas 1946 års riksdag, torde enligt styrelsens mening de nuvarande tre mejeriskolorna böra bibehållas under nästa budgetår. Styrelsen, som beräknat medelsbehovet för varje skola till 4 050 kronor, har under nyssnämnda förutsättning och då någon reservation å anslaget vid löpande budgetårs utgång icke torde vara att påräkna, ansett, att för ifrågakvarande ändamål behövde äskas i runt tal 12 100 kronor.

Enär — även om ett beslut rörande omorganisationen av den lägre mejeriundervisningen skulle kunna fattas vid innevarande års riksdag — detta likväl icke torde kunna genomföras under budgetåret 1946/47, synes förevarande anslag för nämnda budgetår böra beräknas enligt samma grunder som för närvarande. Anslaget torde därför i anslutning till vad lantbruksstyrelsen anfört böra upptagas med 12 100 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Lägre mejeriskolor* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 12 100.

[41.] **25. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lantbruksskolor: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 774 000 kronor. Beträffande bestämmelserna om anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 744.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett förslagsanslag av 1 867 000 kronor till avlöningar vid lantbruks-, lantmanna- och lantbruksskolor. Rörande anslagsberäkningen har styrelsen anfört, att styrelsen utgått ifrån att under läsåret 1946/47 vid ifrågakvarande skolor, nämligen 6 lantbruksskolor, 49 lantmannaskolor och 40 lantbruksskolor, skulle finnas anställda lärare till följande antal.

| Befattningshavare                     | Vid<br>lant-<br>bruks-<br>skolor | Vid<br>lantmannaskolor       |                       |                       | Vid<br>lantbruksskolor       |                               |
|---------------------------------------|----------------------------------|------------------------------|-----------------------|-----------------------|------------------------------|-------------------------------|
|                                       |                                  | Helårs-<br>tjänst-<br>göring | 150<br>dagars<br>kurs | 125<br>dagars<br>kurs | Helårs-<br>tjänst-<br>göring | Halvårs-<br>tjänst-<br>göring |
| Föreståndare (resp. föreståndarinnor) | 6                                | 26                           | 7                     | 16                    | 31                           | 9                             |
| Ämneslärare (resp. ämneslärarinnor)   | 6                                | 35                           | 7                     | 19                    | 47                           | 10                            |
| E. o. ämneslärare (resp. lärarinnor)  | 6                                | 20                           | 5                     | 8                     | 38                           | 11                            |

Enligt lantbruksstyrelsens beräkningar uppgår behovet av lönedel för olika slag av skolor till följande belopp.

| S k o l o r             | Grund-<br>löner | Ålders-<br>tillägg | Special-<br>lärare | Rörligt<br>tillägg | Vi-<br>kariats-<br>ersätt-<br>ning | Arvoden<br>till<br>semester-<br>vikarier | Summa     |
|-------------------------|-----------------|--------------------|--------------------|--------------------|------------------------------------|------------------------------------------|-----------|
|                         | kronor          | kronor             | kronor             | kronor             | kronor                             | kronor                                   | kronor    |
| Lantbruksskolor.....    | 102 480         | 15 840             | 5 000              | 17 748             | 1 000                              | —                                        | 142 068   |
| Lantmannaskolor .....   | 753 850         | 142 920            | 39 200             | 134 515            | 5 000                              | —                                        | 1 075 485 |
| Lanthushållsskolor..... | 460 112         | 71 425             | 23 600             | 79 730             | 5 000                              | 10 000                                   | 649 867   |
| Summa kronor            | 1 316 442       | 230 185            | 67 800             | 231 993            | 11 000                             | 10 000                                   | 1 867 420 |

I anslutning härtill har lantbruksstyrelsen framhållit, att det beräknade medelsbehovet för samtliga skolor, i runt tal 1 867 000 kronor, överstege det för innevarande budgetår anvisade beloppet med 93 000 kronor. Skillnaden berodde huvudsakligen på att styrelsen räknat med en ökning av den helårsanställda lärarpersonalen. En ny lantmannaskola vid Nedre Finsta i Skederid i Stockholms län beräknades nämligen börja sin verksamhet under läsåret 1946/47. Vissa skolor, som erhållit statsbidrag till nybyggnader, kunde under nästa budgetår taga de nya lokalerna i anspråk och därvid utvidga undervisningen med ytterligare kurser.

Lantbruksstyrelsen har i sin skrivelse vidare anfört, att, därest beslut angående hushållningssällskapens omorganisation fattades vid 1946 års riksdag och lönereglering för hushållningssällskapens personal då genomfördes, vissa jämkningar borde vidtagas i gällande bestämmelser angående statsbidrag till lantbruksundervisningsanstalter m. m. så att befattningshavarna vid dessa undervisningsanstalter i fråga om bland annat tjänstårsberäkning, semester samt rätt till lön vid olycksfall i tjänsten, vid avstängning från tjänstgöring till förekommande av smittfara och vid tjänstledighet för barnsbörd bleve jämställda med hushållningssällskapens tjänstemän. Enligt lantbruksstyrelsens uppfattning skulle dessa jämkningar icke påverka anslagsbehovet för budgetåret 1946/47.

*Statskontoret* och *allmänna lönenämnden* ha i remissutlåtanden över lantbruksstyrelsens framställning anfört, bland annat, att avlöningsbestämmelserna för lärarpersonalen vid de lägre lantbruksundervisningsanstalterna utformats i nära anslutning till föreskrifterna om avlönning åt lärare vid folkhögskolor samt att med hänsyn därtill vid prövningen av styrelsens förslag frågan om medgivande av motsvarande förmåner för folkhögskolornas lärare borde tagas under övervägande.

*Departements-  
chefen.*

Med hänsyn till de av lantbruksstyrelsen omnämnda utvidgningarna av undervisningsverksamheten torde en viss höjning av anslaget bliva erforderlig. Från min sida finnes intet att erinra mot lantbruksstyrelsens beräkningar av medelsbehovet. Anslaget torde således böra uppföras med 1 867 000 kronor,

vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 93 000 kronor. Med upptagande till prövning av lantbruksstyrelsens förslag om vissa jämkningar i avlöningsbestämmelserna för ifrågavarande lärarpersonal torde böra anstå i avvaktan på hushållningssällskapens omorganisation.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslags-*  
*anslag* av ..... kronor 1 867 000.

[42.] **26. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lanthushållsskolor: Driftkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 599 000 kronor. I fråga om bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 745.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med 630 000 kronor. Rörande medelsbehovet har härvid anförts i huvudsak följande.

Vid beräkning av anslagsbehovet för ifrågavarande skolor har lantbruksstyrelsen utgått från att under läsåret 1946/47 6 lantbruksskolor, 49 lantmannaskolor och 40 lanthushållsskolor skola vara i verksamhet eller en lantmannaskola mer än för innevarande läsår. En ny lantmannaskola vid Nedre Finsta i Skederid i Stockholms län beräknas nämligen kunna börja sin verksamhet under läsåret 1946/47.

Vid samtliga statsunderstödda lantbruksskolor kommer från och med nästa läsår att förutom sedvanliga två- och ettåriga kurser även anordnas ettårig kurs för utbildning av ladugårdsförmän med minst 10 elever. I statsbidrag till driftkostnader beräknas ett grundbelopp av  $(5\,400 + 3\,600 =) 9\,000$  kronor för varje skola.

I fråga om kursernas omfattning vid lantmannaskolorna har beräknats, att enbart vinterkurs eller enbart sommarkurs skall hållas vid 24 skolor, helårskurs eller vinterkurs och fortsättningskurs vid 18 skolor, vinterkurs och helårskurs vid en skola, helårskurs och ladugårdsförmanskurs vid en skola, vinterkurs och längre kurs vid 3 skolor samt vinterkurs, fortsättningskurs, längre kurs och ladugårdsförmanskurs vid en skola. Vid lantmannaskolan i Jälla anordnas dessutom en speciell helårskurs för agronomaspiranter och vid lantmannaskolan i Svalöv en specialkurs om två månader i bokföring och föreningskunskap. Till vardera av nämnda kurser har beräknats grundbidrag med 1 500 kronor. Vid lantmannaskolan i Osby anordnas jämte vinterkurs och fortsättningskurs även en sommarkurs, d. v. s. ytterligare en huvudkurs om minst 125 arbetsdagar förlagd till sommarhalvåret. För sagda tre kurser har beräknats ett grundbelopp av 7 200 kronor.

Beträffande kursernas omfattning vid lanthushållsskolorna har beräknats, att under här ifrågavarande läsår en skola kommer att anordna två årskurser och en halvårskurs, 4 skolor ettårskurs och två halvårskurser, en skola

tre halvårskurser, 25 skolor antingen årskurs eller två halvårskurser samt 9 skolor endast halvårskurs.

I anslutning till gällande bestämmelser om statsbidrag synas för ifrågavarande ändamål behövligen belopp böra beräknas för lantbruksskolor till  $(6 \times 9\,000 =)$  54 000 kronor och för lantmannaskolor till  $(24 \times 3\,600 + 18 \times 5\,400 + 1 \times 7\,200 + 1 \times 9\,000 + 3 \times 7\,200 + 1 \times 11\,400 + 1 \times 7\,200 =)$  240 000 kronor, vartill komma 3 000 kronor i grundbidrag till helårskursen vid lantmannaskolan i Jälla och specialkursen vid lantmannaskolan i Svalöv. För lantbruksskolor synas grundbidragen till driftkostnader böra beräknas till  $(1 \times 9\,000 + 4 \times 9\,000 + 1 \times 7\,200 + 25 \times 5\,400 + 9 \times 3\,600 =)$  219 600 kronor eller tillhopa för samtliga skolor 516 600 kronor.

Med ledning av elevantalet vid lantbruksskolorna under innevarande läsår och med ett beräknat elevantal av i genomsnitt 10 vid varje ladugårdsförmanskurs uppskattar lantbruksstyrelsen elevmånadernas antal vid nämnda skolor till i runt tal 3 300 eller samma antal som beräknats för läsåret 1945/46. För lantmannaskolornas vidkommande synes elevmånadernas antal med hänsyn till dels tillkomsten av en ny skola, dels ock utvidgat antal kurser böra uppskattas till 11 500 mot beräknade 9 600 för innevarande läsår. Beträffande lantbruksskolorna uppskattar lantbruksstyrelsen elevmånadernas antal till 8 000 mot beräknade 7 800 för läsåret 1945/46. Såsom särskilda bidrag skulle sålunda för de olika skolformerna i nu nämnd ordning under nästa budgetår erfordras  $(3\,300 \times 5 =)$  16 500 kronor,  $(11\,500 \times 5 =)$  57 500 kronor och  $(8\,000 \times 5 =)$  40 000 kronor.

Enligt angivna beräkningsgrunder har lantbruksstyrelsen uppskattat anslagsbehovet för bidrag till driftkostnader vid de olika slagen av skolor under budgetåret 1946/47 till följande belopp:

| S k o l o r           | Grundbidrag<br>kronor | Tilläggsbidrag<br>kronor | Summa<br>kronor |
|-----------------------|-----------------------|--------------------------|-----------------|
| Lantbruksskolor ..... | 54 000                | 16 500                   | 70 500          |
| Lantmannaskolor ..... | 243 000               | 57 500                   | 300 500         |
| Lantbruksskolor ..... | 219 600               | 40 000                   | 259 600         |
| Summa kronor          | 516 600               | 114 000                  | 630 600         |

Departements-  
chefen.

Lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår till i runt tal 630 000 kronor eller 31 000 kronor mer än för innevarande budgetår föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt lantbruks-, lantmanna- och lantbruksskolor: Driftkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 630 000.

[43.] 27. *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser, reservationsanslag.* För innevarande budgetår är detta anslag med hänsyn till en beräknad reservation av 50 000 kronor uppfört med

53 900 kronor. Beträffande föreskrifter för de med anslaget avsedda kurserna hänvisas till statsliggaren s. 745.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 119 800 kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan ett beräknat medelsbehov av 192 875 kronor och en beräknad anslagsreservation av omkring 73 000 kronor. Vid styrelsens skrivelse har fogats en framställning från Sveriges pälsdjursuppfödarens riksförbund.

Av lantbruksstyrelsens skrivelse inhämtas bland annat följande.

Medelsbehovet för nästa budgetår har av lantbruksstyrelsen beräknats på följande sätt. (Till jämförelse medtages fördelningen å olika ändamål av medelsbehovet för löpande budgetår.)

|                                                                              | För budget-<br>året 1945/46<br>kronor | För budget-<br>året 1946/47<br>kronor |
|------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|
| Utbildningskurser för kontrollassistenter (20 kurser)....                    | 20 000                                | 20 000                                |
| » » ladugårdsförmän .....                                                    | 10 200                                | 23 950                                |
| » » ladugårdsföreståndare (1 kurs)...                                        | —                                     | 6 525                                 |
| » » svinskötare.....                                                         | 6 500                                 | 6 500                                 |
| » » ladugårdsskötare (40 kurser).....                                        | 42 000                                | 42 000                                |
| » » ladugårdspersonal .....                                                  | 10 000                                | 10 000                                |
| » » i beteskultur och ängsskötsel .....                                      | 3 500                                 | 3 500                                 |
| » » för jordbruks-, husdjurs- och ungdomsinstruktörer (3 kurser) ..          | —                                     | 30 000                                |
| » » mjölkbedömare (2 kurser).....                                            | 1 700                                 | 1 700                                 |
| Fortbildningskurser för mejeripersonal (2 längre och 3 kortare kurser) ..... | 10 000                                | 10 000                                |
| Utbildningskurser för fjäderfäskötare (2 kurser).....                        | —                                     | 3 000                                 |
| » » fårherdar (1 kurs) .....                                                 | —                                     | 5 250                                 |
| » » fårägare (1 kurs) .....                                                  | —                                     | 3 200                                 |
| » » hemkonsulenter (1 kurs) .....                                            | —                                     | 12 000                                |
| » » cementeringsförmän (1 kurs) ....                                         | —                                     | 10 000                                |
| » » pälsdjursskötare (1 kurs) .....                                          | —                                     | 5 250                                 |
|                                                                              | 103 900                               | 192 875.                              |

I fråga om undervisningskurserna för ladugårdsförmän har lantbruksstyrelsen med hänsyn till de vid 1945 års riksdag beslutade grunderna för denna undervisnings anordnande funnit sig böra beräkna anslagsbehovet till 23 950 kronor. Styrelsen har därvid räknat med att under nästa budgetår 55 elever skola genomgå dessa kurser. Statsbidraget har därför upptagits med  $(55 \times 200 =)$  11 000 kronor till de praktiska utbildningskurserna,  $(3 \times 1\,200 + 55 \times 120 =)$  10 200 kronor till de teoretiska utbildningskurserna och  $(55 \times 50 =)$  2 750 kronor till elevernas resekostnader.

Utbildningskurser för ladugårdsföreståndare ha föreslagits skola omfatta 110 arbetsdagar och anordnas vartannat år med 10 elever i varje kurs. Till sådan kurs har för nästa budgetår beräknats statsbidrag dels till lärarlöner med 4 500 kronor, dels ock till driftkostnader med 1 800 kronor i grundbidrag och 5 kronor i tilläggsbidrag för varje elev och månad.

Beträffande utbildningskurserna för jordbruks-, husdjurs- och ungdomsinstruktörer har lantbruksstyrelsen erinrat, att styrelsen i sitt den 28 juni 1945 avgivna förslag angående genomförandet av den vid 1944 års riksdag

beslutade omorganisationen av hushållningssällskapen och deras verksamhet räknat med att hos sällskapen skulle finnas anställda 110 jordbruksinstruktörer, 29 husdjursinstruktörer och 26 ungdomsinstruktörer. Styrelsen har vidare uttalat, att flertalet av befattningarna såsom jordbruks- och husdjursinstruktörer visserligen torde komma att besättas med hos sällskapen tidigare anställda vandringsrättare och överassistenter, men att ett ganska stort utbildningsbehov trots detta föreläge, något som särskilt gällde i fråga om ungdomsinstruktörer. Därest hushållningssällskapens omorganisation skulle träda i kraft från och med den 1 januari 1947, har lantbruksstyrelsen funnit det nödvändigt att under år 1946 anordna tre instruktörskurser, en var om 125 dagar. Kostnaderna för varje kurs ha beräknats till högst 10 000 kronor.

Vad angår fortbildningskurserna för mejeripersonal har lantbruksstyrelsen uttalat, att statsunderstödet till ersättning för kostnaderna för beredande åt eleverna av fri kost och fritt husrum, vilket understöd för närvarande utginge med högst 4 kronor för dygn och elev, på grund av de ökade levnads-kostnaderna borde ökas till högst 5 kronor för dygn och elev. Medelsbehovet för anordnande av ifrågavarande kurser borde dock kunna beräknas till samma belopp som för innevarande budgetår, eller tillhoppa 10 000 kronor.

Beträffande utbildningskurserna för fjäderfäskötare har lantbruksstyrelsen erinrat, att Stockholms läns och stads hushållningssällskap i samarbete med institutet för husdjursförädling vid institutets egendom Wiad sedan ett antal år tillbaka årligen anordnat två utbildningskurser för fjäderfäskötare omfattande en kurstid av tre månader. Enligt lantbruksstyrelsens mening vore det i hög grad önskvärt, att statsmakterna understödde jämväl ifrågavarande kursverksamhet. Styrelsen har i anledning härav föreslagit, att från och med budgetåret 1946/47 understöd av statsmedel till dylik kurs måtte få utgå med dels ett grundanslag av 600 kronor för varje kurs, dels ock ett bidrag av 90 kronor för varje elev. Styrelsen räknar med att under budgetåret 1946/47 skulle anordnas två dylika kurser med 10 elever i varje kurs för en kostnad av 3 000 kronor.

Angående utbildningskurser för fårherdar samt för fårägare har lantbruksstyrelsen framhållit, att Svenska fåravelsföreningen sedan 1926 anordnat kurser i fårskötsel, till vilka från 1938 utgått anslag av den hos lantbruksstyrelsens inestående behållningen å avgifter för inregistrering av avelsfår i riksstambok m. m. Lantbruksstyrelsen har ansett, att ifrågavarande kurser borde givas en fastare organisation. Undervisningen för fårherdar borde omfatta elva månaders praktisk och en månads teoretisk utbildning. Enligt styrelsens förslag borde till innehavare av egendom, som anordnade praktisk utbildningskurs, av statsmedel utgå gottgörelse med 350 kronor för varje elev. Den teoretiska kursen borde förläggas till lantbruks- eller lantmannaskola eller annan lämplig egendom. Till denna kurs borde utgå statsbidrag med 75 kronor för varje elev och 1 000 kronor för övriga utgifter för kursens hållande. Medelsbehovet för budgetåret 1946/47 till utbildningskurser för fårherdar har beräknats till  $(10 \times 350 + 1\,000 + 10 \times 75 =) 5\,250$  kronor.

Utbildningskurser för blivande fårägare ha föreslagits skola omfatta tre månaders praktisk och en halv månads teoretisk utbildning. Gottgörelse till innehavare av egendom, som anordnar praktisk utbildningskurs, har ansetts lämpligen böra bestämmas till 100 kronor för varje elev. Till teoretisk kurs om en halv månad ha föreslagits skola utgå ett grundanslag av 500 kronor samt 35 kronor för varje elev. Medelsbehovet för budgetåret 1946/47 har beräknats till  $(20 \times 100 + 500 + 20 \times 35 =) 3\,200$  kronor.

Vidkommande utbildningskursen för hemkonsulenter har lantbruksstyrelsen erinrat att hittills endast anordnats en sådan kurs, nämligen år 1938. Med hänsyn till den relativt starka avgången inom hemkonsulentkåren fun-

nes redan 12 hos hushållningssällskapen anställda hemkonsulenter, som icke genomgått dylik utbildningskurs. Lantbruksstyrelsen har därför föreslagit, att under år 1946 skulle anordnas en kurs om tre månader för hemkonsulenter, beräknad för omkring 30 elever. Enligt styrelsens beräkningar uppgå kostnaderna för denna kurs till 12 000 kronor, varav 6 250 kronor till arvoden till föreläsare, 600 kronor till föredragshållares resor, 1 500 kronor till arvode till kursledare, 3 000 kronor till elevstipendier och 650 kronor till övriga utgifter.

Såsom motivering för anordnande av utbildningskurser för cementeringsförmän har lantbruksstyrelsen anfört, att betydande förluster åsamkades jordbruket därför att cementeringsarbeten ofta anförtroddes åt personer, som icke besatte tillräcklig yrkesskicklighet. Då det kunde förväntas, att cementeringsarbetena på landsbygden komme att erhålla större omfattning sedan kriget avslutats och då betydande belopp av statsmedel årligen anvisades såsom bidrag eller lån för utförande av dylika arbeten på landsbygden, borde statsbidrag utgå till utbildningskurser för cementeringsförmän. Kostnaderna för en dylik kurs om 28 dagar med 25 elever ha av styrelsen beräknats till 10 000 kronor.

Beträffande behovet av utbildningskurs för pälsdjursskötare har lantbruksstyrelsen under hänvisning till framställningen från Sveriges pälsdjursuppfödarens riksförbund uttalat, att pälsdjursuppfödningen numera spelade så stor roll och sysselsatte så många personer, att det syntes vara av allmänt intresse, att en utbildningskurs för pälsdjursskötare komme till stånd. En dylik kurs borde anordnas på samma sätt och bidrag av statsmedel borde utgå efter samma grunder, som av styrelsen föreslagits beträffande utbildningskurser för fårherdar. Medelsbehovet för budgetåret 1946/47 till utbildningskurser för pälsdjursskötare har angivits till  $(10 \times 350 + 1\,000 + 10 \times 75 =) 5\,250$  kronor.

I framställningen från *Sveriges pälsdjursuppfödarens riksförbund* har framhållits, att pälsdjursuppfödningen hade relativt stor betydelse såsom binäring till jordbruket framförallt i norra Sverige samt att exportvärdet av råv- och minkskinn under de senaste åren före krigsutbrottet uppgått till omkring 10 000 000 kronor per år. Med hänsyn till önskvärldheten att upprätthålla och förbättra kvaliteten hos den svenska skinnproduktionen borde en god utbildning beredas de yngre djurskötarna, vilken utbildning i stort sett kunde anordnas på samma sätt som de ettåriga utbildningskurserna för ladugårdsförmän, samt möjligheter åstadkommas till fortbildning av äldre djurskötare och uppfödare. Under åberopande härav har förbundet hemställt, att åtgärder måtte vidtagas för anordnande av lämplig utbildning av djurskötare och en fortbildningskurs för pälsdjursuppfödare och äldre djurskötare.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 8 oktober 1945 ifrågasatt, om i avvaktan på den förestående omorganisationen av hushållningssällskapen annan utökning av ifrågavarande kursverksamhet borde vidtagas för nästa budgetår än att kurser anordnades för jordbruks-, husdjurs- och ungdomsinstruktörer samt för hemkonsulenter i den mån så kunde anses erforderligt för möjliggörande av en tillfredsställande rekrytering av de hos sällskapen inrättade befattningarna. Då de skäl, som föranlett att av lantbruksstyrelsen tidigare gjorda framställningar om höjning av ersättningsbeloppen för

kost och logi vid fortbildningskurserna för mejeripersonal icke upptagits, alltjämt torde vara gällande, har statskontoret funnit ändring i detta avseende ej heller nu böra medgivas.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att *norrlandskommittén* i ett den 25 maj 1945 avgivet betänkande angående yrkesutbildningen i Norrland (SOU 1945:33) föreslagit, att i Norrland skulle årligen anordnas en kurs för blivande lantbruksinstruktörer. Till undervisning, materiel, lokaler m. m. har kommittén beräknat ett statsbidrag av 10 000 kronor per kurs. Kommittén har vidare föreslagit, att utbildningskurserna för kontrollassistenter och ladugårdsskötare skulle inordnas under hushållningssällskapens kursverksamhet. I anslutning härtill har kommittén uttalat, att det syntes angeläget att utbildningen av kontrollassistenter i och med att ladugårdskontrollen inordnades under hushållningssällskapens verksamhet övervakades av sällskapen, som bättre kunde överblicka olika områdets behov av assistenter och även borde kunna utöva inflytande på undervisningens planläggning. De av sällskapen anordnade specialkurserna i ladugårdsskötsel och utbildningskurserna för ladugårdsskötare syntes i varje fall i Norrland böra samordnas med avseende å antal, kursplatser m. m., vilket lättast kunde åvägabringas genom att även sistnämnda kurser ordnades av sällskapen.

Av de myndigheter och sammanslutningar, som avgivit yttranden över nämnda betänkande, ha endast *lantbruksstyrelsen* samt *Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund* uttalat sig om förslaget att kurser för blivande lantbruksinstruktörer skulle anordnas i Norrland. Båda ha tillstyrkt förslaget. Kommitténs förslag att utbildningskurserna för kontrollassistenter och ladugårdsskötare skulle överföras till hushållningssällskapens kursverksamhet har avstyrkts av *lantbruksstyrelsen* samt *styrelserna för lantmannaskolorna i Bollnäs, Torsta och Malgomaj*. Såsom skäl för avstyrkandet har åberopats, att lantbruksundervisningsanstalter, som icke ägdes av hushållningssällskapen, alltjämt borde ha möjlighet att med lantbruksstyrelsen träffa avtal om anordnande av dylika kurser.

*Departements-  
chefen.*

Såsom lantbruksstyrelsen framhållit har hittills anordnats endast en utbildningskurs för hemkonsulenter. Med hänsyn till svårigheterna att återbetta ledigblivna hemkonsulentbefattningar med kompetenta krafter, torde under nästa budgetår ytterligare en sådan kurs böra komma till stånd. Jag ansluter mig därför till lantbruksstyrelsens förslag, att för budgetåret 1946/47 anvisas medel för en sådan kurs. I densamma böra i första hand deltaga de hos hushållningssällskapen nu anställda hemkonsulenter, som tidigare icke genomgått hemkonsulentkurs, men tillfälle att deltaga i kursen bör beredas även ett 20-tal andra elever. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller lantbruksstyrelsen att meddela erforderliga föreskrifter rörande utbildningen. Lantbruksstyrelsens kostnadsberäkningar i fråga om den föreslagna hemkonsulentkursen föranleda icke någon erinran från min sida. Jag anser mig däremot icke kunna tillstyrka lantbruksstyrelsens förslag, att för nästa bud-

getår under ifrågavarande anslag skulle upptagas medel till utbildningskurser för ladugårdsföreståndare, jordbruks-, husdjurs- och ungdomsinstruktörer, fjäderfäskötare, fårherdar, fårägare, cementeringsförmän och pålsdjursskötare. Ej heller finner jag mig för närvarande böra förorda anordnandet av en särskild utbildningskurs i Norrland för blivande lantbruksinstruktörer eller överförandet till hushållningssällskapens kursverksamhet av utbildningskurserna för kontrollassistenter och ladugårdsskötare. I likhet med statskontoret kan jag icke biträda lantbruksstyrelsens förslag om höjning av statsunderstödet till ersättning för kost och husrum för eleverna vid fortbildningskurser för mejeripersonal. Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet i övrigt för nästa budgetår har jag icke något att erinra. Med hänsyn till att enligt vad lantbruksstyrelsen uppgivit vid innevarande budgetårs utgång kan förväntas uppstå en anslagsreservation av omkring 73 000 kronor, torde anslaget för nästa budgetår böra upptagas med  $(20\,000 + 23\,950 + 6\,500 + 42\,000 + 10\,000 + 3\,500 + 1\,700 + 10\,000 + 12\,000 - 73\,000 =)$  i runt tal 56 700 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 2 800 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till särskilda utbildningskurser* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 56 700.

[44.] 28. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor, förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 164 000 kronor. I fråga om bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 746.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett förslagsanslag av 203 900 kronor till bidrag till jordbrukets yrkesskolor.

Fördelningen av nämnda belopp mellan de skolor, till vilka bidrag utgår från förevarande anslag, framgår av följande tabell, i vilken till jämförelse medtagits motsvarande bidrag för löpande budgetår.

| Skola              | Avlöningar        |                                   | Driftkostnader    |                                   | Summa             |                                   |
|--------------------|-------------------|-----------------------------------|-------------------|-----------------------------------|-------------------|-----------------------------------|
|                    | 1945/46<br>kronor | beräknat<br>för 1946/47<br>kronor | 1945/46<br>kronor | beräknat<br>för 1946/47<br>kronor | 1945/46<br>kronor | beräknat<br>för 1946/47<br>kronor |
| Gälö.....          | 32 290            | 33 240                            | 23 797            | 25 880                            | 56 087            | 59 120                            |
| Vittjärvgården ... | 30 258            | 31 257                            | 14 400            | 23 400                            | 44 658            | 54 657                            |
| Sorsele.....       | 15 162            | 30 977                            | 14 400            | 18 000                            | 29 562            | 48 977                            |
| Pålkem.....        | 19 286            | 24 888                            | 14 400            | 16 200                            | 33 686            | 41 088                            |
| Summa kronor       | <b>96 996</b>     | <b>120 362</b>                    | <b>66 997</b>     | <b>83 480</b>                     | <b>163 993</b>    | <b>203 842</b>                    |

Beträffande den huvudsakliga skillnaden mellan anslagsberäkningarna för nästa budgetår och de för innevarande budgetår beviljade bidragen må framhållas följande.

Höjningen av avlöningsbidraget till Gålö jordbruksskola sammanhänger med att statsbidrag upptagits till avlönande av vikarier med 500 kronor och att ökat medelsbehov beräknats till avlönande av extralärare samt trädgårdsmästare och ladugårdsförman. Ökningen av driftkostnadsbidraget till samma skola avser att täcka en genom nybyggnad av lokaler för elevhushåll och för hushållspersonalen förorsakad förhöjning av arrendeavgiften för skolegendomen i anslutning till ett av Kungl. Maj:t den 27 september 1945 godkänt arrendekontrakt på 20 år. Höjningen av arrendeavgiften uppgår till 5 000 kronor för år. För innevarande budgetår har till detta ändamål anvisats ( $\frac{7}{12}$  av 5 000 =) 2 917 kronor.

Beträffande Norrbottens läns yrkesskola för jordbruk vid Vittjärvsgården har lantbruksstyrelsen föreslagit, att grundlönen till den vid skolan anställda assistenten skulle höjas från 2 000 kronor till 2 600 kronor samt att den till gårdshantverkaren utgående lönen skulle ökas med 433 kronor, varav hälften skulle utgå av statsmedel. Ökningen av driftkostnadsbidraget har föranletts av att elevantalet under budgetåret 1946/47 beräknats till 50, vilket i förhållande till löpande budgetår innebär en ökning med 25.

I fråga om Sorselegårdens ungdomsskola har lantbruksstyrelsen uttalat, att, sedan Västerbottens läns hushållningssällskap numera övertagit denna skola, verksamheten vid skolan borde utvidgas och statsbidrag till avlöningskostnaderna utgå enligt samma grunder som tillämpats beträffande Gålö jordbruksskola och Vittjärvsgården. Såsom rektor för skolan borde därvid anställas en agronom, som jämte en yrkeslärare, en trädgårdsmästare och en ladugårdsförman skulle handhava de manliga elevernas utbildning. För de kvinnliga elevernas utbildning skulle finnas anställda en föreståndarinna med lanthushållslärrarinneexamen samt en biträdande husmor med examen från lanthushållningsseminarium. Därjämte borde speciallärare kunna anlitas. Till löner, inklusive i förekommande fall rörligt tillägg och kristillägg, till nämnda personal har lantbruksstyrelsen beräknat följande statsbidrag, nämligen till rektor 9 904 kronor, till yrkeslärare 5 859 kronor, till föreståndarinna 6 225 kronor, till biträdande husmor 4 559 kronor, till speciallärare 1 400 kronor, till trädgårdsmästare (halva lönen) 1 850 kronor och till ladugårdsförman (halva lönen) 1 180 kronor eller sammanlagt 30 977 kronor. Ökningen av driftkostnadsbidraget har föranletts av att skolan efter den föreslagna utvidgningen ansetts skola kunna mottaga omkring 35 elever i stället för såsom hittills omkring 25 elever.

Ökningen av avlöningsbidraget till jordbruks- och lanthushållsskolan i Pålkem sammanhänger med att lantbruksstyrelsen föreslagit sådan höjning av lönerna till befattningshavarna vid skolan, att dessa i avlöningshänseende bleve mera jämställda med befattningshavarna vid de övriga yrkesskolorna för jordbruk och med motsvarande befattningshavare vid lantbruks-, lantmannas- och lanthushållsskolor. Under nästa budgetår har skolan beräknats kunna mottaga 30 elever mot 25 under innevarande budgetår, varför driftkostnadsbidraget uppräknats med 1 800 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 22 oktober 1945 förklarat, att ämbetsverket, enär några förändringar av verksamheten vid jordbruks- och

lanthushållsskolan i Pålkem icke ifrågasatts, ej funne skäl föreligga att beträffande denna skola tillämpa andra lönebestämmelser än dem som tidigare varit gällande, varför statsbidrag till avlöningar ej borde utgå med större belopp än som anvisats för innevarande budgetår.

I ett den 25 oktober 1945 över lantbruksstyrelsens framställning avgivet yttrande har *allmänna lönenämnden* anfört.

Skulle den i ärendet omförmälda utbyggnaden av Sorselegårdens ungdomsskola komma till stånd, är enligt allmänna lönenämndens mening icke något att erinra mot att i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag befattningshavarna vid skolan erhålla lön efter samma grunder som personalen vid Gålö jordbruksskola och Vittjärvgården. Den för ladugårdsförmannen vid ungdomsskolan beräknade årslönen av 2 360 kronor förefaller dock lönenämnden väl låg.

Lönenämnden har icke något att erinra mot att arvodena för lärarpersonalen vid jordbruks- och lanthushållsskolan i Pålkem höjas i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag.

Lönenämnden vill emellertid — i anslutning till vad chefen för jordbruksdepartementet anfört i propositionen nr 54 till 1944 års riksdag — tillägga, att frågan om löneställningen för befattningshavarna vid dessa skolor synes böra underkastas en närmare omprövning, så snart förevarande yrkesskolverksamhet vunnit erforderlig stadga.

I likhet med statskontoret finner jag mig icke kunna tillstyrka, att beträffande jordbruks- och lanthushållsskolan i Pålkem i allmänhet skulle tillämpas andra lönebestämmelser än dem som hittills varit gällande. Emellertid torde lönen till den vid skolan anställda biträdande husmodern med hänsyn till att denna befattningshavare är examinerad lanthushållslärarinna böra ökas från 2 100 kronor till 3 831 kronor, däri inbegripet rörligt tillägg och kristillägg. Lantbruksstyrelsens anslagsberäkningar i övrigt föranleda icke annan erinran från min sida än att lönen till den vid Sorselegårdens ungdomsskola anställde ladugårdsförmannen synes böra upptagas till samma belopp, som beräknats till motsvarande befattningshavare vid Norrbottens läns yrkesskola för jordbruk vid Vittjärvgården eller 3 300 kronor. Detta föranleder en ytterligare ökning av avlöningsbidraget till Sorselegårdens ungdomsskola med 470 kronor. Med anledning av det av allmänna lönenämnden uttalade önskemålet om en närmare omprövning av löneställningen för befattningshavarna vid jordbrukets yrkesskolor, torde jag få erinra om att chefen för jordbruksdepartementet enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 7 december 1945 tillkallat sakkunniga för utredning av bland annat frågan om yrkesutbildningen på jordbrukets och skogshanteringens områden. Det synes böra få ankomma på dessa sakkunniga att verkställa utredning jämväl i det av lönenämnden angivna hänseendet.

Med beaktande av det anförda torde förevarande anslag böra för nästa budgetår upptagas med (59 120 + 54 657 + 49 447 + 37 217 =) i runt tal 200 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till jordbrukets yrkesskolor* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 200 500.

[45.] **29. Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m., förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 750 000 kronor. I fråga om bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 746.

I skrivelse den 31 augusti 1945, varöver statskontoret avgivit infordrat utlåtande, har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett anslag av 900 000 kronor för nästa budgetår. Styrelsen har därvid föreslagit vissa höjningar av understödsbeloppen.

*Sveriges socialdemokratiska ungdomsförbund* har i skrivelse den 20 november 1945 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen sådan höjning av förevarande anslag, att dels stipendiernas maximibelopp vid lantmanna- och lanthushållsskolor samt med dem i stipendiehänseende jämställda kurser kunde bestämmas till 100 kronor per elev och månad och stipendierna till elever vid övriga kurser inom den lägre lantbruksundervisningen i motsvarande mån höjas, dels ock för eleverna förmånligare grunder kunde tillämpas vid stipendiernas fördelning.

Jag torde i detta sammanhang även få anmäla, att *norrlandskommittén* i sitt betänkande angående yrkesutbildningen i Norrland föreslagit, att till deltagare i sådan yrkesundervisning, vid vilken stipendium av statsmedel finge beviljas deltagarna, resebidrag utan behovsprövning skulle få utgå för resa med billigaste färdssätt från hemorten till skolan och åter samt, när så föranleddes av högtider eller andra särskilda förhållanden, för en hemresa under läsårets eller kursens lopp med högst det belopp per resa, varmed kostnaden överstege 10 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Såsom jag under punkt 35 anført äro vissa förslag i fråga om grunderna för elevstipendierna vid folkhögskolorna för närvarande föremål för övervägande inom ecklesiastikdepartementet. Då vid avvägningen av understöden till elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m. hänsyn synes böra tagas till de grunder som komma att gälla för stipendierna vid folkhögskolorna, bör förevarande anslag i riksstatsförslaget upptagas med allenast beräknat belopp. Anslaget torde därvid lämpligen böra uppföras med oförändrat belopp. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Understöd åt elever vid lägre lantbruksundervisningsanstalter m. m.* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 750 000.

[46.] 30. **Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter, reservationsanslag.** Vid 1939 års lagtima riksdag beslöts, i samband med godkännande av viss omorganisation av den lägre lantbruksundervisningen, att statsbidrag skulle lämnas till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lanthushållsskolor. För bidragsverksamheten beräknades ett belopp av 600 000 kronor årligen skola bli behövt under en tid av 10 år. För budgetåret 1939/40 anvisades ett anslag av 300 000 kronor för ändamålet. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag behandlade besparingspropositionen, nr 79, har emellertid ett belopp av 100 000 kronor av detta anslag icke tagits i anspråk utan såsom besparing tillförts budgetjämningsfonden. För vardera av budgetåren 1940/41 och 1941/42 har anslagsanvisningen för ifrågavarande byggnadsarbeten begränsats till 400 000 kronor, medan anslaget för budgetåret 1942/43 bestämts till 1 600 000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1943/44 och 1944/45 till 1 200 000 kronor. För innevarande budgetår har anslaget uppförts med 1 600 000 kronor. Be-  
träffande bestämmelser för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 746.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till bidrag till byggnadsarbeten vid lantmanna- och lanthushållsskolor samt vid jordbrukets yrkesskolor måtte för budgetåret 1946/47 anvisas ett reservationsanslag av 4 000 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

Av de för ifrågavarande ändamål å riksstaten sammanlagt anvisade medlen, 6 600 000 kronor, ha redan beviljats statsbidrag till 19 skolor med tillhoppa 4 990 300 kronor. Följaktligen finnas 1 609 700 kronor tillgängliga för utlämnande av statsbidrag under innevarande budgetår. Ansökningar från 9 skolor om statsbidrag med sammanlagt 1 725 110 kronor äro för närvarande föremål för Kungl. Maj:ts prövning. Dessutom ha till lantbruksstyrelsen inkommit ansökningar om statsbidrag till nybyggnader m. m. från 21 lantmanna- och lanthushållsskolor samt jordbrukets yrkesskolor representerande en sammanlagd byggnadskostnad av omkring 9 600 000 kronor, av vilket belopp omkring 7 200 000 kronor skulle erfordras såsom statsbidrag. Skulle för samtliga de byggnadsarbeten, rörande vilka ansökningar inkommit, beviljas statsbidrag under nästa budgetår, komme sålunda att erfordras ett anslag av  $(1\,725\,110 + 7\,200\,000 - 1\,609\,700 =) 7\,315\,400$  kronor. Därutöver kunna enligt vad styrelsen har sig bekant förväntas inkomma ansökningar om byggnadsbidrag från ett stort antal skolor.

Det synes lantbruksstyrelsen nödvändigt, att nu sedan fredsförhållanden inträtt byggnadsarbetena vid lantbruksundervisningsanstalterna genomföras i raskare takt än hittills för att skolorna skola kunna fylla sin viktiga uppgift. Ehuru det vore önskvärt, att samtliga de byggnadsarbeten, för vilka ansökningar inkommit, kunde komma till utförande under nästa budgetår, anser sig styrelsen dock icke böra räkna härmed, utan styrelsen föreslår, att anslaget för budgetåret 1946/47 bestämmas till 4 000 000 kronor.

Med hänsyn till ifrågavarande skolors stora betydelse för landets jordbruk anser jag, att även för nästa budgetår medel böra anvisas för byggnadsarbeten vid skolorna. I likhet med lantbruksstyrelsen finner jag det önskvärt, *Departements-  
chefen.*

att dessa arbeten kunde ske i raskare takt än hittills, och jag vill därför förordna en höjning av anslaget för nästa budgetår. I nuvarande läge är jag dock icke beredd att tillstyrka en större ökning av anslaget än med 1 000 000 kronor till 2 600 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lägre lantbruksundervisning m. m.: Bidrag till byggnadsarbeten vid vissa lantbruksundervisningsanstalter* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 2 600 000.

[47.] **31. Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolor: Avlöningar.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 60 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* beräknat anslagsbehovet för nästa budgetår till avlöningar och driftkostnader vid statsunderstödda trädgårdsskolor samt lärlingsutbildning inom trädgårdsfacket till respektive 92 600, 20 000 och 12 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Jag vill erinra därom, att den utredningsman, som jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 mars 1944 tillkallats för att enligt chefens för jordbruksdepartementet närmare bestämmande verkställa överarbetning av ett av lantbruksstyrelsen den 11 november 1943 avgivet förslag till omorganisation av den lägre trädgårdsundervisningen i skrivelse den 30 november 1945 inkommit med utredning i ämnet, vilken för närvarande är föremål för remissbehandling. Anslagen till Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolor: Avlöningar, Understöd åt trädgårdsskolor: Driftkostnader samt Lärlingsutbildning böra vid sådant förhållande i riksstatsförslaget för nästa budgetår upptagas med allenast beräknade belopp. Under de olika anslagen torde icke nu böra avses högre belopp än som anvisats å riksstaten för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolor: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 beräkna ett anslag av ..... kronor 60 000.

[48.] **32. Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolor: Driftkostnader, förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål har för löpande budgetår anvisats ett anslag av 20 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Trädgårdsundervisningen: Understöd åt trädgårdsskolor: Driftkostnader* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 20 000.

[49.] **33. Trädgårdsundervisningen: Lärlingsutbildning, reservationsanslag.** Ifrågavarande anslag är för budgetåret 1945/46 upptaget med 12 000 kronor.

Under återopande av vad jag anfört under punkt 47 hemställer jag, att *Departementschefen.*  
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Trädgårdsundervisningen: Lärlingsutbildning* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *reservationsanslag* av ..... kronor 12 000.

[50.] **34. Trädgårdsundervisningen: Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel, reservationsanslag.** Ifrågavarande anslag är för budgetåret 1945/46 upptaget med 40 000 kronor, varav 20 000 kronor avsetts till utbildningskurser för trädskötare i södra och mellersta Sverige, 2 500 kronor till en 10-dagars trädgårdskurs för småbrukare m. fl. vid Norrlands trädgårdsskola i Söråker, 7 500 kronor till utbildningskurser för trädgårdsskötare i norra Sverige och ambulera trädgårdskurser samt 10 000 kronor till anordnande av kurser i trädgårdsskötsel vid vissa folkhögskolor. I fråga om bestämmelser i övrigt rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 747.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 56 000 kronor. Styrelsen har anfört i huvudsak följande.

Inom södra och mellersta Sverige funnos vid årsskiftet 1944/45 sammanlagt 1 427 fruktodlarföreningar med sammanlagt något över 99 000 medlemmar samt 1 340 anställda trädskötare. Då antalet trädskötare sålunda väsentligt understiger antalet föreningar och en betydande del av nu verk samma trädskötare icke erhållit någon kursutbildning, föreligger stort behov av utbildningskurser för trädskötare, ett behov, som torde komma att stegras till följd av alltmer ökad insikt om nödvändigheten av fruktodlingens rationalisering. Det under år 1945 disponibla anslaget har medgivit utbildning av endast 140 av 215 anmälda deltagare. För att möta utbildningsbehovet erfordras ett belopp av omkring 30 000 kronor.

Sedan verksamhetsåret 1938 ha vid en var av folkhögskolorna i Önnestad, Håla, Hampnäs, Vindeln och Södra Sunderbyn anordnats sommarkurser i trädgårdsskötsel, till vilka utgått statsbidrag med 2 000 kronor för varje kurs. I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 15 mars 1944 överlämnad ansökan anhöll styrelsen för folkhögskolan i Kalix om statsbidrag för anordnande av en fem månaders trädgårdskurs vid skolan under sommaren 1944. Framställningen föranledde emellertid icke någon Kungl. Maj:ts åtgärd. En av lantbruksstyrelsen för budgetåret 1945/46 begärd anslagsökning i syfte att möjliggöra bidrag av statsmedel till en trädgårdskurs vid folkhögskolan i Kalix vann icke statsmakternas bifall. Lantbruksstyrelsen

anser sig emellertid även nu böra föreslå att medel måtte beräknas till anordnande av en dylik kurs vid nämnda folkhögskola.

Lantmannaskolan i Umeå, som under år 1945 anordnat kurs i trädgårdsskötsel, har på grund av den knappa medelstillgången för trädgårdskurser icke kunnat komma i åtnjutande av bidrag för ändamålet. För att denna skola under nästkommande verksamhetsår må kunna anordna trädgårdskurs föreslår lantbruksstyrelsen, att ett belopp av 2 000 kronor beräknas till statsbidrag åt skolan.

Styrelsen för Uppsala läns folkhögskola å Vik har för avsikt att, under förutsättning av landstingets godkännande och därest statsbidrag för ändamålet kan erhållas, under år 1946 anordna en trädgårdskurs om cirka sex månader efter ungefärligt mönster av de vid folkhögskolan i Önnestad anordnade dylika kurserna. Lantbruksstyrelsen har övertygat sig om att förutsättningarna för en sådan kurs äro goda och vill därför föreslå, att ett belopp av 2 000 kronor beräknas till statsbidrag till vid nämnda folkhögskola planerad kurs i trädgårdsskötsel.

Lantbruksstyrelsen föreslår således, att till anordnande av trädgårdskurser vid folkhögskolor och lantmannaskolor för budgetåret 1946/47 beräknas ett med 6 000 kronor till 16 000 kronor förhöjt belopp.

Någon ökning av medelsbeloppet till övriga kurser i trädgårdsskötsel synes icke erforderlig.

*Utredningsmannen för omorganisation av den lägre trädgårdsundervisningen* har i remissutlåtande den 21 september 1945 anført.

Under de resor, utredningsmannen företagit i samband med utredningen, har den uppfattningen ofta framförts från sakkunnigt håll, att det fortfarande råder stor brist på kunniga trädskötare. Denna brist torde vara särskilt kännbar i sådana trakter, där ekonomisk fruktodling mera allmänt bedrives såsom binäring och där alltså fruktodlingen är fördelad på ett mycket stort antal odlare. Då stort intresse synes förefinnas bland odlarna för ifrågavarande kursverksamhet, vore det enligt utredningsmannens mening värdefullt, om kurserna kunde utökas i den utsträckning som kan anses motsvara det förefintliga behovet.

Vad beträffar sommarkurserna i trädgårdsskötsel vid folkhögskolor och lantmannaskolor anser utredningsmannen likaledes önskvärt, att sådana anordnas i större utsträckning än för närvarande är fallet. Framförallt synes intresset för trädgårdsskötseln böra uppmuntras i Norrland, varvid kurser av förevarande slag synas kunna fylla ett mycket stort behov.

Såvitt utredningsmannen kan finna, torde behovet av dylika kurser icke komma att påverkas av en blivande omorganisation av den lägre trädgårdsundervisningen.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att *norrlandskommittén* i sitt betänkande angående yrkesundervisningen i Norrland föreslagit bland annat, att speciella trädgårdsavdelningar skulle parallellt med ordinarie kurser anordnas vid härför lämpade lantmannaskolor och att trädgårdskurserna vid folkhögskolor skulle inordnas under hushållningssällskapens verksamhet med hänsyn till att undervisnings- och upplysningsverksamheten på trädgårdsskötseln område enligt vid 1944 års riksdag fattat beslut skulle fastare knytas till sällskapen.

Kommitténs förslag rörande särskilda trädgårdskurser vid lantmannaskolor har under remissbehandlingen föranlett yttranden av *lantbruksstyrelsen*,

*lantbruksakademien, Sveriges lantbruksförbund, Sveriges agronom- och lantbrukslärarförbund samt styrelserna för lantmannaskolorna i Nordvik, Umeå och Malgomaj, vilka samtliga tillstyrkt förslaget.*

Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen och utredningsmannen för omorganisation av den lägre trädgårdsundervisningen anfört finner jag mig böra tillstyrka högre anslag till utbildningskurser för trädskötare i södra och mellersta Sverige. Anslagsökningen torde emellertid för nästa budgetår kunna begränsas till 5 000 kronor. I likhet med lantbruksstyrelsen och utredningsmannen anser även jag, att kurser i trädgårdsskötsel böra i större utsträckning än vad för närvarande är fallet anordnas vid folkhögskolor. Vad lantbruksstyrelsen i detta hänseende föreslagit föranleder icke någon erinran från min sida. Att inordna dessa kurser under hushållningssällskapens kursverksamhet torde icke vara erforderligt. Jag finner mig ävenledes böra tillstyrka, att kurser i trädgårdsskötsel anordnas vid därför lämpade lantmannaskolor. Erinras må, att jordbruksutskottet i sitt av riksdagen godkända utlåtande nr 67/1945 uttalat, att hinder icke borde möta att i den mån medelstillgången det medgäve bidrag lämnades även till kurser i trädgårdsskötsel vid lantmannaskolor, men att, såsom lantbruksstyrelsen framhållit, medel icke funnits disponibla för bidrag till dylika kurser. I avvaktan på erfarenheter av denna kursverksamhet torde för nästa budgetår anslag böra beräknas för allenast en kurs, vilken lämpligen synes böra anordnas vid lantmannaskolan i Umeå. För trädgårdskurs för småbrukare m. fl. samt för utbildningskurser för trädgårdsskötare i norra Sverige och ambulerande trädgårdskurser torde böra beräknas oförändrade belopp av 2 500 och 7 500 kronor. Anslaget synes med beaktande av vad sålunda förordats böra upptagas med  $(25\,000 + 2\,500 + 7\,500 + 16\,000 =)$  51 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Trädgårdsundervisningen: Bidrag till kurser i trädgårdsskötsel* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 51 000.

[51.] **35. Trädgårdsundervisningen: Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket, reservationsanslag.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 1 200 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 747.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 2 400 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har i sin skrivelse erinrat, att anslaget intill budgetåret 1940/41 under en följd av år varit uppfört med 2 400 kronor, samt framhållit, att sedan världskriget numera avslutats ökade möjligheter att bedriva studier i utlandet syntes föreligga. Anslaget borde därför åter uppföras med 2 400 kronor för möjliggörande av allt liksom tidigare två stipendier, vardera å 1 200 kronor, skulle kunna utdelas.

*Utredningsmannen för omorganisation av den lägre trädgårdsundervisningen* har i remissutlåtande den 21 september 1945 tillstyrkt lantbruksstyrelsens framställning.

Departements-  
chefen.

Medelsbehovet för ifrågavarande ändamål torde för nästa budgetår böra beräknas till oförändrat belopp av 1 200 kronor. Jag hemställer således, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Trädgårdsundervisningen: Stipendier för högre utbildning i trädgårdsfacket* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 1 200.

[52.] **36. Reseunderstöd för studier på jordbrukets område, reservationsanslag.** Till reseunderstöd för lantbrukets studerande har tidigare under flera år anvisats anslag å riksstaten. Senast för budgetåret 1939/40 upptogs för ändamålet ett reservationsanslag å 6 000 kronor. I enlighet med den av 1939 års urtima riksdag behandlade besparingspropositionen, nr 79, föreskrevs emellertid, att detta belopp icke skulle tagas i anspråk.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att å riksstaten för nästa budgetår måtte för ändamålet uppföras ett anslag å 20 000 kronor. Styrelsen anför härom bland annat.

För jordbruksforskare och tjänstemän vid statliga och statsunderstödda institutioner måste särskilt studieresor utomlands vara av betydelse, när det gäller att följa utvecklingen på speciella områden. Även för hushållnings-sällskapens konsulenter och lärare vid lantbruksundervisningsanstalterna samt för tjänstemän inom den centrala och lokala jordbruksförvaltningen och inom jordbrukets ideella och ekonomiska organisationer är det av betydande värde att tillfälle beredes till studier inom landet och utomlands rörande framsteg på jordbrukets område ävensom beträffande mera speciellt tekniska frågor samt organisations-, avsättnings- och undervisningsfrågor. Den studieverksamhet, som skulle möjliggöras genom bidrag från anslag för ifrågavarande ändamål, är således ägnad att på olika områden främja utvecklingen av landets jordbruk.

Med hänsyn till nuvarande relativt höga kostnader för resor och vistelse utomlands och den sannolika stora efterfrågan å reseunderstöd torde för det ändamål, varom här är fråga, böra beräknas ett anslag av 20 000 kronor.

Departements-  
chefen.

I likhet med lantbruksstyrelsen finner jag önskvärt, att anslag ånyo beviljas för att möjliggöra utlämnande av reseunderstöd för studier på jordbrukets område. Med hänsyn till att jag icke ansett mig böra förorda anvisande av särskilda reseanslag för speciella kategorier lärare, varom framställning gjorts från olika håll, vill jag tillstyrka, att under förevarande anslag för budgetåret 1946/47 anvisas ett något större belopp än lantbruksstyrelsen föreslagit eller 25 000 kronor. Dispositionen av sagda belopp bör i likhet med vad som varit fallet beträffande tidigare för ifrågavarande ändamål upptagna anslag förbehållas Kungl. Maj:t. Anslaget bör givas reservationsanslags karaktär. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Reseunderstöd för studier på jordbrukets område* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservations-*  
*anslag* av ..... kronor 25 000.

[53.] **37. Undervisning för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor.** För innevarande budgetår är för detta ändamål uppfört ett anslag av 70 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 748.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 110 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har härvid överlämnat en framställning från *Föreningen lantbruks- och skogsbruksfilm*, vari föreningen anhållit, att för budgetåret 1946/47 måtte anvisas ett anslag av 30 000 kronor att användas till upptagning av undervisningsfilmer och bildserier på jordbrukets och skogsbrukets områden.

Av lantbruksstyrelsens skrivelse inhämtas bland annat följande.

De med anslaget avsedda ändamålen föreslås av lantbruksstyrelsen skola tillgodoses på sätt framgår av följande tablå, i vilken till jämförelse upptagas för budgetåret 1945/46 beviljade belopp.

|                                                    | Beviljat<br>för 1945/46 | Föreslaget<br>för 1946/47 |
|----------------------------------------------------|-------------------------|---------------------------|
| Hushållningssällskapens undervisningskurser ....   | 57 550                  | 80 800                    |
| Annan undervisning .....                           | 700                     | 700                       |
| Instruktionskurser för lokala ledare inom Jordbru- |                         |                           |
| karungdomens förbund .....                         | 1 750                   | 3 500                     |
| Undervisningsfilm och bildserier .....             | 10 000                  | 25 000                    |
| Summa kronor                                       | 70 000                  | 110 000.                  |

Styrelsen har framhållit, att hushållningssällskapen för 1944 års undervisningskurser författningsenligt ägt erhålla statsbidrag med omkring 72 800 kronor men att de på grund av anslagets otillräcklighet endast uppburit 59 300 kronor. För tillgodosende av det stora behovet under krisåren av reservmaskinskötare i jordbruket hade hushållningssällskapen med anlitande av statsbidrag, som av statens arbetsmarknadskommission beviljats för ändamålet, anordnat kurser för utbildning av maskinskötare och särskilt då traktorskötare. För anordnande av dylika kurser under år 1944 hade kommissionen till hushållningssällskapen utanordnat icke mindre än omkring 68 300 kronor. Då arbetsmarknadskommissionen i fortsättningen icke torde komma att understödja denna undervisningsverksamhet, men det för jordbrukets del föreläge ett mycket stort behov av kunniga maskinskötare, borde hushållningssällskapen beredas möjlighet att med bidrag från förevarande anslag anordna kurser för utbildning av maskinskötare. Med hänsyn härtill syntes anslaget till hushållningssällskapens undervisningskurser för nästkommande budgetår böra höjas väsentligt. Frånsett dessa maskinskötar kurser hade nämligen hushållningssällskapen på grund av det under krisåren starkt beskurna statsbidraget till undervisningskurserna och sällskapens i allmänhet svaga ekonomiska ställning måst rätt avsevärt inskränka sin undervisningsverksamhet i övrigt. På grund härav och med hänsyn till undervisningskursernas i allmänhet stora betydelse — särskilt under nu rådande förhållanden, då en utvidgning i stället för en inskränkning av undervisningsverksamheten vore i hög grad påkallad — samt i betraktande av hushållningssällskapens i regel

hårt ansträngda ekonomi och stora behov av statsbidrag för bestridande av kostnaderna för ifrågavarande undervisning har lantbruksstyrelsen föreslagit, att bidraget till kurserna måtte höjas till 80 800 kronor. Vidare har det synts styrelsen vara av vikt, att ett tillräckligt antal lokala ledare funnes tillgängliga för instruktionsverksamheten inom Jordbrukarungdomens förbund. På grund härav har styrelsen föreslagit, att bidraget till denna verksamhet måtte höjas med 1 750 kronor till 3 500 kronor. Enligt lantbruksstyrelsens mening utgjorde framställningen av de filmer och bildserier, som skulle nyttjas vid hushållningssällskapens och lantbruksundervisningsanstaltens verksamhet ett viktigt led i främjandet av undervisning och upplysning på lanthushållningens område. Då hushållningssällskapen och skolorna ej kunde erlagga så höga hyresavgifter för filmerna, att dessa avgifter täckte kostnaderna för filmernas framställning, kopiering och distribution och Föreningen lantbruks- och skogsbruksfilm vidare saknade egna medel för filmproduktionen och icke längre kunde från annat håll påräkna fortsatt ekonomiskt stöd, syntes det nödvändigt, att föreningen kraftigare än hittills understöddes av det allmänna. Med hänsyn härtill har styrelsen förordat, att föreningen för framställning av undervisningsfilm och bildserier för budgetåret 1946/47 måtte erhålla ett bidrag av 25 000 kronor.

*Jordbrukets upplysningsnämnd* har i skrivelse den 31 augusti 1945 hemställt, att ett belopp av 30 000 kronor måtte anvisas för upptagande av en film belysande forsknings- och försöksverksamheten på jordbrukets och trädgårdsodlingens områden.

Framställning från jordbrukets upplysningsnämnd har tillstyrkts av *lantbruksstyrelsen*. Enligt styrelsens mening skulle en dylik film vara av stort värde både för upplysningsverksamheten bland landets jordbrukare och för propagandan om Sverige i utlandet.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att *norrlandskommittén* i sitt betänkande angående yrkesutbildningen i Norrland föreslagit, dels att ifrågavarande anslag skulle erhålla sådan storleksordning, att de norrländska hushållningssällskapen bleve i stånd att minst fördubbla sin verksamhet på detta område, dels ock att anslag till studieresor, vilket icke utgått sedan år 1939, åter skulle ställas till de norrländska hushållningssällskapens förfogande.

Kommitténs ifrågavarande förslag ha under remissbehandlingen föranlett yttranden av *lantbruksstyrelsen*, *lantbruksakademien*, *Jämtlands läns landsting*, *Gävleborgs*, *Jämtlands* och *Västerbottens läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott*, *Sveriges lantbruksförbund*, *Riksförbundet landsbygdens folk*, *Jordbrukarungdomens förbund* samt *Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund*, vilka samtliga tillstyrkt förslagen.

Departements-  
chefen.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att möjlighet bör beredas hushållningssällskapen att med bidrag från förevarande anslag anordna kurser för utbildning av maskinskötare. Även eljest synes en viss ökning av beloppet till hushållningssällskapens undervisningskurser vara erforderlig. För närvarande finner jag mig dock icke kunna tillstyrka, att nämnda belopp höjes i vidare mån än styrelsen föreslagit eller till 80 800 kronor. För annan undervisning bör beräknas oförändrat belopp av 700 kronor. Med hänsyn till att jag har för avsikt att under en följande punkt föreslå en ökning

av bidraget till Jordbrukarungdomens förbund anser jag icke erforderligt, att särskilda medel upptagas under förevarande anslag till instruktionskurser för lokala ledare inom förbundet. För undervisningsfilm och bildserier synes böra beräknas ett med 10 000 kronor höjt belopp eller alltså 20 000 kronor. Ur upplysningssynpunkt skulle det vara av betydande värde, om jämte undervisnings- och instruktionsfilmer kunde regelbundet tillhandahållas mer populärt lagda kortfilmer, vilka huvudsakligen belyste skilda avsnitt av försöks- och forskningsverksamheten samt olika förbättringsmöjligheter för de enskilda jordbruksföretagen. För framställning av dylik upplysningsfilm synes i anslutning till de förslag, som framlagts av jordbrukets upplysningsnämnd, för nästa budgetår ett belopp av 12 000 kronor böra anvisas. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter beträffande användningen av de för ifrågavarande ändamål anvisade medlen. För närvarande anser jag mig icke böra förorda, att under ifrågavarande anslag ånyo beräknas medel för studieresor. Med beaktande av vad sålunda anförts synes förevarande anslag böra upptagas med (80 800 + 700 + 20 000 + 12 000 =) 113 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undervisning för i det mindre jordbruket deltagande män och kvinnor* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 113 500.

## E. Hästavel och boskapsskötsel m. m.

[54.] **1. Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar, förslagsanslag.** Jämlikt gällande grunder för redovisningen å riksstaten av totalisatormedlens specialbudget redovisas de för statens hingstdepåer och stuteri avsedda medlen å två särskilda anslag, det ena för avlöningar och det andra för omkostnader, båda av förslagsanslags natur. Avlöningsanslaget är i riksstaten för innevarande budgetår uppfört med 305 600 kronor. Kungl. Maj:t har för statens hingstdepåer och stuteri fastställt dels den 26 maj 1939 personalförteckning (statsliggaren s. 749), dels ock den 4 maj 1945 följande

### Avlöningsstat.

|                                                                              |        |         |
|------------------------------------------------------------------------------|--------|---------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....            | kronor | 44 200  |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t .....        | »      | 4 400   |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                       | »      | 164 600 |
| 4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän ..... | »      | 1 600   |
| 5. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                 | »      | 31 700  |
| 6. Kristillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                     | »      | 33 800  |
| 7. Provisoriskt lönetillägg, <i>förslagsvis</i> .....                        | »      | 21 000  |
| 8. Barntillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                     | »      | 4 300   |

Summa kronor 305 600.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande avlöningsanslag för nästa budgetår måtte upptagas med 316 100 kronor. Styrelsen har tillika överlämnat en den 10 augusti 1945 dagtecknad framställning från bokhållaren vid Flyinge hingstdepå och stuteri, Å. Stenberg, vari hemställts, att bokhållartjänsten vid Flyinge måtte uppflyttas från lönegrad A 17 till lönegrad A 20.

Beträffande lantbruksstyrelsens anslagsberäkning må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 316 100 kronor, avse 44 200 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 4 400 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 171 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, 2 400 kronor särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän, 32 700 kronor rörligt tillägg, 34 900 kronor kristillägg, 22 500 kronor provisoriskt lönetillägg och 4 000 kronor barnillägg.

Ordinarieposten och arvodesposten ha av lantbruksstyrelsen — som icke ansett sig kunna tillstyrka den ifrågasatta lönegradsuppflyttningen för bokhållaren vid Flyinge — upptagits med i förhållande till innevarande budgetår oförändrade belopp.

Under icke-ordinarieposten har lantbruksstyrelsen föreslagit en höjning med 6 400 kronor för beräknade löneklassförändringar samt för uppflyttning dels från lönegrad Eo 5 till Eo 6 av två befattningar som nattvakt och fyrtionio tjänster som stallbetjänt, dels från lönegrad Ex 5 till Eo 6 av två stallbetjäntbefattningar, dels ock från lönegrad Ex 5 till Ex 6 av fyra befattningar som stallbetjänt. Ifrågasvarande förbättring av anställningsvillkoren för stallpersonalen har av lantbruksstyrelsen motiverats under hänvisning till svårigheterna att erhålla lämplig stallpersonal, sedan de civila remontryttarna vid försvarsväsendet inplacerats i lönegrad MEo 6.

Posten särskilda löneförmåner har uppräknats med 800 kronor med hänsyn till att representationspenningarna för depåcheferna vid Flyinge och Strömsholm föreslås höjda från 750 respektive 250 kronor till 1 200 och 600 kronor.

Posterna rörligt tillägg, kristillägg och provisoriskt lönetillägg ha höjts med respektive 1 000, 1 100 och 1 500 kronor.

Slutligen har posten barnillägg med hänsyn till medelsåtgången för ändamålet nedsatts med 300 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 10 oktober 1945 förklarat, att ämbetsverket med hänsyn till den i ärendet anförda motiveringen icke ville motsätta sig, att stallbetjäntbefattningarna uppflyttades i lönegrad Eo 6. Mot att två befattningar som extra stallbetjänt inplacerades i löneplan Eo har statskontoret icke heller haft något att erinra. Däremot har ämbetsverket icke funnit tillräckliga skäl föreligga för en uppflyttning i 6 lönegraden av befattningarna som nattvakt. Den av lantbruksstyrelsen föreslagna ökningen av representationspenningarna har statskontoret icke heller funnit sig kunna tillstyrka.

I utlåtande den 29 oktober 1945 har *allmänna lönenämnden* anført i huvudsak följande.

Enligt vad allmänna lönenämnden under hand inhämtat, tagas stallbetjänterna vid statens hingstdepåer och stuteri i anspråk såväl för hästarnas skötsel som för dressyrridning. Stallbetjänterna äro sålunda icke — såsom fallet är med de i MEo 6 placerade remontryttarna vid försvarsväsendet — endast avsedda för dressyrridning. Då emellertid samtliga stallbetjänter skola vara

kunniga i dressyrridning och då de därjämte sommartid tjänstgöra å s. k. lantbeskällarstationer, varvid vederbörande stallbetjänt självständigt har att svara för den å stationen placerade hingstens skötsel och vård, anser sig lönenämnden kunna tillstyrka stallbetjänternas uppflyttning till Eo 6. Lönenämnden har icke heller något att erinra mot att nattvakterna placeras i samma lönegrad.

Den ifrågasatta höjningen av representationspenningarna till depåcheferna kan lönenämnden — i brist på närmare utredning angående representations omfattning — icke tillstyrka.

Med hänsyn till vad i ärendet anförts finner jag mig böra biträda de förslagsvis Departements-  
chefen. slag lantbruksstyrelsen framlagt i fråga om förbättrad lönegradsplacering för stallbetjänter och nattvakter. Den ifrågasatta uppflyttningen av tjänsten som bokhållare vid Flyinge kan jag i likhet med lantbruksstyrelsen icke förorda. Någon uppräknig av representationspenningarna till depåcheferna synes icke heller böra komma till stånd. Posten särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän torde sålunda även för nästa budgetår böra bestämmas till 1 600 kronor, medan posten provisoriskt lönetillägg med beaktande av vad chefen för finansdepartementet förut denna dag vid anmälan av för flera huvudtitlar gemensamma frågor anført beträffande provisoriskt lönetillägg åt vissa befattningshavare i statens tjänst m. fl. synes böra höjas till 49 500 kronor. Övriga poster i avlöningsstaten synas böra upptagas med de av lantbruksstyrelsen beräknade beloppen. Anslaget bör i enlighet härmed för nästa budgetår upptagas med 342 300 kronor eller ett 36 700 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för statens hingstdepåer och stuteri, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

#### Avlöningsstat.

|                                                                              |        |         |
|------------------------------------------------------------------------------|--------|---------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis .....                   | kronor | 44 200  |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t .....       | »      | 4 400   |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                       | »      | 171 000 |
| 4. Särskilda löneförmåner till ordinarie och icke-ordinarie tjänstemän ..... | »      | 1 600   |
| 5. Rörligt tillägg, förslagsvis .....                                        | »      | 32 700  |
| 6. Kristillägg, förslagsvis .....                                            | »      | 34 900  |
| 7. Provisoriskt lönetillägg, förslagsvis .....                               | »      | 49 500  |
| 8. Barntillägg, förslagsvis .....                                            | »      | 4 000   |

Summa kronor 342 300;

2) till *Statens hingstdepåer och stuteri: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag*  
av ..... kronor 342 300.

[55.] 2. *Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader, förslagsanslag.* Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 153 600 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för statens hingstdepåer och stuteri (statsliggaren s. 750).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifråga-  
varande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 178 500 kronor. Styrelsens beräkning av medelsbehovet framgår närmare av följande upp-  
ställning, i vilken uppställning till jämförelse medtagits beloppen i gällande  
omkostnadsstat.

|                                                                     | Gällande<br>omkostnads-<br>stat<br>kronor | Lantbruks-<br>styrelsens<br>förslag<br>kronor |
|---------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| <i>Utgifter.</i>                                                    |                                           |                                               |
| 1. Sjukvård m. m., <i>förslagsvis</i> .....                         | 2 000                                     | 2 000                                         |
| 2. Reseersättningar, <i>förslagsvis</i> .....                       | 15 000                                    | 16 000                                        |
| 3. <i>Expenser:</i>                                                 |                                           |                                               |
| a) Lyse och vatten, <i>förslagsvis</i> .....                        | 6 100                                     | 6 500                                         |
| b) Övriga <i>expenser</i> , <i>högst</i> .....                      | 5 000                                     | 5 000                                         |
| 4. Övriga <i>utgifter:</i>                                          |                                           |                                               |
| a) Beklädnad, <i>förslagsvis</i> .....                              | 8 000                                     | 8 000                                         |
| b) Bränsle, <i>förslagsvis</i> .....                                | 5 000                                     | 5 000                                         |
| c) Furage, <i>förslagsvis</i> .....                                 | 120 000                                   | 130 000                                       |
| d) Lantbeskällares underhåll, <i>förslagsvis</i> .....              | 64 000                                    | 66 000                                        |
| e) Byggnaders underhåll, <i>förslagsvis</i> .....                   | 16 000                                    | 20 000                                        |
| f) Inventariers underhåll, <i>förslagsvis</i> .....                 | 9 000                                     | 9 000                                         |
| g) Jordbruket, <i>förslagsvis</i> .....                             | 9 000                                     | 9 000                                         |
| h) Hästkötarskola .....                                             | 2 500                                     | 2 500                                         |
| i) Häst- och fölinköp .....                                         | 40 000                                    | 40 000                                        |
| j) Hästsjukvård, <i>förslagsvis</i> .....                           | 1 500                                     | 2 000                                         |
| k) Utskylder och <i>utgifter</i> i övrigt, <i>förslagsvis</i> ..... | 19 500                                    | 19 500                                        |
| Summa <i>utgifter</i>                                               | 322 600                                   | 340 500                                       |
| <i>Inkomster.</i>                                                   |                                           |                                               |
| 1. Hyres- och arrendemedel samt såld grässkörd m. m. ....           | 36 000                                    | 38 000                                        |
| 2. Sålda hästar .....                                               | 37 000                                    | 29 000                                        |
| 3. Språngavgifter .....                                             | 88 000                                    | 90 000                                        |
| 4. Inkomster i övrigt .....                                         | 8 000                                     | 5 000                                         |
| Summa <i>inkomster</i>                                              | 169 000                                   | 162 000                                       |
| <i>Sammandrag.</i>                                                  |                                           |                                               |
| Utgifter .....                                                      | 322 600                                   | 340 500                                       |
| Inkomster .....                                                     | 169 000                                   | 162 000                                       |
| Nettoutgift                                                         | 153 600                                   | 178 500                                       |

Som skäl för ökningen å 1 000 kronor under posten reseersättningar har  
åberopats den verkliga medelsåtgången för ändamålet under budgetåren 1942/

43, 1943/44 och 1944/45, vilken stigit till respektive 16 246, 16 177 och 16 174 kronor. Även höjningarna av posterna lyse och vatten, lantbeskållares underhåll, byggnaders underhåll och hästsjukvård ha motiverats med hänvisning till den faktiska åtgången för dessa ändamål under nästföregående budgetår, vilken utgjort i runda tal respektive 7 300, 68 700, 21 700 och 2 100 kronor. Beträffande posten byggnaders underhåll har därjämte framhållits nödvändigheten av att det stora och värdefulla byggnadsbeståndet vid depåerna hölles i användbart skick. Höjningen av posten furage har motiverats därmed, att kostnaderna under budgetåret 1944/45 endast tack vare osedvanligt lång betesgång under år 1944 vid Flyinge hingstdepå och stuteri kunnat hållas inom den anvisade kostnadsramen, 120 000 kronor, samt att bristande tillgång på hö i Skåne ofta medförde höga fraktkostnader.

Då jag icke kan tillstyrka den av lantbruksstyrelsen föreslagna uppräknings- *Departements-*  
ningen av utgiftsposterna samt jämväl inkomsterna enligt min mening böra *chefen.*  
upptagas till samma slutsumma som för innevarande budgetår, vill jag för-  
orda, att medelsanvisningen under förevarande anslag beräknas till oför-  
ändrat belopp, 153 600 kronor. Stat för anslaget torde i sinom tid böra fast-  
ställas av Kungl. Maj:t.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Omkostnader för*  
*budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag*  
av ..... kronor 153 600.

[56.] **3. Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten, reservations-**  
**anslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett reserva-  
tionsanslag av 32 800 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till  
byggnads- och underhållsarbeten vid statens hingstdepåer och stuteri måtte  
för budgetåret 1946/47 anvisas ett reservationsanslag av 135 000 kronor. Sty-  
relsens framställning avser följande byggnadsarbeten vid Flyinge hingstdepå  
och stuteri.

1. Reparation av unghäststallet:

|                                                       |        |        |               |
|-------------------------------------------------------|--------|--------|---------------|
| Ombyggnad av bjälklag .....                           | kronor | 21 300 |               |
| Omtäckning av yttertak .....                          | »      | 20 500 |               |
| Ventilationsanordningar .....                         | »      | 3 450  |               |
| Oförutsedda utgifter och kontrollantar-<br>vode ..... | »      | 4 000  | kronor 49 250 |

2. Reparation av magasinsbyggnaden:

|                                                                     |        |        |          |
|---------------------------------------------------------------------|--------|--------|----------|
| Inläggning av nytt cementgolv, nya<br>bjälklag av betong m. m. .... | kronor | 43 000 |          |
| Omtäckning av yttertak .....                                        | »      | 24 500 |          |
| Oförutsedda utgifter .....                                          | »      | 6 500  | » 74 000 |

3. Uppförande av ny ekonomibyggnad till ett av betjänings-  
husen .....

» 11 000

Summa kronor 134 250.

Av lantbruksstyrelsens skrivelse inhämtas i övrigt huvudsakligen följande.

Styrelsen har meddelat, att vid verkställd undersökning trävirket i bjälklaget över unghäststallet vid Flyinge hingstdepå och stuteri på grund av röta befunnits i ett sådant tillstånd, att en omedelbar omläggning av bjälklaget kunde anses ofrånkomlig. Den nuvarande taktäckningen av plåt borde ersättas med tegel. Trävirket i takresningen ansåges, enligt vad lantbruksstyrelsen framhåller, på grund av den kraftiga dimensioneringen i stånd att bära den merbelastning, som skulle uppkomma vid taktäckning med tegel. I anslutning till den föreslagna omläggningen av bjälklaget borde nya ventilationsanordningar installeras. Även magasinsbyggnaden vid Flyinge hingstdepå och stuteri vore enligt lantbruksstyrelsens mening i behov av reparation. Styrelsen har vidare uttalat, att den nuvarande ekonomibyggnaden till betjäningshus nr V vid hingstdepån och stuteriet icke längre kunde med ekonomisk fördel underhållas och än mindre sättas i fullgott skick. En ny ekonomibyggnad, avsedd för fyra familjer, borde därför uppföras.

*Byggnadsstyrelsen* har i remissutlåtande den 4 oktober 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot den beräknade sammanlagda kostnaden för ifrågavarande arbeten. I fråga om reparation av unghäststallet har styrelsen uttalat, att det vid tegeltäckning av taket syntes bliva nödvändigt med förstärkningsarbeten.

*Departements-  
chefen.*

I fråga om de föreslagna arbetena vid Flyinge hingstdepå och stuteri finner jag mig för närvarande endast kunna tillstyrka, att särskilda medel anvisas för reparation av unghäststallet och för uppförande av ny ekonomibyggnad till ett av betjäningshusen. Mot den för reparationen av stallet beräknade kostnaden, 49 250 kronor, har jag icke något att erinra. Nämda belopp torde även täcka kostnaden för de förstärkningsarbeten, som kunna visa sig erforderliga. Kostnaden för ekonomibyggnaden synes kunna begränsas till 8 800 kronor. Till byggnadsarbeten vid statens hingstdepåer och stuteri bör följaktligen för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av  $(49\,250 + 8\,800 =)$  i runt tal 58 000 kronor, att utgå av totalisatormedel. Med utförandet av övriga föreslagna arbeten synes kunna anstå ytterligare någon tid. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens hingstdepåer och stuteri: Byggnadsarbeten*  
för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservations-*  
*anslag* av ..... kronor 58 000.

[57.] **4. Hästavelns befrämjande, reservationsanslag.** För innevarande budgetår är för ändamålet upptaget ett reservationsanslag av 420 300 kronor, vilket enligt Kungl. Maj:ts beslut den 27 april 1945 må disponeras för följande ändamål.

|                                                         |                |
|---------------------------------------------------------|----------------|
| Hästpremieringen .....                                  | kronor 314 300 |
| Understöd åt hästavelsföreningar och för stamboksföring |                |
| m. m. ....                                              | » 100 000      |
| Demonstration i hovvård och hovbeslag .....             | » 6 000        |
| <hr/>                                                   |                |
| Summa kronor 420 300.                                   |                |

Beträffande övriga föreskrifter rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 751.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte höjas med 30 000 kronor till 450 300 kronor. Beträffande styrelsens beräkning av medelsbehovet må nämnas följande.

Det för hästpremieringen avsedda beloppet må enligt Kungl. Maj:ts beslut den 8 juni 1945 disponeras med 7 500 kronor till årsarvoden åt premieringsnämndsordförandena, med 41 800 kronor till bland annat särskilda dag-arvoden åt samma ordförande eller deras suppleanter samt med 265 000 kronor till bidrag till penningpris m. m. Lantbruksstyrelsen har ansett, att årsarvodena till ordförandena samt de till bland annat särskilda dagarvoden avsedda medlen böra upptagas med oförändrade belopp. Vad angår det belopp, som bör anvisas till penningpris, skådepenningar och inlösen av frisedlar, har styrelsen anfört, att till ledning för anslagsberäkningen syntes böra tagas den åtgång, som skulle ha ifrågakommit år 1944, om för alla då premierade hästar utdelats belöningar i enlighet med då gällande bestämmelser. Under nämnda förutsättning skulle medelsbehovet år 1944 ha uppgått till 301 446 kronor 50 öre. Emellertid har vid 1945 års riksdag beslutats höjning av penningprisen för vissa fölston. Den härav föranledda, till 90 000 kronor beräknade kostnadsökningen må enligt Kungl. Maj:ts brev den 27 april 1945, utan hinder av bestämmelserna i § 20 tredje stycket reglementet den 13 januari 1928 (nr 10) för den med statsmedel understödda hästpremieringen, helt bestridas av statsmedel. Enligt lantbruksstyrelsens mening vore ifrågavarande höjning av penningprisen, vilken huvudsakligen tillkommit i syfte att stimulera de riktningar inom hästaveln, som vore av direkt betydelse för rikets försvar, att anse såsom ett provisorium. Med hänsyn härtill och i betraktande av hushållningssällskapens oftast hårt ansträngda ekonomi har lantbruksstyrelsen ansett, att denna merkostnad jämväl i fråga om 1946 års hästpremieringar helt borde åvila statsverket. Styrelsen föranleddes med så mycket större skäl till denna uppfattning som statsverkets inkomst av totalisatormedel visade en fortgående stegring. För budgetåret 1946/47 syntes merkostnaden böra beräknas till oförändrat belopp, 90 000 kronor. Till den såsom förut nämnts på grundval av 1944 års premieringar till 301 446 kronor 50 öre beräknade kostnaden i övrigt för penningpris m. m. skulle statsverket med beaktande av proportionen 7 till 3 mellan statsverkets och hushållningssällskapens bidrag ha att bidraga med 211 012 kronor. Då det emellertid kunde antagas, att ett eller annat hushållningssällskap icke komme att för 1946 års hästpremieringar anvisa så stort anslag, att fullt statsbidrag enligt nämnda proportion kunde komma i fråga, har styrelsen beräknat, att statsverkets andel i dessa kostnader kunde begränsas till 205 000 kronor. Enligt styrelsens mening borde alltså till hästpremieringen för budgetåret 1946/47 upptagas ett belopp av  $(7\,500 + 41\,800 + 90\,000 + 205\,000 =) 344\,300$  kronor.

Vad beträffar delposterna till understöd åt hästavelnsföreningar och stamboksföring m. m. samt till demonstration i hovvård och hovbeslag föreslår lantbruksstyrelsen, att dessa upptagas till oförändrade belopp av 100 000 respektive 6 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 10 oktober 1945 anfört, att den av ifrågavarande höjning av vissa penningpris föranledda merkostnaden förut-satts skola helt bestridas av statsmedel endast för 1945 års premieringar men i fortsättningen fördelas mellan staten och hushållningssällskapen enligt gällande bestämmelser. Anledningen till att detta undantag medgivits för år

1945 hade varit den, att hushållningssällskapen redan anvisat medel för sina beräknade andelar av kostnaderna. På grund av vad sålunda anförts borde hushållningssällskapen enligt statskontorets mening för 1946 års premieringar lämna författningsenligt bidrag.

*Departements-  
chefen.*

För att ifrågavarande premiering skall kunna genomföras på ett tillfredsställande sätt torde det vara erforderligt, att den av lantbruksstyrelsen föreslagna höjningen av anslaget med 30 000 kronor kommer till stånd. Förevarande anslag torde därför för nästa budgetår böra upptagas med ett belopp av  $(344\,300 + 100\,000 + 6\,000 =) 450\,300$  kronor, att utgå av totalisatormedel. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hästavelns befrämjande* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 450 300.

[58.] **5. Avsättning till stuteriväsendets fond, förslagsanslag.** I enlighet med beslut av 1945 års riksdag är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag till avsättning till stuteriväsendets fond å 3 030 000 kronor, till storleken beräknat på så sätt, att för omföring till stuteriväsendets fond disponeras ett belopp, motsvarande inflytande totalisatormedel, sedan för särskilda ändamål anvisade, av dylika medel utgående anslagsbelopp frånräknats.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* dels hemställt, att förslagsanslaget till Avsättning till stuteriväsendets fond för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med 2 872 400 kronor, dels ock föreslagit, att till Kungl. Maj:ts förfogande för tillgodoseende av diverse ändamål, ägnade att främja hästaveln, måtte för sagda budgetår ställas ett belopp av 270 000 kronor.

Beträffande storleken av förevarande avsättningsanslag under nästa budgetår har lantbruksstyrelsen framhållit följande.

Styrelsen beräknar, att under budgetåret 1946/47 komma att i totalisatormedel inflyta omkring 4 000 000 kronor. I till Kungl. Maj:t avlätna framställningar angående medelsbehovet under budgetåret 1946/47 å stuteriväsendet berörande anslag har lantbruksstyrelsen hemställt om anvisande av anslag å tillhoppa 1 127 600 kronor för följande ändamål, nämligen

Stuteribyrån i lantbruksstyrelsen:

|                                   |        |         |
|-----------------------------------|--------|---------|
| Avlöningar .....                  | kronor | 39 700  |
| Omkostnader .....                 | »      | 8 000   |
| Statens hingstdepåer och stuteri: |        |         |
| Avlöningar .....                  | »      | 316 100 |
| Omkostnader .....                 | »      | 178 500 |
| Byggnadsarbeten .....             | »      | 135 000 |
| Hästavelns befrämjande .....      | »      | 450 300 |

Summa kronor 1 127 600.

Vid bifall till vad lantbruksstyrelsen föreslagit skulle av den för budgetåret 1946/47 beräknade inkomsten av totalisatormedel återstå  $(4\,000\,000 - 1\,127\,600 =) 2\,872\,400$  kronor, till vilket belopp avsättningsanslaget till stuteriväsendets fond sålunda bör beräknas.

Lantbruksstyrelsen har därjämte föreslagit, att av det belopp, som enligt styrelsens mening borde ställas till Kungl. Maj:ts förfogande eller 270 000 kronor, 125 000 kronor användes för inköp av fullblodshingstar, 90 000 kronor ställdes till förfogande för Svenska ridsportens centralförbund, Jockeyklubben och Svenska travsportens centralförbund för utdelning av tävlings- och avelspris, 20 000 kronor tilldelades Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen för utlämnande av premier m. m. samt 35 000 kronor disponerades för understödjande åtgärder i allmänhet på hästavelns område.

Såsom motivering för sitt förslag, att 125 000 kronor skulle disponeras för inköp av fullblodshingstar, har lantbruksstyrelsen anfört bland annat följande.

Medelåldern på statens fullblodshingstar är för närvarande så hög, att en förnyelse av denna del av hingstbeståndet är ofrånkomlig, så snart tillfälle därtill erbjuder sig. Under de senaste åren har intresset för fullblodsavel märkbart stegrats inom landet och kapplöpningsväsendet därmed utvecklats. Detta avspeglas bland annat i väsentligt ökade statsinkomster från totalisatorn. Den svenska fullblodsaveln behöver emellertid förbättras i syfte att bereda staten ökade möjligheter att i önskvärd omfattning kunna inom landet tillgodose sitt behov av för remontaveln lämpade fullblodshingstar. För att utvecklas i rätt riktning är fullblodsaveln i första hand i stort behov av en eller annan verkligt god hingst. Någon import av hingstar från England har icke kunnat äga rum sedan år 1938, men möjlighet till dylik import torde numera föreligga. Fullblodsaveln har emellertid i England såväl som i andra av kriget berörda länder fått vidkännas en mycket hård nedskärning. Som följd härav har efterfrågan på avelsmaterial i England, vilket torde vara det enda land, som för närvarande kan exportera något så när högklassiga fullblodshästar, i hög grad stigit och priserna därmed kraftigt gått i höjden. En för svenska förhållanden lämpad fullblodshingst torde sålunda näppeligen kunna förvärfvas för en lägre summa än 125 000 kronor, vilket belopp lantbruksstyrelsen alltså anser böra för budgetåret 1946/47 ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för ändamålet i fråga. Dessutom bör under nästa budgetår få användas ett för budgetåret 1942/43 för inköp av stambeskällare vid Flyinge hingstdepå och stuteri beviljat belopp av 30 000 kronor.

I fråga om beloppet till tävlings- och avelspris har lantbruksstyrelsen icke ifrågasatt någon ändring i förhållande till vad som beräknats vid anslagsanvisningen för innevarande budgetår. Till Svenska ridsportens centralförbund, Jockeyklubben och Svenska travsportens centralförbund borde alltså enligt lantbruksstyrelsens mening för nästa budgetår utgå respektive 20 000, 30 000 och 40 000 kronor.

I anslutning till förslaget om anslag till Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen har lantbruksstyrelsen erinrat om att styrelsen i skrivelse den 31 augusti 1944 angående medelsbehovet under budgetåret 1945/46 å stuteriväsendet berörande anslag tillstyrkt en av föreningen gjord framställning, i vilken föreningen hemställt, att årligen av totalisatormedel måtte, utöver nu utgående belopp, till lantbruksstyrelsens förfogande ställas 20 000 kronor, varav 10 000 kronor skulle fördelas mellan uppfödare av sådana 10-åriga eller äldre i enskild ägo födda hingstar, vilka visat sig vara goda förärvare, och 10 000 kronor utdelas i tjugo lika stora premier för sådana levande

avelsston i enskild ägo, som sammanlagt lämnat det största antalet remonter och för remonteringen lämpliga avelsdjur.

Beträffande storleken av beloppet till understödjande åtgärder i allmänhet på hästavelns område har lantbruksstyrelsen hemställt, att oförändrat belopp av 35 000 kronor måtte för budgetåret 1946/47 ställas till Kungl. Maj:ts disposition.

I remissutlåtande den 21 september 1945 har *statskontoret* förklarat sig icke kunna tillstyrka förslaget, att 20 000 kronor av totalisatormedel skulle få disponeras för utdelning av premier för avelsston m. m.

*Riksräkenskapsverket* har i remissutlåtande den 1 oktober 1945 uttalat, att lantbruksstyrelsens förslag i och för sig icke givit ämbetsverket anledning till erinran. Ur olika synpunkter har riksräkenskapsverket emellertid funnit sig böra hemställa, att frågan om upplösning av totalisatormedlens specialbudget upptoges till förnyad prövning och att anslaget för avsättning till stuteriväsendets fond ersattes av ett anslag för utbetalning av de nu direkt från fonden utgående bidrag, som verkligen komme stuteriväsendet tillgodo, eller alternativt att detta syfte tillgodosåges genom motsvarande höjning av anslaget till hästavelns befrämjande.

*Departements-  
chefen.*

Jag finner ej skäl att nu till övervägande upptaga den av riksräkenskapsverket framförda frågan om upplösande av totalisatormedlens specialbudget. Med avgörande av denna fråga torde få anstå ännu någon tid. I annat sammanhang har jag denna dag tillstyrkt, att av totalisatormedel skulle under budgetåret 1946/47 för nedan angivna ändamål utgå följande belopp:

Stuteribyrån i lantbruksstyrelsen:

|             |       |        |        |        |        |
|-------------|-------|--------|--------|--------|--------|
| Avlöningar  | ..... | kronor | 42 200 |        |        |
| Omkostnader | ..... | »      | 8 000  | kronor | 50 200 |

Statens hingstdepåer och stuteri:

|                 |       |        |         |   |         |
|-----------------|-------|--------|---------|---|---------|
| Avlöningar      | ..... | kronor | 342 300 |   |         |
| Omkostnader     | ..... | »      | 153 600 |   |         |
| Byggnadsarbeten | ..... | »      | 58 000  | » | 553 900 |

|                        |       |   |         |  |  |
|------------------------|-------|---|---------|--|--|
| Hästavelns befrämjande | ..... | » | 450 300 |  |  |
|------------------------|-------|---|---------|--|--|

Summa kronor 1 054 400.

Då i totalisatormedel under budgetåret 1946/47 kunna beräknas inflyta 5 000 000 kronor, torde i överensstämmelse med vad sålunda föreslagits anslaget för avsättning till stuteriväsendets fond böra för samma budgetår upptagas till förslagsvis  $(5\,000\,000 - 1\,054\,400 =) 3\,945\,600$  kronor.

Av de medel, som sålunda tillföras stuteriväsendets fond, torde liksom tidigare visst belopp böra ställas till Kungl. Maj:ts förfogande för diverse ändamål, ägnade att främja hästaveln. För inköp av fullblodshingstar för statens räkning torde med hänsyn till önskvärdheten av att för detta ändamål ha tillräckliga medel tillgängliga böra beräknas ett högre belopp än lantbruksstyrelsen föreslagit. För ändamålet torde böra upptagas 200 000 kronor. Jag anser mig vidare böra tillstyrka, att av ifrågavarande medel till Svenska

ridsportens centralförbund, Jockeyklubben och Svenska travsportens centralförbund för utdelning såsom tävlings- och avelspris även för nästa budgetår må utgå förslagsvis respektive 20 000, 30 000 och 40 000 kronor. Med hänsyn till betydelsen av att den varmblodiga hästaveln erhåller effektivt stöd finner jag mig böra förorda, att 20 000 kronor disponeras för utdelning av premier m. m. i enlighet med vad Avelsföreningen för svenska varmblodiga hästen föreslagit. Utöver förenämnda belopp synas förslagsvis 50 000 kronor böra beräknas för understödjande åtgärder i allmänhet på hästavelns område. Med beaktande av det anförda torde för nästa budgetår till Kungl. Maj:ts förfogande för diverse ändamål, ägnade att främja hästaveln, böra ställas ett belopp av (200 000 + 20 000 + 30 000 + 40 000 + 20 000 + 50 000 =) 360 000 kronor.

Mot lantbruksstyrelsens förslag om utsträckt dispositionsrätt till och med nästa budgetår beträffande de medel, som för budgetåret 1942/43 ställts till förfogande för inköp av stambeskällare för statsstuteriet å Flyinge, synes intet vara att erinra.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till stuteriväsendets fond* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 3 945 600.

[59.] **6. Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 300 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande ifrågavarande verksamhet hänvisas till statsliggaren s. 753.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med 333 000 kronor. Härvid har styrelsen beräknat 285 000 kronor till tjurföreningsverksamhet, 38 000 kronor såsom bidrag till avelsföreningar för nötboskap för stamboksföring samt 10 000 kronor till bekämpande av ofruktsamhet hos svensk kullig boskap. Den föreslagna höjningen av anslaget är föranledd till ett belopp av 30 000 kronor av ökat medelsbehov för tjurföreningsverksamheten samt till ett belopp av 3 000 kronor av stegrade utgifter för nyssnämnda avelsföreningars verksamhet.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att *Västernorrlands läns hushållningssällskaps förvaltningsutskott* i skrivelse den 11 september 1945 hemställt, att anslagsanvisningen för ifrågavarande ändamål måtte höjas i syfte att förhindra att den utveckling av tjurföreningsverksamheten, som kommit till stånd under de senare åren, bleve avbruten.

De med förevarande anslag avsedda ändamålen torde även under budgetåret 1946/47 böra tillgodoses inom en kostnadsram av 300 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Befrämjande i allmänhet av nötboskapsaveln* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 300 000.

[60.] **7. Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 318 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 753.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* angivit anslagsbehovet för ifrågavarande ändamål under budgetåret 1946/47 till 330 000 kronor. Härvid ha beräknats oförändrade belopp av 298 500 kronor till hushållningssällskapens verksamhet å ifrågavarande område, 9 000 kronor till utarbetande och utgivande av berättelse över kontrollföreningsverksamheten samt 2 500 kronor till kostnaderna för sammanträde inför kontrollnämnden med överkontrollassistenterna. Till övervakning av kontrollföreningsverksamheten genom kontrollnämnden har däremot beräknats ett från 8 000 kronor till 20 000 kronor förhöjt belopp. Vid anslagsberäkningen har *lantbruksstyrelsen* förutsett, att även för budgetåret 1946/47 finge för kontrollnämndens verksamhet disponeras intill 12 000 kronor ur fonden för svenska hornboskaps- och fåravelns förädling.

Rörande de förhållanden, som föranlett *lantbruksstyrelsen* att beräkna ett till 20 000 kronor förhöjt anslag till övervakning av kontrollföreningsverksamheten genom kontrollnämnden, inhämtas av styrelsens skrivelse i huvudsak följande.

I och med genomförandet av hushållningssällskapens omorganisation skall enligt det vid 1944 års riksdag fattade principbeslutet hushållningssällskapens nuvarande möjlighet att uppdraga anordnandet av övervakningen åt kontrollnämnden upphöra. Då *lantbruksstyrelsen* förutsett, att omorganisationen skulle genomföras vid ingången av år 1947, har styrelsen beräknat medelsbehovet för kontrollnämndens verksamhet särskilt för första hälften av budgetåret 1946/47 och särskilt för återstoden därav. I fråga om medelsbehovet under tiden den 1 juli—31 december 1946 har styrelsen uttalat, att en löneförbättring syntes böra beredas de sju hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna, vilka för närvarande åtnjöte ett årligt arvode av 3 000 kronor jämte tilläggsarvode motsvarande 15 procent av nämnda arvode. För möjliggörande av en höjning av arvodena till 4 000 kronor per år jämte därå belöpande tilläggsarvode om 15 procent borde enligt *lantbruksstyrelsens* mening ytterligare 10 000 kronor per år ställas till kontrollnämndens förfogande. Denna löneförbättring syntes böra genomföras retroaktivt åtminstone från och med den 1 juli 1945. Även härför borde medel anvisas å riksstaten för budgetåret 1946/47. Enligt styrelsens beräkningar skulle alltså medelsbehovet för första hälften av budgetåret 1946/47 uppgå till  $\left( \frac{8\,000}{2} + \frac{10\,000}{2} + 10\,000 \right) = 19\,000$  kronor. Rörande medelsbehovet för senare hälften av budgetåret 1946/47 har *lantbruksstyrelsen* anfört, att ladugårdskontrollen från och med den 1 januari 1947, då den nya organisationen av hushållningssällskapen avsetts skola träda i kraft, borde göras till föremål för en mera ingående övervakning än den som kunde komma att utövas av hushållningssällskapen samt att kontrollnämnden för utövandet av ledningen av denna kontroll enligt styrelsens uppfattning måste ha tillgång till tre överkontrollassistenter. Kostnaderna för avlöning samt resekostnads- och traktamentsersättning till dessa tjänstemän ävensom övriga kostnader för nämndens verksamhet under denna tid har styrelsen beräknat till 19 000 kronor. Med hänsyn

till att under ifrågavarande halvår liksom under tiden den 1 juli—31 december 1946 ett belopp av intill 6 000 kronor borde få disponeras ur fonden för svenska hornboskaps- och fåravelns förädling samt hushållningssällskapens bidrag till nämnden för kalenderåret 1946, vilka bidrag kunde uppskattas till sammanlagt 24 000 kronor, till hälften komme att anlitas för nämndens verksamhet under tiden den 1 januari—30 juni 1947, har styrelsen funnit anslagsbehovet för senare hälften av budgetåret 1946/47 kunna begränsas till  $\left(19\,000 - 6\,000 - \frac{24\,000}{2} = \right)$  1 000 kronor. Sammanlagda anslagsbehovet för budgetåret 1946/47 till kontrollnämndens verksamhet skulle alltså uppgå till  $(19\,000 + 1\,000 =)$  20 000 kronor.

I skrivelse den 3 oktober 1945 har *Svenska lantbrukstjänstemannaföreningen* hemställt, att den av lantbruksstyrelsen föreslagna löneförbättringen för de hos kontrollnämnden anställda överkontrollassistenterna måtte genomföras retroaktivt från och med den 1 januari 1945. Föreningen har därvid framhållit bland annat, att den löneförbättring, som enligt Kungl. Maj:ts beslut den 27 juli 1945 beretts hushållningssällskapens tjänstemän och varav jämväl de hos hushållningssällskapen anställda överkontrollassistenterna kommit i åtnjutande, avsåge hela kalenderåret 1945.

Över lantbruksstyrelsens och föreningens framställningar ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna lönenämnden. *Statskontoret* har härvid framhållit, att enligt det vid 1944 års riksdag fattade principbeslutet angående hushållningssällskapens omorganisation de nuvarande överkontrollassistentbefattningarna skulle indragas och i stället särskilda husdjursinstruktörer anställas hos sällskapen. Med hänsyn härtill funne statskontoret anledning icke föreligga att nu vidtaga åtgärder för en reglering av överkontrollassistenternas avlöningsförmåner. Innan beslut fattades om statsbidrag för anställande av överkontrollassistenter hos kontrollnämnden för tiden efter den 1 januari 1947, borde enligt statskontorets mening en mera klarläggande utredning rörande ifrågavarande spörsmål än den lantbruksstyrelsen framlagt äga rum. *Allmänna lönenämnden* har förklarat, att nämnden, som tidigare lämnat utan erinran ett förut framlagt förslag om höjning av arvudet till överkontrollassistenterna från 3 000 kronor till 4 000 kronor, ansåge sig icke ha att ingå på frågan, huruvida höjningen borde givas retroaktiv verkan.

Mot de av lantbruksstyrelsen beräknade beloppen av 298 500 kronor till hushållningssällskapens verksamhet å ifrågavarande område, 9 000 kronor till utarbetande och utgivande av berättelse över kontrollföreningsverksamheten samt 2 500 kronor till kostnaderna för sammanträde inför kontrollnämnden med överkontrollassistenterna har jag icke något att erinra. Till kontrollnämndens verksamhet utgår för närvarande bidrag av statsmedel med 8 000 kronor. Såsom lantbruksstyrelsen föreslagit, torde statsbidrag med ytterligare 10 000 kronor för år räknat böra ställas till nämndens förfogande för möjliggörande av en löneförbättring åt de hos nämnden anställda överkontrollassistenterna. Av skäl som jag i det följande närmare kommer att angiva har jag kommit till den uppfattningen att omorganisationen av hushållningssällska-

*Departements-  
chefen.*

pen bör anstå ytterligare någon tid. Jämväl ställningstagandet till frågan om ändring av kontrollnämndens verksamhet och i anslutning därtill skärpning av ladugårdskontrollen synes med hänsyn härtill böra uppskjutas. På grund härav bör medelsbehovet för nämndens verksamhet beräknas enligt nyss angivna grunder för hela budgetåret 1946/47. Å riksstaten för detta budgetår torde emellertid även böra anvisas medel för genomförande av ifrågavarande löneförbättring från och med den 1 januari 1946. På grund härav synes medelsbehovet för nästa budgetår för kontrollnämndens verksamhet böra upptagas med  $\left(8\,000 + 10\,000 + \frac{10\,000}{2} =\right)$  23 000 kronor. Med beaktande av det anförda torde förevarande anslag för budgetåret 1946/47 böra beräknas till  $(298\,500 + 9\,000 + 2\,500 + 23\,000 =)$  333 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Nötboskapsavelns befrämjande: Understöd åt kontrollföreningsverksamhet* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 333 000.

[61.] **8. Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 109 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 754.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en framställning från Sveriges fjäderfäavelsförening om statsbidrag till föreningen med 50 000 kronor, hemställt, att anslaget för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med 116 200 kronor. Härvid har lantbruksstyrelsen för främjande av svin-, får-, get- och fjäderfäaveln samt biskötseln beräknat respektive 35 000, 36 000, 2 000, 38 200 och 5 000 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär beräkningen en ökning av beloppet för får- och fjäderfäavelns främjande med respektive 5 000 och 2 200 kronor. Höjningen av anvisningen för fåravelns främjande är föranledd av att antalet baggföreningar och fårsambetesföreningar under de senare åren avsevärt ökats, under det att uppräkningsbeloppet till fjäderfäavelns främjande motiveras bland annat av större medelsbehov för den av Sveriges fjäderfäavelsförening bedrivna avels- och upplysningsverksamheten.

*Departements-  
chefen.]* De med förevarande anslag avsedda ändamålen synas även under budgetåret 1946/47 böra tillgodoses inom ett anslagsbelopp av 109 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid verkställa fördelningen av anslagsmedlen å de olika ändamålen. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Diverse åtgärder på husdjursavelns område m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av .. kronor 109 000.

## F. Veterinärväsendet m. m.

[62.] 1. Veterinärhögskolan: Avlöningar, förslagsanslag. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 582 200 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 april 1945 för veterinärhögskolan fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 757), dels ock följande

## Avlöningsstat.

|                                                                                               |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . . . .                         | kronor 204 400 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> . . . . . | » 30 800       |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal . . . . .                                    | » 276 200      |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> . . . . .                                              | » 70 800       |
| Summa kronor 582 200.                                                                         |                |

I skrivelse den 22 augusti 1945 har styrelsen för veterinärhögskolan hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 631 600 kronor. På grund av meddelat utredningsuppdrag har vidare statskommissarien E. Norberg med skrivelse den 18 september 1945 framlagt utredning och förslag angående personalorganisationen vid högskolans kansli m. m. Ett genomförande av sistnämnda förslag har beräknats medföra en kostnadsökning på i runt tal 4 800 kronor. I detta sammanhang torde jag även få anmäla, att Avdelning 2 av civilförvaltningens personalförbund i skrivelse den 21 oktober 1945 framställt yrkanden om ändrad lönegradsplacering för vissa befattningshavare vid högskolan.

Beträffande innehållet i skrivelsen från *styrelsen för veterinärhögskolan* må här anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 631 600 kronor, avse 219 700 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 27 400 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 313 700 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 70 800 kronor rörligt tillägg.

Av höjningen å 15 300 kronor under ordinarie posten avses 900 kronor för uppflyttning av en tjänst som lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar från lönegrad A 26 till A 28, 200 kronor för omändring av en sjukvårdarförmansbefattning i lönegrad A 7 å obstetrisk-bujatriska avdelningen till en befattning i lönegrad A 8, 3 500 kronor för överförande av en tjänst som institutionsvaktmästare i lönegrad Eo 7 å avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien å ordinarie stat med placering i lönegrad A 7, 3 500 kronor för ombildning av en gårdskarlsbefattning i lönegrad Eo 5 till en tjänst som gårdsförman i lönegrad A 7, 3 500 kronor för ändring av en tjänst som bilförare i lönegrad Eo 5 till en befattning som ambulansförare i lönegrad A 7 samt 3 700 kronor till beräknade löneklassförändringar.

Förslaget om uppflyttning av tjänsten som lärare i hovbeslag m. m. till lönegrad A 28 har av högskolestyrelsen motiverats med att de övriga avdelningsföreståndarbefattningarna vid högskolan vore placerade i 30 lönegraden samt att olikheterna i avdelningsföreståndarnas arbetsuppgifter icke syntes vara av väsentlig natur. Som skäl för ombildning av tjänsterna som sjuk-

vårdarförman, gårdskarlar och bilförare har styrelsen framhållit de kompetenskrav och anspråk i övrigt, som måste ställas på ifrågavarande befattningshavare. Genom den föreslagna uppflyttningen av gårdskarlsbefattningen skulle sålunda bland annat skapas möjlighet att som kompetensfordring föreskriva yrkeskunnighet som snickare. I fråga om institutionsvaktmästartjänsten har högskolestyrelsen anfört, att det förelåge ett stadigvarande behov av befattningen samt att den nuvarande befattningshavaren varit anställd vid högskolan sedan år 1935.

Arvodesposten har minskats med 3 400 kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan en minskning å 4 000 kronor samt en ökning å 600 kronor. Minskningen föranledes av att en arvodesbefattning som bibliotekarie föreslås inplacerad i lönegrad Eo 24. Som skäl för nämnda inplacering har högskolestyrelsen bland annat framhållit, att bibliotekarietjänsterna vid vissa jämförliga högskolor såsom tekniska högskolan, Chalmers tekniska högskola och lantbrukshögskolan blivit hänfödda till lönegrad A 24. Från veterinärhögskolans bibliotek, vilket omfattade cirka 50 000 band, hade under år 1944 utlånats omkring 20 böcker per dag. Nyssnämnda höjning å 600 kronor sammmanhänger med ett förslag om särskilt arvode till en speciallärare i allmän veterinär författningskunskap. Högskolestyrelsen har, under erinran om att undervisning i veterinär författningskunskap m. m. för närvarande meddelades av professorn i avelsbiologi och husdjurshygien, framhållit, att undervisnings- och examinationsskyldigheten i förenämnda ämne under de senare åren blivit allt mera betungande och därigenom kommit att inkräkta på den veterinärmedicinska undervisningen.

Icke-ordinarieposten har ökats med 37 500 kronor till 313 700 kronor. För inrättande av en bibliotekarietjänst i lönegrad Eo 24, 3 assistentbefattningar i lönegrad Ex 21 — varav en å medicinska, en å patologisk-anatomiska och en å hovbeslagsavdelningen — samt tre befattningar som tekniska biträden i lönegrad Eo 6 ha sålunda beräknats ( $8\,000 + 19\,200 + 9\,400 =$ ) 36 600 kronor. Vidare har högskolestyrelsen för uppflyttning av två eldarbefattningar i lönegrad Eo 5 och Ex 5 till lönegrad Eo 6 samt för överförande av en tjänst som djurskötare i lönegrad Ex 5 vid avdelningen för födoämneshygien å extra ordinarie stat med placering i lönegrad Eo 5 upptagit ett belopp av ( $200 + 400 + 200 =$ ) 800 kronor. För anställande av ett röntgenbiträde i lönegrad Eo 6 å medicinska avdelningen och en fodermarsk i lönegrad Eo 5 å obstetrisk-bujatriska avdelningen ha avsetts ( $3\,100 + 3\,000 =$ ) 6 100 kronor. Därjämte har på grund av löneklassförändringar beräknats en höjning med 3 200 kronor. Utgiftsökningarna uppgå alltså sammanlagt till 46 700 kronor. Å andra sidan har icke-ordinarieposten minskats med ( $3\,300 + 2\,950 + 2\,950 =$ ) 9 200 kronor motsvarande avlöningar till en institutionsvaktmästare, en gårdskarlar och en bilförare, vilka befattningshavare såsom förut nämnts föreslagits överförda å ordinarie stat.

Till motivering av förslagen om inrättande av tre assistenttjänster i lönegrad Ex 21 samt tre befattningar som tekniska biträden i lönegrad Eo 6 — varav två å avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien samt en å obstetrisk-bujatriska avdelningen — har högskolestyrelsen åberopat den utökning av högskolans verksamhet som ägt rum under de senare åren. Beträffande eldarbefattningarna har styrelsen framhållit, att vid högskolan för närvarande funnes två eldartjänster i lönegrad A 6 förutom de nu till utbildning föreslagna befattningarna. Då vid högskolan förefunnes stadigvarande behov av fyra eldare samt då arbetet, ansvaret och kompetensfordringarna vore lika för samtliga eldare har styrelsen ansett sig böra förorda, att jämväl nu ifrågavarande tjänster inplacerades i 6 lönegraden. Enligt vad styrelsen upplyst hade djurskötaren å avdelningen för födoämneshygien in-

nehaft sin befattning sedan år 1939. Med hänsyn härtill samt då befattningen vore erforderlig för arbetet vid högskolan har styrelsen funnit tjänsten böra överföras å icke-ordinarie stat. I samband med utbyggnad av medicinska kliniken röntgenavdelning år 1941 hade enligt vad styrelsen meddelar inrättats en befattning som röntgenbiträde vid avdelningen. Till befattningshavaren utginge för närvarande från högskolans rörelsemedel ett arvode å 375 kronor i månaden. Under hänvisning till att motsvarande befattningshavare vid Karolinska sjukhuset vore placerade i 6 lönegraden har styrelsen hemställt, att ifrågavarande biträde — som erhållit anställning vid högskolan år 1942 — måtte inplaceras i lönegrad Eo 6. Förslaget om inrättande av en tjänst som fodermarsk å obstetrisk-bujatriska avdelningen har motiverats med att befattningen vore erforderlig för utfodring och vård av djuren vid den nyinrättade stationära kliniken inom avdelningen.

Den utredning, som enligt vad förut nämnts den 18 september 1945 framlagts av den särskilt tillkallade *utredningsmannen, statskommissarien E. Norberg*, åsyftar huvudsakligen att få till stånd en viss lättnad i rektors arbetsbörda. I detta syfte föreslås inrättande av en intendentsbefattning i lönegrad Eo 24. Därjämte förordar utredningsmannen vissa förändringar i kanslipersonalens löneställning. Innan jag närmare ingår på förslaget torde jag få erinra om att den egentliga kanslipersonalen vid veterinärhögskolan för närvarande utgöres av en syssloman med ett årsarvode av 7 200 kronor, ett kanslibitråde i lönegrad A 7 samt två kontorsbiträden, varav ett i lönegrad Eo 4 samt ett i lönegrad Ex 4. Såsom biträde åt högskolans styrelse finnes härjämte en sekreterare med ett årsarvode av 1 800 kronor. Sysslomannen har till huvuduppgift att under rektors och styrelsens inseende handhava högskolans ekonomiska angelägenheter, i första hand medelsförvaltning, uppbörd och redovisning, samt att vara föredragande inför styrelsen i ekonomiska frågor. De med befattningen förenade intendenturgöromålen omfatta bland annat upphandling och leveranskontroll av foder, bandageartiklar, bränsle m. m., arbetsledning av underhållsarbeten på inventarier, inredning och belyningsanordningar, ävensom uppsikt över högskolans centrala tvättinrättning och värmecentral, arbetet på gårdar och i planteringar samt högskolans körslor. Befattningen har karaktär av bisyssletjänst.

Av utredningsmannens förslag och motivering må här återgivas följande.

Utredningsmannen har till stöd för sitt förslag om inrättande av en intendentsbefattning framhållit, att behovet och betydelsen av tillräcklig och fullt kvalificerad personal för de rent administrativa och kamerala arbetsuppgifterna länge varit underskattade beträffande institutioner, verk och inrättningar med övervägande vetenskapliga eller tekniskt betonade uppgifter. Resultatet hade ofta blivit, att en alltför stor del av det administrativa och kamerala arbetet vid nämnda institutioner kommit att läggas på befattningshavare, vilkas utbildning och intresse hade en helt annan inriktning och som därför måst ägna en oproportionerligt stor del av sin tid åt för dem främmande arbetsuppgifter. En dylik ordning kunde icke anses tillfredsställande, och den ställde sig enligt utredningsmannens mening på längre sikt oekonomisk för statsverket. Det vore nämligen att förvänta, att de administrativa och kamerala göromålen, anförtrödda åt för dylikt arbete speciellt utbildade och tränade befattningshavare, skulle bli både billigare och bättre skötta än vad som med nuvarande system ofta vore fallet.

Detta allmänna omdöme har synts utredningsmannen även äga sin tillämpning å veterinärhögskolan. Å högskolans rektor ankomme för närvarande en mångfald uppgifter. Förutom att som högskolans högste styresman vaka över undervisningen och följa den vetenskapliga utvecklingen inom sitt fack hade han en mängd organisatoriska, administrativa och kamerala åligganden. I den ekonomiska förvaltningen biträdde rektorn visserligen av sysslomannen och övrig för ändamålet anställd personal, men huvudansvarigheten för anslagens användning och de ekonomiska angelägenheternas handhavande åvilade rektorn ensam. För att bereda rektorn önskvärd lättnad i arbetet har det synts utredningsmannen angeläget, att för de löpande administrativa och ekonomiska ärendena funnes tillgång till en fullt kompetent arbetskraft, som inom organisationen intoge en sådan ställning, att ärendena kunde av honom handläggas relativt självständigt och utan onödig omgång. För detta ändamål borde man räkna med en befattningshavare, som kunde ägna hela sin tid åt sysslomansgöromålen. Med hänsyn till de krav, som måste ställas på innehavaren av befattningen, och därmed förordat betydande ekonomiskt ansvar, borde tjänsten enligt utredningsmannens mening hänföras åtminstone till 24 lönegraden eller samma lönegrad, som gällde för viktigare kamrerstjänster samt befattning som sjukhusintendent. I fråga om den nya tjänstens benämning har utredningsmannen funnit benämningen intendent lämplig.

Vid bestämmandet av rektorns stadgeenliga åligganden av ekonomisk och praktisk-administrativ natur vore enligt utredningsmannens mening den principiellt viktigaste frågan huruvida någon inskränkning borde göras i rektorns handhavande av högskolans ekonomiska angelägenheter. Detta skulle i och för sig innebära ett avsteg från den ordning, som gällde i fråga om rektorerna vid övriga statens högskolor. En reform, som siktade till att bereda rektor önskvärd lättnad i det löpande kontorsarbetet till förmån för hans huvuduppgifter på undervisningens och den vetenskapliga forskningens områden, kunde emellertid svårigen genomföras utan viss begränsning av det honom nu åvilande redogöraransvaret. I avvaktan på resultatet av den större utredning rörande redogöraransvaret i allmänhet, vilken vore att förvänta inom en näraliggande framtid, borde dock den nu ifrågasatta omläggningen icke göras mera omfattande än nödvändigt. Rektor borde sålunda enligt vad utredningsmannen framhållit alltjämt intaga ställningen som högste styresman även på det ekonomiska området men befrias från skyldigheten att träffa avgöranden även i mindre betydelsefulla ekonomiska frågor. På intendenten skulle i stället överlätas att meddela utanordningsbeslut och underteckna checker, såvitt anginge utbetalningar inom ramen för ett till hans förfogande stående förskott å förslagsvis 500 eller 1 000 kronor. Intendenten skulle vara skyldig att för förskottets täckande införa rektor framlägga fortlöpande redovisning för sin medelsförvaltning. Då det gällde större utbetalningar skulle däremot utanordningsbeslut alltjämt meddelas av rektor med kontrastation av intendenten.

Från rektor till intendenten borde sålunda enligt utredningsmannens mening överflyttas tillsynen över högskolans fasta och lösa egendom, tillsynen över högskolans fordringar, räkenskaper, redovisningar, inventarieförteckningar och övriga journaler, utfärdande av anordningsbeslut och checker i utbetalningsfrågor av instruktionsmässigt begränsad ekonomisk räckvidd samt ombesörjande av inkommande ärendens diariieföring.

I detta sammanhang har utredningsmannen även berört sättet för sekreterargöromålens handhavande vid högskolan. Vid högskolestyrelsens sammanträden föres protokoll av styrelsens sekreterare, som även ombesörjer därav föranledda expeditioner. Antalet styrelsesammanträden är för år endast 5 å 6.

Sekreterarbefattningen har därför kunnat begränsas till en bisyssla med ett årligt arvode av 1 800 kronor. Enligt utredningsmannens mening kunde det ifrågasättas, huruvida det efter kansliorganisationens förstärkning med en heltidsanställd intendent icke vore lämpligast, att uppdraget att vara styrelsens sekreterare inginge i intendents arbetsuppgifter. Den allmänna förtroendet med verksamheten, som intendenten måste förutsättas besitta, liksom den omständigheten, att han som heltidsanställd tjänsteman hos veterinärhögskolan alltid funnes tillgänglig för överläggningar med rektor angående expeditioners uppsättande o. s. v. syntes göra honom särskilt lämpad för ett dylikt uppdrag. Det merarbete, som kombinationen intendent-sekreterare skulle innebära, borde heller icke bli större än att det väl låte sig bemästra.

Rörande kanslibiträdets tjänstgöring har utredningsmannen erinrat, att denna befattningshavare tjänstgjorde som huvudbokförare och kassör vid högskolan. I denna egenskap handhade hon under sysslomannens tillsyn upp- börd och redovisning av högskolans inkomster, utbetalande av högskolans utgifter, uppgörande av avlöningslistor, m. m. Under budgetåret 1944/45 hade högskolans inkomster och utgifter uppgått till 503 905 respektive 1 451 996 kronor. Från och med den 1 januari 1946 utbetalades även anslagen till veterinärinrättningen i Skara genom veterinärhögskolans kassa.

Utredningsmannen har framhållit, att högskolestyrelsen tidigare gjort framställning om att ifrågavarande befattning skulle ombildas till en kansliskrivartjänst i lönegrad A 11. Vid remissbehandlingen av denna framställning hade bland annat invänts, att de arbetsuppgifter, som skulle åläggas kansliskrivaren-kassören, komme att utföras på sysslomannens ansvar, varför den begärda uppflyttningen avstyrkts. Ehuru invändningen icke kunde fränkännas visst fog borde det enligt utredningsmannens mening dock beaktas, att arbetsuppgifternas kvalitativa beskaffenhet syntes ligga åtskilligt över genomsnittet för kanslibiträdestjänster samt att självständigt tjänsteansvar för arbetets utförande knappast vore något kriterium på kansliskrivartjänster i allmänhet. En viss reglering av lönevillkoren för befattningshavaren i fråga syntes sålunda motiverad. Utredningsmannen har dock ansett det vara tillfyllest, att befattningen ombildades till en kontoristtjänst i lönegrad A 9.

Enligt vad utredningsmannen framhållit ankomme på kontorsbiträdet i lönegrad Eo 4, bland annat, registrering och diarieföring av in- och utgående skrivelser, expediering och arkivering av handlingar m. m., förande av personalliggare och tjänstematrikel m. m., uppsättande av enklare skrivelser och promemorior samt sekreterargöromål åt rektor och sysslomannen. Av befattningshavaren krävdes skicklighet i stenografi och maskinskrivning samt goda språkkunskaper, då skriftväxling ofta förekomme på främmande språk.

Utredningsmannen har uttalat, att arten av de arbetsuppgifter, som åvilade det extra ordinarie kontorsbiträdet, syntes påkalla en omprövning av löneställningen. Emellertid vore registratörs-göromålen icke av den omfattning och kvalificerade natur att dessa i och för sig kunde motivera inrättandet av en befattning såsom kansliskrivare. Registratörssysslan i förening med uppgifterna såsom stenografi- och språkkunnigt sekreterarbiträde åt rektor och sysslomannen (intendenten) syntes dock göra tjänstens hänförelse till kanslibiträdesgraden väl försvarligt. Då arbetsuppgifterna kunde antagas bli av bestående natur, borde befattningen enligt utredningsmannens mening uppföras å ordinarie stat såsom kanslibiträde i lönegrad A 7.

Under erinran att för utförande av löpande kontorsarbeten och skrivgöromål vid högskolan från och med den 1 januari 1944 funnes ett extra kontorsbiträde i lönegrad Ex 4 har utredningsmannen uttalat, att då ifrågavarande biträde fyllde ett stadigvarande behov av arbetskraft detsamma borde beredas ställning som extra ordinarie tjänsteman i lönegrad Eo 4.

*Avdelning 2 av civilförvaltningens personalförbund* har i sin skrivelse an-  
fört i huvudsak följande.

Någon särskild befordringsgång eller något omflyttningssystem mellan lik-  
värdiga och i samma lönegrad placerade befattningar synes saknas vid vete-  
rinärhögskolan. Ett sådant system skulle otvivelaktigt skapa rättvisare för-  
hållanden och större arbetstrivsel.

Förbundet finner det vidare anmärkningsvärt, att styrelsen för veterinär-  
högskolan icke i anslagsäskandena för budgetåret 1946/47 föreslagit vissa  
befattningar av permanent art överförda till en fastare anställningsform. De  
befattningshavare förbundet avser äro två djursjukvårdare vid kirurgiska  
kliniken, en sådan befattningshavare vid medicinska kliniken, en djurskötare  
å kirurgiska kliniken, en dylik befattningshavare å avdelningen för avels-  
biologi och husdjurslära samt en gårdskarll.

Av djursjukvårdarna vid kirurgiska kliniken har den ene varit anställd  
vid högskolan i denna befattning sedan 1918 och den andre sedan 1927. Be-  
fattningarna äro placerade i lönegraden Eo 5. Djursjukvårdarna utföra ett  
mycket kvalificerat arbete, såsom framtagning av instrument för de olika  
operationerna samt sterilisering av bändage och instrument, varjämte de  
assistera vid operationerna. När tjänsterna varit extra ordinarie under så  
lång tid och då de dessutom fylla ett särdeles permanent behov, anser för-  
bundet en överföring till ordinarie stat vara naturlig och riktig. Med hänsyn  
till det kvalificerade arbete de utföra hemställer förbundet, att befattnings-  
havarna placeras i 7 lönegraden.

Djursjukvårdaren å den medicinska kliniken är placerad såsom extra or-  
dinarie i 5 lönegraden. Han har varit anställd därstädes sedan 1924. Han ut-  
för likartat arbete som djursjukvårdarna å kirurgiska kliniken och handhar  
dessutom skötseln av de i stallarna intagna hundarna, verkställer förarbeten  
för och deltagar vid röntgenundersökningar m. m. Även denna befattning är  
för högskolans verksamhet nödvändig och fyller ett permanent behov. För-  
bundet får därför hemställa, att tjänsten omändras till ordinarie samt place-  
ras i 7 lönegraden.

Djurskötaren å den kirurgiska kliniken har i denna befattning varit an-  
ställd vid högskolan sedan 1937 i lönegrad Ex 5. En provtjänstgöring under  
8 år utan anmärkning motiverar väl en överföring till anställning såsom  
extra ordinarie. Förbundet vill därför hemställa, att befattningen överföres  
å extra ordinarie stat.

Djurskötaren å avdelningen för avelsbiologi och husdjurslära är placerad  
i lönegrad Ex 5 och har varit anställd sedan 1943. Tjänsten har funnits i  
cirka 30 år. Enligt förbundets mening bör även denna befattning överföras  
till extra ordinarie stat.

Gårdskarlen är placerad i Ex 5. Tjänsten har funnits inrättad sedan 1937.  
Förbundet anser därför, att även denna befattning bör överföras å extra  
ordinarie stat.

I ärendet ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret, allmänna löne-  
nämnden, byggnadsstyrelsen och riksräkenskapsverket, varjämte styrelsen  
för veterinärhögskolan i anledning av utredningsmannens förenämnda för-  
slag avgivit särskilt utlåtande.

*Statskontoret* har anfört väsentligen följande.

Den av styrelsen för veterinärhögskolan föreslagna uppflyttningen i löne-  
grad A 28 av befattningen som lärare i hovbeslag och läran om hovens sjuk-  
domar har senast varit föremål för prövning av 1939 års tjänsteförtecknings-

sakkunniga, vilkas förslag ledde till en omprövning vid 1942 års riksdag av lönegradsplaceringen för befattningshavare vid allmänna civilförvaltningen. Då denna fråga så nyligen varit föremål för övervägande och några nya omständigheter sedan dess icke tillkommit beträffande med tjänsten förēnade arbetsuppgifter, kan statskontoret icke förorda bifall till framställningen i denna del.

Vad angår högskolestyrelsens förslag om inrättandet av en bibliotekariebefattning i lönegrad Eo 24 i stället för nuvarande årsarvode å 4 000 kronor till bibliotekarien finner sig statskontoret icke kunna biträda detsamma. Den i ärendet förebragta utredningen angående behovet av arbetskraft vid biblioteket har nämligen icke övertygat statskontoret om att en heltidstjänst kan vara erforderlig. Skäligheten av nu utgående arvodesbelopp torde närmast böra bedömas på grundval av exakta uppgifter angående det sammanlagda antal tjänstgöringstimmar för år räknat, som åtgå för bibliotekets skötsel.

Den begärda utökningen av antalet assistenter och tekniska biträden föranleder statskontoret att erinra om de utökningar av högskolans personal, som ägt rum vid 1944 och 1945 års riksdagar, och att i anslutning härtill ifrågasätta, huruvida det icke därigenom blivit tillfredsställande sörjt för de mera trängande arbetsuppgifterna.

Statskontoret vill icke motsätta sig den föreslagna ombildningen av en befattning som djurskötare i lönegrad Ex 5 å avdelningen för födoämnesshygien, parasitologi och bakteriologi till extra ordinarie tjänst i samma lönegrad.

Styrelsens förslag att å avdelningen för obstetrik och bujatrik inrätta en tjänst som sjukvårdarförman i lönegraden A 8 kan statskontoret icke biträda redan av den anledningen, att frågan om denna befattning varit föremål för prövning vid 1945 års riksdag, varvid en tjänst som djurskötare (A 5) från och med budgetåret 1945/46 ombildades till befattning som sjukvårdarförman i lönegrad A 7.

Likaledes måste statskontoret avböja förslaget om uppflyttning i högre lönegrad av vissa eldare. Framhållas må, att eldarbefattningarna i 6 lönegraden enligt 1939 års tjänsteförteckningssakkunniga avsetts att vara ersättare för maskinist av andra klass, under det att övriga eldare skulle inplaceras i 5 lönegraden. Då vid veterinärhögskolan redan finnas två eldarbefattningar i lönegrad A 6, torde behovet av dylika tjänster i denna lönegrad vara tillgodosett. Därest eldaren i lönegrad Ex 5 nu anses böra erhålla extra ordinarie anställning, synes han i enlighet härmed böra hänföras till lönegrad Eo 5. Ej heller befattningen som gårdskarlar torde vid ordinariesättning böra inplaceras i högre lönegrad.

Det av statskommissarien E. Norberg framlagda förslaget till personalorganisation vid veterinärhögskolans kansli har icke givit statskontoret anledning till erinran.

*Allmänna lönenämnden* har i sitt utlåtande framhållit i huvudsak följande.

Enligt gällande stadgar för veterinärhögskolan tillsattes befattningen som lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar i samma ordning som professurerna vid högskolan. Under erinran tillika, att enligt den omorganisation av veterinärinrättningen i Skara, som träder i kraft den 1 januari 1946, såväl försöksledare som klinikchef vid denna inrättning skola hänföras till 28 lönegraden, får lönenämnden tillstyrka högskolans förslag om uppflyttning av ifrågavarande lärare från A 26 till A 28.

Med hänsyn till den omfattning, som högskolans bibliotek numera har, synes i och för sig icke vara något att erinra mot att på sätt högskolan föreslagit en extra ordinarie heltidstjänst inrättas för bibliotekariegöromålen.

Enligt lönenämndens mening bör emellertid befattningen tills vidare icke placeras i högre lönegrad än den 22.

Enligt högskolans förslag skulle inrättas ytterligare tre extra ordinarie befattningar i Eo 6 för tekniska biträden. Av dessa äro två avsedda för avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien, vilken avdelning redan nu disponerar två sådana befattningar. Lönenämnden, som icke anser sig böra taga ställning till behovet av ifrågavarande befattningar, vill ifrågasätta, om tillräckliga skäl föreligga för att hänföra samtliga tekniska biträden å avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien till Eo 6. Erinras må, att vid lantbrukshögskolan de tekniska biträdena i allmänhet äro placerade i Eo 4.

Å avdelningen för obstetrik och bujatrik skulle enligt förslaget inrättas en befattning såsom fodermarsk i Eo 5. Då innehavaren av denna befattning skall biträda med såväl utfodringen som vården av djuren å avdelningens stationära klinik, synes befattningen böra benämnas djursjukvårdare, vilken benämning redan utnyttjas för befattningshavare i 5 lönegraden.

I fråga om de fyra eldarna vid högskolan vidhåller lönenämnden sitt i utlåtande den 19 september 1944 framförda förslag, att två böra vara eldare av 1 klass i A 6, medan de två övriga böra vara eldare av 2 klass, en i A 5 och en i Eo 5.

Av de två vid högskolan nu befintliga gårdskarlsbefattningarna föreslås en uppflyttad från Eo 5 till A 7 under benämning gårdsförman, under det att den andra befattningen skulle bibehållas såsom extra i 5 lönegraden. Lönenämnden vill för sin del föreslå, att en befattning placeras i Eo 6 under benämning hantverkare samt att den andra befattningen — med bibehållande av benämningen gårdskarl — placeras i Eo 5.

Med hänsyn till att transport av sjuka djur innebär ett särskilt ansvar för högskolans bilförare och även i vissa fall erbjuder speciella svårigheter, finner lönenämnden icke anledning till erinran mot hans uppflyttning till 7 lönegraden. Däremot synes för närvarande knappast påkallat, att befattningen förändras till ordinarie tjänst.

Statskommissarien E. Norbergs förslag angående personalorganisationen vid veterinärhögskolans kansli m. m. föranleder icke någon erinran från lönenämndens sida. Med hänsyn till angelägenheten av att för intendentsbefattningen redan från början förvärfvas en väl kvalificerad person med erfarenhet rörande handhavande av statliga förvaltningsuppgifter, vore det enligt lönenämndens mening en fördel, om tjänstens förändring till ordinarie icke ställes på framtiden på sådant sätt, att det kan befaras, att för tjänsten väl meriterade personer av denna anledning komma att avhålla sig från att söka densamma.

Det kanslibitråde, som tjänstgör såsom huvudbokförare och kassör, skulle enligt utredningsmannens förslag uppflyttas till kontorist i A 9. Då den ekonomiska rörelsen vid veterinärhögskolan har en betydande omfattning och en ytterligare ökning är att vänta, sedan veterinärhögskolan från ingången av år 1946 har att utbetala jämväl anslagen till veterinärinrättningen i Skara, vill lönenämnden för sin del föreslå, att befattningen omändras till en kansliskrivartjänst i A 11.

I anslutning till framställningen från Avdelning 2 av civilförvaltningens personalförbund vill lönenämnden framhålla, att vad i framställningen upplysts angående anställningstidens längd m. m. för vissa befattningshavare och de å dem vilande arbetsuppgifterna giva vid handen, att en allmän översyn av anställningsförhållandena för den icke-ordinarie biträdespersonalen vid högskolan är påkallad. Denna översyn bör avse icke blott befattningar tillhörande den kategori som beröres i förbundets framställning utan även tekniska biträden och (extra ordinarie) preparatorer.

*Byggnadsstyrelsen* har vitsordat, att det förefunnes ett stadigvarande behov av fyra eldare vid veterinärhögskolans ångpannecentral och med hänsyn härtill tillstyrkt högskolans hemslällan om den extra eldarbefattningens utbildning till en extra ordinarie tjänst. I fråga om lönegradsplaceringen har ämbetsverket emellertid erinrat om tjänsteförteckningssakkunnigas för sinnessjukhusen av vederbörande departementschef i proposition nr 241/1945 (s. 36) biträdda uttalande, att eldarna normalt borde hänföras till 5 lönegraden men att vid vissa sjukhus, där antalet eldare vore relativt stort och reparationsarbeten, som eljest ankomme på hantverkare, i viss omfattning utfördes av eldarna, även borde finnas eldarbefattningar i 6 lönegraden samt att proportionen mellan eldartjänster i lägre och högre lönegrad borde bestämmas så, att på 3—5 eldartjänster i 5 lönegraden (ordinarie eller extra ordinarie) såsom regel komme en eldarbefattning i lönegrad A 6. Riksdagen hade sedermera bifallit det i propositionen framlagda förslaget, i vad det avsåge eldarnas löner (r. skr. nr 424/45). Enligt nämnda riktlinjer, vilka borde tillämpas även i föreliggande fall, syntes ifrågavarande eldarbefattningar enligt ämbetsverkets mening icke kunna placeras högre än i lönegrad Eo 5.

*Riksräkenskapsverket* har i anledning av förslaget rörande omorganisationen av högskolans kansli m. m. anført i huvudsak följande.

Det finnes enligt riksräkenskapsverkets mening anledning ifrågasätta, om det överhuvud taget kan anses tillrådligt att, utan avvaktan på resultatet av den utredning om redogöraransvaret och därmed sammanhängande frågor, som lärer vara att förvänta, taga slutgiltig ställning till spörsmål av väsentlig betydelse för statsmyndigheternas administrativa och kamerala organisation.

Riksräkenskapsverket har tidigare vid handläggning av likartade organisationsspörsmål givit uttryck åt enahanda principiella inställning, senast i sitt utlåtande den 23 oktober 1945 över ett av samme utredningsman framlagt förslag angående personalorganisationen vid lantbrukshögskolans kansli och kamrerarkontor. Det föreliggande förslaget torde emellertid få anses vara ägnat att tillgodose ett för veterinärhögskolans kansli numera aktuellt behov av en mera stabil personalorganisation. Då förslaget vidare synes innebära en lösning enligt för riksräkenskapsverkets del godtagbara riktlinjer av frågan om de kamerala och administrativa göromålens och det därmed förknäpade ansvarets fördelning mellan rektor och honom underställd redogörare, vill ämbetsverket icke motsätta sig dess genomförande, helst som den motsedda kostnadsökningen är förhållandevis obetydlig.

I likhet med vad utredningsmannen ifrågasatt och på av honom anförda skäl får ämbetsverket för sin del förorda, att på innehavaren av den föreslagna intendentsbefattningen överlätas jämväl de göromål, som för närvarande åligga högskolestyrelsens mot arvode anställda sekreterare. Det vill förefalla, som skulle eljest tillräcklig anledning icke föreligga att tillgodose veterinärhögskolans kansli med en befattningshavare i så jämförelsevis hög löneställning som den av utredningsmannen förordade (Eo 24).

Mot utredningsmannens förslag i vad det avser biträdespersonalen har riksräkenskapsverket intet allt erinra.

I anslutning till utredningsmannens förslag beträffande kanslipersonalen m. m. har *styrelsen för veterinärhögskolan*, med överlämnande av yttranden

från högskolans lärarkollegium, rektor och syssloman, framhållit väsentligen följande.

Styrelsen anser den av statskommissarien E. Norberg förebragta utredning-  
en till alla delar bekräfta riktigheten av de förslag till ombildning av befatt-  
ningarna inom högskolans kansli (inklusive kassakontor), som styrelsen vid  
olika tillfällen framlagt inför Kungl. Maj:t. Detta omdöme jävas ej av den  
omständigheten, att utredningsmannen av helt naturliga skäl genomgående  
föreslagit lägre lönegradsplacering för de olika befattningarna än vad styrel-  
sen ansett vara både önskvärt och erforderligt.

Styrelsen hälsar sålunda med tillfredsställelse utredningsmannens förslag  
att sysslomannabefattningen vid högskolan ombildas från arvodestjänst med  
begränsad daglig arbetstid till en extra ordinarie intendentsbefattning. Då ut-  
redningsmannen i sin motivering uttalat, att denna tjänst — med hänsyn till  
de krav, som måste ställas på innehavaren av denna befattning, och därmed  
förenat betydande ekonomiskt ansvar — syntes böra hänföras till åtminstone  
24 lönegraden, men i sin hemställan stannat för befattningens placering i lö-  
negrad Eo 24, vill styrelsen allenast uttala förhoppningen, att åt utrednings-  
mannens motivering måtte vid ärendets fortsatta behandling skänkas det  
största beaktande och att styrelsens tidigare framförda önskemål om befatt-  
ningens placering i 25 lönegraden om möjligt blir tillgodosett.

Då styrelsen uttalar sin principiella anslutning till utredningsmannens för-  
slag i denna del, har styrelsen därmed icke avsett att taga ställning emot ett  
av högskolans nuvarande syssloman i yttrande till styrelsen framlagt förslag  
om inrättande av en ekonomidirektörsbefattning i 28 lönegraden vid högsko-  
lan för att dymedelst på ett mera rationellt sätt ordna handläggningen vid  
högskolan av vissa kamerala, ekonomiska och praktiskt-administrativa ar-  
betsuppgifter samt i större utsträckning än enligt utredningsmannens förslag  
avlasta rektorsämbetets innehavare från handläggningen av sådana angelä-  
genheter. Styrelsen har nämligen ansett, att med ett sådant förslags genom-  
förande bör tills vidare anstå, icke minst med hänsyn därtill att enligt utred-  
ningsmannen en större utredning rörande redogöraransvaret i allmänhet lä-  
rer vara att förvänta inom en närliggande framtid.

Angelägenheten av att avlasta rektorsämbetets innehavare från ansvaret för  
och skyldigheten att handlägga varjehand ekonomiska och administrativa  
angelägenheter även av mindre räckvidd är emellertid uppenbar. Styrelsen  
har förty icke någon erinran att framställa mot den omläggning beträffande  
handläggningen av ärenden av ekonomisk och praktiskt-administrativ natur,  
som utredningsmannen föreslagit.

En sådan avlastning kan emellertid icke anses vara tillfyllestgörande, utan  
densamma måste enligt styrelsens mening kompletteras med en anordning,  
varigenom åt rektor tillsäkras hjälp av ett kvalificerat sekreterarbiträde  
för verkställande av utredningar, uppsättande av skrivelser, förberedande av  
styrelsens sammanträden m. m. Att uppnå detta syfte genom att, såsom ut-  
redningsmannen ifrågasatt, verkställa något slags sammanslagning eller för-  
enande av den nuvarande befattningen såsom styrelsens sekreterare med den  
föreslagna intendentsbefattningen är enligt styrelsens mening icke möjligt.  
Mera ändamålsenligt och helt säkert av större praktiskt värde är ett av hög-  
skolans nuvarande syssloman framställt samt av rektor och lärarkollegiet  
livligt understött förslag att ombilda den nuvarande befattningen såsom sty-  
relsens sekreterare till en halvtidsbefattning med tjänsteställning motsvaran-  
de förslagsvis en förste amanuens inom centralförvaltningen och placerad i  
lönegrad Ex 18. Styrelsen vill därför hemställa, att befattningen såsom sty-  
relsens sekreterare ombildas från arvodestjänst till sekreterare med halvtids-  
tjänst i lönegrad Ex 18.

I fråga om de tre biträdesbefattningarna å sysslomanna- och rektors-expeditionerna vitsordar styrelsen med tillfredsställelse utredningsmannens omdömen såväl därom att samtliga dessa befattningar fylla stadigvarande behov som ock därom att de två befattningar, som föreslås till uppförande å ordinarie stat, onekligen äro berättigade till högre lönegradsplacering än för närvarande. Styrelsen, som i sina tidigare anslagsäskanden föreslagit de båda befattningarnas placering i 11 lönegraden och att befattningarnas innehavare skulle benämnas, den ena kansliskrivare, tillika kassör, och den andra kansliskrivare, tillika registrator, har i anledning av utredningsmannens förslag upptagit frågan om lönegradsplaceringen till förnyad prövning. Styrelsen har därvid icke kunnat finna, vare sig att den av styrelsen förut förordade lönegradsplaceringen kan anses annat än skälig eller att inrättandet av den föreslagna intendentsbefattningen skulle föranleda till en lägre lönegradsplacering för dessa befattningar än som tidigare ansetts skälig. Styrelsen vill fastmera understryka såväl den avsevärt utökade kassarörelsen vid högskolan som ock vikten av en noggrann och fullständig registrering och arkivering av in- och utgående handlingar, koncept, protokoll m. m., omständigheter som enligt styrelsens mening starkt tala för högre lönegradsplacering än vad utredningsmannen föreslagit. Styrelsen hemställer förty, att dessa frågor måtte vid ärendets fortsatta behandling underkastas förnyad prövning, så att styrelsens önskemål om befattningarnas lönegradsplacering om möjligt bliva tillgodosedda.

Såsom framhållits i förberörda utredning torde den nuvarande personal-organisationen vid högskolans kansli vara mindre tillfredsställande. Frågan om en omorganisation av kansliet synes därför icke böra undanskjutas i avvaktan på resultatet av den ifrågasatta utredningen beträffande redogöraransvaret utan torde snarast böra vinna sin lösning. *Departements-  
chefen.*

Beträffande utformningen av den nya organisationen finner jag mig i hudsak kunna biträda vad utredningsmannen i detta hänseende föreslagit. Den nuvarande arvodesbefattningen som syssloman vid högskolan torde sålunda böra ombildas till en intendentstjänst i lönegrad Eo 24. I anslutning till vad utredningsmannen och riksräkenskapsverket anført synes därvid med intendentstjänsten böra förenas skyldighet att utan särskild ersättning vara högskolestyrelsens sekreterare. För att därutöver tillgodose högskolestyrelsens och rektors behov av sekreterarhjälp torde för nästa budgetår böra beräknas ett belopp av 900 kronor. Med hänsyn till arten och omfattningen av arbetsuppgifterna på högskolans kassakontor anser jag mig böra förorda, att för budgetåret 1946/47 upptagas medel till en befattning som kontorist i lönegrad Eo 9. Vid bifall härtill torde vikariatsförordnande icke böra meddelas å en kanslibiträdesbefattning i lönegrad A 7. Tjänsten som kontorsbiträde i lönegrad Eo 4 synes böra ombildas till en befattning som kanslibiträde i lönegrad Eo 7. Härjämte vill jag i likhet med utredningsmannen föreslå, att den nuvarande kontorsbiträdesbefattningen i lönegrad Ex 4 överföres å extra ordinarie stat med placering i lönegrad Eo 4.

Högskolestyrelsens förslag angående ombildning av en lärartjänst i lönegrad A 26 samt en arvodesbefattning som bibliotekarie finner jag mig icke för närvarande kunna biträda. Däremot vill jag icke motsätta mig, att en in-

stitutionsvaktmästartjänst i lönegrad Eo 7 vid avdelningen för avelsbiologi och husdjurshygien från och med nästa budgetår hänföres till lönegrad A 7. Jag anser mig även böra förorda, att en tjänst som bilförare samt en gårdskarlsbefattning i lönegrad Eo 5 överföras å ordinarie stat med placering i lönegrad A 5. Någon ändring i lönegradsplaceringen för sjukvårdarförmanen å obstetrisk-bujatriska avdelningen synes icke nu böra komma till stånd. Mot förslaget att till avlönande av en speciallärare i allmän veterinär författningskunskap upptaga ett belopp å 600 kronor har jag inlet att erinra.

Högskolans framställning om medel till nya assistenttjänster och tekniska biträdesbefattningar synes icke böra tillmötesgå i vidare mån än att erforderligt belopp beräknas för avlönande av ytterligare en assistent i lönegrad Ex 21 å medicinska avdelningen. I anslutning till vad byggnadsstyrelsen och allmänna lönenämnden uttalat vill jag tillstyrka, att två befattningar som eldare i lönegrad Eo 5 och Ex 5 uppflyttas i lönegrad A 5 respektive Eo 5. Vidare torde en befattning som djurskötare i lönegrad Ex 5 å avdelningen för födoämneshygien böra ombildas till en djursjukvårdartjänst i Eo 5. Jag vill icke heller motsätta mig, att en arvodesbefattning som röntgenbiträde å medicinska avdelningen nu inplaceras i lönegrad Eo 6. Som högskolestyrelsen framhållit bestridas utgifterna för röntgenbiträdets avlönande för närvarande från högskolans rörelsemedel. Då ombildningen av befattningen sålunda kommer att medföra en minskning av utgifterna för högskolans rörelse, synes det överskott å sagda rörelse, som skall uppdebiteras å högskolans omkostnadsanslag böra uppräknas med ett belopp motsvarande befattningshavarens nuvarande årsarvode eller 4 500 kronor. Högskolestyrelsens förslag om medelsanvisning för anställande av en befattningshavare såsom fodermarsk i Eo 5 å obstetrisk-bujatriska avdelningen finner jag mig kunna biträda. Befattningshavaren torde emellertid böra benämnas djursjukvårdare.

I anledning av framställningen från civilförvaltningens personalförbund vill jag förorda, att en viss förbättring av biträdespersonalens löneställning vidtages redan från och med nästa budgetår. Medel synas sålunda böra beräknas för överförande av tre befattningar som djursjukvårdare i lönegrad Eo 5 till ordinarie stat med placering i lönegrad A 5 samt för ombildning av två djurskötarbefattningar i lönegrad Ex 5 till tjänster som djursjukvårdare i lönegrad Eo 5. Härjämte torde i enlighet med vad lönenämnden förordat en befattning som gårdskarll i lönegrad Ex 5 inplaceras i Eo 5. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att föreskriva vilka tjänster som skola erhålla ändrade lönegradsplaceringar samt att i samband därmed vidtaga de jämkningar i högskolans personalförteckning, som kunna visa sig erforderliga. Emellertid synes — oavsett nu föreslagna förändringar i biträdespersonalens löneställning — såsom lönenämnden anført en översyn av denna personalgrupps anställningsförhållanden böra komma till stånd.

Avlöningsstaten för veterinärhögskolan skulle vid bifall till vad jag i det föregående förordat komma att för nästa budgetår erhålla följande utseende.

Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde böra höjas med (3 500 +

3 200 + 3 200 + 3 200 + 10 400  $\Rightarrow$  23 500 kronor på grund av förslagen om överförande av en institutionsvaktmästare, en bilförare, en gårdskarll, en eldare och tre djursjukvårdare å ordinarie stat samt med 3 700 kronor till följd av beräknade löneklassförändringar. Å andra sidan torde posten böra minskas med 4 200 kronor i anledning av vad jag föreslagit i fråga om en kanslibiträdesbefattning i lönegrad A 7. Posten bör följaktligen uppföras med (204 400 + 23 500 + 3 700 — 4 200  $\Rightarrow$ ) 227 400 kronor. Under arvodesposten torde böra beräknas en minskning å (7 200 + 1 800  $\Rightarrow$ ) 9 000 kronor med hänsyn till att sysslomansbefattningen föreslås ombildad till en extra ordinarie intendenttjänst samt till att sekreterararvodet avsetts skola indragas. Emellertid synes ifrågavarande post böra höjas med 600 kronor för avlönande av en speciallärare i allmän veterinär författningskunskap. Posten bör alltså för nästa budgetår upptagas med (30 800 — 9 000 + 600  $\Rightarrow$ ) 22 400 kronor. Vad angår posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal synes densamma böra uppräknas med (4 400 + 400 + 200 + 200 + 300  $\Rightarrow$ ) 5 500 kronor på grund av förslagen om ändrad löneställning för ett kanslibiträde, två kontorsbiträden, en extra eldare, en extra gårdskarll samt tre extra djurskötare, med (8 000 + 6 400 + 3 100 + 3 000  $\Rightarrow$ ) 20 500 kronor för avlöning till en intendent, en assistent, ett röntgenbiträde och en djursjukvårdare, med 900 kronor för sekreterarhjälp åt högskolans styrelse och rektor samt med 3 200 kronor till beräknade löneklassförändringar. Då å andra sidan förslagen om överförande av en institutionsvaktmästare, en bilförare, en gårdskarll, en eldare och tre djursjukvårdare å ordinarie stat torde medföra en minskning under icke-ordinarieposten av (3 300 + 3 000 + 3 000 + 3 000 + 9 900  $\Rightarrow$ ) 22 200 kronor, bör sagda post upptagas med (276 200 + 5 500 + 20 500 + 900 + 3 200 — 22 200  $\Rightarrow$ ) 284 100 kronor. För rörligt tillägg synes slutligen böra beräknas oförändrat belopp av 70 800 kronor.

Anslagsbehovet för nästa budgetår till avlöningar vid veterinärhögskolan skulle alltså utgöra (227 400 + 22 400 + 284 100 + 70 800  $\Rightarrow$ ) 604 700 kronor.

Ny personalförteckning för veterinärhögskolan torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

#### 1) för veterinärhögskolan fastställa följande

| Personalförteckning.                               |          |
|----------------------------------------------------|----------|
| Befattning                                         | Lönegrad |
| Tjänstemän å ordinarie stat.                       |          |
| 9 professorer .....                                | A 30     |
| 1 lärare i hovbeslag och läran om hovens sjukdomar | A 26     |
| 1 preparator .....                                 | A 10     |
| 1 verkmästare .....                                | A 10     |
| 1 maskinist av 2:a klass .....                     | A 9      |

**Nionde huvudtiteln.**

| Befattning                                   | Lönegrad |
|----------------------------------------------|----------|
| 2 sjukvårdarförmän .....                     | A 8      |
| 1 fodermarsk .....                           | A 7      |
| 1 förste expeditionsvakt .....               | A 7      |
| 5 institutionsvaktmästare .....              | A 7      |
| 1 kanslibiträde .....                        | A 7      |
| 1 ladugårdsförman .....                      | A 7      |
| 2 sjukvårdarförmän .....                     | A 7      |
| 1 vaktmästare, tillika automobilförare ..... | A 7      |
| 2 eldare av 1:a klass .....                  | A 6      |
| 2 hovslagare .....                           | A 6      |
| 1 bilförare .....                            | A 5      |
| 3 djursjukvårdare .....                      | A 5      |
| 1 eldare av 2:a klass .....                  | A 5      |
| 1 gårdskarl .....                            | A 5      |
| 1 port- och telefonvakt .....                | A 5      |

**Tjänsteman å övergångsstat.**

|                   |      |
|-------------------|------|
| 1 maskinist ..... | A 10 |
|-------------------|------|

**Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.**

|                     |        |
|---------------------|--------|
| 2 prosektorer ..... | Eo 26  |
| 7 laboratorer ..... | Eo 26  |
| 1 intendent .....   | Eo 24; |

Anm. Den på ordinarie stat upptagna befattningen som maskinist av 2:a klass skall hållas obesatt, så länge den på övergångsstat uppförde maskinisten kvarstår i tjänsten.

2) godkänna följande avlöningsstat för veterinärhögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

|                                                                                       |                |
|---------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förlagsvis</i> .....                      | kronor 227 400 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förlagsvis</i> .. | » 22 400       |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                                | » 284 100      |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i> .....                                           | » 70 800       |

Summa kronor 604 700;

3) till Veterinärhögskolan: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förlagsanslag* av ..... kronor 604 700.

[63.] **2. Veterinärhögskolan: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 155 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 april 1945 fastställt omkostnadsstat för veterinärhögskolan samt stat för högskolans rörelse (statsliggaren s. 758).

I skrivelse den 22 augusti 1945 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att ifrågavarande omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte höjas med 67 600 kronor till 222 700 kronor samt att under anslagstiteln Veterinärhögskolan: Inredning och utrustning måtte anvisas 2 000 kronor för anordnande av en rastgård m. m. Av innehållet i skrivelsen må i övrigt anföras följande.

Omkostnadsposten bränsle, lyse och vatten har med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1944/45 höjts med 30 000 kronor till 160 000 kronor. Till övriga expenser har beräknats ett med 21 000 kronor till 61 900 kronor förhöjt belopp. Av nämnda ökning, 21 000 kronor, ha 10 500 kronor föranletts av att ersättningarna till högskolans städerskor höjts, medan 5 600 kronor avse kostnader för städning av vissa nybyggnader, 2 400 kronor ökade utgifter för rengöringsmedel m. m. samt 2 500 kronor kostnader för utvidgning av telefonnätet till obstetrisk-bujatriska avdelningens nybyggnader. Posten underhåll av park har i anledning av att veterinärhögskolans parkområde utvidgats i samband med nybyggnad för obstetrisk-bujatriska avdelningen uppräknats från 2 100 kronor till 3 500 kronor. Slutligen avses för inköp av dels apparatur till avdelningen för fysiologi och farmakologi, dels en mikrofotograferingsapparat till avdelningen för födoämneshygien, dels ock en Pulfrichs Stufenfotometer, en kolorimeter, en analysvåg, ett mikroskop och en sats atommodeller till kemiska avdelningen ett belopp av tillhopa ( $5\,000 + 5\,750 + 1\,900 + 1\,500 + 1\,200 + 1\,800 + 200 =$ ) 17 350 kronor. Å andra sidan har styrelsen räknat med att anslaget kunde minskas med 2 150 kronor motsvarande ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp.

Till stöd för framställningen om medel till anordnande av en rastgård m. m. har styrelsen anfört, att vid högskolans patologisk-anatomiska avdelning för närvarande påginge försök beträffande vissa hundsjukdomar. De stallutrymmen, som disponerades för försöken, saknade emellertid lämplig inredning för hundar samt rastgård. Kostnaderna för erforderliga inredningsarbeten samt rastgården hade av byggnadsstyrelsen beräknats till 2 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 10 oktober 1945 förklarat, att de begärda anslagshöjningarna i stort sett undandroge sig statskontorets bedömande. Ämbetsverket har dock ifrågasatt, om en så avsevärd höjning av anslagsposten underhåll av högskolans park som med 1 400 kronor till 3 500 kronor kunde vara av behovet påkallad.

Anslagsposten övriga expenser synes i enlighet med högskolestyrelsens förslag böra uppräknas med 21 000 kronor till 61 900 kronor. Härjämte bör för inköp av apparatur till avdelningen för fysiologi och farmakologi samt av en kolorimeter, en analysvåg, ett mikroskop och en sats atommodeller till kemiska avdelningen anvisas ett belopp av ( $3\,000 + 1\,500 + 1\,200 + 1\,800 + 200 =$ ) 7 700 kronor. Under förevarande anslag torde även böra upptagas ett belopp av 2 000 kronor för anordnande av en rastgård m. m. vid patologisk-anatomiska avdelningen. Såsom högskolestyrelsen anfört kunna å andra sidan de

*Departements-  
chefen.*

för bestridande av utgifterna under förevarande anslag beräknade medlen i förhållande till innevarande budgetår minskas med 2 150 kronor. Härjämte synes posten sjukvård m. m. lämpligen böra i avrundningssyfte reduceras med 50 kronor till 2 000 kronor. I detta sammanhang torde jag jämväl få erinra om att jag under nästföregående punkt — i anslutning till ett förslag om överflyttning av kostnaderna för avlönande av ett röntgenbiträde från veterinärhögskolans rörelsemedel till högskolans avlöningsanslag — förordat en uppräknings av det överskott å högskolans rörelse, som uppdebiteras å förevarande anslag, med 4 500 kronor till 22 700 kronor. Då övriga poster i högskolans omkostnadsstat torde böra uppföras med oförändrade belopp, synes ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra bestämmas till  $(155\,100 + 21\,000 + 7\,700 + 2\,000 - 2\,150 - 50 - 4\,500 =)$  179 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 179 100.

[64.] **3. Veterinärhögskolan: Materiel m. m., reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 61 000 kronor. I fråga om anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 759.

I skrivelse den 22 augusti 1945 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till  $(61\,000 + 6\,200 =)$  67 200 kronor förhöjt belopp. Av ökningen avses 5 200 kronor för uppräknings av institutionsanslagen till högskolans olika avdelningar till samma belopp som utgått under budgetåret 1939/40 samt 1 000 kronor för ytterligare höjning av institutionsanslaget till patologisk-anatomiska avdelningen. Sistnämnda höjning har bland annat motiverats med hänvisning till att undersökningsmaterialet vid ifrågavarande avdelning starkt stegrats.

*Departements-  
chefen.* Då jag icke har något att erinra mot högskolestyrelsens förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Materiel m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av .... kronor 67 200.

[65.] **4. Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 500 kronor.

I skrivelse den 22 augusti 1945 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt om oförändrat anslag.

*Departements-  
chefen.* Med biträdande av högskolestyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 5 500.

[66.] **5. Veterinärhögskolan: Stipendier.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 4 000 kronor.

I skrivelse den 22 augusti 1945 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att anslaget måtte uppföras med oförändrat belopp för nästa budgetår.

I enlighet med högskolestyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t *Departementschefen.* måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärhögskolan: Stipendier* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 4 000.

[67.] **6. Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar, förslagsanslag.** Vid 1944 års riksdag beslöts (r. skr. nr 402), att verksamheten vid veterinärinrättningen i Skara skulle från och med tidpunkt, som sedermera bestämdes, omorganiseras i huvudsaklig överensstämmelse med ett i propositionen nr 188/1944 framlagt förslag. Enligt beslut av 1945 års riksdag (prop. nr 94; r. skr. nr 268) har den nya organisationen genomförts från och med den 1 januari 1946. Till avlöningar vid inrättningen under tiden 1 januari —30 juni 1946 har 1945 års riksdag under förenämnda anslagstitel anvisat ett förslagsanslag av 9 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 1 juni 1945, med tillämpning tills vidare från och med den 1 januari 1946, för inrättningen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 760), dels ock följande

#### Avlöningsstat.

##### U t g i f t e r.

|                                                                      |        |        |
|----------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat, <i>förslagsvis</i> .... | kronor | 5 800  |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 27 800 |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                         | »      | 4 200  |
| Summa kronor                                                         |        | 37 800 |

##### S ä r s k i l d a u p p b ö r d s m e d e l.

|                                |        |        |
|--------------------------------|--------|--------|
| Bidrag av enskilda medel ..... | kronor | 28 800 |
| Nettoutgift kronor             |        | 9 000. |

I skrivelse den 2 augusti 1945 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med 18 100 kronor. Med hänsyn till att anslagsberäkningen avsåge helt budgetår ha de särskilda posterna i förenämnda avlöningsstat i stort sett uppförts

med fördubblade belopp. Sålunda ha till avlöning till tjänsteman å övergångsstat upptagits 11 600 kronor, till avlöningar till icke-ordinarie personal 55 700 kronor och till rörligt tillägg 8 400 kronor, varjämte inkomstposten bidrag av enskilda medel uppräknats från 28 800 kronor till 57 600 kronor. I fråga om icke-ordinarieposten har framhållits, att två befattningshavare vid inrättningen, nämligen fodermarsken och hovslagaren, hemställt att för löneklassplacering få tillgodoräkna viss tidigare tjänstgöring. Ett bifall till framställningen skulle komma att medföra en ökning av medelsbehovet under posten avlöningar till icke-ordinarie personal med 1 200 kronor.

*Statskontoret* har i ett den 12 september 1945 avgivet remissutlåtande icke haft något att erinra mot förevarande anslagsäskande.

*Departements-  
chefen.*

Högskolestyrelsens beräkningar av de särskilda posterna å inrättningens avlöningsstat föranleda icke någon erinran från min sida. I detta sammanhang torde jag emellertid få erinra därom, att Kungl. Maj:t den 30 september 1944 tillsatt en nämnd för utövandet av den omedelbara ledningen av inrättningen. Till ledamöterna i nämnden utgår för närvarande från nionde huvudtitels kommittéanslag ersättning enligt kommittékungörelsen för deltagande i sammanträden med nämnden. Sagda ersättning synes från och med nästa budgetår böra bestridas från förevarande anslag. För ändamålet torde å inrättningens avlöningsstat böra uppföras en förslagsvis betecknad anslagspost å 400 kronor till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Jag vill även erinra därom, att Kungl. Maj:t genom beslut den 15 november 1945 medgivit fodermarsken och hovslagaren vid inrättningen viss löneklassuppflyttning. Med hänsyn till att posten avlöningar till icke-ordinarie personal jämväl för nästa budgetår synes böra uppföras förslagsvis torde någon uppräknings av berörda post i anledning av sagda beslut icke vara erforderlig. Ifrågavarande anslag torde sålunda för budgetåret 1946/47 böra uppföras med  $(11\,600 + 400 + 55\,700 + 8\,400 - 57\,600 =)$  18 500 kronor. I förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär detta en anslagsökning med 9 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för veterinärinrättning-  
en i Skara, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret  
1946/47:

#### Avlöningsstat.

#### Utgifter.

1. Avlöning till tjänsteman å övergångsstat,  
    *förslagsvis* ..... kronor 11 600
2. Arvoden och särskilda ersättningar, be-  
    stämda av Kungl. Maj:t, *förslagsvis* .. , 400

|                                                                         |               |
|-------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal,<br><i>förslagsvis</i> ..... | kronor 55 700 |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                            | » 8 400       |
| <hr/> Summa kronor 76 100                                               |               |

## Särskilda uppbördsmedel.

|                                  |               |
|----------------------------------|---------------|
| Bidrag av enskilda medel .....   | kronor 57 600 |
| <hr/> Nettoutgift kronor 18 500; |               |

2) till *Veterinärinrättningen i Skara: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 18 500.

[68.] 7. *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader, förslagsanslag.* Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår till omkostnader vid inrättningen under tiden 1 januari—30 juni 1946 anvisats ett förslagsanslag av 13 900 kronor. Såsom under nästföregående punkt nämnts, har verksamheten vid inrättningen i enlighet med riksdagens beslut (prop. nr 188/1944 och 94/1945; r. skr. nr 402/1944 och 268/1945) omorganiserats från och med den 1 januari 1946. Kungl. Maj:t har den 1 juni 1945 fastställt stat för anslagets användning (statsliggaren s. 761).

I skrivelse den 22 augusti 1945 har *styrelsen för veterinärhögskolan* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästa budgetår anvisas ett förslagsanslag av 30 900 kronor. Till sjukvård m. m., reseersättningar, expenser och publikationstryck ha i förhållande till nu gällande stat upptagits dubbla belopp eller 200, 4 200, 38 000 och 1 000 kronor. Till övriga utgifter har i anslutning till propositionen nr 188/1944 beräknats ett från 2 300 kronor till 12 600 kronor förhöjt belopp, medan de särskilda uppbördsmedlen, vilka i sistnämnda proposition upptagits med 24 800 kronor, uppräknats från 10 100 kronor till 25 100 kronor.

I remissutlåtande den 12 september 1945 har *statskontoret* icke haft något att erinra mot högskolestyrelsens anslagsframställning.

I enlighet med vad *styrelsen för veterinärhögskolan* föreslagit torde *ifråga-Departements-* varande anslag för nästa budgetår böra upptagas med 30 900 kronor. Jag vill i detta sammanhang erinra därom, att Kungl. Maj:t den 30 september 1944 förordnat, att ledamöterna i veterinärinrättningens i Skara nämnd vid resor skola äga att från nionde huvudtitelns kommittéanslag åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning enligt klass I B i allmänna resereglementet. Nämnda ersättningar torde enligt min mening från och med nästa budgetår böra utgå från posten reseersättningar i anstaltens omkostnadsstat. Någon höjning av berörda post utöver det av högskolestyrelsen beräknade beloppet synes emellertid icke erforderligt. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärinrättningen i Skara: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag*  
av ..... kronor 30 900.

[69.] **8. Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 680 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 april 1945 för anstalten fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 763), dels ock följande

**Avlöningsstat.**

|                                                                                           |        |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------|----------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....                         | kronor | 82 800   |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 14 600   |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..                   | »      | 503 900  |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                              | »      | 78 800   |
| Summa kronor                                                                              |        | 680 100. |

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 791 100 kronor. Av nämnda belopp avse 166 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 7 100 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 528 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 90 000 kronor rörligt tillägg. Ur innehållet i styrelsens skrivelse må anföras följande.

Under erinran om att anstaltens avdelningsföreståndare i den utredning, som legat till grund för den år 1943 beslutade omorganisationen av anstalten, föreslagits inplacerade i lönegrad A 28 har anstaltsstyrelsen hemställt, att tre avdelningsföreståndarbefattningar, varav två för närvarande vore placerade i lönegrad A 26 samt en i lönegrad Eo 26, måtte uppflyttas till lönegrad A 28. Som ytterligare motivering för denna hemställan har styrelsen framhållit, att avdelningsföreståndarna vid statens skogsforskningsinstitut blivit hänfödda till lönegrad A 30 samt att såväl klinikchefen som försöksledaren vid veterinärinrättningen i Skara placerats i 28 lönegraden. I samband med lönegradsuppflyttningen kunde enligt anstaltsstyrelsens mening de särskilda arvoden å 480 kronor om året, som utginge till föreståndarna för bakteriologiska och serologiska avdelningarna, bortfalla. Av de vid anstalten inrättade laboratorsbefattningarna vore sex placerade i lönegrad Eo 24 samt en, nämligen den å sero-diagnostiska laboratoriet, i lönegrad Eo 26. Vid veterinärhögskolan hade däremot samtliga prosektorer och laboratorer inplacerats i lönegrad Eo 26. Under åberopande av detta förhållande har styrelsen föreslagit, att laboratorstjänsterna vid de fristående parasitologiska och kemiska laboratorerna vid anstalten från och med nästa budgetår skulle ombildas till befattningar i lönegrad A 26. Anstaltsstyrelsen har vidare hemställt, att sekreterartjänsten vid anstalten måtte uppflyttas från 24 till 26 lönegraden och i samband därmed överföras till ordinarie stat. Till stöd för detta förslag har styrelsen åberopat, att de sakkunniga för anstaltens omorganisation i fråga om sekreterarbefattningen förordat en placering i lönegrad A 26. Anstaltsstyrelsen har tillika framhållit, att sekreterarens arbetsuppgifter efter omorganisationen avsevärt utökats i samband med att anstaltens verksamhet mer och mer vuxit i

omfattning. Enligt vad styrelsen vidare påpekat har anstalten numera erhållit ställning som huvudförvaltning, därvid sekreteraren ålagts underteckna samtliga anordningsbeslut vid anstalten.

Till konsumenten i fjäderfä- och pålsdjurssjukdomar utginge enligt vad styrelsen erinrat för närvarande ett arvode av statsmedel å 6 500 kronor, varjämte Sveriges pålsdjursuppfödarens riksförbund och Sveriges fjäderfäavelsförening för befattningshavarens avlönande årligen tillskjutit 2 500 kronor respektive 1 000 kronor. Med hänsyn till de goda erfarenheter styrelsen haft av konsulentens hittillsvarande verksamhet samt då de nämnda föreningarna syntes ha svårigheter att i fortsättningen lämna något bidrag till befattningshavarens avlönande, har styrelsen hemställt, att befattningen skulle överföras å anstaltens stat med placering i lönegrad Eo 24.

Under hänvisning bland annat till den disproportion mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningar, som för den tekniska biträdespersonalens del vore rådande vid anstalten, har styrelsen föreslagit, att tre första laboratoriebiträdesbefattningar och en befattning som förste preparator i lönegrad Eo 11 måtte överföras å ordinarie stat. I anslutning härtill borde tjänstebenämningarna förste preparator och preparator — med hänsyn till att dessa tjänster vore avsedda för kvinnliga befattningshavare — om möjligt ändras till första preparatris respektive preparatris. Anstaltsstyrelsen har vidare hemställt, att tre tekniska biträdestjänster skulle ombildas till två laboratoriebiträdesbefattningar och en kanslibiträdestjänst i lönegrad Eo 7, varigenom det skulle bli möjligt att placera mera kvalificerade arbetskrafter å den s. k. tuberkulosdiagnostiken, den till serumlaboratoriet hörande vaccineredningen samt patologisk-anatomiska avdelningens obduktionssal och skrivrum. För att möjliggöra viss befordringsgång för biträdespersonalen har styrelsen ytterligare föreslagit, att sex tekniska biträdesbefattningar i lönegrad Eo 4 måtte ombildas till laboratoriebiträdes- respektive preparatrisbefattningar i lönegrad Eo 6.

Av de vid anstalten fast anställda vaktmästarna, fjorton stycken, innehade, enligt vad styrelsen erinrat, endast två ordinarie anställning. I förslaget beträffande anstaltens omorganisation hade de sakkunniga upptagit sju ordinarie vaktmästarebefattningar i lönegraderna A 5—7. Anstaltsstyrelsen har nu förordat sådan omändring av fyra vaktmästarebefattningar, att en dylik befattning i lönegrad Eo 7 å kemiska laboratoriet överfördes å ordinarie stat med placering i lönegrad A 8, en befattning å patologisk-anatomiska avdelningen och en å serologiska avdelningen uppflyttades från lönegrad Eo 5 till A 7 samt en befattning i lönegrad Eo 6 å kansliet — befattningshavaren tillika bilförare — upptoges å ordinarie stat i lönegrad A 6. Till stöd för förslaget har styrelsen bland annat framhållit, att ifrågavarande fyra vaktmästare sedan många år tillbaka varit knutna till anstalten. Innehavaren av vaktmästarebefattningen å det kemiska laboratoriet, vilken befattning enligt styrelsens mening vore betydligt mera kvalificerad än en laboratorievaktmästarejänst i allmänhet, syntes efter omändringen böra benämnas vaktmästare tillika förrådsföreländare. Anstaltsstyrelsen har vidare hemställt, att en befattning som maskinmästare av 3:e klass i lönegrad Eo 10 skulle omändras till en tjänst som maskinmästare av 2:a klass i lönegrad A 13 samt att en gårdskarlsbefattning och en hästskötartjänst i lönegrad Eo 5 måtte ombildas till ordinarie i lönegrad A 5. Till anstaltens tvättföreståndarinna utginge, enligt vad styrelsen anför, för närvarande ett arvode å 325 kronor för månad från anstaltens omkostnadsanslag. Styrelsen föreslår, att ifrågavarande utgift överföres från omkostnadsanslaget till förevarande anslag. I anslutning härtill har befattningen upptagits i lönegrad Ex 5.

Styrelsen har — under framhållande av att arbetsuppgifterna vid anstalten under senare år väsentligt utökats — gjort framställning om medel för avlönande av dels tre assistenter i lönegrad Ex 21 — vid respektive patologisk-anatomiska avdelningen, kemiska laboratoriet och parasitologiska laboratoriet, dels en assistent såsom biträde åt konsulenten i svinsjukdomar, dels en tillfällig assistent å sero-diagnostiska laboratoriet, dels ett laboratoriebiträde i lönegrad Eo 7 vid kemiska laboratoriet, dels ock fem tillfälliga biträden, varav ett å bakteriologiska avdelningen, två å patologisk-anatomiska avdelningen, ett å sero-diagnostiska laboratoriet och ett hos konsulenterna vid anstalten. I detta sammanhang har styrelsen framhållit, att hos konsulenten i svinsjukdomar för närvarande tjänstgjorde en assistent, som avlönades med enskilda medel. Sveriges slakteriförbund, som tillskjutit ifrågavarande medel, hade emellertid förklarat, att något belopp för berörda ändamål icke kunde påräknas från förbundet för tiden efter den 30 juni 1946.

I anslutning till en framställning den 22 juli 1944 av anstaltsstyrelsen om medel till undersökningar rörande vissa bristsjukdomar hos svin har styrelsen nu hemställt, att för nämnda undersökningar måtte upptagas 3 600 kronor under ifrågavarande anslag för anställande av en tillfällig djurskötare samt 6 600 kronor under anstaltens omkostnadsanslag för inköp av försöksdjur, foder m. m. Undersökningarna, vilka hade till syfte att belysa orsakerna till vissa bristsjukdomar hos svin, skulle enligt förslaget utföras som utfodringsförsök med bristfälliga foderstater. I första hand skulle därvid inverkan av brist på A-vitamin, B<sub>1</sub>-vitamin, laktoflavin, nikotinsyra samt C-vitamin göras till föremål för behandling.

Beträffande styrelsens beräkning av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

Ordinarieposten har till följd av förslaget om inrättande av tre avdelningsföreståndarbefattningar i lönegrad A 28, två laborators- och en sekreterartjänst i A 26, en befattning som maskinmästare av 2:a klass i A 13, tre befattningar som första laboratoriebiträde och en befattning som första preparatris i A 11, en tjänst som vaktmästare tillika förrådsföreståndare i A 8, två vaktmästarebefattningar i A 7, en dylik befattning i A 6 samt en tjänst som gårdskarll och en som hästskötare i A 5 uppräknats med  $(12\,000 + 18\,600 + 9\,300 + 4\,500 + 17\,000 + 4\,200 + 11\,200 + 3\,100 + 3\,300 =) 83\,200$  kronor till  $(82\,800 + 83\,200 =) 166\,000$  kronor.

Med hänsyn till vad styrelsen anført beträffande de särskilda arvodena till två avdelningsföreståndare samt ombildning av en arvodesbefattning som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar till extra ordinarie tjänst har arvodesposten upptagits med ett från 14 600 kronor till  $(14\,600 - 960 - 6\,500 =)$  i runt tal 7 100 kronor reducerat belopp.

Icke-ordinarieposten har ökats med 24 100 kronor. Under posten ha ifrågasatts såväl minskningar som ökningsar. Å ena sidan ha förslagen om överförande av en avdelningsföreståndare, två laboratorer, en sekreterare, fyra första laboratoriebiträden — varav ett benämnt förste preparator — en maskinmästare, fyra vaktmästare, en gårdskarll och en hästskötare till ordinarie stat medfört en minskning under posten å  $(11\,300 + 16\,000 + 8\,500 + 16\,300 + 4\,000 + 14\,700 + 3\,000 + 3\,000 =) 76\,800$  kronor. Å andra sidan ha framställningarna rörande ombildning av arvodesbefattningen som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar till en extra ordinarie tjänst, överförandet av tvättföreståndarinnans avlöning till ifrågavarande anslag samt omändring av nio tekniska biträdesbefattningar i lönegrad Eo 4 till en kanslibitträdestjänst i lönegrad Eo 7, två laboratorie-

biträdesbefattningar i sistnämnda lönegrad och sex laboratoriebiträdestjänster i lönegrad Eo 6 medfört en beräknad utgiftsökning å (8 000 + 2 900 + 500 + 1 000 + 1 500 =) 13 900 kronor. Kostnaderna för förstärkning av anstaltens personal med fyra assistenter i lönegrad Ex 21, en tillfällig assistent å sero-diagnostiska laboratoriet, fem tillfälliga biträden, ett laboratoriebiträde i lönegrad Eo 7 samt en tillfällig djurskötare ha beräknats till (25 700 + 6 400 + 17 000 + 3 300 + 3 600 =) 56 000 kronor. Härjämte har posten uppräknats med 20 000 kronor för ökade vikariatskostnader, 3 000 kronor för vakthållning m. m. samt 8 000 kronor för automatiska lönegradsförändringar för biträdespersonalen samt löneklassförändringar.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till de av styrelsen framförda förslagen om inrättande av nya befattningar m. m. ökats med 11 200 kronor till 90 000 kronor.

Över anstaltsstyrelsens skrivelse den 29 augusti 1945 ha remissutlåtanden avgivits av statskontoret, allmänna lönenämnden och byggnadsstyrelsen.

*Statskontoret* har uttalat i huvudsak följande.

Med hänsyn till föreliggande särskilda förhållanden vill statskontoret icke motsätta sig den föreslagna uppflyttningen till lönegrad A 28 av de tre avdelningsföreståndarna vid anstalten samt till lönegrad A 26 av två laboratoristjänster å parasitologiska och kemiska laboratorierna.

För den föreslagna uppflyttningen av sekreterartjänsten i 26 lönegraden har närmast åberopats inträdd ökning av de med tjänsten förenade göromålen. Däremot har någon ändring av arbetsuppgifternas kvalitativa beskaffenhet ej angivits i vidare mån, än att sekreteraren numera har att underteckna anordningsbesluten. Då sistnämnda, till redogörarbestyr hänförliga göromål icke lära kunna åberopas som skäl för tjänstens uppflyttning i högre lönegrad än 24 lönegraden, måste statskontoret vidhålla sin i ett den 21 januari 1943 avgivet utlåtande i anledning av då föreliggande förslag till omorganisation av anstalten uttalade uppfattning, att en höjning av löneställningen för sekreteraren icke skulle stå i överensstämmelse med inom civilförvaltningen tillämpade löneprinciper.

Statskontoret får i anslutning till vad styrelsen för anstalten föreslagit beträffande befattningen som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar erinra, att frågan om inrättande av en dylik tjänst i lönegrad Eo 24 var föremål för statsmakternas prövning redan i samband med beviljande av anslag till anstalten för budgetåret 1943/44. I betraktande av vad som förekommit vid befattningens inrättande, synes det statskontoret kunna ifrågasättas, huruvida icke för tjänstens fortbestånd bör uppställas som villkor, att de enskilda sammanslutningarna alltjämt bidra med samma belopp som hittills. I varje fall synes det statskontoret mindre tillfredsställande, att kostnaderna för en befattning, som tillkommit med bidrag av enskilda medel, redan efter två år helt övervältras på statsverket.

Därest tjänsten, trots uteblivet bidrag från enskilt håll, anses böra bibehållas efter utgången av innevarande budgetår, finner statskontoret starka skäl tala för att det av statsmedel utgående arvodet alltjämt fastställas till 6 500 kronor och att befattningshavarens tjänstgöringsskyldighet i motsvarande mån nedsättes på bekostnad av i första hand verksamheten i fråga om pälsdjurssjukdomar.

De förslag, styrelsen för anstalten framlagt i fråga om ändrad löneställning för biträdespersonalen, kan statskontoret icke biträda. Enligt statskontorets mening böra förslagen upptagas till prövning, först sedan resul-

tatet av den pågående utredningen angående den icke-ordinarie personalens befordringsförhållanden föreligger.

I detta sammanhang vill statskontoret i anledning av vad styrelsen anfört i fråga om införandet av tjänstebenämningen preparatris respektive första preparatris framhålla, att en dylik benämning står i strid med behörighetslagen.

Statskontoret kan ej heller tillstyrka förslaget om ändrad lönegradsplacering av vissa vaktmästartjänster samt av befattningen som maskinskötare vid anstalten.

Med upptagandet av frågan om inplacering i lönegrad av tvättföreståndarinnan vid anstalten torde lämpligen böra anstå till dess 1944 års lönekommitté slutfört sin utredning.

Av samma skäl som anförts beträffande förslaget, att statsverket skulle påtaga sig hela kostnaden för avlönande av en konsulent för fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar, kan statskontoret icke förorda, att avlöningen till den medhjälpare åt konsulenten i svinsjukdomar, vilken från och med år 1944 anställts och avlönats av medel, som Sveriges slakteriförbund ställt till förfogande, övertages av statsverket.

Statskontoret har av handlingarna i ärendet icke kunnat få några säkra hållpunkter för bedömandet av anstaltens behov av personalförstärkning. Särskilt må i detta avseende framhållas, att utredning icke föreligger rörande den utsträckning, i vilken krisförhållandena kunna ha påverkat arbetets omfång under de senare åren. I den mån sådan påverkan förekommit, torde givetvis en minskning av arbetsuppgifterna kunna förväntas inträda inom den närmaste framtiden.

*Allmänna lönenämnden* har anfört väsentligen följande.

Beträffande den av styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt begärda lönegradsuppflyttningen för avdelningsföreståndarna och sekreteraren vid anstalten till lönegrad A 28 respektive lönegrad A 26 får allmänna lönenämnden framhålla, att nämnda lönegradsplaceringar föreslagits i det av särskilda sakkunniga avgivna betänkandet angående anstaltens omorganisation samt att lönenämnden i utlåtande över nämnda betänkande icke framställt erinran mot de sakkunnigas förslag i nu förevarande hänseende. Lönenämnden har vid förnyad prövning av denna fråga icke funnit skäl till frångående av den av lönenämnden tidigare intagna ståndpunkten.

Anstaltsstyrelsens hemställan, att två extra ordinarie laboratorsbefattningar i lönegrad Eo 24 måtte ombildas till ordinarie laboratorsbefattningar i lönegrad A 26, kan lönenämnden icke biträda. Däremot anser sig lönenämnden kunna tillstyrka, att de ifrågavarande befattningarna uppflyttas från lönegrad Eo 24 till lönegrad Eo 26.

Enligt lönenämndens uppfattning ha sådana skäl anförts för behovet av en med statsmedel helt avlönad tjänst såsom konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar, att lönenämnden anser sig kunna tillstyrka förslaget om inrättande av en dylik tjänst i lönegrad Eo 24, vilken lönegradsplacering överensstämmer med den för den befintliga konsulenttjänsten i svinsjukdomar gällande.

Utan att taga ställning till den föreslagna befordringsgången för de tekniska biträdena får lönenämnden uttala, att lönenämnden ej vill motsätta sig, att de av styrelsen i detta sammanhang angivna sex biträdena, för vilka den begärda utökningen närmast skulle få betydelse, från och med budgetåret 1946/47 uppflyttas till lönegrad Eo 6. Den föreslagna ombildningen till ordinarie befattningar av fyra extra ordinarie vaktmästartjänster anser sig lönenämnden kunna tillstyrka, dock med den avvikelser från förslaget, att

vaktmästaren å kemiska laboratoriet enligt lönenämndens mening bör placeras i lönegrad A 7 liksom vaktmästarna å patologisk-anatomiska och serologiska avdelningarna.

Styrelsens hemställan om uppflyttning av maskinisttjänsten till lönegrad A 13 kan lönenämnden icke förorda men tillstyrker, att tjänsten ombildas till ordinarie befattning i lönegrad A 10.

Styrelsen har vidare hemställt, att tvättföreståndarinnebefattningen upptages såsom en extra befattning i lönegrad Ex 5. Lönenämnden, som icke kan finna den föreslagna extra anställningen lämplig annat än som rekryteringsform, får föreslå, att medgivande lämnas anstaltsstyrelsen att antaga tvättföreståndarinnan till extra ordinarie tjänsteman i lönegrad Eo 4.

Styrelsen har slutligen anhållit, att en tjänst såsom tekniskt biträde i lönegrad Eo 4 å patologisk-anatomiska avdelningen måtte omändras till en extra ordinarie kanslibitrådesbefattning i lönegrad Eo 7. Denna hemställan kan lönenämnden ej biträda. Anses emellertid en lönegradsförhöjning för detta biträde böra förekomma, får lönenämnden föreslå, att tjänsten omändras till en extra ordinarie laboratoriebitrådesbefattning i lönegrad Eo 6.

Till sist får lönenämnden framhålla, att de av anstaltsstyrelsen föreslagna kvinnliga tjänstebenanämningarna icke torde böra genomföras. I stället torde ändring av redan befintliga sådana benämningar böra vidtagas.

*Byggnadsstyrelsen* har framhållit, att den föreslagna placeringen i lönegrad A 13 för maskinmästaren icke stode i överensstämmelse med för närvarande tillämpade grunder. Med hänsyn till den uppflyttning i lönegrad, som nyligen skett beträffande vissa befattningshavare vid statens sinnessjukhus, har byggnadsstyrelsen dock funnit skäl föreligga att taga löneställningen för nu ifrågavarande och likställda befattningar under omprövning.

Efter remiss ha utlåtanden över anstaltsstyrelsens framställning den 22 juli 1944 om medel till en undersökning över vissa bristsjukdomar hos svin avgivits av medicinalstyrelsen, styrelsen för veterinärhögskolan och styrelsen för lantbrukshögskolan.

*Medicinalstyrelsen* och *styrelsen för veterinärhögskolan* ha ansett sig böra tillstyrka framställningen.

*Styrelsen för lantbrukshögskolan* har framhållit, att ifrågavarande undersökning representerade den form av vetenskaplig verksamhet, för vilken lantbrukshögskolans husdjursförsöksanstalt inrättats. Enligt styrelsens mening borde resurserna vid denna anstalt först tagas i anspråk innan anslag påkallades för nya anordningar av mera tillfällig art. Därest försöken planlades i samråd med husdjursförsöksanstalten syntes kostnaderna kunna väsentligt reduceras.

I detta sammanhang torde jag även få anmäla, att *medicinalstyrelsen* i skrivelse den 14 april 1945 hemställt om bemyndigande att av förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter disponera erforderligt belopp för tagande av leverprov å nedslaktade hästar i syfte att vinna vidgad kännedom om sjukdomen infektiös anämi hos häst och om sjukdomens utbredning. Kostnaderna för provtagningarna ha av medicinalstyrelsen beräknats till omkring 1 700 kronor per

år. Enligt förslaget skulle proven undersökas vid statens veterinärmedicinska anstalt.

*Styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* har i remissutlåtande den 8 juni 1945 i anledning av medicinalstyrelsens framställning anfört, att undersökningarna av leverproven skulle medföra en väsentlig utökning av anstaltens arbetsbörda. Då anstaltens patologisk-anatomiska avdelning — vid vilken avdelning undersökningarna skulle utföras — redan för närvarande vore synnerligen arbetstyngd, vore det enligt anstaltsstyrelsens mening icke möjligt att tillföra avdelningen de ifrågasatta arbetsuppgifterna med mindre personalen vid avdelningen förstärktes med en assistent i lönegrad Ex 21 och ett tekniskt biträde i lönegrad Ex 2. Proven skulle för anstaltens del även medföra vissa merkostnader för glasflaskor, formalin, emballage m. m. Sistnämnda kostnader ha av anstaltsstyrelsen beräknats till cirka 1 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 20 juni 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot medicinaistyrelsens förevarande förslag.

*Departements-  
chefen.*

I anslutning till vad anstaltsstyrelsen samt statskontoret och lönenämnden anfört vill jag förorda, att anstaltens tre avdelningsföreståndare från och med nästa budgetår placeras i lönegrad A 28. I samband härmed böra de särskilda arvoden å 480 kronor som för närvarande utgå till föreståndarna vid bakteriologiska och serologiska avdelningarna bortfalla. Anstaltsstyrelsens förslag om uppflyttning från 24 till 26 lönegraden av två laboratorstjänster, vid kemiska respektive parasitologiska laboratoriet, samt om dessa befattningars överförande å ordinarie stat föranleder icke någon erinran från min sida. Däremot kan jag icke för närvarande biträda förslaget om att uppflytta sekreterarbefattningen från 24 till 26 lönegraden. Tjänsten torde emellertid nu böra överföras å ordinarie stat. Icke heller kan jag tillstyrka, att maskinmästarbefattningen upptages såsom ordinarie tjänst i 13 lönegraden. Jag vill dock i anledning av vad allmänna lönenämnden förordat icke motsätta mig, att tjänsten ombildas till en ordinarie befattning i lönegrad A 10.

Vidkommande befattningen som konsulent i fjäderfä- och pälsdjurssjukdomar kan jag, i betraktande av vad anstaltsstyrelsen i ärendet anfört, förorda, att befattningshavaren från och med nästa budgetår erhåller ett arvode av statsmedel å 10 000 kronor. Hinder bör uppenbarligen därefter icke möta mot att konsulenten till behandling upptager problem rörande sjukdomar jämväl hos andra djur än fjäderfän och pälsdjur.

Med hänsyn till den påtagliga disproportionen mellan ordinarie och icke-ordinarie befattningar inom biträdesgraderna vid anstalten anser jag mig böra tillstyrka, att två första laboratoriebiträden i 11 lönegraden, tre laboratoriebiträden i 7 lönegraden och fem tekniska biträden i 4 lönegraden från och med nästa budgetår överföras från extra ordinarie till ordinarie stat. Där-  
est så skulle visa sig erforderligt, torde det därvid få ankomma på Kungl. Maj:t att utbyta en första laboratoriebiträdestjänst i lönegrad A 11 och en befattning som laboratoriebiträde i lönegrad A 7 mot befattningar som förste preparator och preparator i lönegrad A 11 respektive A 7. Till anstaltssty-

relsens förslag om uppflyttning av två biträdestjänster å tuberkuloslaboratoriet och serumlaboratoriet från lönegrad Eo 4 till Eo 7 samt beträffande ombildning av en befattning som tekniskt biträde till en kanslibiträdesbefattning i lönegrad Eo 7 kan jag däremot icke ansluta mig. Jag anser mig icke heller kunna tillstyrka, att sex tekniska biträden uppflyttas från lönegrad Eo 4 till Eo 6. Frågan om ändrad benämning å vissa extra ordinarie befattningar torde jag framdeles i annat sammanhang få anmäla för Kungl. Maj:t.

Med hänsyn till vad lönenämnden anfört anser jag mig böra förorda, att vaktmästarbefattningen vid kemiska laboratoriet inplaceras i lönegrad A 7, att två vaktmästartjänster vid patologisk-anatomiska respektive serologiska avdelningen uppflyttas från lönegrad Eo 5 till lönegrad A 7 samt att en befattning som vaktmästare å kansliet överföres å ordinarie stat med placering i lönegrad A 6. Förslaget om inplacering av en gårdskarll samt en hästskötare i lönegrad A 5 föranleder icke heller någon erinran från min sida.

Då det synes angeläget att utröna i vilken utsträckning infektiös anämi hos häst förekommer inom landet, finner jag mig böra biträda de förslag medicinalstyrelsen framställt i fråga om leverprov från hästar. Erforderliga medel för provtagningar böra sålunda få anvisas från förslagsanslaget till Förekommande och hämmande av smittsamma husdjursjukdomar: Övriga utgifter. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga bestämmelser i ämnet. För närvarande synas särskilda medel icke böra ställas till förfogande för igångsättande av den förut berörda undersökningen rörande vissa bristsjukdomar hos svin.

De yrkanden anstaltsstyrelsen i anledning av medicinalstyrelsens förenämnda förslag ävensom i övrigt framställt beträffande förstärkning av personalen vid anstalten torde på det sätt böra bifallas, att medel för nästa budgetår beräknas för anställande av ytterligare tre assistenter i lönegrad Ex 21 samt fyra tillfälliga biträden. Ifrågavarande personal synes under beaktande av behovet av arbetskraft å de olika avdelningarna böra placeras där arbetskraftsbehovet gör sig mest kännbart. Beträffande befattningen som tvättföreståndarinna torde någon ändring i anställningsförhållandena icke för närvarande böra komma till stånd. Det synes emellertid böra undersökas, huruvida icke arbetet med anstaltens tvätt kan förbilligas genom att densamma sammanföres med tvätten från annan statlig anstalt till större arbetsenhet.

Till vikariatsersättningar torde för nästa budgetår böra uppföras ett från 15 200 kronor till 25 200 kronor förhöjt belopp, medan till vakthållning m. m. torde böra avses oförändrat belopp av 4 000 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda tillstyrkt skulle anstaltens avlöningsstat för nästa budgetår komma att erhålla följande utseende.

Med hänsyn till vissa i det föregående berörda förslag, nämligen om uppflyttning av två tjänster som avdelningsföreståndare från lönegrad A 26 till A 28, ombildning av en avdelningsföreståndarbefattning i lönegrad Eo 26 till en sådan befattning i A 28, omändring av två laboratorstjänster till be-

fattningar i lönegrad A 26 samt inplacering av sekreterartjänsten i lönegrad A 24, två första laboratoriebiträdesbefattningar i lönegrad A 11, en maskinmästartjänst i lönegrad A 10, tre vaktmästar- och tre laboratoriebiträdesbefattningar i lönegrad A 7, en tjänst som vaktmästare i lönegrad A 6, två befattningar som gårdskarlar respektive hästskötare i lönegrad A 5 och fem tekniska biträdesbefattningar i lönegrad A 4, torde anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän i förhållande till vad som gäller för innevarande budgetår böra höjas med  $(1\,800 + 10\,200 + 18\,600 + 8\,900 + 8\,500 + 4\,200 + 11\,500 + 10\,500 + 4\,000 + 3\,100 + 3\,300 + 16\,500 =)$  101 100 kronor till  $(82\,800 + 101\,100 =)$  183 900 kronor. Arvodesposten synes å ena sidan på sätt förut anförts böra minskas med 960 kronor i samband med uppflyttningen av två avdelningsföreståndarbefattningar i lönegrad A 28 samt å andra sidan uppräknas med 3 500 kronor på grund av förslaget om höjning av arvodet till konsulenten i fjäderfä- och pålsdjurssjukdomar. Arvodesposten bör med hänsyn härtill uppföras med  $(14\,600 - 960 + 3\,500 =)$  i runt tal 17 100 kronor. Vad angår posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde denna böra höjas med  $(19\,200 + 10\,000 =)$  29 200 kronor för avlöande av tre assistenter i lönegrad Ex 21 och fyra tillfälliga biträden, med 10 000 kronor för förstärkning av beloppet till vikariatersättningar samt med 8 000 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar och automatiska kostnadsstegringar för biträdespersonalens avlöande. Då emellertid icke-ordinarieposten — på grund av förslagen om överförande å ordinarie stat av en befattning såsom avdelningsföreståndare, två laboratoriefattningar, en sekreterartjänst, två förste laboratoriebiträdesbefattningar, en maskinmästartjänst, fyra vaktmästar- och tre laboratoriebiträdestjänster, två befattningar som gårdskarlar respektive hästskötare samt fem tekniska biträdestjänster — kan minskas med  $(11\,300 + 16\,000 + 8\,500 + 8\,100 + 4\,000 + 14\,600 + 9\,900 + 2\,900 + 3\,100 + 15\,500 =)$  93 900 kronor, torde ifrågavarande post böra bestämmas till  $(503\,900 + 29\,200 + 10\,000 + 8\,000 - 93\,900 =)$  457 200 kronor. För rörligt tillägg bör slutligen beräknas ett belopp av  $(78\,800 + 8\,000 =)$  86 800 kronor.

Anslaget till avlöningar vid veterinärmedicinska anstalten skulle alltså för nästa budgetår behöva upptagas med  $(183\,900 + 17\,100 + 457\,200 + 86\,800 =)$  745 000 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 64 900 kronor.

Ny personalförteckning för anstalten torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för statens veterinärmedicinska anstalt fastställa följande

## Personalförteckning.

Befattning

Lönegrad

## Tjänstemän å ordinarie stat.

|                                         |   |    |
|-----------------------------------------|---|----|
| 1 föreståndare .....                    | C | 7  |
| 3 avdelningsföreståndare .....          | A | 28 |
| 2 laboratorer .....                     | A | 26 |
| 1 sekreterare .....                     | A | 24 |
| 2 första laboratoriebiträden .....      | A | 11 |
| 1 maskinmästare av 3:e klass .....      | A | 10 |
| 1 kontorist .....                       | A | 9  |
| 1 vaktmästare, tillika preparator ..... | A | 8  |
| 2 kanslibiträden .....                  | A | 7  |
| 4 laboratoriebiträden .....             | A | 7  |
| 1 stallförman .....                     | A | 7  |
| 4 vaktmästare .....                     | A | 7  |
| 1 vaktmästare .....                     | A | 6  |
| 1 gårdskarll .....                      | A | 5  |
| 3 hästskötare .....                     | A | 5  |
| 4 kontorsbiträden .....                 | A | 4  |
| 5 tekniska biträden .....               | A | 4  |

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad  
än 20.

|                                   |    |     |
|-----------------------------------|----|-----|
| 1 laborator .....                 | Eo | 26  |
| 1 konsulent i svinsjukdomar ..... | Eo | 24  |
| 4 laboratorer .....               | Eo | 24; |

2) godkänna följande avlöningsstat för statens veterinärmedicinska anstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

## Avlöningsstat.

|                                                                                        |        |         |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------|---------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....                      | kronor | 183 900 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .. | »      | 17 100  |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....             | »      | 457 200 |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                           | »      | 86 800  |

Summa kronor 745 000;

3) till Statens veterinärmedicinska anstalt: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag*  
av ..... kronor 745 000.

[70.] **9. Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 428 800 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 april 1945 fastställt omkostnadsstat för statens veterinärmedicinska anstalt (statsliggaren s. 764).

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *styrelsen för statens veterinärmedicinska anstalt* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte höjas med 56 300 kronor till 485 100 kronor. Beträffande styrelsens beräkning av anslagsbehovet må här återgivas följande.

Posterna sjukvård m. m., publikationstryck, förbrukningsartiklar och diverse utgifter ha med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1944/45 uppräknats med respektive 3 000, 1 300, 30 000 och 10 000 kronor till 5 000, 2 000, 100 000 och 30 000 kronor. I anslutning till ett av styrelsen framlagt förslag om inrättande av en extra befattning som assistent åt konsulenten i svinsjukdomar har styrelsen hemställt, att till reseersättningar skulle uppföras ett med 2 500 kronor till 10 000 kronor förhöjt belopp. För bränsle, lyse och vatten har anstaltsstyrelsen däremot räknat med ett från 136 000 kronor till 110 000 kronor reducerat medelsbehov. Under posten övriga expenser har styrelsen ansett en uppräknings med 5 500 kronor till 34 000 kronor erforderlig. Höjningen har till 1 500 kronor motiverats med hänvisning till medelsåtgången samt till återstående del med behovet av inbindning av tidskrifter och litteratur. Vidare har posten inköp och underhåll av djur, vilken för närvarande är uppförd med 122 000 kronor, uppräknats med 6 600 kronor till 128 600 kronor under hänvisning till en av styrelsen föreslagen undersökning rörande vissa bristsjukdomar hos svin. För inköp och underhåll av inventarier och apparatur har beräknats oförändrat belopp av 10 000 kronor. Under posten tvätt och inre renhållning har anstaltsstyrelsen å ena sidan räknat med en kostnadsminskning å 3 600 kronor — till följd av en av styrelsen gjord framställning om överflyttning av kostnaderna för avlöning av en befattningshavare som tvättföreståndarinna från förevarande anslag till anstaltens avlöningsanslag — samt å andra sidan med en kostnadsökning å 3 500 kronor på grund av högre städningssättningar m. m. I anslagsframställningen har posten sålunda upptagits med ett från 30 100 kronor till  $(30\,100 - 3\,600 + 3\,500 =)$  30 000 kronor reducerat belopp. Under förutsättning av bifall till ett av styrelsen framställt yrkande om särskilda medel till förbättring av vägarna inom anstaltens område ha kostnaderna för yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. ansetts kunna minskas med 1 500 kronor eller från 2 000 till 500 kronor. I annat fall borde enligt vad styrelsen framhåller ifrågavarande omkostnads-post uppräknas med 1 000 kronor till 3 000 kronor. Styrelsen har slutligen hemställt, att i anstaltens omkostnadsstat måtte upptagas en ny post å 25 000 kronor, vilket belopp avsetts för inköp från utlandet av erforderliga mängder valpsjuke- och mjältbrandsserum m. m. Enligt vad styrelsen anfört skulle dessa sera sedermera försälas genom anstaltens försorg.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 17 september 1945 framhållit, att ämbetsverket — med hänsyn till svårigheterna att mera tillförlitligt bedöma omfattningen av anstaltens blivande arbetsuppgifter — ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke de förslagsvis upptagna anslagsposterna till förbrukningsartiklar, inköp och underhåll av djur samt diverse utgifter borde bibehållas oförändrade under budgetåret 1946/47. Enligt ämbetsverkets me-

ning hade vissa utgifter för berörda ändamål under senast förflutna budgetår uppenbarligen varit av krisbetonad karaktär.

Jag anser mig böra tillstyrka, att posterna övriga expenser och publika-  
tionstryck uppräknas med respektive 1 000 kronor och 300 kronor eller till  
29 500 kronor och 1 000 kronor. Under nästföregående punkt har jag fram-  
hållit, att någon förändring beträffande tvättföreståndarinnans anställnings-  
förhållanden icke för närvarande bör komma till stånd. Med hänsyn härtill  
samt till det ökade medelsbehovet för städningersättningar m. m. torde till  
tvätt och inre renhållning böra beräknas ett från 30 100 kronor till 33 600  
kronor förhöjt belopp. I anslutning till anstaltsstyrelsens förslag vill jag vi-  
dare tillstyrka, att för inköp av bakteriologiska preparat från utlandet upp-  
tages en ny omkostnadspost å 25 000 kronor. För bränsle, lyse och vatten  
samt yttre renhållning, underhåll av vägar och planteringar m. m. synes för  
nästa budgetår i enlighet med vad styrelsen förordat böra beräknas ett  
(26 000 + 1 500 =) 27 500 kronor lägre belopp än i gällande omkostnads-  
stat. Det är min avsikt att i annat sammanhang denna dag föreslå an-  
visande av erforderliga medel till förbättring av vägarna inom anstal-  
tens område. Vidkommande den under nästföregående punkt omförmälda  
av anstaltsstyrelsen ifrågasatta undersökningen rörande vissa bristsjukdomar  
hos svin får jag erinra, att jag under nämnda punkt uttalat, att för närva-  
rande särskilda medel icke synas böra anvisas för nämnda undersökning.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat torde ifrågavarande anslag för  
nästa budgetår böra upptagas med (428 800 + 1 000 + 300 + 3 500 +  
25 000 — 26 000 — 1 500 =) 431 100 kronor. Det torde få ankomma på  
Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa ny omkostnadsstat för anstalten.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte  
föreslå riksdagen

att till *Statens veterinärmedicinska anstalt: Omkostnader*  
för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslags-*  
*anslag* av ..... kronor 431 100.

[71.] **10. Veterinärstaten: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för  
innevarande budgetår uppfört med 1 970 800 kronor. Kungl. Maj:t har för  
veterinärstaten fastställt dels den 5 maj 1944 personalförteckning (statsligga-  
ren s. 765), dels ock den 4 maj 1945 följande

#### Avlöningsstat.

|                                                                                              |                  |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....                            | kronor 1 559 200 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl.<br>Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..... | » 33 600         |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....                   | » 140 000        |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                                 | » 238 000        |

Summa kronor 1 970 800.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett med 10 000 kronor till 1 980 800 kronor förhöjt avlöningsanslag. Av det beräknade medelsbehovet avse 1 583 200 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 33 600 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 120 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 244 000 kronor rörligt tillägg. Rörande medelsbehovet har i skrivelsen anförts i huvudsak följande.

I tidigare anslagsäskanden har styrelsen uttalat önskemål om inrättande av ett antal nya veterinärdistrikt. De statliga åtgärderna för bekämpande av tuberkulos och smittsam kastning hos nötkreaturen samt djurägarnas alltmera skärpta fordringar på en intensivare husdjursjukvård ha medfört starka krav på utökning av den veterinära arbetskraften. Med anledning härav har styrelsen verkställt utredning om varest behovet av ytterligare dylik arbetskraft gjort sig mest kännbart och på grund härav förordnat extra veterinärer att med särskilda verksamhetsområden utan kostnad för statsverket biträda i djursjukvården. Hittills ha aderton sådana förordnats, men då detta antal icke är tillräckligt har styrelsen redan vidtagit åtgärder för att förordna ytterligare tre. Åtgärderna i fråga ha dock betraktats såsom interimistiska, och styrelsen anser sig icke längre kunna uppskjuta frågan om inrättande av ett antal nya veterinärdistrikt inom vissa län, där detta visat sig oundgängligen nödvändigt för tillgodoseende av djursjukvården. Styrelsen håller före, att ett antal nya distrikt böra inrättas under de närmaste åren samt hemställer, att från och med nästa budgetår inrättas fem nya veterinärdistrikt. Med utgångspunkt från att grundlönen till var och en av innehavarna av de nya veterinärdistrikten uppgår till högst 4 800 kronor skulle till avlöningar till ordinarie tjänstemän erfordras ett från 1 559 200 till  $(1\,559\,200 + 24\,000 =)$  1 583 200 kronor förhöjt belopp. Arvodessposten torde för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 33 600 kronor. I fråga om posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreligga svårigheter att tillförlitligt kunna beräkna medelsåtgången, då det kommande budgetåret är det första sedan fredsförhållanden inträtt. En sänkning av posten med 20 000 kronor till 120 000 kronor torde emellertid kunna ske. Under antagande att rörligt tillägg under budgetåret 1946/47 kommer att utgå med 15 procent torde medelsåtgången under posten rörligt tillägg med hänsyn till förslaget om inrättande av fem nya distriktsveterinärstjänster böra beräknas till i runt tal 244 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 26 september 1945 förklarat, att, innan närmare utredning föreläge angående den av *medicinalstyrelsen* föreslagna ökningen av antalet veterinärdistrikt, denna fråga undandroge sig statskontorets bedömande.

I detta sammanhang torde jag få erinra, att *medicinalstyrelsen* i skrivelse den 6 december 1944 hemställt om bemyndigande att ledigförklara tjänsten som distriktsveterinär i Skara veterinärinrättnings (Axvalls) distrikt ävensom föreslagit, att benämningen å sagda distrikt skulle ändras till Axvalls distrikt samt att Axvall skulle fastställas som stationsort för distriktet. Styrelsen har härvid framhållit, att Skara veterinärinrättnings distrikt tillkommit (prop. nr 153/1933; r. skr. nr 248/1933) i syfte att utgöra ett särskilt praktikområde

för veterinärinrättningen i Skara, varvid föreståndaren vid inrättningen skulle åläggas att tjänstgöra som distriktsveterinär. Från och med den 1 december 1937 hade ifrågavarande distriktsveterinärtjänst uppehållits på vakans, enär föreståndaren för veterinärinrättningen i Skara förklarat sig icke vilja förena föreståndarbefattningen vid inrättningen med distriktsveterinärs åligganden. Enligt de riktlinjer, som statsmakterna (prop. 188/1944; r. skr. nr 402/1944) uppdragit för omorganisation av veterinärinrättningen skulle med inrättningen icke vara förenat något särskilt praktikområde.

I anslutning till vad medicinalstyrelsen anfört anser jag mig böra förorda, att antalet distriktsveterinärtjänster från och med nästa budgetår utökas från 257 till 262. Styrelsens beräkning av medelsbehovet för budgetåret 1946/47 föranleder icke någon annan erinran från min sida än att anslagsposten rörligt tillägg icke synes böra uppföras med högre belopp än (238 000 + 4 000 =) 242 000 kronor. Ifrågavarande anslag torde alltså för nästa budgetår böra upptagas med (1 583 200 + 33 600 + 120 000 + 242 000 =) 1 978 800 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid efter ytterligare överväganden meddela erforderliga föreskrifter beträffande de nya veterinärdistrikten samt beträffande Axvalls veterinärdistrikt.

Ny personalförteckning för veterinärstaten torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för veterinärstaten fastställa följande

| Personalförteckning.                                    |          |
|---------------------------------------------------------|----------|
| Befattning                                              | Lönegrad |
| Tjänstemän å ordinarie stat.                            |          |
| 24 länsveterinärer .....                                | A 24     |
| 262 distriktsveterinärer, lön enligt löneplan F .....   | —        |
| Tjänstemän å övergångsstat.                             |          |
| 1 länsveterinär (i Dalarnas övre länsveterinärdistrikt) | A 20;    |

- 2) godkänna följande avlöningsstat för veterinärstaten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

| Avlöningsstat.                                                                 |                  |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis .....                     | kronor 1 583 200 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis » | 33 600           |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis .....            | 120 000          |
| 4. Rörligt tillägg, förslagsvis .....                                          | 242 000          |

Summa kronor 1 978 800;

3) till *Veterinärstaten*: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 1 978 800.

[72.] **11. Veterinärstaten: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 44 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för veterinärstaten (statsliggaren s. 769).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett omkostnadsanslag av 58 000 kronor. Angående innehållet i framställningen må anföras följande.

I förhållande till de för innevarande budgetår upptagna beloppen har posten reseersättningar ökats med 14 000 kronor till 54 000 kronor, medan posten sjukvård m. m. upptagits med oförändrat belopp av 4 000 kronor. Höjningen av förstnämnda post har motiverats med hänvisning till medelsåtgången under budgetåret 1944/45, vilken uppgått till 58 233 kronor. Av sistnämnda summa belöpte 25 843 kronor å länsveterinärernas s. k. hygieniska inspektioner. Styrelsen har ansett, att behov av sådana inspektioner föreläge även under budgetåret 1946/47, samt har för detta ändamål beräknat 26 000 kronor. Anslagspostens belastning i övrigt, 32 390 kronor, sammanhängde enligt vad *medicinalstyrelsen* upplyser i stort sett med vikariers resor till och från de tjänster, varå de vikarierat. Med hänsyn till att inkallelser av veterinärer till beredskapstjänstgöring icke förväntades förekomma under nästa budgetår har styrelsen för sistnämnda kostnader upplagit ett till 28 000 kronor nedsatt belopp.

I remissutlåtande den 26 september 1945 har *statskontoret* icke haft något att erinra mot *medicinalstyrelsens* anslagsframställning.

*Departements-  
chefen.*

Ifrågavarande anslag synes för nästa budgetår böra uppföras med 52 000 kronor, varav 4 000 kronor böra avses för sjukvård m. m. och 48 000 kronor för reseersättningar. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att sedan riksdagen fattat beslut i anslagsfrågan fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Veterinärstaten*: *Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 52 000.

[73.] **12. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för husdjur.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 3 000 kronor (statsliggaren s. 769).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 26 september 1945 förklarat, att anslagsäskandet icke föranlett erinran från statskontorets sida.

Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 3 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-  
chefen.*

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma  
husdjurssjukdomar: Karantänsanstalten i Haparanda för hus-  
djur* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag

av ..... kronor 3 000.

[74.] **13. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är för ifrågavarande ändamål uppfört ett förslagsanslag av 1 500 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 770.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* framlagt förslag rörande anslagsbehovet för budgetåret 1946/47 samt hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte uppföras ett anslag av 1 900 000 kronor. Styrelsen har beräknat medelsbehovet under anslaget för budgetåret 1946/47 i enlighet med följande tablå, i vilken till jämförelse upptagits uppgifter jämväl rörande belastningen å anslaget under budgetåret 1944/45.

|                                                            | Belastning<br>1944/45<br>kronor | Förslag<br>1946/47<br>kronor |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------|
| I. Åtgärder inom tuberkulofria områden .....               | 350 613: 78                     | 175 000                      |
| II. Statlig tuberkulinkontroll .....                       | 735 730: 72                     | 710 000                      |
| III. Klinisk tuberkulokontroll .....                       | 514 720: 63                     | 475 000                      |
| IV. Åtgärder vid juver- och könstuberkulos .....           | 31 269: 43                      | 25 000                       |
| V. Utrensning av tuberkulos inom mindre besättningar ..... | 290 100: —                      | 500 000                      |
| VI. Övriga utgifter .....                                  | 17 810: 66                      | 15 000                       |
| Summa kronor                                               | 1 940 245: 22                   | 1 900 000.                   |

Beträffande anslagsberäkningarna har *medicinalstyrelsen* anfört väsentligen följande.

Kostnaderna för åtgärder inom de tuberkulofria områdena (I) väntas under nästa budgetår huvudsakligen komma att hänföra sig till den fortlöpande kontroll, som allttjämt är nödvändig inom dessa områden.

Den statliga tuberkulinkontrollen (II) har under budgetåret 1944/45 visat fortsatt betydande nyanslutning. Ehuru styrelsen genom förlängning av intervallen mellan kontrollundersökningarna söker nedbringa kostnaderna i görigaste mån, torde för ifrågavarande ändamål böra upptagas ett oförändrat belopp av 710 000 kronor.

Anslutningen till den kliniska tuberkulokontrollen (III) har minskat i omfattning. Den 31 december 1944 uppgick anslutningen till i runt tal 125 000 djur mot 136 000 ett år tidigare. För 1946 torde kunna förväntas en anslutning av 110 000 djur. Statsbidraget till hushållningssällskap för varje till klinisk tuberkulokontroll anslutet djur synes böra utgå med ett oförändrat belopp av 2 kronor 50 öre.

Till åtgärder vid tuberkulos i juvret och könsorganen hos nötkreatur (IV) torde ett något reducerat belopp bliva erforderligt.

Efterfrågan på bidrag till utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar (V) har blivit allt större. Med hänsyn härtill och då en ganska betydande eftersläpning av bidrag inträffat för hushållningssällskapen, torde för nästa budgetår ett belopp av 500 000 kronor erfordras för detta ändamål.

Till övriga utgifter (VI) — anskaffning av öronmärken av skilda slag, anslag vid gränserna till fria och skyddade områden m. m. — torde böra beräknas 15 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 26 september 1945 icke haft något att erinra mot medicinalstyrelsens anslagsäskande.

*Departements-  
chefen.*

Det statsunderstödda bekämpandet av tuberkulos hos nötkreaturen fortskrider i stort sett i enlighet med den grundplan, som antogs av statsmakterna vid 1941 års riksdag. Anslutningen till den kliniska tuberkuloskontrollen har jämväl under senast förflutna år minskats i samband med att besättningar såsom praktiskt taget fria från tuberkulos kunnat överföras till tuberkulinkontrollen. Under kalenderåret 1945 har för varje till den av hushållningssällskapen anordnade kontrollen anslutet djur över två års ålder utgått ett statsbidrag om 2 kronor 50 öre. Bidraget synes även för kalenderåret 1946 böra utgå med nämnda belopp.

I annat sammanhang denna dag kommer jag att föreslå, att för utrensning av tuberkulos inom mindre nötkreatursbesättningar under innevarande budgetår må — utöver tidigare medgivna 250 000 kronor — disponeras ytterligare 250 000 kronor av ifrågavarande anslag. Under nästa budgetår torde för detta ändamål böra få användas ett belopp av 500 000 kronor. Där- est riksdagen icke har något att erinra häremot, lär det sedermera få ankomma på Kungl. Maj:t att efter förslag från medicinalstyrelsen meddela beslut om medlens fördelning mellan olika hushållningssällskap.

Med hänsyn till svårigheten att för närvarande mera bestämt bedöma medelsbehovet torde förevarande anslag för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 1 500 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot tuberkulos hos nötkreaturen* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förelagsanslag* av ..... kronor 1 500 000.

[75.] **14. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier.** För innevarande budgetår är för ändamålet anvisat ett anslag av

88 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 771.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* — med förmälan att samtliga 11 hushållningssällskapslaboratorier torde komma att fortsätta verksamheten under år 1946 — hemställt om anvisande av ett anslag för ifrågavarande ändamål av  $(11 \times 8\,000 =)$  88 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissyttrande den 26 september 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot anslagsäskandet.

I enlighet med *medicinalstyrelsens* förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t *Departements-*  
*chefen.* måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma hus-*  
*djurssjukdomar: Bidrag till hushållningssällskapens veteri-*  
*närbakteriologiska laboratorier* för budgetåret 1946/47 anvisa  
 ett anslag av ..... kronor 88 000.

[76.] **15. Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett förslagsanslag av 700 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 771.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att anslaget för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med ett till 865 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har vid sin anslagsberäkning utgått från att kastsjukebekämpandet under nästa budgetår skulle få en sådan omfattning, att vid slutet av detsamma omkring 2 000 000 nötkreatur skulle vara anslutna till detta sjukdomsbekämpande. Enligt styrelsens beräkningar skulle i statsbidrag för de undersökningar, som utfördes vid hushållningssällskapens veterinärbakteriologiska laboratorier, komma att erfordras ett belopp av 380 000 kronor. Härvid har styrelsen förutsatt, att ersättningen av statsmedel per blodprovsundersökning, vilken för närvarande utginge med högst 1 krona 10 öre, skulle bestämmas till 1 krona 10 öre för de första 25 000 vid samma laboratorium undersökta proven, till 50 öre för de följande 25 000 proven samt till 25 öre för varje ytterligare prov. I bidrag till hushållningssällskapen för varje till kastsjukebekämpandet anslutet djur i icke friförklarade besättningar borde, enligt styrelsens uppfattning, liksom hittills av statsmedel utgå högst 50 öre. Av de till bekämpandet anslutna nötkreatursbesättningarna torde sannolikt omkring hälften komma att tillhöra av *medicinalstyrelsen* anordnat bekämpande eller vara friförklarade. Statsbidrag har alltså av styrelsen beräknats för 1 000 000 till hushållningssällskapens bekämpande anslutna djur, varför för ändamålet upptagits 500 000 kronor. För åtgärder inom kastsjukeskyddade och kastsjukefria områden samt för statsbidrag vid nedslaktning av djur inom kastsjukesmittade områden har styrelsen beräknat ett belopp av

70 000 kronor. Vid anslagsberäkningen har styrelsen utgått från att såsom särskilda uppbördsmedel för det decentraliserade bekämpandet skulle inflyta 85 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 26 september 1945 anfört i huvudsak följande.

Det av medicinalstyrelsen äskade anslagsbeloppet, 865 000 kronor, synes vara alltför högt tilltaget. Sålunda torde till exempel det belopp, 500 000 kronor, som beräknats för statsbidrag till hushållningssällskapen för varje till bekämpandet anslutet djur i icke friförklarad besättning, kunna även med de av medicinalstyrelsen föreslagna statsbidragsgrunderna avsevärt nedsättas. Statskontoret vill för sin del ifrågasätta, huruvida anslaget behöver upptagas med högre belopp än för budgetåret 1945/46, eller sålunda med 700 000 kronor.

Vidkommande statsbidragsbestämmelserna undandraget det sig statskontorets bedömande, huruvida den av medicinalstyrelsen nu föreslagna minskningen, vilken allenast avser statsbidraget för blodprov, är lämpligt avvägd. I betraktande av storleken av de bidragsbelopp, varom här är fråga, anser sig statskontoret liksom tidigare böra förorda, att bestämmelserna angående här avsedda statsbidrag snarast möjligt underkastas en ingående granskning.

Departements-  
chefen.

Enligt min mening torde bidrag från förevarande anslag under nästa budgetår böra utgå enligt de grunder medicinalstyrelsen förordat. Emellertid torde genom medicinalstyrelsens försorg böra verkställas en noggrann undersökning beträffande berörda bidragsgrunders lämplighet. Med hänsyn till svårigheten att nu överblicka den omfattning bekämpandet kommer att få under budgetåret 1946/47 torde anslaget för sagda budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 700 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Åtgärder mot smittsam kastning hos nötkreaturen* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 700 000.

[77.] **16. Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett formellt belopp av 100 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 772. Utgifterna från anslaget ha för budgetåren 1939/40 och 1940/41 uppgått till 258 893 respektive 23 485 kronor. Under de tio närmast föregående budgetåren samt under budgetåren 1941/42—1944/45 behövde däremot inga medel utanordnas för ifrågavarande ändamål.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* — med förmälan att det icke vore möjligt att nu förutse vilka anspråk som under kommande budgetår kunde ställas på förevarande anslag — hemställt, att anslaget även för nästa budgetår måtte upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 26 september 1945 förklarat, att anslagsäskandet icke föranlett erinran från statskontorets sida.

Jag biträder medicinalstyrelsens förslag och hemställer därför, att Kungl. *Departements-*  
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Förekommande och hämmande av smittsamma hus-*  
*djurssjukdomar: Statsbidrag vid försäkring* för budgetåret  
1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 100.

[78.] 17. *Förekommande och hämmande av smittsamma husdjurssjuk-*  
*domar: Övriga utgifter, förslagsanslag.* Detta anslag är för innevarande bud-  
getår uppfört med 100 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande ansla-  
gets användning hänvisas till statsliggaren s. 772. Utgifterna från anslaget  
ha under budgetåren 1936/37—1944/45 uppgått till i runda tusental kronor  
respektive 91 000, 70 000, 9 719 000, 1 863 000, 746 000, 319 000, 281 000,  
478 000 och 384 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att ansla-  
get även för nästa budgetår måtte uppföras med 100 000 kronor. Styrelsen  
har erinrat, att från förevarande anslag må bestridas för inköp av mul- och  
klövsjukevaccin erforderliga medel enligt den med Danmark den 18 mars  
1943 ingångna överenskommelsen, vilken godkänts av 1943 års riksdag  
(prop. nr 213; r. skr. nr 301). Härjämte har styrelsen anhållit om bemyndi-  
gande att till en var av länsveterinärerna från anslaget utbetala bidrag med  
högst 200 kronor till expenser för åtgärder till förekommande och hämman-  
de av smittsamma husdjurssjukdomar.

Statskontoret har i remissutlåtande den 26 september 1945 i fråga om för-  
slaget om bidrag till länsveterinärernas expenser erinrat, att denna fråga tidi-  
gare vid flera tillfällen varit föremål för Kungl. Maj:ts övervägande utan att  
likväl föranleda någon åtgärd. Därest Kungl. Maj:t emellertid skulle finna  
sig oförhindrad att framlägga förslag i ämnet för 1945 års riksdag borde en-  
ligt statskontorets mening ersättningen begränsas till ett årligt belopp av 100  
kronor till varje länsveterinär.

Jag vill erinra, att medicinalstyrelsen i sina anslagsäskanden för inneva- *Departements-*  
rande budgetår (IX H. T. 1945 s. 137) gjort en likartad framställning om *chefen.*  
expensmedel åt länsveterinärerna som den nu förevarande. Framställningen  
lämnades emellertid utan bifall. Ej heller nu anser jag mig kunna biträda  
vad i detta hänseende föreslagits. Beträffande anslagsberäkningen ansluter  
jag mig — med hänsyn till svårigheten att nu bedöma medelsåtgången för de  
med anslaget avsedda ändamålen — till medicinalstyrelsens förslag. Ifråga-  
varande anslag synes sålunda för nästa budgetår böra uppföras med oför-  
ändrat belopp av 100 000 kronor. Jag torde i detta sammanhang få erinra  
därom, att jag förut denna dag vid anmälan av punkt 69 förordat, att erfor-

derliga medel för tagande av vissa leverprov böra få anvisas från förevarande anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Förekommade och hämmande av smittsamma husdjurssjukdomar: Övriga utgifter* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 100 000.

[79.] **18. Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m., förslagsanslag.** Från detta anslag, vilket för innevarande budgetår är uppfört med 40 000 kronor, bestridas statsverkets kostnader för kontrollen i fråga om pastörisering av mjölk och grädde m. m. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 773.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* föreslagit, att anslaget måtte uppföras med oförändrat belopp.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 26 september 1945 förklarat, att anslagsäskandet icke föranlett erinran från statskontorets sida.

*Departements-  
chefen.*

I enlighet med *medicinalstyrelsens* förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kontroll å uppvärmning av mjölk och grädde m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 40 000.

[80.] **19. Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård, förslagsanslag.** Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 230 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 773.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *medicinalstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp av 230 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 26 september 1945 förklarat, att ämbetsverket icke hade något att erinra mot förevarande anslagsäskande.

*Departements-  
chefen.*

Jag vill erinra, att Kungl. Maj:t den 15 juni 1945 uppdragit åt *medicinalstyrelsen* att verkställa utredning angående ändring av gällande bestämmelser om statsbidrag till lindring i mindre bemedlade djurägares kostnader för djursjukvård. Den 1 december 1945 har *styrelsen* inkommit med utredning i ämnet, vilken för närvarande är föremål för remissbehandling. Beredningen av ärendet synes kunna slutföras inom sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Förevarande anslag synes vid sådant förhållande i riksstatsförslaget för nästa budgetår endast böra upptagas med be-

räknat belopp. Under anslaget torde icke nu böra avses högre belopp än som anvisats å riksstaten för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Lindring i mindre bemedlades kostnader för djursjukvård* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag*  
av ..... kronor 230 000.

## G. Lanthushållning i allmänhet.

[81.] **1. Bidrag till hushållningssällskapen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är till bidrag till hushållningssällskapen uppfört ett förslagsanslag av 4 191 800 kronor. Från nämnda anslag skola bestridas statsbidrag till *dels* hushållningssällskapens allmänna verksamhet med 3 300 000 kronor, *dels* avlönande av hos hushållningssällskapen anställda sekreterare, jordbrukskonsulenter, hemkonsulenter, vandringsrättare och täckdikningsförmän med respektive 172 200, 327 000, 104 600, 192 000 och 26 000 kronor, *dels* ock förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden med 38 000 kronor och till förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond med 32 000 kronor. I fråga om bestämmelser rörande användningen av de för omförmälda ändamål avsedda anslagsmedlen hänvisas till statsläggaren s. 773.

Jag torde få erinra därom, att för vart och ett av budgetåren 1941/42—1945/46 tillika beviljats ett reservationsanslag av 200 000 kronor till Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kris-tidsåtgärder m. m.

*Lantbruksstyrelsen* har avgivit dels den 28 juni 1945 på Kungl. Maj:ts uppdrag verkställd utredning med förslag angående genomförande av den vid 1944 års riksdag beslutade omorganisationen av hushållningssällskapen och deras verksamhet, dels ock i skrivelse den 31 augusti 1945 förslag till anslagsäskanden för nästa budgetår för här avsedda ändamål. Över lantbruksstyrelsens förenämnda utredning ha yttranden avgivits av ett flertal myndigheter och sammanslutningar.

Jag torde här även få anmäla, att 1942 års *jordbrukskommitté* i skrivelse den 25 maj 1945 redogjort för de åtgärder till främjande av jordbrukets rationalisering samt för den organisation av den statliga verksamheten på hit-hörande områden som kommittén preliminärt beslutat förorda i ett kommande betänkande. Kommittén anför härvid bland annat följande.

Kommittén anser, att statsmakterna böra i ännu större utsträckning än hittills främja ej blott förbättringsåtgärder beträffande jord och byggnader å nu befintliga brukningsdelar (åtgärder för inre rationalisering av bruknings-

delarna) utan även sådana åtgärder som, där de nuvarande brukningsdelarna med hänsyn till storlek, arrondering och ägosammansättning äro mindre lämpade för en rationell jordbruksdrift, gå ut på att skapa ur sistnämnda synpunkter mera rationella brukningsdelar (åtgärder för yttre rationalisering av brukningsdelarna). För att främja den inre rationaliseringen av brukningsdelarna bör bland annat den statliga låne- och bidragsverksamheten på detta område utvidgas. Kommittén torde ävenledes komma att föreslå vissa åtgärder, avsedda att underlätta och befordra den yttre rationaliseringen av brukningsdelarna. Vid sidan av åtgärderna för inre och yttre rationalisering av brukningsdelarna kommer givetvis verksamheten för rationalisering av själva driftsförhållandena inom jordbruket, exempelvis i fråga om jordens och husdjurens skötsel m. m., även i fortsättningen att spela en mycket viktig roll.

Bland annat för undvikande av olämpliga investeringar i jordförbättringsåtgärder å sådana ägor, där på lång sikt förutsättningarna för lönsam jordbruksdrift saknas, ävensom i byggnadsföretag å sådana brukningsdelar, som på lång sikt sakna förutsättningar för att bestå såsom självständiga brukningsdelar, har kommittén ansett det nödvändigt, att den statliga verksamheten för befrämjande av den inre och yttre rationaliseringen av själva brukningsdelarna skall omhänderhavas av ett och samma verkställighetsorgan. Av olika skäl har kommittén ej ansett det böra ifrågakomma, att all denna verksamhet skulle uppdragas åt hushållningssällskapen. Kommittén har i stället ansett, att man inom varje hushållningssällskaps verksamhetsområde bör bilda ett särskilt verkställighetsorgan för omhänderhavande av bland annat nu nämnda rationaliseringsverksamhet. I dessa organ, diskussionsvis benämnda lantbruksnämnderna, skulle de nuvarande egnahemsnämnderna uppgå.

Detta förslag innebär i fråga om hushållningssällskapens arbetsuppgifter den förändringen i förhållande till vad som för närvarande gäller, att sällskapens verksamhet med förmedling av statliga lån och bidrag till inre rationalisering av brukningsdelarna i princip skulle överflyttas till de nya lantbruksnämnderna. Däremot skulle sällskapen alltjämt omhänderhava verksamheten för rationalisering av driftsförhållandena inom jordbruket ävensom de här ej nämnda övriga arbetsuppgifter, som för närvarande ankomma på sällskapen. Kommittén har räknat med att en överflyttning av låne- och bidragsverksamheten för inre rationalisering av brukningsdelarna från sällskapen till lantbruksnämnderna skall möjliggöra för sällskapen att intensifiera och utöka sin verksamhet för främjande av rationaliseringen av jordbrukets driftsförhållanden ävensom sin verksamhet på andra viktiga arbetsområden såsom exempelvis trädgårdsodling och fiske. Kommittén har vidare förutsatt, att sällskapen alltjämt skola utöva allmän upplysnings- och undervisningsverksamhet även rörande rationaliseringen av brukningsdelarna.

Kommittén har funnit det nödvändigt, att lantbruksnämnderna ej för verkställigheten av sina åligganden skola vara helt hänvisade till att anlita andra organ eller den hos dessa organ anställda personalen. Kommittén utgår i stället från att hos lantbruksnämnd skall finnas anställd den personal, som kan beräknas bli mera permanent sysselsatt med handläggning av nämndens arbetsuppgifter. Detta innebär bland annat, att hos lantbruksnämnderna bör finnas personal för behandling av sådana ärenden angående inre rationalisering, som hittills handlagts av hushållningssällskapen. Kommittén har dock ansett önskvärt, att lantbruksnämnderna i vissa fall, där risk för dubbelorganisation eljest skulle uppstå, böra ha möjlighet att anlita hos sällskapen anställd personal bland annat för handläggning av ärenden angående inre

rationalisering. Kommittén har även utgått från att den hos lantbruksnämnderna anställda personalen, där så kan ske, bör gå sällskapen till handa i deras verksamhet för jordbrukets rationalisering, exempelvis i samband med sällskapens allmänna upplysningsverksamhet.

Inom kommittén har även diskuterats, huruvida ej premisserna för riksdagens våren 1944 fattade beslut angående sammansättningen av hushållningssällskapens förvaltningsutskott ändras, därest den av kommittén tänkta uppdelningen av arbetsuppgifter mellan rationaliseringsorganen och hushållningssällskapen genomföres.

Innan jag närmare ingår på lantbruksstyrelsens anslagsäskanden för nästa budgetår, vilka i huvudsak icke påverkas av den ifrågasatta omorganisationen av hushållningssällskapen, torde jag få framhålla, att lantbruksstyrelsen i sin förenämnda skrivelse den 31 augusti 1945 förutsatt, att Kungl. Maj:t komme att till 1946 års riksdag avgiva förslag angående omorganisationen av hushållningssällskapen och deras verksamhet i enlighet med vad som förordats i den tidigare berörda utredningen. Med hänsyn härtill har styrelsen avstått från att hemställa om sådan ökning av ifrågavarande anslag, vartill skäl eljest enligt styrelsens uppfattning skulle ha förelegat.

För budgetåret 1946/47 ha beträffande de med förevarande anslag avsedda ändamålen gjorts följande framställningar.

#### *Hushållningssällskapens allmänna verksamhet.*

I skrivelsen den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* föreslagit, att för nästa budgetår måtte till hushållningssällskapens allmänna verksamhet beräknas oförändrat belopp av 3 300 000 kronor. En förutsättning för att styrelsen skulle anse sistnämnda belopp till fyllest vore dock, att samma anslag som under löpande budgetår eller 200 000 kronor anvisades till särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m. Enligt styrelsens mening vore det oundgängligen nödvändigt, att till hushållningssällskapens allmänna verksamhet och till deras kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m. anvisades bidrag för nästa budgetår med sammanlagt minst 3 500 000 kronor. Med erinran om att sällskapens ekonomiska ställning sedan länge varit mycket bekymmersam framhåller styrelsen vikten av att sällskapen icke under 1946 försättas i ett sämre läge än under 1945. Enligt styrelsens uppfattning vore det särskilt angeläget, att hushållningssällskapen under 1946 erhöles möjlighet att bereda sina befattningshavare provisoriska avlöningsförbättringar i huvudsaklig överensstämmelse med vad som gällt under 1945.

#### *Sekreterare, jordbrukskonsulenter, hemkonsulenter, vandringsrättare och täckdikningsförmän.*

I skrivelsen den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till bidrag för avlönande av ifrågavarande befattningshavare hos hushållningssällskapen måtte beräknas respektive 172 200, 332 000, 104 100, 192 000 och 30 000 kronor. Det för avlönande av hemkonsulenter avsedda beloppet skulle,

därest hushållningssällskapens omorganisation genomfördes under 1946, kunna begränsas till 52 000 kronor. Till avlöning åt jordbrukskonsulenter har styrelsen upptagit ett 5 000 kronor högre belopp än för närvarande. Höjningen är föranledd av ökat medelsbehov för ålderstillägg. Behovet av bidrag till avlöande av täckdikningsförmän under 1946 har styrelsen ansett uppgå till 30 000 kronor eller ett 4 000 kronor högre belopp än för år 1945. Å andra sidan har med hänsyn till väntad minskning i utgifterna för ålderstillägg till hemkonsulenter bidraget till sagda befattningshavares avlöning ansetts kunna sänkas med 500 kronor.

*Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden.*

I skrivelsen den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om upptagande av ett med 3 000 kronor till 41 000 kronor förhöjt belopp för ifrågasvarande ändamål.

*Förvaltningsbidrag till förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond.*

För detta ändamål har *lantbruksstyrelsen* i skrivelsen den 31 augusti 1945 föreslagit en medelsanvisning av 70 000 kronor, vilket innebär en ökning med 38 000 kronor i förhållande till det för innevarande budgetår beräknade beloppet. Under åren 1940—1944 ha hushållningssällskapen styrkt sig vara berättigade till bidrag med respektive 14 800, 13 800, 18 300, 27 800 och 35 300 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 8 oktober 1945 förklarat *lantbruksstyrelsens* anslagsäskanden icke föranleda någon erinran från statskontorets sida.

*Sveriges agronom- och lantbrukslärareförbund* och *Sveriges allmänna lantbrukstjänstemannaförbund* ha i gemensam skrivelse den 23 oktober 1945 anhållit, att ett högre belopp än vad *lantbruksstyrelsen* föreslagit måtte upptagas under förevarande anslag för att möjliggöra en sådan förstärkning av lönerna till hushållningssällskapens befattningshavare, att löneförmånerna för dessa tjänstemän komma att motsvara vad som beräknats i den av 1944 års riksdag behandlade propositionen om hushållningssällskapens omorganisation.

*Departements-  
chefen.*

Av den lämnade redogörelsen framgår, att 1942 års jordbrukskommitté i sitt blivande betänkande kommer att framlägga förslag rörande statsmakternas medverkan i den framtida rationaliseringsverksamheten på jordbrukets område. Enligt vad kommittén meddelat ha härvid inom kommittén vissa preliminära beslut fattats i fråga om förslagen beträffande den organisatoriska formen för den statliga verksamheten till rationaliseringens befrämjande. Då dessa förslag även ha avseende på hushållningssällskapens framtida upp-

gift och verksamhet, har jag ansett genomförandet av den vid 1944 års riksdag beslutade omorganisationen av sällskapen böra uppskjutas i avvaktan på jordbrukskommitténs utredning och förslag.

För nästa budgetår torde statsbidrag till sällskapen böra utgå för samma ändamål, till vilka hittills bidrag ställts till förfogande. Emellertid anser jag med hänsyn till att sällskapens ekonomiska ställning under senare år otvivelaktigt försämrats, att en höjning av det för sällskapens allmänna verksamhet avsedda beloppet bör ske till 3 600 000 kronor. Hinder torde icke böra möta att av detta belopp viss del efter Kungl. Maj:ts bestämmande får särskilt disponeras för att möjliggöra den ytterligare provisoriska löneförbättring för hushållningssällskapens befattningshavare som kan befinnas påkallad. Jag förutsätter, att en sådan provisorisk förbättring icke skall föregripa frågan om befattningshavarnas löneställning efter en omorganisation. I likhet med vad som skett för budgetåren 1941/42—1945/46 bör härjämte ett anslag av 200 000 kronor anvisas till Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.

Vidkommande lantbruksstyrelsens övriga under förevarande punkt omförmälda bidragsäskanden vill jag tillstyrka, att de av styrelsen föreslagna bidragen ställas till förfogande, dock med undantag av bidraget till avlönande av täckdikningsförmän, vilket torde böra uppföras med oförändrat belopp, 26 000 kronor. Bidragen till avlönande av sekreterare, jordbrukskonsulenter, hemkonsulenter och vandringsrättare torde sålunda böra beräknas till respektive 172 200, 332 000, 104 100 och 192 000 kronor samt förvaltningsbidragen till förmedlare av lån från täckdikningslånefonden och till förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond till 41 000 respektive 70 000 kronor.

Med beaktande av det anförda torde för budgetåret 1946/47 under förevarande anslagstitel böra upptagas sammanlagt  $(3\,600\,000 + 172\,200 + 332\,000 + 104\,100 + 192\,000 + 26\,000 + 41\,000 + 70\,000 =)$  4 537 300 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 345 500 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till hushållningssällskapen* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 4 537 300.

[82.] **2. Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.** Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilt bidrag till hushållningssällskapen för kostnader i samband med vissa kristidsåtgärder m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 200 000.

[83.] **3. Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar, reservationsanslag.** För detta ändamål är sedan åtskilliga år å riksstaten uppfört ett särskilt reservationsanslag. Av statsfinansiella skäl nedsattes anslaget år 1940 från 120 000 kronor till 90 000 kronor och påföljande år av samma anledning med ytterligare 10 000 kronor till 80 000 kronor. Från och med budgetåret 1941/42 har anslaget utgått med sistnämnda belopp.

*Departements-  
chefen.*

Anslaget avser att möjliggöra för Kungl. Maj:t att för olika ändamål, som falla antingen inom befrämjandet i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar eller inom lantbruksundervisningen, efter uppkommande behov och eget beprövande anvisa medel. Ett stort antal anslagskrav äro årligen återkommande. Allenast för dessas tillgodoseende åtgår ett belopp av omkring 68 000 kronor. Erfarenheten visar, att återstående belopp icke är tillräckligt för att i önskvärd utsträckning tillmötesgå inkommande framställningar. En höjning av anslaget med 20 000 kronor till 100 000 kronor synes därför böra ske.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av jordbruk och lantmannanäringar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 100 000.

[84.] **4. Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 10 000 kronor. Bestämmelser angående anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 19 maj 1939 (nr 221).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* beräknat medelsbehovet under nästa budgetår till samma belopp som för innevarande budgetår eller till 21 000 kronor. Med hänsyn till att en anslagsreservation av omkring 9 000 kronor torde kunna påräknas vid utgången av budgetåret 1945/46 har styrelsen emellertid föreslagit, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 12 000 kronor.

*Departements-  
chefen. :*

Då jag icke har något att erinra mot det framställda anslagsäskandet, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av mindre jordbruk: Ordnad bokföring vid mindre jordbruk* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 12 000.

[85.] **5. Jordbruksekonomisk undersökning, reservationsanslag.** Anslaget är i gällande riksstat med hänsyn till en beräknad reservation uppfört med 110 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till samma belopp som för de senaste sex budgetåren eller 125 700 kronor samt hemställt, att anslagsanvisningen med hänsyn till en påräknad reservation av 20 700 kronor måtte bestämmas till 105 000 kronor.

Lantbruksstyrelsens förslag föranleder icke någon annan erinran från *Departements-  
chefen.* min sida än att det synes vara tillfyllest, därest ifrågavarande anslag för nästa budgetår upptages med 103 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbruksekonomisk undersökning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av .. kronor 103 000.

[86.] 6. **Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 570 400 kronor. Kungl. Maj:t har för statens centrala frökontrollanstalt fastställt dels den 1 april 1942 personalförteckning (statsliggaren s. 777), dels ock den 20 april 1945 följande

#### Avlöningsstat.

|                                                                          |        |          |
|--------------------------------------------------------------------------|--------|----------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . . . .    | kronor | 73 100   |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> . . . . . | »      | 444 300  |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> . . . . .                         | »      | 53 000   |
| Summa kronor                                                             |        | 570 400. |

Med skrivelse den 24 september 1945 har lantbruksstyrelsen överlämnat en av *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* gjord framställning om anvisande för nästa budgetår av ett avlöningsanslag å 637 000 kronor. Beträffande beräkningen av de särskilda anslagsposterna må nämnas följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 637 000 kronor, avse 72 600 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 500 000 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 64 400 kronor rörligt tillägg.

Minskningen med 500 kronor under ordinarie posten är föranledd av beräknade löneklassförändringar.

Under icke-ordinarie posten ha upptagits 165 100 kronor för avlöningar till extra ordinarie tjänstemän samt 334 900 kronor för avlöningar till extra befattningshavare ävensom för timavlöningar och övertidssättning till ordinarie och icke-ordinarie personal. Posten har sålunda uppräknats med sammanlagt 55 700 kronor. Ökningar föreslås dels med 1 500 kronor för uppflyttning från lönegrad Eo 16 till Eo 21 av en assistentbefattning vid anstaltens filial i Alnarp, dels med 800 kronor för inplacering i lönegrad Eo 4 av en vaktmästare vid Alnarpsfilialen, dels med 47 900 kronor för höjning av beloppet till extra befattningshavare, timavlöningar samt

övertid ersättning, dels ock med 5 500 kronor för bestridande av kostnaderna för beräknade löneklassförändringar.

Beträffande den ifrågasatta löneförbättringen för en assistent vid Alnarps-filialen har anstaltsstyrelsen framhållit, att assistenten, som vore agronom, bland annat hade att självständigt anlägga och övervaka anstaltens omfattande kontrollodlingar i Alnarp, verkställa fältbesiktningar i södra Sverige samt övervaka och instruera anstaltens provtagare m. m. Assistenten skulle dessutom som filialföreståndarens ställföreträdare under dennes frånvaro ensam svara för hela filialens verksamhet. Å innehavaren av förevarande assistenttjänst ankomme enligt anstaltsstyrelsens uppfattning så maktpåliggande och ansvarsfulla uppgifter, att befattningen närmast borde jämföras med förste assistentbefattningarna vid anstalterna för jordbruks- och husdjursförsök, vilka befattningar vore uppförda i lönegrad Eo 21. I anslutning till förslaget om inplacering i lönegrad Eo 4 av vaktmästarbefattningen vid Alnarpsfilialen har styrelsen upplyst, att ifrågavarande befattningshavare, som tjänstgjort hos anstalten i 16 år, vid sidan av sitt arbete vid anstalten jämväl förvärtade vissa göromål för växtskyddsanstaltens räkning. Enligt vad styrelsen vidare anför utgjorde hans inkomster från frökontrollanstalten och växtskyddsanstalten sammanlagt 3 500 kronor (jämte fri bostad, värme och lyse). I fråga om förslaget att höja beloppet till extra befattningshavare, timavlöningar och övertid ersättning har styrelsen erinrat om anstaltens under de senare åren starkt stegrade verksamhet, vilken medfört att för ifrågavarande personal beräknade belopp måst i avsevärd utsträckning överskridas. För enbart timavlöningar och övertid ersättning hade nämligen under ett vart av budgetåren 1943/44 och 1944/45 tagits i anspråk omkring 370 000 kronor. Den ifrågasatta höjningen hade även, enligt vad anstaltsstyrelsen upplyst, föranletts av att styrelsen beräknat ett belopp av 6 000 kronor för arvode åt en ny assistent vid filialen i Alnarp. Rörande behovet av denne assistent har styrelsen anför, att statens trädgårdsförsök uppsagt ett med anstalten ingånget avtal om trädgårdsförsökens handhavande av kontrollodlingarna m. m. för köksväxtfröer samt att trädgårdsförsöken som förutsättning för nytt avtal begärt, att själva kontrollarbetet skulle utföras av anstaltens tjänstemän. Trädgårdsförsökens andel av kontrollavgifterna, som hittills utgjort omkring 83 procent, skulle därvid nedsättas till 60 procent. Anstaltens övertagande av kontrollarbetet nödvändiggjorde emellertid anställande av en hortonom.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn bland annat till att anstaltsstyrelsen överfört ett antal timavlönade biträden till extra befattningshavare ökat med 11 400 kronor till 64 400 kronor.

*Lantbruksstyrelsen* har — under erinran att styrelsen den 17 december 1943 erhållit Kungl. Maj:ts uppdrag att verkställa utredning rörande organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten — förklarat, att resultatet av denna utredning icke torde kunna framläggas inom sådan tid, att på detsamma grundat förslag kunde föreläggas 1946 års riksdag. Beträffande den ifrågasatta löneförbättringen för en assistent vid anstaltens filial i Alnarp har lantbruksstyrelsen anför, att styrelsen tidigare uttalat, att en uppflyttning av förevarande befattning till lönegrad Eo 18 finge anses tillräcklig. Med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen nu anför i frågan syntes emellertid enligt lantbruksstyrelsens mening ådagalagt, att befattningen med avseende å tjänstgöringens art och omfattning borde jämföras

med de i lönegrad Eo 21 uppförda befattningarna som förste assistent vid lantbrukshögskolan. Lantbruksstyrelsen har därför förordat, att befattningen ombildades till en förste assistenttjänst i Eo 21. I fråga om förslaget rörande vaktmästarbefattningen har lantbruksstyrelsen framhållit, att anstaltsstyrelsens utredning syntes giva vid handen, att starka skäl föreläge för en ombildning av ifrågavarande befattning till extra ordinarie tjänst. Lantbruksstyrelsen har med hänsyn härtill förklarat sig tillstyrka anstaltsstyrelsens förslag i denna del. Styrelsen har i detta sammanhang även uttalat, att de ifrågasatta ombildningarna icke komme att föregripa resultatet av styrelsens utredning rörande organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten. I betraktande av det läge, vari enligt anstaltsstyrelsens framställning fältkontrollen av köksväxtfröer befunne sig, har lantbruksstyrelsen icke haft något att erinra mot förslaget om inrättande av en befattning som assistent med ett årsarvode av 6 000 kronor vid filialen i Alnarp. Den föreslagna befattningen har lantbruksstyrelsen ansett nödvändig, därest fältkontrollen skulle kunna upprätthållas i erforderlig omfattning. Anstaltsstyrelsens anslagsberäkning har icke heller i övrigt föranlett någon erinran från lantbruksstyrelsens sida.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 29 oktober 1945 anfört i huvudsak följande.

I avvaktan på resultatet av den utredning, som för närvarande pågår rörande organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten, torde kostnadskrävande förändringar i frökontrollanstaltens personalstat om möjligt böra undvikas. Med anledning av vad lantbruksstyrelsen anfört beträffande den ifrågasatta löneförbättringen för en assistent vid anstaltens filial i Alnarp vill ämbetsverket dock icke motsätta sig, att dennes assistentbefattning uppflyttas från lönegrad Eo 16 till Eo 21. Däremot ställer sig statskontoret tveksamt i fråga om lämpligheten av att, innan utredningen avslutats, upptaga frågan om fastare anställning för vaktmästaren till prövning. Det synes nämligen oklart, huruvida full sysselsättning kan beredas honom med sådana göromål, som i allmänhet åligga vaktmästare inom förvaltningen. Ämbetsverket har härvid förutsatt att, därest en extra ordinarie befattning skall inrättas, densamma icke bör placeras lägre än i 5 lönegraden.

Framställningen om inrättande av en assistentbefattning för köksväxtkontrollen är statskontoret icke berett att tillstyrka. Enligt ämbetsverkets mening bör först utredas, om ifrågavarande kontrollverksamhet bör handhas av statens trädgårdsförsök eller om densamma bör överflyttas på frökontrollanstalten. Intill dess ett sådant övertägande kommit till stånd torde hittillsvarande ordning i fråga om kontrollens utövande alltjämt böra tillämpas.

Med hänsyn till de medgivanden till överskridanden av icke-ordinarieposten, som av Kungl. Maj:t lämnats under de senaste budgetåren, vill statskontoret icke motsätta sig den av anstaltsstyrelsen begärda höjningen av denna post med 55 700 kronor.

I remissutlåtande den 22 oktober 1945 har *allmänna lönenämnden* yttrat väsentligen följande.

I likhet med lantbruksstyrelsen har allmänna lönenämnden tidigare uttalat sig för en uppflyttning av assistenten vid anstaltens filial i Alnarp från Eo 16

till Eo 18. Då nu lantbruksstyrelsen förordar anstaltsstyrelsens förslag om utbyte av assistentbefattningen mot en förste assistenttjänst i Eo 21, har lönenämnden tagit frågan under omprövning och därvid funnit sig icke böra framställa någon erinran mot förslaget under förutsättning, att på innehavaren av förste assistentbefattningen uppställas krav på agronomexamen och viss icke alltför obetydlig praktik efter examens avläggande.

Anstaltsstyrelsen har vidare upprepat sitt föregående år framförda förslag om inrättande av en extra ordinarie vaktmästarbefattning i lönegrad Eo 4 vid filialen i Alnarp, varvid — enligt vad lönenämnden under hand inhämtat — förutsatts, att vaktmästaren såsom hittills skall komma i åtnjutande av förmånen av fri bostad samt fri värme och lyse. Enligt lönenämndens mening bör vaktmästarbefattningen placeras i lönegrad Eo 5 med skyldighet för innehavaren att i vanlig ordning erlagga ersättning för tjänstebostaden genom avdrag å avlöningen. Kommer den extra ordinarie vaktmästarbefattningen till stånd, böra i tjänsteåliggandena ingå samtliga de göromål, som nu ankomma på den arvodesanställda vaktmästaren vid såväl frökontrollanstalten som statens växtskyddsanstalts filial, dock med undantag för städning.

Lönenämnden vill erinra, att nämnden i utlåtande den 9 oktober 1943 angående anslag till frökontrollanstalten för budgetåret 1944/45 framhöll, att anledning syntes föreligga att till närmare övervägande upptaga frågan om tillskapande av en befordringsgång för anstaltens frökontrollbiträden. Härvid borde givetvis ett icke alltför ringa antal befattningar kunna överföras från extra till extra ordinarie. Å andra sidan borde övervägas, i vad mån jämte lönegraderna Eo 7 och Eo 4 även lönegrad Eo 2 kunde komma till användning. Den omständigheten, att frågan om befordringsgången för ifrågasvarande personal icke lär kunna vinna sin lösning förrän 1944 års personalutredning framlagt förslag rörande befordringsgång för biträdespersonal i allmänhet, bör enligt lönenämndens mening icke hindra, att ett antal extra biträden nu beredes extra ordinarie anställning.

*Departements-  
chefen.*

Med hänsyn till att såväl lantbruksstyrelsen som remissmyndigheterna biträtt anstaltsstyrelsens förslag om utbyte av en assistentbefattning i lönegrad Eo 16 vid anstaltens filial i Alnarp mot en förste assistenttjänst i Eo 21 vill jag icke motsätta mig genomförandet av detta förslag. Däremot torde med den ifrågasatta regleringen av vaktmästartjänsten vid nämnda filial böra anstå, till dess resultatet av den pågående utredningen rörande organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten föreligger. I likhet med statskontoret anser jag, att frågan huruvida kontrollen av köksväxtfröer skall handhavas av statens trädgårdsförsök eller överflyttas till frökontrollanstalten bör närmare utredas, innan en assistentbefattning för denna kontroll inrättas vid anstaltens filial i Alnarp.

Av sammanlagt 79 icke-ordinarie frökontrollbiträden vid anstalten i 4 lönegraden äro 28 extra ordinarie och 51 extra befattningshavare. I anledning av den ogynnsamma fördelning mellan extra ordinarie och extra befattningshavare, som sålunda förefinnes vid anstalten, och i betraktande av den relativt långa tid många av de extra frökontrollbiträdena tjänstgjort därstädes, synes såsom lönenämnden framhållit ett antal extra biträden nu böra beredas extra ordinarie anställning. Jag finner mig därför böra föreslå, att tio

frökontrollbiträdestjänster i lönegrad Ex 4 ombildas till extra ordinarie befattningar i motsvarande lönegrad.

Vid bifall till vad jag nu förordat och under hänsynstagande till beräknade jämkningar till följd av löneklassförändringar skulle frökontrollanstaltens avlöningsstat för budgetåret 1946/47 erhålla följande utseende.

Posten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde på grund av beräknade löneklassförändringar böra minskas med 400 kronor till 72 700 kronor. Under posten avlöningar till icke-ordinarie personal synes böra upptagas ett belopp av 495 400 kronor. Härvid har posten uppräknats dels med 1 500 kronor för att möjliggöra uppflyttning av en assistentbefattning i lönegrad Eo 16 till förste assistenttjänst i Eo 21, dels med 2 200 kronor för att möjliggöra ombildning av tio frökontrollbiträdesbefattningar i lönegrad Ex 4 till dylika befattningar i Eo 4, dels med 41 900 kronor för att tillgodose behovet av medel till avlöningar till extra befattningshavare, timavlöningar och övertid ersättning, dels ock med 5 500 kronor för täckande av ökat medelsbehov till följd av beräknade löneklassförändringar. För rörligt tillägg torde slutligen böra upptagas (53 000 + 11 400 =) 64 400 kronor. Under avlöningsanslaget till statens centrala frökontrollanstalt skulle följaktligen för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av (72 700 + 495 400 + 64 400 =) 632 500 kronor, vilket jämfört med anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 62 100 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för statens centrala frökontrollanstalt fastställa följande

| Personalförteckning.         |          |
|------------------------------|----------|
| Befattning                   | Lönegrad |
| Tjänstemän å ordinarie stat. |          |
| 1 föreståndare .....         | A 30     |
| 2 frökontrollanter .....     | A 24     |
| 1 fältkontrollant .....      | A 24     |
| 1 kassör .....               | A 14     |
| 2 laboratoriebiträden ....   | A 11     |
| 1 frökontrollbiträde .....   | A 7      |
| 1 kanslibiträde .....        | A 7      |
| 1 vaktmästare .....          | A 7      |
| 1 frökontrollbiträde .....   | A 4      |

Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad  
än 20.

|                            |        |
|----------------------------|--------|
| 1 filialföreståndare ..... | Eo 24  |
| 1 fältassistent .....      | Eo 21  |
| 1 förste assistent .....   | Eo 21; |

**Nionde huvudtiteln.**

2) godkänna följande avlöningsstat för statens centrala frökontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

|                                                               |        |         |
|---------------------------------------------------------------|--------|---------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis .....    | kronor | 72 700  |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal, förslagsvis ..... | »      | 495 400 |
| 3. Rörligt tillägg, förslagsvis .....                         | »      | 64 400  |

Summa kronor 632 500;

3) till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 632 500.

[87.] **7. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 253 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 april 1945 fastställt omkostnadsstat för frökontrollanstalten (statsliggaren s. 778).

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 24 september 1945 överlämnad framställning har *styrelsen för statens centrala frökontrollanstalt* anhållit om ett med 23 700 kronor till 276 700 kronor förhöjt omkostnadsanslag för nästa budgetår. Den ifrågasatta höjningen hänför sig med 3 000 kronor till posten sjukvård m. m., med 700 kronor till posten reseersättningar och med 20 000 kronor till posten fältkontroll. För uppräknningen av sjukvårds-posten har åberopats, att under åren 1944 och 1945 ett relativt stort antal timavlönade biträden antagits som extra tjänstemän. Höjningen av posten fältkontroll har bland annat motiverats med hänvisning till att den starkt ökade verksamheten medfört, att posten under senare år regelbundet måst överskridas.

*Lantbruksstyrelsen* har icke framställt någon annan invändning mot anstaltsstyrelsens förslag än att posten reseersättningar syntes böra uppföras med oförändrat belopp. På grund härav har lantbruksstyrelsen förordat en medelsanvisning av 276 000 kronor för nästa budgetår.

I remissutlåtande den 29 oktober 1945 har *statskontoret* biträtt lantbruksstyrelsens förslag.

Departements-  
chefen.

Då jag icke har något att erinra mot att ifrågavarande anslag för nästa budgetår upptages med det av lantbruksstyrelsen föreslagna beloppet, 276 000 kronor, får jag alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens centrala frökontrollanstalt: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 276 000.

[88.] **8. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt lokala frökontrollanstalter.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett anslag av 5 000 kronor. Beloppet har fördelats mellan frökontrollanstalterna i Linköping, Skara, Örebro, Torsta och Luleå att utgå under de i kungörelsen den 18 juni 1926 (nr 260) stadgade villkoren.

*Lantbruksstyrelsen* har i skrivelse den 31 augusti 1945 gjort framställning om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Den 17 december 1943 uppdrog Kungl. Maj:t åt *lantbruksstyrelsen* att verk- *Departements-  
chefen.*  
ställa utredning rörande organisationen av den statliga och statsunderstödda frökontrollverksamheten i syfte att möjliggöra ett effektivare utnyttjande av de lokala frökontrollanstalterna. Den sålunda igångsatta utredningen torde emellertid icke hinna slutföras inom sådan tid, att på densamma grundade förslag kunna föreläggas 1946 års riksdag. I avbidan på utredningens slutförande torde ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra beräknas enligt samma grunder som för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöd åt  
lokala frökontrollanstalter* för budgetåret 1946/47 anvisa ett  
anslag av ..... kronor 5 000.

[89.] **9. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av inhemsk fröodling.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 25 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 778.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 35 000 kronor. Styrelsen har härvid framhållit, att de för åren 1940—44 tillgängliga anslagsbeloppen visat sig avsevärt mindre än de belopp, som författningsenligt skolat kunna utgå för ändamålet. Styrelsen har vidare uttalat, att en höjning av anslaget finge anses särskilt påkallad jämväl med hänsyn till önskvärdheten av att Sverige skulle kunna bidra till försörjningen med utsädesvaror i sådana grannländer, som uppvisade behov därav.

Ifrågavarande anslag torde i nuvarande läge böra upptagas med oförändrat *Departements-  
chefen.*  
belopp, 25 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Befordrande av  
inhemsk fröodling* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag  
av ..... kronor 25 000.

[90.] **10. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. I fråga om anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 779.

I en av statens livsmedelskommission med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad framställning har *statens linnämnd* hemställt, att ifrågavarande anslag även för nästa budgetår måtte uppföras med 50 000 kronor. Av detta belopp ha 22 000 kronor avsetts till arvoden samt resekostnads- och traktementsersättningar åt linnämndens ledamöter, sekreterare och särskilt tillkallade sakkunniga, 5 000 kronor till expenser för linnämnden, 13 000 kronor till arvoden samt resekostnads- och traktementsersättningar åt linnämndens tekniska experter ävensom 10 000 kronor för försöks- och upplysningsverksamhet rörande lin- och hampodling samt för stödjande av odlingen i olika avseenden. *Livsmedelskommissionen* har tillstyrkt framställningen.

*Departements-  
chefen.*

Då jag icke har något att erinra mot det framställda anslagsäskandet, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Statens linnämnd m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 50 000.

[91.] **11. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening.** Från och med år 1905 har riksdagen årligen anvisat anslag till Sveriges utsädesförening. Vid 1938 års riksdag, som vid beräklandet av statsbidrag till föreningen utgick från viss normalstat för densamma, avsedd att tillämpas under de tre budgetåren 1938/39—1940/41, bestämdes anslaget för budgetåret 1938/39 till 274 000 kronor. För budgetåret 1939/40 var anslaget uppfört med 280 600 kronor. Ökningen av medelsanvisningen med 6 600 kronor betingades av ett från 15 till 20 procent förhöjt dyrtidstillägg till föreningens tjänstemän. För budgetåret 1940/41 var anslaget uppfört med likaledes 280 600 kronor. Därjämte har för sistnämnda budgetår å tilläggsstat II till riksstaten anvisats ett anslag av 21 500 kronor såsom bidrag till föreningen, avsett att disponeras med 6 300 kronor för höjning till 25 procent av dyrtidstillägget till föreningens tjänstemän och med 15 200 kronor för utförande av vissa luftskyddsanordningar. För budgetåren 1941/42—1944/45 ha såsom bidrag till föreningen anvisats respektive 288 300, 295 000, 295 000 och 294 000 kronor. För innevarande budgetår har anslaget uppförts med 322 700 kronor. Anslagsökningen har föranletts av genomförandet av viss lönereglering för föreningens befattningshavare samt av en höjning av det till dem utgående dyrtidstillägget till 30 procent. Beträffande användningen av anslaget hänvisas till statsliggaren s. 780.

I en den 27 juli 1945 dagtecknad, av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1945 överlämnad skrivelse har *Sveriges utsädesförening* hemställt om anslag för nästa budgetår med 340 700 kronor. Vid sin framställ-

ning har utsädesföreningen fogat bland annat förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1946/47. Detta förslag innebär i förhållande till det för innevarande budgetår godkända statförslaget ändringar i bland annat följande avseenden.

Det för avlöningar beräknade beloppet har höjts med 440 kronor, beroende bland annat på ökat antal intjänade ålderstillägg. För de sedan år 1938 bedrivna förädlingsarbetena med lin, hampa, sojabönor, vallmo, majs och sötlupin m. m. har utsädesföreningen för nästa budgetår äskat ett belopp av 18 000 kronor. Till följd av ökade arbetslöner ha utgifterna för försöksverksamheten vid Svalöv uppräknats med 7 300 kronor till 88 300 kronor och samma verksamhet vid filialerna med 5 300 kronor till 103 600 kronor. Utgifterna för kontrollverksamheten ha upptagits med ett 10 000 kronor högre belopp. Vidare ha beräknats ökade utgifter bland annat för biblioteket med 2 900 kronor, avseende nyinköp samt komplettering, framför allt av tidskrifter, samt för underhåll av byggnader med 4 000 kronor med hänsyn till behovet av reparationer på grund av tidigare eftersatt underhåll. Sammanlagt ha utgifterna beräknats till 572 900 kronor. Vad angår utsädesföreningens inkomster utöver statsbidrag ha dessa i statförslaget uppräknats med 33 700 kronor. Sålunda ha bland annat inkomstposterna allmänna svenska utsädesaktiebolagets tilläggsavgifter och statens centrala frökontrollanstalts tilläggsavgift höjts med 21 000 respektive 10 000 kronor.

*Lantbruksstyrelsen* har i sitt utlåtande tillstyrkt det framställda anslags-äskandet. I fråga om utsädesföreningens beräkning av utgifter och inkomster för nästa budgetår har lantbruksstyrelsen därvid anfört bland annat följande.

Beräkningen av utgifter för nästa budgetår, i vad den avser avlöningsutgifter, bygger på det löneregleringsförslag, som godkänts av 1945 års riksdag. I angivna avseende har lantbruksstyrelsen därför intet att erinra mot beräkningen.

För förädlingsarbeten med lin, hampa, sojabönor, vallmo, majs och sötlupin m. m. har föreningen beräknat utgifterna till 18 000 kronor. Mot storleken av detta belopp synes intet vara att invända. Då arbetena i fråga därjämte otvivelaktigt komma att bli varaktiga, vill lantbruksstyrelsen förordna, att för desamma erforderligt statsunderstöd inräknas i det sedvanliga årsanslaget till föreningen.

Mot föreningens beräkning av förut ej särskilt berörda utgiftsposter har lantbruksstyrelsen ingen erinran att framställa.

Lantbruksstyrelsen har icke heller något att erinra mot beräkningen av inkomster utöver statsbidrag.

Lantbruksstyrelsen har sålunda funnit sig böra förordna, att förevarande anslag för nästa budgetår uppföres med ett från 322 700 till 340 700 kronor förhöjt belopp.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla, att *Sveriges utsädesförening* i skrivelse den 20 oktober 1945 hemställt, att ett uttalande måtte göras därom att den 1945 genomförda löneregleringen för föreningens tjänstemän, vartill statsbidrag lämnats, vore att betrakta såsom en av Kungl. Maj:t och riksdag beslutad lönereglering. Såsom skäl för denna framställning har föreningen anfört följande.

Fråga har uppkommit huruvida utsädesföreningen för sina ordinarie befattningshavare, vilka äro anslutna till statens pensionsanstalt, med anled-

ning av den pensionsreglering, som torde bära följa av den vid 1945 års riksdag beslutade löneregleringen för föreningens befattningshavare, skall till pensionsanstalten erläggas vissa engångsavgifter. Om pensionsunderlagen för befattningar med pensionsrätt enligt reglementet för statens pensionsanstalt höjas och höjningen skall gälla jämväl dem, som vid höjningstillfället innehåva befattningarna, fordras enligt 9 § 4 mom. reglementet, att engångsavgifter av huvudmannen erläggas till utfyllnad av de för föregående tid efter då gällande lägre pensionsunderlag erlagda avgifterna. Sådana engångsavgifter krävas dock ej, då underlagshöjningen sker i följd av en av Kungl. Maj:t och riksdag beslutad lönereglering. I dessa fall bäras kostnaderna för uppkommande ökning av pensionerna av staten. Då statsbidrag till statsunderstödda institutioner höjas för att bereda vederbörande huvudman möjlighet att öka befattningshavarnas löneförmåner och samtidigt en höjning av pensionsunderlagen skall vidtagas, fordrar pensionsanstalten för huvudmannens befrielse från nyssnämnda engångsavgifter, att från statsmakterna föreligger ett direkt beslut om lönereglering för befattningshavarna. Emellertid har pensionsanstalten förklarat sig icke anse den för föreningens befattningshavare år 1945 företagna löneregleringen utgöra en av Kungl. Maj:t och riksdag beslutad lönereglering, enär allenast föreskrivits att såsom villkor för föreningens åtnjutande av det anvisade statsanslaget skulle gälla, att befattningshavarnas avlöningar utginge med högst de belopp som förutsetts vid anslaget beräkning. Det är därför önskvärt, att ett uttalande av innebörd, att den vid 1945 års riksdag för föreningens befattningshavare medgivna löneregleringen är att betrakta såsom beslutad av Kungl. Maj:t och riksdag, och att därför av löneregleringen föranledd höjning av pensionsunderlagen skall bli gällande för befattningshavarna utan erläggande av sådan engångsavgift, som avses i 9 § 4 mom. pensionsanstaltens reglemente.

*Lantbruksstyrelsen* har i utlåtande den 23 oktober 1945 tillstyrkt framställningen. Sedermera har *statens pensionsanstalt* förklarat sig icke ha något att erinra mot bifall till utsädesföreningens hemställan.

*Departements-  
chefen.*

Den av utsädesföreningen föreslagna anslagshöjningen sammanhänger med att i anslaget inräknats ett belopp å 18 000 kronor till förädlingsarbeten med lin och hampa m. m. Frågan om anvisande av medel till bestridande av kostnaderna för ifrågavarande verksamhet torde jag senare i annat sammanhang få ånyo anmäla för Kungl. Maj:t. Med hänsyn härtill och då de framlagda beräkningarna av utsädesföreningens inkomster och utgifter i övrigt icke föranlett någon erinran från min sida, torde anslaget för nästa budgetår bära upptagas med oförändrat belopp, 322 700 kronor. Vad angår utsädesföreningens framställning den 20 oktober 1945, torde, därest riksdagen icke har något att erinra däremot, den 1945 beslutade löneregleringen få betraktas ha tillkommit på sådant sätt, att föreningen icke skall ha att erlagga de ifrågasatta engångsavgifterna.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Bidrag till Sveriges utsädesförening* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag  
av ..... kronor 322 700.

[92.] **12. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.** Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett belopp av 50 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande villkoren för tillgodonjutande av bidraget hänvisas till statsliggaren s. 782.

I en av lantbruksstyrelsen med tillstyrkande överlämnad framställning av den 27 juli 1945 har *Sveriges utsädesförening* anhållit om oförändrat bidrag av 50 000 kronor för budgetåret 1946/47.

Då även för nästa budgetår ett statsbidrag av 50 000 kronor torde böra lämnas för ifrågavarande ändamål, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Särskilt bidrag till Sveriges utsädesförening för kvalitetsundersökning av lin m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 50 000.

[93.] **13. Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understödjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm.** Alltsedan budgetåret 1924/25 har för detta ändamål anvisats anslag av riksdagen. För ett vart av budgetåren 1940/41 och 1941/42 har anslaget uppförts med 97 000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1942/43—1945/46 med 100 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad framställning ha *W. Weibull aktiebolag* och *Weibullsholms växtförädlingsanstalt* anhållit om ett med 85 000 kronor till 185 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår samt till motivering av anslagsäskandet anfört bland annat följande.

För nästa budgetår beräknas utgifterna för växtförädlingsverksamheten komma att uppgå till 370 200 kronor. Härvid ha emellertid kostnaderna för sortäktthetskontroll genom statens centrala frökontrollanstalt icke medräknats. Då det enligt bolagets och växtförädlingsanstaltens uppfattning synes riktigt att tillämpa en beräkningsgrund, enligt vilken statens bidrag motsvarar hälften av växtförädlingskostnaderna, torde ett till 185 000 kronor förhöjt statsanslag böra utgå för nästa budgetår. De avvikelser, som från och med budgetåret 1933/34 till och med innevarande budgetår skett från denna princip, innebära en merutgift för *W. Weibull aktiebolag* av sammanlagt 471 930 kronor. Ehuru det hittills varit möjligt för bolaget att bära denna merutgift och alltså trots oundviklig kostnadsstegring upprätthålla växtförädlingsarbetet i ungefär samma omfattning som tidigare, har bolaget dock nu kommit till den bestämda uppfattningen, att om icke den av bolaget begärda anslagsregleringen kommer till stånd betydande nedskärningar i verksamheten måste vidtagas. Växtförädlingen arbetar direkt på framställning och vidmakthållande av för jordbruk och trädgårdsskötsel omistligt material, och värdet av detta arbete är av sådan storleksordning, att avbrott och inskränkningar däri måste betraktas som i hög grad ofördelaktiga från det allmännas synpunkt.

I skrivelsen har vidare lämnats en översikt över omfattningen av växtförädlingsverksamheten vid Weibullsholms växtförädlingsanstalt, varjämte vissa jämförelser uppdragits med förhållandena på annat håll.

*Lantbruksstyrelsen*, som tillstyrkt ett anslag av 150 000 kronor, har yttrat i huvudsak följande.

Under en följd av år har styrelsen förordat ökad anslagsanvisning till verksamheten vid Weibullsholm. Styrelsen har härvid hävdad den uppfattningen, att det är önskvärt att denna verksamhet kan upprätthållas i huvudsakligen oförändrad omfattning. För jordbrukets utveckling samt för livsmedelsförsörjningen spelar den sålunda en mycket viktig roll. En nedskärning av verksamhetens omfattning skulle otvivelaktigt bli till allvarligt men för växtodlingens framåtskridande. Det synes därför oundgängligen nödvändigt, att statens bidrag till verksamheten nu avsevärt höjes. Styrelsen vill i likhet med bolaget hävda den principiella uppfattningen, att utgifterna för ifrågavarande verksamhet böra till omkring 50 procent ersättas av staten. Med hänsyn till nuvarande budgetläge vill styrelsen dock icke för närvarande föreslå så stor ökning av anslaget som tillämpningen av denna princip skulle medföra, utan styrelsen begränsar sitt förslag om medelsanvisning för nästa budgetår till att avse ett belopp av 150 000 kronor.

Departement-  
chefen.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, med hänsyn till växtförädlingsverksamhetens stora betydelse för jordbruket, att en höjning av bidraget till Weibullsholms växtförädlingsanstalt nu bör vidtagas. Emellertid finner jag mig för närvarande icke kunna förorda en större ökning av ifrågavarande anslag än med 25 000 kronor till 125 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av fröodlingen m. m.: Understöddjande av den praktiskt vetenskapliga verksamheten å Weibullsholm* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 125 000.

[94.] **14. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 113 300 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 783), dels ock följande

#### Avlöningsstat.

|                                                                      |        |          |
|----------------------------------------------------------------------|--------|----------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....    | kronor | 43 000   |
| 2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t .....                             | »      | 1 800    |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 57 800   |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                         | »      | 10 700   |
| Summa kronor                                                         |        | 113 300. |

I skrivelse den 28 augusti 1945 har *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte

uppföras med 138 800 kronor. Beträffande styrelsens beräkning av medelsbehovet må anföras följande.

Nyssnämnda belopp, 138 800 kronor, fördelar sig med 47 300 kronor å avlöningar till ordinarie tjänstemän, 1 800 kronor å arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, 79 300 kronor å avlöningar till icke-ordinarie personal samt 10 400 kronor å rörligt tillägg.

Höjningen av ordinarieposten med 4 300 kronor sammanhänger med att anstaltsstyrelsen föreslagit, att en kansliskrivarbefattning i lönegrad Eo 11, vars innehavare handhar göromålen såsom kassör, bokförare och registrator hos anstalten, skulle överföras till ordinarie stat. Under posten ha beräknats 46 300 kronor för löner och 1 000 kronor för vikariatsersättningar.

Under icke-ordinarieposten har det för avlöningar till extra ordinarie personal avsedda beloppet med hänsyn till den föreslagna överföringen av kansliskrivarbefattningen till ordinarie stat minskats med 4 000 kronor till 16 200 kronor. För avlöningar till extra tjänstemän har upptagits oförändrat belopp, 5 100 kronor, varjämte för vikariatsersättningar, ha avsetts 1 000 kronor. Ökningen av icke-ordinarieposten hänför sig i huvudsak till det för avlöningar till arvodesanställd personal beräknade beloppet, 57 000 kronor. Härmed avser styrelsen att avlöna extra laboratoriebiträden och jämförlig personal till ett antal av omkring 20. Styrelsen framhåller beträffande denna beräkning, att även om den arvodesanställda personalen icke behöfve ökas utöver det antal av 19, som vore anställt den 1 juli 1945, och arvodena hölles oförändrade, den årliga utgiften för dessa ändock skulle överstiga 48 000 kronor. Enär ifrågavarande personal under vissa tider med stegrat analysantal torde behöva tillfälligt förstärkas samt då en del av de mera varaktigt anställda kunde ha rätt till någon löneförbättring, komme emellertid beloppet att för innevarande budgetår stiga med ytterligare några tusen kronor. Genom att räkna med en motsvarande automatisk ökning av lönerna under nästa budgetår hade styrelsen kommit fram till det förutnämnda beloppet av 57 000 kronor. Styrelsen har framhållit, att det ökade medelsbehovet betingades av den fortgående utökningen av anstaltens verksamhet. Denna medförde å andra sidan jämväl högre analysinkomster, vilka oavkortade inlevererades till statsverket.

I remissutlåtande den 5 september 1945 har *statskontoret* anfört följande.

Statskontoret finner icke anledning till erinran mot att den extra ordinarie kansliskrivarbefattningen på sätt anstaltsstyrelsen föreslagit överföres till ordinarie stat. Under förutsättning att kontrollanstaltens verksamhet under nästa budgetår kommer att bedrivas i av styrelsen beräknad omfattning synes den föreslagna ökningen av anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal motiverad. Ett bibehållande under budgetåret 1946/47 av arvodesavlönad personal i samma utsträckning som den 1 juli 1945 medför såsom framgår av styrelsens framställning ett ökat anslagsbehov av omkring 16 000 kronor, även om arvodena få utgå med oförändrade belopp. De föreslagna arvodesförhöjningarna, vilka skulle draga en sammanlagd kostnad för budgetåret av i runt tal 6 000 kronor, finner statskontoret skäligen.

Då jag icke för närvarande är beredd tillstyrka förslaget att överföra den i lönegrad Eo 11 upptagna befattningen såsom kansliskrivare hos statens lantbrukskemiska kontrollanstalt till ordinarie stat, torde ordinarieposten böra upptagas med oförändrat belopp av 43 000 kronor. Anstaltsstyrelsens förslag om höjning av det för avlöningar till arvodesanställd personal av-

*Departementa-  
chefen.*

sedda beloppet samt om beräkning av medel till vikariatsersättningar under icke-ordinarie posten kan jag däremot biträda. Med hänsyn härtill torde icke-ordinarieposten böra uppräknas med 25 500 kronor till 83 300 kronor. Liksom i gällande avlöningsstat torde sistnämnda post böra angivas förslagsvis, därvid för postens överskridande som hittills bör krävas Kungl. Maj:ts medgivande. För rörligt tillägg synes böra beräknas 10 400 kronor. Under ifrågasvarande anslag bör följaktligen för nästa budgetår anvisas ett belopp av  $(43\,000 + 1\,800 + 83\,300 + 10\,400 =)$  138 500 kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 25 200 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

|                                                                      |        |          |
|----------------------------------------------------------------------|--------|----------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....    | kronor | 43 000   |
| 2. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t .....                             | »      | 1 800    |
| 3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 83 300   |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                         | »      | 10 400   |
| Summa kronor                                                         |        | 138 500; |

- 2) till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 138 500.

[95.] **15. Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 43 800 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för anstalten (statsliggaren s. 783).

I skrivelse den 28 augusti 1945 har *styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 46 500 kronor förhöjt belopp. Den föreslagna anslagshöjningen, 2 700 kronor, fördelar sig med 200 kronor å posten sjukvård m. m., med 1 700 kronor å posten övriga expenser, med 300 kronor å posten publikationstryck samt med 500 kronor å posten underhåll av byggnader.

I remissutlåtande den 5 september 1945 har *statskontoret* förklarat sig icke vilja motsätta sig en höjning av posten övriga expenser med 1 700 kronor. Övriga poster borde däremot enligt statskontorets mening med hänsyn till belastningen under budgetåret 1944/45 uppföras med oförändrade belopp.

Omkostnadsanslaget torde för nästa budgetår böra upptagas med ett till 45 500 kronor förhöjt belopp för att på sätt statskontoret föreslagit möjliggöra en uppräknings av posten övriga expenser med 1 700 kronor till 8 700 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departementets  
chefen.*

att till *Statens lantbrukskemiska kontrollanstalt*: *Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förlagsanslag* av ..... kronor 45 500.

[96.] **16. Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer.** För innevarande budgetår är för ändamålet uppfört ett anslag av 27 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslaget användning hänvisas till statsläggaren s. 783.

Enligt beslut av 1938 års riksdag rörande omorganisation av den kemiska analys- och kontrollverksamheten för jordbrukets behov skulle efter omorganisationens genomförande tills vidare årsanslag beräknas till en var av stationerna i Skara, Jönköping, Kristianstad och Luleå med 6 000 kronor samt provisoriskt till stationen i Visby med 3 000 kronor under något år, intill dess närmare uppfattning vunnits, huruvida det gotländska lantbrukets behov av kemiska analyser utan väsentlig olägenhet kunde fyllas genom andra analysinstitutioner, företrädesvis statens lantbrukskemiska kontrollanstalt.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* beräknat anslagsbehovet under nästa budgetår till oförändrat belopp av 27 000 kronor. Styrelsen har därvid överlämnat dels en framställning av styrelsen för lantbrukskemiska kontrollstationen i Visby av innebörd, bland annat, att den karaktär av provisorium, som gällde i fråga om statsbidraget till stationen, måtte bortfalla, dels ock yttrande av styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt över nämnda framställning. Lantbruksstyrelsen har tillstyrkt bifall till framställningen. Av handlingarna inhämtas bland annat följande.

Styrelsen för kontrollstationen i Visby har framhållit att stationens karaktär av provisorium menligt inverkat på arbetet vid stationen genom att styrelsen icke kunnat planera arbetet på längre sikt och genom att anställandet av personal försvårats. Bland stationens arbetsuppgifter, som icke lämpligen kunde utföras från laboratorium å fastlandet, har styrelsen nämnt vattenanalyser, kemistkontroll vid sockerfabriken i Roma, kontroll av renskumning och urkärning vid mejerier samt analysarbete vid Gotlands andelsslakteriförening.

Styrelsen för statens lantbrukskemiska kontrollanstalt har såsom sin uppfattning uttalat, att i fråga om den analysverksamhet, som närmast ankomme på den lantbrukskemiska kontrollen, d. v. s. kemisk undersökning av jordar, foder- och gödselmedel m. m., statens lantbrukskemiska kontrollanstalt borde utan nämnvärd olägenhet kunna anlitas av gotländska uppdragsgivare. Härvid har styrelsen förutsatt, att kommunikationerna mellan Got-

land och fastlandet kunde på ett tillfredsställande sätt upprätthållas. Emellertid har styrelsen funnit det undandraga sig dess bedömande, huruvida de särskilda uppgifter av för en lantbrukskemisk kontrollstation mera perifer natur, med vilka styrelsen för stationen till väsentlig del motiverat sin framställning, vore av den storleksordning och ägde den betydelse ur allmän synpunkt, att statliga åtgärder för stationens varaktiga bibehållande vore motiverade.

Lantbruksstyrelsen har ansett, att stationen hade för gotländska behov så betydelsefulla uppgifter av det slag, som lokala lantbrukskemiska kontrollstationer plägade handhava, att stationen icke utan väsentlig olägenhet torde kunna ersättas av någon analysstation på fastlandet. Den karaktär av provisorium, som vidlåder statsunderstödet till kontrollstationen i Visby, bör alltså enligt lantbruksstyrelsens mening bortfalla, och understödet i fråga hädanefter beräknas utgå tills vidare liksom fallet är i fråga om statsunderstöden till övriga lokala lantbrukskemiska kontrollstationer.

Departements-  
chefen.

Lantbruksstyrelsens anslagsberäkning föranleder ingen erinran från min sida. Jag är däremot icke beredd att nu taga slutlig ställning till frågan om bibehållande för framtiden av statsbidraget till kontrollstationen i Visby. Detta spörsmål synes böra underkastas en närmare utredning, vilken det torde få ankomma på lantbruksstyrelsen att verkställa. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Understöd åt lokala lantbrukskemiska kontrollstationer* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 27 000.

[97.] **17. Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station, förslagsanslag.** Sedan 1938 års riksdag (prop. nr 211; r. skr. nr 278) beslutat viss omorganisation av den kemiska analys- och kontrollverksamheten för jordbrukets behov, innebärande bland annat, att statsbidrag efter den 30 juni 1939 ej skulle komma att utgå till de kemiska stationerna i Kalmar, Halmstad, Örebro, Västerås och Härnösand, uppfördes för budgetåret 1939/40 ett obetecknat anslag av 14 200 kronor till Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station. För innevarande budgetår är för ändamålet upptaget ett förslagsanslag av 4 000 kronor. Bestämmelser angående anslagets användning ha av Kungl. Maj:t meddelats den 14 juli 1939.

Departements-  
chefen.

Även för nästa budgetår torde böra anvisas ett förslagsanslag, från vilket ifrågavarande ersättning kan bestridas. Medelsåtgången under anslaget för budgetåret 1944/45 utgjorde 19 744 kronor. Då härav omkring 15 700 kronor berott på retroaktiva utbetalningar avseende budgetåren 1939/40—1943/44, synes anslaget kunna bibehållas vid nuvarande belopp, 4 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till personal vid nedlagd kemisk station* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 4 000.

[98.] **18. Bidrag till plantskolekontroll.** Enligt medgivande av 1945 års riksdag anordnas från och med innevarande budgetår kontroll å vissa plantskolealster m. m. För ändamålet är i gällande riksstat uppfört ett anslag av 15 000 kronor. Beträffande de närmare riktlinjerna för kontrollverksamheten hänvisas till prop. nr 141/1945.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för budgetåret 1946/47 anvisas ett anslag av 20 000 kronor. Beträffande styrelsens beräkning av medelsbehovet må nämnas följande.

Till arvode åt en plantskoleinspektör och resekostnader för denne har lantbruksstyrelsen för nästa budgetår beräknat 10 000 respektive 4 000 kronor mot 6 665 respektive 2 500 kronor för innevarande budgetår. Ökningen av dessa poster sammanhänger med att plantskoleinspektören avsetts skola anställas från och med den 1 november 1945. För löpande budgetår ha sålunda posterna i fråga beräknats med utgångspunkt från en anställningstid av allenast 8 månader. Vidare har för nästa budgetår upptagits en post å 3 000 kronor för ett biträde åt plantskoleinspektören. Dessa ökningsar i medelsbehovet å tillhoppa 7 835 kronor motvägas delvis genom att för analyser, blanketttryck, expenser och skrivhjälp beräknas ett 835 kronor mindre belopp än för budgetåret 1945/46 och att en engångskostnad för kontorsutrustning å 2 000 kronor bortfaller. Då inkomsterna i form av kontrollavgifter av lantbruksstyrelsen upptagits med oförändrat belopp, 3 000 kronor, utgör ökningen av medelsbehovet 5 000 kronor.

Då ifrågavarande verksamhet även under nästa budgetår bör kunna bedrivas inom samma kostnadsram som för löpande budgetår, finner jag mig icke kunna tillstyrka någon höjning av förevarande anslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Bidrag till plantskolekontroll* för budgetåret 1946/47  
anvisa ett anslag av ..... kronor 15 000.

[99.] **19. Bekämpande av växtsjukdomar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 70 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 784.

I skrivelse den 22 augusti 1945 har *styrelsen för statens växtskyddsanstalt* anhållit om oförändrat anslag av 70 000 kronor för nästa budgetår. Styrelsen har därvid framhållit, att dittills för budgetåret 1945/46 från anslaget använts omkring 80 000 kronor till växtskyddsanstalten och omkring 14 000 kronor till olika hushållningssällskap. Därest såsom styrelsen föreslagit i sina anslagsäskanden för anstaltens del vissa utgifter för avlöning av icke-ordinarie personal överflyttades från anslaget till bekämpande av växtsjukdomar till anstaltens avlöningsstat, har styrelsen beräknat, att anstaltens behov av medel från förevarande anslag skulle minskas med omkring 30 000 kronor. Under denna förutsättning har styrelsen ansett, att anslaget borde upptagas med oförändrat belopp för nästa budgetår.

Departements-  
chefen.

I enlighet med vad jag föreslagit under punkt 15 torde från och med nästa budgetår två kontors- och fem laboratoriebiträden, vilkas avlöningar hittills utgått från förevarande anslag, böra överflyttas till växtskyddsanstaltens avlöningsstat. Härigenom skulle medelsbehovet under anslaget minska med omkring 24 000 kronor. Såsom jag anført under nyssnämnda punkt torde emellertid böra övervägas, att från ifrågavarande anslag bevilja statsbidrag till växtskyddsverksamhet i Linköping och Skara. Medel för detta ändamål torde därför böra beräknas under anslaget. Med hänsyn härtill och till storleken av de från anslaget för innevarande budgetår anvisade beloppen förordar jag, att anslaget till Bekämpande av växtsjukdomar för nästa budgetår uppräknas med 10 000 kronor till 80 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bekämpande av växtsjukdomar* för budgetåret 1946/  
47 anvisa ett *förlagsanslag* av ..... kronor 80 000.

[100.] **20. Bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen.** Detta anslag, vilket enligt beslut av 1937 års riksdag (prop. nr 249; r. skr. nr 289) avsågs skola utgå med 189 000 kronor om året under en period av tre år, har uppförts med för budgetåret 1938/39 94 500 kronor — avseende verksamheten under första halvåret 1939 — för budgetåret 1939/40 198 800 kronor och för budgetåret 1940/41 185 000 kronor. Såsom bidrag till föreningen anvisades härjämte å tilläggsstat II för sistnämnda budgetår ett anslag av 9 000 kronor, avsett att disponeras för höjning till 25 procent av dyrtidstillägget till föreningens befattningshavare. För ett vart av budgetåren 1941/42—1945/46 ha såsom bidrag till föreningen anvisats 205 500 kronor. Beträffande användningen av anslaget hänvisas till statsliggaren s. 785.

I proposition nr 280 föreslog Kungl. Maj:t 1945 års riksdag att godkänna vissa grunder för statens övertagande av den av föreningen bedrivna verksamheten och för omorganisationen av den nuvarande statliga försöksverksamheten på jordbrukets område m. m. I anledning av propositionen uttalade riksdagen (r. skr. nr 447), att den av föreningen bedrivna verksamheten borde, i enlighet med vad jordbruksutskottet anført i sitt utlåtande nr 73, anslutas till den statliga forsknings- och försöksverksamheten. Tillika anhöll riksdagen, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om ytterligare utredning rörande forsknings- och försöksverksamheten på jordbruksområdet. Utskottet hade i sitt utlåtande bland annat förklarat, att med genomförandet av i propositionen framlagd plan för förstatligandet borde anstå i avbidan på den fortsatta utredningen av försöksväsendet. Sedermera tillkallade dåvarande departementschefen den 29 juni 1945 särskilda sakkunniga att verkställa den av riksdagen begärda utredningen, därvid de sakkunniga bland annat skulle framlägga förslag rörande det sätt, på vilket det av föreningen bedrivna försöksarbetet borde infogas i den statliga försöks- och forskningsverksamheten.

I en av lantbruksstyrelsen med utlåtande den 31 augusti 1945 överlämnad framställning har *styrelsen för Svenska vall- och mosskulturföreningen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 285 485 kronor förhöjt belopp. Den begärda anslagsökningen har, bland annat, föranletts av ett av föreningens styrelse framlagt förslag till omreglering av lönerna för föreningens tjänstemän. Föreningsstyrelsen har i detta sammanhang upplyst, att styrelsen ansett sig nödsakad att från och med den 1 januari 1945 utbetala provisorisk avlöningsförbättring till sina tjänstemän. Denna utbetalning kunde ske på grund av att föreningen i samband med utvecklingen av brännortvindustrien erhållit vissa tillfälliga inkomster från sitt kemiska laboratorium.

*Lantbruksstyrelsen* har i sitt utlåtande förordat, att, därest någon förändring av föreningens verksamhet icke avsåges skola äga rum under budgetåret 1946/47, föreningen beviljades statsbidrag med oförändrat belopp för nämnda budgetår. På grund av den förestående omorganisationen av föreningens verksamhet har lantbruksstyrelsen funnit sig icke kunna förorda en mera definitiv lönerreglering för föreningens tjänstemän. Med hänsyn till att den ifrågasatta utredningen angående det sätt, varpå det av föreningen bedrivna försöksarbetet borde infogas i den statliga forsknings- och försöksverksamheten, avsetts skola slutföras inom sådan tid, att frågan skulle kunna föreläggas 1946 års riksdag, har lantbruksstyrelsen ansett sig icke heller böra upptaga förslaget om provisorisk avlöningsförbättring för föreningens tjänstemän till behandling. Lantbruksstyrelsen har framhållit, att föreningen till sina tjänstemän utbetalat dyrtidstillägg under tiden 1 juli 1943—31 december 1944 med 35 procent, eller med 10 procent mer än riksdagen beräknat vid anslagsanvisningen för samma tid, samt från och med den 1 januari 1945 med 30 procent, eller 5 procent mer än vad som beräknats vid medelsanvisningen, jämte viss provisorisk avlöningsförbättring.

Såsom förut berörts pågår för närvarande utredning angående vall- och mosskulturföreningens framtida inordnande i den statliga försöksverksamheten. I samband härmed kommer även att upptagas frågan om löne- och anställningsförhållandena för föreningens befattningshavare. Under sådana omständigheter torde en lönerreglering för dessa icke lämpligen nu böra genomföras. Med anlitan av vissa tillfälliga inkomster utbetalar föreningen för närvarande till sina tjänstemän 5 procent dyrtidstillägg utöver de 25 procent, för vilka medel beräknats vid anslagsanvisningen, ävensom viss provisorisk avlöningsförbättring. Kostnaderna härför uppgå till omkring 17 000 kronor för år. För att möjliggöra för föreningen att fortsätta härmed även om de tillfälliga inkomsterna skulle bortfalla anser jag mig böra förorda, att anslaget för nästa budgetår uppräknas med 17 000 kronor till 222 500 kronor. Härvid förutsätter jag, att nämnda belopp av 17 000 kronor icke får tagas i anspråk i vidare mån än som erfordras för att bibehålla tjänstemännens löner vid nuvarande nivå.

*Departements-  
chefen.*

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen*  
för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag  
av ..... kronor 222 500.

[101.] **21. Särskilt bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel.** För innevarande budgetår är för detta ändamål uppfört ett anslag av 34 000 kronor. Beträffande användningen av anslaget hänvisas till statsliggaren s. 785.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad framställning har *styrelsen för Svenska vall- och mosskulturföreningen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett oförändrat anslag för ifrågasvarande ändamål.

*Lantbruksstyrelsen* har under förutsättning att nu pågående utredning rörande organisationen av försöksverksamheten på jordbrukets område icke kommer att medföra ändringar under nästa budgetår med avseende å det av föreningen hittills bedrivna försöksarbetet tillstyrkt det framställda anslagsäskandet.

Departements-  
chefen.

Då förevarande anslag för nästa budgetår torde böra upptagas med oförändrat belopp, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Särskilt bidrag till Svenska vall- och mosskulturföreningen för anskaffande av konstgödselmedel* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 34 000.

[102.] **22. Bidrag till Sveriges pomologiska förening.** För innevarande budgetår är för ändamålet upptaget ett anslag av 15 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad framställning har *styrelsen för Sveriges pomologiska förening* anhållit om ett till 25 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår.

*Lantbruksstyrelsen* har tillstyrkt det framställda anslagsäskandet. Styrelsen har därvid anfört i huvudsak följande.

Då styrelsen i sina anslagsäskanden för de två senaste budgetåren förordat en höjning av anslaget till 20 000 kronor, har styrelsen bland annat framhållit, att föreningen efter anslagets nedsättning till 15 000 kronor nödgats inskränka verksamheten genom att minska antalet konsulenter från tre till två. Föreningen har under innevarande budgetår börjat utgiva en tidskrift för nord-svensk trädgårdsodling. Då det enligt lantbruksstyrelsens mening är ett allmänt intresse, att utgivandet av denna tidskrift kan fortsätta, utgör denna föreningens nya uppgift ett icke oväsentligt skäl för ett förhöjt statsbidrag. Där-

jämte är en förbättring av de för närvarande mycket blygsamma löneför-  
månerna för föreningens tjänstemän synnerligen påkallad.

Jag anser mig icke för närvarande kunna förorda någon ökning av an- *Departements-*  
slaget för ifrågavarande ändamål och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte *chefen.*  
föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges pomologiska förening* för bud-  
getåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 15 000.

[103.] **23. Bidrag till Föreningen för växtförädling av fruktträd.** För detta  
ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett anslag av 12 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad  
framställning har *styrelsen för Föreningen för växtförädling av fruktträd* an-  
hållit om ett oförändrat bidragsbelopp av 12 000 kronor för nästa budgetår.

*Lantbruksstyrelsen* har under hänvisning till att föreningens verksamhet  
vore av stor betydelse för landets fruktodling tillstyrkt bifall till framställ-  
ningen.

Anslaget torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp. *Departements-*  
Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Bidrag till Föreningen för växtförädling av frukt-*  
*träd* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag .....  
av ..... kronor 12 000.

[104.] **24. Bestridande med allmänna medel av vissa med betesreglering  
förenade kostnader, förslagsanslag.** Detta anslag har uppförts med 1 000  
kronor för ett vart av budgetåren 1934/35—1939/40 samt med 100 kronor  
för ett vart av budgetåren 1940/41—1945/46. Beträffande bestämmelserna  
rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 785.

De för budgetåren 1934/35—1944/45 anvisade anslagen ha icke behövt *Departements-*  
tagas i anspråk. Emellertid torde medel böra ställas till förfogande för än- *chefen.*  
damålet även under nästa budgetår. Därvid synes liksom för innevarande  
budgetår under anslaget endast behöva upptagas ett formellt belopp av 100  
kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bestridande med allmänna medel av vissa med be-*  
*tesreglering förenade kostnader* för budgetåret 1946/47 an-  
visa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 100.

[105.] **25. Fraktlindring för kalk, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 275 000 kronor. Bestämmelser om anslaget användning finnas upptagna i Kungl. Maj:ts brev till järnvägsstyrelsen den 7 juni 1940 (Sv. förf.-saml. nr 492). Genom beslut den 6 maj och den 30 juni 1938 samt den 21 april 1944 har Kungl. Maj:t uppdragit åt lantbruksstyrelsen att verkställa utredning rörande frågorna om fraktbidrag vid landsvägs- och sjötransporter av kalk samt om en revision av gällande bestämmelser för beräkning av fraktbidrag för kalk.

*Lantbruksstyrelsen* har — under förmälan att styrelsen icke hunne avsluta ifrågasvarande utredning inom sådan tid att på utredningen grundad proposition kunde föreläggas 1946 års riksdag — hemställt, att anslaget med hänsyn till medelsåtgången under budgetåret 1944/45, i runt tal 300 000 kronor, för nästa budgetår måtte uppföras med nämnda belopp.

Departements-  
chefen.

I avvaktan på slutförandet av de lantbruksstyrelsen anförtrodda utredningsuppgifterna synes ifrågasvarande verksamhet under nästa budgetår böra fortgå enligt i huvudsak nu gällande grunder. Med hänsyn till svårigheten att för närvarande mera bestämt bedöma medelsbehovet torde anslaget böra upptagas med oförändrat belopp av 275 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fraktlindring för kalk* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 275 000.

[106.] **26. Statens sockernämnd, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 45 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 786. Efter förslag av Kungl. Maj:t har 1945 års riksdag (prop. nr 245; r. skr. nr 146) bland annat godkänt ett förslag till kontrakt mellan staten och Svenska sockerfabriksaktiebolaget rörande sockertillverkningen m. m. under tiden 1 augusti 1945—31 juli 1946. Tillsynen över sockerbolagets verksamhet i vad denna beröres av kontraktet utövas av statens sockernämnd, som för övrigt har att vaka över fullgörandet av kontraktets bestämmelser ävensom eljest utföra av Kungl. Maj:t förelagda uppgifter.

*Statens sockernämnd* har hemställt, att för nämndens verksamhet under nästa budgetår måtte anvisas ett förslagsanslag av 45 000 kronor. Nämnden har härvid anfört i huvudsak följande.

Oaktat det till grund för sockernämndens verksamhet liggande nu gällande avtalet mellan staten och sockerbolaget utlöper den 31 juli 1946, torde kunna förutsättas, att nämndens granskningsarbete ej kan avslutas omedelbart efter sagda dag utan måste pågå åtminstone några månader därefter med hänsyn till bland annat, att sockerbolagets bokslut per den 31 juli icke kan föreligga färdigt förrän under september månad samma år och nämnden därefter har att utföra ett omfattande granskningsarbete av bokslutet m. m. Med hänsyn härtill och då det dessutom kan antagas, att en fortsatt reglering av socker-

näringsen kan bliva erforderlig under ytterligare ett år, synes man böra räkna med möjligheten att sockernämndens verksamhet kommer att i ungefär nuvarande omfattning fortgå under budgetåret 1946/47.

Beträffande anslagsbehovet för sist sagda tid får nämnden upplysningsvis nämna, att för budgetåret 1944/45 kostnaderna för nämndens verksamhet uppgått till 41 036 kronor 10 öre, vartill kommer ett belopp av 3 000 kronor, som påförts anslaget för nu löpande budgetår. I fråga om anslagsbehovet för budgetåret 1946/47 har nämnden ansett, att detsamma i stort sett kommer att överensstämma med anslagsbehovet för det sistförflutna respektive det löpande budgetåret enligt följande beräkning. Under förutsättning att antalet ledamöter i nämnden är oförändrat, torde erfordras 7 400 kronor i arvoden. Då för resekostnads- och traktamentsersättningar torde kunna väntas utgå ett belopp av 4 000 kronor, synes den sammanlagda kostnaden för ledamöterna böra beräknas till ungefär 11 400 kronor. Vidare torde för arvoden för nämndens befattningshavare böra upptagas ett belopp av 21 200 kronor, varjämte kostnadsposten för resor och traktamenten till befattningshavarna synes böra beräknas till 8 000 kronor. Om härtill lägges ett belopp av 4 400 kronor för extra biträden, expenser, telefon o. d., kan totala medelsbehovet för nästa budgetår uppskattas till förslagsvis 45 000 kronor.

I anslutning till vad sockernämnden anfört torde ifrågavarande anslag böra upptagas med oförändrat belopp, 45 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-  
chefen.*

att till *Statens sockernämnd* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 45 000.

[107.] 27. **Bidrag till gödselvärdsanläggningar, reservationsanslag.** För detta ändamål ha under en följd av år anvisats medel. För budgetåret 1942/43 beviljades ett reservationsanslag av 200 000 kronor, medan för budgetåren 1943/44 och 1944/45 icke upptagits några medel för ifrågavarande bidragsverksamhet. Härjämte må erinras, att 1941 års riksdag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisat ett reservationsanslag (B) av 1 000 000 kronor för ifrågavarande ändamål. Sistnämnda anslag, vilket motiverats av arbetslöshetspolitiska skäl och således hade karaktär av beredskapsanslag, togs icke i anspråk för sitt ändamål under budgetåren 1940/41 och 1941/42. Emellertid medgav 1942 års riksdag (prop. nr 316; r. skr. nr 415), att anslaget finge användas oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna. För innevarande budgetår har för ifrågavarande bidragsverksamhet å riksstaten uppförts ett reservationsanslag av 250 000 kronor.

Anslagsmedlen disponeras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 435) angående statsbidrag till gödselvärdsanläggningar med däri genom kungörelserna nr 189/1934, 119/1936, 567/1937 och 355/1940 gjorda ändringar.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att till förevarande bidragsverksamhet för nästa budgetår måtte anvisas ett reserva-

tionsanslag av 300 000 kronor. Styrelsen har härvid anført i huvudsak följande.

Under budgetåret 1944/45 beviljade Kungl. Maj:t bidrag till gödselvårdsanläggningar med sammanlagt 259 800 kronor. Under samma budgetår utgjorde medelsåtgången å ifrågavarande anslag tillhopa omkring 139 000 kronor. För bidragsverksamhet i anslagets syfte torde enligt lantbruksstyrelsens beräkning under innevarande budgetår stå till förfogande ett belopp av omkring 583 500 kronor. Att ifrågavarande medel helt skulle komma att tagas i anspråk före budgetårets utgång, finner styrelsen mindre sannolikt. Det belopp, hushållningssällskapen kunna förväntas behöva för ifrågavarande verksamhet under återstoden av innevarande budgetår, torde enligt styrelsens uppfattning böra beräknas till i runt tal 400 000 kronor.

Behovet av understöd till förbättrande av gödselvården vid mindre jordbruk synes alltför vara mycket stort. På grund härav anser styrelsen, att medel för ändamålet böra stå till förfogande även under nästkommande budgetår. Då av förenämnda belopp å omkring 583 500 kronor cirka 180 000 kronor enligt lantbruksstyrelsens beräkning komma att vid utgången av innevarande budgetår kvarstå odisponerade, får styrelsen föreslå, att anslaget för nästa budgetår upptages å riksstaten med ett från 250 000 kronor till 300 000 kronor ökat belopp.

Departements-  
chefen.

Det torde icke vara erforderligt att för nästa budgetår anvisa större anslag än för löpande budgetår. Vid handhavandet av ifrågavarande verksamhet torde böra beaktas, att bidrag icke lämnas till gödselvårdsanläggning å fastighet, som kan antagas inom en nära framtid komma att sammanslås med annan fastighet eller uppdelas för komplettering av andra fastigheter i syfte att åstadkomma bärkraftiga jordbruk.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till gödselvårdsanläggningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av .. kronor 250 000.

[108.] 28. **Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till avlöande av mejerikonsulenter m. m., förslagsanslag.** För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 110 900 kronor, varav 74 900 kronor avsetts såsom bidrag till avlöningar och 36 000 kronor såsom bidrag till resekostnader. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 787.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* med överlämnande av en den 31 juli 1945 dagtecknad framställning från Svenska mejeriernas riksförening u. p. a. om ett anslag av 112 900 kronor, hemställt, att för nästa budgetår måtte för ifrågavarande ändamål anvisas ett förslagsanslag av 111 400 kronor. Den av lantbruksstyrelsen föreslagna anslagshöjningen å 500 kronor har föranletts av ökat behov av medel till ålderstillägg.

Med biträdande av lantbruksstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departements-*  
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till*  
*avlönande av mejerikonsulenter m. m.* för budgetåret 1946/47  
anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 111 400.

[109.] **29. Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag till Svenska smörprovningarna.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 24 500 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsläggaren s. 787.

Med skrivelse den 24 september 1945 har lantbruksstyrelsen överlämnat en framställning från *styrelsen för Svenska smörprovningarna*, vari denna i avslutning till upprättat förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1946/47 anhållit om oförändrat anslag av 24 500 kronor. Detta belopp utgör skillnaden mellan beräknade utgifter å 542 600 kronor och beräknade inkomster å 518 100 kronor. Styrelsen för smörprovningarna har i statförslaget upptagit grundlönen till föreståndaren för ostkontrollen med 8 500 kronor, vilket innebär en höjning med 1 000 kronor i förhållande till den nu utgående lönen. Vidare har styrelsen i utgiftsposten ålderstillägg inräknat ett tredje ålderstillägg å 500 kronor till direktören samt till den i Malmö stationerade direktörsassistenten.

*Lantbruksstyrelsen*, som i sin skrivelse förordat, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 23 100 kronor, har förklarat sig icke ha något att erinra mot förslaget om ett tredje ålderstillägg till direktören och den i Malmö stationerade direktörsassistenten. Med hänsyn till att löneförmånerna till föreståndaren för ostkontrollen fastställts så sent som vid 1945 års riksdag har lantbruksstyrelsen däremot icke ansett sig kunna tillstyrka den föreslagna höjningen av löneförmånerna till denne befattningshavare. På grund härav har lantbruksstyrelsen funnit de i statförslaget beräknade utgifterna kunna nedsättas dels med 1 000 kronor å posten avlöningar m. m., dels ock med 260 respektive 176 kronor å posterna till dyrtidstillägg och kristillägg eller således med tillhoppa i runt tal 1 400 kronor.

Lantbruksstyrelsens förslag till beräkning av smörprovningarnas behov av statsbidrag för nästa budgetår föranleder icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-*  
*chefen.*

att till *Befrämjande av mejerihanteringen m. m.: Bidrag*  
*till Svenska smörprovningarna* för budgetåret 1946/47 anvisa  
ett anslag av ..... kronor 23 100.

[110.] **30. Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, *reservationsanslag*.** För detta ändamål har för budgetåret 1945/46 anvisats ett reservationsanslag av 126 000 000 kronor (prop. nr 303; r. skr. nr 472). I skrivelse den 31 augusti 1945 har statens livsmedelskommission beräknat, att för upprätthållande under nästa budgetår av prisregleringen på jordbrukets område erfordras ett belopp av i runt tal 130 000 000 kronor. I avbidan på de förslag i ämnet, som jag har för avsikt att senare framlägga för Kungl. Maj:t, torde anslaget nu allenast böra upptagas med beräknat belopp. Detta torde därvid böra bestämmas till samma belopp som anvisats för budgetåret 1945/46, eller 126 000 000 kronor.

Lantbruksstyrelsen har i skrivelse den 31 augusti 1945 hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att vid beräkning av behovet för budgetåret 1946/47 av medel till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område upptaga ett belopp av 900 000 kronor till bidrag till produktionsbefrämjande åtgärder på jordbrukets område i Norrland och vissa andra delar av riket samt ett belopp av 19 400 kronor till inspektion över klassificering av kött m. m. Vid 1945 års riksdag medgavs, att för nämnda ändamål finge av ifrågavarande anslag användas 900 000 kronor respektive 19 400 kronor. Jag torde närmare få ingå på lantbruksstyrelsens förslag i samband med att jag ånyo anmäler frågan om nyssberörda prisregleringsåtgärder.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *reservationsanslag* av . . . . kronor 126 000 000.

[111.] **31. Prisrabatter till vissa livsmedel.** Till bestridande av utgifterna för detta ändamål har för innevarande budgetår under elfte huvudtiteln anvisats ett anslag av 100 000 000 kronor. Beloppet är avsett att täcka kostnaderna för prisrabatterna å matfett och mjölk.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *statens livsmedelskommission*, med hänsyn till att de verkliga kostnaderna för prisrabatteringen under budgetåret 1944/45 blivit något lägre än som ursprungligen beräknades och under antagande av i huvudsak oförändrade tilldelningsbestämmelser för rabattkorten, anmält, att hithörande kostnader under budgetåret 1946/47 borde upptagas med ett något lägre belopp än som för detta ändamål anvisats för budgetåret 1945/46 eller förslagsvis 95 000 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Behov av prisrabatter å matfett och smör torde med säkerhet komma att föreligga jämväl under nästa budgetår. I avvaktan på att mera säkra beräkningar kunna framläggas angående medelsbehovet under nästa budgetår anser jag att slutlig ställning till frågan om detta medelsbehov icke nu bör tagas utan att anslaget bör uppföras med allenast ett beräknat belopp. Mot

storleken av det av kommissionen beräknade beloppet, 95 000 000 kronor, har jag icke något att erinra.

Med hänsyn till ovissheten om utvecklingen av folkhushållningsdepartementets fortsatta verksamhet synes anslaget lämpligen böra överflyttas från elfte till nionde huvudtiteln.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Prisrabatter* på vissa livsmedel för budgetåret 1946/47 beräkna ett anslag av ..... kronor 95 000 000.

[112.] **32. Förmalningsersättningar, förslagsanslag.** I syfte att förhindra att de i förhållande till förkrigspriserna höjda producentpriserna å brödsäd skola medföra motsvarande ökning av priserna på mjöl och bröd har sedan hösten 1940 tillämpats ett system med s. k. förmalningsersättningar. Dessa ersättningar utbetalas till kvarnarna för av dem förmalen spannmål. Till den 1 augusti 1944 utgick ersättning, ehuru med olika belopp, såväl för handelsförmalning som vid förmalning mot lön men från och med angivna dag utgår icke någon ersättning för sistnämnda slag av förmalning. Anslaget till förmalningsersättningar är för innevarande budgetår uppfört med 40 000 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *statens livsmedelskommission* hemställt, att i avvaktan på slutligt förslag i ämnet anslaget till förmalningsersättningar för nästa budgetår i riksstatsförslaget måtte upptagas med ett beräknat belopp av 40 000 000 kronor eller samma belopp som anvisats för innevarande budgetår.

Då ovisshet för närvarande råder i fråga om åtskilliga av de faktorer, som påverka storleken av det för nästa budgetår behövliga anslaget, bör det samma icke nu slutligt bestämmas utan i riksstatsförslaget endast upptagas såsom ett beräknat anslag. Beträffande storleken av ett dylikt anslag synes detsamma böra uppskattas till ett belopp av 10 000 000 kronor.

Av skäl som jag under nästföregående punkt anfört synes även förevarande anslag lämpligen böra överflyttas från elfte till nionde huvudtiteln.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Förmalningsersättningar* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 10 000 000.

[113.] **33. Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.** För ifrågavarande ändamål är för löpande budgetår upptaget ett anslag av 53 000 kronor. Anslaget, som avses skola lämna bidrag till kostnaderna för revisions-, instruktions- och organisationsverksamhet inom jordbrukskasserörelsen, må enligt föreskrift den 5 oktober 1945 utbetalas till Svenska jordbrukskreditkassan först sedan kassan visat sig ha fullgjort den kassan ålagda skyldigheten att erlægga bidrag med 50 000 kronor till bestridande av de på tillsynen över jordbrukskasserörelsen belöpande kostnaderna för bank- och fondinspektionen.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan* meddelat, att den kassan åvilande revisions-, instruktions- och organisationsverksamheten under budgetåret 1944/45 dragit en total kostnad av cirka 116 000 kronor, i vilket belopp icke inginge för nämnda budgetår utgående bidrag å 45 000 kronor till bank- och fondinspektionens kostnader för jordbrukskassetillsynen. Styrelsen har föreslagit, att ifrågavarande anslag även för nästa budgetår bestämdes till 53 000 kronor.

*Departements-  
chefen.* Enligt vad chefen för finansdepartementet denna dag i annat sammanhang anför bör bidraget till kostnaderna för jordbrukskassetillsynen för nästa budgetår beräknas till 55 000 kronor. Någon förändring i anslagsberäkningen torde ej påkallas i anledning härav och jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Revision av jordbrukskasserörelsen m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 53 000.

[114.] **34. Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen, förslagsanslag.** För innevarande budgetår är för ifrågavarande ändamål upptaget ett förslagsanslag av 163 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 789.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *styrelsen för Svenska jordbrukskreditkassan* hemställt om ett till 144 000 kronor nedsatt anslag för nästa budgetår.

*Departements-  
chefen.* Mot förevarande anslagsäskande, vilket innebär en minskning av anslaget med 19 000 kronor i förhållande till innevarande budgetår, har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets kreditkassor: Förvaltningsbidrag till jordbrukskasserörelsen* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 144 000.

[115.] **35. Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m., förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett förslagsanslag av 65 000 kronor. Närmare redogörelse för användningen av anslaget har lämnats i 1937 års statsverksproposition (IX H. T. s. 246).

I skrivelse den 28 augusti 1945 har *lånenämnden för sekundär jordbrukskredit* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 70 000 kronor förhöjt belopp. Den föreslagna höjningen av anslaget har motiverats med att anslaget för budgetåret 1944/45 något överskridits och att det för innevarande budgetår upptagna anslagsbeloppet med all säkerhet komme att överskridas.

Med hänsyn till svårigheten att för närvarande mera bestämt bedöma medelsbehovet torde anslaget för nästa budgetår böra upptagas med oförändrat belopp av 65 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Förvaltningsbidrag till förmedlare av lån från statens sekundärlånefond för jordbrukare m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 65 000.

[116.] **36. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 83 700 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 24 april 1942 personalförteckning för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter (statsliggaren s. 790), dels ock den 4 maj 1945 följande avlöningsstat för anstalterna:

#### Avlöningsstat.

|                                                                                           |               |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor 16 400 |
| 2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i> .....    | » 20 800      |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....                | » 40 500      |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                              | » 6 000       |
| Summa kronor 83 700.                                                                      |               |

Med skrivelse den 24 september 1945 har lantbruksstyrelsen överlämnat en av *styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* gjord framställning om anvisande för nästa budgetår av ett med 51 000 kronor till 134 700 kronor förhöjt avlöningsanslag. Höjningen har huvudsakligen för- anletts av att anstaltsstyrelsen framlagt förslag om dels överförande å ordinarie stat av vissa extra ordinarie befattningar vid anstalterna samt ombildning av arvodesbefattningar till extra ordinarie tjänster, dels utökning av personalen vid anstalternas filial i Alnarp, dels ock inrättande av en prov-

ningsavdelning i Norrland. Till motivering för sina förslag i förstberörda avseenden har anstaltsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Omfattningen av anstalternas verksamhet har med tillfälliga fluktuationer ökat oavbrutet. Såvitt nu kan bedömas, kommer denna utveckling att fortsätta. Härför talar främst det förhållandet att mekaniseringen fått allt större betydelse inom jordbruket. Provningsarna måste giva riktiga och såvitt möjligt uttömmande upplysningar om maskinernas praktiska bruksvärden och hållbarhet. En första förutsättning härför är, att anstalterna förfoga över tillräcklig och högt kvalificerad personal. I sina anslagsäskanden för budgetåret 1942/43 föreslog styrelsen, att i avvaktan på den omorganisation m. m., vartill förslag i juli 1938 framlagts av särskilt tillkallade utredningsmän, följande ordinarie befattningshavare skulle uppföras å anstalternas stat, nämligen en föreståndare, två överassistenter, en montör, en kontorsskrivare och ett skrivbiträde. Därjämte hemställde styrelsen om inrättande av två extra ordinarie befattningar som provningsingenjör respektive montör. De som ordinarie föreslagna befattningarna placerades emellertid på extra ordinarie stat och provningsingenjör- och montörstjänsterna blevo arvodesbefattningar. Sedan 1945 års riksdag anvisat medel för uppförande vid Ultuna av en nybyggnad för anstalterna, har anstalternas förlägningsfråga i princip lösts på sätt som föreslogs av förenämnda utredningsmän. Även beträffande anstalternas organisation är numera utredningsmännens förslag i stort sett genomfört. Styrelsen finner det ofrånkomligt, att av anstalternas sedan den 1 juli 1942 på extra ordinarie stat uppförda personal föreståndaren, de två överassistenterna och montören erhålla ordinarie anställning. Den nuvarande kanslibiträdesbefattningen anser styrelsen böra omändras till en kansli-skrivarbefattning i lönegrad Eo 11 i likhet med vad som från innevarande budgetår gäller för motsvarande befattning vid statens lantbrukskemiska kontrollanstalt. Till ytterligare motivering härför vill styrelsen anföra, att den betydligt ökade omfattningen av maskin- och redskapsprovningsanstaltens verksamhet medfört väsentligt ökat arbete och ansvar med omhändertagandet av kassa och räkenskaper. Samtidigt har också personal och utrustning ökat. Utöver de ordinarie räkenskaperna tillkomma sådana för särskilda undersökningar. Vidare bör framhållas, att vederbörande befattningshavare har att närmast under föreståndaren svara för arbetets fördelning bland kontorspersonalen.

Med hänsyn till den nu genomförda fastare organisationen av anstalterna anser styrelsen vidare, att arvodesbefattningen som provningsingenjör med av Kungl. Maj:t fastställt arvode å 9 600 kronor bör uppföras på extra ordinarie stat i 24 lönegraden. På samma sätt bör montörsbefattningen, till vilken för närvarande utgår ett arvode å 5 100 kronor från posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., uppföras på extra ordinarie stat i 10 lönegraden.

Den ökade verksamheten inom anstalterna har gjort det nödvändigt att såsom tillfälliga biträden anställa en ingenjör med ett arvode av 550 kronor, en montör med ett arvode av 350 kronor samt två kvinnliga biträden med ett arvode av vardera 250 kronor, allt för månad räknat. Av de båda sistnämnda biträdena har det ena varit sysselsatt huvudsakligen med analys- och fotograferingsarbeten och det andra huvudsakligen med skötseln av telefonväxeln. Då samtliga nu omförmälda biträden icke kunna undvaras, där-est anstalterna skola kunna på tillfredsställande sätt tillgodose behovet av provningsverksamheten, anser styrelsen, att medel för deras avlöning böra beräknas under anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal. Styrelsen föreslår, att för en ingenjör upptages samma belopp, som för när-

varande utgår, eller 550 kronor per månad. För montören torde böra räknas med ett arvode av 400 kronor för månad. För de kvinnliga biträdena anser styrelsen arvodet böra bestämmas till 300 respektive 275 kronor för månad.

I fråga om sina förslag rörande befattningarna vid anstaltens filial i Alnarp har anstaltsstyrelsen anfört bland annat följande.

Provningar av lantbruksmaskiner ha under hela den tid, verksamheten upprätthållits, bedrivits icke blott vid Ultuna utan jämväl vid Alnarp. Som ledare av verksamheten därstädes har tidigare varit anställd en särskild överassistent. Efter dennes fränfalle år 1935 har läraren i maskinlära vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut i avvaktan på en mera definitiv organisation av anstaltens svarat för ledningen. Han har här för uppburet ett års arvode av 500 kronor jämte dagarvode. Till sin hjälp har han haft en assistent med av Kungl. Maj:t fastställt arvode. Dessutom har den vid institutets maskininstitution anställd montören tidvis kunnat utnyttjas, varjämte montörshjälp i övrigt fått anskaffas från närliggande privat smidesverkstad. Anordningen har givetvis haft provisorisk karaktär. Då nyssnämnda maskininstitution och därmed den lärare, som förestår denna, i enlighet med beslut av 1945 års riksdag får betydligt vidgade arbetsuppgifter i fråga om utbildning av maskinreparatörer m. m. och lärarbefattningen under år 1945 dessutom nybesättes med annan innehavare, måste en ändrad anordning träffas. Personalen vid denna avdelning har icke varit tillräcklig för arbetsuppgifterna. Att såsom nu stundom varit nödvändigt anlita personal från privata verkstäder bör undvikas. Styrelsen vill därför föreslå, att vid provningsavdelningen för lantbruksmaskiner i Alnarp åter inrättas en överassistentbefattning, tills vidare placerad i lönegrad Eo 26. Personalen i övrigt bör utgöras av en förste assistent i lönegrad Eo 21 samt en montör med arvode av 5 100 kronor. Assistenten, vilken bör vara agronom, lantmästare eller ingenjör med lantbrukserfarenhet, har bland annat den ansvarsfulla uppgiften att övervaka maskiner i fält- och laboratorieprov. Montören skall vara kompetent att självständigt utföra monteringar, besiktningar av maskindetaljer, sveatsning och vanligt mekaniskt arbete. Han måste därjämte äga kännedom om lantbruksmaskiner och deras arbetsförhållanden.

Styrelsen vill vidare hemställa, att överassistenten vid anstaltens mejeriavdelning i Alnarp befrias från honom åvilande skyldighet att meddela undervisning i maskinlära m. m. vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstituts högre mejerikurs och att han till sin hjälp erhåller en assistent. Ifrågavarande undervisning, som omfattar 175 föreläsnings- och övningsstimmar, är i huvudsak koncentrerad till tiden augusti—december. Undervisningen kräver ett betydligt förarbete och upptager därför ungefär en tredjedel av överassistentens arbetstid under hösten. Då provningsarbetet under tiden icke kan eftersättas, medför undervisningsskyldigheten en orimligt stor arbetsbörda för överassistenten. Vid mejeriavdelningen finnes sedan år 1940 anställt ett provningsbiträde med ett arvode av 4 800 kronor. Med hänsyn till omfånget och arten av avdelningens arbeten dels med vanliga provningar och dels med kontroll av pastörer kunde det vara motiverat att som medhjälpare åt överassistenten i stället för ifrågavarande biträde anställa en mejerijoinjör i lönegrad Eo 21. Därest överassistenten befrias från undervisningen i högre mejerikursen, anser styrelsen emellertid, att behovet av arbetshjälp vid mejeriavdelningen tills vidare bör kunna tillgodoses genom en assistent med examen från mejeriskola, placerad i lönegrad Eo 14.

Anstaltsstyrelsen har beträffande förslaget att inrätta en provningsavdelning i Norrland uttalat i huvudsak följande.

Ikke inom något annat område av landet bedrivs en sådan nyodlingsverksamhet som i Norrland, där den årligen nyodlade arealen under tiden 1937—1942 uppgått till omkring 2 400 hektar. Bland annat på grund av 1945 års riksdags beslut om statligt stöd för anskaffande av maskiner för nyodling torde nyodling med maskinella hjälpmedel säkerligen komma att öka i omfattning. Denna verksamhet kräver helt andra maskiner än vanlig jordbearbetning. Det är därför angeläget, att provning av dylika maskiner kan bedrivas effektivt. Endast i få fall har det hittills varit möjligt att utföra eller komplettera provningar i Norrland. Någon verklig kännedom om maskinernas lämplighet under där rådande förhållanden har sålunda icke kunnat vinnas. Anstalterna ha därför icke i erforderlig grad kunnat bistå det norrländska jordbruket och icke heller i önskvärd omfattning kunnat delgiva konstruktörer och tillverkare av maskiner erfarenheter beträffande de speciella anspråk, som i Norrland måste ställas på nykonstruktioner. Styrelsen, som samrått med norrlandskommittén, vill nu föreslå, att en provningsavdelning upprättas i Norrland i anslutning till den försökscentral, som nämnda kommitté torde komma att föreslå.

Avdelningens uppgift skulle i första hand bli att utföra provningar av sådana maskiner för jordbruk, trädgårdsskötsel och skogsbruk, som kunna finna användning i Norrland. En synnerligen viktig uppgift är därjämte att biträda de norrländska jordbrukarna samt hushållningssällskapens konsulenter med råd beträffande maskiner. I den utsträckning så befinnes lämpligt och möjligt bör avdelningen dessutom samverka med jordbrukstekniska institutet i fråga om de arbeten, som beröra Norrland. Avdelningens personal bör utgöras av en överassistent i lönegrad Eo 26 och en montör med ett arvode av lägst 5 100 kr. I sin verksamhet bör överassistenten biträdas av en provningsnämnd.

*Lantbruksstyrelsen* har tillstyrkt anstaltsstyrelsens förslag med endast den modifikationen, att lantbruksstyrelsen funnit de av anstaltsstyrelsen förordade arvoden å 3 600 respektive 3 300 kronor till två kvinnliga biträden böra utgå med 3 300 respektive 3 000 kronor. På grund härav har lantbruksstyrelsen hemställt, att anstalternas avlöningsanslag måtte uppföras med ett 600 kronor lägre belopp än det anstaltsstyrelsen begärt, eller 134 100 kronor.

Beträffande lantbruksstyrelsens beräkningar av de olika avlöningspostererna må nämnas följande.

I anledning av förslaget om överförande å ordinarie stat av en föreståndare, två överassistenter och en montör har å avlöningsstaten upptagits en *ordinarie post* å 34 000 kronor.

*Arvodessposten* har utgått på grund av förslagen om inrättande av en överassistentbefattning i stället för den nuvarande befattningen som provningsledare vid lantbruksavdelningen i Alnarp samt ombildning av två arvodesbefattningar som provningsingenjör och som assistent till extra ordinarie tjänster i 24 respektive 21 lönegraden.

Posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. har minskats med 6 800 kronor till 14 000 kronor. De föreslagna omändringarna av två arvodesbefattningar, den ena som provningsbiträde vid mejeriavdelningen och den andra som montör, till en assistenttjänst i Eo 14 respektive en montörsbefattning i Eo 10 ha minskat medelsbehovet under posten med i runt tal 10 000 kronor. Å andra sidan har för arvoden åt provningsnämndernas ledamöter och andra sakkunniga be-

räknats ett 2 600 kronor högre belopp än för innevarande budgetår eller 7 500 kronor. Uppräkningen har motiverats dels med att medelsåtgången för ifrågavarande ändamål de senaste budgetåren uppgått till mellan 6 000 och 7 000 kronor, dels ock med att ett belopp av 1 500 kronor beräknats för arvoden åt ledamöterna i provningsnämnden för den föreslagna nya avdelningen i Norrland. Slutligen ha upptagits 600 kronor till arvode åt ett biträde i administrativa och juridiska frågor.

Icke-ordinarieposten har uppräknats med 33 000 kronor till 73 500 kronor. Förslagen om inrättande av två överassistenttjänster i Eo 26 vid lantbruksavdelningen i Alnarp och vid den nya avdelningen i Norrland, ombildning av arvodesbefattningar till extra ordinarie tjänster som provningsingenjör i 24, som förste assistent i 21, som assistent i 14 och som montör i 10 lönegraden samt inrättande av två montörsbefattningar vid lantbruksavdelningen i Alnarp respektive den nya avdelningen i Norrland med ett arvode av 5 100 kronor vardera ävensom omändring av en kanslibiträdesbefattning i Eo 7 till en kansliskrivarbefattning i Eo 11 ha föranlett ökningarna å tillhoppa 46 900 kronor. Vidare har förslaget att till förevarande post överföra de nu från posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. utgående arvoden till en ingenjör, en montör och två biträden medfört ett ökat medelsbehov under icke-ordinarieposten av 17 700 kronor. Slutligen ha under posten beräknats 500 kronor för vikariatersättningar. Mot de nu nämnda ökningarna å tillhoppa 65 100 kronor svara minskningar å 32 100 kronor, vilka betingats av förslaget att till ordinarie stat överföra vissa befattningar.

Posten rörligt tillägg har med anledning av de framförda förslagen höjts med 6 600 kronor till 12 600 kronor.

*Norrlandskommittén* har i utlåtande den 2 november 1945 tillstyrkt förslaget om inrättande i Norrland av en provningsavdelning till statens maskin- och redskapsprovningsanstalter. Kommittén har därvid yttrat väsentligen följande.

För närvarande överväger kommittén åtgärder för att främja forsknings-, försöks- och kontrollverksamheten på jordbrukets område i Norrland, i vilket ämne kommittén hoppas att kunna avgiva ett betänkande omkring årsskiftet 1945/46. Kommittén har i förevarande sammanhang bland annat uppmärksammat behovet av en vidgad provnings- och försöksverksamhet för Norrland i vad gäller maskiner och redskap på lantushållningens område. Såvitt kommittén kan finna torde de förslag som nu framlagts av styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter och tillstyrkts av lantbruksstyrelsen, i huvudsak tillgodose de önskemål i fråga om provnings- och upplysningsverksamhet, som kunna ställas på nämnda anstalters verksamhet för Norrland.

Kommittén hyser planer på att föreslå, att vissa norrländska filialer till olika institutioner på jordbruksforskningens område skola placeras på en och samma plats. Därmed skulle tillskapas en mera central försöksplats för Norrland. Även en provningsavdelning till statens maskin- och redskapsprovningsanstalter torde böra förläggas till densamma, och detta till fördel såväl för avdelningen som för övrig vid den centrala försöksplatsen förlagd forskning. Kommittén avser också att upptaga förslag om erforderliga byggnadsutrymmen m. m. för en provningsavdelning vid den centrala försöksplatsen. Frågan om avdelningens förlägningsplats och byggnadsbehov torde sålunda böra avgöras i samband med ställningstagandet till kommitténs förslag om ordnande av försöks- och forskningsverksamheten på jordbrukets område.

*Styrelsen för Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut* har i infortrat utlåtande tillstyrkt den föreslagna personalförstärkningen vid anstaltens lantbruksavdelning i Alnarp samt förordat, att överassistenten vid mejeriavdelningen befriades från undervisningen i högre mejerikursen.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* förklarat, att enligt statskontorets mening närmare erfarenhet av igångsatta undersökningar angående möjligheterna att överföra materialundersökningar till statens provningsanstalt borde avvaktas, innan frågan om en fastare organisation av maskin- och redskapsprovningsanstalterna upptoges till avgörande. Ämbetsverket har därför icke ansett sig kunna tillstyrka de föreslagna ordinarie tjänsterna liksom ej heller ombildande av vissa arvodestjänster till extra ordinarie befattningar. Däremot har statskontoret icke velat motsätta sig, att den extra ordinarie kanslibiträdesbefattningen omändrades till en kontoristtjänst i lönegrad Eo 9. Det angivna behovet av ytterligare personal vid avdelningen i Alnarp undandrog sig statskontorets bedömande. Nya extra ordinarie befattningar borde dock enligt statskontorets mening icke inrättas förrän närmare erfarenhet vunnits angående behovet av denna personal. Ej heller synetes den föreslagna avdelningen för det norrländska jordbrukets behov böra förses med pensionsberättigande tjänst förr än det visat sig vara förenat med praktiska fördelar att för denna del av anstaltens verksamhet inrätta en särskild, i Norrland stationerad avdelning.

*Allmänna lönenämnden* har i utlåtande den 12 oktober 1945 funnit sig icke böra ingå på frågan, huruvida tidpunkten nu vore inne att giva anstaltens en fastare organisation. Beträffande de i ärendet förekommande lönespörsmålen har lönenämnden uttalat i huvudsak följande.

Lönenämnden vill ifrågasätta, huruvida icke en inplacering i Eo 22 är tillfyllest för den föreslagna extra ordinarie befattningen som provningsingenjör. Lönenämnden finner det tveksamt, om tillräckliga skäl för närvarande föreligga att taga kanslibiträdesbefattningens löneställning under omprövning. Lönenämnden anser, att befattningen i varje fall icke bör placeras i högre lönegrad än Eo 9. Lönenämnden, som inhämtat att det kvinnliga skrivbiträdet, för vilket föreslås arvode å 3 600 kronor för år, innehaft anställning vid anstalterna sedan 1941, finner icke anledning till erinran mot nämnda belopp, som ungefär motsvarar avlöningen i löneklass 2 å F-ort. Icke heller har lönenämnden något att erinra mot att arvodet för det andra kvinnliga biträdet, vilket anställts under hösten 1945, för nästa budgetår höjes till 3 300 kronor för år (löneklass a å F-ort). En placering av förste assistenten vid provningsavdelningen för lantbruksmaskiner vid Alnarp i Eo 21 skulle för nuvarande innehavaren av motsvarande arvodestjänst innebära en årlig löneförhöjning av i runt tal 1 700 kronor för år. Med hänsyn till de kompetenskrav, som anses böra uppställas för befattningen i fråga, vill lönenämnden dock icke motsätta sig den föreslagna placeringen. Arvodena för montörerna vid provningsavdelningen för lantbruksmaskiner vid Alnarp och vid provningsavdelningen i Norrland synas böra avvägas med beaktande av för stationeringsorten gällande dyrort. Med utgångspunkt härifrån vill lönenämnden förorda, att arvodet för montören vid Alnarpsavdelningen fastställles till 4 200 kronor för år, vilket belopp ungefär motsvarar avlöningen i 9 löneklassen å B-ort. Därest vederbörande icke kan erhålla tjänlig bostad å

stationeringsorten, bör arvudet dock, för tid varunder han av sådan anledning är bosatt å ort i högre ortsgrupp än B, avvägas efter ortsgrupp C och utgå med 4 800 kronor för år. Vad angår provningsavdelningen i Norrland, är frågan om förläggningen av densamma ännu icke avgjord, varför ställning till arvodesbeloppet för montören för närvarande icke kan tagas.

Frågan om inrättande i Norrland av en provningsavdelning till statens maskin- och redskapsprovningsanstalter finner jag böra upptagas till avgörande först i samband med prövningen av det förslag som norrlandskommittén avser att framlägga rörande åtgärder till främjande av forsknings-, försöks- och kontrollverksamheten på jordbrukets område. Jag är icke heller för närvarande beredd att tillstyrka förslagen om inrättande av ordinarie tjänster vid anstalterna eller att arvodesbefattningen som provningsingenjör omändras till extra ordinarie befattning. Däremot finner jag mig böra biträda förslaget, att en montör, som för närvarande har ett arvode av 5 100 kronor, erhåller extra ordinarie anställning med placering i 10 lönegraden. I likhet med statskontoret vill jag vidare förorda, att kanslibiträdesbefattningen omändras till en kontoristtjänst i lönegrad Eo 9. Förslaget att under icke-ordinarieposten beräkna medel för avlöningar åt en ingenjör och en montör med arvoden av 6 600 respektive 4 800 kronor samt åt två biträden ävensom att under posten upptaga ett belopp av 500 kronor för vikariatersättning förleder ingen erinran från min sida. I enlighet med vad lönenämnden förordnat torde biträdenas arvoden böra bestämmas till de av anstalternas styrelse föreslagna, nämligen 3 600 respektive 3 300 kronor. Jag vill icke motsätta mig, att det för arvoden åt provningsnämndernas ledamöter och andra sakkunniga avsedda beloppet med hänsyn till medelsåtgången uppräknas med 1 100 kronor till 6 000 kronor och att för arvode åt ett biträde i juridiska och administrativa frågor beräknas ett belopp av 600 kronor.

Vidkommande de föreslagna personalförstärkningarna vid anstalternas lantbruksavdelning i Alnarp anser jag mig icke för närvarande böra tillstyrka omändring av befattningen som provningsledare till en överassistenttjänst i Eo 26 och av en arvodesavlönad assistentbefattning till en förste assistenttjänst i Eo 21. Däremot vill jag förorda, att en montör med ett arvode av 4 800 kronor får anställas vid avdelningen.

Förslaget om ombildning av en arvodesbefattning som provningsbiträde vid mejeriavdelningen i Alnarp till en assistentbefattning i lönegrad Eo 14 kan jag icke biträda. Beträffande frågan om överassistentens skyldighet att meddela undervisning i högre mejerikursen vid Alnarps lantbruks-, mejeri- och trädgårdsinstitut vill jag erinra, att jag under institutets avlöningsanslag förordnat en höjning av det för ersättning åt speciallärare i maskinlära vid högre mejerikursen beräknade beloppet men att jag samtidigt förklarat mig anse, att överassistenten icke borde helt befrias från förenämnda undervisningsskyldighet.

Vid bifall till vad jag sålunda förordnat böra de olika anslagsposterna å anstalternas avlöningsstat upptagas på följande sätt. Anslagsposten arvoden

och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp, 16 400 kronor. Posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. synes böra höjas med dels 1 100 kronor för uppräknings av det för arvoden till provningsnämndernas ledamöter och andra sakkunniga avsedda beloppet, dels ock med 600 kronor avseende arvode åt ett juridiskt biträde. Å andra sidan torde posten böra minskas med 5 100 kronor i anledning av det av mig tillstyrkta förslaget om omändring till extra ordinarie tjänst av en arvodesbefattning som montör. Posten bör alltså uppföras med  $(20\,800 + 1\,100 + 600 - 5\,100 =)$  17 400 kronor. För överskridande av posten torde erfordras Kungl. Maj:ts medgivande. Under posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal synes med beaktande av vad jag i det föregående anført böra räknas med en ökad medelsanvisning av 27 900 kronor, varför posten synes böra bestämmas till  $(40\,500 + 27\,900 =)$  68 400 kronor. Slutligen torde posten rörligt tillägg böra höjas med 600 kronor till 6 600 kronor.

Anslagsbehovet för nästa budgetår till avlöningar vid statens maskin- och redskapsprovsningsanstalter skulle alltså utgöra  $(16\,400 + 17\,400 + 68\,400 + 6\,600 =)$  108 800 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för statens maskin- och redskapsprovsningsanstalter, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

#### Avlöningsstat.

|                                                                                        |        |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .. | kronor | 16 400 |
| 2. Ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl., <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 17 400 |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....             | »      | 68 400 |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                           | »      | 6 600  |

Summa kronor 108 800;

- 2) till Statens maskin- och redskapsprovsningsanstalter: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 108 800.

[117.] **37. Statens maskin- och redskapsprovsningsanstalter: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 15 700 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för anstalterna (statsliggaren s. 791), vilken stat upptager utgifter å 55 700 kronor och särskilda uppbördsmedel å 40 000 kronor.

I sin under nästföregående punkt omförmälda framställning har *anstaltsstyrelsen* hemställt om ett med 17 700 kronor till 33 400 kronor förhöjt omkostnadsanslag. Med hänsyn till de under sagda punkt upptagna förslagen om inrättande i Norrland av en provningsavdelning till maskin- och redskapsprovningsanstalterna samt om vissa personalförstärkningar i övrigt har styrelsen hemställt, att posten sjukvård m. m. måtte höjas med 200 kronor till 400 kronor. Posten reseersättningar har föreslagits uppräknad med 7 000 kronor till 13 000 kronor. Till stöd härför har åberopats, dels att medelsåtgången under posten de senaste åren uppgått till omkring 8 000 kronor, dels ock att för reseersättningar åt ledamöterna i provningsnämnden vid den ifrågasatta avdelningen i Norrland samt för kostnader för av anstaltarnas föreståndare företagna resor till avdelningen kunde beräknas omkring 2 000 respektive 1 500 kronor. Vidare har anstaltsstyrelsen funnit det angeläget, att personal och provningsnämnder vid de olika avdelningarna en gång om året kunde hålla gemensamma överläggningar. Kostnaden för härav föranledda resor har beräknats till 1 500 kronor. Posten bränsle, lyse och vatten har upptagits med ett 5 000 kronor högre belopp än för budgetåret 1945/46 eller således med 15 000 kronor. Såsom skäl härför har anförts, att anstalterna beräknats kunna under nästa budgetår inflytta i en ny byggnad, vilken hade ett omkring 30 procent större kubikinnehåll än de nuvarande anstaltslokaler. Kostnaderna för ifrågavarande ändamål hade under budgetåret 1944/45 uppgått till 13 500 kronor. En överslagsberäkning gäve vid handen, att bränsleposten för nästa budgetår skulle behöva upptagas med 17 500 kronor. Då emellertid för nästa budgetår kunde förväntas ett något gynnsammare bränsleläge, hade höjningen av posten begränsats till 5 000 kronor. Posten övriga expenser har ansetts böra höjas med 6 000 kronor till 16 000 kronor. Höjningen har motiverats dels med att nuvarande belopp under posten visat sig vara för lågt beräknat, dels med att vissa expenskostnader komme att öka i samband med anstaltarnas inflyttning i större lokaler, dels ock med att den planerade avdelningen i Norrland komme att föranleda vissa utgifter under förevarande post. Vad beträffar posten byggnader, reparationer och hyror har denna föreslagits höjd med 4 500 kronor till 6 000 kronor. Såsom skäl härför har anförts, dels att posten tidigare icke höjts trots att anstalterna under år 1944 inflyttat i betydligt större och bättre utrustade lokaler än dem anstalterna tidigare förfogat över, dels ock att det syntes skäligt, att anstalterna, sedan de inflyttat i den byggnad som beräknades bli färdig under budgetåret 1946/47, läte iordningställa sina nuvarande lokaler åt jordbrukstekniska institutet. Övriga utgiftsposter ha upptagits med oförändrade belopp. De särskilda uppbördsmedlen under anslaget ha uppräknats med 5 000 kronor till 45 000 kronor. Inkomsterna hade, enligt vad anstaltsstyrelsen framhåller, under budgetåret 1944/45 uppgått till 51 000 kronor, men då dessa kunde variera betydligt från år till år, har styrelsen funnit försiktigheten bjuda att icke beräkna posten till högre belopp än 45 000 kronor.

*Lantbruksstyrelsen* har endast framställt en formell erinran mot anstaltsstyrelsens förslag, vilken gällt beräkningen av posten byggnader, reparationer och hyror. Enligt lantbruksstyrelsens mening borde i denna post icke inräknas medel till kostnader för anstalternas beräknade flyttning till nya lokaler samt för iordningställande därefter av de gamla lokalerna. Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen inhämtat hos provningsanstalterna torde därför berörda anslagspost böra upptagas med ett 2 000 kronor lägre belopp än anstalternas styrelse beräknat eller med 4 000 kronor. I stället syntes i anstalternas omkostnadsstat för nästa budgetår under övriga utgifter böra upptagas en särskild delpost till nyssnämnda kostnader för flyttning m. m. Posten i fråga borde upptagas med förslagsvis 2 000 kronor.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* förklarat, att förevarande anslagsäskande icke givit statskontoret anledning till särskilt uttalande.

*Norrlandskommittén* har i utlåtande den 2 november 1945 framhållit, att, oavsett var den norrländska provningsavdelningen bleve förlagd, densamma måste bedriva sina provningar på olika platser i Norrland och att utvecklingen med hänsyn härtill kunde komma att utvisa större behov av anslag för resor än vad som nu upptagits för avdelningen.

Genom beslut den 30 november 1945 har Kungl. Maj:t på därom av anstaltsstyrelsen i skrivelse den 6 oktober 1945 gjord framställning medgivit, att avgifterna för anstalternas kontroll av pastöriseringsapparater, vilka avgifter dittills uppdebiterats å ett för budgetåret 1940/41 anvisat reservationsanslag för särskilda undersökningar m. m. vid anstalterna, finge i stället tagas till uppbörd å anstalternas omkostnadsstat under rubriken provningsavgifter och inkomst genom försäljning av meddelanden.

I nämnda skrivelse har anstaltsstyrelsen beräknat ifrågavarande inkomster till omkring 1 000 kronor för år. Utgifterna för verksamheten ha uppskattats till samma belopp, varav 500 kronor, avseende arvoden till provningsnämndens ledamöter, beräknats skola utgå från den å avlöningsstaten upptagna posten ersättningar till sakkunniga, tillfälliga biträden m. fl. samt 500 kronor, avseende expenser, föreslagits skola bestridas från omkostnads-posten övriga expenser. Styrelsen har på grund härav hemställt, att det av styrelsen för budgetåret 1946/47 äskade beloppet till expenser å 31 000 kronor måtte upptagas med ett till 31 500 kronor förhöjt belopp.

*Departements-  
chefen.*

Såsom jag under nästföregående punkt anført avser jag icke att nu till övervägande upptaga frågan om inrättande av en provningsavdelning i Norrland. Vad angår de av anstaltsstyrelsen i övrigt framställda förslagen, finner jag mig för nästa budgetår kunna tillstyrka, att utgifterna under förevarande anslag beräknas höjda med 11 000 kronor. Sålunda torde posten reseersättningar med hänsyn till medelsåtgången under posten samt för att möjliggöra gemensamma överläggningar mellan personalen och provningsnämnderna vid huvudavdelningen och avdelningarna i Alnarp böra uppräknas med

3 000 kronor till 9 000 kronor. Då anstalternas verksamhet under senare år erhållit en ökad omfattning och då utgifterna för kontrollen av pastöriseringsapparater numera böra redovisas å anstalternas stat, torde posten övriga expenser böra höjas med 3 500 kronor till 13 500 kronor. I enlighet med vad lantbruksstyrelsen föreslagit synes posten byggnader, reparationer och hyror böra höjas med 2 500 kronor till 4 000 kronor, varjämte för bestridande av kostnaderna för anstalternas flyttning till nya lokaler och för iordningställande av de gamla lokalerna bör uppföras en ny omkostnadspost, benämnd flyttningskostnader m. m., å 2 000 kronor. Med hänsyn till vad sålunda förordats och då de särskilda uppbördsmedlen under omkostnadsanslaget synas kunna uppräknas med 6 000 kronor till 46 000 kronor, skulle anslaget för nästa budgetår behöva uppföras med  $(15\,700 + 11\,000 - 6\,000 =) 20\,700$  kronor eller ett 5 000 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslags användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter:*  
*Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 20 700.

[118.] 38. *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Utrustning, reservationsanslag.* I sin under de två nästföregående punkterna omförmälda framställning har *anstaltsstyrelsen* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett reservationsanslag av 61 500 kronor till anskaffande av utrustning för provningsanstalterna. Styrelsen har därjämte anhållit om ett anslag av 40 000 kronor till viss ombyggnad av lokalerna för anstalternas lantbruksavdelning i Alnarp. Till stöd för framställningen om anslag för anskaffande av viss utrustning har styrelsen anfört bland annat följande.

Vid provning av maskiner är det angeläget, att vikt och i vissa fall vikt-fördelning fastställs. Vid Alnarpsavdelningen finnes modern körvåg tillgänglig, men så är icke fallet vid huvudavdelningen å Ultuna. Där utföras för närvarande viktbestämningar mera provisoriskt med små flyttbara vågar. Denna metod är icke tillfredsställande i fråga om säkerhet. I samband med uppförande av den nya byggnaden bör därför en körvåg för 15 tons belastning anskaffas. Kostnaden härför uppgår till 5 500 kronor. Anstalternas ledning och tekniska personal måste i betydande utsträckning arbeta på olika platser inom kontorslokaler, laboratorier och verkstad, beroende på arbetsuppgiften för tillfället. För att icke onödigt arbetstid skall spillas vid telefonsamtal, besök m. m. måste därför anläggning för personsökning finnas. I huvudavdelningens nuvarande, med lantbrukshögskolans maskintekniska institution gemensamma byggnad finnes en sådan. Denna skall helt övertagas av nämnda institution och jordbrukstekniska institutet, när anstalterna inflytta i nya lokaler. Personsökaranläggning av ljustyp beräknas kosta 5 500 kronor. Därvid har förutsatts, att montering sker i samband med uppförandet av byggnaden, så att extra håltagning m. m. undviks. Vid labora-

toriemässiga undersökningar av maskiner erfordras ofta drift med smidigt variabelt varvtal. Ett lämpligt sätt att åstadkomma detta är likströmsdrift. I förevarande fall åstadkommes likströmmen lämpligast genom motoromformare med separat magnetiseringsgenerator. Denna lämpar sig dessutom för vissa noggranna effektbehovsmätningar samt laddning av ackumulatorbatterier, som nu användas på allt flera traktorer. Omformare finnes vid Alnarpsavdelningen men ej vid huvudavdelningen. I samband med utrustningen av den nya byggnaden bör en dylik omformare anskaffas. Kostnaden torde ej överstiga 2 000 kronor.

För den nya byggnaden erforderliga möbler finnas i huvudsak redan. Särskilt anslag torde nu blott erfordras för inredning i biblioteksrummet, där bokhyllor, bord samt några stolar erfordras. Härfor behövt belopp uppgår till 1 500 kronor.

Därest den av styrelsen föreslagna personalorganisationen samt ombyggnaden av lokalerna för lantbruksavdelningen vid Alnarp bifalles, erfordras möbler till två kontorsrum därstädes. Kostnaden härför kan beräknas till 3 000 kronor. Vid samma avdelning använda registrerande dragkraftmätare äro dels för små för mätningar på moderna traktordragna maskiner och dels mycket gamla och så förslitna, att mätnoggrannheten allvarligt nedgått. Till ersättning för dessa bör en registrerande dragkraftmätare för 2 000—2 500 kilogram maximalbelastning samt en för 500 kilogram maximalbelastning anskaffas. Exakta prisuppgifter för dylika instrument kunna i nuvarande läge icke erhållas. Sannolikt kunna de dock båda erhållas för belopp, som tillsammans icke överskrider 3 000 kronor.

Därest den planerade avdelningen i Norrland skulle inrättas erfordras viss utrustning för denna. Kostnaderna härför beräknas till 41 000 kronor.

*Lantbruksstyrelsen* har funnit de instrument, redskap m. m., som vore avsedda att anskaffas med anlitan av ifrågavarande anslag, behöfliga för ett effektivt utnyttjande av anstaltens organisation. Enligt lantbruksstyrelsens mening kunde dock anslaget begränsas till 60 000 kronor.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* icke funnit förevarande anslagsäskande påkalla särskilt uttalande från ämbetsverkets sida.

*Departements-  
chefen.*

Såsom jag under punkt 116 framhållit, bör frågan om inrättande av en provningsavdelning i Norrland icke nu upptagas till övervägande. Jag är icke heller för närvarande beredd att tillstyrka den ifrågasatta ombyggnaden av lokalerna för lantbruksavdelningen i Alnarp. Däremot finner jag mig kunna förorda, att följande utrustning får anskaffas, nämligen en personsökaranläggning, en körvåg, en omformare och två dragkraftmätare. Vidare vill jag icke motsätta mig, att för inredning av biblioteksrummet i anstaltens nya byggnad anvisas ett belopp av 1 500 kronor.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle för nästa budgetår till ifrågavarande ändamål behöva upptagas ett anslag av 17 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Utrustning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 17 500.

[119.] **39. Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Byggnadsarbeten, reservationsanslag.** I samband med beslut om inrättande av ett jordbrukstekniskt institut har 1945 års riksdag (prop. nr 37; r. skr. nr 272) godkänt förslag om uppförande av en nybyggnad för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter. Institutet har nämligen avsetts skola övertaga de lokaler, som nu disponeras av anstalterna. Nybyggnaden har kostnadsberäknats till 695 500 kronor. Av detta belopp ha för innevarande budgetår i form av ett särskilt reservationsanslag anvisats 400 000 kronor.

I skrivelse den 20 september 1945 har *styrelsen för jordbrukstekniska institutet* hemställt, att till förenämnda nybyggnad måtte för budgetåret 1946/47 anvisas ett reservationsanslag av 295 500 kronor.

*Styrelsen för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter* har sedermera i skrivelse den 10 november 1945 gjort framställning om att ifrågasvarande anslag måtte uppföras med 410 000 kronor. Såsom motivering för sitt anslagsäskande har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Vid den tidpunkt, då byggnadsplanerna utarbetades, hade anstalterna nyligen flyttat in i de lokaler som nu disponeras. Någon egentlig erfarenhet beträffande dessa kunde alltså icke läggas fram till stöd för planlösningen. Sedan dess har provningstekniken i vissa avseenden kompletterats med nya, viktiga metoder för undersökning av maskiners slitstyrka m. m. Denna komplettering har blivit nödvändig, enär från jordbruk och industri framställts krav på mera fullständiga och säkra upplysningar angående maskiners hållbarhet. Flera olika metoder måste användas för att vinna kännedom om slitstyrka och hållfasthet. En av dessa går ut på att med motorer driva inomhus uppställda maskiner på så sätt, att dessas delar under artificiell belastning utsättas för normalt slitage och normala påfrestningar. De drivas därvid under lång tid, veckor eller månader, och ofta såväl dag som natt. En annan metod, som nu tillgripes, är att i speciella slitmaskiner undersöka delar från maskiner som provas. Båda dessa metoder äro nu under ytterligare utveckling. Arbeten av denna art bedrivs under alla årstider men komma att äga rum främst under vintern, när fältarbetena ha mindre omfattning. De medföra starkt buller som fysiskt och psykiskt besvärar personal med arbete i närheten. Det har därför, framförallt med hänsyn till verkstadspersonalens arbete, visat sig angeläget söka utföra undersökningar av denna art i helt avskilda lokaler. Sådana anspråk förelågo tidigare endast beträffande den lokal, i vilken bromsning av traktorer och stationära motorer avses äga rum. Med anledning härav har en modifierad plan för nybyggnaden utarbetats. Enligt denna sammanföras bromsrum och en särskild provningshall för slitprov i en från övriga lokaler avskild byggnad, vilken göres värmeisolerad. Genom att även värmeisolera bromsrummet vinnes den fördelen, att denna lokal också kan användas för andra ändamål än enbart bromsning. Bromsprov utföras visserligen ofta men binda dock icke ständigt denna lokal. En del av denna bör vissa tider kunna frigöras för andra ändamål, t. ex. slitprov. Med dessa lokaler har också garaget förenats, då detta eljest upptager ett kvalificerat utrymme. I samband med denna förändring har en viss omdisponering av huvudbyggnadens utrymmen vidtagits. Detta har i främsta rummet gjorts med hänsyn till behovet av kortare förbindelsevägar men även för att erhålla vissa erforderliga öknings av rumsutrymmen.

Det nya förslaget skulle medföra en kostnadsökning av 114 500 kronor.

Departements-  
chefen.

För budgetåret 1946/47 torde anslag böra beviljas för slutförande av de arbeten avseende nybyggnad för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, för vilkas igångsättande medel anvisats å den löpande riksstaten. Med hänsyn till vad anstalternas styrelse anfört angående behovet av särskilda lokaler för hållbarhetsundersökningar m. m. vill jag icke motsätta mig genomförandet av de föreslagna ändringarna i den ursprungliga byggnadsplanen. Härigenom skulle totalkostnaderna för nybyggnaden öka i förhållande till tidigare beräknade 695 500 kronor med 114 500 kronor till 810 000 kronor. Då för ändamålet redan anvisats 400 000 kronor skulle, vid bifall till vad jag nu förordat, den för budgetåret 1946/47 erforderliga anslagsanvisningen utgöra 410 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens maskin- och redskapsprovningsanstalter: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 410 000.

[120.] **40. Bidrag till jordbrukstekniska institutet.** Jämlikt bemyndigande av 1945 års riksdag (prop. nr 37; r. skr. nr 272) har Kungl. Maj:t träffat avtal med jordbrukstekniska föreningen angående inrättande och drivande av ett institut för forskning och upplysningsverksamhet på det jordbrukstekniska området. Staten skall enligt avtalet bland annat upplåta för institutets verksamhet lämpliga byggnader vid Ultuna ävensom till institutets disposition ställa den utrustning och de inventarier, som erfordras för verksamheten. Genom årliga anslag skall staten bidra till bestridande av kostnaderna för verksamheten vid institutet ävensom för dettas allmänna administration. Statens bidrag beräknas vid full utbyggnad av verksamheten uppgå till 250 000 kronor per år. Föreningen skall bidra med ett årligt belopp av lägst 40 000 kronor vid full utbyggnad av verksamheten. Beträffande de närmare detaljerna rörande institutets organisation och verksamhet m. m. hänvisas till förenämnda proposition nr 37/1945.

Såsom framgår av propositionen skall institutet, sedan en nybyggnad uppförts för statens maskin- och redskapsprovningsanstalter, övertaga den byggnad vid Ultuna, som nu disponeras av bland andra nämnda anstalter. För nyanskaffning av utrustning och inventarier för institutet har räknats med ett sammanlagt belopp av 142 000 kronor. För ändamålet är i gällande riksstat uppfört ett reservationsanslag av 84 000 kronor.

Institutet har den 1 juli 1945 påbörjat en provisorisk verksamhet i lokaler, som dessförinnan disponerades av jordbrukstekniska föreningen. Denna verksamhet har under löpande budgetår beräknats kunna hållas inom en kostnadsram av 200 000 kronor, medan staten för institutet vid full utbyggnad skulle sluta å 345 000 kronor. Till bidrag till institutets verksamhet för innevarande budgetår har anvisats ett obetecknat anslag av 146 000 kronor.

I skrivelse den 14 september 1945 har *styrelsen för jordbrukstekniska insti-*

tutet hemställt, att för budgetåret 1946/47 måtte såsom bidrag till kostnaderna för institutets allmänna verksamhet anvisas ett statsanslag av 203 000 kronor. Beträffande styrelsens beräkning av medelsbehovet må följande anföras.

Styrelsen har uppgjort följande stat för verksamhetsåret 1946/47:

## Stat.

## Inkomster.

|                                                             |        |                |
|-------------------------------------------------------------|--------|----------------|
| Årsanslag av statsmedel för institutets allmänna verksamhet | kronor | 203 000        |
| Statsbidrag till standardiseringsverksamheten               | »      | 5 000          |
| Årsanslag från jordbrukstekniska föreningen                 | »      | 49 000         |
| Försålda instruktionsböcker, skötselhandledningar o. d. . . | »      | 17 000         |
| Inkomster för särskilda undersökningar m. m. . . . .        | »      | 10 000         |
| Summa                                                       |        | kronor 284 000 |

## Utgifter.

## Avlöningar och arvoden:

|                                                                                                                 |        |                        |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------------|
| Arvoden åt av Kungl. Maj:t förordnade styrelseledamöter                                                         | kronor | 2 000                  |
| Avlöningar och arvoden åt personalen (inklusive rörligt tillägg och pensionsavgifter åt fast anställd personal) | »      | 180 000 kronor 182 000 |

## Omkostnader:

|                   |        |                       |
|-------------------|--------|-----------------------|
| Sjukvård          | kronor | 1 000                 |
| Reseersättningar  | »      | 12 000                |
| Expenser          | »      | 15 000                |
| Publikationstryck | »      | 22 000                |
| Övriga utgifter   | »      | 52 000 kronor 102 000 |
| Summa             |        | kronor 284 000.       |

I anslutning härtill har institutsstyrelsen framhållit, att enligt den uppgjorda staten medelsbehovet för budgetåret 1946/47 skulle uppgå till omkring 82 procent av medelsbehovet vid full utbyggnad. Styrelsen har beträffande näringslivets bidrag genom jordbrukstekniska föreningen anmärkt, att från näringslivet ställts i utsikt ett högre årsanslag till institutets allmänna verksamhet än det ursprungligen till 40 000 kronor beräknade beloppet. Detta bidrag skulle sannolikt vid full utbyggnad av institutet komma att uppgå till 60 000 kronor. För nästa budgetår har styrelsen därför upptagit ifrågasvarande bidrag till 82 procent av 60 000 kronor eller till 49 000 kronor. Enligt vad styrelsen framhållit har det härigenom blivit möjligt, att utan rubbning av de beräknade slutbeloppen upptaga inkomsterna för särskilda undersökningar till något lägre belopp än vad som beräknats i den ursprungliga planen. Styrelsen har avsett, att med det till avlöningar upptagna beloppet å 180 000 kronor bestrida kostnaderna för anställande av en personalstyrka av 18 à 20 personer. Hur många av dessa som komme att bli fast anställda kunde styrelsen icke nu bedöma. I fråga om det i staten upptagna beloppet för expenser har styrelsen uttalat, att detta möjligen kunde synas lågt i jämförelse med vad som beräknades för ett fullt utbyggt institut. Detta sammanhänge med att institutet för närvarande för sin verksamhet disponerade endast viss del av maskintekniska institutionens avdelning i den gemensamma

byggnaden vid Ultuna och att institutet tidigast mot slutet av budgetåret 1946/47 komme att få övertaga maskinprovningarnas nuvarande del av byggnaden. Innan så skett behövde institutet icke svara för mer än en viss mindre del av kostnaderna för byggnadens uppvärmning och skötsel.

I skrivelse den 20 september 1945 har institutsstyrelsen sedermera hemställt, bland annat, att för budgetåret 1946/47 måtte anvisas ett reservationsanslag å 58 000 kronor till utrustning för institutet.

*Departements-  
chefen.*

I enlighet med institutsstyrelsens förslag torde för nästa budgetår till kostnaderna för institutets verksamhet, vilka kostnader vid full utbyggnad beräknats till 250 000 kronor, bära upptagas ett anslag av 203 000 kronor.

För budgetåret 1946/47 torde anslag även bära beviljas för den nyanskaffning av utrustning för jordbrukstekniska institutet, som förutsatts i 1945 års riksdagsbeslut men vartill medelsanvisning icke skett för innevarande budgetår. Till utrustning för jordbrukstekniska institutet är såsom förut nämnts å löpande riksstat uppfört ett anslag av 84 000 kronor. Enär hela medelsbehovet för nyanskaffning av utrustning och inventarier beräknats till 142 000 kronor, skulle för detta ändamål behöva anvisas ytterligare 58 000 kronor. Till frågan om anvisande av sistnämnda belopp återkommer jag under nästföljande anslagspunkt.

Under åberopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 203 000.

[121.] **41. Utrustning för jordbrukstekniska institutet, reservationsanslag.** Under åberopande av vad under nästföregående punkt anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utrustning för jordbrukstekniska institutet* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
av ..... kronor 58 000.

[122.] **42. Befrämjande av landsbygdens elektrifiering, reservationsanslag.** För detta ändamål ha hittills anvisats sammanlagt 30 000 000 kronor, därav 5 000 000 kronor för vartdera av budgetåren 1940/41 och 1941/42, 2 000 000 kronor för budgetåret 1942/43, 4 000 000 kronor för budgetåret 1943/44 och 7 000 000 kronor för ett vart av budgetåren 1944/45 och 1945/46. Av det för budgetåret 1944/45 anvisade beloppet ha 3 000 000 kronor uppförts å tilläggsstat.

Förevarande anslag utbetalas och disponeras av länsstyrelserna i enlighet med bestämmelser som meddelas för varje särskilt fall. För avgivande av

utlåtanden i frågor rörande understöd till befrämjande av landsbygdens elektrifiering har tillsatts en beredning, benämnd elektrifieringsberedningen, bestående av en representant för en var av kommerskollegium, lantbruksstyrelsen, vattenfallsstyrelsen och statens bränslekommission.

I skrivelse den 21 augusti 1945 har *elektrifieringsberedningen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte anvisas dels å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1945/46 4 000 000 kronor, dels ock å riksstaten för budgetåret 1946/47 7 000 000 kronor. Beredningen har till stöd för anslagsäskandet för nästa budgetår anfört följande.

De kvalificerade bidragsanspråken ha under de senaste tre åren uppgått till ungefär 7 000 000 kronor per år, och någon tendens till avmattning har ej kunnat spåras. Beredningen har ansett sig böra räkna med att ansökningar inkomma i oförändrad omfattning även under innevarande budgetår. Med hänsyn till att avspärrningen successivt avvecklas synes man vara berättigad räkna med att materielltillgången ej skall utgöra hinder för en årlig subvention av nämnd omfattning.

Anslagsbehovet för budgetåret 1946/47 har ej med någon större noggrannhet kunnat beräknas på grundval av den föreliggande statistiken med hänsyn till att alla de omständigheter, som inverkat på elektrifieringsintensiteten under avspärrningsåren, då icke längre torde vara förhanden. Å ena sidan torde intresset för elektrifiering inom vissa kategorier slappna i och med att brännoljor bliva tillgängliga, men å andra sidan torde materielbristens upphörande kunna komma att verka stimulerande. Intresset att få till stånd anläggningarna så snart som möjligt synes även vara starkt påverkat av en på många håll tydligen rådande oro för att subventionsverksamheten skulle upphöra då fredsförhållanden inträda. Beredningen har för närvarande icke ansett sig kunna göra något uttalande beträffande den tendens som kan bliva förhärskande och får därför förorda ett anslagsbelopp svarande mot hittillsvarande årsmedelvärdet, 7 000 000 kronor.

*Statens industrikommission* har i utlåtande den 5 september 1945 förklarat, att det ökade behovet av materiel, som skulle uppkomma vid ett bifall till elektrifieringsberedningens anslagsäskande, utan större svårighet torde kunna tillgodoses.

Såsom framgår av det anförda ha under de senaste krisåren för befrämjande av landsbygdens elektrifiering anvisats anslag å sammanlagt 30 000 000 kronor, varav 7 000 000 kronor för innevarande budgetår. Enligt vad elektrifieringsberedningen anfört torde emellertid dessa medel före utgången av budgetåret komma att vara helt förbrukade. I anledning härav har jag för avsikt att i annat sammanhang denna dag tillstyrka, att å tilläggsstat äskas ett belopp av 2 000 000 kronor till förstärkning av innevarande budgetårs anslag. Då det är synnerligen önskvärt, att ifrågavarande bidragsverksamhet fullföljes även under nästa budgetår, torde medel för ändamålet böra äskas jämväl å riksstaten för sagda budgetår. Med hänsyn till svårigheterna att nu med någon större säkerhet bedöma medelsbehovet finner jag mig kunna biträda elektrifieringsberedningens förslag om anvisande av 7 000 000 kronor. Därest så skulle visa sig behövt, torde ytterligare medel senare kunna äskas på tilläggsstat. Liksom för närvarande torde erforderliga be-

*Departementets  
chefen.*

lopp för upprätthållande av elektriska länsföreningars i Norrland verksamhet samt för undersökningar rörande landsbygdens elektrifiering få tagas i anspråk från detta anslag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande av landsbygdens elektrifiering* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 7 000 000.

[123.] **43. Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruksmöten.** Enligt kungörelsen den 12 juni 1931 (nr 211) angående stadgar för allmänna lantbruksmöten anordnas mötena dels distriktsvis (distriktslantbruksmöten), för vilket ändamål riket är indelat i 6 distrikt, dels ock för hela riket (rikslantbruksmöten) sålunda, att under en tidsperiod av 15 år må hållas ett distriktslantbruksmöte inom varje distrikt samt därefter ett rikslantbruksmöte. Hittills ha distriktslantbruksmöten hållits år 1935 i Axvall för västra distriktet, år 1937 i Malmö för södra distriktet, år 1939 i Rommehed för bergslagsdistriktet, år 1942 i Norrköping för östra distriktet och år 1944 i Umeå för norra distriktet. I avseende å kostnaderna för lantbruksmötena har i princip räknats (se IX H. T. 1931 s. 267) med ett årligt statsanslag av 25 000 kronor samt ett årligt anslag från hushållningssällskapen, motsvarande 1 procent å de sällskapen årligen tilldelade allmänna statsanslagen. Av de sålunda inflytande medlen skulle årligen  $\frac{4}{5}$  överlämnas till bestyrelsen för närmast följande distriktslantbruksmöte och återstoden användas för anordnande av rikslantbruksmötet. För ändamålet ha anvisats 25 000 kronor för vart och ett av budgetåren 1931/32 och 1934/35—1939/40, 40 000 kronor för budgetåret 1942/43, 20 000 kronor för budgetåret 1943/44 och 70 000 kronor för vardera av budgetåren 1944/45 och 1945/46. För budgetåren 1932/33, 1933/34, 1940/41 och 1941/42 har icke anvisats något anslag.

I skrivelse den 1 oktober 1945, varöver utlåtanden avgivits den 1 november 1945 av lantbruksstyrelsen och den 29 oktober samma år av statskontoret, ha *hushållningssällskapens fullmäktige* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 25 000 kronor. Vid skrivelsen fanns fogad av fullmäktiges förvaltningsutskott verkställd utredning med förslag till nya stadgar för allmänna svenska lantbruksmöten. I förhållande till gällande stadgar innebär förslaget i huvudsak följande ändringar.

Systemet med distriktslantbruksmöten förutsättes skola upphöra. I stället avses rikslantbruksmöten kunna anordnas med kortare tidsintervall än nu är fallet, dock lägst fem år. Undantagsvis räknas med allmänt svenskt lantbruksmöte för del av riket. Det förutsättes vidare, att hushållningssällskapens fullmäktige skola uppmärksamma önskvärdheten av att jämväl framkommande initiativ till lokala lantbruksmöten på lämpligt sätt samordnas och erhålla en ändamålsenlig utformning. Stadgeförslaget utgår ifrån att

i fortsättningen något större inflytande och även ansvar skall läggas på fullmäktige och dess förvaltningsutskott, både med avseende på allmänt lantbruksmötes gestaltning och beträffande dess ekonomiska förhållanden. Ytterligare har önskemålet om ökad samordning av lantbruksmötesinstitutionen och hushållningssällskapens ombudsorganisation föranlett förslag till vissa stadgeändringar av organisatorisk natur.

Fullmäktige ha anfört i huvudsak följande.

Ifrågavarande stadgeförslag upptogs till behandling vid fullmäktiges ordinarie sammanträde den 25 september 1945. Fullmäktige beslöto därvid att för sin del enhälligt godkänna stadgeförslaget. Enligt gällande stadgar för lantbruksmöten skall emellertid förslaget, för att bli i vad på hushållningssällskapen ankommer gällande, vid ett följande sammanträde antagas med en majoritet av minst två tredjedelar av de avgivna rösterna. Till undvikande av bland annat särskilda resekostnader ha fullmäktige räknat med att kunna uppskjuta sagda sammanträde till tiden för 1946 års lantbruksvecka, som beräknas äga rum under mars månad. Fullmäktige förutsätta därvid, att uppskovet icke skall utgöra hinder för att kungörelse angående de nya stadgarna skall hinna träda i kraft den 1 september 1946.

I berörda utredning har jämväl frågan om de allmänna svenska lantbruksmötenas fortsatta ekonomiska förhållanden upptagits till övervägande. I anslutning till därvid lämnad motivering beslöto fullmäktige vid sitt förenämnda sammanträde dels hemställa hos Kungl. Maj:t att från och med budgetåret 1946/47 hos riksdagen utverka fortsatt bidrag till bestridande av kostnaderna för allmänna svenska lantbruksmöten med 25 000 kronor årligen, dels ock uttala sig för att hushållningssällskapen från och med år 1946 alltjämt lämna bidrag till samma ändamål med belopp motsvarande 1 procent av till vederbörande hushållningssällskap enligt nu gällande grunder utgående allmänt statsbidrag.

I sitt förenämnda remissutlåtande har *lantbruksstyrelsen* upptagit det framlagda stadgeförslaget till granskning. Styrelsen har därvid funnit sig i vissa närmare angivna principiella delar icke kunna biträda förslaget i fråga. På grund härav har styrelsen ansett önskvärt, att en mera fullständig utredning i ämnet komme till stånd, därvid icke blott hushållningssällskapens förvaltningsutskott, jordbrukets ekonomiska organisationer och vissa avelsdjursföreningar utan även maskinutställarnas intresseförening borde beredas tillfälle att framföra sina meningar. Samtidigt har styrelsen emellertid förutsett, att, vilken form för allmänna lantbruksmöten som än kunde komma att beslutas, statsbidrag såsom hittills skulle utgå för mötenas anordnande. Med hänsyn härtill har styrelsen tillstyrkt, att för budgetåret 1946/47 anvädes ett anslag av 25 000 kronor för detta ändamål.

*Statskontoret* har uttalat, att ämbetsverket icke kunde finna anledning föreligga att — sedan distriktslantbruksmötena slopats — fördela medelsanvisningen å riksstaten till lantbruksmötena på flera budgetår. Dessa utgifter syntes nämligen icke vara av den storleksordning, att en dylik uppdelning kunde anses påkallad. I stället borde riksdagen i anslutning till tidpunkten för lantbruksmötes hållande fatta beslut om det bidrag som av statsmedel ansåges böra utgå till dylikt möte.

Jag torde här även få anmäla, att lantbruksstyrelsen med skrivelse den 3

augusti 1945 överlämnat en av hushållningssällskapens fullmäktiges förvaltningsutskott tillstyrkt framställning av *bestyrelsen för femte allmänna svenska distriktslantbruksmötet i Umeå 1944* om ytterligare statsbidrag med 12 000 kronor till täckande av kostnaderna för mötet. Till motivering av framställningen har bestyrelsen anfört i huvudsak följande.

De till de allmänna svenska lantbruksmötena anvisade statsbidragen ha i första hand använts till kostnaderna för penningpremier och prisbedömning. Vid ifrågavarande möte var djuranslutningen något större än vid det närmast föregående, varigenom premiesumman kom att bli högre. Jämväl kostnaderna för prisdomare och arrangörer blevo vid mötet i Umeå avsevärt större än vid tidigare möten, då för detta möte synnerligen betungande resekostnader tillkommo. Redan för de arrangörer och prisdomare, som anlitades inom distriktet, uppgingo resekostnaderna — på grund av de relativt större avstånden inom norrlandsdistriktet — till betydligt högre belopp än för motsvarande befattningshavare vid tidigare distriktslantbruksmöten. Ännu högre blevo resekostnaderna för de från sydligare delar av landet kommande prisdomarna, vilka dessutom utgjorde det övervägande flertalet, oaktat att alla kvalificerade krafter som funnos tillgängliga i Norrland användes.

Kostnaderna för premiering, prisdomare och arrangörer vid mötet i Umeå visade sig sålunda överstiga det hittills i nämnda avseenden dyraste lantbruksmötet — i Norrköping 1942 — med cirka 12 000 kronor. Då detta främst måste tillskrivas de geografiska förhållandena, anser sig bestyrelsen böra föreslå, att ytterligare statsbidrag anvisas till kostnaderna för ifrågavarande möte med nämnda belopp.

*Lantbruksstyrelsen* har icke velat motsätta sig att det föreslagna statsbidraget beviljades. Styrelsen har ansett, att, därest medel i annan ordning icke stode till förfogande för ändamålet, det erforderliga beloppet kunde utgå från den del av reservationsanslaget till prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, som enligt riksdagens medgivande finge tagas i anspråk för produktionsbefrämjande åtgärder i Norrland samt vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 20 augusti 1945 uttalat, att, då sedan åtskilliga år å riksstaten uppförts ett särskilt anslag till bestridande av kostnaderna för lantbruksmöten samt från detta anslag understöd även utgått till mötet i Umeå, det ifrågasatta bidraget icke syntes kunna utgå i den ordning lantbruksstyrelsen föreslagit. Därest bestyrelsens framställning ansåges böra bifallas, borde de erforderliga medlen äskas av riksdagen.

Departements-  
chefen.

Jag är icke beredd att på grundval av den nu föreliggande utredningen fatta ståndpunkt till frågan om den framtida organisationen av de allmänna svenska lantbruksmötena. I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att detta spörsmål bör bli föremål för ytterligare utredning och överväganden. Jag har därför för avsikt att inom den närmaste tiden låta igångsätta en dylik utredning. Vid sådant förhållande torde icke nu böra beräknas några medel till kostnaderna för anordnande av framtida lantbruksmöten. Vidkommande framställningen från bestyrelsen för 1944 års distriktslantbruksmöte i Umeå vill jag med hänsyn till vad i ärendet upplysts i likhet med lantbruksstyrelsen icke motsätta mig, att ett ytterligare statsbidrag av 12 000

kronor anvisas till bestridande av kostnaderna för detta lantbruksmöte. Ett belopp av 12 000 kronor torde sålunda i anslutning till vad statskontoret anfört böra uppföras å riksstaten för nästa budgetår under förevarande anslag.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till bestridande av kostnaderna för lantbruks-  
möten* för budgetåret 1946/47 anvisa ett an-  
slag av ..... kronor 12 000.

[124.] **44. Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 100 000 kronor.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad framställning har *styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund*, under åberopande av förslag till inkomst- och utgiftsstat för kalenderåret 1946, anhållit om anslag för nästa budgetår med 189 900 kronor, varav 50 000 kronor till den centrala verksamheten och 139 900 kronor till konsulentverksamheten.

Lantbruksstyrelsen, som med hänsyn till förbundets allmänt gagnande arbete förordat att förbundet för sin verksamhet under kalenderåret 1946 måtte komma i åtnjutande av statsbidrag med samma belopp som under innevarande år eller 100 000 kronor, har i sin skrivelse vidare yttrat bland annat följande.

Den klubbverksamhet förbundet bedriver är en både effektiv och praktisk undervisningsmetod och som sådan av stort värde för den uppväxande ungdomen på landsbygden. Av förbundets framställning framgår bland annat, att kostnaderna för den centrala verksamheten under 1944 uppgått till 81 541 kronor 48 öre. För gäldande av dessa kostnader har förbundet av det för sagda år beviljade statsbidraget disponerat ett belopp av 25 000 kronor. Vidare ha för samma ändamål utnyttjats donationsmedel och influtna avgifter.

Kostnaderna för den lokala verksamheten, d. v. s. konsulent- och klubbverksamheten, ha under 1944 uppgått till 117 566 kronor 81 öre. Till täckande av dessa utgifter har förbundet disponerat återstoden av 1944 års statsbidrag eller 75 000 kronor samt de anslag och gåvor å tillhopa 42 566 kronor 81 öre, förbundet erhållit av hushållningssällskapen m. fl.

För 1945 beräknades utgifterna för den centrala verksamheten till 134 040 kronor och för klubbverksamheten till 197 715 kronor. I nu föreliggande framställning om anslag för 1946 beräknas kostnaderna för den centrala verksamheten till 119 690 kronor och för klubbverksamheten till icke mindre än 279 800 kronor. Vad den sistnämnda verksamheten beträffar har förbundets styrelse räknat med att kostnaderna för densamma under 1946 skulle till lika delar bestridas av statsmedel och av ortsbidrag.

För åstadkommande av en sund utveckling av klubbverksamheten har förbundsstyrelsen föreslagit, att samtliga till denna verksamhet knutna konsulenter och instruktörer skulle bliva helårsanställda. Då frågan om ungdomskonsulentverksamhetens ordnande sammanhänger med omorganisationen av

hushållningssällskapen anser lantbruksstyrelsen, att det kan ifrågasättas, om förbundet för 1946 bör erhålla förhöjt statsbidrag för anställande hos förbundet av ytterligare konsulenter och instruktörer för bedrivande av en utvidgad klubbverksamhet. Å andra sidan torde det enligt lantbruksstyrelsens mening vara önskvärt och angeläget, att klubbverksamheten under 1946 bedrivs i något större omfattning än vad som skett under de senare åren.

Lantbruksstyrelsen får dock i detta sammanhang erinra därom, att förbundet genom Kungl. Maj:ts beslut den 15 juni 1945 av lotterimedel tilldelats ett engångsanslag av 49 900 kronor för igångsättande under vinterhalvåret av en verksamhet bland landsbygdens ungdom motsvarande den under sommarhalvåret bedrivna så kallade klubbverksamheten.

Med anledning härav anser lantbruksstyrelsen sig böra förorda, att förbundet för sin verksamhet under 1946 må komma i åtnjutande av oförändrat anslag.

I skrivelse den 10 oktober 1945 har *styrelsen för Jordbrukarungdomens förbund* i anledning av innehållet i lantbruksstyrelsens framställning bland annat framhållit, att det anslag av lotterimedel varav förbundet kommit i åtnjutande beviljats för speciellt ändamål och sålunda icke vore disponibelt för de syften som avsåges med förevarande anslag.

*Lantbruksstyrelsen* har i skrivelse den 10 november 1945 meddelat, att vad förbundet anfört icke föranledde styrelsen att frångå sin tidigare hemställan om anslag.

Departements-  
chefen.

I betraktande av den gagnande verksamhet, som Jordbrukarungdomens förbund utövar, vill jag tillstyrka, att förbundet för nästa budgetår kommer i åtnjutande av ett med 25 000 kronor till 125 000 kronor förhöjt anslag. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Jordbrukarungdomens förbund* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 125 000.

[125.] **45. Bidrag till Samfundet för hembygdsvård.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 25 000 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till statsläggaren s. 793.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *Samfundet för hembygdsvård* hemställt om ett till 55 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Såsom stöd för sin framställning har samfundet bland annat anfört, att samfundet under åren 1937—1943 för sin verksamhet, i främsta rummet den som gällde byggnadskulturens främjande, erhållit bidrag från Knut och Alice Wallenbergs stiftelse men att vidare bidrag från stiftelsen icke kunde påräknas. Samfundet har förklarat, att på grund härav och då hittillsvarande statsanslag och medlemsavgifter vore otillräckliga för att bestrida samfundets verksamhet i nuvarande omfattning, samfundet vore nödsakat att, därest icke förhöjt statsanslag kunde erhållas, under nästa budgetår så kraftigt beskära sin verksamhet, att en rad betydelsefulla uppgifter måste lämnas obeaktade.

*Egnahemsstyrelsen* har i remissutlåtande den 25 september 1945 förklarat, att, ehuru styrelsen för närvarande icke bestämt kunde yttra sig om det erforderliga bidragsbeloppets storlek, styrelsen ej ville göra någon erinran mot att det av samfundet äskade anslaget anvisades för nästa budgetår. Styrelsen har emellertid ansett önskvärt, att en närmare prövning av samfundets verksamhet företoges i syfte att åstadkomma största möjliga effektivitet av verksamheten samt få till stånd erforderligt samarbete med annan likartad verksamhet, som för närvarande bedreves med hjälp av statsmedel.

Då det enligt min mening icke finnes anledning för staten att övertaga de av samfundets kostnader, som tidigare bestritts medelst i samfundets skrivelse omförmälda enskilda bidrag, anser jag mig icke för närvarande kunna tillstyrka någon ytterligare ökning av anslaget. Detta bör således för nästa budgetår uppföras med oförändrat belopp, 25 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela närmare föreskrifter rörande anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Bidrag till Samfundet för hembygdsvård* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 25 000.

[126.] 46. **Bidrag till ladugårdsförbättringar, reservationsanslag.** För detta ändamål ha för budgetåren 1936/37—1941/42 anvisats reservationsanslag å tillhoppa 1 400 000 kronor. För budgetåren 1942/43 och 1943/44 ha medel för ändamålet icke anvisats å riksstaten. För tillgodoseende av medelsbehovet i anslagets syfte under sistnämnda båda budgetår har riksdagen emellertid med avseende å ett vart av budgetåren i fråga medgivit, att det å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 anvisade reservationsanslaget (B) till Bidrag till ladugårdsförbättringar — vilket anslag motiverats av arbetslöshetspolitiska skäl och således hade karaktär av beredskapsanslag — finge till ett belopp av 250 000 kronor under respektive budgetår tagas i anspråk oberoende av de för dylikt anslag eljest gällande förutsättningarna. Å riksstaten för budgetåren 1944/45 och 1945/46 ha för ändamålet anvisats reservationsanslag av 250 000 respektive 400 000 kronor.

Genom särskilda beslut har Kungl. Maj:t av de för ifrågavarande ändamål tillgängliga medlen tilldelat vissa hushållningssällskap understöd att av sällskapens förvaltningsutskott användas till bidrag till ladugårdsförbättringar inom sådana områden, där behovet av dylika förbättringar är särskilt trängande samt bidrag till deras utförande finnes påkallat med hänsyn till rådande arbetslöshet eller bristande tillgång på lämpligt virke, långa avstånd och dåliga kommunikationer. I samband härmed ha jämväl meddelats särskilda föreskrifter beträffande användningen av statsbidragen. I fråga om storleken av de bidrag, som av hushållningssällskap må beviljas för här ifrågavarande ändamål, har för de medelstildelningar, som skett un-

der innevarande budgetår, föreskrivits, att bidrag till bestridande av kostnaderna för reparation eller annat förbättringsarbete i ladugård, vari inbegripes uppförande av ny ladugård i stället för befintlig sådan, icke må beviljas till belopp överstigande 400 kronor per nötkreatursenhet; dock att, då särskilda skäl därtill äro, bidrag må utgå med högst 500 kronor per sådan enhet. Kungl. Maj:t har vidare jämlikt riksdagens beslut av ifrågavarande medel disponerat erforderligt belopp för att möjliggöra utarbetandet av ändamålsenliga förslag till dylika förbättringsarbeten samt vidtagandet av andra åtgärder, ägnade att befordra ifrågavarande verksamhet. Anslagsdispositionen har från och med budgetåret 1940/41 skett i överensstämmelse med ett av jordbruksutskottet vid 1940 års lagtima riksdag i memorial nr 19 gjort, av riksdagen godkänt (skr. nr 90) uttalande av innebörd, att bidrag, varom här är fråga, borde utgå i första hand inom de norrländska länen och Göteborgs och Bohus län samt inom andra län endast i sådana fall, där förhållandena vore likartade med dem i nämnda län och därjämte särskilda omständigheter prövades föreligga.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår. Styrelsen har härvid anført, att de för verksamheten för närvarande disponibla medlen, omkring 536 400 kronor, i huvudsak torde komma att förbrukas före utgången av innevarande budgetår. Med hänsyn till det stora behov av bidrag, som gjort sig gällande under senare år, har styrelsen beräknat medelsbehovet för nästa budgetår till 400 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Behovet av statsbidrag till ladugårdsförbättringar är otvivelaktigt fortfarande stort. Med hänsyn härtill anser jag mig böra biträda lantbruksstyrelsens förslag om att anslaget för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp, 400 000 kronor.

Av ifrågavarande anslag torde Kungl. Maj:t i anslutning till vad tidigare medgivits böra få disponera erforderligt belopp för att möjliggöra utarbetandet av ändamålsenliga förslag till förbättringsarbeten eller vidtagandet av andra åtgärder ägnade att främja ifrågavarande verksamhet. Bidragstilldelningen till de olika jordbrukarna bör i likhet med vad som nu gäller handhas av vederbörande hushållningssällskaps förvaltningsutskott. För bidragens användning böra föreskrivas i huvudsak samma villkor, som för närvarande gälla för åtnjutande av bidrag från förevarande anslag. Vid verksamhetens handhavande bör bland annat tillses, att bidrag icke beviljas för förbättringsarbeten å fastighet, som kan antagas inom en nära framtid komma att sammanslås med annan fastighet eller uppdelas för komplettering av andra fastigheter i syfte att åstadkomma bärkraftiga jordbruk.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till ladugårdsförbättringar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av .... kronor 400 000.

[127.] 47. **Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet.** Förevarande anslag, som är avsett att disponeras såsom bidrag till förbundet för avlönande av en huvudsakligen i värmeteknik utbildad konsulent, är för budgetåret 1945/46 upptaget med 6 500 kronor. Beträffande de närmare bestämmelserna för anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 793.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen*, med överlämnande av en framställning i ämnet från Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund, hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte även för nästa budgetår anvisas ett anslag av 6 500 kronor.

Såsom *lantbruksstyrelsen* föreslagit torde anslaget för budgetåret 1946/47 *Departements-  
chefen.* böra uppföras med oförändrat belopp av 6 500 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till Sveriges handelsträdgårdsmästareförbund för teknisk konsulentverksamhet* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 6 500.

[128.] 48. **Bidrag till uppförande av siloanläggningar, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. Beträffande de närmare bestämmelserna för anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 794.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för ifrågavarande ändamål måtte för nästa budgetår anvisas ett till 200 000 kronor förhöjt anslag. *Lantbruksstyrelsen* har härvid framhållit, att hushållningssällskapen under budgetåren 1943/44 och 1944/45 beviljats medel för utlämnande av bidrag av här ifrågavarande slag med sammanlagt 119 025 respektive 227 800 kronor och att intresset för foderensileringen, bland annat till följd av pågående propagandaverksamhet, kunde förväntas stiga ytterligare bland jordbrukarna. *Styrelsen* har därför beräknat medelsbehovet under förevarande anslag för budgetåren 1945/46 och 1946/47 till sammanlagt omkring 450 000 kronor. Enär enligt *lantbruksstyrelsens* beräkning för tillgodo-seende av med anslaget avsedda ändamål under budgetåret 1945/46 i runt tal 246 000 kronor komme att stå till förfogande, har *styrelsen* funnit anslaget böra för nästa budgetår bestämmas till 200 000 kronor.

*Statens livsmedelskommission* har i remissutlåtande den 25 september 1945 tillstyrkt det framställda anslagsäskandet.

Med hänsyn till önskvärdheten att underlätta anskaffandet av siloanläggningar anser jag i likhet med *lantbruksstyrelsen*, att medel för ändamålet böra anvisas även för budgetåret 1946/47. Emellertid torde en anslagsanvisning för *Departements-  
chefen.*

sägda budgetår av 100 000 kronor få anses tillfyllest. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till uppförande av siloanläggningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*

av ..... kronor 100 000.

[129.] **Bidrag till uppförande av frukt- och potatislagerhus m. m.** För detta ändamål ha för budgetåret 1940/41 anvisats 50 000 kronor, för ett vart av budgetåren 1942/43—1944/45 120 000 kronor samt för budgetåret 1945/46 100 000 kronor. Anslagen ha haft karaktären av reservationsanslag. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 794.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* meddelat, att dittills omkring 167 500 kronor disponerats av anslaget och att sålunda under löpande budgetår för ifrågavarande ändamål omkring 342 500 kronor stode till förfogande. Då sistnämnda belopp enligt styrelsens mening kunde förutsättas vara tillfyllest för att tillgodose medelsbehovet för ändamålet såväl under återstående del av nu löpande budgetår som under nästkommande budgetår, har styrelsen funnit någon medelsanvisning å anslaget för nästa budgetår icke vara erforderlig.

Departements-  
chefen.

Jag delar lantbruksstyrelsens uppfattning, att medel icke nu behöva äskas av 1946 års riksdag till förevarande bidragsverksamhet. Emellertid har jag velat anmäla ärendet för att riksdagen skall kunna taga del av anslagsfrågans läge.

[130.] **49. Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånefond, förslagsanslag.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett obetecknat anslag av 182 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 794.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte för ifrågavarande ändamål anvisas ett förslagsanslag av 120 000 kronor. Därest medelsanvisningen även för nästa budgetår skulle ske i form av obetecknat anslag, har styrelsen beräknat, att anslaget skulle behöva uppföras med 145 000 kronor. Anslagsberäkningen har verkställts med ledning av de redogörelser rörande hushållningssällskapens förmedling av lån från jordbrukets maskinlånefond, som inkommit till lantbruksstyrelsen. Till stöd för sitt förslag att anslaget skulle få karaktären av förslagsanslag har styrelsen anfört följande.

Med hänsyn till att anslagen för ifrågavarande ändamål hittills upptagits såsom obetecknade anslag har behovet av medelsanvisning för ändamålet för varje budgetår måst beräknas till det belopp, som jämlikt gällande bestämmelser högst kunnat under vederbörande budgetår utgå såsom bidrag av

förevarande slag. På grund härav ha å anslagen uppkommit överskott, vilka utgjort, under budgetåret 1943/44 omkring 1 200 kronor och under budgetåret 1944/45 omkring 25 900 kronor. För innevarande budgetår torde överskottet komma att uppgå till omkring 25 100 kronor. Att förutsättningarna för erhållande av bidrag i så stor omfattning, som sistnämnda två belopp utvisa, icke skulle bli uppfyllda, kunde icke förutses vid första anslagsanvisningen. Därest anslaget framdeles gives förslagsanslags karaktär, torde det emellertid bli möjligt att ernå bättre överensstämmelse mellan det anvisade beloppet och den verkliga medelsåtgången. Lantbruksstyrelsen vill därför föreslå, att förevarande anslag från och med nästa budgetår anvisas såsom förslagsanslag.

På de av lantbruksstyrelsen anförda skälen finner jag mig kunna tillstyrka, att anslaget för nästa budgetår uppföres såsom förslagsanslag. Mot styrelsens beräkning av medelsbehovet har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-  
chefen.

att till *Bidrag till återbetalning av lån från jordbrukets maskinlånepond* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 120 000.

[131.] **50. Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader, reservationsanslag.** För detta ändamål har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 75 000 kronor. Kungl. Maj:t har genom beslut den 4 maj 1945 föreskrivit, att anslaget må under budgetåret 1945/46 användas enligt följande fördelning.

|                                                                                                  |        |        |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Arvoden åt ordförande och ledamöter i statens forskningskommitté för lantmannabyggnader ..... | kronor | 2 000  |
| 2. Arvode åt en utredningsman, tillika föreståndare för kommitténs forskningsavdelning .....     | »      | 12 000 |
| 3. Arvoden åt tre assistenter .....                                                              | »      | 27 000 |
| 4. Avlöningar till övrig personal .....                                                          | »      | 3 600  |
| 5. Ersättning för specialutredningar .....                                                       | »      | 10 000 |
| 6. Ersättning för extra skrivhjälp .....                                                         | »      | 2 000  |
| 7. Resersättningar .....                                                                         | »      | 7 000  |
| 8. Utrustning, expenser, publikationstryck m. m. ....                                            | »      | 11 400 |

Summa kronor 75 000.

I fråga om övriga bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 794.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 135 000 kronor förhöjt belopp. Beträffande anslagsökningens fördelning å de olika delposterna må anföras följande.

Kommittén har föreslagit, att arvodet till utredningsmannen måtte höjas från 12 000 till 18 000 kronor. Arvodeshöjningen har motiverats med att utredningsmannen numera finge avstå hela sin lön i en av honom innehavd lärarbefattning, medan han tidigare endast behövt avstå halva lönen, ungefär

6 000 kronor. Av de tre hos kommittén anställda assistenterna ha två arvoden av 10 000 kronor och en ett arvode av 7 000 kronor per år. Kommittén har funnit sig böra begära en höjning av dessa arvoden till 12 000 respektive 8 000 kronor. Vidare har kommittén hemställt om medel för avlönande av ytterligare tre assistenter. Av dessa skulle två assistenter, av vilka den ene skulle erhålla ett årsarvode av 8 000 kronor och den andre ett årsarvode av 6 000 kronor, sysselsättas med arbetstidsstudier rörande inomgårdsarbetet samt med undersökningar angående möjligheterna att mekanisera transportarbetet i ekonomibyggnader. Den tredje assistenten skulle företaga vissa undersökningar för utrönande av möjligheterna att genom standardisering och förenkling av betong- och lervaruprodukter åstadkomma lägre kostnader vid uppförande av lantbruksbyggnader. Kommittén har ansett, att för sistnämnda uppgift skulle erfordras anställande av en civilingenjör med ett arvode av 10 000 kronor per år. Den för assistentarvoden beräknade posten skulle sålunda behöva uppräknas med  $(5\,000 + 8\,000 + 6\,000 + 10\,000 =)$  29 000 kronor till 56 000 kronor. För specialutredningar ha begärts 20 000 kronor mot för innevarande budgetår anvisade 10 000 kronor. Kommittén har avsett, att två nya undersökningar skulle igångsättas, den ena avseende belysningsanordningar i djurstallar m. m. och den andra rörande volymvikter och utrymmesbehov för olika lantmannaprodukter. I fråga om posten avlöningar till övrig personal, från vilken post ett skrivbiträde avlönas, har kommittén begärt en höjning med 600 kronor till 4 200 kronor för att möjliggöra för kommittén att anställa ett tillräckligt kvalificerat skrivbiträde. Dessutom har kommittén hemställt, att posten ersättning för extra skrivhjälp måtte uppföras med 5 800 kronor, vilket innebär en ökning med 3 800 kronor i förhållande till innevarande budgetår. Med hänsyn till den föreslagna utökningen av personalen och i betraktande av att tjänstemännens arbete i stor utsträckning komme att bestå i upprepade observationer på vitt skilda platser i landet, har posten reseersättningar föreslagits höjd från 7 000 till 12 000 kronor. Kommittén har slutligen uppräknat den för utrustning, expenser, publikationstryck m. m. avsedda posten från 11 400 till 17 000 kronor. Uppräkningen har huvudsakligen föranletts av att de härför anvisade medlen varit otillräckliga för att medgiva tryckning av resultaten av samtliga undersökningar.

*Lantbruksstyrelsen* har i remissutlåtande den 29 september 1945 hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 125 000 kronor. Av innehållet i styrelsens utlåtande må här anföras följande.

Lantbruksstyrelsen har funnit de föreslagna arvodesförhöjningarna för utredningsmannen och de nuvarande tre assistenterna framkalla starka betänkligheter, då dessa tjänstemäns arvoden genom förhöjningarna skulle bli påfallande höga. Styrelsen har dock icke velat direkt motsätta sig ifrågavarande förhöjningar med hänsyn till de förhållandevis osäkra anställningsvillkor, som gälla för befattningarna, samt till de tämligen höga avlöningsförmånerna för dylik arbetskraft i enskild tjänst. Styrelsen har förordat, att kommittén för nästa budgetår måtte få anställa ytterligare tre assistenter. I fråga om arvodesbeloppen för dessa har styrelsen endast framställt den erinran, att det för en assistent till 8 000 kronor beräknade arvodet kunde nedsättas till 7 000 kronor. Enligt styrelsens mening skulle höjningarna av posterna ersättning för specialundersökningar, reseersättningar samt utrustning, expenser, publikationstryck m. m. kunna begränsas till respektive 5 000, 3 000 och 3 600 kronor mot de av kommittén föreslagna ökningarna av respektive 10 000, 5 000 och 5 600 kronor. Styrelsen har sålunda förordat en

sänkning av det av kommittén beräknade medelsbehovet med sammanlagt 10 000 kronor.

*Statskontoret* har i utlåtande den 24 september 1945 funnit bärande skäl icke vara anförda för de föreslagna arvodesförhöjningarna samt har därjämte förklarat, att det undandrog sig dess bedömande, huruvida eller i vad mån de statsfinansiella förhållandena medgäve en ökad medelsanvisning för utvidgning av verksamheten på förevarande område.

Med hänsyn till den betydelse kommitténs forskningar äga för rationaliseringssträvandena inom jordbruket anser jag mig böra förorda, att kommittén beredes möjligheter att utvidga sin verksamhet. En viss höjning av anslaget till kommittén torde därför böra företagas. Anslagsökningen synes dock böra begränsas till 35 000 kronor, varför ifrågavarande anslag för nästa budgetår bör upptagas med 110 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela närmare föreskrifter för anslagets disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens forskningskommitté för lantmannabyggnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 110 000.

[132.] **51. Jordbrukets upplysningsnämnd.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 40 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 föreskrivit, att anslaget må under budgetåret 1945/46 användas enligt följande fördelning.

|                                                        |        |        |
|--------------------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Arvoden åt ordförande och ledamöter i nämnden ..... | kronor | 3 000  |
| 2. Arvode åt sekreterare .....                         | »      | 12 000 |
| 3. » » kontorsbiträde .....                            | »      | 3 600  |
| 4. Ersättning åt tillfällig arbetskraft .....          | »      | 1 500  |
| 5. Författarhonorar .....                              | »      | 10 000 |
| 6. Prenumeration och litteratur .....                  | »      | 1 500  |
| 7. Tryckningskostnader och bildtjänst .....            | »      | 1 000  |
| 8. Reseersättningar .....                              | »      | 4 000  |
| 9. Expenser .....                                      | »      | 3 400  |

Summa kronor 40 000.

Beträffande övriga bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 795.

Genom beslut den 12 januari 1945 har Kungl. Maj:t beviljat upplysningsnämnden ett belopp av 3 000 kronor för anordnande av upplysningsverksamhet i jordbruks- och trädgårdsfrågor för Norrland samt de delar av Kopparbergs och Värmlands län, där jordbrukets ställning är i stort sett likartad med den i Norrland, att utgå från den del av reservationsanslaget till Prisreglerande åtgärder på jordbrukets område, som enligt meddelade bestämmelser må tagas i anspråk för produktionsbefrämjande åtgärder på jordbrukets område i nyssnämnda delar av landet.

I en av lantbruksstyrelsen med skrivelse den 31 augusti 1945 överlämnad framställning har *jordbrukets upplysningsnämnd* hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett till 55 700 kronor förhöjt anslag. Beträffande nämndens beräkning av medelsbehovet må anföras följande.

Arvodet till nämndens sekreterare har föreslagits höjt från 12 000 till 14 000 kronor. Såsom skäl härför har framhållits sekreterarens ansvarsfulla ställning samt att varken pensionsförmåner eller kristillägg äro inberäknade i det till honom utgående arvodet. Det för avlöning av ett kontorsbiträde avsedda arvodet har uppräknats från 3 600 till 4 800 kronor, då det visat sig omöjligt att eljest erhålla tillräckligt kvalificerad arbetskraft för befattningen. Med hänsyn till önskvärdheten av ökad upplysning inom trädgårdsodlingens område har föreslagits, att från och med nästa budgetår hos nämnden skulle anställas en hortonom såsom assistent med ett årsarvode av 7 000 kronor. Då denne avses jämväl skola biträda sekreteraren med det redaktionella arbetet samt tjänstgöra såsom vikarie under semester eller sjukdom, har den nu i utgiftsstaten upptagna posten å 1 500 kronor till ersättning åt tillfällig arbetskraft i stället ansetts kunna utgå. Till författarhonorar ha beräknats 13 000 kronor mot nu 10 000 kronor. Ökningen har föranletts därav, att nämnden under denna post för nästa budgetår upptagit ett belopp av 3 000 kronor till bestridande av kostnaderna för fortsättande av den upplysningsverksamhet i jordbruks- och trädgårdsfrågor för Norrland och vissa delar av Kopparbergs och Värmlands län, som försöksvis anordnats med anlitande av de genom Kungl. Maj:ts beslut den 12 januari 1945 anvisade medlen. Slutligen har posten tryckningskostnader och bildtjänst för nästa budgetår upptagits med ett från 1 000 till 5 000 kronor förhöjt belopp. Till motivering av ökningen har nämnden framhållit, att det vore nödvändigt för en rationellt ordnad presstjänst att kunna tillhandahålla bildmaterial från jordbruk och trädgårdsodling i betydligt större omfattning än som med nu tillgängligt anslag för ändamålet vore möjligt.

*Lantbruksstyrelsen* har hemställt, att ifrågavarande anslag måtte uppföras med 53 900 kronor. Styrelsen har vid beräkning av medelsbehovet anslutit sig till nämndens förslag med undantag för arvoden till sekreteraren och kontorsbiträdet. Emellertid har styrelsen ställt sig något tveksam mot förslaget att nu utöka nämndens personal med en assistent. I fråga om arvodet till sekreteraren har styrelsen förordat, att detsamma — i likhet med vad som skett med vissa arvoden för budgetåret 1945/46 — uppräknades med sju procent till 12 840 kronor. Arvodet till kontorsbiträdet har styrelsen ansett böra höjas med 600 kronor till 4 200 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 10 oktober 1945 funnit sig icke kunna tillstyrka förhöjning av ifrågavarande anslag i vidare mån, än att arvodet till kontorsbiträdet uppräknades till 4 200 kronor. Beträffande förslaget att under posten författarhonorar upptaga medel till speciell upplysningsverksamhet för Norrland m. m. har ämbetsverket uttalat, att, därest medel ansåges böra ställas till förfogande för nämnda ändamål, desamma liksom hittills borde anvisas från prisregleringsanslaget.

Jag torde här få anmäla att från Stockholms läns och stads trädgårdsråd samt från Sveriges konditionerande trädgårdsmästares förening inkommit framställningar med förslag till vissa ändringar i upplysningsnämndens orga-

nisation, avseende bland annat att nämnden skulle inordnas i organisationen för försöksverksamheten.

I likhet med lantbruksstyrelsen och statskontoret finner jag mig kunna tillstyrka, att det till kontorsbiträdet utgående arvodet för nästa budgetår uppräknas med 600 kronor till 4 200 kronor. Med hänsyn till vad i ärendet anförts anser jag mig även böra förorda, att medelsanvisningen till tryckningskostnader och bildtjänst för nästa budgetår något höjes. För detta ändamål synes lämpligen böra avses ett till 2 400 kronor förhöjt belopp, vilket innebär en ökning av posten med 1 400 kronor. Däremot är jag icke för närvarande beredd att tillstyrka vare sig att sekreterarens arvode höjes eller att nämndens personal utökas med en assistent. Vidkommande förslaget att under posten författarhonorar beräkna medel för viss upplysningsverksamhet för Norrland synes enligt min mening anledning knappast föreligga att för nästa budgetår i denna ordning upptaga medel för nämnda ändamål. De förenämnda framställningarna rörande ändringar i upplysningsnämndens organisation ha överlämnats till 1945 års jordbruksförsöksutredning för att av utredningen tagas i övervägande vid fullgörande av dess uppdrag.

Vid bifall till vad jag sålunda förordat skulle förevarande anslag för budgetåret 1946/47 behöva uppföras med  $(40\,000 + 600 + 1\,400 =)$  42 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela närmare föreskrifter rörande anslagets disposition.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukets upplysningsnämnd* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 42 000.

[133.] **52. Fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering m. m., reservationsanslag.** För detta ändamål har å tilläggsstat I till riksstaten för budgetåret 1945/46 anvisats ett reservationsanslag av 75 000 kronor (prop. nr 334, bil. 8 p. 62; r. skr. nr 547).

Såsom jag i förenämnda proposition anförde äro ifrågavarande kurser avsedda att komma till stånd även under nästa budgetår. Men hänsyn härtill torde medel till bestridande av kostnaderna för kurserna böra upptagas jämväl å riksstaten för budgetåret 1946/47. För ändamålet synes böra avses ett belopp av 75 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fortbildningskurser rörande jordbrukets rationalisering m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 75 000.

## H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

[134.] 1. Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: *Avlöningar, förslagsanslag*. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 238 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt dels personalförteckning för egnahemsstyrelsen (statsliggaren s. 795), dels ock följande avlöningsstat för styrelsen:

### Avlöningsstat.

|                                                                           |        |          |
|---------------------------------------------------------------------------|--------|----------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> . . . . .     | kronor | 114 800  |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t . . . . . | »      | 12 700   |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal . . . . .                | »      | 81 200   |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> . . . . .                          | »      | 29 300   |
| Summa kronor                                                              |        | 238 000. |

*Egnahemsstyrelsen* har i skrivelse den 29 augusti 1945 hemställt, att styrelsens avlöningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp av 238 000 kronor. Beträffande de olika anslagsposterna har styrelsen emellertid föreslagit, att ett belopp av 5 500 kronor — avsett till arvode åt en byggnadskontrollant — måtte överföras från arvodesposten till icke-ordinarieposten. Nämda poster skulle alltså för nästa budgetår behöva upptagas med 7 200 respektive 86 700 kronor. Såsom skäl för nu angivna förslag har styrelsen anført, att arvodet till byggnadskontrollanten visat sig vara alltför lågt för att möjliggöra anställande av en för uppgiften tillräckligt kvalificerad arbetskraft. Styrelsen hade fördenskull sett sig nödsakad att överflytta de för kontrollanttjänsten avsedda arbetsuppgifterna på en å styrelsens byggnadskontor anställd, från icke-ordinarieposten avlönad tjänsteman, vilken vid sidan av kontrollantskapet haft att fullgöra vissa andra göromål å byggnadskontoret. Enligt styrelsens uppfattning fungerade denna anordning nöjaktigt, varför den åtminstone tills vidare syntes kunna bestå.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot beräkningen av ifrågavarande anslag.

*Departements-  
chefen.*

Egnahemsstyrelsens förslag har icke heller från min sida föranlett någon erinran. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte förestå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för egnahemsstyrelsen,  
att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

## Avlöningsstat.

|                                                                        |                |
|------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....      | kronor 114 800 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämnda av Kungl. Maj:t ..... | » 7 200        |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                 | » 86 700       |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                           | » 29 300       |
| <hr/> Summa kronor 238 000;                                            |                |

2) till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 238 000.

[135.] **2. Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 70 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för egnahemsstyrelsen (statsliggaren s. 796).

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår till oförändrat belopp av 70 000 kronor.

Med biträdande av egnahemsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. *Departementschefen.* Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 70 000.

[136.] **3. Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet.** För detta ändamål har för innevarande budgetår uppförts ett anslag av 40 000 kronor. Från anslaget skola bestridas utgifter för avlöningar och omkostnader vid egnahemsstyrelsen i anledning av dennas handhavande av bostadsförbättringsverksamheten å landsbygden.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* förklarat att, därest såsom styrelsen förutsatt bostadsförbättringsverksamheten under nästa budgetår komme att erhålla samma omfattning som planerats för innevarande budgetår anslaget icke borde bestämmas till lägre belopp än för närvarande eller 40 000 kronor.

Egnahemsstyrelsens förslag föranleder ingen erinran från min sida. Jag *Departementschefen.* hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsstyrelsen: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 40 000.

[137.] **4. Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 785 000 kronor. Kungl. Maj:t har för egnahemsnämnderna fastställt dels den 7 juni 1940 personalförteckning (statsliggaren s. 797), dels ock den 4 maj 1945 följande

**Avlöningsstat.**

|                                                                                           |                |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....                         | kronor 308 000 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..... | » 55 000       |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                                    | » 333 000      |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                              | » 89 000       |
| Summa kronor 785 000.                                                                     |                |

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* beräknat medelsbehovet för avlöningar vid egnahemsnämnderna under nästa budgetår till 805 000 kronor. Av sagda belopp avse 308 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 45 000 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 360 000 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 92 000 kronor rörligt tillägg. Beträffande anslagsberäkningen må i övrigt nämnas följande.

Ordinarieposten har föreslagits upptagen med oförändrat belopp, medan arvodesposten i betraktande av medelsåtgången under de senaste fyra budgetåren för dagarvoden till ordförande och ledamöter i egnahemsnämnderna ansetts kunna reduceras med 10 000 kronor eller till 45 000 kronor.

Under icke-ordinarieposten har egnahemsstyrelsen hemställt om en höjning med tillhopa 27 000 kronor till 360 000 kronor. Av förstnämnda belopp, 27 000 kronor, ha beräknats dels 5 000 kronor för att möjliggöra en högre lönegradsplacering för de nuvarande assistenterna hos egnahemsnämnderna, vilka befattningshavare föreslås placerade i högst lönegrad Eo 18 i stället för såsom nu i högst Eo 16, dels 18 000 kronor för inrättande av tre nya assistenttjänster i lönegrad Eo 18 samt för tillfälligt anställande av två eller tre assistenter, dels ock 4 000 kronor för bestridande av ökade kostnader till följd av löneklassförändringar. Till motivering av förslaget om höjd lönegradsplacering för assistenterna hos egnahemsnämnderna har styrelsen anfört, att det med nuvarande löneställning för assistenttjänsterna vid upprepade tillfällen under senare år visat sig omöjligt att förvärva för dessa tjänster fullgoda arbetskrafter. Då egnahemsdirektörsbefattningarna syntes komma att som regel rekryteras från assistenttjänsterna, borde enligt styrelsens mening för erhållande av befattning såsom assistent upprätthållas krav på avlagd agronomexamen. Styrelsen har i detta sammanhang meddelat, att styrelsen under våren 1945, med hänsyn till att några sökande med dylik kompetens icke anmält sig, nödgats att provisoriskt anställa personer med lägre kvalifikationer. Beträffande förslaget att till egnahemsnämnder-

na knyta ytterligare tre extra ordinarie assistenter samt två eller tre tillfälligt anställda assistenter har styrelsen framhållit, att hos styrelsen gjorts upprepade enträgna framställningar om assistenthjälp av de egnahemsnämnder, som i förhållande till arbetsbördan vore sämst utrustade i fråga om personal. Läget vore för närvarande på flera håll sådant, att balansen av oavgjorda ärenden ständigt växte, trots stora ansträngningar från personalens sida med bland annat övertidsarbete i betydande utsträckning. Detta förhållande vållade självfallet irritation bland den låne- och bidragssökande allmänheten, som finge underkasta sig en lång väntetid, samtidigt som det samma medförde en viss risk för att kravet på noggrannhet vid ärendenas handläggning icke skulle kunna upprätthållas på önskvärt sätt.

Egnahemsstyrelsen har i förevarande sammanhang framhållit, att för den av styrelsen försöksvis igångsatta inventeringen av ofullständiga jordbruk syntes böra för nästa budgetår räknas med i stort sett samma kostnad som under innevarande budgetår. Med hänsyn till önskvärdheten att inhämta ytterligare erfarenheter rörande inventeringen samt med beaktande av att frågan om medel och vägar för det mindre jordbrukets rationalisering och därmed sammanhängande organisationsspörsmål för närvarande vore under utredning har styrelsen funnit det lämpligt att tills vidare ytterligare låta bero någon tid med avgörandet av frågan om inventeringens utsträckande över hela riket.

Anslagsposten rörligt tillägg har med hänsyn till de i det föregående återgivna förslagen uppräknats med 3 000 kronor till 92 000 kronor.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot egnahemsstyrelsens anslagsäskande.

*Allmänna lönenämnden* har i utlåtande den 29 oktober 1945 förklarat, att lönenämnden icke funnit egnahemsstyrelsens förslag giva anledning till erinran från nämndens sida. I fråga om egnahemsnämndernas assistenter, vilka föreslagits kunna bli placerade i högst lönegrad Eo 18, hade lönenämnden dock förutsatt, att ett hänförande av assistent till nämnda lönegrad endast skulle ifrågakomma efter viss tids tjänstgöring i anslutning till vad som gällde exempelvis för amanuens inom den civila statsförvaltningen.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att *Egnahemsdirektörernas förening* i en den 5 november 1945 dagtecknad skrivelse — under erinran bland annat om att hushållningssällskapens befattningshavare numera erhållit såväl en av riksdagen godkänd löneplan som en provisorisk löneförbättring — hemställt, att förslag måtte föreläggas 1946 års riksdag om en förbättrad lönegradsplacering för egnahemsnämndernas personal.

Jag torde tillika få erinra därom, att 1942 års *jordbrukskommitté* den 30 oktober 1945 avlämnat en inom kommittén upprättad promemoria angående utvecklingsplaneringen på jordbrukets område under framhållande av att promemorian stode i visst samband med den inom egnahemsorganisationen pågående inventeringen av ofullständiga jordbruk.

Då egnahemsstyrelsen synes mig ha anfört beaktansvärda skäl för en sådan förbättring av löneställningen för egnahemsnämndernas assistenter, att dessa framdeles skola kunna hänföras till högst lönegrad Eo 18 i stället för såsom för närvarande till högst Eo 16 vill jag tillstyrka, att medelsan-

*Départements-  
chefen.*

visningen för nästa budgetår höjes med härför erforderligt belopp, 5 000 kronor. I anslutning till vad allmänna lönenämnden framhållit torde emellertid en inplacering i lönegrad Eo 18 i allmänhet endast böra ifrågakomma efter viss tids tjänstgöring i lägre lönegrad. I detta hänseende erforderliga föreskrifter synas böra meddelas genom egnahemsstyrelsens försorg. Det av styrelsen framförda förslaget om anvisande av medel för inrättande av tre nya assistenttjänster i högst lönegrad Eo 18 samt för tillfälligt anställande av två eller tre assistenter kan jag icke biträda i vidare mån än att jag förordar, att för anlitande av tillfällig personal vid egnahemsnämnderna avses ett belopp av ytterligare 18 000 kronor. Till den av Egnahemsdirektörernas förening gjorda framställningen om förbättrad lönegradsplacering för egnahemsnämndernas personal torde i övrigt icke böra tagas ställning förrän pågående överväganden rörande hushållningssällskapens omorganisation slutförts.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat samt med beaktande såväl av beräknade löneklassförändringar som av den i egnahemsstyrelsens anslagsäskande — med hänsyn till de senaste årens medelsåtgång — ifrågasatta minskningen å 10 000 kronor av beloppet till dagarvoden åt ordförande och ledamöter i egnahemsnämnderna skulle nämndernas avlöningsstat för nästa budgetår komma att erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde böra bibehållas vid nuvarande belopp, 308 000 kronor, medan posten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, i enlighet med egnahemsstyrelsens förslag synes kunna reduceras med förut omförmäلت belopp å 10 000 kronor till 45 000 kronor. Under posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal böra beräknas dels 5 000 kronor för uppflyttning till högst lönegrad Eo 18 av egnahemsnämndernas assistenter, dels 18 000 kronor för anställande i enlighet med vad förut anförts av tillfällig personal hos nämnderna, dels ock 4 000 kronor för täckande av ökat medelsbehov till följd av löneklassförändringar. Med hänsyn härtill synes ifrågavarande post böra bestämmas till  $(333\,000 + 5\,000 + 18\,000 + 4\,000 =)$  360 000 kronor. För rörligt tillägg torde slutligen böra beräknas  $(89\,000 + 1\,500 =)$  90 500 kronor.

Avlöningskostnaderna vid egnahemsnämnderna skulle följaktligen för budgetåret 1946/47 uppgå till sammanlagt  $(308\,000 + 45\,000 + 360\,000 + 90\,500 =)$  803 500 kronor eller ett 18 500 kronor högre belopp än för innevarande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för egnahemsnämnderna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

## Avlöningsstat.

|                                                                                        |                |
|----------------------------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....                      | kronor 308 000 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .. | » 45 000       |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                                 | » 360 000      |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                           | » 90 500       |
| Summa kronor 803 500;                                                                  |                |

2) till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 803 500.

[138.] **5. Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 270 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för egnahemsnämnderna (statsliggaren s. 797).

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 280 000 kronor förhöjt belopp. Anslagshöjningen faller helt på posten reseersättningar, vilken föreslås uppräknad med 10 000 kronor till 170 000 kronor, och motiveras med hänvisning till medelsåtgången för ändamålet under budgetåret 1944/45, 169 000 kronor, samt den igångsatta verksamheten för inventering av ofullständiga jordbruk. Styrelsen har i detta sammanhang framhållit, att alltför knappt tillmätta medel för reseersättningar kunde motverka en effektiv användning av egnahemsnämndernas arbetskraft samt försena behandlingen av sådana ärenden, som krävde besiktning på stället.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot egnahemsstyrelsens förslag.

Ifrågavarande anslag torde för nästa budgetår böra bibehållas vid nuvarande belopp, 270 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 270 000.

[139.] **6. Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet.** För detta ändamål har för innevarande budgetår uppförts ett anslag av 70 000 kronor. Från anslaget skola bestridas utgifter för avlöningar och omkostnader vid egnahemsnämnderna i anledning av dessas handhavande av bostadsförbättringsverksamheten å landsbygden.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* förklarat, att, därest såsom styrelsen förutsatt en mera omfattande bostadsförbättringsverksamhet skulle komma till stånd även under nästa budgetår, ifrågavarande anslag borde höjas till 80 000 kronor. En dylik anslagshöjning skulle enligt styrelsens mening bland annat möjliggöra vidtagandet av sådana personalförstärkningar inom egnahemsorganisationen, som oundgängligen påkallades av verksamhetens betydande utökning.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 17 oktober 1945 förklarat sig icke finna tillräcklig anledning föreligga för den föreslagna anslagshöjningen.

*Departements-  
chefen.*

Med hänsyn till den avsevärda utökning av bostadsförbättringsverksamheten, varom beslut fattades vid 1945 års riksdag, torde det vara nödvändigt, att medel ställas till förfogande för täckande av sådana merkostnader för egnahemsnämnderna som föranledas av verksamhetens utvidgning. Då egnahemsstyrelsens förslag om en höjning av förevarande anslag från 70 000 till 80 000 kronor icke föranleder någon erinran från min sida, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsnämnderna: Handhavande av bostadsförbättringsverksamhet* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 80 000.

[140.] **7. Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadsrådgivning.** Detta anslag, som är avsett för rådgivning i landsbygdens byggnadsfrågor genom egnahemsnämnderna i Värmlands, Kopparbergs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län, är för innevarande budgetår uppfört med 140 500 kronor. Genom beslut den 4 maj 1945 har Kungl. Maj:t föreskrivit, att i samband med egnahemsorganisationens byggnadsrådgivning skulle uttagas arvoden enligt särskild av Kungl. Maj:t fastställd taxa, samt förordnat, att ifrågavarande taxeinkomster skulle tagas till uppbörd å förevarande anslag. Härjämte har Kungl. Maj:t fastställt stat för anslaget användning (statsliggaren s. 798).

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att till egnahemsorganens byggnadsrådgivning måtte för nästa budgetår anvisas ett anslag av 75 000 kronor. Styrelsen har framhållit, att ifrågavarande verksamhet under budgetåret 1946/47 syntes böra vara organiserad efter samma linjer som för innevarande budgetår. Efter hand som den nya organisationen hunnit verka och därmed taxeinkomster inflyta i samband med byggnadsrådgivningen, torde kunna förväntas, att rådgivningsverksamheten bleve i stort sett självförsörjande. Under övergångstiden uppstode emellertid för bestridande av löpande utgifter ett visst medelsbehov, som måste tillgodoses genom anvisande av ett särskilt anslag. Styrelsen har funnit det vara svårt att för närvarande beräkna sagda medelsbehov men har uppgivit, att

vissa överslagsberäkningar givit vid handen ett anslagsbehov för nästa budgetår av 75 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 17 oktober 1945 föreslagit, att förevarande anslag för nästa budgetår allenast uppfördes med ett formellt belopp av 100 kronor. Det för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppet, 140 500 kronor, syntes nämligen ämbetsverket vara tillräckligt för bestridande av egnahemsstyrelsens utgifter intill dess taxeinkomster hunnit inflyta.

I betraktande av svårigheten att nu med någon större säkerhet beräkna storleken av det medelsbehov, som bör tillgodoses genom anslagsanvisning å riksstaten för nästa budgetår, torde intet vara att invända mot att anslaget i enlighet med egnahemsstyrelsens överslagsberäkningar upptages med ett belopp av 75 000 kronor. Såsom styrelsen anført, synes kunna förväntas, att ifrågavarande rådgivningsverksamhet framdeles blir i stort sett självförsörjande. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnads-  
rådgivning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett  
anslag av ..... kronor 75 000.

[141.] 8. **Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadskontroll.** Till gäldande av kostnaderna för kontroll över den statsunderstödda bostadsbyggnadsverksamheten på landsbygden är för innevarande budgetår uppfört ett anslag av 130 000 kronor. Genom beslut den 4 maj 1945 har Kungl. Maj:t förklarat hinder icke möta för egnahemsstyrelsen att såsom villkor för åtnjutande av lån eller bidrag av allmänna medel till bostadsbyggnadsverksamhet på landsbygden föreskriva, att vederbörande byggherre skulle sörja för sådan kontroll på byggnadsplatsen, som av egnahemsnämnd enligt egnahemsstyrelsens direktiv kunde godkännas. Härjämte har Kungl. Maj:t förordnat att för löpande kontroll å byggnadsplatsen, som utövades genom egnahemsorganisationens försorg, skulle uttagas arvoden enligt särskild av Kungl. Maj:t fastställd taxa samt att ifrågavarande taxeinkomster skulle tagas till uppbörd å förevarande anslag. Samtidigt har Kungl. Maj:t fastställt stat för anslagets användning (statsliggaren s. 799) och i anslutning därtill föreskrivit, att för egnahemsorganens allmänna översyn av kontrollverksamheten och slutbesiktningar av byggnadsföretag skulle i den mån så befunnas lämpligt anlitas därför skickade, i de olika byggnadsorterna verkamma personer, vilka icke vore fast anställda hos egnahemsorganisationen.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att anslaget till egnahemsorganens byggnadskontroll för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 150 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har härvid fram-

hållit, att de hittills vunna erfarenheterna gäve vid handen, att byggnadskontrollen under budgetåret 1946/47 borde bedrivas enligt samma organisationsplan som under innevarande budgetår. För att icke byggnadskontrollen i sin helhet skulle bli lidande måste emellertid enligt styrelsens mening viss del av kontrollen — nämligen den del som avsåge en allmän översyn över den mera direkta kontrollverksamheten, utförandet av visst organisationsarbete och förrättandet av slutbesiktningar av färdigställda byggnader — givas en omfattning svarande mot det under innevarande budgetår yppade behovet.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 17 oktober 1945 ifrågasatt, huruvida icke förevarande anslag med hänsyn till inflytande taxeinkomster skulle kunna uppföras med lägre belopp än vad egnahemsstyrelsen föreslagit.

*Departements-  
chefen.*

Då det är angeläget, att ifrågavarande byggnadskontroll blir så effektiv som möjligt och de hittills vunna erfarenheterna av verksamheten icke tillåta några mera bestämda slutsatser rörande taxeinkomsternas storlek, vill jag föreslå, att anslaget till egnahemsorganens byggnadskontroll i enlighet med vad egnahemsstyrelsen förordat upptages å riksstaten för nästa budgetår med ett till 150 000 kronor förhöjt belopp. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela erforderliga föreskrifter rörande anslagets disposition. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Egnahemsorganens byggnadskontroll* för budgetåret 1946/47 anvisa ett  
anslag av ..... kronor 150 000.

[142.] **9. Egnahemsbildning: Bidrag till Lantbruksförbundets byggnadsförening.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1945 skall av anslaget användas 90 400 kronor för rådgivning i landsbygdens byggnadsfrågor samt 9 600 kronor för försöksverksamhet rörande lantmannabyggnader.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen*, med överlämnande av framställning i ämnet från Lantbruksförbundets byggnadsförening u. p. a., hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår. Styrelsen har härvid anför, att något särskilt bidrag till föreningen för försöksverksamhet rörande lantmannabyggnader icke syntes böra inräknas i förevarande anslag. Med hänsyn till den vidgade omfattning, som föreningens rådgivningsverksamhet erhållit, ävensom därtill att föreningen under alla förhållanden hade behov av att bedriva viss experimentverksamhet vore det enligt egnahemsstyrelsens mening väl motiverat att för budgetåret 1946/47 upptaga anslaget med samma belopp som för innevarande budgetår.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 17 oktober 1945 anför, att ifrågavarande anslag numera, sedan särskilda forskningsorgan rörande lantman-

nabyggnader tillkommit, syntes kunna nedsättas med 9 600 kronor eller det belopp som avsetts för försöksverksamhet rörande dylika byggnader.

Under ifrågavarande anslag torde såsom egnahemsstyrelsen och även statskontoret anført icke i fortsättningen böra inräknas något särskilt bidrag till Lantbruksförbundets byggnadsförening för försöksverksamhet rörande lantmannabyggnader. Då jag detta oaktat — med hänsyn till utökningen av föreningens verksamhet på byggnadsrådgivningens område — förordar att anslaget i enlighet med egnahemsstyrelsens förslag uppföres å riksstaten för budgetåret 1946/47 med oförändrat belopp av 100 000 kronor, utgår jag från att statens bidrag till föreningen, efter det att dennas verksamhet slutligt organiserats, i varje fall icke skall behöva höjas.

*Departements-  
chefen.*

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Bidrag till Lantbruksförbundets byggnadsförening* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 100 000.

[143.] **10. Egnahemsbildning: Ersättningar åt egnahemsombuden, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 7 juni 1940 bemyndigat egnahemsstyrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med de i propositionen nr 130/1940 angivna grunderna fastställa årsarvoden för egnahemsombuden. Enligt berörda grunder skulle arvoden å egnahemsombuden, vilka arvoden årligen i efterhand borde fastställas av egnahemsstyrelsen efter förslag av egnahemsnämnderna, beräknas efter fyra kronor för varje ärende, varmed ombud i någon mera väsentlig utsträckning tagit befattning, dock med högst tolv kronor för en och samma dag. Den efter dessa grunder beräknade årersättningen har förutsatts böra kunna jämkas med hänsyn till det allmänna intresse och den duglighet, som egnahemsombud ådagalagt vid fullgörandet av sitt uppdrag. Genom beslut den 4 maj 1945 har Kungl. Maj:t medgivit, att egnahemsombud för biträde i egnahemsorganisationens jordanskaffningsverksamhet för komplettering av ofullständiga jordbruk skall för sådant fastighetsärende, som resulterar i förvärv av fastighet, kunna tillerkännas arvode av tolv kronor. Beträffande föreskrifter rörande användningen av förevarande anslag hänvisas i övrigt till statsliggaren s. 799.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att för nästa budgetår måtte anvisas ett med 5 000 kronor till 55 000 kronor förhöjt anslag för ifrågavarande ändamål. Styrelsen har till motivering av sin hemställan — vilken åsyftar sådan ändring i gällande grunder för egnahemsombudens arvoden att ersättningen å fyra kronor per ärende samt maximiersättningen å tolv kronor per dag skulle höjas till sex respektive sexton kronor — anført i huvudsak följande.

Hos egnahemsstyrelsen har från egnahemsnämnder vid upprepade tillfällen anmälts, att bland egnahemsombuden rådde missnöje med den enligt deras mening alltför låga ersättning, som utginge för deras bestyr med egnahemsärenden. Av denna anledning hade ett flertal fall av avsägelser förekommit, och det hade ofta visat sig svårt att för lediga poster såsom egnahemsombud förvärva fullgoda arbetskrafter. Då det för egnahemsverksamheten vore av vikt att ute i bygderna vara representerad av vakna och påpassliga, med ortens jordbruks- och bostadsförhållanden väl förtrogna personer, borde därför ersättningen till egnahemsombud höjas. Egnahemsstyrelsen vill understryka vad sålunda från egnahemsnämndernas sida anförts.

Vid övervägande av frågan vilken form en förbättring av ersättningen till egnahemsombuden borde givas har styrelsen stannat för att det torde vara enklast och även i övrigt lämpligt att allenast höja den nuvarande ersättningens belopp per ärende, för närvarande fyra kronor, liksom även maximum för vad som må utgå för arvode samma dag, för närvarande tolv kronor. Styrelsen vill föreslå, att ifrågavarande ersättningar skola beräknas efter sex kronor för varje ärende, varmed ombud i någon mera väsentlig utsträckning tagit befattning, dock högst med sexton kronor för en och samma dag. I övrigt torde oförändrade grunder böra tillämpas.

Vid bifall till här framförda förslag om förbättrade ersättningar till egnahemsombuden kommer medelsåtgången å förevarande anslag att öka. Denna ökning torde kunna beräknas till omkring 10 000 kronor per kalenderår. Då ersättningarna utbetalas i efterskott per kalenderår, skulle alltså för budgetåret 1946/47, därest den nu ifrågasatta förändringen träder i tillämpning från den 1 juli 1946, en höjning av anslaget med 5 000 kronor kunna antagas vara tillräcklig.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 17 oktober 1945 funnit sig böra erinra om att ersättning för uppdrag av bisysslokaraktär hittills icke ansetts böra höjas.

*Departements-  
chefen.*

Vad i ärendet anförts synes mig giva vid handen, att nu utgående ersättningar till egnahemsombuden i vissa fall få anses vara alltför snävt tillmätta. Jag kan emellertid icke tillstyrka, att nämnda ersättningar nu uppräknas i den utsträckning som av egnahemsstyrelsen föreslagits. Höjningen torde enligt min mening böra begränsas sålunda, att ersättningarna från och med den 1 juli 1946 komma att beräknas efter fem kronor — mot för närvarande fyra kronor — för varje ärende, varmed ombud i någon mera väsentlig utsträckning tagit befattning, dock högst till femton kronor — mot tolv kronor enligt nu gällande regler — för en och samma dag. I övrigt torde beträffande bestämmandet av ersättningar åt egnahemsombuden böra tillämpas oförändrade grunder.

I avvaktan på någon tids erfarenhet av de av mig föreslagna ändrade grunderna för egnahemsombudens ersättningar synes ifrågavarande anslag för nästa budgetår böra bibehållas vid nuvarande belopp, 50 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Ersättningar åt egnahemsombuden* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 50 000.

[144.] **11. Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 100 000 kronor. Sedan hushållningssällskapens befattning med egnahemsverksamheten numera upphört, bestridas från anslaget endast förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlande föreningar, bolag och kommuner .

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag för ändamålet.

Mot egnahemsstyrelsens förslag till medelsanvisning för nästa budgetår har jag intet att erinra. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-  
chefen.*

att till *Egnahemsbildning: Förvaltningsbidrag till egnahemslåneförmedlare* för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 100 000.

[145.] **12. Egnahemsbildning: Avsättning till fonden för premielån till egnahemslåntagare.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 2 000 000 kronor. Enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1945 äger egnahemsstyrelsen disponera anslaget för överföring till fonden för premielån till egnahemslåntagare av erforderliga medel för tillgodoseende av det med fonden avsedda ändamålet. Beträffande de närmare bestämmelserna om premielåneverksamheten hänvisas till statsliggaren s. 800.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* anhållit, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 3 000 000 kronor förhöjt belopp. Härvid har styrelsen — under erinran att enligt 17 § kungörelsen den 7 juni 1940 (nr 589) angående den statliga egnahemsverksamheten premielån icke må beviljas till belopp överstigande 3 000 kronor, där ej egnahemsstyrelsen efter prövning för särskilt fall medgiver, att sådant lån må uppgå till högst 4 500 kronor — hemställt om sådan ändring i förenämnda bestämmelse, att maximigränsen för premielån höjdes till 4 000 respektive 6 000 kronor. Till motivering av sitt förslag har egnahemsstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Enligt kungörelsen nr 589/1940 må, utöver egnahemslån och skogslån, beviljas premielån där det med hänsyn till arten och omfattningen av de åtgärder, som erfordras för fastighetens iordningställande, befinnes skäligt, att egnahemslånesökande erhåller bistånd till täckande av kostnaderna för dessa åtgärder. I Kungl. Maj:ts brev den 19 juli 1940 ha meddelats närmare föreskrifter rörande beviljande av premielån. Dessa föreskrifter innebära i huvudsak följande. Premielån må beviljas egnahemslåntagare, som äsyftar att genom väsentligt nyodlings-, byggnads- eller grundförbättringsarbete i avsevärd mån förbättra eller utvidga med annat egnahemslån förvärvat eller utvidgad fastighet eller att genom nyodling och nybyggnad bilda ett helt och hållet nytt jordbruk. För erhållande av premielån skall upprätthållas krav på, att de avsedda arbetena ur social och ekonomisk synpunkt befinnas önskvärda samt att låntagaren med hänsyn till såväl sin ekonomiska ställ-

ning som arbetenas kostnadskrävande art kan antagas vara ur stånd att verkställa desamma utan stöd av ytterligare statsmedel utöver tilldelat egnahemslån. Nyodlingsarbete må i regel icke räknas såsom väsentligt, där icke minst ett hektar jord nyodlas. För att byggnadsarbete må räknas såsom väsentligt skola för fastigheten erforderliga ekonomihus eller bostadshus antingen nyuppföras eller ock underkastas större om- eller tillbyggnad eller sådan om- eller tillbyggnad, som föranledes av förvärv av tillskottsjord.

Egnahemsstyrelsen kan vitsorda, att premielånen ha en mycket viktig uppgift att fylla i egnahemsverksamheten. För jordbruket är det ett livsvillkor, att de särskilda brukningsdelarna anordnas och utrustas så rationellt som möjligt. I det ständigt fortgående arbetet mot detta mål böra de ekonomiskt svagt ställda förvärvarna av jordbruksegnahem beredas möjlighet att deltaga. De redan färdiga fastigheter, som förvärvas med stöd av egnahemslån, äro ofta sådana där byggnadsbeståndet är behäftat med betydande brister eller där behovet av grundförbättringar är framträdande. I regel äro emellertid åtgärder till avhjälpande av dessa brister eller genomförande av förbättringar av antydde slag så kostnadskrävande, att de på grund av egnahemsförvärvarens svaga ekonomi måste ställas på en obestämd framtid. I samma riktning verkar även det förhållandet, att här avsedda åtgärder i regel äro av den art, att de i vissa fall icke alls, i andra fall först efter viss tid öka fastighetens avkastning eller avspegla sig i ett förhöjt bruksvärde. Erfarenheten har emellertid givit vid handen, att det av både praktiska och psykologiska skäl är av stor betydelse att själva starten för en egnahemsförvärvare sker under så goda betingelser som möjligt. Jordbruket bör alltså redan från början sättas i gott skick i vad avser såväl byggnadsbeståndet som jorden. Vad nu sagts om kostnaderna för iordningställande av jordbruk gäller i tillämpliga delar även då fråga är om förvärv av tillskottsjord och givetvis också i de numera dock mycket fåtaliga fallen av nybildning av egnahemsjordbruk.

För att premielånen skola kunna fylla sin här antydde uppgift få de icke vara alltför små. I sådant avseende äro emellertid förhållandena enligt styrelsens uppfattning för närvarande icke tillfredsställande. Detta sammanhänger dels med att kostnaderna för genomförande av åtgärder, som här avses, väsentligt stigit sedan den nuvarande maximigränsen för premielån fastställdes, varigenom denna gräns numera framstår som alltför snäv, dels med att tillgången på medel för ändamålet varit så knapp i förhållande till efterfrågan, att lånen genomsnittligt måst bestämmas till alltför låga belopp. Hos styrelsen ha egnahemsnämnderna starkt understrukt nu anförda förhållanden och hemställt om vidtagande av åtgärder för en höjning av maximigränsen för premielån och om rikligare medeltilldelning för beviljande av dylika lån.

Egnahemsstyrelsen anser det för sin del ofrånkomligt att, därest premielånen skola kunna fylla sin avsedda funktion, maximigränsen för lånen nu höjes. Vad beträffar storleken av sådan höjning torde ett bestämmande av premielånens högsta belopp till 4 000 kronor och efter prövning av egnahemsstyrelsen för särskilt fall 6 000 kronor — motsvarande belopp ha i nu gällande bestämmelser fastställts till 3 000 respektive 4 500 kronor — vara väl motiverat, även om man räknar med att den inträffade stegringen beträffande byggnadskostnader och fastighetsvärden skall i viss mån gå tillbaka. Då premielånens nuvarande maximibelopp på sin tid sattes i viss relation till respektive fastighets värde, må här nämnas, att styrelsen vid behandling i förevarande skrivelse av frågan om behovet av förstärkning av egnahemslånefonden i betraktande av de stegrade fastighetsvärdena föreslagit

en jämförlig höjning jämväl av maximigränsen för det värde som må läggas till grund vid egnahemsbelåning av fastighet.

Vad beträffar medelsanvisningen för beviljande av premielån må framhållas, att de under senare år anvisade anslagen visat sig vara alltför knappa och pressat ned det genomsnittliga lånebeloppet per låntagare i så avsevärd grad, att syftet med lånen mången gång icke blivit i behörig mån tillgodosett. För att möjliggöra en viss höjning av lånebeloppen inom ramen för gällande lånebestämmelser samt för tillgodoseende av den ökade efterfrågan på medel som kan väntas uppkomma, därest den av styrelsen föreslagna höjningen av maximigränsen för lånen genomföres, torde ifrågavarande anslag böra höjas till 3 000 000 kronor.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* — under förmälan att ämbetsverket icke funnit sig kunna biträda av egnahemsstyrelsen framlagt förslag om ändrade grunder för beviljande av egnahemslån — förklarat, att enligt statskontorets mening icke heller någon ändring beträffande maximibeloppet för premielån borde ifrågakomma. Vid sådant förhållande syntes någon uppräknig av förevarande anslag för detta ändamål icke vara erforderlig. Anslaget borde fördenskull kunna för budgetåret 1946/47 upptagas med samma belopp som anvisats för innevarande budgetår eller 2 000 000 kronor.

Den med anlitande av ifrågavarande anslagsmedel bedrivna premielåne- *Departements-*  
verksamheten fyller såsom egnahemsstyrelsen anfört en synnerligen betydande uppgift i den statliga egnahemsrörelsen. Vikten av att egnahemsförvärvaren redan från början genom statens försorg beredes möjligheter att på mest rationella sätt utvidga, utrusta eller eljest förbättra jordbruket kan sålunda icke med tillräcklig skärpa understrykas. Av egnahemsstyrelsens skrivelse i ärendet torde emellertid framgå, att kostnaderna för de med premielånen avsedda åtgärderna stigit avsevärt sedan den nuvarande maximigränsen för lånen fastställdes. En höjning av lånegränsen torde fördenskull vara nödvändig, därest syftet med premielånen icke skall äventyras. För närvarande må premielån icke beviljas till belopp överstigande 3 000 kronor, där ej egnahemsstyrelsen efter prövning för särskilt fall medgiver, att sådant lån må uppgå till högst 4 500 kronor. Därest nämnda belopp, såsom egnahemsstyrelsen föreslagit, höjdes till 4 000 respektive 6 000 kronor, torde premielåneverksamheten komma att vinna betydligt i effektivitet. En annan medverkande faktor till att premielånen under senare år genomsnittligt måst bestämmas till relativt låga belopp har av egnahemsstyrelsen angivits vara den med hänsyn till efterfrågan alltför knappa tillgången på anslagsmedel. Styrelsen har på grund härav föreslagit en från 2 000 000 till 3 000 000 kronor förhöjd medelsanvisning för nästa budgetår. Under förutsättning att premielån framdeles endast tilldelas egnahemslåntagare för åtgärder för iordningställande av verkligt bärkraftiga jordbruk synes det enligt min mening vara tillfyllest, därest ifrågavarande anslag för budgetåret 1946/47 bestämmas till 2 500 000 kronor. Då understödjande av olämplig fastighetsbildning kommer att i hög grad försvåra den rationalisering av landets jord-

bruk, som framdeles måste komma till stånd, förutsätter jag alltså, att egnahemsorganen beakta vikten av att i fortsättningen endast jordbruk av nyss antydd beskaffenhet lämnas stöd genom egnahemsverksamheten. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela de ändrade bestämmelser rörande förevarande verksamhet, som vid bifall till vad i det föregående förordats må finnas påkallade.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Avsättning till fonden för premiälån till egnahemslåntagare* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 2 500 000.

[146.] **13. Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår med hänsyn till en beräknad reservation uppfört med ett formellt belopp av 100 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag måtte för nästa budgetår uppföras med 100 000 kronor. Styrelsen har meddelat, att under budgetåret 1944/45 beviljats bidrag från anslaget med tillhopa 86 000 kronor, att nettoutgifterna å anslaget under sagda budgetår utgjort cirka 80 000 kronor samt att den 1 juli 1945 förefunnits en anslagsreservation av omkring 47 000 kronor. Med hänsyn till angivna förhållanden har styrelsen ansett, att anslaget för budgetåret 1946/47 borde upptagas med ett belopp av 100 000 kronor.

I remissutlåtande den 17 oktober 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot egnahemsstyrelsens anslagsäskande.

*Departements-  
chefen.*

Av vad egnahemsstyrelsen anfört torde framgå, att någon anslagsreservation knappast synes kunna påräknas vid utgången av innevarande budgetår. På grund härav torde för budgetåret 1946/47 medel i vanlig ordning böra äskas å anslaget. Vid beräklandet av medelsbehovet för nästkommande budgetår böra beaktas jämväl de anspråk, som kunna komma att ställas på förevarande anslag till följd av den pågående försöksverksamheten för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland. I detta hänseende har jag för avsikt att i annat sammanhang förorda, att under nästa budgetår av anslaget högst 50 000 kronor, eller samma belopp som för innevarande budgetår, må disponeras för försöksverksamheten i fråga. Med beaktande av vad nu sagts finner jag anslagsanvisningen böra bestämmas till ett högre belopp än som av egnahemsstyrelsen ifrågasatts. Jag anser mig sålunda böra föreslå, att anslaget för budgetåret 1946/47 upptages med 150 000 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av . . kronor 150 000.

[147.] **14. Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar, förslagsanslag.** 1945 års riksdag har medgivit, att för budgetåret 1945/46 må beviljas statsbidrag intill 125 000 kronor för byggande av odlingsvägar (i Norrland och Dalarna), ävensom för detta ändamål anvisat ett förslagsanslag av 50 000 kronor. Beträffande bestämmelserna om ifrågavarande bidragsverksamhet hänvisas till statsliggaren s. 800.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* anhållit, att bidragstilldelningen och anslagsanvisningen för budgetåret 1946/47 måtte bestämmas till oförändrade belopp av 125 000 respektive 50 000 kronor.

Då jag icke har något att erinra mot *egnahemsstyrelsens* förslag, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att *Departementschefen.*

1) medgiva, att för budgetåret 1946/47 må beviljas statsbidrag intill 125 000 kronor för byggande av odlingsvägar;

2) till *Egnahemsbildning: Byggande av odlingsvägar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag*

av . . . . . kronor 50 000.

[148.] **15. Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 100 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 800.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen*, med hänsyn till den stora efterfrågan som gjort sig gällande å bidrag från ifrågavarande anslag, hemställt, att anslaget även för nästa budgetår måtte upptagas med 100 000 kronor.

Med biträdande av *egnahemsstyrelsens* förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departementschefen.*

att till *Egnahemsbildning: Byggnadsbidrag till vissa arbetarsmåbrukslåntagare* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 100 000.

[149.] **Egnahemsbildning: Kostnader i anledning av vissa jordanskaffningsföretag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 200 000 kronor. Anslaget avses skola enligt föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas för varje särskilt fall, disponeras för tæ-

kande av underskott å jordanskaffningsföretag, för vilka tagits i anspråk medel från jordfonden. Överskott å dylika företag skall enligt Kungl. Maj:ts beslut den 4 maj 1945 gottskrivas anslaget.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 100 000 kronor. Styrelsen har anført, att, då de utgifter som skulle bestridas från anslaget sammanhänge med slutexploateringen av jordanskaffningsföretag, det vore antagligt att belastningen å anslaget komme att bliva mycket ojämn. På grund härav syntes det styrelsen lämpligt, att anslaget erhöles sådana tillskott att en viss ganska betydande reservation å detsamma förefunnes. Även om någon utgift å anslaget under löpande budgetår icke för närvarande torde kunna förutses, borde enligt styrelsens mening likväl anslaget för nästa budgetår tillföras en viss förstärkning, förslagsvis 100 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 17 oktober 1945 ifrågasatt, huruvida ett så stort medelsbelopp som 100 000 kronor behövde anvisas för budgetåret 1946/47.

*Departements-  
chefen.*

Med hänsyn till vad *egnahemsstyrelsen* anført rörande medelsåtgången å förevarande anslag synes det icke vara erforderligt att för nästa budgetår åska ytterligare medel under anslaget. Jag har emellertid här velat anmäla ärendet för att bereda riksdagen tillfälle att taga del av anslagsfrågans läge.

[150.] **16. Kolonisation: Understödjande av kolonisation å vissa kronoparker.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 133 900 kronor. Av anslaget ha avsetts dels 125 000 kronor för bestridande av kostnaderna under kalenderåret 1945 för kolonisationsverksamheten inom Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands, Gävleborgs och Kopparbergs län, dels ock i runt tal 8 900 kronor såsom gottgörelse till domänfonden för viss av domänstyrelsen förskotterad ersättning för virke till kolonister inom Norrbottens och Västerbottens län. Beträffande föreskrifter om anslagets användning hänvisas i övrigt till statsliggaren s. 801.

Erinras må, att 1943 års riksdag beslutat (prop. nr 138; r. skr. nr 303) om nya grunder för upplåtelse av kronotorp å kronoparker i Norrland och Dalarna, vilka grunder emellertid icke utan vidare äga tillämplighet å de enligt äldre bestämmelser upplåtna lägenheterna.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *domänstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 105 000 kronor. Styrelsen har sålunda beräknat medelsbehovet för ifrågavarande kolonisationsverksamhet till oförändrat belopp av 125 000 kronor men har ansett anslagsanvisningen kunna reduceras med i runt tal 20 000 kronor med hänsyn till påräknade inkomster i form av arrendeavgifter för kolonat. Till närmare utveckling av sitt anslagsäskande har styrelsen anført i huvudsak följande.

Styrelsen har ännu ej kunnat bilda sig en slutlig uppfattning om huru många lägenheter, som komma att upplåtas enligt 1943 års kronotorpskungörelse, så mycket mindre som hittills vunnit erfarenhet tyder på att övergången

kommer att ske successivt under en förhållandevis lång tidsperiod. I fråga om kolonaten, vilkas innehavare jämlikt beslut av 1943 års riksdag medgivits frihet från lega till den 1 juli 1946, ha erforderliga förrättningar för besiktning och arrendevärdering i regel ansetts böra komma i sista hand. Upplåtelse av kolonat såsom kronotorp enligt 1943 års grunder torde därför endast i undantagsfall komma att ske före den 1 juli 1946.

I vad mån det för innevarande budgetår under ifrågavarande anslag anvisade beloppet, 125 000 kronor — avseende understöd åt kolonisationsverksamheten under år 1945 — kommer att tagas i anspråk för ändamålet, kan styrelsen ännu ej överblicka. Styrelsen håller dock för sannolikt, att anslaget kan bli i huvudsak utnyttjat. Ehuru övergång av kolonat till bestämmelserna för kronotorp i viss utsträckning kan förväntas ske från den 1 juli 1946, anser sig styrelsen med hänsyn särskilt till behovet av grundförbättringar vid de kolonat, som tills vidare icke komma att övergå till nämnda bestämmelser, böra beräkna medelsåtgången för understödjande av kolonisationsverksamheten under år 1946 till samma belopp som för år 1945, d. v. s. till 125 000 kronor. Emellertid är kolonist, till vilken kolonat efter utgången av första upplåtelseiden upplåtits på förnyat arrende, skyldig att från och med den 1 juli 1946 så länge han bibehålles vid kolonatusupplåtelsen erlagga lega för kolonaten enligt därom gällande bestämmelser. Styrelsen beräknar, att under 1946 sådan skyldighet kommer att åvila omkring 300 kolonister. Legan beräknas i genomsnitt uppgå till omkring 110 kronor per kolonat och arrendeår. Tidpunkten för årslegans erläggande torde bli bestämd till omkring den 1 november. Under 1946 skola sålunda ifrågavarande kolonister erlagga lega för tiden  $\frac{1}{7}$  1946— $\frac{14}{3}$  1947. Av förenämnda beräknade genomsnittliga årslega belöper å samma tid cirka 78 kronor. Beloppet av de under 1946 till betalning förfallande legorna beräknar styrelsen därför förslagsvis till  $(300 \times 78 =)$  23 400 kronor. Då det kan bli erforderligt att bevilja vissa kolonister uppskov med legans erläggande till tid efter den 1 januari 1947, upptager styrelsen såsom påräknelig inkomst av dylik lega under 1946 ett belopp av 20 000 kronor. I övrigt beräknas några nämnvärda inkomster av kolonisationsverksamheten icke uppkomma under året. Anslagsbehovet för nästa budgetår skulle följaktligen utgöra  $(125\,000 - 20\,000 =)$  105 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 24 september 1945 icke framställt någon erinran mot domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet under ifrågavarande anslag.

Riksräkenskapsverket har i utlåtande den 28 september 1945 ansett sig icke böra förorda någon ändring med avseende å förevarande anslags utformning.

Såsom framgår av vad domänstyrelsen anfört torde det icke kunna förväntas, att innehavare av här ifrågavarande kolonat komma att under år 1946 i någon större utsträckning övergå till de nya bestämmelserna angående upplåtelse av kronotorp. Med hänsyn till svårigheterna att nu bedöma, huruvida behov av ytterligare förlängning av de legofria åren kan komma att föreligga efter den 1 juli 1946 för kolonatens innehavare, synes det lämpligt, att Kungl. Maj:t erhåller bemyndigande att, därest så skulle befinnas erforderligt, förordna om förlängning under ytterligare något år av de senast av 1943 års riksdag beviljade lindringarna i upplåtelsevillkoren för kolonaten. Beträffande medelsbehovet under nästa budgetår för de ändamål, som avses med förevarande anslag, synes det även med beaktande av vad nu sagts vara

Departements-  
chefen.

tillfyllest, därest anslagsanvisningen bestämmes till det av domänstyrelsen äskade beloppet, 105 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å vissa kronoparker* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 105 000.

[151.] **17. Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde, förslagsanslag.** För budgetåret 1945/46 är för ändamålet uppfört ett förslagsanslag av 6 000 kronor. Beträffande bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 802.

Med skrivelse den 29 september 1945 har egnahemsstyrelsen överlämnat en av *Alträskes nybyggesnämnd* såsom tillsynsmyndighet över nybyggesverksamheten å kolonisationsområdet gjord framställning om statsanslag med 8 000 kronor, utgörande skillnaden mellan beräknade utgifter och inkomster för nämnden under nästa budgetår. Nämnden har å ena sidan räknat med ökat medelsbehov för underhåll av vägar, dikningsarbeten och anläggningsarbeten med sammanlagt 2 000 kronor samt för förvaltningskostnader med 100 kronor. Å andra sidan har för gäldande av kommunalutskylder avsetts ett 100 kronor mindre belopp än för löpande budgetår. *Egnahemsstyrelsen* har föreslagit anslagets uppförande med oförändrat belopp av 6 000 kronor.

Departements-  
chefen. Jag biträder egnahemsstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kolonisation: Understödjande av kolonisationsverksamheten å Alträskes kolonisationsområde* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 6 000.

[152.] **18. Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 90 000 kronor. Beträffande bestämmelserna rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 802.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *domänstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 80 000 kronor.

I detta sammanhang torde jag få omnämna, att *generaldirektören L. Berglöf* i egenskap av särskilt tillkallad utredningsman för utredning rörande upplåtelse i vissa fall av mark å renbetesfjällen i Jämtlands län den 15 september 1945 avgivit betänkande med förslag i ämnet. Över betänkandet, vilket bland annat innehåller förslag om höjning med 40 000 kronor av förevarande anslag, ha infordrats yttranden från ett flertal myndigheter.

Beredningen av förenämnda förslag rörande upplåtelse i vissa fall av mark *Departements-  
chefen.* å renbetesfjällen i Jämtlands län torde kunna slutföras inom sådan tid, att proposition i ämnet kan föreläggas årets riksdag. Ifrågavarande anslag synes vid sådant förhållande i riksstatsförslaget för nästa budgetår endast böra uppföras med beräknat belopp. Vad beträffar anslaget storlek torde för ändamålet nu böra avses samma belopp som för innevarande budgetår eller 90 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Kolonisation: Odlings- och byggnadshjälp åt innehavare av odlingslägenheter m. fl.* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 90 000.

[153.] **19. Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 50 000 kronor. I fråga om anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 804.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *Domänstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med ett till 63 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har härvid räknat med ett medelsbehov av 20 000 kronor för bestridande av kostnaderna för den första uppodlingen av kronotorp, 8 000 kronor för bidrag till fortsatt uppodling av sådana torp samt 35 000 kronor för bidrag till betesförbättring å vissa kronolägenheter. Beträffande sistnämnda belopp har styrelsen erinrat om att enligt beslut av 1945 års riksdag (prop. nr 145; r. skr. nr 409) från förevarande anslag må — med tillämpning av de grunder som gälla för utlämnande av bidrag från nionde huvudtiteln reservationsanslag till åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m. — utbetalas bidrag till betesanläggningar åt innehavare av sådana kronolägenheter, vilka på grund av sitt läge icke kunde komma i fråga att för lösning av betesfrågan ingå i skogsvårdsområde.

*Statskontoret* har i utlåtande den 24 september 1945 — under hänvisning till svårigheterna att nu förutse medelsbehovet för kalenderåret 1946 — föreslagit, att förevarande anslag för budgetåret 1946/47 måtte upptagas med samma belopp som för innevarande budgetår eller 50 000 kronor.

I remissutlåtande den 28 september 1945 har *riksräkenskapsverket* icke haft något att erinra mot domänstyrelsens anslagsframställning.

I anslutning till vad statskontoret anfört vill jag förorda, att ifrågavarande *Departements-  
chefen.* anslag för nästa budgetår uppföres med oförändrat belopp av 50 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för nyodling m. m. å kronotorp* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av . . kronor 50 000.

[154.] 20. **Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 3 600 000 kronor. Från anslaget må under budgetåret 1945/46 beviljas statsbidrag å tillhopa högst 4 000 000 kronor. Beträffande de närmare bestämmelserna angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 804.

Av följande tabell framgå för ett vart av budgetåren 1935/36—1944/45 den bestämda bidragssumman, de anvisade anslagsbeloppen och de från anslaget utbetalade medlen.

| Budgetår      | Av riksdagen<br>bestämd högsta<br>bidragssumma<br>kronor | Anvisat<br>anslag<br>kronor | Utbetalade<br>belopp<br>kronor |
|---------------|----------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------|
| 1935/36 ..... | 5 400 000                                                | 3 700 000                   | 2 126 700                      |
| 1936/37 ..... | 3 300 000                                                | 3 700 000                   | 3 309 080                      |
| 1937/38 ..... | 3 800 000                                                | 4 000 000                   | 3 178 160                      |
| 1938/39 ..... | 2 400 000                                                | 2 700 000                   | 3 601 820                      |
| 1939/40 ..... | 3 800 000                                                | 3 000 000                   | 2 725 240                      |
| 1940/41 ..... | 4 800 000                                                | 2 000 000                   | 2 220 135                      |
| 1941/42 ..... | 1 800 000                                                | 2 000 000                   | 2 024 435                      |
| 1942/43 ..... | 3 500 000                                                | 3 300 000                   | 2 084 100                      |
| 1943/44 ..... | 3 500 000                                                | 2 900 000                   | 2 106 360                      |
| 1944/45 ..... | 3 500 000                                                | 2 900 000                   | 2 270 877                      |

För ifrågavarande ändamål ha vidare under budgetåren 1935/36—1944/45 utbetalats följande belopp från reservationsanslaget till torrlägningsföretag, ägnade att motverka arbetslösheten, nämligen respektive omkring 1 920 400, 914 960, 595 560, 362 690, 191 250, 72 970, 42 080, 51 730, 29 740 och 12 920 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att statens avdikningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 4 000 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget för samma budgetår måtte bestämmas till högst 5 000 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört huvudsakligen följande.

Under budgetåret 1944/45 ha bidrag från ifrågavarande anslag beviljats dels av Kungl. Maj:t till 7 företag med tillhopa 4 560 kronor, dels ock av *lantbruksstyrelsen* till 772 företag med tillhopa 3 495 440 kronor eller sammanlagt 3 500 000 kronor.

Vid ingången av budgetåret 1945/46 funnos hos *lantbruksstyrelsen* inneliggande ansökningar om statsbidrag till 1 586 torrlägningsföretag, representerande ett bidragsbelopp av omkring 9 300 000 kronor. Utöver nämnda ansökningar torde under budgetåret nya dylika ansökningar kunna förväntas inkomma till ett sammanlagt belopp av omkring 4 000 000 kronor.

För tillgodoseende under löpande budgetår av samtliga såväl föreliggande som under året motsedda ansökningar skulle sålunda erfordras en bidragstilldelning av  $(9\,300\,000 + 4\,000\,000 =)$  13 300 000 kronor. För ändamålet må emellertid beviljas bidrag från statens avdikningsanslag till ett belopp av endast 4 000 000 kronor. Av för budgetåret 1945/46 föreliggande och påräknade ansökningar om statsbidrag kunna sålunda ansökningar å ett belopp av  $(13\,300\,000 - 4\,000\,000 =)$  9 300 000 kronor förväntas bli överförda till budgetåret 1946/47. Jämväl under sistnämnda budgetår torde nya

ansökningar om statsbidrag kunna förväntas inkomma till ett belopp av omkring 4 000 000 kronor. För tillgodoseende under ifrågavarande budgetår av ansökningar om statsbidrag skulle sålunda erfordras i runt tal (9 300 000 + 4 000 000 =) 13 300 000 kronor.

Till undvikande av att, såsom tidigare varit fallet, ansökningarna om statsbidrag på grund av brist på medel hopas i lantbruksstyrelsen och till allvarlig olägenhet för avdikningsverksamheten bliva avgjorda först efter flera års väntan, synes bidragstilldelningen böra så avvägas, att anhopningen av torrlägningsärenden hos lantbruksstyrelsen må om möjligt kunna successivt minskas. Med hänsyn härtill torde bidragstilldelningen från anslaget under budgetåret 1946/47 icke böra sättas lägre än till 5 000 000 kronor. Även med en bidragstilldelning av denna storleksordning torde det i varje fall icke bliva möjligt att under budgetåret tillgodose andra än de med hänsyn till nyttighetsgraden mest angelägna företagen.

Såsom av det förut anförda framgår ha under de senare åren anspråken på bidrag från ifrågavarande anslag nått en sådan omfattning, att de icke på långt när kunnat tillgodoses. Sålunda funnos hos lantbruksstyrelsen vid början av löpande budgetår oavgjorda bidragsansökningar till ett belopp av icke mindre än omkring 9 000 000 kronor. En följd härav har blivit, att de bidragssökande i regel måste vänta en avsevärd tid innan deras ansökningar komma i tur att avgöras. Emellertid må erinras, att bidragstilldelningen från avdikningsanslaget för löpande budgetår avsevärt höjdes i förhållande till tidigare budgetår. Det är ock att märka, att med hänsyn till att statsmakterna ännu icke tagit ståndpunkt till frågan om jordbrukets framtida rationalisering, en viss försiktighet synes böra iakttagas med beviljande av medel från anslaget. Ehuru det givetvis i betraktande av angelägenheten av att förkorta den långa väntetiden för bidragsansökningarnas avgörande vore önskvärt med en ökad bidragstilldelning till förevarande verksamhet, finner jag mig likväl i nuvarande läge icke kunna förorda högre tilldelning än för innevarande budgetår, eller 4 000 000 kronor. I anslutning härtill synes medelsanvisningen under avdikningsanslaget även för nästa budgetår böra bestämmas till 3 600 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva, att under budgetåret 1946/47 må beviljas bidrag från statens avdikningsanslag å tillhopa högst 4 000 000 kronor;

2) till *Grundförbättringar: Statens avdikningsanslag* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 3 600 000.

[155.] **21. Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m., förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 3 000 000 kronor. Härjämte har Kungl. Maj:t medgivits att för år 1946 bevilja statsanslag intill 4 500 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m. Beträffande bestämmelserna rörande användningen av förevarande anslag hänvisas till statsliggaren s. 805.

Storleken av de belopp, som enligt riksdagens medgivande för respektive kalenderår under tioårsperioden 1936—1945 fått användas för bidragstilldelning av ifrågavarande slag, framgår av följande tabell, som även angiver de för samma tioårsperiod av hushållningssällskapen sökta bidragsbeloppen, avrundade till närmaste tusental kronor.

| År        | Av riksdagen medgiven<br>bidragstilldelning<br>kronor | Av hushållningssällskapen<br>sökta bidragsbelopp<br>kronor |
|-----------|-------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------|
| 1936..... | 1 500 000                                             | 3 809 000                                                  |
| 1937..... | 1 500 000                                             | 3 601 000                                                  |
| 1938..... | 1 950 000                                             | 3 458 000                                                  |
| 1939..... | 2 000 000                                             | 3 229 000                                                  |
| 1940..... | 2 500 000                                             | 5 039 000                                                  |
| 1941..... | 2 200 000                                             | 4 372 000                                                  |
| 1942..... | 2 500 000                                             | 4 790 000                                                  |
| 1943..... | 2 500 000                                             | 4 899 000                                                  |
| 1944..... | 2 500 000                                             | 5 234 000                                                  |
| 1945..... | 2 500 000                                             | 5 750 000                                                  |

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med 4 000 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget för år 1947 måtte bestämmas till 4 500 000 kronor. I skrivelsen har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Inkomna ansökningar om bidrag ha hittills endast delvis kunnat tillgodoses. Anledningen till den under de senaste åren inträdda betydande ökningen av anspråken på bidrag från anslaget torde vara att söka i såväl stegrat intresse för ifrågavarande förbättringsarbeten som även de gynnsammare villkor för bidragstagarna, som med ingången av 1940 trätt i kraft. Vad beträffar det belopp, 4 500 000 kronor, som Kungl. Maj:t må under 1946 bevilja såsom statsanslag för utlämnande av bidrag, medger detsamma en avsevärt förbättrad bidragstilldelning mot vad som tidigare kunnat förekomma. Beloppet är dock ej tillräckligt för att alla ansökningar skola kunna helt tillgodoses.

Ehuru det, sedan numera för underlättandet av här ifrågavarande förbättringsarbeten erforderliga maskiner kunna anskaffas med anlitande av jordbrukets maskinlänefond, torde kunna förväntas, att förstärkningen av ofullständiga jordbruk kommer att fortgå i alltmer ökad omfattning, anser *lantbruksstyrelsen*, att anslaget till sagda arbeten bör för 1947 bibehållas vid samma belopp som för 1946 eller 4 500 000 kronor.

I fråga om anvisandet av erforderliga medel å anslaget har erfarenheten visat, att de för visst år beviljade bidragen såsom regel ej bliva under samma

år i sin helhet tagna i anspråk. Med hänsyn härtill torde för budgetåret 1946/47 ej behöva för ändamålet anvisas högre belopp än 4 000 000 kronor, vilket belopp torde bli tillräckligt för utbetalning av dels icke lyftad del av tidigare beviljade bidrag, dels ock bidrag, som beviljas 1947, eller del av sådant bidrag.

Såsom lantbruksstyrelsen framhållit torde kunna förväntas, att förstärkningen av ofullständiga jordbruk kommer att fortgå i alltmera ökad omfattning. Då en sådan utveckling är av stor betydelse för jordbruksnäringen i landet, är det angeläget, att statsmakterna medverka härtill genom ett fortsatt stöd åt ifrågavarande verksamhet. Vid 1945 års riksdag höjdes också bidragstilldelningen från ifrågavarande anslag från 2 500 000 till 4 500 000 kronor. Emellertid torde i detta sammanhang böra framhållas, att utlämnande av bidrag icke bör ske på sådant sätt att den rationalisering av landets jordbruk, som måste komma till stånd, försvåras. I anslutning till vad lantbruksstyrelsen föreslagit anser jag mig böra tillstyrka, att bidragstilldelningen för år 1947 bestämmes till samma belopp som för år 1946 eller 4 500 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela beslut om medlens fördelning på olika ändamål. Vid föreslagen bidragstilldelning synes medelsanvisningen under anslaget även för nästa budgetår böra bestämmas till 3 000 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) medgiva, att Kungl. Maj:t må för år 1947 bevilja statsanslag intill 4 500 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.;
- 2) till *Grundförbättringar: Bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 3 000 000.

[156.] **22. Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 400 000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 30 juni 1933 (nr 434) angående statsbidrag till täckdikning, ändrad genom kungörelserna nr 572/1937 och 350/1945.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har lantbruksstyrelsen hemställt, att ifrågavarande anslag måtte för budgetåret 1946/47 uppföras med oförändrat belopp av 400 000 kronor. Styrelsen har härvid räknat med att någon anslagsreservation icke skulle komma att stå till förfogande vid ingången av sistnämnda budgetår. Emellertid har styrelsen erinrat om att styrelsen vid tidigare tillfällen ifrågasatt riktigheten av att lämna bidrag utan återbetalningsskyldighet till täckdikning.

I fråga om storleken av de under de senaste tio budgetåren till förfogande ställda medlen och de av hushållningssällskapen sökta bidragsbeloppen har lantbruksstyrelsen lämnat följande uppgifter.

## Nionde huvudtiteln.

| Budgetår      | Av riksdagen<br>till förfogande<br>ställda medel<br>kronor | Av hushållnings-<br>sällskapen sökta<br>bidragsbelopp<br>kronor |
|---------------|------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| 1936/37 ..... | 1 000 000                                                  | 2 557 000                                                       |
| 1937/38 ..... | 500 000                                                    | 1 827 000                                                       |
| 1938/39 ..... | 600 000                                                    | 1 569 259                                                       |
| 1939/40 ..... | 500 000                                                    | 1 496 044                                                       |
| 1940/41 ..... | 200 000                                                    | 897 459                                                         |
| 1941/42 ..... | 200 000                                                    | 1 084 202                                                       |
| 1942/43 ..... | 200 000                                                    | 1 147 270                                                       |
| 1943/44 ..... | 400 000 <sup>1</sup>                                       | 1 228 321                                                       |
| 1944/45 ..... | 400 000                                                    | 1 499 779                                                       |
| 1945/46 ..... | 400 000                                                    | 1 777 930                                                       |

Departements-  
chefen.

Då medel för ifrågavarande ändamål torde böra anvisas även för nästa budgetår och då från min sida icke finnes något att erinra mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet, förordar jag, att anslaget upptages med oförändrat belopp av 400 000 kronor. Liksom under innevarande budgetår bör vid tilldelningen av bidrag särskild hänsyn tagas till vederbörandes ekonomiska förhållanden. Sålunda bör sökande, som beträffande storleken av brukad åkerareal är berättigad till bidrag men som har en god ekonomisk ställning, antingen icke tilldelas bidrag eller allenast erhålla ett reducerat bidrag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Grundförbättringar: Bidrag till täckdikningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 400 000.

[157.] **23. Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag, reservationsanslag.** För detta ändamål ha för budgetåret 1939/40 anvisats 150 000 kronor samt för ett vart av budgetåren 1940/41—1945/46 100 000 kronor. Bestämmelser rörande ifrågavarande anslags användning ha meddelats i kungörelsen den 30 juni 1939 (nr 433). Enligt dessa bestämmelser kan bidrag från anslaget utgå till kostnader för undersökning och utredning rörande torrlägningsföretag, som är avsett att vid inträffande arbetslöshet komma till utförande såsom beredskapsarbete.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Departements-  
chefen.

Jämväl för budgetåret 1946/47 torde anslaget böra uppföras med 100 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Grundförbättringar: Förrättningskostnader till vissa torrlägningsföretag* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 100 000.

<sup>1</sup> Från beredskapsanslaget för budgetåret 1940/41.

[158.] **24. Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland, reservationsanslag.** För innevarande budgetår har 1945 års riksdag (prop. nr 22; r. skr. nr 116) anvisat dels till Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland ett reservationsanslag av 70 000 kronor, dels ock till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland ett reservationsanslag av 150 000 kronor. Från förstnämnda anslag avses skola bestridas administrationskostnaderna för lokala jordnämnderna i Västernorrlands och Norrbottens län. Därjämte har 1945 års riksdag medgivit, att för ifrågavarande arronderingsverksamhet under budgetåret 1945/46 må disponeras högst 1 000 000 kronor av egnahemslånefonden, högst 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare och högst 50 000 kronor av reservationsanslaget till bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk. Genom beslut den 20 juli 1945 har Kungl. Maj:t bland annat föreskrivit, att ersättning finge utgå till verkställande tjänstemannen hos lokala jordnämnden i Norrbottens län med i ett för allt 15 600 kronor för år.

I skrivelser den 31 augusti 1945 respektive den 16 oktober 1945 ha *lokala jordnämnderna i Västernorrlands och Norrbottens län* hemställt, dels att för budgetåret 1946/47 måtte anvisas ett reservationsanslag av (53 700 + 79 000 =) 132 700 kronor till Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland och ett reservationsanslag av (50 000 + 135 000 =) 185 000 kronor till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, *dels ock* att medgivande måtte lämnas att för verksamheten under budgetåret 1946/47 finge disponeras högst 1 000 000 kronor av egnahemslånefonden, högst 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare och högst 75 000 kronor av reservationsanslaget till bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk. Av skrivelserna inhämtas bland annat följande.

Lokala jordnämnden i Västernorrlands län har förklarat, att den huvudsakliga anledningen till att nämnden för sin del uppskattat medelsbehovet för administrationskostnader under nästa budgetår till ett belopp, som med 18 700 kronor överstege det för innevarande budgetår anvisade, vore den att nämnden för sin del ansett, att full sysselsättning komme att under budgetåret 1946/47 beredas en lantmätare jämte erforderlig biträdespersonal. Då en så avsevärd ansvällning av förrättningarna enligt nämndens uppfattning icke kunde medhinnas av de redan förut synnerligen arbetstygda distriktslantmätnarna utan åsidosättande av deras ordinarie verksamhet, funne nämnden behov av heltidsanställd lantmätare föreligga. Nämnden har föreslagit, att lantmätare, som förordnades att handlägga ifrågavarande ärenden, skulle förutom statsavlöning jämte dyrtidstillägg åtnjuta årligt arvode med 6 000 kronor i stället för den efter taxa utgående ersättningen för utförda förrättningar. För anlitande av teknisk biträdeshjälp samt kartritning och maskinskrivning m. m. åt lantmätaren, har nämnden beräknat 10 000 kronor. Nämnden har vidare funnit det erforderligt, att ett kontorsbiträde anställdes för nämndens övriga verksamhet, vilket skulle föranleda en ytterligare kostnadsökning med 2 700 kronor. Enligt nämndens beräkningar skulle således administrationskostnaderna för nästa budgetår uppgå till (35 000 + 6 000 + 10 000 + 2 700 =) 53 700 kronor.

Lokala jordnämnden i Norrbottens län har beräknat kostnaderna för arvodet samt resekostnads- och traktamentsersättning åt ordföranden och ledamöterna i nämnden samt dess verkställande tjänsteman till 30 600 kronor. Vidare har nämnden räknat med, att för nämndens allmänna verksamhet erfordrades ett kontorsbiträde med en årslön av 3 600 kronor och att kostnaderna för expenser skulle uppgå till 12 600 kronor. Av sistnämnda belopp har nämnden avsett 2 200 kronor till lokalhyra, 700 kronor till telefon, elektriskt ljus och städning, 1 000 kronor till kontorsmöbler, 5 200 kronor till kartor och fotobilder samt 3 500 kronor till övriga expenser. Av nämndens framställning framgår vidare, att nämnden beräknat, att den icke blott skulle fullfölja den fastighetsinventering i Älvsby och Piteå socknar, som uppdragits åt nämnden, utan även utanför dessa områden upprätta s. k. bygdebeskrivningar i sammanhang med framkommande projekt till ändamålsenligare arrondering. Kostnaderna härför ha för nästa budgetår uppskattats till sammanlagt 32 200 kronor. Enligt nämndens beräkningar skulle medelsbehovet för administrationskostnader för nästa budgetår uppgå till  $(30\,600 + 3\,600 + 12\,600 + 32\,200 =)$  79 000 kronor. Nämnden har i sin skrivelse uttalat, att det icke vore lämpligt, att de lantmåteriförrättningar som föranleddes av nämndens verksamhet utbrötes från distriktslantmätarens ordinarie arbete. I den mån svårigheter skulle uppstå för distriktslantmätaren att medhinna de från nämndens verksamhet kommande ärendena borde distriktslantmätaren genom lantmåteristyrelsens försorg erhålla biträdeshjälp i erforderlig omfattning.

*Norrlandskommittén* har i remissutlåtande den 29 oktober 1945 anfört i huvudsak följande.

Med hänsyn till den tvekan som kan råda i fråga om lämpliga sättet att ordna lantmåteribehandlingen av de ärenden, som hänföra sig till jordnämndernas verksamhet, är kommittén ej beredd att nu bestämt uttala sig för den ena eller andra av jordnämnderna ifrågasatta anordningen. Det torde böra bli beroende av framtida beslut av Kungl. Maj:t, om för endera eller båda nämnderna särskild lantmätare skall anställas. Tills vidare torde anslagsmedel böra ställas till förfogande för att täcka jordägares förrätningskostnader vid lantmåteriförrättningar, som påkallats av jordnämnd, oavsett huru nu berörda fråga kan komma att ordnas. Övervägande skäl synas tala för att ifrågavarande kostnader täckas med anlitande av reservationsanslaget till bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, med vilka bidrag dessa kostnader i realiteten synas vara att jämställa.

Bortsett från utgifterna för arvode till en lantmätare samt anlitande av biträdeshjälp åt denne överstiger den av lokala jordnämnden i Västernorrlands län framlagda anslagsberäkningen endast föga den av kommittén för innevarande budgetår gjorda uppskattningen, vilken stannade vid 35 000 kronor.

Norrlandskommittén finner visserligen för sin del naturligt, att den beslutade fastighetsinventeringen i Älvsby och Piteå socknar kan underlätta jordnämndens arbete inom dessa socknar. Emellertid synes det kommittén ej behövt för verksamheten, att sådan inventering verkställs över jordnämndens hela område. Redan med hänsyn till önskvärdheten att resultat av verksamheten ej skola behöva vänta på sig alltför länge, anser kommittén det kunna ligga en viss fara i att sammankoppla verksamheten med mera omfattande utredningar än som påkallas för ett praktiskt genomförande av ifrågakommande åtgärder. Kommittén får erinra om att för Västernorrlands län ej förutsatts någon dylik systematisk inventering av verksamhetsområdet. På grund av det nu anförda och då kommittén anser erfarenheter

böra vinnas av arronderingsverksamheten, innan kommittén kan ifrågasätta någon utvidgning av organisationen, finner sig kommittén ej böra tillstyrka att jordnämnden i Norrbottens län för nästa budgetår erhåller större administrationsanslag än som åtgår för dels fullföljandet av fastighetsinventeringen i Älvsby och Piteå socknar och dels handhavandet av praktisk försöksverksamhet i den omfattning, som åsyftats vid nämndernas inrättande. Av kostnaderna för nyssnämnda inventering, vilka enligt uppgifter återgivna i propositionen nr 22 till 1945 års riksdag beräknats till 40 000 kronor, torde större delen kunna täckas genom att det för nästföregående budgetår anvisade anslaget kunnat disponeras för nämndens verksamhet under innevarande budgetår, inberäknat arbetet med fastighetsinventeringen. För budgetåret 1946/47 torde därför endast något mindre belopp böra avses för ändamålet. För nämndens administration i övrigt torde böra räknas med en viss höjning av det för innevarande budgetår upptagna beloppet.

Det sammanlagda anslagsbehovet för de båda jordnämndernas administrationsutgifter, inberäknat kostnader för fastighetsinventeringen i Älvsby och Piteå socknar, torde på grund av det här anförda böra uppskattas till i runt tal 90 000 kronor.

Även med beaktande av att kommittén i det föregående föreslagit, att uppkommande kostnader för lantmäteriförrättningar skola bestridas från anslaget till bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, anser kommittén detta anslag för budgetåret 1946/47 böra begränsas till samma belopp som för innevarande budgetår eller 150 000 kronor.

I enlighet med vad som gäller för löpande budgetår torde även för budgetåret 1946/47 böra medgivas, att för den ifrågavarande verksamheten må disponeras högst 1 000 000 kronor av egnahemslånefonden, högst 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare samt högst 50 000 kronor av reservationsanslaget till bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk.

Även *lantmäteristyrelsen* har i yttrande den 14 november 1945 förordat, att frågan om anställande av särskild lantmätare hos de lokala jordnämnderna skulle bliva beroende av framtida beslut av Kungl. Maj:t och att den åt lokala jordnämnden i Norrbottens län anförtrodda fastighetsinventeringen icke skulle utvidgas.

*Egnahemsstyrelsen* har i remissutlåtande den 22 november 1945 anført, att styrelsen icke funnit sig böra göra invändning mot att jämväl för budgetåret 1946/47 lämnades medgivande för jordnämnderna att i samband med sin verksamhet disponera medel ur vissa fonder och anslag, som stode under styrelsens förvaltning.

I likhet med lantmäteristyrelsen och norrlandskommittén anser jag, att frågan om anställande av särskild lantmätare hos de lokala jordnämnderna framdeles bör efter ytterligare överväganden ankomma på Kungl. Maj:ts avgörande. Enligt de av riksdagen godkända grunderna för ifrågavarande verksamhet skall lantmätare, som handhar av lokal jordnämnd föranledd förrättning, i stället för den efter taxa utgående ersättningen erhålla av Kungl. Maj:t fastställt arvode. Såsom norrlandskommittén framhållit torde kostnaderna för dessa arvoden icke böra bestridas från anslaget till jordnämndernas administrationskostnader utan i likhet med övriga ifrågakommande lantmäterikost-

*Departements-  
chefen.*

nader från anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland. Ehuru en utvidgning av den åt lokala jordnämnden i Norrbottens län anförtrordda fastighetsinventeringen sannolikt skulle få viss betydelse för arronderingsverksamheten, finner jag likväl en viss försiktighet böra iakttagas vid bestämmandet av inventeringens omfattning. I anslutning till vad norrlandskommittén anfört synes under anslaget till Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland för budgetåret 1946/47 icke böra upptagas högre belopp än 90 000 kronor. Oaktat att, såsom jag i det föregående anfört, kostnaderna för arvoden till lantmätarna torde böra bestridas från anslaget till Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, synes anledning dock ej föreligga att för nästa budgetår upptaga detta anslag till högre belopp än för närvarande eller 150 000 kronor. Från sistnämnda anslag torde hädanefter också böra utgå kostnaderna för fastighetsinventeringen. Även för nästa budgetår synas för ifrågavarande verksamhet böra få disponeras högst 1 000 000 kronor av egnahemslånefonden, högst 150 000 kronor av fonden för premielån till egnahemslåntagare och högst 50 000 kronor av reservationsanslaget till bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk.

Under åberopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 90 000.

[159.] **25. Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland, reservationsanslag.** Under hänvisning till vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till genomförandet av vissa arronderingsåtgärder i Norrland* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 150 000.

[160.] **26. Kostnader för torrlägningsnämnder, förslagsanslag.** Enligt beslut av 1945 års riksdag (prop. nr 122; r. skr. nr 257) skall för varje hushållningssällskaps område finnas en torrlägningsnämnd med uppgift att under lantbruksstyrelsens överinseende leda och övervaka den av staten understödda verksamheten för torrläggning av mark för jordbruksändamål. Bestämmelser angående dessa nämnder ha meddelats i kungörelsen den 25 maj 1945 (nr 344). Till bestridande av kostnaderna för nämnderna är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag å 70 000 kronor.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 100 000 kronor. Styrelsen har därvid utgått från uppgifter från flertalet hushållningssällskap angående deras behov av medel från ifrågavarande anslag under innevarande budgetår.

Med hänsyn till svårigheten att för närvarande mera bestämt bedöma torrläggingsnämndernas medelsbehov torde anslaget för budgetåret 1946/47 böra upptagas med oförändrat belopp av 70 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Kostnader för torrläggingsnämnder* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 70 000.

[161.] **27. Jordbrukskommissioner, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med 70 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 806.

1945 års riksdag medgav (prop. nr 172; r. skr. nr 350 och 359), att kostnaderna för sammanträden med kommissionernas ordförande för information finge utgå från förevarande anslag. Det har emellertid även visat sig önskvärt, att en del av de personer, som mera allmänt anlitas såsom synemän i arrendetvister, få sammankallas för upplysning och information rörande tillämpningen av den nya arrendelagen och med denna lagstiftning sammanhängande frågor. Vissa av jordbrukets organisationer ha förklarat sig villiga att bära utgifterna för rese- och traktamentsersättningar till de deltagande synemännen. De kostnader som kunna uppstå för föredragshållare och lokaler m. m. ha däremot ansetts böra gäldas av statsmedel. Därest riksdagen icke har något att erinra häremot, torde anslaget redan under löpande budgetår få användas även för nu angivet ändamål. Någon höjning av anslaget torde icke behöva ifrågakomma för täckande av kostnaderna för nu berörda sammanträden. Anslaget synes alltså för nästa budgetår böra uppföras med oförändrat belopp av 70 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Jordbrukskommissioner* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 70 000.

[162.] **28. Arrenderådgivning åt vissa arrendatorer, förslagsanslag.** Till bestridande av kostnaderna för arrenderådgivning åt arrendatorer, å vilka arrendelagens särskilda bestämmelser för vissa jordbruk äro avsedda att tillämpas, är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 100 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning äro intagna i kungörelsen den 18 maj 1934 (nr 150), vilken kungörelse ändrats genom kungörelsen nr 714/1944. Utgifterna från anslaget ha icke för något av budgetåren 1938/39—1944/45 överstigit 150 kronor.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnaheimsstyrelsen* hemställt om oförändrad anslagsanvisning för nästa budgetår.

*Departements-  
chefen.*

Ifrågavarande anslag torde med hänsyn till den obetydliga medelsåtgången för ändamålet under senare budgetår böra jämväl för budgetåret 1946/47 upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Arrenderådgivning* åt vissa arrendatorer för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av . . . . kronor 100.

[163.] **29. Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden, reservationsanslag.** Såsom ett led i åtgärderna till lättande av hemarbetet på landsbygden har årligen från och med budgetåret 1939/40 å riksstaten anvisats anslag till bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden. Anslaget, som för ett vart av budgetåren 1939/40—1942/43 utgått med 50 000 kronor samt för budgetåren 1943/44 och 1944/45 med 100 000 respektive 150 000 kronor, är för innevarande budgetår uppfört med 250 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 22 december 1939 utfärdat kungörelse (nr 911) angående statsbidrag till gemensamma tvättinrättningar på landsbygden.

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *egnaheimsstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag av 250 000 kronor för nästa budgetår. Enligt vad i skrivelsen framhålles har styrelsen, med hänsyn till att inom 1941 års befolkningsutredning påginge en omprövning av vissa med byggandet av andelstvättstugor sammanhängande frågor, ansett sig icke böra förorda någon ändring beträffande anslagsanvisningens storlek. Det vore nämligen enligt styrelsens mening icke uteslutet, att utredningens förslag kunde komma att innehålla nya synpunkter på frågan om statligt understöd till byggande av tvättstugor.

*Departements-  
chefen.*

Enligt vad jag inhämtat har 1941 års befolkningsutredning för avsikt att framlägga förslag rörande hemmens arbetskraftsproblem samt hemarbetets rationalisering. Dessa förslag, vilka bland annat beröra frågan om inrättandet av gemensamma tvättstugor, väntas komma att föreligga i sådan tid, att å desamma grundad proposition kan föreläggas 1946 års riksdag. Vid sådant förhållande synes nu ifrågavarande anslag i riksstatsförslaget för nästa budgetår endast böra uppföras med beräknat belopp. För ändamålet torde böra upptagas samma anslagssumma som för löpande budgetår eller 250 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Bidrag för anläggande av gemensamma tvättinrättningar på landsbygden* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 250 000.

## I. Fiskeriväsendet.

[164.] **1. Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 38 500 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 26 maj 1939 personalförteckning för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket (statsliggaren s. 807), dels ock den 16 april 1943 följande avlöningsstat för anstalten:

### Avlöningsstat.

|                                                  |               |
|--------------------------------------------------|---------------|
| 1. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..... | kronor 33 800 |
| 2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....     | » 4 700       |
| Summa kronor 38 500.                             |               |

I samband med fastställandet av avlöningsstaten har Kungl. Maj:t förordnat, att vid anstalten finge tills vidare finnas anställda — förutom de i personalförteckningen upptagna två laboratorerna i lönegrad Eo 26 — högst följande antal extra ordinarie tjänstemän, nämligen en fiskmästare i lönegrad Eo 10, en vaktmästare i Eo 5 och ett kontorsbiträde i Eo 4.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 41 000 kronor förhöjt belopp. Beträffande anslagsberäkningen må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 41 000 kronor, avse 33 000 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 3 000 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 5 000 kronor rörligt tillägg.

Upptagandet av ordinarie posten är föranlett av att *lantbruksstyrelsen* framlagt förslag om att till ordinarie stat överföra samtliga extra ordinarie tjänstemän vid undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket (Lovöanstalten). Därvid ha de två laboratorerna samt vaktmästaren hänförs till samma lönegrader som för närvarande, d. v. s. till 26 respektive 5 lönegraden. Fiskmästarbefattningen har däremot föreslagits skola uppflyttas till 12 lönegraden och kontorsbiträdestjänsten har ansetts böra omändras till en kanslibiträdesbefattning i 7 lönegraden. Till stöd för förslaget att överföra ifrågasvarande fem tjänstemän till ordinarie stat har *lantbruksstyrelsen* bland annat framhållit, att verksamheten vid Lovöanstalten — vilken anstalt tillkommit jämlikt beslut av 1930 års riksdag och vars personal redan från början utgjordes av två laboratorer, en fiskmästare, en vaktmästare och ett kontorsbiträde — såväl från myndigheternas som allmänhetens sida tillmätts en stor betydelse samt att anstaltens arbetsuppgifter stadigt ökat. Någon anledning att hädanefter betrakta anstalten såsom av mera provisorisk karaktär torde därför enligt styrelsens mening icke föreligga. Styrelsen har sålunda funnit starka skäl tala för att anstalten nu efter en bortåt femtonårig verksamhet erhöles en fastare ställning genom att de nuvarande extra ordinarie befattningarna uppfördes å ordinarie stat. Beträffande placeringen i lönegrad av fiskmästar- och kontorsbiträdesbefattningarna har styrelsen erinrat om att styrelsen redan i samband med anslagsäskandena till 1940 års riksdag

hemställde om befattningarnas uppflyttning till högre lönegrader, nämligen till lönegrad Eo 13 respektive Eo 7. Styrelsens hemställan föranledde emellertid icke någon åtgärd från statsmakternas sida. Såsom förut nämnts har styrelsen nu föreslagit, att fiskmästarbefattningen måtte placeras i lönegrad A 12. Enligt styrelsens mening vore det sålunda av stor vikt, att ifrågavarande befattning, särskilt i jämförelse med fiskeritjänstemannabefattningarna hos hushållningssällskapen, gjordes så lockande, att verkligt kompetenta personer erhöles till densamma och jämväl kvarstannade där. Med den förbättring i lönehänseende, som sällskapens fiskeritjänstemän uppnått och ytterligare kunde förvänta i samband med omorganisationen av hushållningssällskapen, komme fiskmästarbefattningen vid anstalten icke i den förmånsställning, som den enligt lantbruksstyrelsens förmenande borde ha. I fråga om omändringen av anstaltens kontorsbiträdesbefattning till en kanslibiträdestjänst har styrelsen gjort gällande, att den starka utvidgningen av anstaltens verksamhet medfört en ökning av kontorsbiträdets arbetsuppgifter. Registrerings- och expeditiöns- göromålen hade sålunda tagit en allt större omfattning, skötseln och katalogiseringen av biblioteket, som svällt ut avsevärt, hade blivit mycket krävande och framförallt hade arbetet med uppställande av tabeller och ritningar m. m. till utlåtanden och redogörelser kraftigt ökat. Enligt styrelsens mening vore det icke endast ett mycket omfattande och mångsidigt utan även ett i vissa avseenden mycket kvalificerat arbete, som numera utfördes av ifrågavarande befattningshavare.

Icke-ordinarieposten har med hänsyn till förslaget om överförande å ordinarie stat av de nuvarande extra ordinarie befattningshavarna reducerats med 30 800 kronor till 3 000 kronor. Posten avses i fortsättningen skola disponeras för bestridande av arvoden till vikarier och till avlöning av extra arbetskraft.

Med beaktande av de i det föregående återgivna förslagen har posten rörligt tillägg uppräknats med 300 kronor till 5 000 kronor.

I remissutlåtande den 8 oktober 1945 har *statskontoret* förklarat sig icke ha något att erinra mot att den vid Lovöanstalten anställda personalen från och med nästa budgetår överfördes till ordinarie stat. Ej heller har ämbetsverket velat motsätta sig, att den vid anstalten inrättade fiskmästarbefattningen i samband därmed uppflyttades till lönegrad A 12. Däremot har statskontoret icke ansett sig kunna tillstyrka den föreslagna ombildningen av kontorsbiträdestjänsten till en kanslibiträdestjänst, då någon kvalitativ förändring av de arbetsuppgifter, som åvilade innehavaren av ifrågavarande befattning, icke torde ha ägt rum, sedan befattningen efier statsmakternas prövning erhållit sin nuvarande lönegradsplacering.

*Allmänna lönenämnden* har i utlåtande den 8 oktober 1945 anfört, att lönenämnden icke hade något att erinra mot de av lantbruksstyrelsen framställda förslagen.

*Departements-  
chefen.*

I betraktande av den förhållandevis långa tid som undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket varit i verksamhet och då det kan antagas, att anstalten även för framtiden kommer att vara behövlig, finner jag mig i likhet med remissmyndigheterna böra i princip tillstyrka, att den nuvarande extra ordinarie personalen vid anstalten från och med nästa budgetår överföres till ordinarie stat. Undantag torde dock löra göras beträffande den nuvarande kon-

torsbiträdesbefattningen vid anstalten. Mot att sagda befattning omändras till en kanslibiträdestjänst i 7 lönegraden har jag liksom allmänna lönenämnden intet att erinra, men jag vill, med hänsyn till pågående utredning rörande den icke-ordinarie biträdespersonalen i statens tjänst, föreslå, att befattningen tills vidare upptages såsom extra ordinarie. De befattningshavare som sålunda böra uppföras å ordinarie stat äro två laboratorer, en fiskmästare och en vaktmästare. Laboratorerna och vaktmästaren torde böra hänföras till samma lönegrader som för närvarande, d. v. s. till 26 respektive 5 lönegraden. Befattningen som fiskmästare synes däremot i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag böra uppflyttas från 10 till 12 lönegraden. Sistnämnda lönegradsplacering har såsom framgår av vad förut anförts tillstyrkts av såväl statskontoret som allmänna lönenämnden.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat bör i avlöningsstaten för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket upptagas en ny anslagspost, nämligen för avlöningar till ordinarie tjänstemän. Denna anslagspost — under vilken böra beräknas avlöningar till två laboratorer i lönegrad A 26, en fiskmästare i A 12 och en vaktmästare i A 5 — torde böra uppföras med 29 300 kronor. Posten avlöningar till icke-ordinarie personal synes böra reduceras till ett belopp av 6 700 kronor, avsett för avlöning till ett kanslibiträde i lönegrad Eo 7, för arvoden till extra arbetskraft samt för vikariatsersättningar. För rörligt tillägg bör slutligen beräknas ett belopp av  $(4\,700 + 300 =) 5\,000$  kronor.

Anslaget till avlöningar vid undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket skulle följaktligen för budgetåret 1946/47 behöva uppföras med  $(29\,300 + 6\,700 + 5\,000 =) 41\,000$  kronor eller ett 2 500 kronor högre belopp än för innevarande budgetår.

Ny personalförteckning för anstalten torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket fastställa följande

#### Personalförteckning.

| Befattning                   | Lönegrad |
|------------------------------|----------|
| Tjänstemän å ordinarie stat. |          |
| 2 laboratorer .....          | A 26     |
| 1 fiskmästare .....          | A 12     |
| 1 vaktmästare .....          | A 5;     |

- 2) godkänna följande avlöningsstat för undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

## Avlöningsstat.

|                                                                   |               |
|-------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor 29 300 |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..                     | » 6 700       |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                      | » 5 000       |

Summa kronor 41 000;

3) till *Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket*: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 41 000.

[165.] 2. *Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket: Omkostnader, förslagsanslag.* Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 17 100 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för anstalten (statsliggaren s. 807).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett till 28 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Styrelsen föreslår härvid, att posten övriga expenser på grund av beräknad ökning i medelsbehovet för olika expensändamål höjes med 300 kronor till 3 100 kronor, att vardera av posterna laboratoriekostnader och fiskeförsök m. m. ökas med 500 kronor till 1 000 kronor samt slutligen att posten underhåll av byggnader och dammar m. m. uppräknas med 9 600 kronor till 11 000 kronor. Till motivering av höjningarna under posterna laboratoriekostnader och fiskeförsök m. m. har styrelsen framhållit, att en stor del av de från början anskaffade laboratorieinstrumenten ävensom mera fältmässiga apparater förbrukats och snarast måste ersättas, därest verksamheten vid anstalten skulle kunna bedrivas på ett tillfredsställande sätt. Dessutom nödvändiggjorde de alltmånga mångskiftande arbetsuppgifterna anskaffande av vissa nya instrument, varjämte uppsättningen av fiskredskap för olika försök behövde kompletteras. Det under posten underhåll av byggnader och dammar m. m. föreslagna beloppet, 11 000 kronor, har beräknats vara erforderligt för utförande av oundgängliga reparationsarbeten i fiskmästarbostaden, i anstaltens huvudbyggnad och å de på gårdsplanen befintliga trapporna, för nödvändiga justeringar och reparationer av anstaltens vattenledningssystem samt för översyn av fiskdammarna. Enligt verkställda kostnadsberäkningar skulle reparationsarbetena å byggnader och trappor draga en kostnad av 7 000 kronor, medan för genomgång av vattenledningssystemet och översyn av dammarna beräknats 2 860 respektive 1 140 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 8 oktober 1945 anført, att ämbetsverket med hänsyn till att posten övriga expenser för innevarande budgetår höjts med 500 kronor i förhållande till budgetåret 1944/45 icke ansåge sig kunna tillstyrka den föreslagna uppräknningen med 300 kronor av denna post. I övrigt har statskontoret icke framställt någon erinran mot *lantbruksstyrelsens* anslagsäskande.

Lantbruksstyrelsens förslag till medelsanvisning under förevarande **anslag** *Departementsschefen.* föranleder ingen annan erinran från min sida än att jag i anslutning till vad statskontoret anförte icke finner mig kunna tillstyrka någon höjning av posten övriga expenser. Anslaget bör följaktligen för nästa budgetår uppföras med  $(17\,100 + 500 + 500 + 9\,600 =) 27\,700$  kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för anstalten. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket*: Omkostnader för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förlagsanslag* av ..... kronor 27 700.

[166.]. **3. Fisketillsynsmyndigheten: Avlöningar, förlagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 34 600 kronor. Kungl. Maj:t har för fisketillsynsmyndigheten fastställt dels den 16 april 1943 personalförteckning (statsliggaren s. 808), dels ock den 4 maj 1945 följande

#### Avlöningsstat.

|                                                  |               |
|--------------------------------------------------|---------------|
| 1. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..... | kronor 30 300 |
| 2. Rörligt tillägg, <i>förlagsvis</i> .....      | » 4 300       |
| Summa kronor 34 600.                             |               |

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 46 100 kronor, varav 29 400 kronor avsetts för avlöningar till ordinarie tjänstemän, 11 100 kronor för avlöningar till icke-ordinarie personal samt 5 600 kronor för rörligt tillägg. I fråga om beräkningen av de olika anslagsposterna må nämnas följande.

Upptagandet av ordinarie posten sammanhänger med *lantbruksstyrelsens* förslag, att den fast anställda personalen hos fisketillsynsmyndigheten — en överinspektör i lönegrad Eo 28, en laborator i Eo 26, en assistent i Eo 16 och ett kontorsbiträde i Eo 4 — från och med nästa budgetår skulle överföras å ordinarie stat. Härvid har överinspektören ansetts böra uppflyttas i 29 lönegraden, medan övriga tre befattningshavare bibehållits i respektive 26, 16 och 4 lönegraderna. *Lantbruksstyrelsen* har framhållit, att fisketillsynsmyndighetens verksamhet, som började den 1 juli 1937, visat sig väl motsvara de förväntningar, som ställdes på densamma, och att dess betydelse för fisket varit mycket stor. Då verksamheten i fråga därjämte vore grundad på särskilda lagbestämmelser och sålunda på intet sätt kunde sägas vara av provisorisk art, syntes enligt styrelsens mening starka skäl tala för att de nuvarande extra ordinarie befattningshavarna överfördes å ordinarie stat. Beträffande förslaget om höjd lönegradsplacering för överinspektören har *lantbruksstyrelsen* erinrat om att överinspektörsbefattningen i det sakkunnigbetänkande (SOU 1939: 40), som närmast föranledde befattningens inrättande, upptagits i lönegrad A 30 samt att styrelsen senast år 1944 framlagt förslag om tjänstens uppflyttning till 29 lönegraden. Betydelsen av ifrågavarande tillsynsverksamhet och särskilt av de maktpåliggande och

krävande uppgifter, som vore förenade med befattningen såsom överinspektör, hade, enligt vad styrelsen anför, under de gångna åren alltmera framträtt.

Icke-ordinarieposten föreslås reducerad med 19 200 kronor till 11 100 kronor. Posten har å ena sidan minskats med tillhoppa 28 100 kronor i anledning av förslaget om överförande å ordinarie stat av den nuvarande extra ordinarie personalen samt å andra sidan uppräknats med 8 900 kronor för att möjliggöra anställandet av ytterligare en laborator, placerad i lönegrad Eo 26. Styrelsen har i fråga om den sålunda föreslagna laboratorstjänsten erinrat om att i det förut omförmälda sakkunnigbetänkandet förordats inrättandet av två tillsynsmyndigheter, nämligen en fisketillsynsmyndighet, som i huvudsak skulle syssla med frågor om industriella avloppsvatten, samt en sanitär tillsynsmyndighet med uppgift att syssla med spörsmål rörande samhällenas avloppsvatten. Statsmakternas beslut i anledning av sakkunnigförslaget gick emellertid endast ut på inrättandet av en fisketillsynsmyndighet, å vilken skulle ankomma att, i den mån så lämpligen kunde ske, utöva tillsyn jämväl ur hälsovårdssynpunkt. Lantbruksstyrelsen framhåller, att överinspektören hos fisketillsynsmyndigheten ansett det nödvändigt att snarast hos tillsynsmyndigheten anställa en befattningshavare med teknisk sakkunskap. Flertalet av de frågor, som komme under fisketillsynsmyndighetens behandling, omfattade sålunda även tekniska kontroll- och konstruktionsproblem. Enligt överinspektörens mening kunde dessutom förutses, att antalet syneförrättningar berörande avloppsfrågor och alltså av den natur, att handlingarna i ärendet skulle granskas av tillsynsmyndigheten, komme att starkt öka. Överinspektören hade även hänvisat till den ökning i tillsynsmyndighetens arbetsbörda, som syntes bliva en följd av att under väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anställts ett antal distriktsingenjörer med uppgift att syssla med frågor om ordnandet av vatten- och avloppsförhållanden för samhällen. En ytterligare ökning av fisketillsynsmyndighetens arbete med ärenden rörande samhällenas avloppsvatten — dessa ärenden toge redan för närvarande i anspråk omkring hälften av tillsynsmyndighetens tid — beräknades medföra, att de ur fiskerisynpunkt mera betydelsefulla ärendena angående industriella avloppsvatten icke kunde ägnas den tid, som vore önskvärd. Med hänsyn till storleken av de löneförmåner som tillkomme förenämnda distriktsingenjörer samt till angelägenheten av att undvika täta ombyten å den föreslagna tjänsten för en tekniskt utbildad befattningshavare hade överinspektören förklarat sig icke kunna förorda lägre löneställning än i 28 lönegraden. Lantbruksstyrelsen, som funnit stora fördelar vara förknippade med anställandet av en speciellt tekniskt inriktad befattningshavare hos fisketillsynsmyndigheten, har i fråga om befattningshavarens löneställning ansett en placering i lönegrad Eo 26 tills vidare kunna vara tillräcklig.

Posten rörligt tillägg har med beaktande av de i det föregående återgivna förslagen uppräknats med 1 300 kronor till 5 600 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 10 oktober 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot att den vid fisketillsynsmyndigheten anställda personalen, med undantag av assistenten, från och med budgetåret 1946/47 överfördes till ordinarie stat. Ämbetsverket har icke heller velat motsätta sig, att befattningen som överinspektör hänfördes till 29 lönegraden. Assistenten syntes i likhet med amanuenser vid de administrativa ämbetsverken icke böra beredas ordinarie anställning. I fråga om den föreslagna befattningen såsom laborator med speciell sakkunskap i tekniska frågor har statskontoret uttalat,

att det undandroge sig ämbetsverkets bedömande, huruvida behov föreläge av en dylik befattning. Därest tjänsten skulle befinnas erforderlig, syntes densamma dock icke böra placeras i högre lönegrad än Eo 26 eller den lönegrad lantbruksstyrelsen funnit tillräcklig.

Allmänna lönenämnden har i utlåtande den 1 november 1945 anført, att lönenämnden icke ville motsätta sig, att ordinarie befattningar inrättades för den hos fisketillsynsmyndigheten anställda extra ordinarie personalen. Vad beträffar förslaget att inplacera överinspektören i lönegrad A 29 har lönenämnden ansett sig böra förorda, att tjänsten vid omändring till ordinarie befattning bibehölles i nuvarande lönegrad, d. v. s. i 28 lönegraden. För den föreslagna nya laboratorsbefattningen i lönegrad Eo 26 hade, enligt vad lönenämnden under hand inhämtat, avsetts en civilingenjör med speciell sakkunskap i fråga om anläggningar för rening av avloppsvatten. Därest av befattningens innehavare krävdes nämnda kvalifikationer, hade lönenämnden, som icke ansett sig böra ingå på frågan om behovet av förevarande befattning, intet att erinra mot den föreslagna lönegradsplaceringen.

Med överförande å ordinarie stat av den hos fisketillsynsmyndigheten anställda personalen torde få anstå ännu någon tid. Icke heller i övrigt synes för närvarande böra vidtagas någon förändring beträffande överinspektörens löneställning. Däremot finner jag lantbruksstyrelsen ha anført bärande skäl för att personalen hos tillsynsmyndigheten snarast bör förstärkas med en arbetskraft i laborators ställning, vilken besitter sakkunskap i tekniska frågor. Jag kan dock icke tillstyrka, att den nye befattningshavaren redan nästa budgetår erhåller extra ordinarie anställning. Tills vidare synes det vara tillfyllest, därest för ändamålet inrättas en arvodestjänst med årsarvode av 11 500 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t eller lantbruksstyrelsen att meddela de närmare föreskrifter rörande den nya befattningen, som må befinnas erforderliga.

I avlöningsstaten för fisketillsynsmyndigheten bör vid bifall till vad jag i det föregående förordat upptagas en ny anslagspost, benämnd arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Under posten synas böra beräknas 11 500 kronor till arvode åt en laborator samt förslagsvis 100 kronor till vikariatsersättningar, eller alltså tillhopa 11 600 kronor. För avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt för rörligt tillägg torde böra avses samma belopp som för närvarande eller 30 300 respektive 4 300 kronor.

Under ifrågavarande avlöningsanslag skulle följaktligen för nästa budgetår behöva anvisas  $(11\,600 + 30\,300 + 4\,300 =)$  46 200 kronor eller ett 11 600 kronor högre belopp än för innevarande budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för fisketillsynsmyndigheten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

|                                                                                        |               |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .. | kronor 11 600 |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                                 | » 30 300      |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                           | » 4 300       |
| <hr/>                                                                                  |               |
| Summa kronor 46 200;                                                                   |               |

2) till *Fisketillsynsmyndigheten*: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 46 200.

[167.] **4. Fisketillsynsmyndigheten: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 14 700 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för fisketillsynsmyndigheten (statsliggaren s. 808).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om ett till 21 500 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Styrelsen föreslår sålunda, att posterna reseersättningar, övriga expenser samt bibliotek och litteratur höjas med respektive 3 000, 300 och 500 kronor till 11 000, 2 300 och 1 000 kronor. Härjämte har upptagits en särskild post å 3 000 kronor för anskaffande av viss apparatur samt möbler till arbetsrum, inköp av facklitteratur m. m. Samtliga höjningar äro föranledda av lantbruksstyrelsens under nästföregående punkt återgivna förslag om inrättande av ytterligare en laboratorsbefattning hos fisketillsynsmyndigheten.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 10 oktober 1945 anført, att, där-  
est förenämnda laboratorstjänst inrättades, intet annat syntes vara att erinra mot anslagsberäkningen än att posten bibliotek och litteratur torde kunna bibehållas vid nuvarande belopp, då medel för inköp av facklitteratur inräknats i den särskilda posten å 3 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Under nästföregående punkt har jag förordat, att från och med den 1 juli 1946 måtte inrättas en arvodesbefattning såsom laborator hos fisketillsynsmyndigheten. Med hänsyn härtill anser jag mig icke böra motsätta mig lantbruksstyrelsens hemställan om ett med 6 800 kronor till 21 500 kronor förhöjt omkostnadsanslag för tillsynsmyndighetens verksamhet under nästa budgetår. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fisketillsynsmyndigheten*: *Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 21 500.

[168.] **5. Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 65 500 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 april 1945 för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 809), dels ock följande

**Avlöningsstat.****U t g i f t e r.**

|                                                                                           |        |        |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor | 6 500  |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....                | »      | 54 200 |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                              | »      | 7 800  |
| Summa kronor                                                                              |        | 68 500 |

**Särskilda uppbördsmedel.**

|                                |        |         |
|--------------------------------|--------|---------|
| Bidrag av enskilda medel ..... | kronor | 3 000   |
| Nettoutgift kronor             |        | 65 500. |

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *svenska hydrografisk-biologiska kommissionen* hemställt, att förevarande avlöningsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med 69 900 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må anföras följande.

Under anslaget ha beräknats utgifter till ett belopp av 72 900 kronor och särskilda uppbördsmedel till ett belopp av 3 000 kronor. Av det förstnämnda beloppet avse 6 500 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 58 200 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 8 200 kronor rörligt tillägg.

Under *arvodessposten* har upptagits samma belopp som i gällande avlöningsstat, medan *icke-ordinarieposten* beräknats höjd med 4 000 kronor. Av höjningen avses 2 000 kronor för uppflyttning av två laboratorer från lönegrad Eo 24 till Eo 26, 1 500 kronor för viss höjning av arvoden till fyrskeppspersonal samt 500 kronor för bestridande av merutgifter på grund av beräknade löneklassförändringar.

Beträffande den föreslagna lönegradsuppflyttningen för två laboratorer har kommissionen till en början erinrat om sin hemställan i samband med anslagsäskandena för innevarande budgetår, då kommissionen föreslagit inplacering i lönegrad Eo 26 av fyra befattningshavare, nämligen förste assistenten å hydrografiska avdelningen, förste och andre assistenterna å biologiska avdelningen samt laboratorn å fiskeritekniska avdelningen. Genom den vid 1945 års riksdag beslutade löneregleringen hade befattningarna som förste assistent å biologiska avdelningen och som laborator å fiskeritekniska avdelningen inplacerats i lönegrad Eo 26, medan övriga två befattningar endast upptagits i Eo 24. Samtliga ifrågakvarande befattningshavare hade i samband med löneregleringen erhållit benämningen laborator. Kommissionen har i sin förenämnda skrivelse den 30 augusti 1945 ansett sig böra hemställa, att frågan om löneställningen för de i den lägre lönegraden placerade laboratorerna nu måtte upptagas till prövning. Mellan de båda laboratorerna å biologiska avdelningen föreläge sålunda enligt kommissionens mening icke någon åtskillnad i fråga om kompetensfordringar eller i avseende å arbetsupp-

gifternas vetenskapliga vikt och betydelse. Redan från början hade arbetet på havsfiskelaboratoriets biologiska avdelning varit uppdelat på två underavdelningar, nämligen en huvudsakligen för fiskeribiologiska undersökningar och en väsentligen för planktonundersökningar. Båda dessa underavdelningar — vilka förestodes av var sin laborator och sorterade direkt under den av kommissionen utsedde föreståndaren — vore självständiga och kunde anses ha likvärdig betydelse för de undersökningar, som åvilade havsfiskelaboratoriet. På grund av den sakliga likvärdigheten mellan underavdelningarna borde, framhåller kommissionen, de båda laboratorerna hänföras till samma lönegrad. Kommissionen har till stöd för en placering i lönegrad Eo 26 av ifrågavarande befattningar jämväl åberopat det förhållandet, att de två laboratorstjänsterna vid undersöknings- och försöksanstalten för sötvattensfisket (Lovöanstalten) vore upptagna i sagda lönegrad. Havsfiskelaboratoriets biologiska avdelning och laboratoriet vid Lovöanstalten utförde enligt vad kommissionen framhåller motsvarande undersökningar på var sitt område, i ena fallet inom havsfisket och i andra fallet inom sötvattensfisket. Någon rimlig anledning till placering i olika lönegrader av laboratorerna vid de båda institutionerna syntes följaktligen icke föreligga. I fråga om befattningen såsom laborator vid hydrografiska avdelningen — vilken befattning i lönenämndens remissutlåtande över fjolårets löneregleringsförslag ansetts böra jämföras med befattning som förste statshydrolog — har kommissionen anført, att förste statshydrologerna enligt beslut av 1945 års riksdag uppflyttats från 24 till 26 lönegraden, varför en placering av förevarande laboratorstjänst i lönegrad Eo 26 nu syntes vara fullt motiverad.

Till arvoden och gratifikationer åt fyrskeppspersonal, för vilket ändamål i gällande avlöningsstat inräknats 1 500 kronor, har kommissionen upptagit ett belopp av 3 000 kronor. I kommissionens skrivelse har framhållits, att observationerna från fyrskeppen, till vilka före kriget årligen anslagits 2 000 kronor, under krigsåren praktiskt taget legat nere med påföljd att de beviljade medlen till väsentlig del icke tagits i anspråk. För att de viktiga fyrskeppsundersökningarna i fortsättningen skulle kunna hållas på en hög nivå har kommissionen ansett det vara i första hand angeläget, att fyrskeppspersonalen bereddes skälig ersättning för de uppdrag som av personalen utfördes för kommissionens räkning. På grund härav har kommissionen föreslagit en höjning av arvoden för västkustfyrskeppen från 20 till 40 kronor per månad samt för övriga fyrskepp från 10 till 20 kronor per månad.

Posten rörligt tillägg har med hänsyn till kommissionens i det föregående återgivna förslag uppräknats med 400 kronor till 8 200 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 19 september 1945 funnit sig icke böra framställa någon erinran mot att laboratorsbefattningen å hydrografiska avdelningen från och med nästa budgetår uppfördes i lönegrad Eo 26. Däremot har ämbetsverket förklarat sig icke kunna finna skäl föreligga för ändrad tjänsteställning för den å biologiska avdelningen i lönegrad Eo 24 placerade laboratorn. Den av kommissionen förordade uppräknningen av arvoden till fyrskeppspersonal har av statskontoret ansetts kunna begränsas till 500 kronor, varigenom det för ändamålet disponibla medelsbeloppet skulle komma att uppgå till 2 000 kronor eller samma belopp, som utgått närmast före den år 1941 genomförda nedsättningen i medelsanvisningen.

I remissutlåtande den 22 oktober 1945 har *allmänna lönenämnden* anført i huvudsak följande.

Sedan numera förste statshydrologerna hänförs till 26 lönegraden, vill lönenämnden icke motsätta sig en uppflyttning av laboratorn å kommissionens hydrografiska avdelning till lönegrad Eo 26. Efter en sådan uppflyttning skulle av kommissionens fyra extra ordinarie laboratorer endast den i förevarande framställning till placering i Eo 26 jämväl föreslagna laboratorn i Eo 24 å biologiska avdelningen kvarstå i sistnämnda lönegrad. Vad nu upplysts angående arbetsuppgifter och tjänstgöringsförhållanden för denne laborator ger emellertid vid handen, att anledning icke föreligger att placera honom i annan lönegrad än exempelvis den andre laboratorn å biologiska avdelningen. Lönenämnden vill därför biträda kommissionens förslag, att samtliga fyra extra ordinarie laboratorer hänföras till 26 lönegraden.

Med hänsyn till att förste statshydrologerna vid Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut — med vilka befattningshavare laboratorn vid kommissionens hydrografiska avdelning i avseende å lönegradsplaceringen tidigare närmast ansetts böra jämnställas — genom beslut av 1945 års riksdag hänförs till 26 lönegraden anser jag mig böra biträda det nu framlagda förslaget om uppflyttning från och med nästa budgetår av ifrågavarande laboratorstjänst från lönegrad Eo 24 till Eo 26. I likhet med allmänna lönenämnden finner jag härjämte vad kommissionen anfört i fråga om arbetsuppgifter och tjänstgöringsförhållanden för den i lönegrad Eo 24 upptagne laboratorn å biologiska avdelningen fullt motivera, att även denna laboratorstjänst placeras i lönegrad Eo 26. Samtliga till kommissionen knutna fyra laboratorer skulle härigenom komma att från och med nästa budgetår vara uppförda i 26 lönegraden.

*Departements-  
chefen.*

För att det observationsmaterial, som kommissionen för sina betydelsefulla undersökningar erhåller från fyrskeppen, skall bli av önskvärd kvalitet synes det såsom i kommissionens skrivelse framhållits vara särskilt angeläget, att fyrskeppspersonalen kommer i åtnjutande av skälig ersättning för sina uppdrag för kommissionens räkning. Mot den av kommissionen föreslagna höjningen av arvoden till nämnda personal — innebärande en fördubbling av nu utgående ersättningsbelopp — har jag intet att erinra. De för arvoden och gratifikation till fyrskeppspersonal avsedda anslagsmedlen torde på grund härav böra uppräknas med 1 500 kronor till 3 000 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat och under hänsynstagande till beräknad jämkning till följd av löneklassförändringar skulle kommissionens avlöningsstat för budgetåret 1946/47 komma att erhålla följande utseende.

Anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, torde böra bibehållas vid nuvarande belopp, 6 500 kronor. Posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör däremot höjas med 2 000 kronor för uppflyttning från lönegrad Eo 24 till Eo 26 av två laboratorer, med 1 500 kronor för höjning på sätt förut nämnts av arvoden till fyrskeppspersonal samt med 500 kronor för täckande av ökat medelsbehov på grund av löneklassförändringar. Under posten bör följaktligen upptagas ett belopp av  $(54\,200 + 2\,000 + 1\,500 + 500 =)$  58 200 kronor. För rörligt tillägg torde böra beräknas  $(7\,800 + 400 =)$  8 200 kronor. Till uppbörd å anslaget synes

slutligen liksom för innevarande budgetår böra tagas ett belopp av 3 000 kronor, avseende bidrag av enskilda medel.

Under ifrågavarande avlöningsanslag skulle följaktligen erfordras en medelsanvisning av (6 500 + 58 200 + 8 200 — 3 000 =) 69 900 kronor, vilket jämfört med anvisningen för löpande budgetår innebär en anslagsökning med 4 400 kronor.

Ny personalförteckning för kommissionen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen fastställa följande

#### Personalförteckning.

| Befattning                                         | Lönegrad |
|----------------------------------------------------|----------|
| Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20. |          |

|                      |        |
|----------------------|--------|
| 4 laboratorer .....  | Eo 26  |
| 1 byråingenjör ..... | Eo 24; |

- 2) godkänna följande avlöningsstat för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

#### Avlöningsstat.

##### Utgifter.

|                                                                                        |        |        |
|----------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i> .. | kronor | 6 500  |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....             | »      | 58 200 |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                           | »      | 8 200  |
| Summa kronor                                                                           |        | 72 900 |

#### Särskilda uppbördsmedel.

|                                |        |         |
|--------------------------------|--------|---------|
| Bidrag av enskilda medel ..... | kronor | 3 000   |
| Nettoutgift kronor             |        | 69 900; |

- 3) till Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 69 900.

[169.] **6. Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 45 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 20 april 1945 fastställt omkostnadsstat för svenska hydrografisk-biologiska kommissionen (statsliggaren s. 809).

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *svenska hydrografisk-biologiska kommissionen* hemställt, att kommissionens omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 51 900 kronor förhöjt belopp. I fråga om beräkningen av de olika anslagsposterna må anföras följande.

Posten sjukvård m. m. har upptagits med oförändrat belopp av 500 kronor, medan för reseersättningar räknats med ett från 6 100 till 8 700 kronor förhöjt belopp. Såsom skäl för höjningen av sistnämnda post har framhållits, dels att fartyget Skagerak numera åter kunnat tagas i bruk för vetenskapliga undersökningar, varigenom uppkommit ökat behov av medel för traktamentsersättning under resor med fartyget, dels ock att tidigare anvisade reseanslag visat sig otillräckliga.

Under posten expenser ha för bränsle, lyse och vatten samt övriga expenser avsetts oförändrade belopp av 6 300 respektive 4 200 kronor. Nämnas må emellertid, att posten övriga expenser å ena sidan höjts med 1 200 kronor för att bland annat möjliggöra inköp av för havsfiske-laboratoriet behövlig litteratur samt å andra sidan reducerats med ett lika stort belopp, vilket i gällande stat beräknats för inköp av ett dokumentskåp.

Posten publikationstryck har uppräknats med 2 000 kronor till 5 900 kronor. Kommissionen har sålunda framhållit, att tryckningen av fyrskeppsredogörelsen torde komma att draga en kostnad, som med 1 000 kronor överstege i gällande stat för ändamålet beräknat belopp, samt att för publicering av å biologiska avdelningen färdigställt vetenskapligt material syntes böra beräknas en ytterligare kostnad av likaledes 1 000 kronor.

Det för underhåll av byggnader m. m. avsedda medelsbeloppet har ansetts böra reduceras med 1 100 kronor till 2 700 kronor på grund av bortfallandet av en engångskostnad å detta belopp, avseende utgifter för utvändig målning.

För underhåll och drift av båtar föreslås skola upptagas ett med 500 kronor till 2 500 kronor förhöjt belopp. Kommissionen har funnit en dylik höjning motiverad bland annat med hänsyn till de särskilda kostnader som orsakades av att båtförbindelse måste uppehållas mellan hydrografiska avdelningens laboratorium å Bornö och fastlandet.

I fråga om instrument- och laboratoriekostnader — för vilket ändamål för innevarande budgetår avsetts sammanlagt 18 300 kronor — har kommissionen förordat en med 3 000 kronor till 21 300 kronor förhöjd medelsanvisning. Denna höjning har befunnits oundgänglig med hänsyn till den prisstegring, som under krigsåren ägt rum å utensilier och övrig materiel, samt till det förhållandet att en alltför restriktiv medelsanvisning komme att lägga hinder i vägen för ett rationellt bedrivande av den vetenskapliga forskningen på ifrågavarande områden. Särskilt har kommissionen framhållit de omfattande undersökningarna över havets D-vitaminproduktion och dess partikelhalt, vilka arbeten hittills bekostats av för fartyget Skagerak anvisade medel men för vilkas bedrivande sagda medel icke längre stode till förfogande.

Slutligen har inkomstposten ersättningar för tjänstebostad uppräknats med 100 kronor till 200 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 19 september 1945 förklarat sig icke kunna tillstyrka den föreslagna uppräkningsen av anslagsposterna reseersättningar och publikationstryck, innan närmare erfarenheter vunnits angående belastningen å ifrågavarande poster under normala förhållanden. Även posten underhåll och drift av båtar har av enahanda skäl ansetts böra uppföras med oförändrat belopp. Beträffande posten övriga expenser har statskontoret icke funnit skäl föreligga, att ett belopp, motsvarande det för innevarande budgetår under posten beräknade engångsbeloppet å 1 200 kronor för anskaffande av skåp, finge för nästa budgetår disponeras för bland annat inköp av litteratur. Posten syntes därför böra minskas med detta belopp och alltså uppföras med 3 000 kronor. I fråga om posten instrument- och laboratoriekostnader har statskontoret icke velat motsätta sig någon höjning av densamma. En höjning från 18 300 till 20 000 kronor torde dock enligt ämbetsverkets mening vara tillfyllest. Statskontoret har slutligen beträffande inkomstposten ersättning för tjänstebostad meddelat, att statskontoret under hand inhämtat, att det föreslagna beloppet under posten, 200 kronor, vore avsett att utgöra gottgörelse för bostad om två rum och kök åt en vid havsfiskelaboratoriet i Lysekil anställd vaktmästare. Den beräknade ersättningen för bostadsförmånen har synts statskontoret alltför låg.

*Departements-  
chefen.*

För nästa budgetår anser jag mig icke böra tillstyrka, att under posten övriga expenser beräknas större höjning för inköp av litteratur till havsfiskelaboratoriet än med 500 kronor. Med hänsyn till att ett engångsbelopp av 1 200 kronor, som för innevarande budgetår inräknats i nämnda post, icke längre behöver upptagas torde posten kunna sänkas med 700 kronor till  $(4\,200 - 700 =) 3\,500$  kronor. I fråga om de av kommissionen föreslagna posterna publikationstryck samt instrument- och laboratoriekostnader vill jag i betraktande av vad i ärendet anförts förorda, att dessa poster upptagas med 4 900 respektive 20 800 kronor. Då för ifrågavarande ändamål i gällande omkostnadsstat avsetts 3 900 respektive 18 300 kronor, skulle posternas upptagande till sagda belopp innebära en uppräkning med tillhoppa  $(1\,000 + 2\,500 =) 3\,500$  kronor. I likhet med statskontoret finner jag mig däremot förhindrad att tillmötesgå kommissionens framställning om höjning av anslagsposterna reseersättningar samt underhåll och drift av båtar. Dessa poster böra alltså bibehållas vid nuvarande belopp, 6 100 respektive 2 000 kronor. I enlighet med kommissionens förslag torde slutligen posten underhåll av byggnader i samband med bortfallandet av ett för innevarande budgetår anvisat engångsbelopp å 1 100 kronor kunna reduceras till  $(3\,800 - 1\,100 =) 2\,700$  kronor.

Då jag icke har något att erinra mot kommissionens beräkning av de särskilda uppbördsmedlen under förevarande omkostnadsanslag — innebärande en höjning med 100 kronor till 200 kronor av inkomstposten ersättning för tjänstebostad — skulle följaktligen anslaget för budgetåret 1946/47 behöva bestämmas till  $(45\,000 - 700 + 3\,500 - 1\,100 - 100 =) 46\,600$  kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår

innebär en anslagsökning med 1 600 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska hydrografisk-biologiska kommissionen: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett  
*förslagsanslag* av ..... kronor 46 600.

[170.] **7. Statens fartyg för fiskeundersökningar: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 74 600 kronor. Kungl. Maj:t har fastställt dels den 26 maj 1939 personalförteckning för statens fartyg för fiskeundersökningar (statsliggaren s. 810), dels ock den 4 maj 1945 följande avlöningsstat för fartygen:

**Avlöningsstat.**

*Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.*

|                                                                                  |                     |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| 1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....             | kronor 59 950       |
| 2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                                     | » 5 000             |
| 3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..... | » 750 kronor 65 700 |

*Statens undersökningsfartyg för fiskeriadминистраtionen.*

|                                                                                  |                    |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| 1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t .....                                         | kronor 3 600       |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....       | » 4 380            |
| 3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..... | » 920 kronor 8 900 |
| Summa kronor 74 600.                                                             |                    |

I detta sammanhang torde få omnämnas, att Kungl. Maj:t den 20 juli 1945 medgivit, att statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov finge under en tid av högst två och en halv månad under budgetåret 1945/46 disponeras av Svenska djuphavsexpeditionens nämnd för en oceanografisk expedition till Medelhavet under villkor, att expeditionen företoges under svenska hydrografisk-biologiska kommissionens ledning samt att under expeditionen insamlat vetenskapligt material ställdes till kommissionens förfogande. Enligt Kungl. Maj:ts beslut skulle härvid få tagas i anspråk de i gällande avlönings- och omkostnadsstater för fartyget upptagna anslagsposter, dock att sådana merkostnader för fartygets bemanning, drift och underhåll, som kunde förorsakas av fartygets användande för expeditionen, skulle gäldas av nämnden.

I skrivelse den 12 september 1945 har *länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län*, efter samråd med svenska hydrografisk-biologiska kommissionen, hemställt om anvisande för budgetåret 1946/47 av 90 100 kronor till avlöningar

vid statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Skagerak). *Lantbruksstyrelsen* har i skrivelse den 31 augusti 1945 gjort framställning om en medelsanvisning av 9 300 kronor till avlöningar under nästa budgetår vid statens fartyg för fiskeriadминистраtionen (Eystrasalt). Enligt myndigheternas beräkningar skulle sålunda medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästkommande budgetår uppgå till sammanlagt 99 400 kronor, innebärande en ökning i förhållande till anslaget för innevarande budgetår med 24 800 kronor. Av ökningen belöpa 24 400 kronor å fartyget Skagerak och 400 kronor å fartyget Eystrasalt. Rörande myndigheternas anslagsberäkningar må i övrigt nämnas följande.

*Fartyget Skagerak.* Länsstyrelsen har utgått från att samtliga ombord anställda skola ha helårsanställning.

icke-ordinarieposten har uppräknats med tillhoppa 13 800 kronor till 73 750 kronor. Av förstnämnda belopp avses dels 10 300 kronor för bestridande av den avlöningsförhöjning för viss personal å fartyget som föranletts av nya avtal för handelsflottan, dels 200 kronor för täckande av ökat medelsbehov för vikariatsersättningar, dels ock 3 300 kronor för gäldande av de merkostnader som beräknades uppkomma, därest viss lönegradsplacerad personal medgäves rätt att för löneklassuppflyttning tillgodoräkna tidigare tjänstgöring. I detta sammanhang må nämnas, att Kungl. Maj:t den 3 augusti 1945 medgivit, att icke-ordinarieposten i gällande avlöningsstat för fartyget finge överskridas med högst 10 300 kronor för täckande, såvitt angår löpande budgetår, av förenämnda avlöningsförhöjning till följd av de nya avtalen för handelsflottan.

För rörligt tillägg ha ansetts böra beräknas 5 600 kronor eller ett 600 kronor högre belopp än som anvisats för innevarande budgetår.

Posten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal har uppförts med oförändrat belopp av 750 kronor. Länsstyrelsen har emellertid icke ansett sig böra föreslå, att såsom hittills skett eventuella krigsrisktillägg skulle utgå från förevarande post. I stället har länsstyrelsen förordat, att å avlöningsstaten upptages en särskild anslagspost å förslagsvis 10 000 kronor till krigsriskersättning.

*Fartyget Eystrasalt.* Lantbruksstyrelsen har utgått från att ifrågavarande fartyg även under nästa budgetår skulle kunna hållas bemannat under omkring sex månader. Av det beräknade anslagsbehovet, 9 300 kronor, hänföra sig oförändrat 3 600 kronor till posten arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, och 920 kronor till särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal. Under icke-ordinarieposten har lantbruksstyrelsen föreslagit en höjning med 400 kronor till 4 780 kronor. För att en någorlunda tillfredsställande bemanning på fartyget skulle erhållas har styrelsen ansett det nödvändigt att något höja månadshyrorna för besättningen, förslagsvis från 270 till 290 kronor för två besättningsmän samt från 180 till 190 kronor för en besättningsman. Härav föranledd utgiftsökning under icke-ordinarieposten uppgår till 300 kronor. Med hänsyn till bestämmelserna i den nya semesterlagen borde vidare enligt lantbruksstyrelsens mening utbetalas semesterersättning till de tre besättningsmännen. Det härför erforderliga beloppet har för nästa budgetår beräknats till 154 kronor. För utjämning av anslagsbeloppets slutsumma har såsom förut nämnts icke-ordinarieposten höjts med  $(300 + 154 =)$  i runt tal 400 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 15 oktober 1945 över framställningen från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län anfört, att, då förutsätt-

ningar saknades att för nästa budgetår beräkna storleken av de krigsrisk-tillägg till besättningen å fartyget Skagerak, som kunde komma i fråga, särskilda medel för dylika tillägg icke syntes böra upptagas. I stället borde Kungl. Maj:t i överensstämmelse med vad som skett för innevarande budgetår bemyndigas att, i den mån så påkallades, medgiva att anslagsposten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal finge överskridas med för sådant ändamål erforderligt belopp. I övrigt har statskontoret icke framställt någon erinran mot ifrågavarande anslagsäskande.

Av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län framlagt förslag om anvisande av sammanlagt (10 300 + 200 =) 10 500 kronor till avlöningsförhöjning enligt de nya avtalen för handelsflottan åt viss personal å undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov samt till vikariatsersättningar har icke föranlett någon erinran från min sida. För täckande av det ytterligare medelsbehov som kan beräknas uppkomma under anslaget, därest lönegradsplacerad personal å fartyget medgives rätt att för uppflyttning i löneklass tillgodoräkna tidigare tjänstgöring, torde för nästa budgetår kunna disponeras anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal utan att denna post, vilken liksom hittills bör upptagas förslagsvis, i anledning därav höjes. Under posten synes sålunda böra uppföras ett belopp av (59 950 + 10 500 =) 70 450 kronor. För rörligt tillägg torde vid nu angivna förhållande böra avses oförändrat belopp av 5 000 kronor. I likhet med statskontoret kan jag icke förorda, att å anslaget beräknas särskilda medel för utbetalande av krigsrisktillägg till fartygets personal. Från anslagsposten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal torde liksom för de senaste budgetåren även få utgå krigsrisktillägg — därest utbetalande av dylikt tillägg överhuvud må anses påkallat — enligt grunder som Kungl. Maj:t för varje särskilt fall fastställer. Sistnämnda post synes böra upptagas med samma belopp som i gällande avlöningsstat eller med 750 kronor.

Vid bifall till vad jag i det föregående anført skulle medelsbehovet under budgetåret 1946/47 för avlöningar vid fartyget Skagerak utgöra (70 450 + 5 000 + 750 =) 76 200 kronor.

Mot lantbruksstyrelsens beräkning av medelsbehovet för avlöningar under nästa budgetår till personal vid statens undersökningsfartyg för fiskeriadministrationen har jag intet att erinra. Posterna arvode, bestämt av Kungl. Maj:t, samt särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal böra alltså upptagas med oförändrade belopp av 3 600 respektive 920 kronor, medan posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde böra uppräknas med 400 kronor till 4 780 kronor för att möjliggöra av lantbruksstyrelsen föreslagen höjning av arvoden till tre besättningsmän samt utbetalande av semesterersättning till besättningsmännen. För ifrågavarande avlöningar bör alltså beräknas ett belopp av (3 600 + 920 + 4 780 =) 9 300 kronor. Jag vill förorda, att den provisoriska anordning i fråga om utbetalande av krigsrisktillägg, som kommit till användning under de senaste budgetåren, jämväl tillämpas för nästa budgetår och att sålunda krigsrisktillägg — därest behov

av dylikt tillägg befinnes föreligga — må utgå från den förslagsvis betecknade posten särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal.

Anslaget till avlöningar vid statens fartyg för fiskeundersökningar torde i enlighet med det anförda för nästa budgetår bära uppföras med (76 200 + 9 300 =) 85 500 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 10 900 kronor.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för statens fartyg för fiskeundersökningar, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

*Statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov.*

|                                                                                  |        |                     |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------|---------------------|
| 1. Avlöningar till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>                   | kronor | 70 450              |
| 2. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>                                           | »      | 5 000               |
| 3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 750                 |
|                                                                                  |        | <hr/> kronor 76 200 |

*Statens undersökningsfartyg för fiskeriadминистраtionen.*

|                                                                                  |        |                            |
|----------------------------------------------------------------------------------|--------|----------------------------|
| 1. Arvode, bestämt av Kungl. Maj:t .....                                         | kronor | 3 600                      |
| 2. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> .....       | »      | 4 780                      |
| 3. Särskilda löneförmåner till icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i> ..... | »      | 920                        |
|                                                                                  |        | <hr/> kronor 9 300         |
|                                                                                  |        | <hr/> Summa kronor 85 500; |

2) till *Statens fartyg för fiskeundersökningar*: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 85 500.

[171.] 8. **Statens fartyg för fiskeundersökningar: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 108 700 kronor, varav 92 700 kronor avsetts för statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Skagerak) och 16 000 kronor för statens undersökningsfartyg för fiskeriadміністраtionen (Eystrasalt). Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för fartygen (statsliggaren s. 811).

*Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* har i skrivelse den 12 september 1945 beräknat medelsbehovet under nästa budgetår till underhålls- och driftskostnader för fartyget Skagerak till 116 100 kronor, innebärande en ökning med 23 400 kronor i förhållande till det belopp, vilket avsetts till nämnda ändamål under innevarande budgetår. I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* beräknat motsvarande kostnader för fartyget Eystrasalt under nästa budgetår till oförändrat belopp av 16 000 kronor. Beträffande länsstyrelsens beräkning av medelsbehovet för fartyget Skagerak må i övrigt nämnas följande.

Beräkningarna för nästa budgetår äro utförda med utgångspunkt från att fartyget hålles i gång under nio månader men att personalen sysselsättes ombord under hela budgetåret, dock med åtnjutande av vederbörlig semester. Följande anslagposter ha höjts, nämligen proviant med 3 600 kronor till 22 200 kronor, bränn- och smörjoljor med 7 200 kronor till 54 200 kronor, underhåll och utrustning med 4 200 kronor till 12 000 kronor, ersättning av försliten undersökningsmateriel med 7 500 kronor till 16 500 kronor samt diverse och oförutsedda utgifter med 900 kronor till 10 600 kronor. Det för proviant upptagna beloppet motsvarar i runt tal utgifterna för kosthåll under nio månader samt för portionersättning under tre månader åt 17 personer, därvid sagda utgifter beräknats efter 3 kronor 50 öre respektive 4 kronor för dag och person. Höjningarna av övriga poster ha angivits vara föranledda av inträffade prisstegringar.

I remissutlåtande den 15 oktober 1945 har *statskontoret* förklarat sig icke kunna tillstyrka någon höjning av förevarande anslag.

I detta sammanhang torde jag få anmäla, att Kungl. Maj:t den 2 november 1945 föreskrivit, att i omkostnadsstaten för fartyget Skagerak skall under anslagsposten övriga utgifter införas en ny delpost till särskild sillrekognoscering å högst 14 000 kronor, att till följd härav omkostnadsstatens slutsumma skall utgöra  $(92\,700 + 14\,000 =)$  106 700 kronor samt att sagda delpost må av länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län disponeras för anordnande genom länsstyrelsens försorg av sillrekognoscering med förhyrd fiskebåt i högst 18 veckor under sillfiskesäsongen 1945/46.

Beträffande undersöknings- och bevakningsfartyget för havsfiskets behov anser jag mig endast i så måtto böra tillmötesgå framställningen från länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län om höjd medelsanvisning till omkostnader för fartyget, att jag förordar att omkostnadsposterna underhåll och utrustning samt undersökningsmateriel uppräknas med 2 200 respektive 7 500 till 10 000 och 16 500 kronor. Övriga i länsstyrelsens skrivelse föreslagna anslagposter torde böra upptagas med samma belopp som i gällande omkostnadsstat. Härjämte synes även för nästa budgetår under anslagsposten övriga utgifter böra å en särskild delpost beräknas medel till sådan rekognoscering efter sill som sedan ett flertal år tillbaka visat sig erforderlig utöver den med anlitan av fartyget Skagerak bedrivna sillrekognosceringen. Såsom framgår av vad förut nämnts har Kungl. Maj:t för innevarande bud-

*Departements-  
chefen.*

getår medgivit, att förevarande omkostnadsanslag må överskridas med 14 000 kronor för möjliggörande av dylik kompletterande sillrekognoscering. För budgetåret 1946/47 synes emellertid enligt vad jag inhämtat från lantbruksstyrelsen medelsbehovet kunna beräknas till något lägre belopp. Jag vill därför föreslå, att för ändamålet nu avses 10 000 kronor.

Omkostnadsstaten för fartyget Skagerak skulle vid bifall till vad jag i det föregående förordat komma att sluta å ett belopp av  $(92\,700 + 2\,200 + 7\,500 + 10\,000 =) 112\,400$  kronor.

Då lantbruksstyrelsens förslag om oförändrad medelsanvisning av 16 000 kronor till underhålls- och driftkostnader för undersökningsfartyget för fiskeriadministrationen icke föranlett någon erinran från min sida, skulle följaktligen ifrågavarande omkostnadsanslag för nästa budgetår behöva uppföras med  $(112\,400 + 16\,000 =) 128\,400$  kronor, vilket i förhållande till anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 19 700 kronor.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens fartyg för fiskeundersökningar: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förlagsanslag* av ..... kronor 128 400.

[172.] **9. Fiskets befrämjande i de särskilda orterna, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår med hänsyn till en beräknad reservation av omkring 6 000 kronor uppfört med 108 000 kronor. I fråga om anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 812.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* — med överlämnande av en framställning från Svenska fiskevårdsförbundet om höjning av ifrågavarande anslag med 10 000 kronor i syfte att möjliggöra ökade fiskevårdande åtgärder inom de län, där alltför hård beskattning av fiskbestånden ägt rum — hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 131 000 kronor. Styrelsen har till motivering av sitt anslagsäskande anfört i huvudsak följande.

Liksom tidigare vill styrelsen framhålla, att hushållningssällskapens verksamhet på fiskerinäringens område i många fall menligt påverkas av anslagens otillräckliga storlek. Detta gäller såväl bidragen till länsfiskeritjänstemännens löner och resor som till fiskets befrämjande i övrigt. Åtskilliga fiskevårdande åtgärder, som för närvarande äro särskilt viktiga på grund av att under kristiden fiskbestånden mångenstädes alltför hårt utnyttjats, kunna överhuvud ej utföras. Lantbruksstyrelsen anser sig därför böra understrika vikten av att icke bidragen till hushållningssällskapens allmänna fiskevårdande verksamhet begränsas alltför mycket. Det gäller här att åstadkomma icke blott en ökad fiskodling utan även en bättre övervakning rörande efterlevnaden av gällande fiskeriförfattningar. Styrelsen vill för sin del hemställa om en höjning av ifrågavarande anslag med 15 000 kronor, varigenom  $(25\,500 + 15\,000 =)$  omkring 40 000 kronor skulle stå till förfogande till fiskets befrämjande i övrigt i de särskilda orterna. Härvid må

framhållas, att hushållningssällskapens egna bidrag för samma ändamål under år 1944 uppgått till sammanlagt icke mindre än 120 414 kronor.

Den bokförda behållningen per den 30 juni 1945 å förevarande reservationsanslag utgjorde 18 419 kronor 46 öre. Härifrån skola dock, såvitt av styrelsens räkenskaper framgår, avgå dels för tidigare år beviljade men ännu ej uttagna bidrag å sammanlagt 13 811 kronor, dels ock 6 628 kronor 36 öre, som Kungl. Maj:t jämte det för innevarande budgetår anvisade anslaget å 108 000 kronor disponerat genom beslut den 15 juni 1945. Med hänsyn till sålunda disponerade medel förelåg vid ingången av budgetåret 1945/46 ett underskott å den beräknade behållningen å anslaget av 2 019 kronor 90 öre. Anledningen till att detta underskott uppstått synes ha varit ett förbiseende vid beräkning av storleken av förefintlig reservation å anslaget, förorsakat av att ett hushållningssällskap under en följd av år underlåtit att rekvirera beviljade bidrag till insamling av fiskeristatistik. För täckande av berörda underskott erfordras anvisande av ett ytterligare belopp av i runt tal 2 000 kronor.

Med hänsyn till det anförda och med utgångspunkt från ett medelsbehov av 114 000 kronor för innevarande budgetår har lantbruksstyrelsen beräknat den för budgetåret 1946/47 erforderliga anslagsanvisningen till (114 000 + 15 000 + 2 000 =) 131 000 kronor.

Jag är icke beredd att för närvarande tillstyrka, att under ifrågavarande anslag beräknas ytterligare medel till hushållningssällskapens allmänna fiskevårdande verksamhet. Med hänsyn till vad lantbruksstyrelsen anförut rörande anslagets ställning vid ingången av innevarande budgetår — då å anslaget beräknades förefinnas ett underskott av omkring 2 000 kronor — samt med beaktande av att någon anslagsreservation icke synes kunna påräknas vid utgången av löpande budgetår, torde emellertid anslaget för nästa budgetår böra uppräknas med (2 000 + 6 000 =) 8 000 kronor till (108 000 + 8 000 =) 116 000 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Fiskets befrämjande i de särskilda orterna* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
av ..... kronor 116 000.

[173.] **10. Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 49 500 kronor. Rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 813.

I skrivelse den 24 augusti 1945 har *styrelsen för Södra Sveriges fiskeriförening* anhållit att för budgetåret 1946/47 få komma i åtnjutande av ett statsanslag av 32 000 kronor eller alternativt 30 100 kronor. Av förstnämnda belopp ha 14 750 kronor avsetts till föreningens fiskeribiologiska undersöknings- och försöksverksamhet samt 17 250 kronor till dess upplysningsverksamhet. Beträffande det alternativt äskade beloppet å 30 100 kronor föreslås för angivna ändamål 14 750 respektive 15 350 kronor. Sistnämnda alternativ förutsätter vissa ändringar av fiskeriundervisningen under nästa budgetår.

*Lantbruksstyrelsen* har i skrivelse den 31 augusti 1945 hemställt, att ifrågasvarande anslag för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med 58 000 kronor. Härvid har styrelsen, som jämväl haft att yttra sig över framställningen från Södra Sveriges fiskeriförening, föreslagit, att under anslaget måtte beräknas dels ett från 23 925 till 32 000 kronor förhöjt belopp såsom bidrag till nämnda förening, dels oförändrat belopp av 5 000 kronor för bestridande av kostnaderna för kontroll över beredning och inläggning av strömming, dels ock ett likaledes oförändrat belopp av 26 075 kronor eller i runt tal 26 100 kronor för att stå till Kungl. Maj:ts förfogande att användas enligt föreskrifter Kungl. Maj:t i varje särskilt fall meddelar. För täckande av sålunda beräknat medelsbehov ( $32\,000 + 5\,000 + 26\,100 =$ ) 63 100 kronor, har — med hänsyn till en påräknad reservation av omkring 5 100 kronor — en anslagsanvisning av ( $63\,100 - 5\,100 =$ ) 58 000 kronor ansetts tillräcklig. Beträffande den föreslagna förhöjningen av bidraget till Södra Sveriges fiskeriförening har lantbruksstyrelsen anfört i huvudsak följande.

Föreningens verksamhet är fortfarande av stor betydelse för utvecklingen av landets sötvattensfiske. Detta gäller såväl den egentliga undersöknings- och försöksverksamheten, där under årens lopp ett flertal betydelsefulla resultat erhållits, som även upplysningsverksamheten, framförallt anordnandet vartannat år av fiskeriskola för utbildning av länsfiskeritjänstemän.

Det till undersöknings- och försöksverksamheten äskade bidraget av 14 750 kronor är något lägre än det bidrag, 15 550 kronor, som föreningen tidigare erhållit för motsvarande verksamhet. Däremot är det för upplysningsverksamheten begärda beloppet högre än det som tidigare utgått, nämligen 17 250 kronor eller alternativt 15 350 kronor mot för innevarande budgetår 8 375 kronor. Såsom skäl för en dylik höjning har föreningen anfört, bland annat, att föreningen under de senare år, då fiskeriskola anordnats, fått vidkännas betydligt större utgifter än som motsvarat statsbidragets storlek samt att föreningen ansett det lämpligt, att vid den fiskeriskola, som kommer att anordnas under år 1946, mottaga 7 i stället för tidigare 5 frielever, det sistnämnda med hänsyn till den brist på kvalificerade sökande till fiskeritjänstemannabefattningar, som under senare tid visat sig föreligga.

Rörande föreningens upplysningsverksamhet och främst fiskeriskolan vill lantbruksstyrelsen framhålla, att även styrelsen anser en utvidgning av elevantalet vid fiskeriskolan önskvärd. Det av föreningen framlagda alternativa förslaget till bidrag till upplysningsverksamheten förutsätter vissa ändringar av fiskeriundervisningen, vilka icke böra ifrågakomma under år 1946. Endast det första förslaget, avseende bidrag med 17 250 kronor, torde sålunda böra tagas i betraktande. Detta förslag innebär en höjning av tidigare utgående bidrag med 8 875 kronor.

I föreningens förslag till inkomst- och utgiftsstat för budgetåret 1946/47 ingår bland annat avlöning till en assistent med 4 500 kronor. Lantbruksstyrelsen, som redan i samband med anslagsäskandena till 1945 års riksdag tillstyrkte medelsanvisning för ifrågasvarande ändamål, vill ånyo understryka behovet av en dylik assistent, som dels kan biträda föreståndaren med olika arbeten, dels småningom utbildas till hans efterträdare. Även vid undervisningen på fiskeriskolan och vid bedrivandet av annan upplysningsverksamhet vore det för föreningen av stort värde att ha tillgång till en assistent. Lantbruksstyrelsen vill alltså förorda, att medel beräknas till avlönande av en dylik assistent.

Den föreslagna höjningen av bidraget till upplysningsverksamheten är i övrigt i första hand betingad av det utökade elevantalet ävensom av de faktiska utgifterna för fiskeriskolan. Då det för rekryteringen av länsfiskeritjänstemän är nödvändigt att under år 1946 utbildning sker av så många aspiranter till dylika befattningar som möjligt samt med hänsyn till i övrigt föreliggande förhållanden vill styrelsen tillstyrka det begärda bidraget. Lantbruksstyrelsen förordar därför, att föreningen för budgetåret 1946/47 såsom bidrag till sin fiskeribiologiska undersöknings- och försöksverksamhet tilldelas ett belopp av 14 750 kronor och såsom bidrag till upplysningsverksamheten ett belopp av 17 250 kronor eller tillhopa 32 000 kronor.

Med hänsyn till vikten av att undervisningen på ifrågavarande område är *Departements-*  
*chefen.* tillfredsställande ordnad och att ett tillräckligt antal elever beredas tillfälle att genomgå skolan vill jag förordas, att statsbidraget till föreningen för nästa budgetår i enlighet med lantbruksstyrelsens förslag beräknas till 32 000 kronor, varav 14 750 kronor till föreningens fiskeribiologiska undersöknings- och försöksverksamhet samt 17 250 kronor till dess upplysningsverksamhet. Jag biträder även lantbruksstyrelsens förslag om att för bestridande av kostnaderna för kontroll över beredning och inläggning av strömming upptages oförändrat belopp av 5 000 kronor samt att det belopp, som ställes till Kungl. Maj:ts förfogande, bestämmes till 26 100 kronor. Medelsbehovet under anslaget skulle alltså för nästa budgetår komma att uppgå till (32 000 + 5 000 + 26 100 =) 63 100 kronor. I betraktande av den av lantbruksstyrelsen beräknade reservationen å 5 100 kronor synes emellertid anslaget icke behöva uppföras med högre belopp än (63 100 — 5 100 =) 58 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Befrämjande i allmänhet av fiskerinäringen* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
av ..... kronor 58 000.

[174.] **11. Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten.** Till befrämjande av fiske på avlägsna fiskevatten anvisades för budgetåret 1938/39 under förevarande anslagstitel ett obetecknat anslag av 8 000 kronor. Härefter ha ej anvisats medel för ändamålet förrän å riksstaten för budgetåret 1945/46, då anslaget upptogs med 50 000 kronor. Bestämmelser rörande ifrågavarande understödsverksamhet äro meddelade i kungörelsen den 5 juni 1931 (nr 214), ändrad genom kungörelsen nr 574/1937.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag även för nästa budgetår måtte uppföras med 50 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

Vid ingången av budgetåret 1944/45 fanns å anslaget (fonden) ett disponibelt belopp av 21 635 kronor. Detta belopp har i sin helhet tagits i anspråk som följd av att sillfisket vid Island återupptogs under sommaren 1945. För innevarande budgetår står alltså till förfogande endast det för detta budgetår anvisade anslaget å 50 000 kronor. Det är vanskligt att nu bedöma, huruvida

dessas medel komma att i sin helhet behöva tagas i anspråk. Lantbruksstyrelsen vågar dock icke räkna med att någon behållning å fonden kommer att förefinnas vid utgången av innevarande budgetår.

Det stöter även på svårigheter att uppskatta hur stora krav, som komma att ställas på fonden under budgetåret 1946/47. Detta blir nämligen säkerligen till väsentlig del beroende på utsikterna för sillfisket vid Island, varom nu intet kan förutsägas. I saknad av fasta hållpunkter för uppskattning av medelsbehovet vill styrelsen förorda, att samma belopp som för innevarande budgetår, eller alltså 50 000 kronor, anvisas för budgetåret 1946/47.

*Departements-  
chefen.* Jag biträder lantbruksstyrelsens förslag och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Avsättning till fonden för befrämjande av fiske på  
avlägsna fiskevatten* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag  
av ..... kronor 50 000.

[175.] **12. Premier för deltagande i sillfiske vid Island, förslagsanslag.** För utbetalning av premier till fiskare, som deltagit i sillfiske vid Island, har Kungl. Maj:t under åren 1933—36 från arbetslöshetsanslag under femte huvudtiteln ställt sammanlagt 220 000 kronor till länsstyrelsens i Göteborgs och Bohus län förfogande. För ett vart av budgetåren 1937/38—1939/40 samt 1945/46 har under nionde huvudtiteln för ändamålet anvisats ett särskilt förslagsanslag av respektive 75 000, 60 000, 50 000 och 100 kronor. Den 11 juni 1937 har Kungl. Maj:t meddelat bestämmelser för premiernas utbetalande (se IX H. T. 1937, p. 147).

I skrivelse den 31 augusti 1944 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1946/47 måtte för ifrågavarande ändamål anvisas ett förslagsanslag av 100 kronor. Styrelsen har framhållit, att det icke vore möjligt att förutse, om premier av förevarande slag bleve erforderliga under nästa budgetår. Då emellertid enligt styrelsens mening möjligheter borde hållas öppna att stödja avsättningen av det svenska islandsfiskets fångster jämväl efter utgången av löpande budgetår, syntes det lämpligt att anslaget även för nästkommande budgetår uppfördes med ett formellt belopp av 100 kronor.

*Departements-  
chefen.* I likhet med vad som skedde för innevarande budgetår torde såsom lantbruksstyrelsen föreslagit ifrågavarande premieanslag för nästa budgetår böra upptagas med ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Premier för deltagande i sillfiske vid Island* för  
budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag*  
av ..... kronor 100.

[176.] **13. Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med ett formellt belopp av 100 kronor.

Kostnaderna för strömmingshandelsregleringen, däri inberäknade utgifterna för statens fiskenämd och övriga administrationskostnader, bestredos under budgetåren 1937/38—1941/42 från ifrågavarande anslag. Vid den ändring av regleringen, som föreslogs i propositionen nr 209 till 1942 års riksdag och godkändes av riksdagen (r. skr. nr 298), räknade man med att några medel icke skulle bli behövlige för ändamålet under budgetåret 1942/43. Då en återgång till det tidigare systemet under vissa förhållanden kunde tänkas böra ske under sagda budgetår, erhöi dock Kungl. Maj:t bemyndigande att för tiden till och med den 30 juni 1943 anordna regleringen av handeln med och priset på strömming och sill i huvudsaklig överensstämmelse med vad tidigare gällt. I anslutning härtill anvisades för ändamålet ett formellt belopp av 100 kronor. En liknande anordning har kommit till stånd såväl för budgetåren 1943/44 och 1944/45 som för löpande budgetår.

Jag torde få erinra om att jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 31 juli 1945 tillkallats särskilda sakkunniga för att verkställa utredning angående fiskerinäringens efterkrigsproblem och den prisreglerande verksamheten på fiskets område (1945 års fiskeriutredning). Ifrågavarande utredningsarbete, som bland annat även synes komma att beröra regleringen av handeln med strömming och sill, torde emellertid enligt vad jag under hand inhämtat icke hinna slutföras inom sådan tid att å utredningsresultaten grundade förslag kunna föreläggas årets riksdag. Med hänsyn härtill och då en återgång till det tidigare systemet för reglering av handeln med och priset på strömming och sill under vissa förhållanden kan tänkas böra ske under nästa budgetår, torde i anslutning till den av riksdagen tidigare lämnade fullmakten befo-genhet böra tillkomma Kungl. Maj:t att till och med den 30 juni 1947 vidtaga en dylik förändring i regleringen av handeln med och priset på strömming och sill. Liksom för löpande budgetår synes även för budgetåret 1946/47 böra anvisas ett formellt anslag å 100 kronor för att vid behov möjliggöra en sådan ändring i regleringen.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till reglering av handeln med färsk strömming och sill m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 100.

[177.] **14. Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt.** För innevarande budgetår är ifrågavarande anslag uppfört med 150 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen. Beträffande bestämmelser angående anslaget hänvisas till statsliggaren s. 814.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt om oförändrat anslag av 150 000 kronor för nästa budgetår. Härvid har styrelsen anfört bland annat följande.

Under de senare åren har vid den statliga ransoneringen av motorbränsle ej ren bensin tilldelats fiskarena utan huvudsakligen blandningar av sprit och bensin. Under budgetåret 1944/45 ha sålunda till fiskare enligt av länsstyrelserna lämnade uppgifter utdelats sammanlagt 2 474 184 liter motyl 25, i vilken blandning bensin ingår med 75 procent. De tilldelade kvantiteterna torde helt ha förbrukats. I allt torde alltså under budgetåret 1944/45 vid det yrkesmässiga fisket ha använts 1 855 638 liter ren bensin. Med nuvarande skattesats, 37 öre per liter, ha fiskarena för nämnda kvantitet i skatt erlagt sammanlagt 586 586 kronor.

Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt torde för budgetåret 1946/47 emellertid närmast böra beräknas med hänsyn till storleken av de under innevarande budgetår erlagda skattebeloppen. Även under detta budgetår har motyl ställts till fiskerinäringens förfogande, ehuru det ännu torde vara ovisst, huru stor denna tilldelning i sin helhet kan komma att bli. Då emellertid såväl under budgetåret 1944/45 som tidigare under en lång följd av år av fiskarena erlagts betydligt större belopp i bensinskatt, än som restituerats till dem, måste det anses skäligt att, även om mot förmodan ifrågavarande skatt under innevarande budgetår icke skulle komma att uppgå till sammanlagt 150 000 kronor, anslaget ändå bibehållas med oförändrat belopp.

*Statens livsmedelskommission* har i remissutlåtande den 18 september 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot bifall till vad *lantbruksstyrelsen* sålunda föreslagit.

*Departements-  
chefen.*

Den gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt, som ifrågasättes för budgetåret 1946/47, torde såsom *lantbruksstyrelsen* framhållit böra beräknas med hänsyn till storleken av under innevarande budgetår erlagt skattebelopp. Enligt vad jag under december 1945 inhämtat från *lantbruksstyrelsen* kunna fiskarens bensinskattebelopp för löpande budgetår antagas komma att betydligt överstiga det till restitution föreslagna beloppet, 150 000 kronor. I betraktande härav torde intet vara att erinra mot att ifrågavarande anslag för nästa budgetår uppföres med sagda belopp.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gottgörelse till fiskerinäringen för av dess utövare erlagd bensinskatt* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 150 000, att avräknas mot automobilskattemedlen.

[178.] 15. **Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt m. m., förslagsanslag.** För ifrågavarande ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 100 kronor. Beträffande anslaget användning hänvisas till IX H. T. 1939 s. 302. Utgifterna från anslaget ha under budgetåren

1936/37—1940/41 och 1943/44 utgjort respektive 21 790, 59 435, 33 753, 17 789, 44 890 och 900 kronor. Under budgetåren 1941/42, 1942/43 och 1944/45 har anslaget icke belastats med några utgifter.

Jämväl för nästa budgetår torde erfordras anslag av statsmedel för ifråga-  
varande ändamål. Med hänsyn till medelsåtgångens starka variation från år  
till år och med beaktande särskilt av att de för budgetåren 1941/42, 1942/43  
och 1944/45 anvisade anslagsmedlen såsom förut nämnts icke till någon del  
tagits i anspråk synes anslaget jämväl för nästa budgetår böra uppföras med  
ett formellt belopp av 100 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t  
måtte föreslå riksdagen

Departements-  
chefen.

att till *Ersättning till strandägare för mistad fiskerätt*  
*m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett för-  
*slagsanslag* av ..... kronor 100.

[179.] **Understöd åt fiskare.** För detta ändamål anvisades senast för bud-  
getåret 1942/43 ett reservationsanslag av 50 000 kronor. Anslaget dispone-  
ras i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1934 (nr 281)  
angående anslag av statsmedel för beredande av tillfälligt understöd åt fis-  
kare, vilken kungörelse ändrats genom kungörelsen nr 110/1940.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* föreslagit, att det för  
budgetåret 1942/43 anvisade anslaget skulle få disponeras även under nästa  
budgetår. Styrelsen har härvid anfört följande.

Vid utgången av budgetåret 1942/43 förelåg å anslaget en behållning av  
140 601 kronor. Detta belopp har sedermera icke till någon del behövt tagas i  
anspråk utan kvarstod alltså i sin helhet såsom behållning vid utgången av  
budgetåret 1944/45. Att sålunda inga anspråk under de senaste budgetåren  
ställts på detta anslag beror givetvis därpå, att konjunkturerne för fiskeri-  
näringen i allmänhet varit goda under krigstiden. Dessa konjunkturer ha nu  
åter försämrats, och det synes därför önskvärt, att medel stå till förfogande  
för det med anslaget avsedda ändamålet. Såvida ej oberäknat stora anspråk  
skulle ställas på anslaget, synes emellertid förenämnda behållning å detsam-  
ma förslå att täcka medelsbehovet såväl under innevarande budgetår som  
under budgetåret 1946/47. Enär emellertid vid utgången av innevarande bud-  
getår förefintlig reservation å ifrågavarande anslag skulle, utan särskilt med-  
givande av riksdagen, komma att överföras till budgetutjämningsfonden, får  
lantbruksstyrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen med-  
giva, att ifrågavarande anslag må jämväl under budgetåret 1946/47 dispone-  
ras för därmed avsett ändamål.

Såsom lantbruksstyrelsen anfört synes det önskvärt att även under nästa  
budgetår möjligheter stå till buds att bedriva en bidragsverksamhet enligt de  
grunder som gälla i fråga om användningen av förevarande anslag. Då den  
å anslaget uppkomna behållningen beräknas vara tillräcklig för tillgodose-  
ende av medelsbehovet för verksamheten under såväl innevarande som nästa  
budgetår torde någon ytterligare anslagsanvisning icke vara erforderlig. För

Departements-  
chefen.

disponerande under ännu ett år av det för budgetåret 1942/43 beviljade anslaget synes såsom lantbruksstyrelsen framhållit riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1942/43 anvisade reservationsanslaget till Understöd åt fiskare må under budgetåret 1946/47 användas för med anslaget avsett ändamål.

[180.] **Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m.** Under denna anslagstitel ha för budgetåren 1938/39 och 1939/40 anvisats reservationsanslag av tillhopa 351 000 kronor, därav för sistnämnda budgetår 25 000 kronor. Däremot ha för budgetåren 1940/41 och 1941/42 icke anvisats några medel för ifrågavarande ändamål. Genom beslut den 30 juni 1942 medgav Kungl. Maj:t, att det för budgetåret 1939/40 anvisade anslaget finge under budgetåret 1942/43 användas för med anslaget avsett ändamål. Efter beslut av riksdagen har sedermera medgivits, att sistnämnda anslag finge disponeras även under budgetåren 1943/44—1945/46. För användningen av anslaget även som av statens fiskredskapslånefond, från vilken fond kan utgå låneunderstöd till fiskare vid förlust av eller skada å fiskredskap, gälla i propositionen nr 77/1935 angivna, av riksdagen godkända grunder.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Vid ingången av budgetåret 1944/45 förelåg en odisponerad behållning å anslaget av 167 166 kronor. Av detta belopp togos under nämnda budgetår 28 029 kronor i anspråk, varför behållningen å anslaget vid ingången av innevarande budgetår utgjorde 139 137 kronor. Under vart och ett av budgetåren 1940/41—1944/45 ha bidrag ur detta anslag anvisats med följande belopp:

|         |       |               |
|---------|-------|---------------|
| 1940/41 | ..... | 15 755 kronor |
| 1941/42 | ..... | 9 812 »       |
| 1942/43 | ..... | 8 495 »       |
| 1943/44 | ..... | 9 715 »       |
| 1944/45 | ..... | 28 029 »      |

Såvida ej medelsbehovet under innevarande budgetår skulle bli exceptionellt stort, torde därför behållningen å anslaget vid budgetårets slut bli så betydande, att medelsbehovet utan anvisande av nya medel skulle kunna tillgodoses därmed även under budgetåret 1946/47, under förutsättning att understödsverksamheten bedrivs enligt hittills tillämplade grunder.

Enär emellertid vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation å ifrågavarande anslag skulle, utan särskilt medgivande av riksdagen, komma att överföras till budgetutjämningsfonden, får lantbruksstyrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen medgiva, att anslaget må jämväl under budgetåret 1946/47 disponeras för därmed avsett ändamål.

*Departements-  
chefen.*

Jag anser att den med anlitande av förevarande anslag samt statens fiskredskapslånefond bedrivna understödsverksamheten bör fortgå enligt oförändrade grunder under nästa budgetår. Då det, såsom lantbruksstyrelsen

yttrat, kan antagas, att av det för budgetåret 1939/40 för bidragsverksamheten anvisade anslaget en ej obetydlig behållning kommer att förefinnas vid innevarande budgetårs utgång och att denna behållning kommer att vara tillräcklig för bestridande av här ifrågavarande utgifter även under nästa budgetår, vill jag förorda, att omförmälda anslag får disponeras under ytterligare ett budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1939/40 anvisade reservationsanslaget till Bidrag till fiskare för förlust av fiskredskap m. m. må under budgetåret 1946/47 användas för med anslaget avsett ändamål.

[181.] **Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m.** Under förevarande anslagstitel anvisades för budgetåret 1941/42 ett reservationsanslag av 400 000 kronor. För budgetåren 1942/43—1945/46 upptogs däremot icke något anslag för ändamålet. Med anlitande av anslaget ha, i enlighet med bestämmelser som Kungl. Maj:t utfärdat för varje särskilt fall, utlämnats bidrag för åstadkommande av prisreglering av fisk ävensom för andra åtgärder till fiskavsättningens främjande. 1945 års riksdag medgav, att anslaget finge under budgetåret 1945/46 användas för med detsamma avsett ändamål.

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* anfört följande.

Vid ingången av budgetåret 1945/46 förelåg å anslaget en behållning av 359 808 kronor.

Under de senaste budgetåren ha ur detta anslag anvisats medel, utom för stödjande av fiskarens ekonomiska organisationer, företrädesvis för anordnande av isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, vilka medel dock endast i ringa utsträckning behövt tagas i anspråk. Från och med innevarande budgetår ha medel för sistnämnda verksamhet beviljats under särskild anslagstitel. Tidigare anvisades ur anslaget medel huvudsakligen för anordnande av prisregleringar å fisk.

I samband med anslagsäskandena för innevarande budgetår framhöll styrelsen, att om den prisreglerande verksamheten beträffande fisk, vilken verksamhet handhades av statens livsmedelskommission och statens priskontrollnämnd, åter komme att bekostas med medel från detta anslag, det vore sannolikt, att den behållning, som då förefanns å anslaget, icke på långt när komme att förslå. På grund härav hemställde styrelsen om en anslagsanvisning för budgetåret 1945/46 å 500 000 kronor. I 1945 års statsverksproposition erinrades om att Kungl. Maj:t den 20 oktober 1944 uppdragit åt livsmedelskommissionen att verkställa utredning rörande den prisreglerande verksamheten på fiskets område. Med hänsyn härtill ansågs för det dåvarande några ytterligare medel icke böra anvisas under anslaget.

Förenämnda utredningsuppdrag har sedermera av Kungl. Maj:t den 31 juli 1945 överlämnats till särskilda sakkunniga — 1945 års fiskeriutredning — vilka ännu icke hunnit slutföra detsamma. På grund härav anser styrelsen sig sig icke i detta sammanhang kunna taga ställning till det eventuella behovet av medel för prisregleringsverksamheten på fiskets område. För

övriga ändamål, till vilka bidrag böra lämnas ur ifrågavarande anslag, torde reservationen å anslaget förslå under såväl innevarande som nästa budgetår.

Med hänsyn till det anförda saknar lantbruksstyrelsen anledning att nu föreslå anvisande av medel för nästa budgetår å förevarande anslag. Enär emellertid vid utgången av innevarande budgetår förefintlig reservation å anslaget skulle, utan särskilt medgivande av riksdagen, komma att överföras till budgetutjämningsfonden, får styrelsen hemställa, att Kungl. Maj:t täcktes föreslå riksdagen, att ifrågavarande anslag må jämväl under budgetåret 1946/47 disponeras för därmed avsett ändamål.

I utlåtande den 26 oktober 1945 har *statens livsmedelskommission* förklarat sig för sin del icke ha något att erinra mot bifall till lantbruksstyrelsens framställning.

1945 års fiskeriutredning — som i skrivelse den 8 september 1945 hemställt om anvisande för nästa budgetår av ett förslagsanslag av 100 kronor till reglering av priset å fisk — har i remissutlåtande den 12 oktober 1945 yttrat väsentligen följande.

Utredningen, som helt nyligen påbörjat sitt arbete, har ännu icke hunnit överblicka eller taga ställning till de åtgärder, som synas böra understödjas med medel från reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. Vad särskilt angår behovet av medel för den prisreglerande verksamheten har utredningen vid sin hemställan om ett formellt förslagsanslag av 100 kronor till reglering av priset på fisk letts av den uppfattningen, att det under nästa budgetår bör föreligga möjligheter att med medel anvisade under nionde huvudtiteln anordna prisregleringar å fisk men att det åtminstone får anses mycket osäkert, huruvida behållningen å ifrågavarande reservationsanslag förslår härtill. Å andra sidan är det på nuvarande stadium omöjligt att uppskatta storleken av de belopp, som komma att krävas för detta ändamål, varför det synes lämpligast att medlen härför anvisas under ett särskilt förslagsanslag.

Enär, som förut nämnts, utredningen för närvarande i övrigt saknar hållpunkter för ett eget bedömande av medelsbehovet beträffande förevarande anslag, finner utredningen sig icke böra framställa erinringar mot vad lantbruksstyrelsen i ärendet anført.

Departements-  
chefen.

I likhet med lantbruksstyrelsen anser jag, att den vid utgången av innevarande budgetår möjligen förefintliga reservationen å ifrågavarande anslag bör få disponeras även under nästa budgetår. Härtill torde riksdagens medgivande böra inhämtas. Jag kan däremot icke förorda, att förslag på sätt 1945 års fiskeriutredning ifrågasatt nu förelägges riksdagen om anvisande för budgetåret 1946/47 av ett särskilt förslagsanslag till reglering av priset på fisk. Frågan härom torde framdeles, då större klarhet erhållits rörande vilka åtgärder som lämpligen böra vidtagas på förevarande område, ånyo få upptagas till övervägande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att det å riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Främjande av beredning och avsättning av fisk m. m. må under budgetåret 1946/47 användas för med anslaget avsett ändamål.

[182.] **16. Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 29 000 kronor. Från anslaget avses skola bestridas kostnaderna för anordnande av isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen, i den mån isbrytning icke verkställs med statens undersöknings- och bevakningsfartyg för havsfiskets behov (Ska-gerak).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 29 000 kronor.

Med biträdande av *lantbruksstyrelsens* förslag hemställer jag, att Kungl. *Departementa-*  
Maj:t måtte föreslå riksdagen *chefen.*

att till *Isbrytarhjälp åt fiskarbefolkningen* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 29 000.

[183.] **17. Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg, reservationsanslag.** För innevarande budgetår är för detta ändamål anvisat ett reservationsanslag av 63 700 kronor. Härav ha 7 900 kronor avsetts för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. samt 55 800 kronor för nyanläggning av vissa säkerhetsanordningar (statsliggaren s. 814).

I skrivelse den 31 augusti 1945 har *lantbruksstyrelsen* hemställt, att ifrågasvarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 60 000 kronor. Styrelsen har härvid utgått ifrån att för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. skulle anvisas ett belopp av 8 550 kronor. Härjämte har styrelsen föreslagit en medelsanvisning av 51 400 kronor för utförande av vissa nya säkerhetsanordningar.

Rörande medelsbehovet för underhåll och drift av fiskefyrar m. m. har *lantbruksstyrelsen* anfört.

Enligt *lantbruksstyrelsens* mening böra oförändrade belopp utgå till underhåll och drift av samtliga de fiskefyrar m. m. för vilka medel anvisats för budgetåret 1945/46 med undantag av en klockboj vid Östra Torp i Malmöhus län. Denna anses av fiskarena numera vara utan värde som vägledning och torde därför icke böra återutläggas. För underhåll av denna boj har för nämnda budgetår anvisats 50 kronor. För samma budgetår ha medel anvisats bland annat för anordnande av fyra fiskefyrar, nämligen vid Ängskärsklubbs stängmärke i Uppsala län, på Lau Storholme i Gotlands län, å Bollöarna och vid farleden till Gö och Millegarne fiskelägen i Blekinge län samt av en mistsignalanläggning vid Galtabäcks fiskehamn i Hallands län. Dessa anordningar torde färdigställas under innevarande budgetår, och det

synes skäligt, att, i likhet med vad som tillämpats beträffande de säkerhetsanordningar av ifrågavarande slag, som tidigare helt eller delvis bekostats med allmänna medel, bidrag anvisas för underhåll och drift även av dessa nya anordningar. Bidragen för var och en av de nämnda fyrarna torde böra beräknas till 150 kronor och för mistignalanläggningen till 100 kronor. För ifrågavarande ändamål erfordras alltså 700 kronor. Indrages bidraget för klockbojen vid Östra Torp skulle alltså anslaget, i vad det avser underhåll och drift av fiskefyrar m. m., behöva ökas med  $(700 - 50 = )$  650 kronor till 8 550 kronor.

I fråga om medelsbehovet för nyanläggning av vissa säkerhetsanordningar har lantbruksstyrelsen anfört i huvudsak följande.

På uppdrag av fiskarena vid Bergöfjärden i Grundsunda socken, Väster-norrlands län, har Gustaf Öhlund i Skede, Banafjäll, anhållit, att åtgärder måtte vidtagas för anordnande av en fiskefyr vid inloppet till Bergöfjärden. Fiskeriintendenten i Österhavets distrikt har framhållit, att fyren skulle vara till betydligt gagn för fiskarena i trakten. Lotsstyrelsen har föreslagit att fyren utrustas med en agafyrlykta placerad på en järnstolpe invid en träkur för gasackumulatorer, varigenom anläggningskostnaderna för densamma komme att uppgå till endast 4 500 kronor. Enligt lantbruksstyrelsens mening torde ifrågavarande fyr bli till så stort allmänt gagn, att de förhållandevis blygsamma kostnader, som bleve förbundna med anordnandet av densamma, böra bestridas av statsmedel. De medel, som kunna komma att beviljas för ändamålet, torde böra ställas till Ångermanlands kustfiskareförbunds förfogande. Enligt vad lantbruksstyrelsen under hand erfarit är nämnda förbund villigt att åtaga sig ansvaret för underhåll och drift av fyren.

Stockholms läns fiskareförening har anhållit, att lantbruksstyrelsen måtte hos Kungl. Maj:t hemställa om ett anslag av 12 000 kronor för anordnande av agaljus i fiskefyrarna Norrboda norra, Norrboda södra, Söderboda och Hamnskär i enlighet med av lotsstyrelsen uppgjort förslag och kostnadsberäkning. Dessa fyror utgöras nu endast av primitiva fotogenlanternor på trästolpar och äro därför starkt i behov av förbättring, särskilt med hänsyn till att de tjäna till vägledning för ett stort antal fiskebåtar i Öregrunds skärgård. Lantbruksstyrelsen anser sig därför böra förorda, att medel anvisas för ifrågavarande ändamål.

Hos lantbruksstyrelsen har Norra Kalmar läns kustfiskareförbund anhållit om statsbidrag med dels 10 461 kronor för anordnande av två fiskefyrar, därav en på Gröttlegrund i Misterhults socken och en på Källskär i Tryserums socken, dels ock 425 kronor för underhåll och drift av dessa fyror. Lotsstyrelsen har förklarat sig icke ha något att erinra mot nämnda fyrars anordnande men har ansett, att kostnaderna för desamma borde kunna reduceras till 9 000 kronor samt att det av förbundet beräknade beloppet för underhåll och drift, 425 kronor per år, vore för högt. Enligt lantbruksstyrelsens mening skulle ett stort antal fiskare från olika fiskelägen i norra delen av Kalmar län och i Östergötlands län få gagn av ifrågavarande fyror. Det synes därför skäligt, att bidrag av allmänna medel anvisas för anordnande av desamma. Bidraget bör begränsas till det av lotsstyrelsen föreslagna beloppet, 9 000 kronor. Då det är osäkert, när fyror kunna tagas i bruk, och förbundet självt under någon tid torde kunna utan stöd av det allmänna bestrida kostnaderna för underhåll och drift av desamma, finner lantbruksstyrelsen sig emellertid icke nu böra föreslå anvisande av medel för detta ändamål.

Svenska västkustfiskarnas centralförbunds avdelningar nr 2 i Donsö och nr 45 i Styrso ha under framhållande av svårigheterna att under nu rådande

förhållanden i osiktbart väder angöra Falkenbergs hamn hemställt, att lantbruksstyrelsen måtte hos lotsstyrelsen eller Falkenbergs hamnstyrelse utverka, att en mistsignalapparat anordnas å inseglingssfyren vid inloppet till nämnda hamn eller att en ljud- och lysboj utlägges cirka en distansminut sydväst eller sydväst till syd från Falkenbergs fyr. Hamnstyrelsen i Falkenberg har anfört, att anordnande av en mistsignalapparat på inseglingssfyren skulle underlätta angörandet av hamnen under dåliga siktförhållanden. En dylik mistsignalapparat skulle emellertid draga stora kostnader. Hamnstyrelsen har därför förordat, att i stället tills vidare en lys- och ljudboj utlägges genom lotsstyrelsens försorg på den av sökandena föreslagna platsen. Lotsstyrelsen har förklarat sig villig att, under förutsättning att erforderliga medel ställdes till förfogande, låta antingen anordna en mistsignalanläggning å inseglingssfyren till Falkenberg, vilket skulle bli mest effektivt, eller anskaffa och utlägga en lys- och ljudboj för angöring av hamnen. Kostnaderna härför belöpte sig till omkring 30 000 respektive 17 000 kronor. Med hänsyn till den fåtaliga personalen vid Falkenbergs lotsplats kunde lotsverket emellertid icke åtaga sig betjäningen av mistsignalanläggningen, varför man måste räkna med ytterligare kostnader för densamma skötsel, medan handhavandet av lys- och ljudbojen däremot skulle kunna ombesörjas av lotsverket för en årlig kostnad av cirka 300 kronor. För egen del får lantbruksstyrelsen framhålla, att Falkenberg har stor betydelse som bas och ilandföringsplats ej blott för i trakten hemmahörande fiskebåtar, utan även för bohuslänska båtar. Det får därför anses vara av stor vikt att hamnen göres mera lätt tillgänglig, särskilt vintertid och under osiktbart väder. Som lotsstyrelsen framhållit skulle en mistsignalanläggning å inseglingssfyren bli mest effektiv. Då emellertid denna fyr komme att ställa sig ganska dyrbar, anser lantbruksstyrelsen sig nu icke kunna förorda att medel anvisas för en dylik anläggning. Däremot är det önskvärt, att medel ställas till förfogande för anskaffande av en lys- och ljudboj, varför lantbruksstyrelsen vill förorda, att 17 000 kronor anvisas för åstadkommande av en dylik boj samt att åt lotsstyrelsen uppdrages att anskaffa densamma. I detta sammanhang må nämnas, att Falkenbergs hamnstyrelse förklarat sig villig att ikläda sig kostnaderna för bojens underhåll och drift.

Under ett flertal år ha bidrag ur ifrågavarande anslag utgått till underhåll och drift av en fiskefyr å Måholmen i Göteborgs södra skärgård. Då denna plats visat sig mindre lämplig, flyttades fyren år 1944 efter tillstånd av lotsstyrelsen till Svartskär. Fyren är till gagn i första hand för fiskarena i de stora fiskelägena Vrångö och Donsö, men tjänar även till vägledning för andra fiskare vid färd i denna trakt. Underhållet och driften av fyren handhavas av en särskild organisation, benämnd Donsö—Vrångö fiskares fyrkassa. Medel för flyttningen av fyren ha, enligt vad lantbruksstyrelsen erfarit, erhållits genom att dels Donsö—Vrångö enskilda båtförsäkringsförening, dels ock avdelning nr 2 av Svenska västkustfiskarnas centralförbund förskottat för ändamålet erforderliga belopp. Hos lantbruksstyrelsen har nu nämnda lokalavdelning anhållit, att statsanslag måtte utverkas för täckande av de utgifter, som varit förenade med fyrens förflyttning till Svartskär. Tillika har Donsö—Vrångö fiskares fyrkassa meddelat, att kostnaderna för ifrågavarande arbete uppgått till 8 906 kronor 73 öre. Det kan måhända anses tveksamt, om statsbidrag av nu ifrågavarande slag bör utgå för ett arbete, som redan är fullbordat. Då emellertid förflyttningen av fyren otvivelaktigt varit till stort allmänt gagn, finner lantbruksstyrelsen sig kunna förorda, att statsmedel beviljas för förflyttningen. Bidraget torde böra begränsas till 8 900 kronor.

Sammanlagt skulle för de av lantbruksstyrelsen förordade nyanläggningarna erfordras ( $4\,500 + 12\,000 + 9\,000 + 17\,000 + 8\,900 =$ ) 51 400 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Mot lantbruksstyrelsens förslag om en medelsanvisning av 8 550 kronor för underhåll och drift av säkerhetsanordningar av olika slag, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en ökning med 650 kronor, har jag intet annat att erinra än att det äskade beloppet torde böra avrundas till 8 600 kronor. Jag finner mig även böra tillstyrka, att i enlighet med vad lantbruksstyrelsen föreslagit erforderliga medel anvisas till anläggning av en fiskefyr vid inloppet till Bergöfjärden, anordnande av agaljus i fiskefyrarna Norrboda norra, Norrboda södra, Söderboda och Hamnskär i Öregrunds skärgård samt anläggning av två fiskefyrar å Gröttlegrund respektive Källskär ävensom förflyttning av en fiskefyr å Måholmen i Göteborgs södra skärgård till Svartskär. Kostnaderna för ifrågavarande åtgärder ha beräknats till sammanlagt i runt tal 34 400 kronor. Däremot anser jag mig icke för närvarande kunna biträda förslaget om anskaffande av en lys- och ljudboj för angöring av Falkenbergs hamn. Vid bifall till vad i det föregående förordats skulle alltså ifrågavarande anslag behöva upptagas med ( $8\,600 + 34\,400 =$ ) 43 000 kronor. Det torde få ankomma å Kungl. Maj:t att närmare besluta rörande dispositionen av anslaget.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Säkerhetsanordningar till ledning för fiskefartyg* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 43 000.

## J. Skogsväsendet.

[184.] **1. Skogsstyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 121 600 kronor. Kungl. Maj:t har den 25 maj 1945 fastställt personalförteckning och avlöningsstat för skogsstyrelsen (statsliggaren s. 815).

I skrivelse den 23 augusti 1945, varöver infordrade utlåtanden avgivits av statskontoret och allmänna lönenämnden, har *skogsstyrelsen* hemställt, att styrelsens avlöningsanslag måtte uppföras i riksstatsförslaget för nästa budgetår med ett beräknat belopp av 179 900 kronor. Såsom skäl för att ifrågasätta anslag — liksom även styrelsens omkostnadsanslag samt anslagen till skogsvårdens befrämjande, till ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. samt till ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. — skulle upptagas i årets statsverksproposition med allenast beräknat belopp har skogsstyrelsen åberopat såväl det förslag angående finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet m. m., vilket enligt vad styrelsen inhämtat beräknades komma att före den 1 januari 1946 avgivas av 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning, som det betänkande angående yrkesutbildningen i Norrland (SOU 1945:33), vilket den 25 maj 1945 framlagts av norrlandskommittén och till vilket styrelsen vid tidpunkten för avgivandet av anslagsäskandena för nästa budgetår ej hunnit taga definitiv ståndpunkt.

Det betänkande angående finansieringen av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet m. m., som berörts i skogsstyrelsens oförmälda skrivelse, har den 4 december 1945 framlagts av 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning (SOU 1945:58). Ställningstagandet till de förslag, som innehållas i betänkandet, torde kunna komma att påverka frågan om anvisande för nästa budgetår av anslag för såväl skogsstyrelsens som de olika skogsvårdsstyrelsernas verksamhet. I avvaktan på beredningen av nu nämnda förslag torde såväl anslagen till skogsstyrelsen som anslagen till skogsvårdens befrämjande, till ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m. samt till ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m. böra i riksstatsförslaget för budgetåret 1946/47 uppföras med allenast beräknade belopp. Under anslagen synas i allmänhet nu böra avses samma belopp som anvisats å riksstaten för innevarande budgetår. I de fall, där av skogsstyrelsen äskade belopp äro lägre än anslagen i gällande riksstat, torde dock förstnämnda belopp böra upptagas. Jag hemställer alltså under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen.

*Departements-  
chefen.*

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsstyrelsen: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 121 600.

[185.] **2. Skogsstyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med 46 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 25 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för skogsstyrelsen (statsliggaren s. 816).

I skrivelse den 23 augusti 1945, varöver statskontoret avgivit infordrat utlåtande, har *skogsstyrelsen* hemställt, att i riksstatsförslaget för nästa budgetår måtte för ifrågavarande ändamål beräknas ett förslagsanslag av 56 000 kronor.

Departements-  
chefen.

Under åberopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsstyrelsen: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *förslagsanslag* av ..... kronor 46 000.

[186.] **3. Skogshögskolan: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 240 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 för skogshögskolan fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 817), dels ock följande

#### Avlöningsstat.

|                                                                       |                |
|-----------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....     | kronor 107 600 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... | » 24 995       |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                | » 81 305       |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                          | » 26 100       |
| Summa kronor 240 000.                                                 |                |

I skrivelser den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* — med överlämnande tillika av en framställning av lektorn vid skogshögskolan B. E. Halden om förbättrade löneförmåner — hemställt, att ifrågavarande avlöningsanslag måtte för budgetåret 1946/47 uppföras med 243 800 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 243 800 kronor, avse 106 100 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 24 995 kronor arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, 86 305 kronor avlöningar till övrig icke-ordinarie personal samt 26 400 kronor rörligt tillägg.

Minskningen å 1 500 kronor under ordinarieposten är föranledd av beräknade löneklassförändringar för den ordinarie personalen.

Icke-ordinarieposten har uppräknats med tillhopa 5 000 kronor. Av höjningen avse dels 400 kronor kostnader för uppflyttning till lönegrad Eo 27 av en lektor i Eo 26, dels 2 800 kronor arvode under en tid av sju månader årligen till ett biträde åt biblioteksassistenten, dels 1 400 kronor kostnader för beredande av partiell ledighet för biträdande läraren vid högskolans förläggning i Garpenberg under den tid av två månader, som beräknats erforderlig för utarbetande av kompendier i skogs- och fältmätning, dels

ock 400 kronor ökat medelsbehov till följd av löneklassförändringar. Beträffande förslaget om lönegradsuppflyttning för en lektor — vilket förslag även framfördes i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1945/46 — har högskolestyrelsen anför, att förevarande befattning, vars innehavare varit anställd vid högskolan sedan 1919, tidigare i avlöningshänseende jämfästills med lektorstjänsterna vid läroverken. Med hänsyn till att sistnämnda befattningar numera vore placerade i 27 lönegraden borde en uppflyttning till denna lönegrad genomföras även för den extra ordinarie lektorn vid skogshögskolan. Här må nämnas, att befattningshavaren i fråga i sin förut omförmälda framställning anhållit, att hans tjänst måtte antingen öfverföras å ordinarie stat — varigenom han i lönehänseende skulle bliva jämfästills med lektorn å öfvergångsstat vid skogshögskolan — eller också bibehållas å extra ordinarie stat men uppflyttas till lönegrad Eo 27.

Under framhållande av att det syntes orimligt att en biblioteksassistent skulle kunna ens något så när tillfredsställande medhinna göromålen i ett bibliotek av skogsbibliotekets storlek har högskolestyrelsen förklarar sig anse det ofrånkomligt, att åtminstone under lästerminerna oktober—april, då utlåning och biblioteksservice vore mest omfattande, ett särskilt biträde till biblioteksassistenten anställdes. Enligt styrelsens mening borde till detta biträde utgå ett arvode av 400 kronor per månad. Till motivering av förslaget om medelsanvisning för bestridande av kostnaderna i samband med viss tjänstledighet för biträdande läraren vid Garpenberg har högskolestyrelsen framhållit, att ifrågavarande lärares ordinarie löpande tjänstgöring omfattade icke blott teoretisk undervisning utan även handledning i fältet under de praktiska övningar, som påginge dagligen hela året utom under tiden 15 september—15 oktober. På grund härav vore det enligt styrelsens mening fullt förklarligt, att biträdande läraren i samband med sin ordinarie löpande tjänstgöring ej finge tid till utarbetande och redigering av kompendier i skogs- och fältmätning, ett uppdrag, som kunde anses kräva minst två månaders ostört arbete. Behovet av kompendier i nämnda ämne hade länge varit aktuellt, och från studentkåren hade jämväl gjorts framställning om dylika kompendier. Kostnaderna för erforderliga vikariatsförordnanden under den tid av två månader, som befattningshavaren i fråga ansetts böra åtnjuta partiell ledighet från övriga tjänsteåligganden för att helt kunna ägna sig åt arbetet med kompendierna, ha av styrelsen beräknats till 1 400 kronor.

Posten rörligt tillägg har med beaktande av de i det föregående framställda förslagen höjts med 300 kronor till 26 400 kronor.

I remissutlåtande den 3 september 1945 har *statskontoret* — under erinran om att en framställning angående förbättrad löneställning för den extra ordinarie lektorn vid skogshögskolan varit föremål för prövning vid 1945 års riksdag utan att då vinna statsmakternas bifall — anför, att sedan dess icke tillkommit några omständigheter, som borde föranleda ett frångående av den då intagna ståndpunkten. Beträffande frågan om anställande av ett särskilt biträde åt biblioteksassistenten har statskontoret anför, att, därest det icke vore möjligt att låta med en utökning av personalen anstå, tills ny biblioteksbyggnad färdigställts, statskontoret icke hade något annat att erinra mot högskolestyrelsens förslag än att arvodet till biblioteksbiträdet icke syntes böra bestämmas till högre belopp än 350 kronor per månad eller sålunda 2 450 kronor för en tid av sju månader. Med hänsyn till vad i ärendet upplysts angående omfattningen av den tjänstgöring, som ankomme på biträdande läraren vid Garpenberg, har statskontoret ansett sig icke böra mot-

sätta sig förslaget om ökad medelsanvisning i anledning av den begärda ledigheten för utarbetande av kompendier i skogs- och fältmätning.

*Allmänna lönenämnden* har i utlåtande den 29 oktober 1945 erinrat om att lönenämnden i ett den 15 november 1944 avgivet yttrande över högskolestyrelsens anslagsäskanden för innevarande budgetår ifrågasatt, att den extra ordinarie lektorsbefattningen vid skogshögskolan såsom ordinarie tjänst skulle överföras å övergångsstat eller, därest en sådan anordning icke ansåges lämplig, att lektorn såsom extra ordinarie tjänsteman skulle uppflyttas till 27 lönegraden. Förslaget om anställande av ett biträde till biblioteksamanuensen under sju månader av nästa budgetår mot ett arvode av 400 kronor för månad har icke föranlett någon erinran från lönenämndens sida. Ej heller har lönenämnden haft något att invända mot de i ärendet föreslagna grunderna för avlönande av vikarier för den biträdande läraren vid Garpenberg under dennes ifrågasatta ledighet.

*Departements-  
chefen.*

I likhet med statskontoret och allmänna lönenämnden vill jag med hänsyn till vad i ärendet anförts icke motsätta mig, att av högskolestyrelsen ifrågasatt belopp, 1 400 kronor, äskas å riksstaten för nästa budgetår till bestridande av uppkommande vikariatskostnader under den tid som biträdande läraren vid skogshögskolans förläggning i Garpenberg beredes partiell tjänstledighet för utarbetande av kompendier i skogs- och fältmätning. Jag är däremot icke beredd att nu tillstyrka högskolestyrelsens förslag om uppflyttning i lönegrad av den extra ordinarie lektorsbefattningen vid högskolan och om upptagande av särskilda medel för avlönande av ett biträde åt biblioteksassistenten.

Anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal torde vid bifall till vad jag i det föregående förordat böra uppräknas med 1 400 kronor. Härjämte bör posten med hänsyn till beräknade löneklassförändringar höjas med 400 kronor, varför densamma bör uppföras med  $(81\,305 + 1\,400 + 400 =) 83\,105$  kronor. I fråga om anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän synes endast böra vidtagas den förändringen att posten på grund av beräknade löneklassförändringar reduceras med 1 800 kronor till  $(107\,600 - 1\,800 =) 105\,800$  kronor. För arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, samt för rörligt tillägg torde slutligen böra upptagas oförändrade belopp av 24 995 respektive 26 100 kronor. Därest grunderna för docentstipendierna vid universiteten och övriga högskolor skulle ändras från och med nästa budgetår, böra motsvarande ändringar vidtagas i fråga om skogshögskolans docentstipendier. Härvid torde arvodesposten få överskridas med för ändamålet erforderligt belopp.

Under ifrågavarande avlöningsanslag skulle följaktligen för nästa budgetår erfordras en medelsanvisning av  $(105\,800 + 24\,995 + 83\,105 + 26\,100 =) 240\,000$  kronor eller samma belopp som för innevarande budgetår anvisats till avlöningar vid skogshögskolan.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för skogshögskolan, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

## Avlöningsstat.

|                                                                       |                |
|-----------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> .....     | kronor 105 800 |
| 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... | » 24 995       |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....                | » 83 105       |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                          | » 26 100       |
| <hr/>                                                                 |                |
| Summa kronor 240 000;                                                 |                |

2) till *Skogshögskolan*: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47  
anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 240 000.

[187.] 4. *Skogshögskolan*: *Omkostnader, förslagsanslag*. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 81 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för skogshögskolan (statsliggaren s. 818).

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att högskolans omkostnadsanslag för nästa budgetår måtte uppföras med oförändrat belopp.

I enlighet med högskolestyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t *Departements-  
chefen*. måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan*: *Omkostnader* för budgetåret 1946/  
47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 81 900.

[188.] 5. *Skogshögskolan*: *Materiel m. m., reservationsanslag*. För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett reservationsanslag av 500 kronor.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt om oförändrat anslag för nästa budgetår.

Jag biträder högskolestyrelsens förslag till medelsanvisning och hemställer, *Departements-  
chefen*. att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan*: *Materiel m. m.* för budgetåret 1946/  
47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 500.

[189.] 6. *Skogshögskolan*: *Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek, reservationsanslag*. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 5 000 kronor.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och sta-*

*tens skogsforskningsinstitut* hemställt om ett till 8 000 kronor förhöjt anslag för nästa budgetår. Härjämte har högskolestyrelsen gjort framställning om anvisande av ett särskilt reservationsanslag å 5 500 kronor för komplettering av skogsbibliotekets bokförråd m. m. Styrelsen har såsom skäl för de ökade anslagskraven framhållit de prishöjningar på böcker och tidskrifter, som inträffat efter 1939, samt framförallt den otillräckliga anslagsanvisningen under krigsåren, vilken i stor utsträckning ej blott omöjliggjort nyanskaffningar utan jämväl medfört en eftersläpning i bokbindningen. Enligt högskolestyrelsens mening måste det även ur rationell besparingssynpunkt vara angeläget, att biblioteket bragtes upp till och vidmakthölles vid en sådan nivå att skogsforskningens oavvisliga krav på litteraturtillgång bleve tillgodosett.

I remissutlåtande den 3 september 1945 har *statskontoret* anfört, att det väsentligen undandroge sig ämbetsverkets bedömande i vad mån det statsfinansiella läget kunde anses medgiva ökade medelsanvisningar för här ifrågavarande ändamål. Ett tillmötesgående av framställningen måste nämligen medföra motsvarande anslagshöjningar hos andra statsinstitutioner.

*Departements-  
chefen.*

I likhet med högskolestyrelsen finner jag det angeläget, att medel ställas till förfogande i sådan utsträckning, att de väsentligaste bristerna i bibliotekets bokbestånd må kunna avhjälpas. Jag anser mig dock icke kunna förorda, att för nästa budgetår för bokinköp och bokbindning vid skogshögskolan anvisas högre belopp än 11 000 kronor. Härav avses 7 000 kronor — eller samma belopp som för budgetåren närmast före krigsutbrottet årligen plägade anvisas under ifrågavarande anslag — för de så att säga normala kostnaderna för bokinköp och bokbindning, medan 4 000 kronor beräknas skola disponeras för att fylla under kriget uppkomna luckor i bibliotekets samlingar.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Bokinköp och bokbindning för högskolans bibliotek* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 11 000.

[190.] **7. Skogshögskolan: Stipendier.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 9 000 kronor, varav 5 000 kronor avsetts till penningstipendier till ordinarie studerande, 2 000 kronor till naturastipendier till ordinarie studerande samt 2 000 kronor till två licentiatstipendier å 1 000 kronor.

*Styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* har i skrivelse den 10 augusti 1945 hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 9 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Högskolestyrelsens förslag föranleder ingen erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Stipendier* för budgetåret 1946/47  
anvisa ett anslag av ..... kronor 9 000.

[191.] 8. **Skogshögskolan: Inredning och utrustning, reservationsanslag.**  
För innevarande budgetår är under denna anslagstitel upptaget ett reservationsanslag av 21 100 kronor.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att till inredning och utrustning måtte för nästa budgetår anvisas ett reservationsanslag av 16 800 kronor. Av sagda belopp avses 8 800 kronor för anskaffande och reparation av inventarier m. m. i skogshögskolans byggnad vid Experimentalfältet samt 8 000 kronor för inköp av viss utrustning för elevköket vid högskolans förläggning i Garpenberg. I förenämnda belopp å 8 800 kronor ingå omkring 5 300 kronor för anskaffande av ritbord, kontorsmaskiner och gardiner, 3 300 kronor för renovering av möbler i kollegierum och föreläsningssalar samt 200 kronor för renovering av svarta tavlor. Beträffande ritborden och kontorsmaskinerna har högskolestyrelsen framhållit, att ritborden vore avsedda att ersätta äldre, numera otidsenliga bord samt att kontorsmaskinerna i huvudsak avsåges skola placeras på de olika institutionernas arbetsrum för att stå till de studerandes förfogande. Hittills hade, enligt var styrelsen anför, de studerande mestadels fått anlita skrivbyråer för bearbetning och utskrift av examensarbeten, varigenom de förorsakats extra utgifter. För elevköket i Garpenberg har föreslagits skola anskaffas en visp- och blandningsmaskin för cirka 1 800 kronor ävensom en diskmaskin och ett kylskåp för tillhopa 5 600 kronor. Dessutom ha beräknats 600 kronor för elektriska ledningar och monteringskostnader. Såsom skäl för anskaffande av ifrågavarande köksutrustning har bland annat framhållits, att det på grund av den nuvarande otidsenliga inredningen i kökslokalerna visat sig vara förenat med betydande svårigheter att erhålla kvalificerad köks- och serveringspersonal.

I remissutlåtande den 3 september 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot högskolestyrelsens förslag.

I betraktande av vad högskolestyrelsen uttalat vill jag förorda, att för nästa budgetår under ifrågavarande anslag anvisas sammanlagt 8 000 kronor, varav 6 000 kronor torde böra avses för komplettering och renovering av möbler, utrustning m. m. i skogshögskolans lokaler vid Experimentalfältet samt 2 000 kronor för anskaffande av en visp- och blandningsmaskin (inklusive erforderliga elektriska ledningar o. d.) för elevköket vid högskolans förläggning i Garpenberg. Till frågan om anvisande av medel för inköp av i övrigt föreslagen utrustning för elevköket i Garpenberg torde jag få återkomma vid anmälan av förslag berörande kapitalinvesteringar.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Skogshögskolan: Inredning och utrustning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
 av ..... kronor 8 000.

[192.] **9. Skogshögskolan: Byggnadsarbeten m. m., reservationsanslag.** I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt om upptagande för nästa budgetår av ett reservationsanslag av 38 200 kronor till byggnadsarbeten m. m. vid skogshögskolan. Av anslaget avses 7 000 kronor skola användas för anordnande av torkrum och bastu för studerandena vid skogshögskolans fasta förläggning vid Malingsbo i Kopparbergs län samt 31 200 kronor för reparation av vissa av högskolan disponerade äldre byggnader vid nämnda förläggning. Högskolestyrelsen har i sin skrivelse anfört väsentligen följande.

Vid skogshögskolans fasta förläggning vid Malingsbo, där studenterna är-ligen äro förlagda under tiden juni—augusti, saknas för närvarande torkrum. På grund härav måste de studerande, som dagligen utan hänsyn till väderleken ha att vistas i skogen, ofta torka sina kläder i de relativt trånga logementen, vilket i och för sig är olämpligt och ohygieniskt. Då torkrum ej kan inrättas inom förefintliga lokaler anser högskolestyrelsen det önskvärt, att torkrum anordnas i en särskild mindre byggnad, som bör uppföras, samt att i anslutning därtill anordnas en enklare bastu för de studerandes behov. Kostnaderna härför belöpa sig enligt uppgjord ritning jämte kostnadsförslag till 6 984 kronor 89 öre eller i runt tal 7 000 kronor.

De nu av skogshögskolan disponerade äldre byggnaderna vid Malingsbo, vilka av Kungl. Maj:t förklarats som byggnadsminnesmärken men vilkas underhåll ankommer på skogshögskolan, äro för närvarande i starkt behov av reparation, företrädesvis rörande det yttre underhållet, såsom tak, målning, trappor, grundmur m. m. Styrelsen har därför låtit utarbета ett kostnadsförslag för utförande av dessa reparationer, vilket förslag i enlighet med gällande föreskrifter underställts byggnadsstyrelsens och riksantikvariens granskning. Kostnadsförslaget slutar å ett belopp av 31 183 kronor 54 öre eller i runt tal 31 200 kronor.

Av sedermera från skogshögskolan till jordbruksdepartementet översända handlingar framgår bland annat, att byggnadsstyrelsen — efter att ha inhämtat riksantikvarieämbetets yttrande i ärendet — förklarat sig kunna med viss mindre jämkning godkänna högskolestyrelsens förslag till reparationsarbeten å äldre byggnader vid Malingsbo samt att byggnadsstyrelsen vid granskning av kostnadsberäkningen rörande anordnande av torkrum och bastu vid ifrågavarande förläggning funnit den i beräkningen upptagna kostnaden skälig.

I remissutlåtande den 3 september 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot högskolestyrelsens förslag.

Departements-  
chefen.

Jag finner mig böra förorda, att för nästa budgetår anvisas medel för utförande av de mest trängande reparationerna å sådana äldre byggnader vid förläggningen i Malingsbo, som enligt vad förut nämnts disponeras av skogshögskolan. Det torde emellertid vara tillfyllest, därest för ändamålet nu

avses ett belopp av 25 000 kronor. Vad angår förslaget om anordnande av torkrum och bastu för de studerande vid omförmälda förläggning synes med dessa arbeten kunna tills vidare anstå. Förenämnda belopp, 25 000 kronor, torde böra anvisas å ett särskilt reservationsanslag, benämnt Skogshögskolan: Byggnadsarbeten m. m. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogshögskolan: Byggnadsarbeten m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
av ..... kronor 25 000.

[193.] **10. Statens skogsmästarskola: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 26 000 kronor. Kungl. Maj:t har för skogsmästarskolan fastställt dels den 30 juni 1944 personalförteckning (statsliggaren s. 819), dels ock den 25 maj 1945 följande

#### Avlöningsstat.

|                                                                       |        |         |
|-----------------------------------------------------------------------|--------|---------|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... | kronor | 3 500   |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....                      | »      | 19 800  |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                          | »      | 2 700   |
| Summa kronor                                                          |        | 26 000. |

*Styrelsen för statens skogsmästarskola* har i skrivelse den 23 augusti 1945 hemställt om ett med 1 000 kronor till 27 000 kronor förhöjt avlöningsanslag för nästa budgetår. Av ökningen å 1 000 kronor, vilken helt hänför sig till icke-ordinarieposten, avses 600 kronor för uppräkningsfrån 3 000 till 3 600 kronor av arvudet åt en vaktmästare och gårdskar, 100 kronor till vikariatsersättningar samt 300 kronor till bestridande av kostnader för renskrivning. Såsom skäl för den föreslagna arvodeshöjningen har styrelsen åberopat de omfattande göromål, som ankomme på skolans vaktmästare, ävensom framhållit, att de löneförmåner, vilka å orten utginge till befattningshavare med i huvudsak enahanda arbetsuppgifter, överstege det sålunda ifrågasatta arvudet. Beträffande framställningen om medel till renskrivningskostnader har styrelsen betonat önskvärdheten av att skolans föreståndare bereddades möjlighet att anlita hjälp till diverse skrivarbeten, så att han icke i alltför stor omfattning nödgades utföra dylikt arbete till förfång för sin uppgift såsom rektor och lärare.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 3 september 1945 icke framställt någon erinran mot skolstyrelsens förslag.

Med hänsyn till vad i ärendet anförts anser jag mig böra biträda skolstyrelsens anslagsäskande. För nästa budgetår torde alltså förevarande avlöningsanslag böra höjas med 1 000 kronor eller till 27 000 kronor, varav 3 500 kronor belöpa å arvodesposten, 20 800 kronor å icke-ordinarieposten

*Departements-  
chefen.*

samt 2 700 kronor å posten rörligt tillägg. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsmästarskola, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

|                                                                       |        |         |
|-----------------------------------------------------------------------|--------|---------|
| 1. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t ..... | kronor | 3 500   |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..                         | »      | 20 800  |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                          | »      | 2 700   |
| Summa kronor                                                          |        | 27 000; |

2) till *Statens skogsmästarskola*: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 27 000.

[194.] 11. **Statens skogsmästarskola: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 10 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 25 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för skogsmästarskolan (statsliggaren s. 820).

I skrivelse den 29 augusti 1945 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 15 400 kronor, innebärande en höjning i förhållande till anslagsanvisningen för innevarande budgetår med 5 400 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må anföras följande.

Anslagsposten *sjukvård m. m.* har upptagits med samma belopp som i gällande omkostnadsstat eller 200 kronor.

För *reseersättningar* föreslås skola anvisas 2 400 kronor eller ett 1 400 kronor högre belopp än för innevarande budgetår. Skolstyrelsen har sålunda funnit det oundgängligt, att omkring 700 kronor avsåges för resekostnads- och traktamentsersättningar till styrelsen samt cirka 1 700 kronor för dylika ersättningar till lärarna för dessas deltagande såväl i elevernas övningar som i eljest för undervisningens bedrivande nödvändiga kurser och exkursioner.

Under anslagsposten *expenser* ha upptagits 9 300 kronor, varav 6 000 kronor avsetts för bestridande av kostnader för *bränsle, lyse och vatten* samt 3 300 kronor för gäldande av *övriga expenser*. Angivna delposter ha sålunda höjts med 1 800 respektive 900 kronor. Beträffande höjningen av bränsleposten har styrelsen hänvisat till att medelsåtgången för detta ändamål under budgetåret 1944/45 — då skolan endast under viss del av året varit i verksamhet — uppgått till över 5 400 kronor. I anslutning till förslaget om ökad medelsanvisning till *övriga expenser* har styrelsen anført, att det för innevarande budgetår till detta ändamål anvisade beloppet visat sig vara alltför snävt tillmätt.

Posten *underhåll av byggnader* har föreslagits höjd med 1 300 kronor till 2 500 kronor. Styrelsen har funnit en dylik höjning av posten vara erforderlig, därest icke de av skolan disponerade byggnaderna, vilka

utgjordes av fem större byggnader om cirka 60 rumsenheter jämte en del uthus och bodar, skulle utsättas för fortlöpande förfall. Beloppet å 2 500 kronor avsåge endast löpande underhållskostnader och inrymde alltså ej medel till några grundliga reparationer samt medgäve givetvis ej heller någon säkerhetsmarginal för underhåll, som kunde bliva en följd av oförutsedda händelser.

För underhåll av parken, studiefärder samt hantlangning vid elevernas övningar ha beräknats oförändrade belopp av respektive 300, 400 och 300 kronor.

I remissutlåtande den 3 september 1945 har *statskontoret* — under framhållande av att skolstyrelsens förslag innebure en avsevärd ökning av det vid 1944 års riksdag beräknade årliga medelsbehovet till omkostnader vid skolan — förordat, att anslagsäskandet underkastades en närmare granskning.

Såsom förut nämnts har styrelsen för statens skogsmästarskola gjort framställning om en höjning för budgetåret 1946/47 av skolans omkostnadsanslag från 10 000 till 15 400 kronor eller alltså med ej mindre än 5 400 kronor. Efter närmare prövning av ifrågavarande anslagsäskande har jag funnit mig icke kunna tillstyrka större ökning av anslaget än med 3 200 kronor eller till 13 200 kronor. Följande omkostnadsposter synas sålunda böra uppräknas från och med nästa budgetår, nämligen posten reseersättningar med 1 000 kronor till 2 000 kronor, posten bränsle, lyse och vatten med 800 kronor till 5 000 kronor, posten övriga expenser med 600 kronor till 3 000 kronor samt posten underhåll av byggnader med 800 kronor till 2 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslagets användning.

*Departements-  
chefen.*

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 13 200.

[195.] **12. Statens skogsmästarskola: Stipendier, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 5 000 kronor.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 9 000 kronor förhöjt belopp. Höjningen har motiverats med hänvisning till under 1945 beslutade ökningar av stipendiebeloppen för elever vid de statsunderstödda lantmannaskolorna.

För ifrågavarande elevstipendier, vilka alltjämt böra utgå enligt samma grunder som komma att gälla för utlämnande av stipendier till elever vid statsunderstödda lantmannaskolor, synes böra för budgetåret 1946/47 beräk-

*Departements-  
chefen.*

nas ett belopp av 9 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Stipendier* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 9 000.

[196.] **13. Statens skogsmästarskola: Utrustning, reservationsanslag.** I samband med inrättandet av statens skogsmästarskola anvisade 1944 års riksdag för budgetåret 1944/45 ett reservationsanslag av 20 000 kronor, avsett att disponeras för anskaffande av möbler, instrument, redskap, åskådningsmateriel och andra inventarier för skolans behov.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *styrelsen för statens skogsmästarskola* beräknat kostnaderna för den ytterligare utrustning vid skolan, vilken synes böra anskaffas för att skolan skulle kunna nöjaktigt fylla de krav som borde ställas å densamma, till 20 000 kronor. Enligt styrelsens mening torde den ifrågasatta kompletteringen av skolans utrustning kunna ske successivt, varvid ett anslag av 10 000 kronor borde anvisas för vartdera av budgetåren 1946/47 och 1947/48. Av den specifikation över de beräknade utrustningskostnaderna, som framlagts i styrelsens skrivelse, må här endast återgivias följande kortfattade sammanställning:

|                                                                                                                                                                                                                    |        |         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|---------|
| Komplettering av möbler och skåpinredning m. m. ....                                                                                                                                                               | kronor | 6 600   |
| Skriv- och räknemaskiner .....                                                                                                                                                                                     | »      | 1 800   |
| Instrument och annan utrustning för undervisningsändamål<br>(balloptikon-skiptikon, avvägningsinstrument, teodolit,<br>distanstuber, apparater av olika slag, skogsredskap, mörk-<br>läggningsgardiner etc.) ..... | »      | 10 100  |
| Vedkap och vedklyv med motor, brandsläckningsredskap<br>och diverse .....                                                                                                                                          | »      | 1 500   |
| Summa kronor                                                                                                                                                                                                       |        | 20 000. |

Till närmare motivering av behovet av förenämnda utrustning har skolstyrelsen anfört bland annat följande.

För det utrustningsanslag, som anvisades för budgetåret 1944/45, har det endast varit möjligt att tillgodose det mest trängande behovet av möbler, gardiner, elektrisk armatur, köksutrustning och porslin, instrument och redskap, böcker och kartor samt skriv- och räknemaskiner m. m. Vad angår möbler har tillgängligt anslag ej varit tillfyllest för möblering av reserveleverum, som måste stå till buds under den tid, januari—april, då dubbla årskurser skola mottagas vid skolan. Det har ej heller varit möjligt att fullständigt möblera de ordinarie elevrummen. Så t. ex. saknas byråar, som äro nödvändiga, enär de inbyggda skåputrymmena icke äro tillräckliga. I väntan på att nämnda möbler kunna anskaffas ha provisoriska anordningar måst vidtagas, bl. a. genom lån av möbler. Monter och skåputrustning i rum för undervisningssamlingar ha ej kunnat anskaffas i erforderlig utsträckning och äro delvis av provisorisk karaktär, vilket även gäller möblering av lärosal och bibliotek. Till lärarrum och rektorsexpedition ha möbler icke kunnat inköpas. I den senare har rektorn tills vidare måst använda egna möbler. Vidare är det nödvändigt, att skogsredskap anskaffas i den omfattning, att ele-

verna då de lämna skolan hunnit göras förtrogna med användningen av de vanligaste redskapen. Enligt gällande kursplan för skolan fordrar undervisningen även vissa andra hjälpmedel, som icke äro möjliga att anskaffa inom ramen för tillgängliga anslag. Skriv- och räknemaskiner behövas för elevernas övningar och arbeten, balloptikon-skiptikon (epidiaskop) är erforderligt vid undervisningen, varjämte mörklägningsanordningar krävas för att möjliggöra sådan apparats användning. Två avvägningsinstrument finnas, men vid undervisning av 20 elever böra minst tre dylika instrument disponeras. För undervisningen i fältmätning böra minst en teodolit och två distanstuber vara tillgängliga. Med nu disponibla medel ha dylika instrument ej kunnat anskaffas. Innehav av vedkap och vedklyv skulle underlätta och förbilliga vedanskaffningen. Den brandsläckningsredskap, som finnes vid skolan, är icke tillfredsställande utan tarvar komplettering.

Statskontoret har i remissutlåtande den 3 september 1945 — under hänvisning till att så sent som vid 1944 års riksdag anvisats 20 000 kronor till utrustning vid skogsmästarskolan — ifrågasatt, huruvida icke en närmare undersökning borde verkställas angående medelsbehovet för detta ändamål.

Sedermåra har skolstyrelsen efter anmodan inkommit med bland annat en fullständig redogörelse för användningen av det för budgetåret 1944/45 anvisade utrustningsanslaget.

Då det är angeläget att skogsmästarskolan erhåller sådana resurser, att undervisningen kan bedrivas i den ordning som förutsatts vid skolans inrättande, vill jag förorda, att ytterligare medel ställas till förfogande för anskaffande i erforderlig omfattning av inventarier och annan utrustning. Vare sig skolstyrelsens förslag till nyanskaffningar eller de av styrelsen beräknade anskaffningskostnaderna ha föranlett erinringar från min sida. Ur olika synpunkter — framförallt i betraktande av önskvärdheten av att skolan snarast möjligt erhåller en utrustning, som bättre än nu gör den skickad för sitt ändamål — synes det vara mest lämpligt, att medel för hela den ifrågasatta utrustningen äskas å riksstaten för budgetåret 1946/47. Jag tillstyrker alltså, att för sagda budgetår till Statens skogsmästarskola: Utrustning uppföres ett reservationsanslag av 20 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid meddela närmare föreskrifter rörande anslagets disposition.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Statens skogsmästarskola: Utrustning för budget-  
 året 1946/47 anvisa ett reservationsanslag  
 av ..... kronor 20 000.

[197.] 14. Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten, reservationsanslag. I skrivelse den 23 augusti 1945 har styrelsen för statens skogsmästarskola hemställt, att för nästa budgetår måtte till byggnadsarbeten vid skogsmästarskolan anvisas ett reservationsanslag av 7 200 kronor. Av nämnda belopp

ha 5 600 kronor avsetts för vissa förbättringsarbeten å yrkesläraryrkesbostaden samt 1 600 kronor för utvändig renovering av östra flygeln vid skolan. Styrelsen har framhållit, att yrkesläraryrkesbostaden, vilken bland annat saknade kök, skafferier samt sanitära anläggningar, endast genom provisoriska åtgärder kunnat bringas i sådant skick, att den under första tiden av skolans verksamhet varit användbar för sitt ändamål. Beträffande de ifrågasatta reparationerna å östra flygeln, där bostad funnes anordnad för andre läraren, hade det, anför styrelsen, icke varit möjligt att inom ramen för det av 1944 års riksdag anvisade byggnadsanslaget å 20 000 kronor renovera byggnaden utvändigt, vilket emellertid vore av behovet påkallat.

I remissutlåtande den 3 september 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot ifrågavarande anslagsäskande.

Sedermera har från skogsmästarskolan inkommit ytterligare utredning rörande de planerade byggnadsarbetena i yrkesläraryrkesbostaden. Enligt sagda utredning skulle kostnaderna för ifrågavarande arbeten behöva uppräknas med 1 800 kronor eller till 7 400 kronor, därest på byggnadens västra gavel anordnades en trappa jämte dörr till densamma.

Departements-  
chefen.

Jag anser mig böra tillstyrka, att i enlighet med de i ärendet verkställda kostnadsberäkningarna anvisas sammanlagt (7 400 + 1 600 =) 9 000 kronor till byggnadsarbeten vid skogsmästarskolan och hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsmästarskola: Byggnadsarbeten* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
av ..... kronor 9 000.

[198.] **15. Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar, förslagsanslag.** För innevarande budgetår anvisade 1945 års riksdag till avlöningar vid statens skogsförsöksanstalt — vars benämning i samband med att ny instruktion utfärdades för ifrågavarande försöks- och forskningsverksamhet ändrats till statens skogsforskningsinstitut — ett förslagsanslag av 425 200 kronor. För institutet gäller dels en av Kungl. Maj:t den 4 maj 1945 fastställd personalförteckning (statsliggaren s. 821), dels ock följande

#### Avlöningsstat.

|                                                                   |               |
|-------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor 62 400 |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....                  | » 312 300     |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                      | » 50 500      |

Summa kronor 425 200.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med ett till 452 000 kronor förhöjt belopp. Styrelsen har

framhållit, att den av 1944 års riksdag beslutade omorganisationen av statens skogsforskningsinstitut jämte vid 1945 års riksdag genomförda kompletteringar av den nya organisationen i stora delar förverkligade 1939 års riksdags principbeslut rörande skogsforskningsinstitutets organisation. Enligt vad i förevarande skrivelse framhålles hade styrelsen med hänsyn till lokalfrågans läge icke i sina tidigare anslagsäskanden kunnat upptaga vissa i 1939 års organisationsplan ingående befattningar. Numera hade emellertid institutets nya byggnad tagits i bruk, varjämte om- och tillbyggnaden av den gamla institutionsbyggnaden beräknades vara färdig omkring den 1 januari 1946. På grund härav samt med beaktande av den utveckling, som ägt rum inom skogsbruket och skogsforskningen efter 1939 års organisationsbeslut, har institutsstyrelsen ansett sig böra nu framlägga förslag om vissa kompletteringar av personalstaten, vilka synts erforderliga från och med nästa budgetår.

I fråga om den av institutsstyrelsen verkställda anslagsberäkningen må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 452 000 kronor, avse 69 600 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 327 800 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 54 600 kronor rörligt tillägg.

Ordinarie posten föreslås uppräknad med 7 200 kronor, vilket belopp utgör skillnaden mellan å ena sidan utgiftsökningar å sammanlagt 11 400 kronor och å andra sidan en utgiftsminskning å 4 200 kronor. Av ökningsbeloppet avses 11 100 kronor för avlöning åt en avdelningsföreståndare i lönegrad A 30 samt 300 kronor för stegrade kostnader till följd av löneklassförändringar. Den beräknade utgiftsminskningen beror på att en kanslibiträdesbefattning i lönegrad A 7 icke ansetts böra under befattningshavarens ledighet uppehållas av vikarie. De med befattningen förenade göromålen ha beräknats skola tills vidare fullgöras av innehavaren av en tillfälligt inrättad kanslibiträdestjänst i lönegrad Ex 7.

Upptagandet av en ny befattning såsom avdelningsföreståndare sammanhänger med institutsstyrelsens förslag rörande den genetiska forskningens organisation, vilket förslag går ut på inrättandet inom institutet av en särskild genetisk avdelning med en föreståndare i lönegrad A 30, en försöksledare i Eo 26 och ett första laboratoriebiträde i Eo 11. Styrelsen har erinrat om att redan 1936 års skogsutredning i sitt organisationsförslag (SOU 1938: 58) upptagit en dylik avdelning med en föreståndare i lönegrad Eo 30 och ett tekniskt biträde (första laboratoriebiträde) i Eo 11. I den av riksdagen godkända propositionen nr 222/1939 hade, anför styrelsen, föredragande departementschefen i princip anslutit sig till utredningens förslag men ansett, att en alltför kraftig, på en gång skeende expansion kunde medföra svårigheter att finna lämpliga personer för de nyinrättade forskarbefattningarna. Med hänsyn härtill hade föreslagits, att den genetiska forskningen tills vidare skulle företrädas av en försöksledare. Samtidigt hade emellertid departementschefen framhållit, att, därest det på grund av vunna erfarenheter sedermera skulle visa sig önskvärt, denna forskningsgren borde överflyttas till en särskild avdelning. Institutsstyrelsen har i sin förevarande skrivelse förklarat, att enligt styrelsens mening dylika erfarenheter nu föreläge. I detta sammanhang har styrelsen meddelat, att enligt en vid institutet verkställd utredning det årliga skogsodlingsbehovet i Sverige under den närmaste 20-årsperioden vore omkring 100 000 hektar, därvid fröatgången uppskattats till cirka 60 ton frö per

år. Då det givetvis vore av utomordentlig betydelse, att ett gott utsäde komme till användning vid dessa omfattande kulturer, föreläge här enligt styrelsens åsikt en fundamental uppgift för den genetiska forskningen. Styrelsen har funnit det synnerligen angeläget, att institutet från och med nästa budgetår bereddes möjlighet att effektivt medverka till ett framgångsrikt arbete på skogsträdsförädlingens område. Enligt styrelsens mening vore det nämligen uppenbart, att en förädlingsverksamhet, som stode i direkt kontakt med vid institutet bedriven produktions- och föryngringsforskning samt grundläggande naturvetenskaplig skogsforskning, borde ha stora utsikter att nå fruktbringande resultat. Det har syns styrelsen lämpligast, att föreståndaren för den föreslagna nya genetiska avdelningen — vilken befattningshavare med hänsyn till vikten av att för detta krävande och betydelsefulla arbetsfält erhålla en tillräckligt kvalificerad forskare icke ansetts böra placeras i lägre lönegrad än A 30 — själv komme att leda förädlingsverksamheten. Den nuvarande försöksledarbefattningen i genetisk forskning föreslås härjämte av styrelsen skola bibehållas samt även i fortsättningen reserveras för proveniensforskning och arvsbiologi. Den sålunda föreslagna utökningen av personalen inom ifrågavarande forskningsgren, vilken utökning styrelsen funnit vara helt betingad av utvecklingen, har icke beräknats komma att för närvarande medföra några ökade lokalbehov. Styrelsen har emellertid uppgivit, att ett i den ursprungliga nybyggnadsplanen för institutet ingående växthus längre fram syntes böra komma till utförande.

Icke-ordinarieposten har höjts med 15 500 kronor till 327 800 kronor. Av höjningen avses dels 400 kronor för uppflyttning från lönegrad Eo 26 till Eo 28 av en försöksledarbefattning vid institutets statistiska avdelning dels 4 000 kronor för avlöning av ett i det föregående omförmålt första laboratoriebiträde i lönegrad Eo 11 vid den nya genetiska avdelningen, dels tillhopa 7 300 kronor för avlöningar till två laboratoriebiträden i lönegrad Eo 9 vid avdelningen för botanik och marklära, dels 3 100 kronor för anställande på sätt förut angivits av ett kanslibiträde i lönegrad Ex 7, dels 200 kronor för att möjliggöra uppräknings till 400 kronor av den särskilda gottgörelse för tillsyn över ämbetslokaler och städning, som utgår till en institutionsvaktmästare, dels ock 500 kronor för ökade kostnader på grund av löneklassförändringar. Till motivering av förslaget om uppflyttning i lönegrad av försöksledarbefattningen vid statistiska avdelningen har styrelsen framhållit, att institutets chef tillika vore föreståndare för denna avdelning men att den omedelbara ledningen av avdelningens omfattande och betydelsefulla verksamhet utövades av försöksledaren. Ifrågavarande befattning vore mycket ansvarsfull och krävande och borde enligt styrelsens mening rätteligen vara placerad i samma lönegrad som avdelningsföreståndarna eller i A 30. Med hänsyn till tidsläget har styrelsen emellertid ansett sig nu allenast böra föreslå, att befattningen uppflyttades till lönegrad Eo 28 och att tjänstetiteln i samband därmed ändrades till byrådirektör. I fråga om de båda föreslagna laboratoriebiträdesbefattningarna vid avdelningen för botanik och marklära har institutsstyrelsen erinrat om att 1939 års organisationsplan upptog två ännu ej inrättade tjänster såsom skogsbiträden i lönegrad Eo 9 vid nämnda avdelning. Styrelsen har hemställt, att i stället för de båda skogsbiträdestjänsterna måtte inrättas två befattningar såsom laboratoriebiträden i samma lönegrad samt att innehavarna av dessa befattningar måtte placeras, det ena hos försöksledaren i skogsmykologi och det andra hos assistenten i trämykologi. Med hänsyn till de stora och aktuella arbetsuppgifter, som åvilade nämnda forskare, vore det nämligen enligt styrelsens mening nödvändigt, att de från och med nästa budgetår erhöles laboratoriehjälp. Vad angår den ifrågasatta förhöjningen av ersättningen till en vakt-

mästare för tillsyn över ämbetslokaler och städning har styrelsen framhållit, att ämbetslokalernas yta fyrdubblats genom tillkomsten av institutets nybyggnad.

Posten rörligt tillägg har med beaktande av de i det föregående återgivna förslagen uppräknats med 4 100 kronor till 54 600 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 3 oktober 1945 förklarat sig icke finna tidpunkten vara inne för en ytterligare utökning av institutets organisation. Enligt ämbetsverkets mening torde det nämligen kunna förutsättas, att de mest angelägna arbetsuppgifterna inom institutets verksamhetsområde blivit tillgodosedda genom besluten vid 1944 och 1945 års riksdagar. Statskontoret har i detta sammanhang framhållit, att det nu framlagda förslaget i fråga om den genetiska forskningen ginge längre än vad som föreslagits av 1936 års skogsutredning. Vad särskilt anginge förslaget att försöksledaren å den statistiska avdelningen skulle omändras till en byrådirektörstjänst i 28 lönegraden har statskontoret anført, att föredragande departementschefen vid anmälan i 1944 års statsverksproposition (IX H. T. s. 234) av frågan om anslag till skogsforskningsinstitutet uttryckligen framhållit, att hinder icke torde möta mot att chefen för institutet tillika förestode den statistiska avdelningen. Tillräckliga skäl att vid sådant förhållande uppflytta denna försöksledarbefattning i högre lönegrad ha icke synts statskontoret föreligga.

*Allmänna lönenämnden* har i utlåtande den 29 oktober 1945 anført i huvudsak följande.

Därest en särskild genetisk avdelning skall inrättas vid statens skogsforskningsinstitut, har lönenämnden icke något att erinra mot att för föreståndaren avses en ordinarie befattning i A 30.

Enligt vad lönenämnden under hand inhämtat, skulle såsom kompetensvillkor för befattningen såsom första laboratoriebiträde i Eo 11 uppställas krav på filosofie kandidatexamen samt för de två laboratoriebiträdesbefattningarna i Eo 9 minst studentexamen och erfarenhet av laboratoriearbete. Bland arbetsuppgifterna ha nämnts preparatframställning samt för tjänsten i Eo 11 biträde vid kromosomforskning och för tjänsterna i Eo 9 skötsel av svampkulturer. Lönenämnden finner svårigheter föreligga att bedöma, om arbetsuppgifterna äro av den art, att ifrågavarande biträden måste besitta de angivna kvalifikationerna. Därest så är förhållandet, synes erinran ej vara att göra mot de föreslagna placeringarna i Eo 11 och Eo 9.

Så länge statistiska avdelningens verksamhet är av nuvarande omfattning och denna verksamhet i huvudsak självständigt ledes av försöksledaren å avdelningen synes en högre löneställning för denne befattningshavare motiverad. Lönenämnden vill därför icke framställa någon erinran mot befattningens uppflyttning till lönegrad Eo 28 med den föreslagna benämningen byrådirektör.

Såsom framgår av vad i det föregående anførts innebär förslaget om inrättande av en särskild genetisk avdelning vid statens skogsforskningsinstitut en utvidgning av den organisation för institutet som avsågs i 1939 års riksdags principbeslut i ärendet. De skäl som av institutsstyrelsen åberopats för ett frångående i förevarande hänseende av sagda beslut ha emellertid synts mig fullt bärande. Såsom styrelsen erinrat ställde sig för övrigt statsmakterna redan vid tillkomsten av omförmälda beslut icke helt främman-

*Departements-  
chefen.*

de för tanken att vunna erfarenheter längre fram kunde motivera att 1936 års skogsutrednings förslag om en särskild genetisk avdelning bleve realiserat. Den starka utveckling som under senare år ägt rum inom den skogliga forskningen — enkannerligen på skogsträdsförädlingens område — gör det enligt min mening önskvärt, att den genetiska forskningen vid institutet — vilken för närvarande endast företrädes av en till avdelningen för botanik och marklära knuten försöksledare — utvidgas och även i övrigt erhåller förbättrade möjligheter att i samarbete med övrig vid institutet bedriven forskning medverka till lösningen av skogliga förädlingsproblem. Det är enligt min mening välbetänkt att tillvarataga de stora förutsättningar för urvals- förädling, som institutet på grund av sin organisation och materialtillgång besitter. Inom detta område synes därför också institutet böra insätta sitt huvudsakliga förädlingsarbete, varigenom en naturlig arbetsfördelning sker i förhållande till föreningen för förädling av skogsträd. I likhet med institutstyrelsen finner jag med hänsyn till det anförda, att vid institutet bör inrättas en särskild avdelning för den genetiska forskningen och i spetsen för denna avdelning ställas en högt kvalificerad forskare. Denne, å vilken bland annat bör ankomma att leda institutets förädlingsverksamhet på skogsbrukets område, synes i likhet med övriga avdelningsföreståndare böra i lönehänseende placeras i lönegrad A 30. För speciella forskningsuppgifter inom avdelningens verksamhetsområde bör avdelningsföreståndaren vid sin sida ha en arbetskraft i försöksledares ställning. Såsom institutstyrelsen föreslagit torde därför den nuvarande i lönegrad Eo 26 upptagna försöksledarbefattningen i genetisk forskning böra bibehållas och placeras å den nya avdelningen. Med anvisande av medel för en ifrågasatt första laboratoriebiträdestjänst å avdelningen synes kunna anstå tills vidare.

Jag är icke beredd att för nästa budgetår tillstyrka styrelsens förslag om uppflyttning i lönegrad av och ändrad benämning å försöksledarbefattningen vid statistiska avdelningen eller om anvisande av särskilda medel till avlöningar åt två laboratoriebiträden i lönegrad Eo 9 och ett kanslibitråde i Ex 7 samt till ytterligare gottgörelse för tillsyn av ämbetslokaler m. m. Såsom jag kommer att närmare utveckla vid behandlingen av skogsforskningsinstitutets omkostnadsanslag bör emellertid å institutets avlöningsstat upptagas ett formellt belopp av 100 kronor till avlöningar åt tillfälliga biträden, vilka anlitas för utförande av vissa åt institutet lämnade uppdrag.

Vid bifall till vad jag i det föregående anförde och med beaktande jämväl av erforderliga jämkningar på grund av löneklassförändringar skulle institutets avlöningsstat för nästa budgetår komma att erhålla följande utseende.

Anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän torde böra uppräknas till 73 800 kronor eller alltså med 11 400 kronor, varav 11 100 kronor avsetts för avlöning till en avdelningsföreståndare i lönegrad A 30 och 300 kronor för täckande av ökat medelsbehov till följd av löneklassförändringar. Under en särskild anslagspost, benämnd avlöningar till tillfälliga biträden, synes i anslutning till vad förut sagts böra upptagas ett belopp av förslagsvis 100 kronor. Posten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal bör med hänsyn till beräknade löneklassförändringar höjas med 500 kronor till

(312 300 + 500 ==) 312 800 kronor. För rörligt tillägg torde slutligen böra beräknas (50 500 + 1 700 ==) 52 200 kronor.

Medelsbehovet för avlöningar vid skogsforskningsinstitutet under budgetåret 1946/47 skulle följaktligen uppgå till sammanlagt (73 800 + 100 + 312 800 + 52 200 ==) 438 900 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 13 700 kronor.

Ny personalförteckning för skogsforskningsinstitutet torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) för statens skogsforskningsinstitut fastställa följande

#### Personalförteckning.

Befattning Lönegrad

#### Tjänstemän å ordinarie stat.

|                                   |      |
|-----------------------------------|------|
| 1 chef .....                      | C 8  |
| 4 avdelningsföreståndare .....    | A 30 |
| 1 skogsmästare .....              | A 15 |
| 1 första laboratoriebiträde ..... | A 11 |
| 1 institutionsvaktmästare .....   | A 7  |
| 1 kanslibiträde .....             | A 7  |

#### Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad än 20.

|                         |        |
|-------------------------|--------|
| 9 försöksledare .....   | Eo 26  |
| 7 assistenter .....     | Eo 21  |
| 1 byråsekreterare ..... | Eo 21; |

- 2) godkänna följande avlöningsstat för statens skogsforskningsinstitut, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

#### Avlöningsstat.

|                                                                   |               |
|-------------------------------------------------------------------|---------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor 73 800 |
| 2. Avlöningar till tillfälliga biträden, <i>förslagsvis</i> ..... | » 100         |
| 3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal .....            | » 312 800     |
| 4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                      | » 52 200      |

Summa kronor 438 900;

- 3) till Statens skogsforskningsinstitut: Avlöningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av kronor 438 900.

[199.] **16. Statens skogsforskningsinstitut: Omkostnader, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår upptaget ett förslagsanslag av 129 500 kronor. Kungl. Maj:t har den 4 maj 1945 fastställt stat för anslagets användning (statsliggaren s. 822).

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt om ett med 35 800 kronor till 165 300 kronor förhöjt omkostnadsanslag för nästa budgetår. Följande anslagposter föreslås höjda, nämligen posten reseersättningar med 15 200 kronor till 61 600 kronor, posten övriga expenser med 12 700 kronor till 60 700 kronor, posten publikationstryck med 6 000 kronor till 20 000 kronor samt posten hantlangning med 3 400 kronor till 10 700 kronor. Å andra sidan har posten bränsle, lyse och vatten ansetts kunna minskas med 1 500 kronor till 10 000 kronor. Såsom skäl för de föreslagna höjningarna har institutsstyrelsen framhållit den i samband med omorganisationen ökade verksamheten vid institutet ävensom det förhållandet att ifrågavarande anslagposter under flera år — bland annat till följd av prisstegringar o. d. — visat sig otillräckliga. Beträffande posten övriga expenser beror höjningen i viss mån även därpå att ett belopp av 3 000 kronor, avseende omkostnader för städning och telefon vid den statistiska avdelningen, föreslås överfört till ifrågavarande anslag från reservationsanslaget till riksskogstaxering och avverkningsstatistik. Styrelsen har jämväl anført, att ett flertal stora undersökningar, vilka pågått under lång tid, beräknades bli färdiga för publikation under budgetåret 1946/47, till följd varav ökade anspråk torde komma att ställas på posten publikationstryck. Minskningen av bränsleposten sammanhängde, enligt vad styrelsen framhåller, med att bränslekostnaden för såväl institutets nya byggnad som den ombyggda gamla institutionsbyggnaden avsetts skola bestridas från skogshögskolans omkostnadsstat. I detta sammanhang må nämnas, att institutsstyrelsen — under erinran om att institutet enligt gällande instruktion ägde uppbära ersättning, beräknad efter självkostnadspris, för utredningar, som utfördes åt kommunala myndigheter, institutioner eller enskilda — förklarat sig icke kunna för närvarande överblicka vilken omfattning dylika arbeten kunde erhålla. Enligt styrelsens mening borde på grund härav arbetskostnaderna för ifrågavarande undersökningar tills vidare bestridas från den i institutets avlöningsstat upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal samt kostnaderna för blanketter, laboratoriematerial o. d. från omkostnadsposten övriga expenser. Ersättningen från uppdragsgivaren borde inlevereras till statsverket samt erforderligt medgivande till överskridande av berörda poster i sinom tid inhämtas av Kungl. Maj:t.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 3 oktober 1945 ifrågasatt, huruvida de föreslagna höjningarna av posterna reseersättningar och övriga expenser kunde vara av behovet oundgängligen påkallade. Under erinran att posten publikationstryck föreslagits höjd med bland annat den motiveringen, att flera stora undersökningar, som pågått i många år, bleve färdiga för publikation under nästa budgetår, har statskontoret framhållit, att av så

speciell anledning föranlett medelsbehov lämpligen syntes böra tillgodoses genom att Kungl. Maj:t medgåve överskridande av posten i den utsträckning så kunde befinnas erforderligt. I övrigt har statskontoret icke framställt någon erinran mot institutsstyrelsens ifrågavarande förslag.

I utlåtande den 23 oktober 1945 har *riksräkenskapsverket*, som i huvudsak tillstyrkt institutsstyrelsens förslag rörande redovisningen av utgifter och inkomster i samband med fullgörandet av vissa uppdrag åt kommunala myndigheter m. fl., förordat, att i institutets avlöningsstat måtte anvisas en förslagsvis beräknad anslagspost, benämnd avlöningar till tillfälliga biträden, med ett formellt belopp av 100 kronor samt att i omkostnadsstaten under särskilda uppbördsmedel måtte upptagas en ny inkomstpost, benämnd ersättning för vissa uppdrag, likaledes med ett formellt belopp av 100 kronor. Tillika borde, framhåller ämbetsverket, föreskrift meddelas, att den föreslagna avlöningsposten liksom omkostnadsposten övriga expenser sammanlagt icke finge överskridas med högre belopp än som svarade mot merinkomsten å den nya inkomstposten.

För nästa budgetår kan jag icke tillstyrka större höjning av utgiftsposter. *Departements-*  
*chefen.*  
na under förevarande omkostnadsanslag än med tillhoppa 14 200 kronor. Härigenom skulle — med hänsyn till institutsstyrelsens förslag om en sänkning med 1 500 kronor till 10 000 kronor av posten bränsle, lyse och vatten — möjliggöras en uppräknings av följande poster, nämligen posten övriga expenser med 10 000 kronor till 58 000 kronor, posten publikationstryck med 4 000 kronor till 18 000 kronor samt posten hantlangning med 1 700 kronor till 9 000 kronor. Beträffande uppräknings av posten övriga expenser har jag utgått från att ett belopp av 3 000 kronor i enlighet med styrelsens förslag överflyttas till omkostnadsanslaget från reservationsanslaget till riksskogstaxering och avverkningsstatistik. I anslutning till vad riksräkenskapsverket anförte rörande redovisningen av institutets utgifter och inkomster i samband med fullgörandet av vissa uppdrag åt kommunala myndigheter m. fl. föreslår jag, att i institutets avlöningsstat uppföres en förslagsvis beräknad anslagspost för avlöningar till tillfälliga biträden samt att i omkostnadsstaten under särskilda uppbördsmedel upptages en inkomstpost till ersättning för vissa uppdrag. Under vardera av nämnda båda poster bör såsom riksräkenskapsverket förordat vid anslagsberäkningen avses ett formellt belopp av 100 kronor. Förslag om anvisande av nu angivna belopp för avlöningar till tillfälliga biträden har redan framlagts under nästföregående punkt.

Vid bifall till vad jag i det föregående anförte skulle under skogsforskningsinstitutets omkostnadsanslag för budgetåret 1946/47 behöva anvisas  $(129\,500 + 14\,200 - 100 =) 143\,600$  kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa omkostnadsstat för institutet samt i samband därmed meddela närmare föreskrifter rörande redovisningen av institutets utgifter och inkomster i samband med förenämnda uppdrag.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut*: Omkostnader för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 143 600.

[200.] **17. Statens skogsforskningsinstitut: Utrustning m. m., reservationsanslag.** För bestridande av kostnaderna för inredning och utrustning av skogsforskningsinstitutets nybyggnad har för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 132 900 kronor.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att för nästa budgetår måtte till Statens skogsforskningsinstitut: Utrustning m. m. anvisas ett reservationsanslag av 118 300 kronor. Sagda belopp avses skola disponeras för inredning och utrustning av den gamla institutionsbyggnaden, vars om- och tillbyggnad beräknats vara färdig omkring den 1 januari 1946. Beloppets fördelning på de olika ändamålen framgår av följande sammanställning:

|                                                           |        |          |
|-----------------------------------------------------------|--------|----------|
| Inredning av laboratorier, arkiv m. m. ....               | kronor | 30 100   |
| Komplettering av möbler, armatur, gardiner m. m. samt re- |        |          |
| novering av möbler .....                                  | »      | 24 200   |
| Instrument- och apparatutrustning till laboratorier ..... | »      | 64 000   |
| Summa kronor                                              |        | 118 300. |

Till närmare upplysning rörande anslagsbehovet ha ingivits särskilda specifikationer över de olika kostnadsposterna.

I remissutlåtanden den 3 oktober respektive den 20 september 1945 ha *statskontoret* och *byggnadsstyrelsen* icke framställt någon erinran mot förevarande anslagsäskande.

*Statens industrikommission* har i utlåtande den 14 september 1945 — under förmälan att kommissionen genom sin centralupphandling granskat det i förevarande ärende uppgjorda kostnadsförslaget å utrustning vid statens skogsforskningsinstitut — framhållit, att det vid granskningen visat sig, att priserna å en del av de i förslaget upptagna standardmöblerna kunde reduceras med sammanlagt cirka 500 kronor. I fråga om de föreslagna specialmöblerna hade någon närmare granskning av priserna icke kunnat göras. Emellertid hade det, enligt vad kommissionen anför, ytligt sett förefallit som om priserna kunde anses såsom normala.

Departements-  
chefen.

Då de nya lokaler, som bliva tillgängliga i början av innevarande år i samband med att om- och tillbyggnaden av skogsforskningsinstitutets gamla institutionsbyggnad slutförts, så snart som möjligt böra förses med erforderlig inredning och utrustning, vill jag förorda, att medel för detta ändamål anvisas å riksstaten för budgetåret 1946/47. Mot det av institutsstyrelsen föreslagna beloppet har jag intet annat att erinra, än att detsamma — med be-

aktande jämväl av vad industrikommissionen i sitt remissutlåtande anført — torde böra reduceras till 100 000 kronor. Jag förutsätter emellertid, att erforderliga åtgärder vidtagas i syfte att ytterligare nedbringa kostnaderna för ifrågavarande ändamål.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Utrustning m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservations-*  
*anslag* av ..... kronor 100 000

[201.] **18. Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å vissa försöksparker, reservationsanslag.** I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt, att för nästa budgetår måtte till byggnadsarbeten m. m. vid skogsforskningsinstitutet anvisas ett reservationsanslag av 14 300 kronor. Av sagda belopp avses 3 560 kronor till reparationsarbeten vid skogsmästarbostaden å Svarthberget-Kulbäckslidens försökspark, Vindeln, 2 570 kronor till reparations- och byggnadsarbeten vid skogsstugan å nämnda försökspark, 470 kronor för reparation av skogsmästarbostaden å Tönnersjöhedens försökspark, Simlångsdaalen, samt 7 700 kronor för planeringsarbeten vid skogsforskningsinstitutets nybyggnad å Experimentalfältet. Institutsstyrelsen har till stöd för sitt anslags-  
 äskande anført huvudsakligen följande.

Det åligger styrelsen att svara för värden av institutets byggnader å försöksparkerna. Under krigsåren ha byggnadernas underhåll måst eftersättas, varför vissa större reparationsarbeten ej längre kunna undanskjutas. Sålunda är skogsmästarbostaden i Vindeln (å Svarthberget-Kulbäckslidens försökspark), vilken uppfördes år 1923, nu i stort behov av målning utvändigt samt av nya ytterdörrar. Dessutom böra två rum tapetseras och målas samt köket repareras. Det nuvarande svinhuset bör omändras till garage för tjänstemännens motorfordon. Skogsmästaren och flera av institutets tjänstemän använda nämligen egna motorcyklar vid arbeten å försöksparken, vilket ur institutets synpunkt är fördelaktigt. Nu angivna arbeten beräknas draga en kostnad av 3 560 kronor.

Skogsstugan å Kulbäckslidens försökspark, den s. k. Flakastugan, byggdes 1922 och bör snarast möjligt förses med nytt spåntak samt målas utvändigt. På grund av den stegrade försöksverksamheten på skogsodlingens område erfordras dessutom i stugans närhet en redskapsbod. Kostnaden för dessa arbeten beräknas uppgå till 2 570 kronor.

Skogsmästarbostaden i Simlångsdalen å Tönnersjöhedens försökspark är även i stort behov av reparation. För närvarande upptager styrelsen endast sådana arbeten, som böra föregå nödvändiga yttre och inre målningensarbeten ett kommande år, nämligen nya hänggrännor och stuprör samt nytt golv i badrummet och diverse smärre reparationer för en sammanlagd kostnad av 470 kronor.

Tomtområdet kring institutets nybyggnad vid Experimentalfältet kommer endast att bliva grovplanerat genom byggnadsstyrelsens försorg. Institutsstyrelsen måste därför nu äska medel för finplanering, iordningställande av

gräsmattor, planteringar m. m. Därest dessa arbeten begränsas till det allra nödvändigaste, skulle kostnaden uppgå till 7 700 kronor.

*Byggnadsstyrelsen* har i utlåtande den 20 september 1945 förklarat sig icke ha något att erinra mot institutsstyrelsens beräkning av ifrågavarande byggnadskostnader till sammanlagt 14 300 kronor.

Ej heller *statskontoret*, som den 3 oktober 1945 avgivit infortrat utlåtande i ärendet, har framställt någon erinran mot förevarande anslagsäskande.

*Departement-  
chefen.*

Med hänsyn till vad i ärendet anförts finner jag mig böra förorda, att å riksstaten för nästa budgetår upplages ett belopp av 5 000 kronor för verkställande av de mest trängande reparationsarbetena å skogsforskningsinstitutets försöksparker vid Kulbäcksliden och Tönnersjöheden. Institutsstyrelsens förslag om en medelsanvisning av 7 700 kronor till vissa planeringsarbeten vid institutets nybyggnad å Experimentalfältet har icke föranlett annan erinran från min sida än att jag icke anser mig kunna tillstyrka större medelsanvisning för detta ändamål än 5 000 kronor. Sistnämnda belopp torde emellertid böra anvisas under statens allmänna fastighetsfond å ett investeringsanslag, benämnt Byggnadsarbeten vid statens skogsforskningsinstitut m. m., medan det förut omförmälda beloppet å 5 000 kronor till reparationsarbeten å försöksparkerna bör äskas å driftbudgeten under ett särskilt reservationsanslag till Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å vissa försöksparker. Till frågan om anvisande av förberörda investeringsanslag torde jag få återkomma vid anmälan av förslag avseende kapitalinvesteringar.

Under återopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Byggnadsarbeten å vissa försöksparker* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 5 000.

[202.] **19. Statens skogsforskningsinstitut: Särskilda undersökningar, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 132 000 kronor. Beträffande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 822.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* hemställt om oförändrat anslag av 132 000 kronor för nästa budgetår. Av innehållet i framställningen må här återgivas följande.

För produktionsundersökningar i fält ha beräknats 48 000 kronor eller samma belopp som för innevarande budgetår upptagits för produktionsundersökningar i orörda bestånd. Fältarbetet för sistnämnda undersökningar ha förutsatts kunna slutföras under löpande budgetår. Enligt institutsstyrelsens mening vore det emellertid synnerligen angeläget, att de påbörjade produktionsundersökningarna, såsom från början planerats, full-

följdes genom att fältarbetet från och med budgetåret 1946/47 utsträcktes till att jämväl avse gallrade bestånd.

I fråga om produktionsutredningarna med stöd av insamlat material har institutsstyrelsen meddelat, att de produktionsutredningar med stöd av institutets gamla material, var till medel tidigare anvisats, beräknades bli avslutade under innevarande budgetår. För bearbetning av det mycket omfattande observationsmaterial, som under åren 1942—1945 insamlats vid fältundersökningarna i orörda bestånd, erfordrades emellertid enligt styrelsens mening för nästa budgetår en medelsanvisning av 27 000 kronor eller 3 000 kronor mindre än som anvisats för de under löpan- de budgetår pågående produktionsutredningarna.

Institutsstyrelsen har ansett, att förnygringsundersökningarna i Norrland borde fortsättas samt att institutets förnygringsundersökningar borde utsträckas att även omfatta försök, som avsåge en rationalisering av skogsodlingsmetodiken i södra och mellersta Sverige. Inom nämnda delar av landet erfordrades dessutom för vissa trakter närmare undersökningar rörande den lämpligaste tiden för skogskulturer. Medelsbehovet under nästa budgetår för nu angivna ändamål har uppskattats till 43 000 kronor. Med hänsyn till en uppkommen anslagsreservation av 10 000 kronor har styrelsen emellertid funnit en medelsanvisning av 33 000 kronor — eller samma belopp som för innevarande budgetår upptagits för förnygringsundersökningar — vara tillräcklig.

För avverkningsberäkningar m. m. samt för kloratförsök ha beräknats oförändrade belopp av 15 000 respektive 3 000 kronor, medan för genetiska kvalitetsundersökningar upptagits ett från 3 000 till 6 000 kronor förhöjt belopp. Beträffande sistnämnda undersökningar har institutsstyrelsen föreslagit, att jämväl förberedande undersökningar på skogsträdsförädlingens område borde upptagas på institutets program. Styrelsen har i detta sammanhang förutskickat, att en avsevärd anslagshöjning framdeles syntes komma att bli erforderlig för sistnämnda undersökningar.

Mot att ifrågavarande anslag jämväl för nästa budgetår upptages med ett belopp av 132 000 kronor har jag intet att erinra. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid, efter förslag av institutsstyrelsen och skogsstyrelsen, meddela närmare beslut rörande anslagets disponerande för de ifrågasatta undersökningarna. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departements-  
chefen.*

att till *Statens skogsforskningsinstitut*: Särskilda undersökningar för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av ..... kronor 132 000.

[203.] **20. Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik, reservationsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 138 000 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 823.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår

måtte uppföras med 135 000 kronor. Den ifrågasatta anslagsminskningen sammanhänger med styrelsens under institutets omkostnadsanslag återgivna förslag om överförande från förevarande anslag till omkostnadsanslaget av ett belopp av 3 000 kronor, avseende vissa expenskostnader för statistiska avdelningen.

*Departements-  
chefen.* I enlighet med institutsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Riksskogstaxering och avverkningsstatistik* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 135 000.

[204.] 21. *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning, reservationsanslag.* Kungl. Maj:t ställde den 5 mars 1943 efter ansökan av ingenjörsvetenskapsakademien från det för budgetåret 1942/43 under tionde huvudtiteln uppförda reservationsanslaget till Undersökning avseende utnyttjandet av vissa inhemska råvarutillgångar m. m. ett belopp av 40 000 kronor till förfogande för undersökningar i syfte att klargöra sambandet mellan rasen, förhållandena på växtplatsen och skogsvårdsåtgärderna, å ena, samt virkets beskaffenhet och värde som industriell råvara, å andra sidan. För fortsättande av ifrågavarande undersökningar har för vartdera av budgetåren 1944/45 och 1945/46 under nionde huvudtiteln uppförts ett reservationsanslag av 55 000 kronor, varav 40 000 kronor avsetts för kostnaden för analysarbetet (utfört av cellulosaindustriens centrallaboratorium) samt 15 000 kronor för kostnaden för insamling av vedprov och förberedande bearbetning av materialet.

I skrivelse den 10 augusti 1945 har *styrelsen för skogshögskolan och statens skogsforskningsinstitut* beräknat, att för fullföljande under budgetåret 1946/47 av förevarande undersökningar erfordrades samma belopp som för innevarande budgetår eller 55 000 kronor. Även för nästa budgetår torde, enligt vad institutsstyrelsen uppgiver, ifrågavarande analysarbeten komma att utföras på cellulosaindustriens centrallaboratorium, varför de behövliga medlen syntes böra ställas till skogsforskningsinstitutets förfogande.

*Departements-  
chefen.* Med biträdande av institutsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Statens skogsforskningsinstitut: Skogsproduktforskning* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 55 000.

[205.] **22. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m., förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 186 400 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslags användning hänvisas till statsliggaren s. 823.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *domänstyrelsen* — som jämväl haft att yttra sig över en framställning från *Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund* om viss ändring i gällande bestämmelser vid utdelning av stipendier vid kolarskolor — hemställt, att ifrågavarande anslag för budgetåret 1946/47 måtte uppföras med 219 400 kronor. Det beräknade anslagsbehovets fördelning på olika ändamål framgår av följande uppställning, i vilken jämväl medtagits motsvarande belopp i Kungl. Maj:ts anslagsberäkning för innevarande budgetår.

| Statens skogsskolor:                                   | 1946/47              | 1945/46 |
|--------------------------------------------------------|----------------------|---------|
| 1. Avlöningar och rörligt tillägg kronor               | 70 400               | 70 400  |
| 2. Övriga utgifter:                                    |                      |         |
| Expenser och underhåll.... »                           | 40 000               | 33 500  |
| Elevstipendier m. m. .... »                            | 23 000               | 22 500  |
| Domänstyrelsens inspektion »                           | 500                  | 500     |
| Rese- och traktamentsersättning för yrkeslärare..... » | 1 500                | 1 500   |
| Kostnader för underhåll av byggnader m. m..... »       | 60 500               | 33 000  |
| Kostnader för lokalstyrelser »                         | 1 400                | 1 400   |
|                                                        | 197 300              | 162 800 |
| Kolarskolor .....                                      | kronor 22 100        | 18 600  |
|                                                        | Summa kronor 219 400 | 181 400 |

Förutom omförmälda belopp å 181 400 kronor ha i anslaget för innevarande budgetår inräknats 5 000 kronor, avsedda såsom ersättning till statens domäners fond för förskottsvis bestridda utgifter för kompendier vid den lägre skogsundervisningen.

Rörande innehållet i övrigt i domänstyrelsens skrivelse må här återgivas följande.

Statens skogsskolor. Domänstyrelsen har — under erinran om sitt år 1944 framförda förslag om inrättande av en ny skogsskola vid Färna å Skinnskattebergs kronopark i Västmanlands län, vilket förslag icke föranledde någon åtgärd från statsmakternas sida (IX. H. T. 1945 s. 295) — förklarat sig alltjämt anse, att skötseln av landets skogar påkallade inrättande, så snart det kunde bli möjligt, av en ny skogsskola för utbildning av arbetsledare inom skogsbruket enligt i huvudsak de grunder som tillämpades vid de nuvarande skogsskolorna. I detta sammanhang har styrelsen även erinrat om att norrlandskommittén i sitt den 25 maj 1945 avgivna betänkande angående yrkesutbildningen i Norrland (SOU 1945: 33) uttalat, att det behov av skogsskoleutbildade, som kunde förutses särskilt inom Norrland, icke syntes kunna tillgodoses med de två därstädes befintliga skogsskolorna och att de fackmän, som komme att utbildas vid skolorna inom Svealand och Götaland, torde erfordras inom dessa landsdelar. Frågan om ökning av antalet skogsskolor i Norrland hade därför synts norrlandskommittén böra bli för föremål för särskild utredning genom vederbörande myndigheters försorg. Domänstyrelsen har med hänsyn till det läge,

vari frågan om inrättande av en ny skogsskola kommit, funnit sig böra vid anslagsberäkningarna för nästa budgetår utgå från att den statliga utbildningen av skogsvaktare och därmed jämförliga arbetsledare inom skogsbruket under 1946 komme att begränsas till skogsskolorna vid Hällnäs, Bispgården, Bjurfors och Kolleberga.

Anslagsposten *expenser och underhåll* har ansetts böra höjas till 40 000 kronor eller med 6 500 kronor med hänsyn bland annat till ökade kostnader för avlöning av gårdskarlar, för bränsle samt för anskaffande av inventarier. Højningen av posten *elevstipendier m. m.* med 500 kronor till 23 000 kronor sammanhänger med att styrelsen ansett sig böra för år 1946 räkna med ett något högre elevantal än för år 1945. Beträffande posten *kostnader för underhåll av byggnader m. m.* — vilken post för löpande budgetår är uppförd med 33 000 kronor, därav 23 000 kronor avsetts för särskilda anordningar för brandskydd m. m. vid Hällnäs skogsskola — har domänstyrelsen föreslagit en højning med sammanlagt 27 500 kronor till 60 500 kronor. Till motivering av den sålunda föreslagna højningen har styrelsen till en början framhållit, att det byggnadsbestånd, som avsåges skola underhållas med anlitage av ifrågavarande anslagspost, vore förhållandevis stort. Detsamma omfattade sålunda i huvudsak fyra hus för jägmästarbostäder, sex hus med bostäder för biträdande lärare och yrkeslärare samt sex hus med bostäder för ett 70-tal elever och hushållspersonal, med kök, matsalar, undervisningssalar, samlingsrum m. m. Därjämte inginge i byggnadsbeståndet ett flertal hus av skilda slag för förvaring av bränsle, redskap och annan materiel. Flera av nämnda byggnader vore mer än 50 år gamla. Sänkningen under de senaste åren av anslagsbeloppen till underhåll av skogsskolornas byggnadsbestånd hade, anför styrelsen, medfört en eftersläpning i fråga om behövt underhåll och nödvändiga förbättringar. Av det under förevarande post äskade beloppet, 60 500 kronor, ha avsetts dels 4 730 kronor för reparation av föreståndarbostaden m. m. vid Hällnäs skogsskola, dels 8 415 kronor för olika underhållsarbeten samt för anordnande av torkrum och duschinrättning vid Bispgårdens skogsskola, dels 24 285 kronor för diverse reparationsarbeten vid Bjurfors skogsskola samt för uppförande av en bastu för skolans elever ävensom en ny byggnad i stället för skolans nuvarande nära nog fallfärdiga uthusbyggnad, dels ock 17 479 kronor för anordnande av en central värmeledning, tillbyggnad av vedboden m. m. vid Kolleberga skogsskola. Dessutom har styrelsen hemställt om ersättning med 5 475 kronor för täckande av ett förskott å sagda belopp som enligt vad styrelsen meddelar under 1945 utbetalats av domänfondens medel för vidtagande av vissa brådskande reparations- och inredningsarbeten vid Bjurfors, Kolleberga och Bispgårdens skogsskolor.

**K o l a r s k o l o r.** Domänstyrelsen har förklarat sig ämna under 1946 liksom under 1945 i egen regi anordna tre kolarskolor i Skinnskattebergs revir i Västmanlands län. Såsom framgår av den förut intagna uppställningen har det för kolarskolornas verksamhet avsedda anslagsbeloppet föreslagits höjt med 3 500 kronor till 22 100 kronor. Av højningen belöpa 2 400 kronor å avlöningar och rörligt tillägg åt kolarskolornas lärare samt återstoden eller 1 100 kronor å kostnader för elevstipendier. Vad angår højningen av beloppet för avlöningar och rörligt tillägg har styrelsen anført, att det visat sig nödvändigt att såsom biträde åt föreståndaren vid kolarskolorna anställa en yrkeslärare med placering i lönegrad Eo 8. Den tidigare anordningen med tillfälligt anlitage av någon förman eller extra kronojägare som biträde vid den praktiska undervisningen hade visat sig otillfredsställande ej blott med hänsyn till de alltför täta ombytena av förman och kronojägare utan även på grund av att antalet elever under senare år måst avsevärt utökas. Den

merkostnad å i runt tal 3 400 kronor, som anställandet av nämnda befattningshavare medförde, uppvägdes emellertid i viss mån av en minskning å 1 000 kronor till följd av löneklassförändring i samband med ombyte av innehavare å befattningen såsom föreståndare vid kolarskolorna. Uppräkningen av de för elevstipendier avsedda medlen sammanhänger med domänstyrelsens förslag om viss ändring i gällande grunder för utdelning av stipendier till kolarskolornas elever. Enligt berörda grunder må stipendier till elever vid kolarskolor i domänstyrelsens egen regi samt vid Gammalkroppa kolarskola utgå med 40 kronor för elev, som icke avlagt studentexamen. I detta sammanhang må nämnas, att den i det föregående omförmälda framställningen från Sveriges jägmästares och forstmästares riksförbund går ut dels på att stipendier måtte få tilldelas även elever som avlagt studentexamen, dels ock på att en omprövning måtte ske beträffande storleken av ifrågavarande stipendier. Domänstyrelsen har i likhet med förbundet funnit sig böra förorda, att stipendier skulle få utgå till elever vare sig dessa avlagt studentexamen eller ej. Däremot har styrelsen icke funnit tillräcklig anledning föreligga att nu föreslå höjning av stipendiebeloppet, 40 kronor, vid kolarskolornas tvåmånaderskurser.

I remissutlåtande den 17 september 1945 har *skogsstyrelsen* förklarat sig kunna vitsorda, att den av norrlandskommittén ifrågasatta utredningen om utökning av antalet skogsskolor i Norrland vore påkallad. Styrelsen har dock ansett, att en dylik undersökning borde vara mera allsidig och icke begränsas allenast till spörsmålet om inrättande av en ny skogsskola i Norrland. På grundval av, bland annat, arbetsmarknadskommissionens statistiska bearbetning av skogsbrukets personalförhållanden och de arbetsprogram, som norrlandskommittén redan uppställt och 1944 års skogsvårdsstyrelseutredning inom kort väntades komma att framlägga, syntes sålunda det framtida behovet av skogsskoleutbildade i hela landet kunna beräknas med större tillförlitlighet. Vidare förtjänade enligt skogsstyrelsens uppfattning övervägas, huruvida i samband med utökning av de statliga skogsskolornas antal en i någon mån förändrad och omlagd skolform möjligen kunde tänkas ha en uppgift att fylla.

*Statskontoret* har i utlåtande den 24 september 1945 över domänstyrelsens ifrågavarande anslagsäskanden anfört i huvudsak följande.

Beträffande den föreslagna höjningen av posten expenser och underhåll vid statens skogsskolor från 33 500 kronor till 40 000 kronor vill statskontoret med hänsyn till bland annat ökade avlöningskostnader för gårdskarlarne icke motsätta sig någon uppräkningspost, förslagsvis till 35 000 kronor. Posten kostnader för underhåll av byggnader m. m. har av domänstyrelsen för nästa budgetår ansetts böra upptagas till 60 500 kronor. Storleken av det erforderliga medelsbeloppet undandraget sig visserligen statskontorets bedömande. Emellertid må framhållas, att i den för budgetåret 1945/46 anvisade posten för byggnadsunderhåll å 33 000 kronor inräknats ett engångsbelopp å 23 000 kronor. Under sådana omständigheter vill statskontoret ifrågasätta, huruvida icke en medelsanvisning med samma belopp som för innevarande budgetår får anses tillfyllest för tillgodoseende av de mest trängande underhållsarbetena.

Kostnaderna för avlöningar åt lärarpersonalen vid kolarskolorna för nästa budgetår ha uppräknats med i runt tal 3 400 kronor för avlöande av en lärare i lönegrad Eo 8, vilken befattningshavare avses skola lämna förestån-

daren vid kolarskolorna erforderligt biträde vid den praktiska undervisningen. Statskontoret, som saknar hållpunkter för att kunna bedöma, huruvida en förstärkning av lärarkrafterna på detta sätt varit oundgängligen påkallad, har i och för sig icke funnit anledning till erinran mot den i domänstyrelsens förslag avsedda löneställningen.

Domänstyrelsens hemställan, att stipendium även skulle utgå till sådan elev vid kolarskola, som avlagt studentexamen, föranleder icke någon erinran från statskontorets tida.

Departements-  
chefen.

Med hänsyn till vad i ärendet anförts anser jag mig böra föreslå, att äskande av medel till den lägre skogsundervisningen för nästa budgetår sker med utgångspunkt från oförändrat antal skogs- och kolarskolor. Frågan om ytterligare utredning rörande behovet av en utökning av antalet statliga skogsskolor torde jag i annat sammanhang få ånyo anmäla för Kungl. Maj:t.

Beträffande driftkostnaderna vid statens skogsskolor torde för nästa budgetår till expenser och underhåll böra avses något högre belopp än för innevarande budgetår. Jag kan dock icke tillstyrka, att förevarande post höjes med mer än 3 000 kronor eller till 36 500 kronor. Domänstyrelsens beräkning av medelsbehovet för elevstipendier m. m. vid skogsskolorna har icke föranlett någon erinran från min sida. Stipendieposten torde alltså med hänsyn till en beräknad ökning i elevantalet böra höjas med 500 kronor till 23 000 kronor. Av vad domänstyrelsen anfört synes framgå, att en mera omfattande upprustning av skogsskolornas byggnader är av behovet påkallad. Jag har på grund härav funnit mig böra förordna, att anslagsposten kostnader för underhåll av byggnader m. m. för nästa budgetår uppräknas med 17 000 kronor till 50 000 kronor. Med hänsyn till att under förevarande anslagspost för innevarande budgetår inräknats 23 000 kronor för vissa engångsutgifter för brandskydd och vattenförsörjning vid Hällnäs skogsskola samt endast 10 000 kronor för så att säga normala underhållskostnader, innebär den av mig nu förordade uppräknningen av posten, att för sistberörda kostnader komma att stå till förfogande 40 000 kronor mer än för löpande budgetår. Då jag i övrigt icke har något att erinra mot domänstyrelsens förslag beträffande skogsskolorna, böra alltså för dessa skolor avses tillhoppa  $(162\,800 + 3\,000 + 500 + 17\,000 =)$  183 300 kronor.

I fråga om kostnaderna för kolarskolorna torde på sätt domänstyrelsen föreslagit för avlöningar och rörligt tillägg böra beräknas en utgiftsökning av 2 400 kronor. Jag har sålunda intet att erinra mot att till undervisningsverksamheten vid kolarskolorna knytes en särskild yrkeslärarbefattning i lönegrad Eo 8. För avlöande av en dylik befattningshavare erfordras för nästa budgetår en medelsanvisning av i runt tal 3 400 kronor. Denna utgiftsökning uppväges emellertid såsom förut berörts i någon mån därav att avlöningskostnaderna vid kolarskolorna ansetts kunna reduceras med omkring 1 000 kronor till följd av att å befattningen såsom föreståndare vid skolorna under 1945 förordnats ny innehavare. Vad angår domänstyrelsens förslag om ändring i gällande grunder för utdelning av stipendier till elever vid kolarskolor i styrelsens regi samt vid Gammalkropps kolarskola finner jag

mig böra biträda detsamma. Ifrågavarande stipendier böra sålunda framdeles kunna tilldelas jämväl elever, som avlagt studentexamen. För elevstipendier torde med hänsyn härtill i enlighet med domänstyrelsens förslag böra beräknas en merkostnad av 1 100 kronor. Vid bifall till vad nu förordats skulle följaktligen för nästa budgetår till kolarskolor behöva anvisas ett belopp av  $(18\,600 + 2\,400 + 1\,100 =) 22\,100$  kronor.

Under ifrågavarande anslag torde i enlighet med vad jag i det föregående anfört böra uppföras ett belopp av  $(183\,300 + 22\,100 =) 205\,400$  kronor, innebärande en ökning i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår med 19 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för statens skogsskolor m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 205 400.

[206.] **23. Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal, förslagsanslag.** Anslag för ifrågavarande ändamål har anvisats från och med budgetåret 1934/35 och är i gällande riksstat uppfört med 261 400 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 824.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *domänstyrelsen* anmält, att styrelsen beräknat den sammanlagda ersättningssumman för 1946 till 255 100 kronor. Av detta belopp, vari icke ingå utgifter för kristillägg, avses 10 800 kronor till ersättningar, föranledda av 1934 års riksdags beslut (skr. nr 265) att till in- dragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1935 överflytta en skogsskoleförståndare och en skogsrättare, 14 800 kronor till ersättningar, föranledda av 1937 års riksdags beslut (skr. nr 257) att till in- dragningsstat utan tjänstgöringsskyldighet från och med den 1 januari 1938 överflytta viss personal vid domänverket, och 229 500 kronor till ersättningar till övertalig personal i övrigt enligt följande närmare fördelning.

| P e r s o n a l                 | Antal<br>entledi-<br>gade<br>befatt-<br>nings-<br>havare | Total<br>kostnad<br>för år<br>1946 | P r o c e n t u e l l   f ö r d e l n i n g |                      |                         |          |
|---------------------------------|----------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------------------------|----------------------|-------------------------|----------|
|                                 |                                                          |                                    | Häradsallm.<br>lappm.-skogar                |                      | Ecklesiastika<br>skogar |          |
|                                 |                                                          |                                    | %                                           | kronor               | %                       | kronor   |
| <i>Ordinarie personal.</i>      |                                                          |                                    |                                             |                      |                         |          |
| Jägmästare .....                | 23                                                       | 194 809                            | 34·6                                        | 67 404               | 65·4                    | 127 405  |
| Skogstaxatorer .....            | 2                                                        | 15 445                             | 50                                          | 7 723                | 50                      | 7 722    |
| Överjägm.-ass .....             | 2                                                        | 12 589                             | —                                           | —                    | 100                     | 12 589   |
| Kronojägare .....               | 104                                                      | 331 755                            | 37·7                                        | 125 072              | 62·3                    | 206 683  |
| Kontorsbiträden .....           | 2                                                        | 5 133                              | —                                           | —                    | 100                     | 5 133    |
| Summa ord. personal             | 133                                                      | 559 731                            |                                             | 200 199              |                         | 359 532  |
| <i>Icke-ordinarie personal.</i> |                                                          |                                    |                                             |                      |                         |          |
| Revir- och skogsindelningsass.: |                                                          |                                    |                                             |                      |                         |          |
| förtidspension .....            | 11                                                       | 44 834                             | 93·3                                        | { 41 830             | 6·7                     | { 3 004  |
| livränta .....                  | 1                                                        | 1 474                              |                                             | { 1 375              |                         | { 99     |
| Summa                           | 12                                                       | 46 308                             |                                             | 43 205               |                         | 3 103    |
| Kronojägare:                    |                                                          |                                    |                                             |                      |                         |          |
| förtidspension .....            | 18                                                       | 35 938                             | 34·6                                        | { 12 435             | 65·4                    | { 23 503 |
| livränta .....                  | 3                                                        | 1 990                              |                                             | { 688                |                         | { 1 302  |
| Summa                           | 21                                                       | 37 928                             |                                             | 13 123               |                         | 24 805   |
| Summa icke-ord. personal        | 33                                                       | 84 236                             |                                             | 56 328               |                         | 27 908   |
| Summa summarum                  | 166                                                      | 643 967                            |                                             | 256 527 <sup>1</sup> |                         | 387 440  |

Departements-  
chefen.

Domänstyrelsens beräkningar av medelsbehovet föranleda icke någon erinran från min sida. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning till statens domäners fond för utgifter för övertalig personal* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 255 100.

[207.] **24. Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 560 000 kronor. Beträffande bestämmelser angående anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 824.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att förevarande anslag måtte i riksstatsförslaget för budgetåret 1946/47 uppföras med ett beräknat belopp av 945 000 kronor.

Departements-  
chefen.

Under åberopande av vad jag under punkten 184 anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

<sup>1</sup> I beloppet 256 527 kronor ingå avlöningar m. m. och dyrtidstillägg med (187 100 + 42 400 =) tillhopa 229 500 kronor samt kristillägg med 27 000 kronor.

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsvård m. m.: Skogsvårdens befrämjande* för budgetåret 1946/47 beräkna ett anslag av ..... kronor 560 000.

[208.] **25. Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 940 000 kronor. Beträffande föreskrifter rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 826.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag måtte i riksstatsförslaget för budgetåret 1946/47 upptagas med ett beräknat belopp av 840 000 kronor.

Under återopande av vad jag under punkten 184 anført hemställer jag, *Departementschefen.*  
att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsvård m. m.: Ersättning för kostnader föranledda av 1932 års lappmarkslag m. m.* för budgetåret 1946/47 beräkna ett anslag av ..... kronor 840 000.

[209.] **26. Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m., förslagsanslag.** Under denna anslagstitel har för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 400 000 kronor.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag måtte i riksstatsförslaget för nästa budgetår uppföras med ett beräknat belopp av 100 000 kronor.

Under återopande av vad jag under punkten 184 anført hemställer jag, att *Departementschefen.*  
Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för visst biträde vid virkesavverkning m. m.* för budgetåret 1946/47 beräkna ett förslagsanslag av ..... kronor 100 000.

[210.] **27. Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för kostnader föranledda av inskränkningar med hänsyn till försvaret i rätten att avverka skog, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 60 000 kronor. Från anslaget avses skola bestridas vissa kostnader, föranledda av lagen den 30 juni 1943 (nr 458) om inskränkning med hänsyn till försvaret i rätten att avverka skog, vilken lag i enlighet med beslut av 1945 års riksdag förlängts att gälla till och med den 30 juni 1946.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 30 000 kronor. Styrelsen har härvid anfört i huvudsak följande.

Genom lagen den 30 juni 1943 om inskränkning med hänsyn till försvaret i rätten att avverka skog ha skogsvårdsstyrelserna pålagts vissa arbetsuppgifter, som ligga vid sidan av deras egentliga verksamhet. De skola sålunda övervaka att av länsstyrelserna med stöd av lagen utfärdade avverkningsförbud icke överträdas, efter prövning lämna markägare tillstånd att utan hinder av sådant förbud företaga avverkning samt vid meddelande av tillstånd uppställa de villkor om utsyning, som finnas erforderliga. Sådan utsyning utföres i regel genom skogsvårdsstyrelsens försorg och skall enligt lagen gäldas av kronan. Skogsvårdsstyrelserna skola dessutom yttra sig över ersättningsanspråk, som av markägare i anledning av avverkningsförbud resas mot kronan.

Skogsvårdsstyrelserna åsamkas genom dessa arbeten vissa merkostnader, som icke ansetts lämpligen kunna ersättas genom ökning av anslaget till skogsvårdens befrämjande. Merutgifterna förorsakas till huvudsaklig del av de utsyningsförrättningar, som i vissa fall måste föregå beviljande av avverkningstillstånden. I mindre omfattning uppstå kostnader för extra bevakning av de områden, som beröras av förbuden och för kontroll av att verkställda utsyningar följas vid avverkningarna. Slutligen betungas styrelsernas expeditioner av ärenden rörande avverkningsstillstånd, omläggning av skogsmark för odling, yttranden över ersättningsanspråk o. d. Till skogsvårdsstyrelsernas egna kostnader för utsyningsförrättningar komma kostnaderna för hantlangning, vilka även skola gäldas av statsmedel.

Därest omförmälda lag får fortsatt giltighet efter den 1 juli 1946, ha skogsvårdsstyrelserna beräknat, att medelsbehovet under budgetåret 1946/47 skulle komma att uppgå till cirka 82 000 kronor, varav icke mindre än tre fjärdedelar belöpa å Norrbottens län. Svårigheterna att något så när tillfredsställande uppskatta ifrågavarande kostnader äro påtagliga, främst därför att man icke nu kan bedöma i vilken utsträckning markägarna komma att önska utföra avverkningar — dessas omfattning är nämligen starkt beroende av konjunkturen. Det synes skogsstyrelsen lämpligast, att medelsbehovet liksom tidigare beräknas med utgångspunkt från avverkningar av ungefär den omfattning, som varit vanlig under de senaste åren och att anslaget får förslagsanslags natur, så att det kan överskridas, därest utsyningarnas omfattning till följd av ändrade konjunkturen på virkesmarknaden skulle öka mera avsevärt.

Skogsvårdsstyrelserna synas ha utgått ifrån att verksamheten efter den 1 juli 1945 skulle få minst samma omfattning, som den haft under 1944/45. Emellertid har skogsstyrelsen erfarit, att försvarsstaben har för avsikt att i samband med försvarsberedskapens avveckling föreslå avsevärd inskränkning av förbudsområdena. Skogsstyrelsen håller därför före, att verksamheten och därmed även medelsbehovet blir märkbart mindre än under 1944/45, då kostnaderna uppgingo till i runt tal 55 000 kronor, varför styrelsen föreslår, att ett belopp av 30 000 kronor äskas för ändamålet.

*Departements-  
chefen.*

Ifrågavarande lagstiftning äger visserligen tillämpning endast till och med den 30 juni 1945, men det torde kunna antagas, att en ytterligare prolongering av lagen kommer att ske. Då medelsbehovet för de med förevarande anslag avsedda ändamålen synes komma att avsevärt reduceras i samband med avvecklingen av försvarsberedskapen, torde det få anses tillfyllest, därest såsom skogsstyrelsen föreslagit anslagsanvisningen för nästa budgetår be-

stämmes till 30 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Ersättning åt skogsvårdsstyrelser för kostnader föranledda av inskränkningar med hänsyn till försvaret i rätten att avverka skog* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 30 000.

[211.] **28. Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag, förslagsanslag.** Under denna anslagstitel har för budgetåret 1945/46 anvisats ett förslagsanslag av 200 000 kronor, varjämte Kungl. Maj:t medgivits att under budgetåret bevilja statsanslag intill 200 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till skogsutdikningsföretag. Beträffande bestämmelserna för anslaget användning hänvisas till statsloggaren s. 827.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att skogsutdikningsanslaget för budgetåret 1946/47 måtte upptagas med oförändrat belopp av 200 000 kronor samt att bidragstilldelningen från anslaget måtte bestämmas till likaledes 200 000 kronor. I skrivelsen har skogsstyrelsen framhållit, att anslaget under de senaste åren visserligen tagits i anspråk i ganska liten omfattning, beroende på att den begränsade tillgången på arbetskraft icke möjliggjort någon egentlig verksamhet på området, men att anslaget det oaktat för nästa budgetår syntes böra uppföras med minst samma belopp som under de närmast föregående, så att ifrågavarande verksamhet, därest läget på arbetsmarknaden det tilläte, åter skulle kunna få en nöjaktig omfattning.

I nuvarande läge anser jag mig böra förorda, att bidragstilldelningen för nästa budgetår för utlämnande av statsbidrag till skogsutdikningsföretag bestämmas till oförändrat belopp av 200 000 kronor. Inom denna bidragstilldelning böra då inrymmas erforderliga förvaltningsbidrag till skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet samt medel för besiktning av redan utförda dikningsföretag. Utbetalningarna från anslaget under nästa budgetår synas, om bidragstilldelningen bestämmas till nyss angivet belopp, kunna beräknas till omkring 200 000 kronor, med vilket belopp skogsutdikningsanslaget alltså bör oförändrat upptagas.

*Departements-  
chefen.*

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

1) medgiva, att Kungl. Maj:t må under budgetåret 1946/47 bevilja statsanslag intill 200 000 kronor för utlämnande av statsbidrag till skogsutdikningsföretag;

2) till *Skogsvård m. m.: Statens skogsutdikningsanslag* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag*

av ..... kronor 200 000.

[212.] **29. Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag, reservationsanslag.** Detta anslag är för budgetåret 1945/46 uppfört med 175 000 kronor, varav 25 000 kronor avsetts skola disponeras för åtgärder till främjande av återväxten av ädla lövträd. Beträffande bestämmelser rörande anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 827.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 255 000 kronor förhöjt belopp. Därvid har styrelsen förordat, att av anslaget ett belopp av 35 000 kronor måtte få disponeras för verksamheten till främjande av återväxten av ädla lövträd. I skrivelsen har dessutom föreslagits, att den tjänsteman för handläggning inom skogsstyrelsen av ärenden rörande anskaffning och distribution av skogsodlingsmaterial, som för närvarande avlönades från ifrågavarande anslag, från och med nästa budgetår skulle överföras på styrelsens stat såsom extra ordinarie byråchef. Därest detta förslag icke skulle bifallas, har styrelsen anhållit om en höjning av skogsodlingsanslaget med ett belopp motsvarande avlöningen till tjänstemannen i fråga.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 26 september 1945 ansett sig böra ifrågasätta, huruvida icke det för innevarande budgetår anvisade anslagsbeloppet borde bibehållas oförändrat under budgetåret 1946/47. Härvid har ämbetsverket utgått från att avlöningen till den tjänsteman, som enligt vad förut nämnts inom styrelsen handlade vissa ärenden rörande skogsodlingsmaterial, i avvaktan på ytterligare utredning angående styrelsens organisation, alltjämt borde utgå från förevarande anslag.

*Departements-  
chefen.*

Med hänsyn till att frågor berörande skogsstyrelsens organisation för närvarande äro föremål för beredning inom jordbruksdepartementet torde det vara lämpligt, att slutlig ståndpunkt till förevarande anslagsäskande — vilket på sätt förut nämnts har visst samband med spörsmålet om skogsstyrelsens organisation under nästa budgetår — tages först sedan beredningen av nämnda frågor hunnit slutföras. I riksstatsförslaget för budgetåret 1946/47 torde på grund härav ifrågavarande anslag böra uppföras med allenast beräknat belopp. För ändamålet synes nu icke böra avses högre belopp än 175 000 kronor eller samma belopp som för innevarande budgetår anvisats under anslaget. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till *Skogsvård m. m.: Statens skogsodlingsanslag* för budgetåret 1946/47 beräkna ett *reservationsanslag* av . . . . . kronor 175 000.

[213.] **30. Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo, reservationsanslag.** 1933 års riksdag anvisade för budgetåret 1933/34 under utgifter för kapitalökning, fonden för förlag till statsverket, ett reservationsanslag av 500 000 kronor att utgå såsom statsbidrag till vissa väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo. För budgetåren 1934/35 och

1938/39—1945/46 ha för ändamålet anvisats anslag av tillhoppa 11 250 000 kronor, varav 2 000 000 kronor å riksstaten för budgetåret 1945/46 och 500 000 kronor å tilläggsstat I för samma budgetår. Beträffande bestämmelserna för anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 827.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att ifrågavarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 4 255 000 kronor. *Styrelsen* har härvid anfört i huvudsak följande.

Enligt uppgifter från skogsvårdsstyrelserna och skogssällskapet ha dessa organisationer beräknat medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under innevarande och nästa budgetår till sammanlagt 17 467 400 kronor, i vilket belopp icke inräknats några förvaltningsbidrag.

Läget på arbetskraftsmarknaden under kriget har verkat starkt återhållande på skogsväghygnadsverksamheten. Skogsstyrelsen har under denna tid i huvudsak endast tillstyrkt statsbidrag till sådana skogsvägar, som antingen på grund av sin ringa omfattning kunnat utföras av skogsägarna själva jämte hos dem anställda eller som haft uppenbar betydelse för landets bränsleförsörjning. Hur stor betydelse ifrågavarande byggnadsverksamhet haft för bränsleförsörjningen framgår av en undersökning, som skogsstyrelsen låtit verkställa och som omfattar praktiskt taget, och i den mån så varit möjligt, samtliga skogsvägar inom Södermanlands, Jönköpings, Blekinge, Kopparbergs, Gävleborgs och Västernorrlands län, vilka byggts under tiden  $\frac{1}{2}$  1940— $\frac{31}{12}$  1944 med bidrag från skogsvägsanslaget. Under nämnda tid ha nedlagts 318 230 dagsverken på vägarna och på desamma utkörts 2 341 709 m<sup>3</sup>t. bränn- och massaved. Detta innebär, att mot varje dagsverke, som nedlagts på vägarbetena, svara 7,4 m<sup>3</sup>t. utkörd ved. Av den utkörda vedkvantiteten torde den avgjort större delen icke ha kunnat utdrivas utan vägarnas tillkomst, medan vägarna för den övriga delen inneburit arbetsbesparande transporter. Statsbidrag har för ifrågavarande vägar utgått med 1 789 086 kronor, motsvarande 76 öre per kubikmeter utkörd ved. Det kan således med fog göras gällande, att statsbidragen till skogsväghygnad under kriget inneburit en effektiv och ur statens synpunkt billig åtgärd för underlättande av landets bränsleförsörjning.

Emellertid torde det aktuella bränsleläget icke medgiva, att arbetskraft i någon större omfattning ställes till förfogande för skogsväghygnad, vars betydelse för bränsleförsörjningen dessutom minskas ju mer kristiden lider mot sitt slut. Å andra sidan kunna före eller under ifrågavarande budgetår sådana förhållanden inträffa på bränsleanskaffnings- och arbetskraftsmarknaden, att behovet av medel till skogsväghyggande bör bedömas med hänsyn till normala fredsförhållanden. I sitt betänkande nr 3 har 1936 års skogsutredning uppskattat anslagsbehovet för ifrågavarande bidragsverksamhet till 4,5 miljoner kronor per år under 10 år, om det närmaste behovet av skogsväghygnad skall fyllas.

Med hänsyn till vad ovan sagts har skogsstyrelsen bedömt behovet av statsanslag för utdelning som byggnadsbidrag under budgetåren 1945/46 och 1946/47 till respektive 3 000 000 och 4 000 000 kronor. I dessa belopp ingå icke förvaltningsbidrag till skogsvårdsstyrelserna. Behovet härav beräknar skogsstyrelsen till respektive 200 000 och 250 000 kronor. Från ifrågavarande anslag ha tidigare anvisats medel till bestridande av kostnader för anordnande av fortbildningskurser i skogsväghygnad. Även under budgetåret 1946/47 torde sådan kursverksamhet erfordras. Kostnaderna härför beräknas till 5 000 kronor, eller samma belopp, som av Kungl. Maj:t anvisats för innevarande budgetår.

Det totala medelsbehovet under ifrågavarande anslag för budgetåren 1945/46 och 1946/47 kan sammanfattas enligt följande uppställning.

Budgetåret 1945/46:

|                              |                  |                  |
|------------------------------|------------------|------------------|
| Byggnadsbidrag . . . . .     | kronor 3 000 000 |                  |
| Förvaltningsbidrag . . . . . | » 200 000        |                  |
| Kursverksamhet . . . . .     | » 5 000          | kronor 3 205 000 |

Budgetåret 1946/47:

|                              |                  |                         |
|------------------------------|------------------|-------------------------|
| Byggnadsbidrag . . . . .     | kronor 4 000 000 |                         |
| Förvaltningsbidrag . . . . . | » 250 000        |                         |
| Kursverksamhet . . . . .     | » 5 000          | kronor 4 255 000        |
|                              |                  | Summa kronor 7 460 000. |

Då av anslaget för närvarande återstår en odisponerad behållning av 1 000 000 kronor, skulle brist komma att uppstå för innevarande budgetår med (3 205 000 — 1 000 000 =) 2 205 000 kronor. Skogsstyrelsen kommer därför att i annat sammanhang föreslå, att å tilläggsstat beviljas medel för täckande av denna brist. För budgetåret 1946/47 skulle medelsbehovet komma att uppgå till sammanlagt 4 255 000 kronor.

Statskontoret har i remissutlåtande den 26 september 1945 ställt sig tveksamt inför den ifrågasatta höjningen av förevarande anslag.

Departements-  
chefen.

För verksamhetens bedrivande under budgetåret 1946/47 torde såsom skogsstyrelsen föreslagit ytterligare anslag nu böra äskas av riksdagen. Jag kan emellertid icke tillstyrka, att medel för ändamålet ställas till förfogande i sådan omfattning som av skogsstyrelsen ifrågasatts. I nuvarande läge torde anslaget för nästa budgetår böra bibehållas vid samma belopp, 2 000 000 kronor, som å riksstaten för löpande budgetår upptagits under förevarande anslagsrubrik. Hinder torde icke böra möta att av anslaget högst 5 000 kronor tagas i anspråk för anordnande av fortbildningskurser i skogsvägbbyggnad.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till Skogsvård m. m.: Väg- och flottledsbyggnader å skogar i enskild ägo för budgetåret 1946/47 anvisa ett reservationsanslag av . . . . . kronor 2 000 000.

[214.] 31. Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m., reservationsanslag. Enligt beslut av 1940 års lagtima riksdag (prop. nr 190; jordbr. utsk. utl. nr 42; r. skr. nr 350) anvisades under denna anslagstitel för budgetåret 1940/41 ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. För budgetåret 1941/42 uppfördes anslaget med 500 000 kronor, varjämte för innevarande budgetår anvisats 1 000 000 kronor för ifrågavarande ändamål. Bestämmelserna rörande anslagets användning finnas upptagna i kungö-

relsen den 14 juni 1940 (nr 599), vilken ändrats genom kungörelserna nr 354/1941 och 387/1945, samt i cirkuläret samma dag (nr 600), ändrat genom cirkuläret nr 388/1945.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* hemställt, att för budgetåret 1946/47 måtte för ifrågavarande ändamål uppföras ett reservationsanslag av 1 000 000 kronor. Härvid har styrelsen anfört i huvudsak följande.

Medelsbehovet har av vederbörande skogsvårdsstyrelser beräknats till 1 300 000 kronor för budgetåret 1945/46 och till 1 786 000 kronor för budgetåret 1946/47. Sammanlagda medelsbehovet för nämnda två budgetår skulle alltså utgöra 3 086 000 kronor, varav 711 000 kronor avsetts för förvaltningsbidrag.

Medelsförbrukningen för de med anslaget avsedda ändamålen har under budgetåren 1940/41—1944/45 uppgått till respektive 56 668, 55 015, 461 980, 397 773 och 452 663 kronor.

Från och med innevarande budgetår har tillämpningsområdet för ifrågavarande anslag utvidgats att omfatta jämväl skogar i Norrland, som lyda under skogsvårdslagen. Det sålunda väsentligt utökade tillämpningsområdet torde medföra betydligt större medelsbehov än som tidigare är förelegat. Emellertid torde bidragsverksamheten icke kunna nå full omfattning under innevarande eller nästkommande budgetår inom det område, där den förut icke bedrivits, då några år måste beräknas åtgå för propagandaverksamhet och planläggningsarbeten. Denna förberedande verksamhet kan beräknas ställa tämligen stora krav på förskottsmedel till skogsvårdsstyrelserna att utgå av förvaltningsbidraget.

Även inom anslagets tidigare tillämpningsområde kan medelsbehovet under kommande budgetår beräknas öka, sedan personalen för planläggningsarbetena, som tidigare varit otillräcklig för en vidgad verksamhet, numera kunnat utökas. I detta sammanhang må framhållas, att det sammanlagda bidragsbeloppet för redan kontrakterade arbeten överstiger det beviljade bidragsbeloppet med omkring 700 000 kronor, och att det skulle vara synnerligen olyckligt för den fortsatta verksamheten, om kontrakterade arbeten icke skulle kunna utföras på grund av otillräckligt statsanslag.

Skogsstyrelsen har med anledning av det anförda bedömt behovet av medel att anvisas för budgetåret 1946/47 till 1 000 000 kronor omfattande även förvaltningsbidrag. Styrelsen förutsätter härvid, att ytterligare medel anvisas i händelse av en arbetslöshetskris.

Det har visat sig önskvärt för skogsstyrelsen att äga tillgång till särskild tjänsteman, som utöver handläggning i styrelsen av frågor rörande ifrågavarande anslag kunde i fältet inspektera och kontrollera skogsvårdsstyrelsernas verksamhet för ernående av ändamålsenlig planläggning av företagen och likformig tillämpning av föreskrifterna. Den utökning av anslagets tillämpningsområde, som förut nämnts, har ytterligare skärpt behovet av sådan inspektion. Inom skogsstyrelsen är en tjänsteman för närvarande sysselsatt med, förutom vissa utredningsuppdrag, handläggning av ärenden rörande planläggning av skogliga beredskapsarbeten. Då denne på grund av sin tidigare verksamhet är väl förtrogen med och lämpad för den verksamhet med norrländska produktionsanslaget, som nyss anförts, synes det skogsstyrelsen angeläget, att han, i den mån planläggningen av beredskapsarbeten minskar, kan utnyttjas för ändamålet. Kostnaderna för avlönning av tjänstemannen synas böra fördelas på beredskapsanslaget och norrländska produktionsanslaget i proportion till tjänstemannens verksamhet med de olika anslagen.

I remissutlåtande den 26 september 1945 har *statskontoret* anfört, att det äskade anslagsbeloppet, 1 000 000 kronor, syntes ämbetsverket kunna nedsättas ganska avsevärt. Statskontoret har vidare icke funnit sig kunna biträda förslaget att från förevarande anslag helt eller delvis bestrida avlöningen till en tjänsteman inom skogsstyrelsen. Ur olika synpunkter måste det enligt statskontorets mening anses mindre lämpligt att på detta sätt anlita sakanslag till avlönande av personal, och ämbetsverket förutsatte, att vid en blivande utredning av styrelsens organisation denna synpunkt vederbörligen beaktades. I samband därmed syntes även behovet av förenämnda tjänsteman komma att tagas under övervägande.

*Departements-  
chefen.*

Med hänsyn till att planläggningsarbetena för bidragsverksamheten inom dess ursprungliga tillämpningsområde numera i stor utsträckning kunnat färdigställas och då såsom förut nämnts området för verksamheten utvidgats genom beslut av 1945 års riksdag, anser jag mig böra räkna med ett medelsbehov av minst omkring 1 000 000 kronor för verksamhetens bedrivande under nästa budgetår. Jag förordar alltså, att sagda belopp äskas av riksdagen. Vad beträffar skogsstyrelsens förslag om anställande av en särskild tjänsteman för handläggning inom styrelsen av frågor rörande förevarande anslag samt för inspektion och kontroll av skogsvårdsstyrelsernas verksamhet med hithörande företag synes behovet av en dylik befattningshavare — vars avlöning icke lämpligen bör bestridas från detta anslag — böra tagas under närmare övervägande i samband med ställningstagandet till anslagsäskandena för styrelsens verksamhet under nästa budgetår.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Åtgärder för ökad skogsproduktion i Norrland m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av ..... kronor 1 000 000.

[215.] **32. Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar.** Från detta anslag, som för innevarande budgetår är uppfört med 5 000 kronor, har Kungl. Maj:t den 27 juli 1945 anvisat bidrag med 4 000 kronor till Svenska skogsvårdsföreningen och 1 000 kronor till Norrlands skogsvårdsförbund.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *domänstyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte upptagas med oförändrat belopp av 5 000 kronor.

*Departements-  
chefen.*

Mot domänstyrelsens förslag till anslagsanvisning har jag icke något att erinra. Av anslaget torde liksom för innevarande budgetår 4 000 kronor böra avses för Svenska skogsvårdsföreningen och 1 000 kronor för Norrlands skogsvårdsförbund.

Jag torde i detta sammanhang få erinra om att 1945 års riksdag (IX H. T. 1945 p. 209; r. skr. nr 9) medgivit, att Kungl. Maj:t finge för år 1945 tilldela

föreningen för växtförädling av skogsträd bidrag med 45 000 kronor ävensom att bidraget finge utgå från domänfondens driftsmedel. Därest erinran från riksdagens sida icke möter, torde ett lika stort bidrag av nämnda driftsmedel få tilldelas föreningen även för år 1946.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till vissa föreningar för budgetåret 1946/47* anvisa ett anslag av . . . . kronor 5 000.

[216.] **33. Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdskurser m. m., förslagsanslag.** I sitt betänkande angående yrkesutbildningen i Norrland (SOU 1945: 33) har *norrlandskommittén* framlagt förslag rörande bland annat yrkesutbildning för skogsarbetare. Kommittén har därvid uttalat, att inom skogsbruket borde skapas en motsvarighet till den yrkesutbildningsverksamhet, som sedan länge pågått inom industri, hantverk och handel. För yrkesutbildning av vuxna skogsarbetare har kommittén föreslagit anordnande av bland annat skogsvårdskurser och kurser i arbetsteknik och redskapsvård. Av betänkandet inhämtas rörande dessa förslag i huvudsak följande.

Skogsvårdskurserna har kommittén ansett skola giva skogsarbetare sådan utbildning, att dessa skulle kunna självständigt utföra vissa kvalificerade arbeten, som eljest brukade kräva tillsyn eller medverkan av förman. Kurserna borde inriktas på huvudsakligen praktiska övningar och innesluta teoretisk undervisning endast i begränsad omfattning. Enligt kommitténs förslag skulle i kursplanen ingå följande ämnen: avverkning, aptering, stämpling, gallring, virkesmätning, skogskulturarbeten, skogseldsläckning, dikning, arbetarskydd och kosthåll. Kurserna, som avsåges skola pågå omkring tre månader, borde anordnas av skogsvårdsstyrelserna och helst förläggas till större skogsegendomar.

Inkomsterna av det arbete, som utfördes vid kurserna, har kommittén ansett böra i sin helhet utdelas till eleverna såsom arbetspremier. Erforderlig lärarpersonal och arbetsledning skulle enligt förslaget kostnadsfritt ställas till förfogande av den skogsvårdsstyrelse, som anordnade skogsvårdskurs. Eleverna skulle erhålla logi på styrelsens bekostnad men själva betala de med kosthållet förenade utgifterna med högst 75 kronor i månaden. Med hänsyn till den allmänna nyttan av utbildningen och i betraktande av att eleverna ofta måste avstå från en arbetsinkomst, som vore väsentligt högre än arbetspremierna, har kommittén föreslagit, att eleverna skulle erhålla stipendier av statsmedel. Stipendierna borde utgå i tre behovsgrader med respektive högst 75, 50 och 25 kronor i månaden. Även resebidrag borde kunna beviljas eleverna. Utöver nu angivna förmåner borde enligt kommitténs förslag försörjningspliktig elev kunna efter behovsprövning tilldelas dagunderstöd enligt de vid arbetslöshetskurser gällande grunderna. Summan av arbetspremie, stipendium och dagunderstöd borde dock icke överstiga vad som motsvarade den i orten gängse dagsinkomsten för fullgod skogsarbetare.

Årskostnaderna för fem skogsvårdskurser årligen, en var med en längd av tre månader och ett genomsnittligt elevantal av 20, ha av kommittén beräknats till 36 750 kronor, varav 6 750 kronor avse lönekostnader för en

skogvaktarutbildad lärare per kurs efter 450 kronor i månaden samt återstoden stipendier, resebidrag och dagunderstöd.

Kurser i arbetsteknik för körare har kommittén ansett böra inpassas under årstidsbetingade uppehåll i det löpande förvärvsarbetet. Dessa kurser skulle enligt kommitténs förslag omfatta en till två veckor och huvudsakligen byggas på praktiska demonstrationer med rent teoretisk undervisning endast i den utsträckning, som betingades av nödvändigheten. Följande ämnen skulle ingå i kurserna, nämligen: redskapskännedom och redskapsvård, hästens utfodring och vård m. m. samt arbetstidsindelning och arbetsteknik, särskilt avseende lastning samt anläggning av basvägar och dessas skötsel. Kurserna borde anordnas på initiativ av större skogsägare, skogsägareföreningar och skogsvårdsstyrelser samt ledas av särskilda instruktörer.

Enligt kommitténs förslag skulle undervisningen vara avgiftsfri. De kursdeltagare, som ej vore bosatta i orten, borde åtnjuta kostnadsfri inkvartering, men själva bekosta sin mat. Obemedlade och mindre bemedlade kursdeltagare har kommittén ansett böra erhålla stipendier med högst två kronor per dag.

Årskostnaderna för 25 kurser årligen, en var med en längd av omkring 8 dagar och ett genomsnittligt elevantal av 20, ha av kommittén beräknats till 10 000 kronor, varav 6 000 kronor avse lönekostnad för instruktörer och återstoden stipendier.

Norrlandskommitténs ifrågavarande förslag har i princip tillstyrkts av *domänstyrelsen, skogsstyrelsen, lantbruksakademien, överjägmästarna i övre Norrbottens, nedre Norrbottens, Skellefteå, Umeå och Gävle-Dala distrikt, samtliga skogsvårdsstyrelser utom dem i Södermanlands, Gotlands, Värmlands, Örebro och Kopparbergs län, Sveriges skogsägareförbund, Sveriges skogsägareföreningars riksförbund, Norrlands skogsvårdsförbund, Föreningen skogsarbeten samt styrelsen för lantmannaskolan i Nordvik*, men avstyrkts av *överjägmästaren i mellersta Norrlands distrikt samt skogsvårdsstyrelserna i Södermanlands och Värmlands län*. I fråga om de föreslagna skogsvårdskurserna ha *Sveriges skogsägareföreningars riksförbund och styrelsen för lantmannaskolan i Bollnäs* uttalat, att dessa kurser icke finge uppläggas så att de komme att konkurrera med de skogsbetonade lantmannaskolorna om eleverna. Av denna anledning borde kurserna huvudsakligen inriktas på sådana äldre skogsarbetare, som icke haft tillfälle deltaga i eller ej varit intresserade av den allmänna undervisning, som meddelades i skolorna, och vidare borde en riktig avvägning av kursdeltagarnas och skolelevernas förmåner i fråga om stipendier och understöd göras. *Domänstyrelsen* och *skogsvårdsstyrelsen i Västmanlands län* ha förklarat sig tveksamma i fråga om möjligheten att anordna utbildningen i arbetsteknik för körare såsom kurser samt ifrågasatt, om den avsedda undervisningen icke lämpligen kunde meddelas i form av instruktion å arbetsplatserna.

*Skogsstyrelsen* har uttalat, att norrlandskommitténs förslag borde genomföras icke endast i Norrland utan även i södra och mellersta Sverige med de förändringar, som befunnes lämpliga på grund av de lokala förhållandena. I samband med genomförandet av kommitténs utbildningsprogram borde enligt skogsstyrelsens mening den vid 1939 års riksdag beslutade specialkursen i skogsbruk vid Bjärka-Säby lantbruksskola nu komma till stånd. Vidare

borde åtgärder vidtagas för en ordnad fortbildning för skoglig personal. Styrelsen har förordat, att bidrag av statsmedel skulle ställas till förfogande för detta ändamål. Ett anslag av 10 000 kronor skulle möjliggöra anordnandet av ett 15-tal kortare hyggesbränningskurser samt kurser i skogsskydd och virkesvård, i modern skogsodlingsteknik och i mekaniserad virkesutdrivning.

Ur flera synpunkter är en ordnad yrkesutbildning på det skogliga område önskvärd. Ökad yrkeskunskap torde vara ägnad att leda till förbättrade försörjningsmöjligheter och höjd levnadsstandard. Även trivseln inom yrket torde ökas. En förbättring på detta sätt av skogsarbetarnas ställning bör också kunna utgöra en motvikt till den tilltagande svårigheten att rekrytera skogsarbetarkåren. Frånsett speciella anordningar för utbildning av arbetslösa från andra yrkesområden och för att tillgodose behovet av arbetskraft inom skogsbruket under krisåren ha ännu icke några mera generella åtgärder vidtagits från det allmännas sida för utbildning av skogsarbetare. Behovet av yrkesutbildning på detta område synes emellertid göra sig så starkt gällande, att åtgärder i förevarande hänseende ej längre böra anstå. Jag finner mig således kunna ansluta mig till norrlandskommitténs uppfattning, att inom skogsbruket bör skapas en motsvarighet till den yrkesutbildningsverksamhet, som sedan länge pågått inom andra yrkesgrenar. Emellertid är det uppenbart, att likartade åtgärder som de för Norrland föreslagna äro motiverade även för andra delar av riket. Ur principiell synpunkt är det också önskvärt, att yrkesutbildningen planlägges enhetligt för hela landet och att den organisation, som beslutes, sedan modifieras med hänsyn till speciella landsändars behov. Dessa skäl ha föranlett, att enligt Kungl. Maj:ts bemyndigande tillkallats sakkunniga för att verkställa utredning rörande yrkesutbildningen inom jordbruket och skogshanteringen. I avvaktan på denna utredning torde det därför vara lämpligt, att den av kommittén föreslagna verksamheten till en början bedrives endast i mindre omfattning och gives försökskaraktär. Jag förordar därför, att ifrågavarande utbildningsverksamhet under nästa budgetår begränsas till att avse ett mindre antal skogsvårdskurser och kurser i arbetsteknik för körare av den art, som i det föregående berörts. Något hinder att förlägga dessa kurser till andra delar av landet än Norrland torde icke böra föreligga. Med igångsättande av specialkursen i skogsbruk vid Bjärka-Säby lantbruksskola torde böra anstå tills vidare.

Vad angår skogsvårdskurserna synes vad norrlandskommittén i detta hänseende föreslagit ändamålsenligt. Stipendierna till kursdeltagarna torde böra utgå enligt samma grunder som komma att gälla för utlämnande av stipendier till elever vid statsunderstödda lantmannaskolor, men resebidrag böra ej utgå. Vad kommittén föreslagit i fråga om kurserna i arbetsteknik för körare föranleder icke annan erinran från min sida än att stipendierna till deltagarna i dessa kurser böra bestämmas till samma belopp som komma att utgå till elever vid fast småbrukarkurs med särskilt antagna elever.

Därest under nästa budgetår anordnas 4—5 skogsvårdskurser och 20—25 kurser i arbetsteknik för körare, torde sammanlagt 40 000 kronor böra anvisas för ändamålet. Detta anslag synes böra i form av förslagsanslag anvisas

*Departements-  
chefen.*

under anslagstiteln Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdskurser m. m. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att meddela erforderliga föreskrifter rörande ifrågavarande kurser.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Skogsvård m. m.: Bidrag till skogsvårdskurser m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett förslagsanslag av ..... kronor 40 000.

[217.] **34. Kurser för virkesmätare m. m.** För detta ändamål anvisades första gången medel för budgetåret 1943/44 i samband med tillkomsten av lagen den 30 juni 1943 (nr 453) med vissa bestämmelser om mätning av ved och annat virke, vilken lag enligt beslut av 1945 års riksdag äger giltighet till och med den 30 juni 1947. Anslaget till ifrågavarande kursverksamhet är för innevarande budgetår uppfört med 10 000 kronor.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* — under förmälan att medelsåtgången å anslaget för budgetåret 1944/45 utgjort 8 000 kronor — hemställt om oförändrad anslagsanvisning av 10 000 kronor för budgetåret 1946/47.

*Departements-  
chefen.* Med biträdande av skogsstyrelsens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kurser för virkesmätare m. m.* för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av ..... kronor 10 000.

[218.] **35. Kostnader för virkesmätning, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 80 000 kronor. Från anslaget avses skola bestridas de kostnader, som kunna uppkomma i anledning av lagen den 30 juni 1943 (nr 453) med vissa bestämmelser om mätning av ved och annat virke.

I skrivelse den 23 augusti 1945 har *skogsstyrelsen* uppgivit, att under budgetåret 1944/45 av ifrågavarande anslag tagits i anspråk sammanlagt 63 600 kronor, ävensom anført, att — såvitt nu kunde bedömas — kostnaderna för ändamålet under nästa budgetår syntes komma att uppgå till omkring 100 000 kronor eller samma belopp, vartill styrelsen ansåge sig böra beräkna motsvarande kostnader under löpande budgetår. Då det emellertid av flera skäl vore förenat med avsevärda svårigheter att exakt bedöma utgifternas storlek, har styrelsen icke ansett sig böra föreslå någon höjning av anslaget för budgetåret 1946/47 utan har hemställt om oförändrad medelsanvisning av 80 000 kronor.

*Departements-  
chefen.* Förevarande anslag torde i enlighet med vad skogsstyrelsen förordat böra även för nästa budgetår upptagas med 80 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kostnader för virkesmätning* för budgetåret 1946/47  
anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 80 000.

[219.] **36. Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår anvisat ett förslagsanslag av 4 000 kronor. Bestämmelser rörande anslagets användning ha meddelats i kungörelsen den 17 juni 1938 (nr 300) angående utsynning av husbehovsvirke åt vissa innehavare av särskild husbehovsskog i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker. Utbetalningar för ändamålet ha endast verkställts under budgetåren 1940/41—1944/45, då av anslaget togos i anspråk respektive 3 745, 1 203, 3 164, 6 797 och 2 722 kronor.

För budgetåret 1946/47 torde ifrågavarande anslag böra upptagas med oförändrat belopp av 4 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-  
chefen.*

att till *Kostnader i samband med upplåtande av viss utsyningsrätt å kronoskogar i Västerbottens eller Norrbottens län* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 4 000.

[220.] **37. Belöningar för rovdjurs dödande, förslagsanslag.** För detta ändamål är för innevarande budgetår uppfört ett förslagsanslag av 15 000 kronor. Beträffande bestämmelser rörande anslagets användning hänvisas till statsliggaren s. 828. Utgifterna från anslaget ha under budgetåren 1941/42—1944/45 utgjort respektive 11 180, 18 215, 29 910 och 22 070 kronor.

Anslaget synes även för nästa budgetår böra upptagas med 15 000 kronor. Jag hemställer i enlighet härmed, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen *Departements-  
chefen.*

att till *Belöningar för rovdjurs dödande* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 15 000.

[221.] **38. Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur, förslagsanslag.** Jämlikt bestämmelser i lagen den 25 juni 1909 (nr 56 s. 7) angående nationalparker samt i jaktstadgan den 3 juni 1938 (nr 279) ersätter statsverket i vissa fall skada å tamdjur, förorsakad av björn, lo eller örn. Beslutanderätten i dylika ersättningsärenden ankommer på Kungl. Maj:t. Beviljade ersättningar bestridas från ett särskilt förslagsanslag för ändamålet. Anslaget är för innevarande budgetår upplaget med 40 000 kronor.

Departements-  
chefen.

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 29 juni 1945 tillkallades samma dag en utredningsman för att efter överläggningar med vissa sakkunniga verkställa av fjolårets riksdag (r. skr. nr 264) begärd utredning rörande beredande av ersättning för skador å tamdjur, förorsakade av varg och järv. Efter verkställd utredning har utredningsmannen i skrivelse den 31 december 1945 inkommit med förslag i ämnet, vilket förslag för närvarande är föremål för remissbehandling. Även om beredningen av nämnda förslag skulle hinna avslutas inom sådan tid, att därå grundad proposition kan avlåtas till 1946 års riksdag, torde frågan om äskande av medel för nästa budgetår under förevarande förslagsanslag utan olägenhet redan nu kunna föreläggas riksdagen. Under anslaget synes böra upptagas samma belopp som för innevarande budgetår eller 40 000 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Ersättning för av rovdjur dödade tamdjur* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av .... kronor 40 000.

## K. Lantmäteriväsendet.

[222.] 1. **Lantmäteristyrelsen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 336 800 kronor. Kungl. Maj:t har den 18 maj 1945 för lantmäteristyrelsen fastställt dels personalförteckning (statsliggaren s. 829), dels ock följande

### Avlöningsstat.

|                                                                   |                |
|-------------------------------------------------------------------|----------------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor 213 000 |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal .....                  | » 85 400       |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                      | » 38 400       |

Summa kronor 336 800.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att förevarande anslag för nästa budgetår måtte uppföras med 347 400 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 347 400 kronor, avse 212 500 kronor avlöningar till ordinarie tjänstemän, 95 000 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 39 900 kronor rörligt tillägg.

Under ordinarie posten, vilken post uppförts med ett 500 kronor lägre belopp än i gällande avlöningsstat, har å ena sidan räknats med en minskning av i runt tal 800 kronor till följd av indragningen från och med den 1 augusti 1945 av en arkivarietjänst å övergångsstat i lönegrad A 24. Å andra sidan har posten ansetts böra höjas med 300 kronor på grund av löneklassförändringar.

Höjningen å 9 600 kronor under icke-ordinarie posten sammanhänger med att lantmäteristyrelsen föreslagit inrättande från och med nästa

budgetår av en befattning såsom byrådirektör i lönegrad Eo 26 å stadsbyrån. Till motivering av detta förslag har styrelsen framhållit, att det under den tid av omkring åtta år, som styrelsens nuvarande organisation å fyra byråer varit i tillämpning, visat sig, att arbetena inom styrelsen ökat i avsevärt större omfattning än man räknat med vid organisationens genomförande. Detta förhållande hade, anför styrelsen, speciellt kommit till synes beträffande lands- och stadsbyråerna. Medan förstnämnda byrå erhållit förstärkning genom att från och med den 1 juli 1938 å byrån inrättats en extra ordinarie byrådirektörstjänst i lönegrad Eo 26, hade styrelsens förslag i samband med anslagsäskandena för budgetåret 1940/41 om inrättande av en dylik befattning å stadsbyrån icke föranlett någon åtgärd. För stadsbyråns del hade, enligt vad styrelsen uttalade, erfarenheten givit vid handen, att städer och samhällen i långt större utsträckning, än som kunnat förväntas, begagnat sin författningsenliga rätt att anlita lantmäteristyrelsen vid behandlingen av uppgifter rörande sitt mätningstväsande. Ifrågavarande ärenden å stadsbyrån, vilka i regel vore av brådskande natur, krävde mycken tid och innebure bland annat omfattande undersökningar på platsen, överläggningar med de lokala förvaltningsorganen, kontroll av arbetsresultat m. m. Med hänsyn till den omfattning nu angivna arbetsuppgifter tagit har styrelsen ansett det icke vara möjligt att utan en förstärkning av arbetskrafterna på stadsbyrån kunna på ett tillfredsställande sätt tillmötesgå de krav, som från städers och samhällens sida med stöd av gällande författningar härvidlag ställdes på styrelsen. Enligt styrelsens mening krävdes i betraktande av arten av förevarande uppgifter en särskilt kvalificerad arbetskraft. Sålunda torde icke böra ifrågakomma lägre befattningshavare än byrådirektör. Då den nuvarande ordinarie byrådirektören å byrån vore helt sysselsatt med ärenden, som hörde samman med städernas fastighetsregister, erfordrades för handhavandet av byråns uppgifter i avseende å tillsynen över mätningstväsandet med nödvändighet anställande av ytterligare en byrådirektör.

Posten rörligt tillägg har med beaktande av styrelsens i det föregående återgivna förslag uppräknats med 1 500 kronor till 39 900 kronor.

I remissutlåtande den 19 september 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot lantmäteristyrelsens förslag.

Med hänsyn till vad lantmäteristyrelsen anförat rörande den avsevärda ökning av arbetet på styrelsens stadsbyrå som uppkommit efter år 1936, då byrån erhöll sin nuvarande organisation, synes det skäligt, att å byrån nu inrättas ytterligare en byrådirektörsbefattning. Denna torde såsom styrelsen förordat böra tills vidare placeras i lönegrad Eo 26. Då jag även i övrigt finner mig böra biträda styrelsens förslag till medelsanvisning under ifrågavarande avlöningsanslag, skulle alltså för budgetåret 1946/47 under anslaget behöva upptagas ett belopp av 347 400 kronor, varav 212 500 kronor torde böra avses för avlöningar till ordinarie tjänstemän, 95 000 kronor för avlöningar till icke-ordinarie personal samt 39 900 kronor för rörligt tillägg. I förhållande till medelsanvisningen för löpande budgetår innebär det av mig förordade anslagsäskandet en ökning med 10 600 kronor.

Ny personalförteckning för lantmäteristyrelsen torde böra föreläggas riksdagen för godkännande.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

*Departements-  
chefen.*

**Nionde huvudtiteln.**

## 1) för lantmäteristyrelsen fastställa följande

| <b>Personalförteckning.</b>                           |    |          |
|-------------------------------------------------------|----|----------|
| Befattning                                            |    | Lönegrad |
| <b>Tjänstemän å ordinarie stat.</b>                   |    |          |
| 1 generaldirektör .....                               | B  | 3        |
| 4 byråchefer .....                                    | A  | 30       |
| 4 byrådirektörer .....                                | A  | 26       |
| 3 byråingenjörer .....                                | A  | 21       |
| 1 kassör och bokhållare .....                         | A  | 14       |
| 2 kansliskrivare .....                                | A  | 11       |
| 1 arkivbiträde .....                                  | A  | 10       |
| 1 förste expeditionsvakt .....                        | A  | 7        |
| 6 kanslibiträden .....                                | A  | 7        |
| 2 expeditionsvakter .....                             | A  | 5        |
| 6 kontorsbiträden .....                               | A  | 4        |
| Extra ordinarie tjänstemän i högre lönegrad<br>än 20. |    |          |
| 2 byrådirektörer .....                                | Eo | 26;      |

2) godkänna följande avlöningsstat för lantmäteristyrelsen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

**Avlöningsstat.**

|                                                                   |        |          |
|-------------------------------------------------------------------|--------|----------|
| 1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i> ..... | kronor | 212 500  |
| 2. Avlöningar till icke-ordinarie personal ..                     | »      | 95 000   |
| 3. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i> .....                      | »      | 39 900   |
| Summa kronor                                                      |        | 347 400; |

3) till *Lantmäteristyrelsen*: *Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 347 400.

[223.] **2. Lantmäteristyrelsen: Omkostnader, förslagsanslag.** Ifrågavarande anslag är för innevarande budgetår uppfört med 73 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 18 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för lantmäteristyrelsen (statsliggaren s. 832).

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att omkostnadsanslaget för nästa budgetår måtte upptagas med ett till 99 000 kronor förhöjt belopp. Av ökningen, 26 000 kronor, hänföra sig 25 000 kronor till posten övriga expenser och 1 000 kronor till posten publikationstryck, vilka poster föreslagits uppförda med 65 000 respektive 8 000 kronor. Uppräkningen av sistnämnda post motiveras av styrelsen med hänvisning till me-

delsåtgången för ändamålet under budgetåret 1944/45 — 7 999 kronor — samt till behovet av nytryckning av vissa utgångna nummer av styrelsens meddelanden. Beträffande höjningen av expensposten har styrelsen anfört väsentligen följande.

De senaste årens utgiftsminskningar under posten övriga expenser — vilken post närmast före krigsutbrottet var uppförd med 53 000 kronor, medan den i gällande omkostnadsstat är upptagen med allenast 40 000 kronor — ha möjliggjorts huvudsakligen därav att, sedan styrelsens arkiv i april 1940 förflyttats till särskild skyddstunnel, de utgifter som den erforderliga vården av arkivet normalt medfört, ansetts böra till väsentlig del anstå och endast de mest trängande nyanskaffningarna göras. Såsom styrelsen tidigare framhållit, är det emellertid i hög grad angeläget, att kartlagnings- och konserveringsarbetet, vilket kräver särskild specialutbildning och lämplighet, upporganiseras och till omfattningen avsevärt utökas. Styrelsens arkivalier — vilka, förutom vissa samlingar större kartor, omfatta över 700 000 blad kartor med beskrivningar jämte omkring 350 000 foliosidor handlingar — ha under evakueringen fortfarande varit tillgängliga för och begagnats av allmänheten liksom av forskare samt ha på grund härav varit utsatta för förslitning. Härjämte ha de till följd av förvaringssättet icke kunnat ägnas erforderlig ingående vård och fortlöpande lagning och konservering. Följaktligen torde det hos styrelsen enbart med kartlagnings- och konserveringsarbeten sysselsätta arkivbiträdet — även om kvinnlig arbetshjälp i möjlig utsträckning anlitas — med nuvarande organisation ej kunna medhinna ens arbetena med styrelsens egna arkivalier. Härtill kommer lantmäterikontorens arkivalier, vilka uppgå sammanlagt till över 800 000 särskilda kartor med över 1 000 000 förrättningsakter. Detta omfattande arkivbestånd, som ständigt ökas, har endast i mindre omfattning kunnat bli föremål för lagning hos styrelsen. Arbetena å de olika kontoren åter ha närmast måst inriktas på mera provisorisk lagning av speciellt illa medfarna och trasiga kartor. Detta är särskilt betänkligt, som kartorna, vilka äro originalhandlingar, äro utsatta för en fortlöpande förslitning. På grund av flitig användning och kontorens tidigare trångboddhet med dåliga förvaringsmöjligheter ha i synnerhet de äldre kartorna i avsevärd utsträckning kommit i sådant skick, att en genomgripande lagning är oundgängligen erforderlig.

Vid verkställda undersökningar har det befunnits nödvändigt att söka centralisera arbetet, vilket tänkts kunna ske genom anordnande, förutom hos styrelsen, jämväl å några av lantmäterikontoren av särskilda kartlagningscentraler. I samband härmed har uppkommit tanken på att förlägga den huvudsakliga kartlagningen för lantmäterikontoren till statens reproduktionsanstalt, å vars kartavdelning och bokbinderi finnes tidsenlig teknisk utrustning och i vars beslutade nybyggnad komma att erhållas tillräckliga och lämpliga lokaler. Då emellertid anstalten först omkring den 1 oktober 1947 torde kunna taga i anspråk förenämnda nybyggnad och då det är angeläget att ifrågavarande arbete snarast möjligt erhåller betydligt större omfattning än vad nu är fallet, har styrelsen undersökt möjligheterna att redan i anstaltens nuvarande lokaler anordna arbetet. Det har härvid visat sig, att till en början åtminstone ett mindre antal personer kunna beredas tillfälle att inom anstalten sysselsätta sig med kartlagningsarbetet. Även om en dylik anordning uppenbarligen ingalunda är tillfyllest, har styrelsen ansett att denna möjlighet bör utnyttjas, helst som därigenom jämväl erfarenhet kan inhämtas rörande lämpligheten av den sålunda ifrågasatta förläggningen av kartlagningen till reproduktionsanstalten. Den kartlagningsverksamhet, som

nu bedrivs inom styrelsen, skall givetvis fortgå i oförminskad omfattning vid sidan av den sålunda föreslagna, liksom mindre och enklare kartlagningsarbeten såsom hittills skola utföras å lantmäterikontoren.

Enligt verkställda beräkningar torde kostnaderna för den sålunda i begränsad omfattning bedrivna kartlagningen inklusive materiellkostnader m. m. komma att för nästa budgetår belöpa sig till omkring 25 000 kronor.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 19 september 1945 förklarat sig icke ha något att i och för sig erinra mot att medel anvisades för kartlagningsarbeten. Enligt ämbetsverkets mening borde emellertid medlen upptagas under ett särskilt reservationsanslag, vilket för nästa budgetår i anslutning till vad lantmäteristylelsen anfört syntes böra uppföras med 25 000 kronor. Vid bifall härtill borde posten övriga expenser kunna bibehållas vid nuvarande belopp, 40 000 kronor. Mot styrelsens beräkning i övrigt av medelsbehovet under förevarande omkostnadsanslag har statskontoret icke framställt någon erinran.

*Departements-  
chefen.*

Såsom lantmäteristylelsen framhållit torde det vara nödvändigt, att åtgärder snarast vidtagas för att i den utsträckning så är möjligt reparera och konservera styrelsens och lantmäterikontorens värdefulla kartmaterial, vilket under krigsåren icke kunnat ägnas den vård och underhåll som varit önskvärd. För nästa budgetår synes för de sålunda erforderliga kartlagningsarbetena böra i enlighet med lantmäteristylelsens av statskontoret tillstyrkta förslag anvisas ett belopp av 25 000 kronor. Beträffande sättet för medelsanvisningen vill jag i likhet med statskontoret föreslå, att ett särskilt reservationsanslag uppföres för ändamålet. Till frågan om äskandet av ett dylikt anslag, vilket torde böra benämnas Lantmäteristylelsen: Kartlagningsarbeten, återkommer jag under nästföljande punkt.

Med hänsyn till vad nu anförts torde under styrelsens omkostnadsanslag för övriga expenser böra beräknas oförändrat belopp av 40 000 kronor. Då styrelsens beräkning i övrigt av anslagsbehovet — innebärande en höjning med 1 000 kronor under posten publikationstryck — icke föranlett någon erinran från min sida, synes anslaget för budgetåret 1946/47 böra upptagas med (73 000 + 1 000 =) 74 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag under förevarande punkt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristylelsen*: *Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av ..... kronor 74 000.

[224.] **3. Lantmäteristylelsen: Kartlagningsarbeten, reservationsanslag.** Under återopande av vad jag under nästföregående punkt anfört hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäteristyrelsen: Kartlaggningsarbeten* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*  
av ..... kronor 25 000.

[225.] **4. Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 1 272 100 kronor. Kungl. Maj:t har för lantmäterikontoren i länen fastställt dels den 27 mars 1942 personalförteckning (statsliggaren s. 832), dels ock den 14 april 1944 följande

**Avlöningsstat.**

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* . . . kronor 478 200  
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, *förslagsvis* » 16 200

| Lön          | Tjänstgöringspenningar | Orts-till-lägg | T i t e l                             | An-tal | Kro-nor       |
|--------------|------------------------|----------------|---------------------------------------|--------|---------------|
| 2 200        | 1 500                  | 150            | Assistent i Västernorrlands län ..... | 1      | 3 850         |
| 2 200        | 1 500                  | —              | Annan assistent .....                 | 2      | 7 400         |
| Summa kronor |                        |                |                                       |        | <b>11 250</b> |

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* .... » 621 700  
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... » 156 000

Summa kronor 1 272 100.

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att till avlöningar vid lantmäterikontoren i länen måtte för budgetåret 1946/47 anvisas ett anslag av 1 294 400 kronor. Beträffande anslagsberäkningen må anföras följande.

Av det beräknade medelsbehovet, 1 294 400 kronor, avse 478 200 kronor avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, 12 200 kronor avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, 648 000 kronor avlöningar till icke-ordinarie personal samt 156 000 kronor rörligt tillägg.

Under ordinarie posten, som upptagits med oförändrat belopp av 478 200 kronor, har lantmäteristyrelsen föreslagit, att en expeditionsvaktjänst i lönegrad Eo 5 å lantmäterikontoret i Örebro län måtte överföras å ordinarie stat. Till molivering av detta förslag, vars genomförande beräknats förändra en kostnadsökning å 3 300 kronor under förevarande post, har styrelsen bland annat framhållit, att ett stadigvarande behov av en expeditionsvakt förefunnes vid förenämnda lantmäterikontor. Styrelsen har jämväl meddelat, att vaktmästarbostad vore inredd i kontorets fastighet samt att den nuvarande expeditionsvakten även ombesörjde eldning och, jämte hustrun, städning inom fastigheten. Den beräknade kostnadsökningen under posten, 3 300 kronor, uppväges helt av en förutsedd minskning å samma belopp till följd av löneklassförändringar.

Med hänsyn till att den å övergångsstat upptagne assistenten vid lantmäterikontoret i Värmlands län beviljats avsked från och med den 1 augusti 1945 har posten avlöningar till tjänstemän å övergångsstat reducerats med 4 000 kronor till 12 200 kronor.

För avlöningar till icke-ordinarie personal ha såsom förut nämnts beräknats 648 000 kronor eller ett 26 300 kronor högre belopp än i gällande avlöningsstat. Sistnämnda belopp utgör skillnaden mellan å ena sidan utgiftsökningar å sammanlagt 31 100 kronor och å andra sidan utgiftsminskningar å tillhoppa 4 800 kronor. Av ökningarna avses dels 6 600 kronor för avlöning åt innehavaren av en assistentbefattning i lönegrad Eo 21 — vilken befattning finnes upptagen i gällande personalförteckning men enligt tidigare riksdagsbeslut må tillsättas först sedan en av de å övergångsstat uppförda assistenterna avgått ur tjänsten — dels ock 24 500 kronor för att möjliggöra anställandet av ytterligare nio kvinnliga befattningshavare. I sistnämnda hänseende har styrelsen iäknat med att kunna ansiälla åtta kansli-biträden i lönegrad Eo 7 och sju kontorsbiträden i lönegrad Eo 4. Samtidigt ha emellertid sex kontorsbiträdesbefattningar i lönegrad Ex 4 avsetts skola indragas, varjämte för avlönande av tillfällig personal upptaget belopp föreslagits skola minskas med 1 500 kronor. Den sålunda ifrågasatta förstärkningen av biträdespersonalen har motiverats med att arbetsmängden på lantmäterikontoren under senare år visat en kraftig ökning, vilken av allt att döma syntes komma att fortsätta. Härjämte har styrelsen — under förmälan att ett avsevärt antal biträden under de senaste åren slutat sina anställningar — understrukt vikten av att biträdespersonalen erhöle förbättrade anställnings- och avlöningsförhållanden. De beräknade utgiftsminskningarna under förevarande post sammanhånga till ett belopp av 3 300 kronor med förslaget om överförande å ordinarie stat av en expeditiönsvakt i lönegrad Eo 5 samt bero till återstående belopp eller 1 500 kronor på minskat medelsbehov i anledning av löneklassförändringar.

Posten rörligt tillägg har ansetts kunna upptagas med oförändrat belopp av 156 000 kronor.

I remissutlåtande den 19 september 1945 har *statskontoret* icke framställt någon erinran mot lantmäteristyrelsens anslagsäskande.

*Allmänna lönenämnden* har i utlåtande den 29 oktober 1945 beträffande förslaget om ökning av antalet extra ordinarie kansli- och kontorsbiträden uttalat, att lönenämnden i brist på utredning rörande de arbetsuppgifter, för vilka de nya befattningshavarna avsåges, icke kunnat taga ställning till detta förslag. Upplysningsvis har lönenämnden tillagt, att statens organisationsnämnd påbörjat undersökningar vid lantmäterikontoren. Dessa undersökningar vilade emellertid för närvarande med hänsyn till vissa pågående utredningar, vilka berörde lantmäterikontorens verksamhet (fastighetsbildnings-sakkunniga och 1945 års lantmäteriutredning). De redan verkställda undersökningarna hade enligt från organisationsnämnden under hand lämnade upplysningar visat, att vissa personalbesparande åtgärder torde kunna vidtagas ävensom att förekommande arbetsuppgifter inom de särskilda lantmäterikontoren fördelades på befattningshavarna efter mycket olika grunder. Mot vad lantmäteristyrelsen i övrigt föreslagit har lönenämnden icke framställt någon erinran.

Mot att å lantmäterikontorens avlöningsstat från och med nästa budgetår beräknas medel för avlöning till en assistent i lönegrad Eo 21 har jag intet att erinra. Ifrågavarande befattning finnes såsom förut berörts redan uppförd å gällande personalförteckning för lantmäterikontoren, och lantmäteristyrelsens förslag innebär endast, att tjänsten nu, sedan en av de å övergångsstat upptagna assistenterna avgått från sin befattning, i enlighet med av statsmakterna tidigare fattat beslut tages i anspråk. Den starka stegringen under senare år av arbetet å lantmäterikontoren synes mig motivera, att en viss förstärkning sker av biträdespersonalen å kontoren. Med hänsyn till vad allmänna lönenämnden anfört finner jag mig dock icke kunna tillstyrka, att detta sker i den utsträckning och på det sätt som av lantmäteristyrelsen ifrågasatts. Enligt min mening torde det sålunda få anses tillfyllest, därest för nästa budgetår avses ytterligare 15 000 kronor för anställande av tillfällig personal vid lantmäterikontoren. Med överförande å ordinarie stat av en extra ordinarie expeditionsvaktbefattning vid lantmäterikontoret i Örebro län synes böra anstå tills vidare.

*Departements-  
chefen.*

Vid bifall till vad jag i det föregående förordat och under hänsynstagande till beräknade jämkningar till följd av löneklassförändringar skulle lantmäterikontorens avlöningsstat för budgetåret 1946/47 komma att erhålla följande utseende.

Posten avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat torde böra minskas med 3 300 kronor på grund av beräknade löneklassförändringar och alltså uppföras med  $(478\,200 - 3\,300 =) 474\,900$  kronor. Under posten avlöningar till tjänstemän å övergångsstat bör, med hänsyn till att en assistent numera avgått ur tjänsten, upptagas ett med 4 000 kronor till  $(16\,200 - 4\,000 =) 12\,200$  kronor reducerat belopp. I fråga om posten avlöningar till icke-ordinarie personal torde denna post å ena sidan böra uppräknas med 6 600 kronor för avlöning till en assistent i lönegrad Eo 21 och med 15 000 kronor för anställande av tillfällig personal samt å andra sidan minskas med 1 500 kronor till följd av beräknade löneklassförändringar. Posten synes med beaktande härav böra bestämmas till  $(621\,700 + 6\,600 + 15\,000 - 1\,500 =) 641\,800$  kronor. För rörligt tillägg torde slutligen böra upptagas oförändrat belopp av 156 000 kronor.

Under ifrågavarande avlöningsanslag skulle följaktligen erfordras en medelsanvisning av  $(474\,900 + 12\,200 + 641\,800 + 156\,000 =) 1\,284\,900$  kronor, vilket jämfört med anvisningen för innevarande budgetår innebär en anslagsökning med 12 800 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- 1) godkänna följande avlöningsstat för lantmäterikontoren i länen, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47:

## Avlöningsstat.

1. Avlöningar till tjänstemän å ordinarie stat, *förslagsvis* ..... kronor 474 900
2. Avlöningar till tjänstemän å övergångsstat, *förslagsvis* ..... » 12 200

| Lön   | Tjänstgöringspenningar | Orts-till-lägg | T i t e l                             | An-tal | Kro-nor |
|-------|------------------------|----------------|---------------------------------------|--------|---------|
| 2 200 | 1 500                  | 150            | Assistent i Väster-norrlands län .... | 1      | 3 850   |
| 2 200 | 1 500                  | —              | Annan assistent....                   | 1      | 3 700   |
|       |                        |                | Summa kronor                          |        | 7 550   |

Anm. Assistent åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

3. Avlöningar till icke-ordinarie personal, *förslagsvis* ..... » 641 800
4. Rörligt tillägg, *förslagsvis* ..... » 156 000
- Summa kronor 1 284 900;

2) till *Lantmäterikontoren i länen: Avlöningar* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag* av .. kronor 1 284 900.

[226.] 5. **Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 193 000 kronor. Kungl. Maj:t har den 18 maj 1945 fastställt omkostnadsstat för lantmäterikontoren i länen (statsliggaren s. 834).

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *lantmäteristyrelsen* hemställt, att anslaget för nästa budgetår måtte uppföras med 219 000 kronor, vilket i förhållande till medelsanvisningen för innevarande budgetår innebär en ökning med 26 000 kronor. Anslagsposterna sjukvård m. m. och reseersättningar föreslås, med hänsyn till medelsåtgången för dessa ändamål under budgetåret 1944/45, uppräknade med 2 000 respektive 4 000 kronor till 9 000 respektive 20 000 kronor. Härjämte har posten övriga expenser — från vilken post avses skola bestridas kostnaderna för, förutom vanliga förbrukningsartiklar samt telefon m. m., främst lantmäterikontorens arkivinredningar, instrument, kontorsmaskiner och möbler — upptagits med 140 000 kronor eller alltså med ett 20 000 kronor högre belopp än i gällande stat. Lantmäteristyrelsen framhåller i fråga om sistnämnda post, att medelsåtgången under den samma för budgetåret 1944/45 utgjort 149 942 kronor, varav för löpande expensutgifter 112 079 kronor och för speciella nyanskaffningskostnader 37 863 kronor, att den under 1945 fastställda höjningen av arvoden till städ-

ningspersonal medförde en årlig utgiftsökning av omkring 6 000 kronor samt att kostnaderna för inbindning av bland annat tomt- och stadsägoböcker ökat med cirka 2 000 kronor per år. Styrelsen har vidare anført, att ett uppskjutande av anskaffningar av bland annat kontorsmaskiner till åtskilliga lantmäterikontor icke längre läte sig göra.

*Statskontoret* har i remissutlåtande den 19 september 1945 icke framställt annan erinran mot lantmäteristyrelsens förslag än att statskontoret med hänvisning till medelsåtgången för löpande expensutgifter under budgetåret 1944/45 uttalat, att posten övriga expenser även för nästa budgetår syntes kunna begränsas till 120 000 kronor.

I likhet med statskontoret vill jag ej motsätta mig, att anslagsposterna sjukvård m. m. och reseersättningar från och med nästa budgetår höjas med 2 000 respektive 4 000 kronor. Posterna böra alltså upptagas med 9 000 respektive 20 000 kronor. I fråga om posten övriga expenser anser jag mig endast böra såtillvida tillmötesgå lantmäteristyrelsens framställning, att jag förordar, att posten uppräknas med 10 000 kronor, eller till 130 000 kronor för att i viss utsträckning möjliggöra ersättningsanskaffningar av kontorsmaskiner. Vid bifall till vad jag sålunda tillstyrkt skulle ifrågavarande anslag för budgetåret 1946/47 behöva upptagas med  $(193\,000 + 2\,000 + 4\,000 + 10\,000 =)$  209 000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att i sinom tid fastställa stat för anslaget.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Lantmäterikontoren i länen: Omkostnader* för budgetåret 1946/47 anvisa ett *förslagsanslag*  
av ..... kronor 209 000.

*Departements-  
chefen.*

[227.] 6. **Distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl.: Avlöningar, förslagsanslag.** Detta anslag är för innevarande budgetår upptaget med 1 554 900 kronor. Kungl. Maj:t har den 18 maj 1945 fastställt följande avlöningsstat för distriktslantmätare och extra lantmätare m. fl. (statsliggaren s. 835):

#### Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, *förslagsvis* ..... kronor 832 400

| Lön   | Orts-<br>tillägg | T i t e l                                          | Antal | Kronor  |
|-------|------------------|----------------------------------------------------|-------|---------|
| 3 000 | 400              | Distriktslantmätare, stationerad i Stockholm ..... | 7     | 23 800  |
| 3 000 | —                | Annan distriktslantmätare .....                    | 203   | 609 000 |
|       |                  | Summa                                              | 210   | 632 800 |

Anm. Distriktslantmätare åtnjuter tre ålderstillägg till lönen å 500 kronor efter respektive 5, 10 och 15 år.

*Bihang till riksdagens protokoll 1946. 1 saml. Nr 1. Del 12.*

## 2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t:

|                                                                                   |        |                |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------|----------------|
| a) Arvoden till extra lantmätare och aspiranter m. m., <i>förslagsvis</i> . . . . | kronor | 217 500        |
| b) Avlöningsförbättring åt tekniska biträden, <i>förslagsvis</i> . . . . .        | »      | 125 000 kronor |
|                                                                                   |        | 342 500        |

|                                                                                      |              |            |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------|------------|
| 3. Tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare, <i>förslagsvis</i> . . . . . | »            | 380 000    |
|                                                                                      | Summa kronor | 1 554 900. |

I skrivelse den 30 augusti 1945 har *lantmäteristyrelsen* hemställt om ett med 41 100 kronor till 1 596 000 kronor förhöjt avlöningsanslag för nästa budgetår. Beträffande verksamheten å lantmåteridistriktet har styrelsen i sin skrivelse ansett sig böra framhålla, att arbetsbördan på distriktet från och med 1941 oavbrutet ökats och att lantmåteriverksamheten under 1944 uppnådde i det närmaste samma omfattning som 1939. Med största säkerhet kunde, anför styrelsen vidare, antagas, att lantmåteriverksamheten efter krigets slut till följd av bland annat stegrad byggnadsverksamhet samt rationaliseringsåtgärder inom jordbruket bleve ytterligare betydligt ökad. Med hänsyn till arbetsbalansens oroande storlek har lantmåteristyrelsen funnit det framstå som en angelägenhet av största vikt att trygga utnyttjandet av och tillgången till för verksamheten erforderlig personal av olika kategorier. Under kristiden hade det emellertid mött allt större svårigheter att på lantmåteridistriktet kvarhålla särskilt de dugligaste och mest rutinerade bland den lägre kvalificerade personalen. I allmänhet hade det sålunda icke varit möjligt för distriktslantmätarna att, i avsaknad av kompensation för omkostnadsstegringarna i tjänsten, erbjuda tekniska biträden och kontorsbiträden en sådan förbättring av anställningsvillkoren, som varit påkallad med hänsyn till de löner, som erbjödits dessa från andra håll. Ehuru styrelsen funnit snara åtgärder vara ofrånkomliga i förevarande hänseende, har styrelsen likväl — i betraktande av att särskilda sakkunniga numera tillkallats för utredning rörande lantmåteripersonalens organisation och avlöningsförhållanden (1945 års lantmåteriutredning) — icke ansett sig böra framlägga närmare utformat förslag om för ändamålet erforderliga åtgärder.

Beträffande lantmåteristyrelsens beräkning av de olika anslagsposterna samt skälen för ifrågasatta förändringar i medelsanvisningen må i övrigt anföras följande.

*Ordinarieposten* har med hänsyn till den beräknade medelsåtgången under posten föreslagits sänkt med 4 400 kronor till 828 000 kronor.

*Arvodesposten* har uppförts med 368 000 kronor, varav 238 000 kronor under delposten arvoden till extra lantmätare och aspiranter m. m. samt 130 000 kronor under delposten avlöningsförbättring åt tekniska biträden. Medelsanvisningen under arvodesposten har således föreslagits höjd med 25 500 kronor.

I fråga om delposten arvoden till extra lantmätare och aspiranter m. m. innebär styrelsens anslagsäskande en höjning med 20 500 kronor. Höjningen sammanhänger med att antalet arvoden ökats med 15

eller från 165 till 180. Sålunda föreslås antalet arvoden å 2 000 kronor (arvodesgrupp III) höjt från 46 till 54 och antalet arvoden å 1 500 kronor (arvodesgrupp II) höjt från 50 till 63. Å andra sidan har antalet arvoden å 1 000 kronor (arvodesgrupp I) reducerats från 69 till 63. Till stöd för den ifrågasatta ökningen av arvodesrummen har lantmäteristyrelsen framhållit, att under senare år ett avsevärt antal aspiranter icke kunnat erhålla något arvode, ehuru lantmäteriinstruktionen förutsatte, att arvode skulle utgå till såväl extra lantmätarna som aspiranterna. För närvarande finge 11 aspiranter tjänstgöra utan arvode, och detta antal beräknades komma att under nästa budgetår öka till 15. Detta förhållande, som i stigande grad försvårade rekryteringen inom lantmäterikåren, vore särskilt beklagligt med hänsyn till förefintlig och väntad ytterligare stegrad arbetsbörda samt de nya arbetsuppgifter, som emotsåges för lantmätarna. Styrelsen har härjämte ansett sig böra påpeka, att den nuvarande proportionen mellan antalet arvoden inom de olika arvodesgrupperna icke syntes vara tillfredsställande. Antalet arvoden i arvodesgrupperna I och II hade sålunda under de senast förflutna åtta åren ökats med 28 respektive 10, medan någon ökning icke ägt rum beträffande antalet arvoden i högsta arvodesgruppen. I detta sammanhang har styrelsen meddelat, att styrelsen, då behovet av självständigt verksamma lantmätare på grund av den växande arbetsbalansen blivit alltmera framträdande, nödgats att i så måtto avvika från tidigare tillämpad praxis, att extra lantmätare medgivits tillstånd att självständigt utöva viss mera kvalificerad verksamhet redan efter minst ett års — mot förut minst två års — välmeriterad tjänstgöring i denna egenskap. Styrelsens nu återgivna förslag om ökning av antalet arvoden till extra lantmätare och aspiranter skulle medföra en anslagsökning med 29 500 kronor. Med hänsyn till en beräknad besparing å 9 000 kronor under ifrågavarande delpost har ökningen ansetts kunna begränsas till 20 500 kronor.

Delposten avlöningsförbättring åt tekniska biträden har såsom framgår av vad förut anförts ökats med 5 000 kronor till 130 000 kronor. Sålunda ha styrelsens beräkningar för nästa budgetår givit vid handen, att avlöningsförbättring enligt nu gällande grunder erfordras med 270 kronor till 15 tekniska biträden, 540 kronor till 32 biträden, 810 kronor till 18 biträden, 1 080 kronor till 19 samt 1 350 kronor till 55 biträden eller alltså med sammanlagt i runt tal 130 000 kronor.

Anslagsposten tillskott till dyrtidstillägg till vissa lantmätare har med hänsyn till medelsåtgången ansetts böra höjas med 20 000 kronor till 400 000 kronor.

I remissutlåtande den 19 september 1945 har *statskontoret* — under framhållande av att antalet arvoden för extra lantmätare och aspiranter under de senaste åren avsevärt ökats — ifrågasatt, om det kunde vara oundgängligen påkallat att nu inrätta ytterligare arvodesrum i den omfattning som föreslagits av lantmäteristyrelsen.

Jag torde i detta sammanhang få anmäla en den 20 augusti 1945 dagtecknad framställning från *styrelsen för Sveriges lantmätareförening*, vari föreslagits viss provisorisk avlöningsförbättring för tekniska biträden samt kontorsbiträden och kartriterskor hos distriktslantmätare och hos sådana extra lantmätare, som ställts till överlantmätares eller länsstyrelsers förfogande för erhållande av förordnanden till lantmåteriförrättningar m. m. Förslaget innebär beträffande tekniska biträden, att de utöver nu utgående åldersstillägg

borde tillerkännas statlig löneförbättring med minst 1 200 kronor för år samt beträffande kontorsbiträden och kartriterskor, att de borde erhålla rätt till statlig avlöningsförbättring med minst 600 kronor för år och därjämte fyra ålderstillägg å 300 kronor.

Till närmare motivering av sitt förslag har föreningens styrelse anfört i huvudsak följande.

Arbetsmängden på lantmäteridistriktet har sedan en längre tid tillbaka varit så omfattande, att tillgänglig arbetskraft icke förmått fortlöpande medhinka inkommande arbetsuppgifter, varför en alltmer ökande balans uppstått. Antalet balanserade icke påbörjade eller påbörjade men icke avslutade förrättningar vid årsskiftet 1944/1945 var sålunda det största som någonsin förekommit eller icke mindre än 16 283. Som jämförelse må nämnas, att motsvarande antal i medeltal för sista femårsperioden före kriget uppgick till 12 353. Vid en nyligen företagen undersökning har genom föreningens försorg bland annat infordrats uppgift om antalet inkomna förrättningar under första halvåret 1945 i jämförelse med samma tid 1944. Det visade sig därvid, att en ökning inträtt av i medeltal 33 procent. Till största delen hänför sig denna ökning till förrättningar, som utgöra förutsättning för byggnadsverksamheten i landet och därför äro av särskilt brådskande natur. Av sagda undersökning framgår också, att det på grundval av vederbörande distriktslantmätarens uppskattning kan beräknas åtgå i medeltal 12,5 arbetsmånader för att med nuvarande personal avarbeta den nu ineliggande arbetsmängden.

Bemästrandet av den uppkomna situationen torde framförallt vara en arbetsorganisatorisk fråga. Under det att antalet examinerade lantmätare i stort sett ökat i samma omfattning som arbetsmängden, ha stora svårigheter under senare år uppstått att fylla behovet av tekniska biträden samt kartriterskor och kontorsbiträden. På grund av utebliven kompensation för ökade omkostnader i tjänsten har det icke varit möjligt för lantmätarna att i full utsträckning erbjuda sina biträden med hänsyn till dyrtiden skälig förbättring av anställningsförmånerna. Följden har blivit, att ett stort antal tekniska biträden och kartriterskor övergått till bättre avlönade anställningar i statlig eller kommunal tjänst. Sålunda ha sedan 1940 icke mindre än 33 tekniska biträden övergått till annan verksamhet.

Denna utveckling har föranlett föreningen att göra framställning om ett procentuellt kristillägg till lantmäteritaxan. Med hänvisning till bebadad utredning rörande lantmäteripersonalens organisation och avlöningsförhållanden ha statsmakterna funnit sig icke kunna bifalla framställningen. Frågan om omorganisationen kan emellertid enligt föreningsstyrelsens mening beräknas taga avsevärd tid i anspråk. Förhållandena ha redan nu utvecklat sig därhän, att vidare dröjsmål med dessa frågors lösning skulle allvarligt äventyra lantmäteriets funktionsduglighet. Därest en lösning efter de linjer, som föreningen tidigare föreslagit, icke kan vinna bifall, vill föreningen i stället föreslå följande provisoriska åtgärder i syfte att möjliggöra rekrytering och bibehållande av för tjänstens behöriga skötsel erforderliga biträden.

Tekniskt biträde, som förordnats av lantmäteristyrelsen, bör utöver nu utgående ålderstillägg tillerkännas statlig avlöningsförbättring med minst 1 200 kronor per år. Hos lantmätare anställd kartriterska eller kontorsbiträde, som styrkt sig äga erforderlig kompetens, bör förordnas av lantmäteristyrelsen i likhet med vad nu sker beträffande tekniska biträden. Sålunda förordnad kartriterska eller kontorsbiträde bör erhålla — förutom rätt till viss tjänstårsberäkning — statlig löneförbättring med minst 600 kronor per år jämte

ålderstillägg å 300 kronor efter respektive 3, 6, 9 och 12 års väl vitsordad tjänstgöring. Samtliga nu angivna löneförmåner böra utbetalas månadsvis i efterskott. Lantmäteristyrelsen bör äga övervaka, att de föreslagna avlöningsförbättringarna och ålderstilläggen av statsmedel icke föranleda obehörig nedsättning i biträdes avlöningsförmåner.

De sålunda förordade provisoriska åtgärderna medföra förvisso icke på långt när skälig kompensation för lantmätarnas ökade omkostnader i tjänsten. De skulle dock verksamt bidraga till en ofrånkomlig effektivisering av lantmåteriverksamheten. Såvitt föreningsstyrelsen kan finna skulle icke heller de föreslagna åtgärderna föregripa organisationsfrågans framtida lösning.

Av i ärendet tillgängliga sammanställningar rörande avlöningsförhållanden m. m. för de i föreningsstyrelsens framställning avsedda biträdeskategorierna — till vilka sammanställningar jag tillåter mig hänvisa — inhämtas bland annat följande. I början av innevarande budgetår funnos 158 hos lantmätare heltidsanställda tekniska biträden, vilka uppburo avlöning av lantmätaren samt ägde rätt att — därest de uppfyllde härför föreskrivna fordringar — komma i åtnjutande av ålderstillägg av statsmedel. Av dessa biträden ha över hälften varit anställda i mer än 10 år. Omkring 60 procent av biträdena ha uppnått en levnadsålder av över 35 år. De från lantmätare uppburna löneförmåner ha i medeltal beräknats uppgå för biträden med en anställningstid av 1—9 år till omkring 270 kronor för månad samt för biträden med en anställningstid av över 9 år till omkring 315 kronor för månad. I de enskilda fallen förefinnas starka variationer såväl nedåt som uppåt. De statliga ålderstilläggen utbetalas efter 3, 6, 9, 12 och 15 års tjänstgöring. Då varje tillägg utgör 270 kronor, kommer följaktligen summan av tilläggen att uppgå efter 6 år till 540, efter 9 år till 810, efter 12 år till 1 080 och efter 15 år till 1 350 kronor. Vid början av innevarande budgetår åtnjoto 14 biträden tillägg å 270 kronor, 22 å 540 kronor, 16 å 810 kronor, 22 å 1 080 kronor samt 47 å 1 350 kronor. Vad beträffar kontorsbiträden och karriterskor erhålla dessa för närvarande hela sin avlöning av lantmätaren. Antalet mera stadigvarande anställda kontorsbiträden och karriterskor uppgår för närvarande till 115. Härav ha cirka 20 procent varit anställda över 6 år, medan så gott som samtliga övriga tjänstgjort under kortare tid än 3 år. Medelåldern är för flertalet under 25 år. Löneförmåner utgöra för 26 mindre än 150 kronor, för 67 mellan 150 och 250 kronor, för 20 mellan 250 och 350 kronor samt för 2 över 350 kronor per månad.

I en den 1 oktober 1945 dagtecknad skrivelse har *Sveriges allmänna lantbrukstjänstemannaförbund*, till vilken organisation Sveriges lantmäteritekniska biträdens riksförening är ansluten, hemställt, att ifrågavarande tekniska biträden måtte utöver nu utgående ålderstillägg beviljas statlig avlöningsförbättring med minst 1 200 kronor för år. Jag torde här även få omnämna, att förbundet i en till lantmäteristyrelsen ingiven framställning anhållit, att arvoden till de vid vissa laga skiften inom Ore och Mora socknar i Kopparbergs län anställda lantmäteritekniska biträdena — vilka arvoden liksom arvoden till rit- och kontorsbiträdena vid nämnda laga skiften bestridas av statsmedel och utgå från förslagsanslaget till Understöd

åt jorddelningsväsendet m. m.: Bidrag till jorddelningsförrättningar — mätte höjas från 3 600 till 4 500 kronor för år.

*Lantmäteristyrelsen* har i remissutlåtande den 3 september 1945 förklarat sig livligt tillstyrka, att, i avvaktan på en slutlig lösning av biträdesfrågan, provisoriska åtgärder i enlighet med vad styrelsen för Sveriges lantmätareförening föreslagit måtte komma till stånd. Jämväl den av Sveriges allmänna lantbrukstjänstemannaförbund väckta frågan om arvodeshöjning för de vid vissa laga skiften inom Ore och Mora socknar sysselsatta tekniska biträdena finge enligt lantmäteristyrelsens mening anses nära sammanhånga med de framlagda förslagen och påverkas av de åtgärder, vartill dessa komma att leda.

I infortrat utlåtande har 1945 års *lantmäteriutredning* förordat, att av riksdagen måtte äskas medel för att möjliggöra utbetalande av avlöningsförbättringar å i genomsnitt 600 kronor för år till tekniska biträden och å i genomsnitt 300 kronor för år till kontorsbiträden och kartriterskor. Utredningen har i sitt utlåtande anfört i huvudsak följande.

Enligt utredningens mening äro anställnings- och avlöningsförhållandena för biträdespersonalen inom lantmåteriväsendet för närvarande icke tillfredsställande. Ett tecken härpå är bland annat den påvisade jämförelsevis stora avgången under de senaste åren, vilken i förening med försvårad nyrekrytering medfört betydande olägenheter och av allt att döma är den främsta orsaken till ökningen i arbetsbalansen. Avgången skulle troligen ha varit ännu större, om icke den specialiserade utbildningen i många fall lade hinder i vägen för de tekniska biträdena att byta verksamhet. Ehuru det måste anses tveksamt huruvida det kan vara lämpligt att under pågående utredningsarbete vidtaga provisoriska åtgärder för att förbättra personalens ekonomiska villkor, har utredningen dock med hänsyn till ifrågavarande personals i flertalet fall svaga avlönning och till vad som anförts angående svårigheterna att rekrytera biträdeskåren funnit frågan så brådskande, att en förbättring av löneställningen bör ske utan avvaktan på utredningsarbetets slutförande.

Vad beträffar sättet för avlöningsförbättringens genomförande vill utredningen förorda ett system med statliga tillägg till de utgående lönerna. En provisorisk förhöjning av lantmåteritaxan torde i nuvarande läge icke böra ifrågasättas, och med hänsyn till vad som är känt angående storleken av taxeinkomsterna i det stora flertalet lantmåteridistrikt anse de sakkunniga det icke möjligt att påfordra att vederbörande lantmätare själva utan kompensation för sina ökade omkostnader skola bära utgifterna för löneförbättringen.

På grund av den starka variationen i lönerna är det förenat med ej obehagliga svårigheter att finna en rättvis grund, efter vilken eventuella statliga lönetillägg skulle kunna fördelas. Vad först den av lantmätareföreningen föreslagna avlöningsförbättringen för tekniska biträden av 1 200 kronor för år beträffar skulle ett så stort tillägg enligt utredningens mening kunna föregripa undersökningen om dessa befattningars inordnande i det statliga lönesystemet. Utredningen finner sig av denna anledning böra utgå ifrån ett tillägg av i genomsnitt 600 kronor för år. Då ett tillägg i första rummet bör komma de sämst avlönade biträdena till del, vore det tänkbart att ett anslag ställdes till förfogande för att fördelas av Kungl. Maj:t efter förslag av lantmäteristyrelsen, varvid tillägget begränsades till ett visst